

מגזין מיוחד המאגד
עבורכם את מבוחר
עלוני השבוע

שנה חמישית
גיליון מספר 487

חקת
תשפ"ג

מזנומה

להרשמה לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.

לחצו כאן

מני קיסר וליאת הוסק

ר"ת	מוצ"ש	ער"ש	
09:06	08:31	07:13	ירושלים
09:03	08:34	07:28	בני ברק
09:07	08:35	07:21	חיפה
09:03	08:33	07:28	אשדוד
09:05	08:32	07:12	בית שמש
09:04	08:32	07:29	קרית גת
09:07	08:34	07:24	נוף הגליל

פנים מאירות 8 ירושלים
טל' 02-500-4569
So25004569@Gmail.com

שפיד
דפוס
מהיר
ומתקדם

רגע להתבונן

הרב יחזקאל שובקס

מסר שבועי קצר
פרשת חוקת תשפ"ג

אורח לרגע

תגובות הקוראים

תגובות על הנאמר בגיליון קורח:

לגבי בכי של תינוק:

ראיתי בעבר, לא זוכר איפה, בשם הרש"ר הירש זצ"ל, שחינוך מתחיל מגיל אפס, וכדאי מדי פעם לא להתייחס לבכי של תינוק מיידית, כדי שירגיל את עצמו שלא מקבל מיד מה שהוא רוצה. כך הוא לומד דחיית סיפוקים מגיל צעיר.

מסתבר שהוא לא מתכוון לתינוק קטן מדי, שזקוק אכן להתייחסות מיידית.

וגם אם אני מבין נכון, הוא מתכוון שלא צריך להתייחס באופן מידי. אז אם הבנתי נכון, לא טוב להתעלם מהבכי, אך אולי להשמיע שאנו נמצאים בשטח, ולנסות לדחות אותו בכמה רגעים, כדי שילמד לדחות סיפוקים.

*

בהמשך למאמר על קורח שפיקח היה:

מסופר על מנהל ת"ת שנכנס ל"אמרי אמת" מגור זצ"ל, אודות מלמד שרצה להכניס לחיידך, ושאלו האם כדאי לעשות זאת, בידעו שהרבי מכירו מקרוב.

הרבי ענה לו: "הוא פיקח".

המנהל יצא מבולבל מהתשובה?

פגש את חתנו של הרבי, הרב איטשע-מאיר לוי ז"ל ושאל את פיו. ענה לו שפקח נמצא ברשימת המומים "מי שם פה לאדם או מי ישום אדם או חרש או פקח או עור".

תגובות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

אפשר רגע

שו"ת קצר

בהקשר למאמר שלך בפרשת קורח. הצעת לבחור חברים מסורים ונאמנים ולהתייעץ איתם כיצד הם רואים את ההתנהגות שלנו.

זו בדיקת השאלה, כיצד בוחרים את החברים הללו? איך אני יכול לסמוך עליהם? אולי הם מונעים מקנאה או מרגשות שליליים אחרים כלפי?

תשובה: וקנה לך חבר' כבר האריכו המפרשים, במאמץ שצריך להשקיע כדי לרכוש חברים טובים. על פי רוב, חברים שלא נרכשו בן-יום, אלא חברים ותיקים, נוצר ביניהם קשר רגשי ועמוק, והיא מייצרת מסירות. ומה שאתה כותב, שאולי החברים יהיו מונעים מאינטרסים שונים:

1. עדיין זה עדיף, מאשר האדם עצמו נוגע בדבר לגמרי.
2. כשיש יותר מחבר אחר, ועדיין כמה מהם מעירים אותה הערה, לא מסתבר שהאינטרס שלהם זהה.

שאלות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

זה לא 'פיצול אישיות', זו 'אישיות'

עצם ההתייחסות לכך באופן הזה, כבר מרגיע מאוד. פתאום יש יכולת להקשיב לבליל הקולות.

*

זה גם יקרה מול הילד.

בוקר אחד: "לא רוצה ללכת לחיידך! שונא את החיידך!" ואז ההורים נכנסים למלחמה איתו. "מה פתאום? אין על מה לדבר!". מלחמה שיכולה לגרום דווקא את ההפך מה שאנו רוצים.

לפעמים יש הורים שגיבו: "אין בעיה. תישאר בבית היום". ואז פתאום הילד יתהפך: "בעצם, יש היום מבחן חשוב, אני רוצה ללכת".

זה לא קסם. זה פשוט.

אצל הילד היו קיימים מראש שני הקולות. כשהוא השמיע את הקול של חוסר החשק, הוא קיווה לשמוע מההורים את הצד השני, וכך לאזן את הדברים. ברגע שהם נוקטים בצד שלו, הוא נבהל ומיד מושך לצד השני שממילא קיים אצלו.

*

כל מי שעוסק עם קבוצות, צריך לדעת את זה.

קבוצות יכול להיות: אבא לילדים, מלמד לתלמידים, מנהל צוות.

המלמד מתפרץ לחדר המנהל ומכריז: "כל הילדים רוצים ללמוד ורק אבריימי מתנגד".

זה לגמרי לא מדויק!

אין דבר כזה: כל הילדים רוצים, ורק אחד לא רוצה.

יותר מסתבר, לאחד יש רצון תשעים, לשני יש רצון שבעים, ולאבריימי יש רק חמישה. אבריימי, מייצג את כל האחוזים שיש אצל כל החברים שקצת לא רוצים ללמוד.

קורה שהמעביד אומר: כל העובדים מרוצים, יש לי עובד אחד שמעכיר את האווירה. מתלונן ומתמרמר.

ואז הוא משלח את העובד הממורמר. ומה קורה? במשך שבועיים יש אווירה מצויינת, ואז הבא בתור נהיה ממורמר.

כי מסתבר יותר, שחלק מהעובדים מרוצים יותר, וחלק מרוצים פחות, אותו עובד ממורמר ייצג את המרמור שקצת קיים אצל השאר. ברגע ששילחו אותו, משהו אחר קם במקומו לייצג את המרמור של כולם.

זה יקרה כמעט תמיד בכל קבוצה.

ברגע שאנו מבינים את זה, היחס הוא שונה. מלכתחילה לפנות לכולם ולנסות לברר, מה המרמור שקיים כאן? מה הטענות? וכו'.

גם אבא לילדים. כשילד צועק משהו, זה לא אומר שהוא היחיד שזה מציק לו. זה מזמין אותנו לבדוק, מי עוד במשפחה רוצה לומר משהו ולא צועק. במקרה כזה אפשר לשאול: "מי עוד חושב כמוהו?"

דווקא כשאפשר להקשיב לכולם, זו היכולת להרגיע את כולם.

ברש"י על הפרשה "לפי שהשטן ואומות העולם מונין את ישראל לומר, מה המצווה הזאת ומה טעם יש בה, לפיכך כתב בה חוקה".

לכאורה קשה, האם התורה באה לתרץ את כל הקושיות של הגויים?! בכלל מעניין את הגויים לשמוע תשובות?!

מתוך דברי ה"שפת אמת" נראה (חוקת תרל"ג, ד"ה 'ברש"י לפי' ובעוד מקומות) שה'אומות העולם' הללו, הם לא אפרו-אמריקאים, וגם לא רוסיים לבנים. מדובר בגוי' שיושב לנו בתוך הלב.

יהודי מתכוון לקיים מצוות פרה אדומה בחשק ובהתלהבות, ואז פתאום מגיע איזה 'גוי' מבפנים, ותוקף אותו. "למה לך? מה זו המצווה המשונה הזאת?"

*

חשוב לדבר על הגוי' הקטן הזה בפנים.

לפעמים קם אדם בבוקר, ופתאום חולפת בו מחשבה. "מרגיש לי שאין לי חשק לקום הבוקר". המחשבה מבעיתה אותו.

יש כאלו שזה יקרה להם מול דברים יקרים אחרים בחיים. פתאום עולה לו מחשבה מבעיתה קשה, מול תפילה, מול מצווה מסויימת, או אפילו מול אדם קרוב לו מאוד. 'אין לי חשק ל... / 'לא אוהב את... / 'רוצה להתפטר מ...'. מחשבה שהוא לא מוכן לחיות איתה, אפילו לא רגע אחד.

מאותו רגע מתחילה מלחמה קשה. להילחם במחשבה. לגרש אותה בכוח. לא לאפשר לעצמו לחשוב את אותה מחשבה בשום אופן. והמלחמה הזאת כמעט תמיד רק מדרדרת את המצב יותר.

ההיגיון מאחורי הפחד פשוט. לאמר: אני אדם בעל גוף אחד, נשמה אחת, מוח אחד, וכיוון חשיבה אחד. אם עלתה מחשבה כזאת, כמו זו למשל, שאין לי חשק לקום בבוקר, זה אומר שכל גופי מוחי ונשמתי, לא רוצה לקום בבוקר!!!

אם לפרט יותר, זה אומר: כל רמ"ח איברי וסס"ה גידיי, ומאה תחושותיי, ואלף מחשבותיי, התאחדו כולם להכריז "אין לי חשק לקום בבוקר". זה באמת מפחיד.

יש הפרעה מסויימת, שיש לה ביטוי עממי 'פיצול אישיות'. זה מפחיד אנשים כל-כך, עד שהם מעדיפים לקבל את עצמם כגוף אחד לגמרי, ובלבד שלא תגיד עליהם שקיים בהם 'פיצול אישיות'. לחשוב שיש בו יותר מכיוון חשיבה אחד, זה כמעט כמו להאשים אותו בהפרעה קשה.

והאמת, שונה לחלוטין. אין אדם שכל כולו לא רוצה לקום בבוקר. אלא יש באדם כמה חלקים בנפש. יש חלק שמאוד רוצה לקום בבוקר. בוודאי. יש לו הרבה שאיפות להיום. ויש חלק אחר, נקרא לו 'גוי' לצורך הענין, שאצלו קיים חוסר חשק לקום.

לקוטים וספורים נפלאים

פרשת חוקת

"זאת התורה אדם כי ימות באהל" (יט, יד)

אמר ריש לקיש מנין שאין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה, שנאמר "זאת התורה אדם כי ימות באהל" (ברכות סג, ב).
סיפר רבי שלום שבדרון זצ"ל סיפור שהבריסקער רב אמר שאת הסיפור הזה צריך ללמוד בחברותא!
הוא שמע את הסיפור הזה מרבי חיים בריסקער, ששמע מה"בית הלוי", ששמע מרבי איצ'ע וואלזינר, ששמע מרבי חיים וואלזינר - תלמיד ה"שאגת אריה".

מעט ממטלטליו - ועשה דרכו לשוב לעירו. קץ לגלות! תלמידיו הופתעו לראותו שב מהגלות מהר מן הצפוי. ובקשו לדעת מה הסיבה שקיצר את גלותו. סיפר להם את המעשה באותה בעלת הבית שגערה בו על ששפך מעט מרק והכתים את מפת השולחן, ואמר כי בעקבות זאת גדע את גלותו. תמהו התלמידים: "רבינו, תורה היא וללמוד אנו צריכים. ממה נפשך, אם יש צורך בגלות, וכי בגלל צעקה אחת של איזו בעלת בית שמים קץ לגלות?! וביותר קשה, הרי תכלית כל הגלות היא לשבור את המידות ולסבול בושות ובזיונות, ומה זו גערה של איזו בעלת בית לעומת כל הסבל והבזיונות שעוברים בגלות?"

אמר להם: "אסביר לכם פשר העניין. כשאני יוצא לגלות, כל זמני מוקדש לתורה ולעבודת ה'. זה עיקר מעלת הגלות. והנה, כשאותה בעלת הבית צעקה עלי, באותו רגע הופרעתי מלמודי. נאלצתי להפסיק את עיוני בתורה ולברר את פשר הצעקה. ואם גלות גורמת לביטול תורה - אין לה ערך! על כן, תכף ומיד הפסקתי את הגלות ושבתי לעירי, לבית המדרש".

וקרח שפך הַיָּה... וְהוֹדִי עֲשִׂיר מְאֹד הִגִּיעַ לְהִתְיַעַץ עִם הַרְבֵּי הָאֲמָרִי אֲמַת' מְגוּר.

הוא שטח את לבטיו בפני הרבי: הציעו לו עסקת עֶנֶק שִׁיכּוּלָה לְהַכְפִּיל אֶת הוֹנוֹ וְאָף יוֹתֵר. מְדַבֵּר בְּפִרְדָּס אֲתֵרוּגִים גְּדוֹל מְאֹד שִׁיכּוֹל לְסַפֵּק סְחוּרָה לְאִירוּפָה בְּלָה... אֲלֵא שֵׁשׁ סֶכּוּן מְסִים, בְּכַדִּי לְרַכֵּשׁ אֶת הַפְּרָדָס הוּא צָרִיךְ לְהַפְרֵד מִכָּל הוֹנוֹ, לְמַכֵּר אֶת כָּל הַנְּכָסִים הַקְּיָמִים, אֶת כָּל הָעֵסְקִים וְהַחֲנוּיֹת - וְאֵת הַכָּל לְהַשְׁקִיעַ בְּפִרְדָּס הַזֶּה! אִם חָלִילָה קוֹרָה דְּבַר מָה וְהָעֵסֶק נִכְשָׁל - הוּא מְאֻבָּד אֶת כָּל הוֹנוֹ, וְזֶה כּוֹלָל אֲפָלוֹ אֶת קוֹרַת הַגַּג שְׁלוֹ! אֲבָל בְּמִדָּה וְהָעֵסֶקָה תְּנִיב הַצִּלְחָה - הוּא יִהְיֶה לְאֵיל הוֹן אֲדִיר...

היה עורך גלות. הוא היה לבוש כעני ואביון, נודד מעיירה לעיירה ומתאכסן בבתי יהודים שהלינו אותו בביתם ונתנו לו מעט אוכל. כמובן, איש לא הכירו, כולם סברו שהוא איש פשוט. פעם כשהתאכסן אצל משפחה אחת, נתנו לו לאכול צלחת מרק. בעודו שקוע בעולמות עליונים נשפך מעט מרק על השולחן.

ה"שאגת אריה"! כל כולו שקוע בתורה, מנותק לגמרי מהמציאות הארצית, ותוך כדי כך נפסק חוט המחשבה שלו לרגע אחד - זהו 'ביטול התורה' של ה"שאגת אריה"! וביטול התורה הזה של רגע אחד הוא סיבה מספקת לחסל את הגלות ולשוב הביתה! הרבנית של הסטייפלר היתה מכינה את המאכלים ל"חזון איש". בהלוייתה בקש הסטייפלר מרבי משה מרדכי שולזינגר זצ"ל להספיד.

כעסה בעלת הבית והתחילה לגעור בו: "מדוע לכלכת את המפה, אתה לא שם לב איך אתה אוכל?!...". צעקותיה של האשה העירו אותו ממחשבותיו והחזירוהו לקרקע המציאות. הוא שאל לפשר הצעקות, ואמרו לו שהן כווננו כלפיו... הוא לא הבין על מה ולמה, ובעלת הבית שבה והסבירה לו... כששמע זאת, התנצל על מעשהו, קם מהשולחן, הודה למארחיו על הכנסת האורחים, נטל את שקו ובו

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רוזנבוים זצוק"ל
כ"ו בניסן תשע"ז

ניצל הגרי"צ את ההזדמנות והלך ללוות את ספר התורה עם הש"צ...

כאשר הגיע בסמוך לאותו בחור לחש לו הגרי"צ באוזניו: "תראה כמה חשוב אתה! ספר התורה הגיע עד הכסא שלך, ממש לכבודך... הרי גם אתה רואה שבית הכנסת ריק, וספר התורה הגיע במיוחד אליך, כדי לכבד אותך על מה שאתה עושה למען התורה..."

המתפללים סיפרו כי מאז השבת ההיא, השתנה הבחור עד לבלי הכר, הוא החל לעלות ולהתעלות במעלות התורה בחיות ובמרץ עד שצמח לאילנא רברבא. הקים מאז משפחה לתפארת וגידל בנים עוסקים בתורה ובמצוות.

הכל בגלל אותו משפט שלחש הגרי"צ דינר באוזניו. (קול ברמה)

"על כן יאמרו המושלים בואו חשבו" (כא, כז)

בספר חרדים (לה, ל) הביא בשם הזוהר הקדוש לבאר פסוק זה על חובת האדם לערוך חשבון נפש בערוב יומו, לפני השינה. לסקור כיצד עבר עליו היום, אם עבר עבירה, יתודה עליה וישוב בתשובה, ויתבונן, כיצד ייטיב דרכו להבא וכיצד יימנע מהמכשולים בהם נכשל. פעם הגיעה שאלת עוף אל המהר"ל מפראג.

הגאון ראה שהעוף כשר, אך במקום להשיב פסק הלכה ברור, כדרכו, הורה הפעם לגשת לבית פלוני, שם יושב ילד חרש אילם, ולהציג בפניו את

פְּעַת, הוּא מִמְתִּין לְהוֹרְאָתוֹ שֶׁל הָרַבִּי. מָה שֶׁהָרַבִּי אָמַר - זֶה מָה שֶׁיַּעֲשֶׂה!
הָאֲמִרִי אָמַת יַעֲזֵן לוֹ לְהִתְקַדֵּם בְּעִסְקָה לְמֵרוֹת הַסְּכוּנִים, וְאֶכֶן כִּךְ עֲשֶׂה הַיְּהוּדִי.
לְמַרְבֵּה הַתְּדָהֶמָּה, לְאַחַר תְּקוּפַת קֶצֶרָה פְּרֻצָּה דִּלְקָה בַּפְּרָדֵס, וְכָל הוֹנוֹ שֶׁל הָעֶשִׂיר עָלָה בְּסֶעֱרָה בְּלִהְבוֹת אֵשׁ....
הוּא הַתְּרוֹשֵׁשׁ לְחֻלוֹטִין, אֲבָד אֶת כָּל מָה שֶׁהָיָה לוֹ. כְּמוֹכֵן שֶׁבְּלָבוֹ הָיְתָה אֵשׁ מַה בְּרוּרָה, נֶגְדַּ מִי שֶׁהוֹרָה לוֹ לְבַצֵּעַ אֶת הָעִסְקָה...

השאלה.

הדבר היה לפלא עצום, אך כיוון שהדברים יצאו מפה קדוש כשל המהר"ל, עשו כדבריו.

הילד בן התשע, שהיה ידוע בכל העיירה כאחד שלא פתח מעולם את פיו וגם לא שמע אף מלה, שמע הפעם את השאלה, התבונן בעוף והוציא מפיו בבירור את המלה "כשר", ומיד הוציא את נשמתו...

המעשה המופלא התפרסם בכל האזור, והמהר"ל נאות להסביר את פשר העניין.

ילד זה היה בגלגולו הקודם מורה הוראה, תלמיד חכם עצום וצדיק יסוד עולם, ובמשך כל ימי חייו עסק בהרבצת תורה.

כשהגיע לאחר פטירתו לעולם האמת, פסקו בשמים שיש להכניסו לגן עדן, אך לפתע הגיע הקטגור ובפיו טענה.

בערב שבת אחד, זמן קצר מאד לפני כניסת השבת, הגיעה אליו אלמנה עם שאלת עוף, וכנראה עקב לחץ הזמן לא התבונן דיו בעוף והטריפו, למרות שהיה כשר.

ר' משה מרדכי היה אז אברך צעיר כבן שלושים, וניסה להתחמק מזה.

אמר לו הסטייפלר: "אינך צריך להאריך, תאמר רק שזכתה לשמש את אחיה הקדוש, החזון איש, במשך עשרות שנים, וגדולה שימושה של תורה יותר מלימודה".

בימים ההם, הכל היה "אייגענע" - תוצרת בית.

חלב הביאו מהמחלבה, וממנו היו מכינים חמאה.

לא היו מכוונות ומכשירים.

היה כלי מיוחד שבו דפקו את החלב הקרוש עד שהפיקו ממנו את החמאה.

הכנת החמאה בכלי הזה היתה מלאכה קשה, והסטייפלר לא איפשר לרבנית לעשות זאת.

מי עשה זאת במקומה? כמובן, הסטייפלר עצמו, שאגב, היה בעל כח.

אותו בחור ניצל את הזמן שבו היה הסטייפלר מכה בכלי שוב ושוב ומכין את החמאה. הנה, סוף סוף יש לו הזדמנות לשוחח עם הסטייפלר. כעת לא יפריע לו בלימוד...

הבחור נגש אליו ונסה

לפתוח איתו בשיחה. אך

הסטייפלר התנצל:

"מצטער, אני כעת

באמצע הלימוד..."

כן, גם כשמכינים חמאה

אפשר ללמוד...

להכות בכלי - ולהגות

בתורה, זה לא סותר, זה

אפילו מחויב המציאות,

אין זמן שהוא פנוי

מתורה.

(יחי ראובן)

"קח את אהרן ואת אלעזר בנו" (כ, כה)

כתב רש"י: "קח את אהרן - בדברי נחומים. אמור לו אשריך שתראה כתרך נתון לבנך מה שאין אני זכאי לכך.

בקהילת "עדת ישראל" בלונדון, יש מנהג שכאשר מוציאים בשבת את ספר התורה מההיכל לקריאת התורה, לא הולכים עם הספר היישר אל הבימה, אלא

מסובבים אותו בכל היכל בית המדרש.

באחת השבתות של ימות הקיץ, נעדרו מבית הכנסת מתפללים רבים ששהו באותה עת בנופש.

בית הכנסת היה כמעט ריק, ולמרות זאת הלך שליח הציבור עם הספר בכל ההיכל כנהוג בכל שבת.

אב"ד המקום, הגרי"צ דינר זצ"ל, הבחין שבקצה בית הכנסת עומד בחור אחד שגורלו לא שפר עליו.

הוא היה חלש בלימודים, אביו לא הביא פרנסה הביתה, והמשפחה היתה במצב נחות.

הגרי"צ הכיר בפניו הבחור שהוא מדוכא ונפשו מרה עליו.

לעי"נ האשה החשובה

מרת מרים יוכבד ב"ר צבי ליבוביץ ע"ה

כ"א מר חשון תשפ"א

הלך ר' קלמן להיוועץ בעורך דינו, אמר לו עורך הדין שישנה עצה פשוטה שכבר הצילה אנשים רבים לפניו, שהיו אף במצב גרוע יותר. הואיל ועסקיו מבוטחים בביטוח נגד שריפה ובסכום עתק של עשר מליון כתרנים - והואיל והתבואה לא עלתה יפה הרי שכדאי להציתה ולהגיש תביעת נזיקין לחברת הביטוח. הנוק האמיתי יהיה מועט שהרי תשרף תבואה גרועה והפיצוי הכספי יספיק כדי לשוב ולהעמיד את כל העסק על רגליו.

בתחילה מיאן ר' קלמן לשמוע על דרך זו של הונאה ורמאות, אבל יום רדף יום והמצב נהיה יותר ויותר גרוע, עוד עסק נכשל ועוד הפסד הצטבר, ור' קלמן נוכח לדעת שלא יהיה עוד באפשרותו לתמוך בבניו ובחתניו הלומדים תורה, ולא יוכל עוד לתרום ולפזר לצדקה, והגרוע מכל, כספי הפיקדונות כספם של האלמנות היתומים ששמו בו את מבטחם אף הוא ירד לטמיון. כך דרכו של היצר הרע שהוא מפתה את האדם בחשבונות לשם שמים.

הלך ר' קלמן בחשאי ושילח אש בשדותיו, הוא חשב שחברת הביטוח תמהר ותחלץ אותו מהצרה אבל לא כך היה, החברה חשדה שהיה כאן מעשה הצתה, ופתחה בחקירה.

חוקריה מצאו עדויות הקושרות את ר' קלמן למעשה. החברה גם גילתה את הסתבכויותיו הכספיות של ר' קלמן, וחוקריה הכינו תיק ראיות והוכחות נגדו, ובו פורט הכל מדוע החליט להצית, וראיות על מעשה ההצתה עצמו.

וכך, לא זו בלבד שהיא לא שילמה את הסכום העצום שבתביעה אלא עוד הגישה תביעה משפטית כנגד ר' קלמן, תביעה על ניסיון הונאה שהעונש עבורה הוא מאסר ממושך.

ר' קלמן לקה בכפלים: עתה, לא זו בלבד שהעסקים כושלים וכספו אבד, אלא שגם שדותיו נשרפו כליל, מצבו הכספי יתגלה לעין כל והוא עצמו ימק בכלא... תאריך המשפט נקבע לחודש הקרוב.

קם ר' קלמן ונסע לשינאווא, שפך את נפשו לפני רבינו וביקש ישועה, אך בידעו שרבינו הוא איש האמת ונפשו סולדת מכל מרמה והונאה, פחד לספר לו את האמת על השריפה פן יביא על ראשו קללה ולא ברכה, הוא רק סיפר שפרצה שריפה בשדותיו המבוטחים בסכום עתק, ומישהו העליל עליו שידו היתה בשריפה זו, הוגש כנגדו משפט, והוא צפוי לכמה שנות מאסר.

לאלמנה נגרם צער רב, כיוון שלא היה בידה עוף אחר, כך שלמרות צדקותו המושלמת, פסקו בבית דין של מעלה שהרב צריך לרדת פעם נוספת לעולם הזה.

הרב נחרד והזדעזע, ואמר בפני בית הדין שהוא פוחד מאד לרדת פעם נוספת ולהתנסות בנסיונותיו של זה העולם, שמא הפעם לא יעמוד בצדקותו.

הטענות שלו, סיפר המהר"ל, התקבלו, ופסק הדין יצא לאמר, שכדי לכפר על צערה של האלמנה, ירד הרב שנית לעולם הזה, אבל הוא יהיה חרש אילם, למען לא יוכל לחטוא, וכשתגיע אליו בפעם הראשונה שאלה של עוף והוא יכשירו, יסיים את תפקידו ויכנס מיד לגן עדן. (לחנך בשמחה)

"כי אש יצאה מחשבון" (כא, כח)

יש שמפרשים הכתוב בדרך צחות, לפעמים מצית האדם בעצמו אש ברכושו, משום שיקבל על זה דמי הביטוח, וזהו "אש יצאה - מחשבון".

בסיפור שלפנינו התרחש עובדא כזאת: בוינה התגורר חסיד שינאווא עשיר ושמו ר' קלמן פריד.

ר' קלמן היה בעל לב חם ויד פתוחה, ביתו פתוח לאורחים וידו מושטת לעזרת עניים ונצרכים.

גם הרה"ק משינאווא זצ"ל נעזר בו בענייני צדקה וחסד רבים, וכל פנייה שלו נענתה בעין יפה ויד רחבה.

נתקיים בו בר' קלמן הפסוק (קהלת ז, יב) בצל החכמה בצל הכסף. הוא תמך במשפחות רבות של

תלמידי חכמים ואף לבניו וחתניו הורה לשבת על התורה ולהתעלות בה, והוא פירנס אותם בכבוד.

עשרו ויושרו היו ידועים ומפורסמים ואנשים רבים הפקידו אצלו את כספם, אלמנות את דמי חסכוניותיהן ויתומים את דמי נדונייתם, הכל ידעו שכספם מופקד בידיים בטוחות ונאמנות.

אבל כבר אמרו חז"ל (שבת קנא:): ש'גלגל הוא שחוזר בעולם' ולא לעולם חוסן, עסקיו לא עלו יפה, החיטה שבשדותיו היתה מאיכות ירודה, השקעותיו לא הניבו פירות והמצב הלך והתדרדר מיום ליום.

ר' קלמן הבין שאם לא תבוא ישועה ומיד, לא תהיה לו ברירה והוא יאלץ להבריז חלילה על פשיטת רגל, מה שנותר לו ילקח במחיר אפסי על ידי בעלי חובותיו והוא יותר ללא פרוטה...

מֵרַב עֲנִי וּמִחֶסֶד הוֹתִיר הַיְהוּדִי אֶת מִשְׁפָּחוֹתוֹ בְּעִירָה וַיֵּצֵא יָחַד עִם קְבוּצַת קְבָצָנִים לְקוֹשֵׁשׁ נְדָבוֹת מְעִיר לְעִיר.

בְּאֶחָד הַסִּבְבִּים, נִקְלַע הַיְהוּדִי לְבֵית מְדַרְשׁוֹ שֶׁל ה'אֲמֵרִי אֲמֵת'.

הוא כְּמוֹבֵן הַתְּחַמֵּק מִלְפָּנֵי אֶת הַרְבִּי, אֲבָל אֲזוֹ, הוּא קָבַל קְרִיָּאָה מִהַקְדָּשׁ פְּנִימָה. הַרְבִּי בִקֵּשׁ לְשׁוֹחֵחַ עִמּוֹ. מִיָּד כְּשֶׁנִּכְנַס אָמַר לוֹ הַאֲמֵרִי אֲמֵת: אַתָּה תוֹלֵה בִי אֶת הָאִשְׁמָה לְמַצְבֵּךְ, וְאַתָּה צוֹדֵק. הַרִי טְעִיתִי בְּעִצְתִּי! אֲבָל אֲנִי רוֹצֵה לְשֵׂאֵל אוֹתָךְ שְׂאֵלָה... קָרַח מִתְהַלֵּךְ בְּמִשְׁךְ זְמַן רַב יָחַד עִם כָּלֵל יִשְׂרָאֵל, בְּמִשְׁךְ יוֹתֵר מִשְׁנָה הוּא רוֹאֵה פִּיצֵד מִשָּׁה רַבְּנוֹ מִנְהִיג אֶת הָעָם - וְשׁוֹתֵק. לְמָה הוּא נֹכֵר רַק עֲכָשׁוֹ לְטַעַן ש'כָּל הָעֵדָה כָּלָם קֹדְשִׁים'? אֵיפֹה הוּא הֵיָה עַד עַכְשָׁו?

לעי"נ האשה החשובה

מרת צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר שיחי'

יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

גרוע מאד, אדם כזה איני יכול להושיע... טען הרב מביקובסק: "הבעל שם טוב הקדוש נהג אחרת". והוא פתח וסיפר סיפור: יהודי אחד עבד בביתו של פריץ ונקלע לקשיים כספיים, מה עשה הלך ומכר חבית של יי"ש ישן נושן שעמדה במרתפו של הפריץ מזה שנים רבות יי"ש שהצטלל והשביח משנה לשנה, והיה חשוב עד מאד בעיני הפריץ. פעם ירד הפריץ למרתף והרגיש בחסרונה של החבית. החשד נפל על היהודי והפריץ פנה אליו והזהירו אם לא יחזיר את החבית תוך שבוע הוא יהרוג אותו ואת אשתו. מיהר היהודי אל הבעל שם טוב בבכי וקבל על אדונו, מישהו גנב ממנו את החבית והוא מאיים להרוג אותי ואת אשתי אם לא אחזיר אותה. צעק עליו הבעש"ט הלא אתה עצמך גנבת את החבית. ענה היהודי ואם עשיתי זאת האם מחוייב אני מיתה עם רעייתי?

התעמק הבעש"ט במחשבותיו הקדושות וענה, אם תבטיח לי שלא תשוב לעשות כן לעולם, אתפלל עבורך, אבל עליך לזכור אף פעם

בחייך לא תחזור על כך. האיש הבטיח והבעש"ט פעל שהפריץ שכח מכל העניין.

סיים הרב מבקובסק ואמר: הרי לנו שהבעל שם טוב הקדוש מחל ליהודי על כשלוננו, היתכן איפוא שהרבי לא ימחול ליהודי כה יקר וחשוב כר' קלמן שפחדו וחששותיו העבירוהו על דעתו והוא הצית את שדותיו? רבינו נשאר לשבת על כסאו כשהוא נרעש, התעמק במחשבותיו ולבסוף

ענה: יהי כן, אלך בדרכו של הבעל שם טוב הקדוש, אם ר' קלמן יקבל על עצמו שלא יעשה כן עוד לעולם - אפילו במצב של לחץ נורא, או אז יעזרהו הקב"ה בפעם הזו... שב הרב מביקובסק לביתו ומסר לר' קלמן את תוכן השיחה, ר' קלמן קיבל על עצמו שלא יעשה כן עוד לעולם בשום פנים ואופן ובכל מצב שהוא. כעבור שבוע ימים נערך המשפט, להפתעת כל, פסל השופט את הוכחות התביעה דחה את טענותיה, והורה לשלם לר' קלמן את מלא סכום הפיצויים. השקיע ר' קלמן את הכסף בעסקיו שהתחילו לשגשג ולהצליח כבתחילה, שב לעושרו כבראשונה והמשיך לעסוק בפעולות צדקה וחסד והחזקת תורה כל ימי חייו. (רבינו הק' משינווא)

השיב רבינו וענה: "ודאי! אם מציתים בכוונה תחילה את השדות כדי לזכות בדמי ביטוח - מגיע עונש חמור, שהרי ראשית כל - זוהי גזילה ונסיון הונאה, מלבד זאת מצערים את הנשמות שהתגלגלו בחיטים ומחכות לתיקונן כאשר יקצרו את התבואה ויכינו מיני מאפה, ויהודים יברכו עליהם. על ידי השריפה חוזרות הנשמות לייסוריהן, אבל כפי שאתה מתאר את המצב - הרגיעו רבינו - הרי אין לך כל חלק בשריפה ולא מגיע לך כל עונש, אם כן, אל תירא ואל תפחד, כי השקר אין לו רגלים, ואתה יכול להיות סמוך ובטוח שהאמת תצא לאור... אבל מאפשרות זו עצמה הלא פחד ר' קלמן יותר מכל, שהאמת תצא לאור! הוא עמד נדהם - אם חלפה בו מחשבה להודות לפני רבינו על האמת הרי לאחר ששמע באיזו חומרה מתייחס לכך, וכיצד רבינו רואה בזה פשע כנגד החיים וכנגד המתים כאחד, ידע שרבינו לא יסלח לו, קל וחומר שלא יברכנו... יצא ר' קלמן מאת פני רבינו ונסע לביתו מדוכא ושבור ברוחו.

בוינה התגורר הגה"צ הרב מביקובסק זצ"ל שנמנה אף הוא על חסידי שינאווא, ור' קלמן תמך בו רבות במשך השנים. החליט ר' קלמן להכנס אל הרב מביקובסק ולהשיח בפניו את צרת נפשו לספר על מצבו, וכיצד רבינו הוסיף יגון על יגונו. לרב סיפר ר' קלמן את האמת כולה. הרב הכירו וידע שהוא אדם ישר ונאמן אלא שהצרות ופחד האסון הממשמש ובא, והצער על כספי האלמנות והיתומים המופקדים

אַלָּא, הַסְבִּיר הַרְבִּי, קָרַח טַעַן בְּפִי הָעֵדָה: עַד הַיּוֹם שֶׁתִּקְתִּי, חֲשַׁבְתִּי שֶׁמֹּשֶׁה רַבְּנוּ הוּא שְׁלִיחַ הַבּוֹרָא, וְאִם כֵּן - אֵין לִי שׁוֹם תְּלוּנָה עֲלָיו! אֲבָל כַּעַת, לְאַחַר שֶׁמֹּשֶׁה טָעָה וְשָׁלַח אֶת הַמְּרַגְּלִים, וְהִתְוַצְּאוֹת הַקְּשׁוֹת שֶׁל הַטְּעוֹת הַזֹּז מְרַגְּשׁוֹת לָנוּ הֵיטֵב - אֲנִי מִבֵּין שֶׁמֹּשֶׁה רַבְּנוּ אֵינוֹ שְׁלִיחַ הַבּוֹרָא, כִּי שְׁלִיחַ שֶׁל הַשֵּׁם צָרִיךְ לְהִיּוֹת כְּלוֹ שְׁלֵמוֹת! אָסוּר לוֹ לְטַעוֹת! אִם הוּא טָעָה - לֹא יִכּוֹל לְהִיּוֹת שֶׁהוּא הַשְּׁלִיחַ מִשְׁמִים לְהִנְהִיג אוֹתָנוּ... סִיִּים ה' אֲמַרִי אִמַּת': קָרַח צָדֵק בְּחִשְׁבֹּתוֹ, וּמֹשֶׁה רַבְּנוּ אֲכֵן טָעָה, אֲבָל, רָאָה מָה קָרָה - מֹשֶׁה רַבְּנוּ, עִם טְעוֹתוֹ, נִשְׁאַר לְהִיּוֹת מֹשֶׁה רַבְּנוּ... וְאֵלוֹ קָרַח - הוּא נוֹתֵר אֲמָנָם צוֹדֵק, אֲבָל נִבְלַע בְּאֲדָמָה...

(נְקֻדוֹת שֶׁל אוֹר - סְפִינְקָא)

אצלו, הם שהביאוהו לצעד האומלל והמוטעה. נסע הרב מביקובסק לשינאווא, לעורר רחמים ולפעול ישועה עבור ר' קלמן.

למרות העוולה שעולל נכנס הרב מביקובסק אל רבינו וגולל בפניו את מעלותיו וזכויותיו של ר' קלמן, לבו הרחום וידו הנדיבה והחזקת התורה שלו, הוא הזכיר גם את כספי הפקדונות המצויים עתה בסכנה, וסיים באמרו שתקוותו היחידה של ר' קלמן היתה ברכתו של הרבי, והנה במקומה שמע את פרשת התוכחה...

ענה רבינו, לא השמעתי כל תוכחה אלא הודעתיו שמי שמצית שריפות חייב להענש, אבל מכיוון שהוא אמר לי שזוהי עלילה בלבד, אין לו מה לפחד...

שאל הרב מביקובסק: ואם מרוב צערו הוא עשה דבר שלא כשורה האם הכל כבר אבוד?

ענה רבינו: אם הוא עצמו הצית את האש, כי אז מצבו

א גוט שבת

פני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת לכוונת "עין חמד" - מכללת ציון

פְּרָשַׁת חֻקַּת - יִצְרָר הָרַע

"עַל כֵּן יֹאמְרוּ הַמַּשְׁלִיִּים בְּאוֹ חֶשְׁבוֹן תִּבְּנֶה וְתִכּוֹן עֵיר סִיחוֹן" (במדבר כ"א, כ"ז)

האדמו"ר הרב יהודה אריה לייב אלטר מגור זצ"ל (ה'שפת אמת' זיע"א) אמר שלושה יסודות:
בקריעת ים סוף נאמר לישראל: "וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל הָעָם אַל תִּירְאוּ. הַתִּיַצְבוּ וְרְאוּ אֶת יְשׁוּעַת הַשֵּׁם" (שמות י"ד, י"ג).
משה רבינו דיבר לדורות עולם. הוא הסביר איך צריך להתנהג במצב כזה שימשך עד ביאת גואל צדק.

היסוד הראשון: **"אַל תִּירְאוּ"** - אסור לפחד מהיצר הרע שמנסה להפיל את האדם ומטיל בו ספיקות.

היסוד השני: **"הַתִּיַצְבוּ"** - צריך לשלוט על הכוחות. גם אם חלילה היתה ירידה, גם אם נפלנו - אסור ללכת לאיבוד וצריך להיזהר שלא לאבד את העשתונות.

היסוד השלישי: **"הַתִּיַצְבוּ וְרְאוּ אֶת יְשׁוּעַת הַשֵּׁם"** - עלינו לצפות לישועה. על האדם לדעת כי בעצמו הוא לא יכול לעשות דבר.

שורש עבודת האדם היא לדעת שהוא לא יכול לבד ובזכות זאת שמקווים לה' יתברך - זוכים להכל.

בגמרא במסכת בבא בתרא (דף עט) מובא: "אמר רב שמואל בר נחמני אמר ר' יונתן: מאי דכתיב: 'עַל כֵּן יֹאמְרוּ הַמַּשְׁלִיִּים בְּאוֹ חֶשְׁבוֹן תִּבְּנֶה וְתִכּוֹן...?' (במדבר כא, כז) **"הַמַּשְׁלִיִּים"** - אלו המושלים ביצרן.

"בְּאוֹ חֶשְׁבוֹן" - בואו ונחשוב חשבוננו של עולם. הפסד מצווה כנגד שכרה ושכר עבירה כנגד הפסדה.

"תִּבְּנֶה וְתִכּוֹן" - אם אתה עושה כן, תבנה בעולם הזה וְתִכּוֹן לעולם הבא."

מֵרֵן הַצַּדִּיק הָרַב יִשְׂרָאֵל מֵאִיר הַכְּהֵן מֵרֵאדִין (ה'חפץ חיים' זיע"א) שואל: "מה פירוש חשבוננו של עולם?" ומסביר "כוונת הגמרא בלשון זה היא להסיר את פיתוי היצר".

כאשר יצר הרע בא אל האדם ומנסה לפתות אותו ואומר לו: "מה לך לחשוב על עולם הנצח? תסתכל רק על מה שלפניך".

אנחנו צריכים להשיב לו: "האם אתה סבור שעולם הנצח הוא מאה שנה או אלף שנים? לא כן הדבר, עולם הנצח הוא דבר שאין לו גבול ולא תכלית ולא סוף".

זה מה שאמרו בגמרא: **"בְּאוֹ חֶשְׁבוֹן"** - נחשוב חשבוננו של עולם. כאשר האדם יבין ויפנים כי על מעשיו הטובים יש שכר נצחי. על מעשיו הרעים חלילה יש עונש קשה מאוד.

כאשר יחשוב זאת הוא ימהר ויחשב הפסד מצווה כנגד שכרה, ושכר עבירה כנגד הפסדה. האדם יבין כי הוא רוצה לקבל שכר נצחי ולא חלילה עונש נצחי.

הצלחה בגו"ר
יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה - יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסירר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.י.ש כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב עמית בן אהרון וב"ב רז דוד בן לאה וב"ב נתנאל בן ג'ינה

זיווג הגון וכשר במהרה
אורן חיים בן אלן אסתר רונית בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רחמה אילן בן ג'ולייט יפית שרה בת ג'ינה דרור בן סופיה אנאל חביבה בת שולמית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית דוד עומרי בן יהודית שושנה שירה בת סילביה שמעון בן שולמית סיון רבקה בת אלן אסתר עמית בת טובה אברהם גורג'י בן דליה אפרת אורן בן נעמי לאה בת תמר

זרע קודש בר קיימא
גלית בת מסודי אליהו זרי בן ימנה אלינה בת רחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בן אסתר רחל מרים בת יהודית דניאל בן שרה אושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה מיטל בת שושנה לימור בת פרידה

רפואה שלמה
מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה זרזי בת סטה - בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרחה - בריאות ואריכות ימים מאיה בת עדי אליאור בן פרידה סימי בת סוליקה מיכאל יהודה בן מרים אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן נזימה עינת בת רחל ברכה רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה קסנש בת דגטו רונית בת סבריה יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שרלוט נעימה בת שרה יהודה לייב בן אסתר מלכה נעם אלימלך בן אושרית - ר"ש ובריאות איתנה לימור בת פרידה יניב בן פרידה יהודית אסתר פראדל בת חיה - בריאות ואריכות ימים אורו בן פרידה

בברכת שבת שלום הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א יו"ר עמותת כשרות בישראל

צאת לכת

ע"פ	כנסת לכת	צאת לכת	הבין תם
י"ג	19: 13	20: 25	21: 21
ת"א	19: 31	20: 23	21: 18
מיוסף	19: 34	20: 26	21: 22
ב"ל	19: 31	20: 23	21: 18

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאלהיו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי

להצלחת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב לרפואת הנפש והגוף של יהודה אריה בן רחל ברכה

העלון מוקדש לע"נ יצחק בן רבקה ז"ל

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלחנן רפאל בן איריס וליילד אורי חיים בן שלי

שואל ומשיב בהלכה – מקומות נופש - חלק ב'

שאלה: ?

כאשר אדם הולך לנופש בבית-מלון על מה עליו לתת את הדעת?

תשובה: !

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

בבתי מלון הבעיה בעניין הכלים פחות מצויה היות ויש חדר אוכל מטעם בית המלון. גם אם יש מטבחון שנמצא בחדר בדרך כלל הוא משמש להכנת קפה או חימום קל ולא מבשלים שם. כאשר יש במטבחון מכשירי חשמל לחימום או לבישול, כגון: מיקרוגל וכו' יש לנהוג כפי שיבואר לקמן. המזמינים נופש בבתי מלון בפיקוח כשרות מוסמך, צריכים לדעת כי ההשגחה לא חלה על המטבחון וכליו הנמצאים בחדרים.

אדם השוהה בבית מלון בחוץ לארץ מותר לו לאכול פירות וירקות ללא חשש תרומות ומעשרות וללא חשש ערלה. **מקורות:** ספק ערלה בחוץ לארץ מותר וכמ"ש השו"ע (יו"ד סימן רצד ס"ח). אלא אם כן ידוע לו בוודאות שהפירות ערלה, אסור. לענין תרומות ומעשרות- אף אותם המיובאים מישראל, פטורים. כמבואר בשו"ע (יו"ד סימן שלא ס"ב).

אסור להשתמש בכלים שבמטבח או בחדר השינה.

כאשר גוי משתמש במדיח כלים בבתי מלון או בתי חולים בשבת וכדומה, כיוון שהמטבח הוא מקום שהציבור לא נכנסים אליו, יש להתיר. **מקורות:** הואיל ואדעתא דנפשיה קעביד. כן דעת הראש"ל הגר"ע יוסף הובא בספר ילקוט יוסף (סימן רמד ס"א). אולם כשהעזרת עושה כך בתוך בית פרטי של היהודי, יש למנוע ממנה להפעיל את המדיח החשמלי בשבת, כך העלה אאמו"ר שליט"א בספרו ודבר דבר (פ"ו ה"כ).

אין בליעות עוברות מכלי לאוכל אלא על ידי מגע חם, לכן אם משתמש בהם בצונן, אין המאכל פולט מהכלי לתוכו. לכתחילה ראוי שלא להשתמש כלל בדרך קבע אף לא בצונן, שמא יבוא בטעות להשתמש בו בחם. אולם במקומות נופש שהשימוש הוא דרך עראי, מותר להשתמש בכלים כאשר הם נקיים כשהוא משתמש בדברים קרים. **מקורות:** רמ"א (יו"ד סימן קכא ס"ה) כגון שהוא בבית הגוי.

לכתחילה אסור להשתמש בכלים אלו בחמים, בין אם בישלו בכלים אלו תוך 24 שעות, ובין אם עברו עליהם יותר מ-24 שעות שלא בישלו בהם. בדיעבד, אם עברו יותר מ-24 שעות ובישלו באותם כלים כשהם נקיים, המאכל מותר.

שיש במטבח הוא בחזקת שבלוע בו איסור, לכן יש להקפיד לא להניח עליו סיר רותח ישירות. אלא אם כן מניח דבר המפסיק בין השיש לסיר או מאידך להקפיד שהשיש יהיה יבש לפני הנחת הסיר. מותר להניח דבר קר על השיש.

מַאֲלָפֵי זָהָב וְכֶסֶף טוֹב לִי תוֹרַת פִּיךָ

הגאון רבי אפרים זלמן מרגליות זצ"ל היה מגדולי הרבנים בברודי שבגליציה. (יחוס המשפחה מגיע לרש"י הקדוש ולמעלה בקודש עד לדוד המלך ע"ה. רבינו כתב מספר ספרים הלכתיים, ביניהם: שו"ת בית-אפרים, מטה אפרים, ראש אפרים, יד רמ"א, טיב גיטין, עוללות אפרים, זרע אפרים, מעלת היחוסין, מקנה וקניין ועוד).

יחד עם זאת רבינו ניהל עסקים רבים ונודע כעשיר מופלג. את עושרו הרב עשה מעסקי יהלומים (לאחר שהתעשר התמסר אך ורק ללימוד התורה וסירב לקבל על עצמו משרה רבנית). מידי בוקר רבי אפרים זלמן הסתגר בחדרו למשך מספר שעות עד שסיים את לימוד פרק יומו הקבוע.

יום אחד בשעות הבוקר מספר סוחרים מעיר המחוז הגיעו לביתו. היה זה בשעה שרבינו ישב ועסק בלימוד התורה הקדושה כדרכו מדי יום ביומו. אשתו ראתה את הסוחרים ולכן מיהרה אליו. היא ביקשה ממנו בכל לשון של בקשה להפסיק את לימודו ולהיפגש עם הסוחרים.

היא נסתה לשכנע אותו, כשהיא אומרת שהמפגש עם הסוחרים לא יארך זמן רב. רבינו יכול לאחר מכן להמשיך את חוק לימודיו. אחרת הוא עלול להפסיד הון רב. זאת משום שהסוחרים לא ימתינו לו עד שסיימו את חוק לימודיו. רבי אפרים זלמן השיב לה, כשראשו טמון בספריו: "בפרשת חוקת נאמר: 'זאת התורה אדם כי ימות באהל' (במדבר י"ט, י"ד).

"אנחנו לומדים מלשון הכתוב, שבשעה שאדם יושב ועוסק בתורה, עליו לשים את עצמו כמת לגבי כל ענייני העולם הזה. כרגע אנחנו צריכים לראות כאילו אני מת". בלית ברירה הסוחרים הלכו לדרכם, והעסקה, כמובן, התבטלה. מדובר בעסקה שבה הרב יכל להרוויח סכום גדול מאוד. בסיום לימודו הרב אמר לאשתו בשמחה: "היום שילמתי אלפי זהובים תמורת דף גמרא. אין תענוג גדול יותר מהתורה הקדושה".

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט?"

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

מינויים

לקבלת העלון חנים במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084 כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 א.ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים – הרב ברוך תאומים פרנקל זצ"ל

הגאון הרב ברוך תאומים פרנקל זצ"ל אב"ד לייפניק- נולד בשנת ה'תק"כ (1760). במשך עשרים וארבעה דורות ברציפות אבותיו כיהנו ברבנות בערים שונות, ביניהם: המגיני שלמה, המגלה עמוקות, רבי יהודה החסיד ועוד. בימי ילדותו התגלו ברבינו כשרונות גדולים והוא נודע כעלוי. בשנת ה'תקל"ח (1778) לאחר פטירת הגאון ר' נפתלי הירץ מרגליות רבינו היה אז כבן שמונה-עשרה שנים בלבד והוא התמנה לשמש כאב"ד וישיניצא. מינוי זה עורר את קנאתם של אחדים מבני העיר. היו אנשים שעוררו מחלוקות כנגד רבינו בכל הזדמנות שכלו. למרות זאת רבינו כיהן בעיר למעלה מעשרים שנה. שמו הלך וגדל כאחד הגאונים המפורסמים והוא גם ייסד בה ישיבה שאליה נהרו תלמידים רבים. בשנת ה'תק"ס (1800) לאחר פטירת ר' בנימין וולף איגר רבינו החליט לקבל את הרבנות בעיר לייפניק שבמורביה, שם הקים ישיבה. כעשרים ושש שנים שימש בתפקיד זה. הגאון רבי משה סופר (ה'חתם סופר') העיד עליו, שאלמלא נשתכחה תורה מישראל - היה מחזירה בפלפולו. כל ימיו עסק בלימוד תורה ובגמילות חסדים. נפטר ביום שבת קודש, ז' תמוז ה'תקפ"ח (1828). ציונו בלייפניק. חי כ-68 שנים.

אביו: ר' יהושע יחזקאל פייבל (אב"ד אוסטראווי שבפולין). **אימו:** בת ר' ישכר בעריש (אב"ד טשכנובצא). **נשותיו:** בת הגביר ר' יהודה פרנס מוישיניצא (זיווג ראשון), בת ר' לוי יצחק מליסא (זיווג שני), בת ר' צבי יהושע הלוי הורוביץ אב"ד טריביטש וטרנוב (זיווג שלישי. אלמנת רבי משה הכהן מבראד). **מרבתי:** אביו, ר' יהושע יחזקאל פייבל. **מתלמידי:** ר' יחזקאל פאנט (אב"ד קרלסבורג), ר' נחום טרייביטש (אב"ד ניקלשבורג), ר' משה פרנקל (אב"ד קמדיט-שריש), חתנו, ר' חיים הלברשטם מצאנז. **בניו:** ר' יהושע העשיל מקאמרנא, ר' יוסף מפלאנסק. **בנותיו:** מרת רחל פייגא (נישאה לאדמו"ר ר' חיים הלברשטם מצאנז), מרת יוכבד רבקה (נישאה לר' יחיאל מאיר קאמינר), בתו (נישאה לר' מנחם מאניש תאומים-פרנקל מבראד), מרת חיה (נישאה לר' ישעיה שייף מזאמושטש), בתו (נישאה לר' זלמן גולדשטף). **מספריו:** **יברוך טעם- חידושים יעטרת חכמים- חידושי סוגיות לפי סדר המסכתות וש"ת יברוך שאמר- חידושים על מסכתות בש"ס יאמרי ברוך- על תשובות הרשב"א (רבי שלמה בן אדרת) ימרגניתא דר"ב- על התנ"ך ואגדות יחידושי רבינו ברוך טעם- על הש"ס ידרושי ברוך טעם- דרושים למועדים ולאירועים מיוחדים והספדים.**

האדמו"ר ר' חיים הלברשטם (ה'דברי חיים') סיפר כי לאחר נישואיו עם מרת רחל פייגא הוא ישב על שולחן חותנו (רבינו). פעם לפני חג הפסח רבינו היה טרוד מאוד בעניינים שונים ולא היה לו זמן להכין דרשה לשבת הגדול. עלה בזכרונו חידוש שאמר לפני עשרים שנה. הוא התכונן לומר חידוש זה בדרשה. רבינו נהג לדרוש לפני קריאת התורה. ה'דברי חיים' יצא אחרי תפילת שחרית לפרוודור ביהמ"ד ושמע איך ששני בעלי עגלות מעיר לייפניק משוחחים ביניהם. אחד אמר לחבירו "הרב ירוש על סוגיא פלונית. אני זוכר שלפני עשרים שנה כבר הרב אמר דרשה על סוגיא זו", והתחיל להיות מונה והולך את הקושיות, שרבינו היקשה בסוגיא ההיא, והתירוץ שיישב הכל על מכונ.

ה'תקפ"ח חתם לייפניק

ה'דברי חיים' שמע את הדברים ונרתע לאחוריו. הוא שמע מחותנו שיגיד דרשה זו. ה'דברי חיים' רץ לתוך ביהמ"ד וניגש אל חותנו שהיה בדרכו לבימת הארון קודש לשאת את דרשתו ולחש לתוך אוזנו ששמע מבעל עגלה איך שחזר על כל הדרשה בזכרון בהיר. ה'דברי חיים' סיפר שרבינו לא השיגח לדבריו, רק עלה על הבימה כאילו לא קרה דבר. רבינו התחיל להרצות לפני הציבור על סוגיית הגמרא. לאחר מכן היקשה מספר קושיות אחרות על הסוגיא ודרש במשך שעה ארוכה בחידושים שהעלה במקום כדי ליישב את הסוגיא לאשורה והיו הדברים כנתינתם מיני.

ר' שלמה זלמן עהרנרייך (אב"ד שאמלוויא) סיפר שהוא זוכר כשהיה בצל קודשו של זקינו מו"ר הקול אריה' ולמד שיעור עיון בסוגיא דחצר ולמד בשו"ת עטרת חכמים (לרבינו) בחידושים שבסוגיא. כשקם ללכת אמר שללא רוח הקודש אי אפשר לומר חידושים כאלה.

האדמו"ר ר' חיים הלברשטם מצאנז זיע"א סיפר שפעם אחת הגיע אדם לרבינו. האיש סיפר כי הוא צריך התחזקות בעניין תחיית המתים, אחד מקרוביו ל"ע נפטר לבית-עולמו והוא לא מצליח לחזק עצמו. רבינו לקח אותו לבית התבשיל. היה מונח שם תרנגול שחוט מונח במלח. רבינו אמר לעוף שיעמוד ותיכף התרנגול עמד על רגליו והתחיל לרוץ שם.

האדמו"ר הקדוש מגארליץ סיפר שראה פעם בחלומו את אחיו, רבי מאיר נתן. הוא שאל אותו: "מה קורה איתך למעלה?". אחיו ענה לו. לאחר מכן שאל אותו: האם יש לו שייכות עם אבותיו והשיב: "אצל כל אבותי אוכל לגשת, חוץ מזקיני מלייפניק (ה'ברוך טעם'), שכן בכל פעם שאני רוצה לגשת אליו - אומרים לי: 'לא עכשיו, כעת הוא לומד' (חמדה גנוזה - ז'מיגרד)

פעם אחת הגבירה הנדיבה הנודעת מרת תמר'ל מווארשא הגיעה ללייפניק וביקשה לשאול בעצת רבינו באיזה דבר נחוץ. מכיוון שמהירה לדרכה ולא יכלה להתמהמה, ביקשה להיכנס בזמן הקבוע של רבינו ללימוד השיעור. היא רצתה לתת לרבנית סכום כסף על מנת שתאפשר לה להיכנס. הרבנית ידעה מה רצון בעלה ולא ניסתה להפריעו מלימודו. הגבירה המשיכה לדרכה. לאחר מכן כשסיפרה לו איך הפסידה הרבה כסף, השיב לה: "אפילו אלפי דינרי זהב לא יעבירוני מדעתי לבטל את שיעורי."

נכדו ר' שלמה הלברשטם מבאבוב סיפר, כי בילדותו של רבינו היה שם לילות כימים בבית-המדרש. השמש חס על בריאותו ולא רצה לתת לו נרות עד שעה עשר. רבינו ליקט לעצמו קסמים להדליקם כדי להאיר לו ועשן האש הזיק לעיניו. למרות זאת המשיך במעשהו דבר יום-ביומו וכתוצאה מכך נחלשו עיניו.

השָׁגָה עֲלִיּוֹנָה

לרכבת הבאה, שאמורה להגיע בעוד כשעה.

השעה 22:40 הרכבת ב"ה הגיעה. הבחור עלה לרכבת כשהוא מעריך, כי הוא יגיע בעזרת ה' בזמן לטיסה. על פי רוב לא אמור להיות שום עיכוב בדרכה.

רבות מחשבות בלב איש. הרכבת התעכבה בדרך והגיעה לשדה התעופה בשעה 00:25, איחור של כרבע שעה מהזמן, שבו הרכבת היתה אמורה להגיע לשדה התעופה.

הבחור הרים את המזוודה ובכוחות עילאיים התחיל לרוץ לעבר הטרמינל. הוא יודע כי כל דקה היא קריטית. הוא כבר ראה בעיני רוחו את ביתו.

כמה מטרים לפני עלייתו למטוס המאבטחים עוצרים את הבחור ומודיעים לו: "איחרת את המועד, אין יותר אפשרות לעלות. המטוס עומד להמריא ברגע זה לבורו פארק".

הבחור שעמד צעדים ספורים מהמטוס, ניסה בכל זאת להתחנן, לבקש ולשכנע שיתירו לו לעלות- אבל המאבטחים סירבו.

הבחור עמד וראה לנגד עיניו כיצד המטוס ממריא לבורו- פארק. "מה קורה היום? למה שום דבר לא הולך כפי המתוכנן?!", חשב לעצמו.

באותם רגעים הבחור עמד מאוכזב מאוד. הוא מתגעגע כל כך לבית. עכשיו עליו להמתין ולנסות למצוא טיסה אחרת שבה יטוס לביתו.

היה עליו להעביר את שעות הלילה בנתב"ג. הוא אמר שלוש פעמים: "גם זו לטובה! כל מה שעושה בורא עולם הוא לטובתי ולתועלת". הוא האמין באמת ובתמים שכל מה שנעשה איתו הוא בחסד גמור מאת ה' יתברך.

למחרת התגלתה הישועה הגדולה!

באותה טיסה שהבחור איחר אירע מעשה מצער נורא: במהלך הטיסה, אישה חרדית כבת שמונים וחמש בשם מרת שרה חיה קאלר מהשכונה פלטבוש התמוטטה במטוס ונפטרה בטיסה.

הבחור, בנו של ר' משה קצבורג הוא כהן! למעשה בזכות שאיחר את הטיסה הוא ניצל בנס מטומאת מת! שהרי כידוע אסור לכהן באיסור גמור לשהות בבית או בתחום שיש בו מת.

אביו של הבחור, ר' משה קצבורג, סיפר לחדשות 'קול מבשר' בניו יורק את הסיפור והוסיף: "רואים ממש בחוש איך באופן לא טבעי התרחשו תקלות רבות שגרמו לבן להתעכב. כל זה היה כמובן מאיתו יתברך לטובה, כדי שהבן לא יעלה לטיסה - ובכך לא ייטא ח"ו למת".

להלן סיפור מופלא שהתרחש בחודש חשוון ה'תשע"ג. יש בו כדי ללמדנו כי כל דבר שקורה עם האדם הוא בהשגחה עליונה. לעיתים לאחר מכן אנחנו מבינים מדוע בורא עולם לגלג את הדברים כדי שיתרחשו באופן זה.

יום שני סמוך לשעה 21:15. בחור משיבת בעלז' שבחיפה ארז את חפציו. הוא היה צריך לטוס לצורך חופשה קצרה בביתו שבבורו פארק בניו-יורק.

מאחר והוא לא רצה להחמיץ את הטיסה, הוא עשה חישוב כמה זמן תיקח הנסיעה במונית, הנסיעה ברכבת והזמן שבו עליו ללכת עד שיגיע לטרמינל. הוא לקח מקדם בטיחות ויצא מוקדם.

הוא יצא מחוץ לישיבה, כשהוא אוזח במזוודה. הוא התמקם בסמוך לכביש בתקווה שתעבור שם מונית. התכנון היה לנסוע לתחנת הרכבת ומשם הוא יטוס לביתו.

לא חולפות דקות ארוכות והוא מבחין במונית. הבחור מסמן בידו, והמונית נעצרה לידו. הוא שואל למחיר הנסיעה עד לתחנת הרכבת, מכניס את המזוודה למכונית ונכנס.

במהלך הנסיעה לתחנת הרכבת הבחור מוודא כי הדרכון עליו. הוא מחפש בכיסים, אבל לצערו הרב הוא לא מוצא אותו. הוא פותח את המזוודה ומחפש אבל הדרכון לא שם.

הוא נכנס ללחץ רב. כנראה הוא שכח את הדרכון בחדרו לפני שיצא. הוא ביקש מנהג המונית לשוב על עקבותיו לכיוון הישיבה במהירות האפשרית.

בינתיים הוא מתקשר לחברו לישיבה ומבקש ממנו לחפש עבורו את הדרכון. החבר מאשר כי הדרכון נמצא בחדר. הוא מבקש ממנו שימתין בחוץ, כדי שיוכל להעביר לו את הדרכון - וכך יחסוך זמן.

המונית הגיעה והחבר מסר לידו את הדרכון. המונית עשתה את דרכה בשנית במהירות לעבר תחנת הרכבת. כעבור זמן לא ארוך המונית הגיעה ליעד.

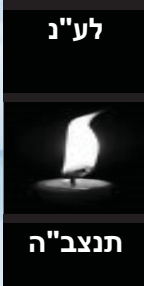
מיודענו הודה לנהג ושילם. כאשר ביקש להוציא את המזוודה מהרכב לפתע ידית המזוודה נשברה. כעת נשאת המזוודה לא היתה קלה. מעכשיו עליו לגרור את המזוודה.

בלחץ רב ובמאמץ גדול הבחור הגיע לתחנת הרכבת. התברר שהרכבת של שעה 21:40 יצאה מהתחנה לפני מספר דקות.

הבחור חשב לעצמו: "אילו לא נשברה הידית, הייתי יכול בקלות לקחת את המזוודה, ולהגיע לתחנה בזמן ולא לאחר את הרכבת".

הבחור שהתחנן בישיבה הבין כי זה רצון הבורא. הוא לא כעס ולא פנה בטרוניה כלפי מעלה. עכשיו עליו להמתין עד

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל	הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל	הרב יצחק בן רג'ינה ז"ל	הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל
פואד אברהם בן רחל ז"ל	מאיר מורד בן שושנה ז"ל	יצחק יצקן בן רחל ז"ל	אליהו אליאס בן אלגריה ז"ל
יצחק בן יונה ז"ל	זהבה בת שושנה רייזל ע"ה	אברהם בן יונה ז"ל	שמואל בן רבקה ז"ל
סעידה בת תופחה ע"ה	מרים בן דבורה ז"ל	יצחק בן חביבה ז"ל	רפאל בן אסתר ז"ל
מזל בת שמעון ע"ה	ר' שאול בן סילביה זצ"ל	אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל	יצחק בן חביבה ז"ל
יוסף בן מרים נוסרת ז"ל	שני בת אסתר ע"ה	דב בן יצחק ז"ל	אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל
יעקב בן אסתר ז"ל	אסתר בת גולה גאולה ע"ה	סוליקה בת עישה ע"ה	דב בן יצחק ז"ל
רחל רפאת בת השמת ע"ה	יוסף בר סעדה ז"ל	סלים בן פרחיה ז"ל	סוליקה בת עישה ע"ה
לטיף בן פרחיה ז"ל	שלום בן אסתר ז"ל	יעקב בן סלימה ז"ל	רחל רפאת בת השמת ע"ה
מרים בן שרה ע"ה	אריה בן מרים ז"ל	ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה	לטיף בן פרחיה ז"ל
אביבה לויש ע"ה	אלון בן סעדה ז"ל	יהודה בן סעידה ז"ל	מרים בן שרה ע"ה
שרה בת נרקיס ע"ה	אילנה (מחרוזת) בת שרה ע"ה	עפאת בת השמת ע"ה	אביבה לויש ע"ה

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל	הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל	הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל	הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל
רחמים בן רחל ז"ל	אליהו אליאס בן אלגריה ז"ל	רחמים בן רחל ז"ל	אליהו אליאס בן אלגריה ז"ל
חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל	שמואל בן רבקה ז"ל	חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל	שמואל בן רבקה ז"ל
ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל	רפאל בן אסתר ז"ל	ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל	רפאל בן אסתר ז"ל
אביחי בן אסתר ז"ל	יצחק בן חביבה ז"ל	אביחי בן אסתר ז"ל	יצחק בן חביבה ז"ל
נעימה בת גורג'יה ע"ה	אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל	נעימה בת גורג'יה ע"ה	אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל
חי זידי בן קלרה ז"ל	דב בן יצחק ז"ל	חי זידי בן קלרה ז"ל	דב בן יצחק ז"ל
ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל	סוליקה בת עישה ע"ה	ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל	סוליקה בת עישה ע"ה
אסתר בת נעמי ע"ה	סלים בן פרחיה ז"ל	אסתר בת נעמי ע"ה	סלים בן פרחיה ז"ל
ר' דב בן בנימין אלטר ז"ל	יעקב בן סלימה ז"ל	ר' דב בן בנימין אלטר ז"ל	יעקב בן סלימה ז"ל
אורה בת נעימה ע"ה	ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה	אורה בת נעימה ע"ה	ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה
מישא אסתר בת זרה ע"ה	יהודה בן סעידה ז"ל	מישא אסתר בת זרה ע"ה	יהודה בן סעידה ז"ל
מסעוד בן יקוט ז"ל	עפאת בת השמת ע"ה	מסעוד בן יקוט ז"ל	עפאת בת השמת ע"ה

**נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!**

בס"ד גיליון: 1068

הדלקת הנר: 19:28 צאת השבת: 20:34 רבינו תם: 21:19 (לפי אפיק ת"א),
הפטרת השבוע: ויפתח הגלעדי (שופטים יא)

או צרות הפרשה

פרשת "חוקת"

"וידבר ה' אל משה ואל אהרן לאמר. זאת חוקת התורה" (יט, א-ב).

לימדנו רבנו חיים ויטאל, כי על אדם נגזרה מכסת המילים שידבר בחייו. ביום שישלים את מכסת המילים שנקבעה לו – יפטר מן העולם. אולם – מוסיף רבנו חיים ויטאל – דברי תורה אינם נכללים במכסת הדיבור שנקבעה לאדם ואינם מגרעים ממנה כלל. דברי תורה – בהם אין גבול ומידה. התורה לא זו בלבד שאינה מקצרת חיים, אלא אדרבה, היא מוסיפה חיים, כמו ששינו באבות: "גדולה תורה שהיא נותנת חיים לעושה בעולם הזה ובעולם הבא, שנאמר: 'כי חיים הם למוצאיהם'". גדול לימוד תורה, שכל זמן שאדם עוסק בתורה – לא ימות. מי שעוסק בתורה – מלאך המוות אינו יכול לו. כיוון שהזכרנו את מעלת הדיבור בתורה שעל ידה זוכים לחיים, נביא מעשה נורא על קדושת הדיבור: לפני כאלף וחמש מאות שנה חי בגליל העליון יהודי צדיק בשם רבי פנחס. הוא היה בעל רוח הקודש וידע להשתמש בשם המפורש. כמה פעמים רצה ללכת לארץ אדם, ולעקור את עמלק מהעולם, אבל מן השמים עצרו בעדו. אנשים מכל רחבי הגליל היו באים אליו להתברך, ונושעו. חולים נתרפאו, זוגות חשוכי ילדים נפקדו בזרע של קיימא. אך הוא עצמו היה חשוך בניס. הייתה לו אישה צדקנית ושמה רחל. בכל לילה הייתה שופכת דמעות כמים, ממלאה את דמעותיה בתוך כוס ושותה את תכולתה.

לילה אחד נדדה שנתו, שמע את אשתו מתייפחת בבכי. פנה אליה ושאל: "למה תבכי ולמה ירע לבבך?" אמרה לו: "הלא תדע, כבר שבע שנים חלפו מאז נשאנו, וילדים אין". אמר לה: "אגלה לך סוד מן השמים. דעי לך, אם יולד לנו ילד, נגזר עליו שלא יאריך ימים". אמרה לו: "אם כן, מוטב שלא יבוא כלל לעולם..."

כעבור כמה חודשים שמע אותה מתייפחת ובוכה. אמר לה: "והפעם למה תבכי?", אמרה: "אני רוצה שתתפלל שיוולד לנו ילד". "והלא אמרתי לך שלא יאריך ימים?". "למרות זאת" – השיבה האישה – "כדאי הוא שיבוא לעולם ויחיה כמה שיחיה".

ביום ראש השנה באשמורת הבוקר ילדה האישה בן זכר. וראה זה פלא: מיד עם צאתו לאוויר העולם החל לדבר כאחד הגדולים. אך, הפלא גדל והתעצם כששמעו את תוכן דבריו. הוא גילה גילויים מפליאים מן המתרחש בעולמות הטמירים שבמרום: "כך וכך חלונות יש ברקיע, כך וכך פתחים וכך וכך שערים. כך וכך מלאכים יש ברקיע, ואלה שמותם. מלאך שנמצא בצד צפון – כך שמו, ותחתיו כך וכך מלאכים יש ברקיע ואלה שמותם. ומלאך בצד דרום – כך שמו, והוא ממונה על הרפואה, וההוא ממונה על החיים, וההוא על עושר", וכן הלאה.

הוא עבר מרקיע ורקיע ותאר בפרוטרוט מה יש בכל רקיע, עד שהגיע לרקיע השביעי: "באמצע הרקיע יש כסא רם ונישא, ורגלי הכיסא מאירות, ומלאכים עומדים שם ואומרים 'קדוש קדוש קדוש'. אחר כך תאר את כיסא הכבוד עצמו: "על הכיסא יושב מלך רם ונשא, אחד ויחיד, שמו קדוש ונורא, ממנו יזדעזעו כל המלאכים וכל מלכי ארץ". התחיל לומר את שמו, אמר לו אביו: "שתוק!". ומאז שתק ולא דיבר עוד, כאלם לא יפתח פיו.

גדל הילד, הגיע לגיל שנה, שנתיים, חמש – ועדיין אינו מוציא הגה מפיו. אמרה האישה לבעלה: "הלא אתה גרמת לכך! דרשת ממנו שישתוק – ומאז שתק. אנא, התר את לשונו".

קרא האב לבנו ואמר לו: "אני מתיר לך לדבר, אבל הזהר! אל תדבר בגלוי, אמור הכול בדרך רמוז".

פתח הנער את פיו והחל להשמיע דברי נביאות מפליאים. הוא דיבר דיבורים מעורפלים ובלתי נהירים – בארמית עתיקה ובכל מיני לשונות מעורבים. בדבריו גילה רזים נסתרים ונביאות עתידיות על אחרית הימים ועל מלך המשיח. דבריו נדפסו בסוף ספר "פרי עץ חיים" וכן בספר "נגיד ומצוה" לרבנו יעקב צמח. וכן דבריו נדפסו בספר בשם "נבואת הילד", ונוספו לו פרושים והסברים לפענח את דבריו הסתומים. הרב חיד"א נזף באלה שהדפיסו את הדברים.

כשסיים הנער את דבריו, אמר: "אבא ואמא קדושים וטהורים, תודה שגידלתם אותי, עתה הגיע זמני להיפרד מכם לשלום". ובאותו רגע יצאה נשמתו. שמו של הילד היה 'נחמן קטופא', שנקטף באמצע חייו, ויש גורסים 'נחמן חטופא', שמת בחטף. עד היום נמצא קברו בכפר ברעם שבגליל, לצד קבר אביו, רבי פנחס, ועוד צדיקים (דורש ציון).

"וישמע הכנעני מלך ערד יושב הנגב כי בא ישראל דרך האתרים וילחם בישראל" (נא, א).

בשנות צעירותם של משפחת הגאון המופלא רבי פינחס שרייבר זצ"ל, העסיקו הם בביתם אישה פשוטה ויראת שמיים. תפקידה היה לטפל בילדיהם הקטנים ובמשק הבית בשעות הבוקר, בזמן שהרב והרבנית נעדרו מביתם.

כך, מדי בוקר היתה הרבנית יוצאת לעבודתה בגן הילדים בשעה מוקדמת, ובשעה רבע לתשע, כאשר הרב היה צריך ללכת לבית המדרש, היתה הגברת מגיעה לביתם ומטפלת בילדיהם באהבה ובמסירות.

אותה אישה, חֲשׂוֹקֶת בניס היתה. למעלה מעשר שנים חלפו מנישואיה והיא ובעלה טרם זכו להיוושע. הרופאים שעימם נועצו הודיעו להם בצורה חד-משמעית, כי סיכוייהם להיפקד שואפים לאחוזים בודדים, וגם הם כמעט והשלימו עם הגזירה, ותקוותם לזכות להקים דור המשך הלכה ופחתה.

את כל מעיינות אהבתה לילדים שטרם זכתה להם, הפנתה האישה לגידולם ולטיפוחם של ילדיהם הרכים של משפחת שרייבר. היא עשתה זאת מתוך שליחות קודש, ביודעה כי מבית גדול שכזה בוודאי יצאו גידולים לתפארת, ובהבנה כי נוטלת היא בכך תפקיד חשוב בסיוע ללימוד התורה של הרב שרייבר, שכבר אז נודע כמתמיד מופלא.

באחד הימים, גונבה לאוזניה השמועה, כי בעיר תל אביב הסמוכה דר רופא בכיר, שלאחר מחקר והשתלמות ארוכה הצליח למצוא שיטת טיפול ייחודית, ובסיעתא דשמיא יש בידו האפשרות לסייע להם בהגשמת חלומם שכמעט וגווז, להביא ילדים לעולם.

כאשר פנתה לקבוע תור למרפאתו, התברר לה כי עקב ריבוי הפונים, כדי להתקבל לטיפול יהיה עליה להמתין בתור במשך למעלה ממחצית השנה. ברירות רבות לא היו בידה, והיא קבעה את תורה לתאריך שנראה היה לה נוח ומתאים.

לאחר המתנה ארוכה ומורטת עצבים, הגיע המועד המיוחל. בשעה שמונה וחצי בבוקר עלתה המטפלת בהתרגשות לאוטובוס שעשה את דרכו מבני ברק לתל אביב.

האוטובוס פתח בנסיעה וכבר פנה לצאת מהעיר, כשלתע נזכרה האישה כי מחמת בהילות והתרגשותה המרובה, שכחה לעדכן את הרבנית על היעדרותה המתוכננת, כדי שתוכל להביא מטפלת אחרת שתמלא את מקומה. השעה היתה שמונה וארבעים דקות.

לרפואת משה בן רינה הייז, אסנת בת תקווה הייז, מרים בת קטי הייז, מרדכי בן שרה הייז, אסנת בת אסתר הייז, מיכל אפרת חיה בת דיאנה הייז, נדב חיים בן אירית הייז.

התור נקבע לשעה תשע ועשר דקות, ועל כף מאזני החלטתה עמדו לפני שתי ברירות; האחת - להמשיך בדרכה אל התור שכה ציפתה לו ועשוי היה להעניק לה חיים חדשים, ומאידך - לגרום לביטול תורה של אברך שקדן ומתמיד שעדין לגדולות בישראל וכל שעת לימוד שלו היתה כנצח, ועתה ייאלץ להישאר בבית עם ילדיו הרכים במקום ללכת לכולל להגות בתורה.

הקושי להחליט היה עצום, אולם ההחלטה שקיבלה לבסוף היתה ברורה ונחרצת; בתחנה הקרובה היא ירדה מהאוטובוס, ובמקום להמשיך בדרכה למרפאתו של הרופא המדופלם, היא חצתה את הכביש אל צידו השני. שם עלתה לאוטובוס שהחזירה לבני ברק, ומיד עם רדתה מיהרה לבית משפחת שרייבר כדי למלא בחרדת קודש את התפקיד שאותו מילאה בכל יום: לטפל בבית ובילדים ולאפשר לרב לצאת ללמוד בבית המדרש כמשאת נפשו. אותה אישה כשרה ופשוטה הבינה בתמימותה, כי את התפקיד החשוב שניתן לה היה מוכרח לבצע, גם אם תפסיד משום כך את התור שהמתנייה לו זמן רב כל כך ועתיד היה בסייעתא דשמיא לגאלה מייסורי הציפיה המרים שליוו את משפחתה במשך שנים כה רבות.

לבית הרב היא הגיעה באיחור קל, והרב מיהר בשמחה לצאת לתלמודו. באותו יום טיפלה האישה בילדים כהרגלה מדי יום, אולם בד בבד הלכה ופשטה בה תחושת צער והחמצה על ההזדמנות הנדירה שניתנה לה, ומי יודע אימתי תשוב היא לפתחה מחדש. בכל זאת המשיכה האישה את הטיפול בילדים כהרגלה, תוך שהיא מדחיקה את הצער העמוק שבתוכה. אולם משנרדמו הילדים, ושקט השתרר בבית, לא יכלה יותר לעצור ברוחה. היא נטלה לידיה ספר תהילים, התיישבה באחד מחדרי הבית והחלה להתפלל מתוכו בהתרגשות ובדמעות שליש. כך, במשך שעה ארוכה שפכה היא לפני בוראה בתפילה נרגשת שבקעה מעומק לב שבור, כי במהרה יחיש לה ה' את ישועתו ויגאל אותה מייסורי הציפיה שבהם היא מתענה במשך שנים ארוכות.

כשהיא שבה אל ביתה בשעת אחר צהריים מאוחרת, מיהרה להתקשר בשנית למרפאתו של הרופא כדי לקבוע תור חדש. אלא, שהתור המיוחל כלל לא מומש... מדוע? - משום שבחלוף עשרה חודשים מאותו היום, גבר חסדו יתברך עליה, כאשר לאחר שנים ארוכות של ציפיה, זכו בני הזוג לחבוק בידיהם מתנת שמיים מבורכת - ילד יהודי טהור שהאיר את חייהם באור חדש.

אותה אישה הקריבה את כל רצונותיה למען התורה, והרעשה את השמים בתפילת ליבה השבור, וזכתה שהחישו לה את הישועה, מבלי שהוצרכה להתערבות ידי בשר ודם, כי אם לידו הרחבה יתברך, המלאה והפתוחה (ופריו מתוק).

"וינשכו את העם" (כא, ו). "נשך" קרוב אל "נוק": לגרום חבלה או הפסד (רש"ר הירש).

אחד מגדולי הדיינים בדורנו, הוזמן לאחד מבתי הסוהר על מנת לשאת דברי מוסר והתעוררות לפני האסירים. לאחר שסיים את דבריו המאלפים שריתקו את כל הנוכחים, עמד רב בית הסוהר והכריז בפני האסירים: "רבתי, כפי שידוע לכם, הרב הגאון שמסר עתה לפנינו את השיחה הנפלאה, הינו דין וזניק ומנוסה שידיו רב לו בדיני ממונות; אם ישנו אסיר שיש לו שאלה הלכתית כלשהי שנוגעת לדיני ממונות, הוא יכול לקום כעת ולשאל את כבוד הדיין".

מיד קם ונעמד על רגליו אחד האסירים, ופתח ואמר: "שמי ראובן, ויש לי וליושב לצדי, האסיר שמעון, 'דין תורה'. אודה לכבוד הרב אם ינסה להביא את המחלוקת שבינינו לסיומה כאן ועכשיו...".

הדיין נענה בחיוב והאסיר החל בתיאור עובדות המעשה: ביום שישו אחד, הוטל עלי לבצע עבודות ניקיון במסדרונות בית הסוהר. בתום העבודה, מחמת חוסר שימת לב ורשלנות, שכחתי את בקבוק האקונומיקה בצד המסדרון, כשהוא מושכב על צידו, ואת הפקק לא סגרתי היטב, אלא הוא רק הונח באופן רפוי בפיית הבקבוק. תוך כמה רגעים, תכולת הבקבוק נשפכה על גבי הרצפה, ונזלה לכיוון מרכז המסדרון.

במסדרון נוצרה שלולית של אקונומיקה, והנה, כעבור זמן מה, לפני כניסת השבת, האסיר שמעון לבש את חליפת השבת ההדורה שלו, ומיהר לצאת לעבר בית הכנסת שבבית הסוהר. הוא פסע בריזות במסדרון, ולפתע... החליק מחמת מי האקונומיקה ונפל לתוך מרכזה של השלולית. החליפה היקרה איבדה (בחלקה) את הצבע, מחמת האקונומיקה, וגם מהמכנסיים הצבע ירד, כך שלא ניתן כבר להשתמש בהם. הדיין היה בטוח שהנה עומד לפרוץ ויכוח סוער בין שני האסירים, ואולי אף תגרה, אך המשך דברי האסיר הותירה אותו המום.

בעקבות המעשה - ממשך האסיר - פניתי אל חברי ודרשתי לשלם לו את מלוא הנזק שגרמתי לו. אך הוא מסרב בתוקף לקבל ממני את הכסף... הדיין פנה אל ה"נתבע" ובייר: מדוע באמת אינך מוכן לקבל את דמי הנזק?

טען האסיר: אני חושש לגזל, כי יתכן שהכסף לא מגיע לי על פי הדין... מדוע? משום שאולי היה עלי להתבונן ולראות את השלולית, ואולי בכלל ראובן הוא רק "גרמא" ואינו חייב לשלם לי...".

שני ה"ניצים" סיימו את טענותיהם ואמרו: עכשיו שזכינו שהדיין הדגול הגיע אלינו, נבקש נא שיכריע בדין התורה שלנו... השיב להם הדיין שליט"א: אחד מהזניקים (אבות נזיקין) שחיבה עליהם התורה, הוא נזק של "בור". דהיינו, החופר או פותח בור, ונפל לתוכו בעל חיים של חברו והזיק או מת, חייב בעל הבור לשלם. ולא בור בלבד, אלא כל תקלה, שמד כשנעשתה היא עומדת לנזק במקום הילוך בני אדם, הרי זו בכלל נזקי בור, ואם הזיק בה אדם או בהמה, בעל התקלה משלם נזק שלם.

ובענייננו, שפיתת האקונומיקה במקום הילוך בני אדם, נחשבת ל"בור". וטענת הנזק שפשע בעצמו כי היה עליו להתבונן ולא להחליק, אינה טענה, שכן למדנו בגמרא ("ב"ק כ"ז): "שאין דרכם של בני אדם להתבונן בדרכים".

ולמעשה שמענו ממו"ר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א: בענייננו, שההיזק נעשה מתוך רשלנות וקלות דעת, קיימת תרעומת גדולה על שופך האקונומיקה, וראוי שיפצה את חברו עבור הנזק שגרם לו.

ובפרט, שבמקרה שלפנינו הנזק עלול היה לגרום לאסון למחליקים עליו, כגון לעיוורון, והחומר הכימי השקוף גם אינו ניכר כל כך לעוברים ושבים במקום. ולמדנו במסכת שבת (מ"ב): גחלת של מתכת מותר לכבותה בשבת שמא ישלשו בה בני אדם. וכתב הר"ן: "דנוקא דרביס כסכנת נפשות חשיב לן". וממילא אולי יתן לטעון, שהואיל וראובן הניח נזק מסוכן לרבים, כולם יודו שכדי לצאת ידי שמים עליו לשלם לניזק.

לסיכום: ראובן ישלם למעון מדיני שמים עבור היזק בגדיו. הדיין סיים את דבריו לאסירים ואמר: שמיעת הדין ודברים בניכם גרמה לי להתרגשות מרובה, כי בדרך כלל אנו רגילים לשמוע וויכוחים מסוג אחר לגמרי בבית הדין, שכל אחד מהצדדים מתריס וקובל כנגד השני וטוען "כולה שלי", וכאן הוויכוח ממש הפוך. בשומעי את טענותיכם נזכרתי בסיפור נפלא המובא במדרש ("ב"ר פ"ו נ"ח, ל"ג): מעשה באלכסנדר מוקדון, שהלך פעם אל מלך מדינת 'קציא', הנמצאת מעבר להרי החושך. פנה אלכסנדר אל מלך קציא וביקש: 'רוצה אני לדעת כיצד אתם שופטים את הבאים לפניכם לדין?', ומלך קציא הסכים.

והנה, באו שני אנשים לדין לפני מלך קציא, בעוד אלכסנדר מוקדון יושב אצלו. האחד קבל על חברו ואמר: 'אדם זה מכר לי חורבה אחת, ומצאתי בתוכה מטמון ששווי הון רב! מאחר וחורבה בלבד קניתי, ומטמון לא קניתי, אני תובע מהמוכר לקחת את המטמון ששייך לי. ומה המוכר טוען לעומתו? - 'חורבה וכל מה שבתוכה מכרתי...'. פנה מלך קציא לאחד מהם ושאל: 'יש לך בן?', אמר 'כן'. שאל לשני: 'יש לך בת?', אמר 'כן'. אמר להם המלך: 'אם כן לכו והשיאום זו לזה, ויהא ממון האוצר לשניהם...'.

לבוז, מלך קציא באלכסנדר מוקדון שתוהה ומשתומם. שאל אותו: 'האם לא דנתי נכון? אילו היה אצלך כזה דין, כיצד היית דן את השניים?... השיב אלכסנדר: 'הייתי עורף את ראשו של זה, וגם את ראשו של זה, ואת המטמון הייתי לוקח לעצמי, לאוצר המלוכה...'. שאל אותו מלך קציא: 'האם יורד אצלכם גשם?! השיב 'כן'. - 'האם השמש אצלכם זורחת אצלכם?!' - 'כן'. המשיך לשאול: 'יש אצלכם בהמות?!' - 'כן'. אמר לו מלך קציא: 'לא בזכותכם זורחת השמש ויורד הגשם, אלא בזכות הבהמות, דכתיב "אדם ובהמה תושיע ה'" - אדם בזכות בהמה! (ופריו מתוק).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזלה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ דוד בן כורשיד ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ יצחק בן ליבה ז"ל, לע"נ ניסן בן ננה ז"ל, לע"נ סוסן בת ויקטוריה ז"ל, לע"נ טובה בת כורשיד ז"ל, לע"נ יהודה בן מרים ז"ל, לע"נ ענייס בצאלא בן כשוור ז"ל, לע"נ דוד בן רבקה ז"ל, לע"נ אברהם בן עשרת ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ יחזקאל בן מזל ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ לי כהן בת מולין ז"ל, לע"נ מאיר בן עזיזה ז"ל, לע"נ אליהו בן מרים ז"ל, ולע"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

איטש לרענהו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

ליקוט ועריכת: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

שבת קודש ה תמוז תשפג: הדלקת נרות: ירושלים: 7:13 תל-אביב: 7:28 חיפה: 7:21 מוצאי שבת: ירושלים: 8:31 תל-אביב: 8:34 חיפה: 8:35 ר"ת: 9:05

פרשת חוקת

השכנת שלום

להשכין אחוה ושלום בין אדם לחברו ובין איש לאשתו!

נלמד מהפסוק "ויבכו את אהרן שלושים יום כל בית ישראל" (פרק כ-בט)
ואילו במיתת משה רבינו נאמר: "ויבכו בני ישראל את משה" (דברים לד-ה).
מדוע לא נאמר "כל בית ישראל" כשם שנאמר אצל אהרן? אלא, מפרש רש"י הטעם,
משום שעל משה בכו בני ישראל – רק הזכרים, ואילו על אהרן, מתוך שהיה רודף
שלום ונותן שלום ומטיל אהבה בין איש לרעהו ובין אשה לבעלה, בכו "כל בית
ישראל". זכרים ונקבות.

אמרו חז"ל (אבות דר' נתן פי"ב ה"א): "רודף שלום" כיצד? מלמד שיהא אדם
רודף שלום בישראל בין כל אחד ואחד, כדרך שהיה אהרן רודף שלום בישראל
בין כל אחד ואחד, שנאמר "סור מרע ועשה טוב בקש שלום ורדפהו"...

עוד אמרו חז"ל (במסכת כלה): גדול הוא השלום שהרי אהרן הכהן לא נשתבח
אלא בשביל השלום שהיה אוהב שלום ורודף שלום ומקדים שלום ומשיב שלום
שנאמר "בשלום ובמישור הלך איתי" מלמד, כשהיה רואה שני בני אדם שונאים
זה את זה, הולך אצל אחד מהן ואומר לו למה שונא אתה את פלוני, כבר בא
אלי לביתי ונשתטח לפני ואמר לי חטאתי לפלוני לך ופייס אותו. ומניח לזה
והולך אצל השני ואומר לו כראשון, והיה משים שלום אהבה ורעות בין אדם
לחברו ורבים השיב מעוון.

בדרך זו של דברי חז"ל על אהרן, ניתן להבין יפה את לשון התנא במשנה
(פאה פ"א מ"א): "אלו דברים שאדם אוכל פירותיהם בעולם הזה והקרן קיימת לו
לעולם הבא: כיבוד אב ואם וגמילות חסדים... והבאת שלום בין אדם לחברו"...

ולכאורה תמוה: הרי הבאת שלום בין אדם לחברו, גם זה עשיית חסד, ומדוע אין
זה נכלל ב"גמילות חסדים"?

אלא ביאר התפארת **ישראל**: הבאת שלום בין אדם לחברו, שלא כמו גמילות
חסדים, הוא חסד שראוי לעשותו גם אם שני הצדדים אינם מעוניינים שישומו שלום
ביניהם, אעפ"כ יש לטרוח ולפתותם להשלים ביניהם כפי שהיה עושה אהרן הכהן.

המשגיח הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל שיגר פעם מכתב לתלמיד בן ישיבה
שנפגע מאחד מרבותיו ופסק מלדבר איתו. וכך כתב המשגיח לאותו תלמיד:

"מה מאוד הייתי רוצה שיהיה שורר השלום בינו לבין הרב... ואל יאמר ידידי
כי חלילה אין ביננו שום פירוד ומחלוקת חלילה. כי היפך השלום הוא פירוד
ומחלוקת, ושלום אין כאן".

והנה התורה נתנה לנו עצה ודרך איך להסיר מעל לב זולתו כל טינה והתרחקות,
והוא ע"י כח הדיבור. כי הנה הדיבור מסיר כל העקמומיות שבלב זולתו. וכל שכן
דברי תורה וחכמה... וזה הוא מה שהתורה דורשת מאיתנו!

"שמא יאמר שקשה הדבר. וודאי קשה הוא. אבל הלא "עיקר בריאת האדם הוא
זאת, לשבור ולהסיר העורלה מעל לבו. ובכל מה שהאדם מרגיש קושי, זו הערלה
שלו, רח"ל. זו עבודתו, וזוהו יעלה מעלה מעלה!"

"זו עלולה לגרום להפרת שלום בית"...

פעם סיפרו לחפץ חיים כי התפוצצות
אדירה אירעה במקום פלוני, ובחסדי שמים לא
היו נזקים בנפש. רק חלונות נופצו מחמת ההדף.

פנה הח"ח בהודיה להשי"ת קודם על כך שלא
היו הרוגים ופצועים. לאחר מכן המשיך הח"ח
להביע את צערו על ממונם של ישראל. וכך
תינה את צערו: "ודאי נופצו גם זגוגיות בבית
היהודים, ולבטח יש ביניהם גם עניים שאין ידם
משגת להחליף את הזגוגיות. הללו יסתמו את
הפרצות בלוחות עץ. בכך תרבה אפלוּלית ביתם,
וזו עלולה לגרום להפרת שלום בית. שהרי אמרו
שהדלקת הנר בשבת משום שלום בית, לפי שיש
צער לשבת בחושך.

הפסיר הח"ח באנחה כבידה: "כאשר אפלוּלית
שוררת, נחבטים ונופלים. האוירה עגמומית נעשים
קצרי רוח ונרגנים ובאים לידי מריבות"...

עפ"י הגדת הח"ח

"להפשיר" בין מחותנים...

מעשה בשני מחותנים שפרץ ביניהם ויכוח
חרף. הסכימו שניהם שהגאון **מטשעבין** – רבי
דוב בעריש ווינדנפלד זצ"ל הוא שיכריע בענינם.
הם נכנסו למעונו כשהם לחוצים ולא ידעו איך
לפתוח. ניתן היה לחתוח את המתח בסכין...

או-אז פתח רבי דוב בעריש, פנה למחותנים
ואמר בחיוך: למעשה, כפי שאני מבין, ניתן יהיה
להגיש בסעודת הנישואין סעודת בשר וחלב."
"מדוע"? - התפלאו המחותנים. המשיך הרב
מטשעבין: "משום המבואר בהלכה ששני אויבים
רשאים לאכול בשר וחלב על שולחן אחד! שכן
אין חשש שהמאכלים יתערבו"...

האימרה המחוייכת הזו שברה את הקרח בין
המחותנים, ומיני אז השיחה היתה ענינית ויושרו
כל ההדורים.

שר התורה

עלון השבוע פרשת חוקת הוקדש לעילוי נשמת
ר' אהרן יעקב בן ר' אליעזר קורנוזר ז"ל

נלב"ע ז' תמוז תשס"ב
ת.נ.צ.ב.ה.

המצער את חברו עליו לפייסו ולבקש סליחתו!

נלמד מהפסוק: "ויאמרו חטאנו כי דיברנו בה' ובך התפלל אל ה'... ויתפלל משה בעד העם" (פרק כא-ז)

וכתב רש"י: מכאן למי שמבקשים ממנו מחילה שלא יהא אכזרי מלמחול. ואמרו חז"ל במדרש: "ידעו שדברו במשה ונשתטחו לפניו ואמרו התפלל אל ה' ויסר מעלינו את הנחש - ויתפלל" - להודיעך ענוותנותו של משה שלא נשתהה לבקש עליהם רחמים, ולהודיע כח התשובה, כיון שאמרו חטאנו מיד נתרצה להם שאין המוחל נעשה אכזרי. וכן הוא אומר "ויתפלל אברהם אל האלוקים וירפא אלוקים את אבימלך".

מבואר במשנה (ב"ק צב) שאף אם המזיק את חברו שילם לו את כל התשלומים [נזק, צער, ריפוי, שבת ובושת] אין נמחל לו עד שיבקש ממנו מחילה שנאמר "ואתה השב אשתך... והיינו, אף שהשיב אבימלך את שרה לאברהם, היה עליו לבקש מאברהם שימחל לו "ויתפלל בעדך וחיה".

ומבאר המאירי (שם) שהאמירה "ויתפלל בעדך", לא היה ציווי לאבימלך שיבקש מאברהם להתפלל עליו, אלא הציווי היה על הגדר והשיעור של הפיוס, שעליו לפייס את אברהם הרבה, עד שמעצמו ירגיש צורך להתפלל על אבימלך.

והמהרש"א (שם) ביאר שעצם זה שהקב"ה לא ביקש מאברהם שימחל ויתפלל על אבימלך, אלא ביקש מאבימלך שילך לאברהם ויפייסו עד שימחל לו ויתפלל בעדו, זו ראייה שעדיין אין נמחל לחוטא, עד שיפייסנו ויבקש מחילתו.

ב'חשוקי חמד' הובאה שאלה: בחור נשתדך עם נערה. ולמחרת הבחין הבחור כי אביה אדם קשה מאד והבין שגם הכלה נמשכת אחרי דעות אביה. הוא הסיק, שלא ימצא איתה שפה משותפת והחליט לבטל את השידוך. בנתים קיבל הצעת שידוכין ממקום אחר. ניסה לבקש ממנה מחילה בטרם יברך על המוגמר, אך היא לא הסכימה למחול כי נפגעה מאוד. ועתה שואל הבחור מה עליו לעשות כדי שלא תהיה הקפדת הכלה עליו ויוכל להקים בית נאמן בישראל?

והביא תשובת הגרי"ש אלישיב זצ"ל שמלבד מה שחייב לשלם קנס דמי בושת לכלה כפי שיעריכו דינו בבית הדין, יש עליו לחשוש מהנזק העלול לצאת ח"ו מאי המחילה של הנפגעת, ועל זה עדיין לא יצא ידי חובה בתשלום הקנס, ולכן על הבחור לעשות כל ההשתדלות שבעולם כדי שהכלה תתפייס ותמחל לו.

ריפוי מופלא...

סיפר הגה"צ רבי מתתיהו סלומון שליט"א (לפרו"ש): פעם נחלה הגאון **רבי אהרן קוטלר זצ"ל** במחלת הצהבת שמטבעה להמשך מספר שבועות. והנה למרבה הפלא הופיע רבי אהרן בישיבתו אחרי ימים אחדים בלבד כשהוא בריא ושלם.

נתברר כי מיד כשחלה עשה רבי אהרן חשבון הנפש על מה הגיענו ככה. ונזכר כי תקופה קצרה קודם לכן, נחלה גם אחד מתלמידי בצהבת ומחמת סכנת הצהבת נמנע מלבקר, ואף שהתלמיד הבין זאת, עכ"פ הצטער על בדידותו המוחלטת כמצורע. הבין רבי אהרן כי זוהי סיבת מחלתו מפאת צער תלמידו.

על כן קרא לאותו תלמיד, ביקש מחילתו והעתיר עליו דברי ריצוי ופיוס כשעה, עד שוויידיא כי מחל לו בלב שלם ומיד לאחר מכן חלפה מחלת הצהבת מרבי אהרן כלא היתה!

ישרון - י

חוזר ומבקש מחילה ברבים...

באחד הפעמים שהיה הגאון **רבי ישראל יעקב פיישר זצ"ל** מסדר קידושי, כיבדו את אחד הרבנים בברכה. אלא שהאדם (מבני המשפחה) שהכריז על הכיבודים, לא כינה את הרב ההוא בתואר הראוי לו לפי גדלותו.

רבי ישראל יעקב סבר שהלה עשה זאת בכוונה (משום שאותו רב היה שנוי במחלוקת באותה תקופה). על כן הביע מחאתו וקרא בקול: "אני מוחה על בזיון כבוד התורה!" המכריז שנעלב הגיב "לא התכוונתי לפגוע ברב ההוא. אני לא מוחל לרבי ישראל יעקב על שביזה אותי ברבים!"

ואכן התברר לרבי ישראל יעקב שהלה לא התכוון כלל לזלזל בכבוד אותו רב. הוא שלח לקרוא למכריז ולבקש מחילתו. אך הלה אמר שאינו מוחל. מה עשה רבי ישראל יעקב? בירר היכן התקיים סעודת "שבע ברכות" לזוג הצעיר. נסע עד שכונת רמות, ונשא דברים ולבסוף ביקש מחילה ברבים מאותו אדם שנפגע. רק אז מחל לו.

הלמות עמלים

"לך תבקש מחילתו"...

אירע פעם שאחד מתלמידי ישיבת פוניבז' חשב על אדם שנשא בתפקיד ציבורי והתפלל בישיבה, כי הוא פגע בכבוד ראש הישיבה הגאון **רבי גרשון אדלשטיין זצ"ל**. על כן ניגש אליו והעיר לו על כך. אותו אדם מכובד נפגע מאוד. והדבר נודע לרבי גרשון.

לאחר זמן התחתן אותו בחור שהעיר, ובמשך מספר שנים לא זכה לאש"ק. קרא לו רבי גרשון לביתו והזכיר לו את האירוע ההוא שפלוגי נפגע מהערתו, והציע לו: "לך תבקש ממנו מחילה..."

אותו אברך עשה מיד כהוראתו, הלך לבקש מחילה, ולתקופת השנה נולד לו בן. התברר שהפגיעה היא שנשכחה אף מזכרונו של האברך, נצרבה היטב אצל רבי גרשון וידע להזכירה בשעה זו.

וזאת ליהודה

ניהום ועידוד לרעהו

לנחם ולעודד הזולת השרוי בצער ובדאגה ולחזק את רוחו!

נלמד מהפסוק: "קח את אהרן ואת אלעזר בנו" (פרק כ-כה)

וכתב רש"י: "קח את אהרן - בדברי נוחמים. אמור לו אשריך שתראה כתרך נתון לבנך מה שאין אני זכאי לכך. עכ"ל. למדנו הנהגת מדותיו של הקב"ה עם אהרן לנחמו בשעתו הקשה. הנהגה זו מחייבת אותנו, מתוך חובת ההתנדבות במדותיו וההליכה בדרכיו של הקב"ה לעודד לחזק ולנחם את חברנו בשעה שדואג ומצטער. ואף זה נכלל במצוות הצדקה והחסד כמו שכתב החינוך (במצוה תעט).

ידוע מה שסיפרו חז"ל (נדרים נ). על רבי עקיבא ואשתו, בתו של כלבא שבוע, שחיו בעניות נוראה עד שאפילו כרים וכסתות לא היו להם, ולא מקום ללון אלא בבית התבן, ואז בא אליהו הנביא בדמות עני ואביון כדי לנחמם ולעודדם, וכפי שפירש הר"ן שבא להראות להם שיש אנשים עניים יותר מהם ובכך להחיות רוחם.

קרא להם אליהו מפתח הבית וביקש שיתנו לו מעט תבן משום שאשתו ילדה ואין לו דבר שתוכל לשכב עליו. אמר רבי עקיבא לאשתו: את רואה שיש עניים יותר מאיתנו, הנה האדם הזה אפילו תבן אין לו.

ולכאורה תמוה, והקשה זאת רבינו יוסף חיים מבגדד זצ"ל (בספרו **בן יהודע**): הכיצד אמר אליהו דבר שאינו אמת, שאשתו ילדה וכו' והרי לא היתה לו אשה שתלד? אלא רואים מכאן את גודל הענין והחשיבות שיש בעידוד וחיוזק הזולת השרוי במצוקה, עד שנשלח אליו במיוחד אליהו הנביא בדמות עני, כדי לנחם, לחזק ולעודד את רבי עקיבא ואשתו בעת עוניים ודחקים.

שלא לדבר לשון הרע על הזולת!

נלמד מהפסוק: "וישלח ה' בעם את הנחשים השרפים וינשכו את העם" (פרק כא-ו)

ואמרו חז"ל במדרש (מד"ר במדבר - ט): מה ראה להפרע מהם בנחשים: לפי שנחש פתח בלשון הרע תחילה ונתקלל, ולא למדו ממנו, אמר הקב"ה: יבוא נחש שהתחיל בלשון הרע תחילה ויפרע ממספרי לשון הרע, שנאמר "ופורץ גדר ישכנו נחש".

כתב החפץ חיים (בשמירת הלשון ח"ב פ"ט): "הלשון הרע הראשון שבא לעולם היה על ידי הנחש ועל ידי כפירה באלוקים חיים, כמו שאמר לחוה (בראשית ג-ד) "כי יודע אלוקים כי ביום אכלכם ממנו ונפקחו עיניכם" וכפירוש רש"י עיי"ש. וזהו שגרם מיתה לכל באי העולם.

ועונשו של הנחש היה מדה במדה, שכל הבריות שונאים אותו ורוצים להורגו, כדברי הכתוב "ואיבה אשית... הוא ישופך ראש" וגו' וניטל ממנו כח הדיבור. ואף לבעל הלשון קורה כן, כאשר יתפרסם לאנשים טבעו הרע, הכל ישנאוהו וישמרו עצמם ממנו, פן יעשם לבז ולחרפה.

וכבר השוו חז"ל (בתענית ז) את נשיכתו האכזרית והמסוכנת של הנחש, לדיבור לשון הרע, כאשר אמרו: לעתיד לבוא מתקבצות כל החיות אצל הנחש ואומרות לו: ארי דורס ואוכל, זאב טורף ואוכל, אתה מה הנאה יש לך: אומר להם הנחש: "ומה יתרון לבעל הלשון" שמספר לשון הרע, אעפ"י שאין לו הנאה.

עוד כתב החפץ חיים (בשמיה"ל שער התבונה): הרוצה לזכות במדת שמירת הלשון, יעשה ההפך ממה שרגילים לעשות בעלי הלשון. הם רגילים ללכת תמיד בקיבוץ אנשים, אולי ישמעו איזה דבר שיהיה להם ממה להלעיג, או לספר זאת לאחרים. וגם רגילותם תמיד לדרוש אודות חדשות שנעשו בעיר, בין אדם לחברו, בכדי שלא תשקוט לשונם כמה שעות משעות היום.

הגה"צ רבי ירוחם ליבוביץ זצ"ל בשיחותיו לתלמידיו המחיש בדברים נוקבים כיצד צריך אדם להרגיש את מיאוסה וגנותה של לשוה"ר וכך אמר: "דומה לי שמי שמכיר את החפץ חיים יודע היטב איך שלחפץ חיים היה דיבור של לשון הרע, מתועב לפניו עד לזרה. ואמנם מה זה כל כך מן החידוש? כל איש חושב שיתבונן במעשהו המכוער, איך שלוקח את חברו בפיו, דורכו למרמס ולועסו לרסיסים, עד מיצוי כל דמיו, לזה המתבונן הלא יבחל היטב בלשון הרע ודאי לא פחות מאכילת עכבר. ונדמה כי מעשה אכילת עכבר הינו הרבה יותר תרבותי ממעשה דיבור לשון הרע! עכ"ד רבי ירוחם בספרו דעת תורה.

לפני מספר שנים נזדמן לידינו חוברת "בקש שלום" בה הובאה דעתו של הגאון **רבי חיים קניבסקי** זצ"ל (שהיה אז בחיי חיותו) על מה שנשאל: האם מותר לדבר לשון הרע על אדם שמגלה דעתו שאינו מקפיד שידברו עליו לשון הרע? והשיב שמותר מעיקר הדין לדבר עליו לשון הרע, אלא כדי שלא יתרגל בלשוה"ר יש לו להמנע. והיינו שמותר לגנות אדם שאינו מקפיד על בזיונו.

ולכאורה תמוה ממה שמבואר בירושלמי (נדרים פ"ט ה"ד) "זה ספר תולדות אדם" הוא כלל גדול יותר [מכללו של ר"ע] ובמה גדול יותר? במה שיש לכבד את האדם אף אם רוצה שיבזוהו, וזאת מפני ש"בדמות אלקים עשה אותו" שמוטבע בו "צלם אלוקים", וממילא פגיעה בכבודו היא פגיעה בכבוד יוצרו, ולכן אינו "בעלים" למחול על כבודו. וכשהצענו התמיהה לפני רבי חיים כתב לנו בתשובתו בזה הלשון: "אם אינו מקפיד אינו בזיון".

ועדיין לא זכינו להבין דבריו הק: מה בכך שאינו מקפיד, הרי מכיון שבמציאות אנשי העולם מתגנים ומתבזים בזה, נמצא פוגע הוא בכבוד יוצרו, כאמור. יתירה מזו: הרי זה גופא היתה התביעה על מרים, אף שמשה וודאי לא הקפיד כלל! וכן מצינו בלשון רש"י (סוף פרשת יתרו) ובלשון רש"י (משפטים כא-לז) שיש להזהר בכבודו של אדם שהוא בצלם אלוקים אף שאינו מקפיד על בזיונו! ועדיין צ"ע.

ובשנת תשס"ד דנתי בפסק זה של רבי חיים קמיה דכ"ק האדמו"ר גאב"ד **אונוואר - הגאון רבי מנשה קליין** זצ"ל (בעת ביקורו בארץ הקודש קודם שהשתכן כאן בקביעות), ולאחר מספר ימים אמר לי שכאשר ביקר אצל רבי חיים בב"ב, דן עמו בארוכה בנושא זה, וכתב לי תשובה מפורטת בנידון, וציידד כמשנ"ת לעיל (לימים הודפס חלק מתשובה זו בשו"ת משנה הלכות חלק יז סימן קע"א)

"הפה הזה אינו מדבר לשון הרע..."

פעם נסע הגה"צ רבי אליהו לופיאן זצ"ל לבקר אצל אדם גדול וצדיק שחלה ל"ע. כאשר חזר לישיבה סיפר רבי אליהו על מצבו הנורא של אותו צדיק שאינו מסוגל לקבל שום מאכל ומשקה דרך פיו ומקבל כל מזונו דרך צינור המחובר לבטנו רח"ל.

והוסיף רבי אליהו לספר שאותו צדיק הראה לו על הצינור דרכו הוא מקבל את מאכלו ואמר: "הפה הזה אינו מדבר לשון הרע לפיכך מסוגל הוא לאכול..."

לב אליהו

מדבר לשון הרע מכונה "קלוקל"...

אדם חשוב ונכבד התארח פעם אצל כ"ק האדמו"ר רבי אברהם יעקב מסדיגורה זצ"ל. בתוך שטף דיבורו של הלה, דיבר סרה על בני עירו ותיאר אותם כבעלי מדות מגונות.

נזף בו האדמו"ר, וכינה אותו בכינוי "קלוקל". תמחו המקורבים למשמע כינוי זה שיצא מפני הרבי בעוד היה ידוע שהוא מתון וזהיר בדיבורו.

אמר להם האדמו"ר: מצינו אצל אנשי דור המדבר שאמרו על המן "ונפשנו קצה בלחם הקלוקל". ותמוה: הרי על אנשי דור המדבר נאמר שהיו דור דעה, ואיך זה שקראו ללחם שמים לחם קלוקל?

אלא התשובה היא לפי מה שדרשו חז"ל בגמרא (יומא עה). על הפסוק "והמן כזרע גד" - שמגיד סתריהם [עוונותיהם] של ישראל. זו הסיבה שקראו לו ישראל לחם קלוקל. משמע מכאן, שכל מי שמגיד עוונותיהם של ישראל אפשר לכנות אותו "קלוקל".

עפ"י עטות

זהירות יתירה מלשון הרע...

פעם בא אברך לפני הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל והחל לתנות כל מיני צרות שעבר מזולתו. שמע רבי שלמה זלמן את דבריו בסבלנות מופלאה חיזקו והרגיעו. הלה המשיך ושפך את לבו ורבי שלמה זלמן הביע את השתתפותו בצערו הגדול ואף בכה עמו.

בשלב מסויים נדרש להחלטות מסויימות למעשה. או-אז אמר לו רש"י: "הנני איתך בצערך הגדול, אולם דע לך שבפועל אסור לי להאמין לך, כי הדברים הם בגדר לשון הרע על זולתך, ואמנם לחוש מותר, אבל פעולה זו הינה בגדר קבלת לשון הרע וזה אסור לי".

ופעם התבקש רש"י לצרף חתימתו ל"קול קורא" על הזהירות מלשה"ר בו פונים לציבור להזהר בעוון לשוה"ר. אולם רש"י היסס ואמר להם בעונה מופלאה, "מי אנכי שאפנה לאחרים להזהר בכך, הלא גם אני בעצמי זקוק להתחזק בזה". והוא התקשר להגרי"ש אלישיב זצ"ל והאריך בשיחה איתו ויחדיו שקדו על שינוי הנוסח ואז חתם.

עפ"י "גאון ישראל"

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

מדוע סירב הילד להזמנה?! / סיפור חמישי למבצע הסיפורים

לאבא שלי - שיהיה תמיד שמח ובריא! - יש חנות פלאפל ברחוב אגריפס בירושלים.

אגב, החנות קיימת כבר קצת יותר מ-70 שנה (משנת 1953 למניינם) וזה אומר: לפני שאתם - קוראים נכבדים - נולדתם (ויסלחו לי מעט הקוראים שכבר עברו את גיל 70...)

הרבה אנשים מכירים את 'אליעזר לוי' - הלוא הוא אבא שיחיה לאורך ימים ושנים. לי קוראים 'מאיר לוי', ואני כמובן הבן שלו. עובד איתו ועוזר לו לנהל את החנות. בכל מקום שאני פונה אנשים מכירים אותי - ולא בזכותי. אלא בזכות מעשי החסד של אבא שיחיה.

* * *

בימי שישי אני עובד בקביעות בחנות. יום שישי אחד מגיעים שני ילדים שאני כבר מכיר. מדובר במשפחה שומרת תורה ומצוות, מרובת-ילדים בלי עין הרע. מידי יום שישי הם מגיעים לקחת אוכל לכל הילדים, ועל הצד גם קצת כסף לכבוד שבת קודש.

אז שני האחים מגיעים ואבא אומר לי להכין להם את המנות, כמו בכל שבוע. וכמו כן לצייד אותם בסכום כסף עבור הוצאות שבת.

הכל מוכן וארוז אבל הפעם, בשונה מבכל שבוע, מבקש מהם אבא לא ללכת אלא להמתין קצת עד שהוא יהיה פנוי. הם ממתניים בסבלנות עד שאבא מסיים את ענייניו ואז הוא פונה אליהם ומזמין אותם אלינו לשבת. אם הם הסתפקו אם ההזמנה "משתלמת" אז אבא טורח להדגיש שיהיה להם כסף גם בתפילות וגם בארוחות. "האוכל שלנו טוב" אמר להם - כביכול הם לא יכלו לשער זאת לבד...

היה מצופה שהילדים יגיבו שהם רק צריכים לבקש רשות מההורים, שבוודאי יסכימו להצעה, וזהו. אבל לא: אחד האחים - ילד בן 9 לערך - מסרב להצעה ומודיע בעדינות נחרצת שלא. הם לא יוכלו להגיע.

אני מציץ מזווית העין לכיוון אבא ורואה שהוא מעט "נפגע".

האמת שהוא היה צודק: איך הילד מסוגל לסרב לכזו הצעה? גם אני "נפגעתי"... כל המזון בבית שלנו כשר למהדרין. די אם תבואו פעם להציץ ולראות כיצד אמא היקרה שתחי' מכשירה את הבשר לכבוד שבת, ומיד תבינו שבבית הזה שומרים כשרות לפי כל החומרות הנדרשות!

ומי כבר מדבר על האווירה הרוחנית בשולחן. דברי-תורה,

זמירות שבת, עונג שבת!

באמת לא הצלחתי להבין מדוע הילד מסרב באופן כזה נחרץ להזמנה.

הילדים הלכו לדרכם. ראיתי שאבא קצת נעצב בגלל הסיורב.

* * *

שבוע לאחר מכן. שוב הגיע יום שישי ושוב הגיעו הילדים לחנות. לא היססתי ושאלתי את הילד לפרש הסיורב להזמנה. את התשובה שקיבלתי לא יכולתי להעלות על דעתי לקבל מידי ילד בן 9!

"אנחנו לא רוצים לבוא כי אנחנו נהנה בשבת - אבל מה עם האחים והאחיות שלנו?"

וואו! הילד מאוד רוצה לקבל את ההזמנה, אבל הוא לא מסוגל ליהנות לבד.

אז מה האופציה? אני מגשש אצלו והוא עונה **"או שכולם באים - או שאף אחד לא..."**

ושוב אני נדהם מהנשמה הגדולה והבוגרת שניצבת מולי, אשר מתחבאת בילד בן 9 בסך הכל. וכי לא קורה בכל בית שילד אחד מוזמן לשבת ואחיו לא? הרי אלו מעשים שבכל יום! אבל לילד הִרְגִישׁ הזה ברור שאין מצב. אין מצב שהוא יהנה והאחים לא.

* * *

לא נעים לראות אנשים מבוגרים בוכים, אבל זה בדיוק מה שקרה לי ולאבא. להתרגשות שלנו לא הייתה גבול!

מכאן הייתה הדרך קצרה מאוד להזמין את כל המשפחה כולה ("מרובת-ילדים" כבר הזכרנו?)

שכרנו עבורם דירה לשבת, ומה נאמר ומה נדבר? הייתה שבת מרוממת שאי אפשר לתאר במילים. הכל היה כל כך מיוחד!

* * *

אם חשבתי שהעניין הסתיים ב"הבדלה", מסתבר שלא:

תמיד התפללתי שגם הילדים שלי ידעו לעזור ולחשוב אחד על השני, אבל מאותו מקרה התפילות הללו קיבלו גוון עמוק מאוד. פתאום גיליתי שיש הרבה יותר להיכן לשאוף בתחום זה.

קוראים יקרים! זוהי הדרך האמיתית להצלחה בחיים ולאחדות אמיתית, הבה נושיט כולנו תמיד יד לעזור אחד לשני.

שבת שלום!

הזוכה החמישי: מאיר לוי - ירושלים

הזוכה הוא הזוכה החמישי במבצע פרסים לעידוד וטיפוח מדות טובות. כל שעליכם לעשות: לכתוב סיפור מעניין ולא שיגרת על מדות טובות שאירע אצלכם או אצל מכרם, בתנאי שהסיפור עדיין לא פורסם בספר או בכתבי עת, ולשולחו לפי כתובת המכון: "מכון אהבת אמת" רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242410 או פקס: 077-7671812 או אימייל: haemesemes@gmail.com

חמש עשרה סיפורים נוספים שיבחרו, יפורסמו במדור זה ויזכו את שולחיהם בסך 100 ש"ח(!)

הסיפורים שיתקבלו יטופלו רק בתנאים הבאים:

- 1) אורך הסיפור בין 200-500 מילים (בעברית), בכתב יד ברור וקריא. (עדיף מודפס במחשב).
- 2) על השולח לרשום שמו, כתובתו המדויקת ומס' טלפון.
- 3) למכון שמורה הזכות, לפרסם את כל הסיפורים שישלחו, והרי הם רכוש המכון, (מלבד בהוראה אחרת מהשולח) ורק 20 סיפורים יזכו לפרס.
- 4) למכון אהבת אמת שמורה הזכות, לערוך ולעבד את הסיפור לפי מדת הצורך.
- 5) למותר לציין כי על שולח סיפור האחריות לבדוק שהסיפור לא פורסם בספר או בכתב עת ואין עליו "זכויות יוצרים".

בע"ה בשבועות הקרובים נמשיך לפרסם את הסיפורים והזוכים הבאים.

מה ששנא עליך אל תעשה לחברך - וגם חייך אליו

לעילוי נשמת
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמת
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: לימוד התורה

פרשת חוקת

בס"ד | גליון מס' 435

כיצד שיחה ביטלה את הצורך בניתוח?

זאת התורה אדם כי ימות באוהל (י"ט, י"ד)

מדהים ממש. מסתובבים בעולם יהודים רבים מאוד, ילדים רכים, בחורים צעירים, אברכי משי, עובדי כפיים, אנשי עסקים. כולם מאוחדים בשאיפה לזכות בתורה, ומתקשים להבין למה נדרש מאמץ כה גדול כדי לזכות בתורה, בוחנים מה בתוך תוכם כביכול לא תקין עד שהם נדרשים למאמץ ומסירות כדי לזכות לתורה, חשים שמהו לא עובד נכון כי הם נדרשים להתייגע, להתמסר, להתגבר ולהתאמץ, כדי לזכות בתורה. והנה באה התורה בעצמה, וחושפת שזה בדיוק הפוך, אבל בדיוק: לא רק שהיגיעה בתורה והמאמץ בלימודה אינם מוכיחים על משהו לא תקין או על התמודדות מיותרת, אלא שזו הדרך התקינה, וזו ההוכחה הגדולה ביותר לכך שהאדם צועד בדרך המלך ולבטח עוד יגיע ליעדו!

אם משהו נראה כמו התמודדות קשה, מאמץ כבד, יגיעה רבה, חוסר הבנה, אובדן חשק - זה כמו איתות ירוק המבשר כי האדם בדרך הנכונה, הוא פועל בצורה הטובה ביותר ומתקדם בצעדים בטוחים לעבר מטרת חייו הנכספת! אם הכל היה הולך בקלות,

בלי התמודדויות, בלי מאמץ, בלי יגיעה - אז האדם לא היה מגיע לחיבור אמיתי וכנה עם התורה, שאין לה קיום אלא בממית עצמו עליה ומתייגע למענה עד כלות כוחותיו!

יהודים יקרים, ילדים, בחורים, אנשי גיל העמידה, מבוגרים, כולם! לנוכח קושי בהבנת התורה, לנוכח קושי בהתמדת התורה - הבה נצא במחול, בשמחה רבה. הנה, אנו בדרך הנכונה, כמה נפלא, כמה אדיר, כמה מרומם! הבה נתרגש עם הקשיים, נשמח להתמסר ולהתאמץ לתורה - הן זו ההוכחה כי אנו בדרך הנכונה, לקשר של קיימא עם התורה האהובה!

מחמאה לתלמיד שלא התקבל...

הוא היה בחור צעיר לימים, כאשר גונבה לאוזנו השמועה המרנינה. מעודו שאף ורצה להתעלות בתורה, והנה - מסתבר שנמצא המקום בו יוכל לממש את שאיפתו זו. הוא ארז לעצמו צרור מיטלטלין קטן, נפרד מהוריו ובני משפחתו, ושם פעמיו לעבר תחנת הרכבת.

בתום מסע לא קצר הגיע לעיירה גרודנא, שכל אירופה ידעה כי בה שוכנת הישיבה המפורסמת 'שער התורה', בראשותו של הגאון המפורסם רבי שמעון שקאפ זצ"ל. הוא נכנס בשערי העיירה והחיש את צעדי לעבר הישיבה, הניח את צרורותיו בפניה סמוך לשערי הישיבה, ומיהר לנקוש בדלתו של ראש הישיבה.

הדלת נפתחה, וראש הישיבה קידמו במאור פנים ובחיוך רחב, כשזקנו היורד על פי מידותיו משווה לו פני מלאך, ומשרה בחדר אווירה אצילית ורגועה. ראש הישיבה החל לבחון את התלמיד שלפניו, ותחילה ביקש לעמוד על היקף ידיעותיו ומושגיו בעולמה של תורה. עד מהרה נאלץ ראש הישיבה לרדת משאלות עמוקות לשאלות

המחזה הנפוץ ביותר בכל אתר ואתר, המציאות המרגשת ביותר בה נוכל להיתקל בכל מקום ובכל זמן, הוא מראה עמלי התורה ההוגים בתורת ה' בהתמדה וביגיעה. היכן שנלך ולכל כיוון שנביט, מתלמודי התורה לצעירי הצאן ועד בתי האבות לקשישים שבינינו, אברכי כולל לצד מקשיבי שיעורים יומיים, בתי כנסת מקומיים כמו משרדים ועסקים, כולם כולם מחוברים ועוסקים בדבר אחד: בתורה הקדושה.

כמה מרגש לראות ולהיווכח כי התורה הקדושה מדברת לכל יהודי, כל יהודי חפץ בקשר עימה, ומוכן להתמסר ולהתאמץ למענה. במשך שעות אנשים מניחים מאחוריהם את דאגותיהם, ושקועים בהבנת התורה והתבוננות במעמקה, כשהם רווים נחת מכל רגע ומתרגשים מכל הבנה וחיידוש. כל קושיא ותירוץ מפיחים בהם רוח חיים מחודשת, כל הבנה שמתבררת גורמת להם סיפוק אינסופי.

אכן כן, התורה הקדושה היא חיינו ואורך ימינו, ובה נהגה - כולנו - יומם ולילה. זקנים עם נערים, בכל מקום ובכל זמן, מחוברים לתורה ועוסקים בהבנתה, מתמידים בסוגיותיה ודולים פנינים מעמקה. עמל התורה הוא ערך נעלה

ונשגב לכולם, והם מתרגשים לעסוק בה ולהתאמץ למען חיבורם עמה.

אך לצד זאת, לא פעם חשים עוסקי התורה כי הלימוד קשה עבורם. לא תמיד הסוגיות מובנות, לא תמיד קל לשכוח מכל הדאגות ולהתרכז בהבנת התורה. לפעמים החברות או השיעור המתאים טרם נמצאו, לפעמים האותיות כמו מרקדות מול העיניים, לפעמים אנו חשים שאין בנו את הכח להתמיד, שעה ועוד שעה...

רגעים כאלה, עלולים להיות רגעי משבר. האדם עלול לחשוב כי הוא לא בכיוון, להסיק כי החיבור התורה הוא ממנו והלאה - חלילה. נראה כי הקושי בהבנה מעיד על חוסר חיבור, או על חוסר היתכנות להתחבר בעתיד לתורה. יש אפילו כאלה שמהרהרים בקול, כי אם כל כך קשה להבין ולהתמיד, אולי זו ההוכחה שהתורה היא לא בשבילם...

כנגד כל ההרהורים והעורעורים הללו, מגיעה התורה בפרשת השבוע, וחושפת תגלית מרגשת ומהדהדת, מגלה את הסוד הנפלא ביותר:

ההיפך המוחלט הוא הנכון - הקושי, האתגר, ההתמודדות, המלחמה כדי להבין, הקרב על כל שורה, המערכה על כל שעת לימוד - הם הם ההוכחה הטובה ביותר לכך שהאדם במסלול הנכון, הוא בדרך לכך שהתורה תהפוך לחלק ממנו, והוא יהפוך לחלק ממנה!

מגלים חז"ל בפרשת השבוע: 'אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה' - לקיום התורה יש תנאי, יש דרך המובילה אליו. בלעדי הדרך הזו לא ניתן להגיע לקיום התורה בתוכנו, לנוכחותה בחיינו. יש תנאי, יש דרך, אחת ויחידה:

להתמסר, להתאמץ, להתייגע, לעמול. זו הנוסחה, זה הדרך, זה הסוד. רק מי שמתייגע בתורה, מוסר את רצונותיו, מתמקד בשאיפת התורה, מתאמץ עד בלי די - רק הוא זוכה להגיע לתורה. זה תנאי בקיום התורה, התורה לא מתקיימת אחרת, אלא רק כך, בדיוק כך.

הזמן הדרוש לפיתוח כשרון...

סבי, הרב משה זצ"ל שליט"א, סיפר לבנו - דודי הרב אליעזר טורק שליט"א, מעשה שהיה נוכח בו במעונו של 'חזון איש' זצ"ל. אל חדרו נכנס יהודי מוכר, עסקן ציבור רב השפעה, והציע בפניו הצעה חדשנית: לפתוח ישיבה לבחורים שאינם בעלי כשרונות, כאלה שלא זכו בכשרונות מבריקים ומזהירים. בישיבה ילמדו הבחורים בקצב משלהם ובלי להתעמק מדי, וכך יחושו בנוח במקום ההולם את כישוריהם...

נענה לו 'חזון איש' ואמר: 'אל תפתח ישיבה כזאת!'

התפלא העסקן, וכי מה רע ברעיון שהציע? למה שבחורים שאינם בעלי כשרונות לא ילמדו בישיבה עם בחורים כמוהם? למה לדרוש מהם להצליח להתעלות בתורה בחברת אריות גדולים מהם?

הסביר לו 'חזון איש': 'ראה נא, כל בחור יכול להצליח, גם אם אינו בעל כשרונות. אם קצת יתאמץ, אם ישקיע כוחות - אין כל מניעה כי יגדל ויצליח בתורה כחברו בעל הכשרונות. אין זה דורש אלא מאמץ, ואם יתאמץ - לפתע פתאום כשרונותיו ישתנו מן הקצה אל הקצה, הבנתו תתפתח בתוך רגע, וכמו לסובב את הראש מכיוון אחד לשני - כך ברגע אחד ירחש המהפך! - כך הגדיר 'חזון איש' את ההתפתחות המפתיעה, והוסיף:

'אני מכיר יהודי אחד' - אמר ונקב בשמו של מריבץ תורה מוכר, 'שמלכתחילה נחשב לראש סתום ממש, הבנת הגמרא היתה ממנו והלאה, הוא לא הבין אף מילה. אך הוא התאמץ, התייגע, עמל בתורה במסירות, ובפתע פתאום נפתחו בפניו מעיינות החכמה, והוא הפך למריבץ תורה בקנה מידה עצום!'

והדברים מעוררים מחשבה, מחייבים ומרוממים: ההצלחה בתורה אינה תלויה בכשרון, היא תלויה ברצון. ההתעלות בתורה אינה דורשת מוחות איתנים, היא דורשת כוחות איתנים. ככל שנתאמץ ונתמסר, נשקיע כוחות ומאמץ - ההצלחה התורנית מובטחת בסייעתא דשמיא!

מצוה לפרסם! סגולה בדקה לעורר רצון לקדושה, לטבול לעילוי נשמת

הרה"ח רבי פתחיה סעלישער בן הר"ר יוסף יונה הי"ד רזנברג
מזקני חסידי בעלזא, נעק"ש בשנות הזעם - י"ג בסיון תש"ד

לעילוי נשמת

ר שלמה פרוץ ז"ל ב"ר מאיר הלוי גולדשמיט (אראלי)
ת.נ.צ.ב.ה.

פשוטות, ואף לשאלות הבהרה בסיסיות ברש"י ותוספות, כאשר הולך ומתברר כי הבחור אינו יודע דבר, אין לו שיג ושיח בסוגיות הש"ס.

'ומה אתה כן יודע?' - שאל ראש הישיבה לבסוף. 'כולם' - נענה הבחור על אתר, כשאנחה כבידה נלווית לקולו. 'הלא לכן הגעתי הנה, כדי להתחיל ללמוד ולהתייגע בתורה. כיום אינני יודע דבר!' - היטיב לסכם את מצבו הבישי. 'אם כן, אינני יודע אם זה המקום עבורך' - הסביר ראש הישיבה. 'הן הישיבה כאן היא כמעט אריות, הוגים כאן בתורה גדולי העילויים. לא נראה לי שזה המקום לעשות בו צעדים ראשונים...' - הסביר ראש הישיבה את סירובו לקבלו.

ראש הישיבה חיזקו ובירכו כי יזכה להתעלות בתורה, אך היה איתן בדעתו כי אין כאן המקום המתאים לו. הבחור יצא מלפניו בברכיים כושלות, כשאך בקושי הוא עוצר את דמעותיו מלפרוץ. רק כשעמד על יד שער היכל הישיבה, הביט פנימה בערגה ונוכח בהדי קול התורה הפועם בעוז בחללה, נתן דרוך לדמעותיו שהיו מעורבות בצער, כאב, אכזבה, געגוע ורצון...

אם בחור רגיל היה נשבר ושב כלעומת שבא, הרי שרוח אחרת היתה עם מיודענו. הוא נטל את צרורותיו ועבר לבית מדרש סמוך, מקום ממנו יוכל לצפות על בניין הישיבה, למען יעדו יעמוד תמיד לנגד עיניו. מצא לעצמו פינה בהיכל בית המדרש, הוציא את המסכת הראשונה מארון הספרים, והחל מנסה ללמוד...

לא בקלות עלה הדבר בידי בחור שלא היו לו מושגים ראשוניים בים התלמוד. הוא החל ללמוד בקצב איטי להחריד, מאמץ את ראשו בהבנת כל מילה וכל שורה, כל סוגיא וכל נושא. הוא נדרש לשעות ארוכות של עמל ויגיעה כדי להבין משנה אחת, דרשה אחת, אפילו סיפור תלמודי היה אתגר.

גם התנאים הגשמיים לא היו קלים. כיוון שלא נמנה על בני הישיבה, נאלץ לישון באכסניות משתנות, לאכול שיירי מזון שהותירו אחריהם הבחורים או סתם אנשים טובים. אבל התנאים הגשמיים הקשים כלל לא עניינו אותו, כל מעייניו נתונים לאתגר הרוחני, לקרב המפואר שניהל על הבנת כל אות ומילה...

אבל הבחור לא התייאש. ככל שהקושי הכביד - כך גבר רצונו לצלוח אותו בשלום. בעיני רוחו ראה את הבנת הגמרא, קליטתה וקניינה כפסגת שאיפותיו, ועשה הכל כדי להגיע אליה. לילות כימים הגה באותיות הקטנות, התעמק בכל שיטה, רכן על כל רש"י, התמיד בנסיגותיו ללא הרף. ולאט לאט, בקצב איטי אך בטוח, נפתחו בפניו מעיינות החכמה והוא הצליח להבין ולהשכיל...

שנה וחצי חלפו על הבחור כך. למעלה מ-500 ימים של מאבק על כל הבנה, מלחמה על כל שורה, שאחריה - כבר היה תלמיד חכם לא קטן, בקי בחלק ניכר ממסכתות הש"ס. וכשהרגיש בשל מספיק - אזר אומץ ונכנס לשיעורו של ראש הישיבה, הגאון רבי שמעון שקאפ...

החדר המה תלמידים, איש לא הבחין בכניסתו של הבחור הנמוך והצנום, שהתמקם בפינה נסתרת ופתח את הגמרא הגדולה בעיניים מאושרות. פניו נצצו, לאושרו לא היה קץ - הנה הוא ניצב בחדר השיעורים, רבי שמעון - ראש הישיבה פתח בדבריו המאירים, וכל התלמידים עשו אזננם כאפרכסת...

במהלך השיעור הציג רבי שמעון תירוץ אפשרי למהלך מוקשה. כל התלמידים הקשיבו בחדווה, התענגו על התירוץ המבריק. לפתע נשמע קול קורא מירכתי החדר: 'זה הלא תירוץ זה נסתר מגמרא מפורשת?'

היה זה התלמיד, אותו תלמיד שאך לפני שנה וחצי לא התקבל לישיבה כי לא היה לו צל של מושג בסוגיות הנלמדות. ועתה - מצחו של רבי שמעון שקאפ נחרש קמטים, הקושי שהעלה התלמיד אכן גאונות ואין לה פיתרון. רבי שמעון פקח לפתע את עיניו החכמות ושאל 'מי הגאון ששאל את הקושי הזה?'

הבחור הסמיק. הוא לא העלה בדעתו כי יבוא יום ורבי שמעון יתפעל מקושייתו, ראש הישיבה הנערץ שבעבר סירב לקבלו - יצא מכליו ויחמיא לו... רבי שמעון כלל לא זכר את מה שקרה לפני שנה וחצי, תלמידים מקורבים הם שהזכירוהו, ואז התפעלותו גברה והלכה...

התברר כי מיודענו הבחור, התאמץ עד כלות כוחותיו. במהלך השנה וחצי שחלפו עליו מחוץ לישיבה, התמסר והתייגע עד אין קץ. והוא זכה להבין את התורה ולקנותה קניין נצח, הפך את הש"ס לממלכתו הפרטית, כשהוא שולט במסכתות השונות שלטון ללא מייצרים, בקי בכל דף וגאון בכל פרט!

שנים חלפו. אותו בחור המשיך לעסוק בתורה בעמל ויגיעה, וכונה מאז בחיבה בשם 'משה מתמיד'. לימים עלה לארץ הקודש ויהן כרב דגול ונערץ באחת מערי השרון, ונודע בגאונותו המופלגת. דבר התפתחות התורנית וצמיחתו הנפלאה, נחשף ביום בהיר אחד בישיבת 'נצח ישראל' שבשכונת רחביה בירושלים, כשראש הישיבה - הגאון רבי ישראל גוסטמן זצ"ל שהיה מגדולי תלמידי הגר"ש שקאפ זצ"ל, הזמינו למסור שיעור שלא מן המניין לתלמידי ישיבתו.

כשהסתיים השיעור, ביקש רבי ישראל לשאת דברים קצרים בפני תלמידיו, וסיפר את סיפורו של 'משה מתמיד' זה. כיצד הגיע לישיבת 'שער התורה' ונדחה, ואיך בכל זאת

- במאמץ אדיר ומתוך התמדה ומסירות - התקבל לבסוף לישיבה והפך לאחד מטובי תלמידיה, עד שראש הישיבה היה מתפלפל ומשתעשע עמו בדברי תורה...

'ראו נא ראו', הכריז רבי ישראל בפני תלמידיו, ואנו שמענו את הסיפור מאחד מהם, 'לאן ניתן להגיע אם רוצים, שואפים, אבל בעיקר - מוכנים להתאמץ ולהתמסר למען המטרה הנעלה. כי מי שמשקיע מאמץ, מי שמתמסר, מי שפועל בהתמדה ובמרץ, מי שלמרות הקשיים מוסיף לחתור בכיוון הנכון - אין כל ספק כי יצליח, התורה מתקיימת רק במי שמוכן להתאמץ ולהתמסר למענה!'

הבה ניקח את הסיפור לתשומת ליבנו. בין אם אנו בחורים צעירים, אנשים בגיל העמידה, ואפילו בגילאים מבוגרים - כל אחד מאיתנו יכול להגיע להצלחה בתורה, להפוך את התורה לחלק ממנו. זה תלוי רק בנו, בנכונות שלנו להשקיע, להתאמץ, להתמסר. ככל שנתאמץ ונתמסר, ככל שנפעל במרץ, ככל שנחליט שכל קושי הוא אתגר, כל התמודדות היא ברת כיבוש, כל מאמץ שווה - כך נצליח בסייעתא דשמיא להגיע לפסגה, לזכות להצלחה בתורה!

מסלול 'אח"מים'...

חדרו של החזון איש זצ"ל היה תל תלפיות שרבים באו בשעריו. אלה מבקשים עצה, אחרים מבקשים ברכה, לצד צורבים שביקשו להתפלפל בלימוד עם גדול הדור. ביום מן הימים נכנס בחור בשערי ביתו של החזון איש, ונראה שביקש ליהנות מכל העולמות...

הוא פתח וסיפר, כי הוא מתמודד עם מחלה משונה, והוא אינו יודע מה לעשות. רופא אחד מציע דרך טיפול אחת, רופא אחר מציע דרך טיפול אחרת, והוא מבקש עצה כיצד לפעול. החזון איש האזין לו בקשב, דן בפרטי תוכניות הטיפול המוצעות לבחור, ולבסוף הכריע בעד ניתוח, שיש בו סיכונים לצד סיכויים...

עתה, ביקש הבחור ברכה להצלחת הטיפול, וגם לכך נענה לו החזון איש ובירכו בחום רב. ועדיין לא נחה דעתו של הבחור, והוא ביקש לדון עם החזון איש בכמה סוגיות תורניות בהן הוא עוסק עתה, כשהוא מתחיל לדון עם החזון איש בכמה סברות ויסודות בסוגיות הנלמדות...

לא היה לחזון איש תענוג גדול יותר מלעסוק בדברי תורה. הוא דן בנושאים שהעלה הבחור, יישב את קושייתו והעלה שאלות חדשות. מפה ומשם הביא החזון איש ראיות גאוניות, ואף הבחור דן בהן כתלמיד לפני רבו, והעלה סברות שונות לדחות את חלקן... שעה ארוכה של קורת רוח עברה על החזון איש והבחור, שעה של התבוננות בעיון בנבכי סוגיות התורה. כשקם הבחור לצאת ונפרד מהחזון איש לשלום, עצר אותו החזון איש ואמר לו לפתע:

'אבל בקשר למה שדיברנו בתחילה, והוריתי לך לעשות ניתוח, חוזרני בי. אין צורך בו, בעזרת השם תבריא גם בלעדיו!'

'מה?!' - נחרד הבחור, 'מה השתנה? הלא מקודם הרב היה סבור קודם שיש צורך בניתוח, וכי עתה הנתונים השתנו? הן לא הבאתי כל מידע חדש, הנושא הרפואי כבר הוסר מעל השולחן לפני זמן רב. אם מלכתחילה היה צורך בניתוח - צורך זה כיצד פקע?!' - שאל הבחור בהשתוממות...

השיב לו החזון איש 'תשובה מנומקת ומפתיעה, החושפת בפנינו טפח מהנעשה בעולמות העליונים: לפני שדיברנו בלימוד, השבתי לך כפי שהייתי משיב לכל אדם. עתה, לאחר שדנתי עימך בלימוד והתפעלתי מעמלך בתורה, לאחר שראיתי והבחנתי שאתה בחור שמתייגע בתורה ומתאמץ להבינה - אין כל ספק כי יש עבורך בשמים מסוללים אחרים, על טבעיים, ובעזרת השם תתרפא גם ללא הניתוח!'

גילוי זה, המצוטט מפי החזון איש בספר 'מעשה איש', מגלה רובד חדש שלא הכרנו על עמל התורה. לא זו בלבד שהתורה מתקיימת בעמלי התורה, לא רק שעמל התורה הוא הפותח את שערי החכמה ומקנה יכולת הבנה בתורה, אלא שעמל התורה פותח כל שערי שמים, ומשפיע דרך התנהלות של למעלה מדרך הטבע לעמלי התורה!

למעשה, אלו הם דברי חז"ל: 'כל המקבל עליו עול תורה מעבירין ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ'. כלומר - האדם הרגיל יש לו מסלול רגיל, הכולל עול מלכות, עול דרך ארץ, הנהגה טבעית מצויה. לא כן המקבל על עצמו עול תורה, מי שמתמסר למען התורה ומתייגע בה - הוא משתחרר מכל עול אחר, זוכה במסלול 'אח"מים' מיוחד בשמים, זוכה להשפעה של רחמים מעל לדרך הטבע...

כולנו יכולים להיות כאלה, לזכות במעלת עמלי התורה. כל הנדרש מאיתנו הוא להתייגע בתורה, לעמול על הבנתה, להתמיד בתורה גם כשאין לנו חשק, להיות מוכנים להדיר שינה מעיינינו ולוותר על חלקים מתענוגות העולם הזה למען המטרה הנשגבה. כך נזכה לעלות ולצמוח בתורה לתפארה, וגם נפתח לנו שערי רחמים ורצון שמיימים, להשפיע לנו ולמשפחתנו חיי אושר ושמחה!

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com | לתרומות והנצחות (גם בכ. אשראי) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס

"שמעו ותחי נפשכם"

העורך: הרב יצחק עידו וובר ארליך שליט"א

מתורתו של הגאון הצדיק רבי משה וובר זיע"א

גליון מס' 1120

שבת פרשת חקת ה' תמוז תשפ"ג – נא לא לעיין בעלון בשעת התפילה ובקריאת התורה

הוראות למעשה על פי השל"ה הקדוש

הוראה למעשה

ה אדם צריך לדעת ולהאמין שהטבע אשר נגלה לעינינו מלא בניסים נסתרים,

ואמונה זו – היא יסוד התורה. וכשם שמצוה לספר את הניסים הגלויים, כך יש לספר גם את הניסים הנסתרים. וזה לשון הרמב"ן בסוף פרשת בא: "ומן הניסים הגדולים המפורסמים, אדם מודה בניסים הנסתרים שהם יסוד התורה כולה, שאין לאדם חלק בתורת משה רבינו עד שנאמין בכל דבריו ומקרינו שכולם ניסים, אין בהם טבע ומנהג של עולם, בין ברבים בין ביחיד, אלא אם יעשה המצות – יצליחנו שכרו, ואם יעבור עליהם – יכריחנו ענשו, הכל בגזירת עליון כאשר הזכרתי כבר" (בראשית יז א, ולעיל ו ב). ויתפרסמו הניסים הנסתרים בעניין הרבים כאשר יבואר ביעודי התורה בעניין הברכות והקלות, כמו שאמר הכתוב: (דברים כט יג כד) "ואמרו כל הגוים על מה עשה ה' ככה לארץ הזאת, ואמרו על אשר עזבו את ברית ה' אלקי אבותם". שיתפרסם הדבר לכל האומות שהוא מאת ה' בעונשם. ואמר בקיום: "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך". ועוד אפרש זה בעזרת השם". (ויקרא כו יא).

המקור בפרשה: "על כן יאמר בספר מלחמות ה' את והב בסופה ואת הנחלים ארנון". "ואשד הנחלים אשר וגו'"

הוראה למעשה

האדם צריך לרוץ אחרי השלום, וכמו שאמרו חז"ל: "הוי מתלמידיו של אהרון אוהב שלום ורודף שלום, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה" "שאף הרחוקים מתורת ה' ומעבודתו, ולכן נקראו בשם בריות בעלמא, צריך למשכן בחבלי עבותות אהבה וכולי האי ואולי יוכל לקרבן לתורה ולעבודת ה'". (תניא פרק ל"ב)

בספר הזוהר הק' (פ' תרומה) מבואר באריכות כמה גדול שכרו של האדם שמקרב את הבריות לתורה, וכמו כן מובא בעניין זה בדברי רבותינו ז"ל: "כל הלומד עם עם הארץ תורה, אפילו הקב"ה גוזר גזירה, מבטלה בשבילו, שנאמר: "ואם תוציא יקר מזולל כפי תהיה". (מסכת בבא מציעא דף פה עמוד א') היינו שאותו האדם שלומד עם בן עם הארץ תורה, יכול להגיע לדרגה שיהיה באפשרותו לבטל את גזרותיו של הקב"ה".

בשעה שעוסקים בקירוב הרחוקים, צריך להזהר ולהשיג

מאד מאד שלא להתקרב אליהם ולא ללמוד ממעשיהם ומדרכיהם המקולקלות, וכלשונם של חכמינו: "הוי מתלמידיו של אהרון... אוהב את הבריות (כדי) לקרבן לתורה" ולא כדי להתקרב אליהם.

המקור בפרשה: "על גבול ארץ אדם" – "שמפני שנתחברו כאן להתקרב לעשו הרשע, נפרצו מעשיהם וחסרו הצדיק הזה, וכן הנביא אומר ליהושפט: "בהתחברך עם אחזיהו פרץ ה' את מעשיך". (רש"י)

מדברים אלה ניתן ללמוד עד כמה ישראל הפסידו על ידי התקרבותם לאותו הרשע: "הם חסרו את הצדיק" אוהב השלום האמיתי, שהיה מקרב בדרך זו את הבריות לתורה, וכמו שמספרים חז"ל: "כשהיה אהרון מהלך בדרך ופגע בו אדם רשע, היה אהרון נותן לו שלום. למחרת ביקש אותו האיש לעבור עבירה, (אולם אז מיד) הוא אמר: "אוי לי! האיך אשא עיני ואראה את אהרון?! בושתי ממנו שנתן לי שלום". נמצא שאותו האיש נמנע עצמו מן העבירה" (בזכות כך שאהרון נתן לו שלום). בהתנהגות זו קיים אהרון את מאמרם של רבותינו ז"ל בנוגע לפסוק "ואהבת את ה' אלוךך": "שיהא שם שמים מתאהב על ידך".

נקיי הדעת שבירושלים

יובל שנים – שכנים

הסוכות שמת ליב שרבי משה לא עלה על יצועו לישון. סוכתי הייתה צמודה לסוכתו ולכן הייתי שומע כיצד הוא לומד כל הלילה. כנראה שבשל רצונו להדר מצד אחד שלא לישון בסוכה כפי שציווה האדמו"ר האמצעי של חב"ד ומצד שני שלא לעבור על ההלכה שאין ישנים מחוץ לסוכה, הוא רק נמנע על הכיסא. רבי משה היה מקורב מאוד לאדמו"ר הקדוש רבי שלומק'ה מזויעל צוק"ל. זכור לי שפעם סיפר לי נכדו הגה"ח רבי משה כץ זצ"ל שבהזדמנות מסוימת יהודי חשוב שיבח באוזניו סבו, ראש ישיבה מסוים בכך שהיה גאון גדול ובקיא בכל הש"ס. כשמע זאת רבי שלומק'ה, הוא הגיב ואמר: "רבי משה ובר הינו גדול מראש הישיבה הזה הן בתורתו והן ביראת השמים שלו". ראוי לציין שאותו ראש ישיבה היה אז מבוגר מרבי משה בשנים רבות". ובשלב זה, הרב שלזינגר נטל אתנחתא קלה והפסיק את שטף דיבורו.

לפני כשנתיים נסתלק מאיתנו הגאון רבי דוד שלזינגר זצ"ל. כשנה לפני כן בקרתיו בביתו כדי לשמוע דברים אודות הגה"צ המשפיע רבי משה ובר זיע"א. השיחה מובאת שוב.

ב שכונת בתי אונגרין שבירושלים עיה"ק, מתגורר אחד מזקני ומגדולי התלמידי חכמים שבדורנו. גאון גדול זה אשר לא נס ליחו למרות גילו המופלג (לאורך ימים ושנים טובות) הרביץ תורה לעדרים והעמיד במהלך חייו מאות תלמידי חכמים. שמו הוא הגאון רבי דוד שלזינגר. במשך עשרות בשנים שימש כמגיד שיעור בכיר בישיבת סלונים המעטירה. זכות גדולה נפלה בחלקו של הרב שלזינגר בכך שבמשך יותר מיובל שנים דלת ביתו הייתה צמודה לפתח מעונו של מורנו המשפיע הגה"צ רבי משה ובר זיע"א. השבוע בר"ח ניסן בקרתיו בביתו בכדי לשמוע לראשונה מפיו עדות חיה אודות שכנו המשפיע. הרב שלזינגר אינו מרבה בדרך כלל בדיבור ואולם הפעם הוא נעתר לבקשתי והחל לספר לי כמה אירועים שנחקקו במוחו מהתקופה רבת השנים שהתגורר בסמיכות לשכנו הקרוב: "רבי משה היה עובד אלוקים בכל רמ"ח אבריו ושט"ה גידיו. את כל מה שהיה לו הוא העניק לאחרים. זכור לי שפעם בערב פסח כשחילק כדרכו בקודש

הגאון רבי דוד שלזינגר, מענקי הרוח של ירושלים

קמחא דפסחא לכל היהודים הרבים שפנו אליו, מישהו גנב ממנו ארבע מאות דולרים. כמובן שהגניבה הסבה לרבי משה עוגמת נפש רבה משום שהכסף היה מיועד לחלוקה עבור צרכי הכלל. ואולם הוא "מילא את פיו מים" ולא הביע את כאבו בפני איש. בכל שנה בחג

ואז לאחר התבוננות קלה הפטיר ואמר: "נו אם רבי שלומק'ה מזויעל החזיק כל כך מרבי משה למרות שהוא היה אז אברך צעיר לימים, לא צריך להכביד במילים בנוגע לגדלותו וצדקותו. חבל על דאבדן ולא משתכחין."

לעילוי נשמת הגאון הגדול רבי מרדכי אהרן בן רבי יוסף חיים שיינברגר זצ"ל נפטר י"ח אב התשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

שאלות קצרות ותשובות ביצדן:

1. מדוע מצוות "פרה אדומה" נקראת חקת התורה היינו שהיא כללות כל התורה כולה (עיינ באור החיים הקדוש)?

תשובה: ניתן לומר שמטרת נתינת התורה לעם ישראל היא בכדי לטהר אותם מנגעים ומטומאות שהיו שקועים בהם ואת זאת מגלמת בתוכה מצוות פרה אדומה שמטהרת טמאי מתים.

2. מהי ההוראה בעבודת ה' שניתן ללמוד מהמילים שבפסוק: "פרה אדומה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה עול?"

תשובה: ניתן לומר על פי הדרוש: "עלינו לעבוד את ה' בחמימות ובהתלהבות שמרומזים במילה **אדומה** (כי אדמימות היא תוצאה של התלהבות וחמימות). "תמימה" - שנהיה תמימים ושלמים בעבודת ה' ולא ניתן למחשבות זרות ופסולות לחדור לתוכנו.

"אשר אין בה מום" - שלא ניכשל בעבירות שגורמות למום בתוכנו (עיינ במה שכתוב אודות יוסף הצדיק שכאשר אשת פוטיפר בקשה לשדלו לדבר עבירה, הוא אמר לה שהוא חושש שאם ה' יבקש ממנו להקריב את עצמו לקרבן כשם שביקש מזקינו יצחק, הוא ייפסל במום באם הוא יעשה עמה את אותה עבירה). **"אשר לא עלה עליה עול"** - שלא נעלה על צווארנו עול אחר מלבד עול מלכות שמים - זאת אומרת שנשבעד את כל מהותנו וכוחנו אך ורק לעבודת ה' ולא לענייני תאוות גשמיות.

3. מדרש פליאה: על הפסוק "זאת חקת התורה" כותב רש"י: שהשטן ואומות העולם מונין עליהם מה טעם יש בפרה אדומה. ותמימה: הלא מבואר ברבי משה הדרשן הטעם - שתבוא אמה ותכפר על צואת בנה?

תשובה: הפרה האדומה מסמלת את שלמות היופי בכך שהיא צריכה להיות תמימה משער שחור ונקייה מכל מום שהוא. היינו חושבים אם כן שהיא לא תרצה להתלכלך בצואת בנה שמה זה יוריד מדרגתה הגבוהה והנשגבה. באה איפוא התורה להורות לנו שזאת השלימות והיופי האמיתי - לנקות את צואת הבנים והבנות ולהעלותם לדרגת הקדושה המקסימלית.

להרגך וגו' ברח לך אל לבן" וגו'. ולכן גרם לירידת יעקב למצרים, כמו שנאמר (דברים כו, ה) "ארמי אובד אבי וירד מצרימה".

כי על ידי שהטעה את יעקב בלאה, גרם שהבכור יהיה ראובן בנה של לאה. "יעקב אהב את יוסף מכל בניו ועשה לו כתנת פסים" (בראשית לו, ג), להראות שבאמת יוסף בנה של רחל הוא הבכור. ועל ידי זה

המשך בעמוד 3

אדומה, אליעזר בני אומר עגלה בת שנתה פרה בת שתים וכ', אמר לפניו רבון העולמים יהי רצון שיהיה זה מחלצי".

יובן בהקדים מה שמצאנו שני שבחים במשה, האחד מה שמסר נפשו עבור ישראל, השני שהוכיח את ישראל, ואחד לא סתר את השני.

וכן מצינו בתחילת יציאתו של משה אל אחיו, שביים הראשון כתוב "ויצא אל אחיו וירא בסבלותם וירא איש מצרי מכה איש עברי מאחיו", וכתב הספורנו: "ומצד האחוה התעורר להנקם". וביום השני כתוב "והנה שני אנשים עברים נצים ויאמר לרשע למה תכה רעך". יש כאן שני דברים הנזכרים לעיל, האחד שמסר נפשו עבור ישראל, והשני שהוכיח את ישראל לשמו יתברך.

ושני דברים אלו מצינו גם ברבי אליעזר, שהיה עוסק בפרה אדומה שהיא טהרתן של ישראל, ובאותה שעה עסק גם כן בדיני עגלה ערופה שעניינה איך למצא את הרוצח (כמבואר בתרגום יונתן שם שעל ידי עגלה ערופה נתברר מי הרוצח). בשביל זה בקש משה יהי רצון שיהיה זה מחלצי.

זאת התורה אדם כי ימות באהל (יט, יד)

דרשו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות סג, ב), "אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה".

איזה שייכות יש לפרה אדומה לענין זה, אפשר לבאר על פי דברי רש"י על הפסוק (יט, כב) עץ ארז ואזוב: "ארז הוא הגבוה מכל האילנות, ואזוב הוא נמוך מכולן, סימן שהגבוה שנתגאה וחסא ישפיל את עצמו כאזוב ותולעת ויתכפר לו".

וזהו גם כן כוונת חכמינו ז"ל במאמרם "שממית עצמו עליה", היינו שממית עצמיותו ומבטל את ישותו.

ותשת העדה ובעירם (כ, יא)

לגבי אכילה ההלכה היא שאסור לאדם לאכול קודם שיתן לבהמתו, שנאמר "ונתתי עשב בשדך לבהמתך ואכלת ושבעת" (ברכות מ, א), מה שאין כן לגבי שתייה האדם קודם לבהמה, ולמדים מפסוק זה (מגן אברהם, ארח חיים סימן קסז).

ואפשר לומר על דרך צחות, שלהכין מאכל לאדם לוקח הרבה זמן, אבל לבהמה יש תמיד מן המוכן ואין צריך הרבה לטרות, אם כן מדוע תמתין הבהמה על האדם, ובשביל זה הבהמה קודמת באכילה. מה שאין כן בשתיית מים כולם שותים אותן המים בלי שום מעשה, משום כך האדם קודם לבהמה.

אתה ידעת את כל התלאה אשר מצאתנו וירדו אבותינו מצרימה (כ, טו)

אפשר לבאר שישאל אמרו לעשיו, אתה גרמת שירדו אבותינו למצרים.

כי בשבילך ברח יעקב ללבן, וכמו שאמרה לו אמו (תולדות כז, מב-מג) "הנה עשיו אחיך מתנחם לך

זאת חקת התורה וגו' (יט, ב)

לבאר קצת עניין של פרה אדומה, שהיא באה לטהר מטומאת מת.

עיינ ב"כתר שם טוב" להבעל שם טוב הקדוש, שחכם נתן עצה למלך שאם לא יהיה לו גסות הרוח יחיה לעולם, עד כאן לשונו. אם כן, המיתה היא מגסות הרוח. וחסא זה של גסות הרוח, זהו טומאת המת.

ובשביל זה כל הנטמא במת טהרתו באפר פרה, וכמו שפירש ברש"י: "עץ ארז ושני תולעת וכו', וארז הוא הגבוה מכל האילנות ואזוב נמוך מכולן, סימן שהגבוה שנתגאה וחסא ישפיל את עצמו כאזוב ותולעת ויתכפר לו".

וזה הסוד של פרה אדומה, שרק משה רבינו עליו השלום הגיע אליו, כי התורה העידה עליו "והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה".

וזה אמר שלמה המלך עליו השלום החכם מכל האדם (קהלת ז, כג) "אמרתני אחכמה והיא רחוקה ממני", שבחכמה לבד עדיין היא רחוקה, רק על ידי ענווה שנשתבח בה משה רבינו עליו השלום יכולים להגיע לסודה.

ולפי דברים אלה יש לפרש מדרש פליאה, הובא בספר "שמח משה": "מה ראה קרח לחלוק על משה, פרה אדומה ראה", שטענת קרח היתה מדוע תתנשא, ולשם כך הביא ראיה מפרה אדומה נגד מידת ההתנשאות.

אבל באמת היה שאדרבה, רק משה עליו השלום הגיע לטעם של פרה אדומה שהיא מידת הענווה.

זאת חקת התורה וגו'

מדרש רבה (במדבר יט, ג): "אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה, לך אני מגלה טעם פרה".

יש לומר, בפרה אדומה הכהן המתעסק בה מטמא עצמו בשביל לטהר את הטמא, ומסירות נפש כזו אנו רואין אצל משה רבנו עליו השלום במעשה העגל שאמר "מחני נא מספרך".

ועיינ בזוהר הקדוש (חלק א קו, א) שכתב בעניין מעלת משה רבינו עליו השלום: "מי עשה שלום כראוי, זה משה, כיוון דאמר קודשא בריך הוא סרו מהר מן הדרך וגו' עשו להם עגל מסיכה וישתחוו לו, מיד מה כתיב ויחל משה וגו' ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת, ואף על גב דכולם חטאו לא זז משם עד דאמר ליה סלחתי כדברך".

וזהו מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שרק משה רבנו עליו השלום הבין טעמה של פרה אדומה, שהכהן מטמא עצמו כדי לטהר את ישראל.

זאת חקת התורה

מדרש רבה (יט, ד): "בשעה שעלה משה למרום, שמע קולו של הקדוש ברוך הוא יושב ועוסק בפרשת פרה

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת שרה גולדה קופמן ז"ל בת הרה"ג רבי אלימלך וובר ז"ל

לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית שהייתה מפורסמת במעשי חסדיה הכבירים - מרת יהודית רובינשטיין ז"ל - נפטרה ב' ניסן תשע"ג

וישנאו אותו אחיו (שם, ד), עד שעל ידי זה ירדו אבותינו למצרים. וכל זה גרם עשיו.

וזהו ששלחו אליו לאמר, אתה גרמת את כל התלאה, כלומר, מה שיעקב הוכרח לברוח אל לבן ושעל ידי זה נגרם שירדו אבותינו מצרימה, על כן עליך לתקן קצת, לעזור לנו על כל פנים לבוא אל המנוחה ואל הנחלה.

"ויאמר ה' אל משה ואל אהרן בהר ההר על גבול ארץ אדום לאמר יאסף אהרן אל עמי" (כ, כג-כד)

ופירש רש"י: "מגיד שמפני שנתחברו כאן להתקרב לעשיו הרשע נפרצו מעשיהם וחסרו הצדיק הזה".

אפשר לבאר על פי מה שמובא בספר התניא (פרק לב): "כל ישראל נקראו אחים ממש מצד שורש נפשם בה' אחד, רק שהגופים מחולקים. ולכן העושים גופם עיקר ונפשם טפלה, אי אפשר להיות אהבה ואחוה אמיתית ביניהם".

נמצא, מה שמתרחקים יותר מהגויים וממעשיהם, היינו שמגבירים הנפש על הגוף, בזה מראים שהעיקר הוא הנפש, ומצד הנפש כל ישראל אחים.

סיפור לשבת

שליחות של מצוה

פעם בחודש, היו השלוחים יוצאים ברימונו, מטעם הגאון הקדוש רבי מנחם מנדל, בכדי לבדוק את המשקלות והמאזניים, אשר בידי החנוונים. לא היו השלוחים מדלגים על אף תנות ועל אף דוכן שבשוק. הם היו מדקדקים היטב בשיעורי המשקלות והמאזניים, שתהינה מתוקנות כפי שנפסקה ההלכה, בטור ובשלחן ערוך ש"חייבים בית דין להעמיד ממונים שיהיו מחזרים על החנויות, וכל מי שנמצא איתו מידה חסרה או משקל חסר או מאזניים מקולקלות, רשאים להכותו ולקונסו כאשר יראה לבית דין". היה, אפוא אותו הצדיק מקפיד לקיים הלכה זו בעירו בכל חודש וחודש.

פעם אחת, הטיל הרבי שליחות מצוה זו, על תלמידו - משרתו, רבי צבי הירש הכהן, אשר לימים אף מילא את מקומו. וכדי שלא יהלך לבדו, צירף אליו עוד אחד מתלמידיו.

אולם איש לא העלה על דעתו כל עיקר, כי יש בו בעלם צבי הירש בעצמו, סגולות עצמיות מיוחדות

יצאו השנים במצות רבם, ופניהם מועדות אל השוק. קידמו החנוונים את פניהם בחיבה, ובפרט את רבי צבי הירש 'המשרת' אשר כולם רחשו לו הערצה, ולזכות נחשב להם ביקורו בחנותם.

עד לפני תקופה לא ארוכה, לא ידעו הבריות כלום ממהותו הנסתרת של משרת הרבי. על אף גילויי הקירבה המופלגים שהראה לו הצדיק, לא תלו זאת אלא בשל צדקת הצדיק בלבד, המבקש לרומם בדרך זו את קרנו של שוליית החייטים לשעבר, שבא להתקרב לתורה. אולם איש לא העלה על דעתו כל

לעילוי נשמת הבחור החשוב שמואל סגל ז"ל בן רחל שתחי'

מה שאין כן כשהתקרב לעשיו הרשע, נפרצו מעשיהם, וגופם היה עיקר ונפשם טפילה, נגרם מזה שלא הייתה אהבה ואחוה אמיתית. ואזי חסרו צדיק זה, שאמרו עליו חכמינו ז"ל בפרקי אבות (פרק א משנה יב) "אוהב את הבריות".

יאסף אהרן אל עמי וגו' (כ, כד)

לכאורה צריך להבין מדוע לא מצינו שאהרן התפלל שיכנס לארץ כמו שמצאנו במשה.

ואפשר לומר על פי המדרש שמובא בפירוש רש"י על הפסוק "על גבול ארץ אדום" (במדבר כ, כג): "שמפני שנתחברו כאן להתקרב לעשיו הרשע נפרצו מעשיהם וחיסרו הצדיק הזה". נמצא שאהרן היה כפרה על כלל ישראל. וכיון שאהרן ידע שהוא צריך להיות כפרה לישראל, קיבל זה ברצון.

וזהו מה שהכתוב מקלסו בתואר "איש חסידך" (דברים לג, ח), מיוחד שבחסידות.

על כן יאמר בספר מלחמת ה' (כא, יד)

אמר רבותינו זכרונם לברכה (קדושין ל, ב): "אפילו

האב ובנו הרב ותלמידו שעוסקין בתורה, נעשים אויבים זה את זה, ואינם זזים משם עד שנעשים אוהבים זה את זה, שנאמר את והב בסופה" (פירש רש"י שהדרשה היא: "ספר מלחמות - מלחמה שעל ידי ספר, והב בסופה - אהבה יש בסופה).

להבין קצת דברי חכמים וחדותם שסמכו ענין זה לכאן, אפשר לומר שכאן דיברה תורה מהנסים של נחלי ארנון שהיו נסים נסתרים. וזה לשון רש"י: "אמרו אמוריים, כשיכנסו ישראל לארץ וכו' ונהרגים בחצים ואבני בליסטראות וכו', אמר הקדוש ברוך הוא מי מודיע לבני הנסים האלו" וכו'.

וכן הוא בכל הנסים הנסתרים, שהם מכוסים למראית העין, אבל כשמתבוננים רואים את הנסים וגודל האהבה של ה' יתברך לישראל.

וזהו כדוגמת אב ובן ורב ותלמידו שמתחילת לימודם כאלו הם שונאים זה לזה, אבל בסופו של דבר נעשים אוהבים זה לזה, אחרי שהגיעו לסוף דעתם של אביהם או רבם. ואת זה רמזו רבותינו ז"ל שסמכו מאב ובן ורב ותלמיד לכאן.

והנה, כבר הגיע ובה הרגע המיוחל, צבי הירש כבר החל מוליך זורק את ידיו ורגליו, הוא נשען כבר בכל גופו על תנור הברזל הלוהט, לופת אותו בשתי ידיו, הוא אף מטיח בו את ראשו כדרכו, אך למרבה הפתעתם ותדהמתם, הגה של מורת רוח אינו נשמע מפיו, ידיו אינן סולדות מדופן הברזל המלובנת באש. צלקות הכויה שפרחו על מצחו ועל פניו, כמו אינן נוגעות אליו כלל, ואף צוחת כאב אחת אינה נפלטת מבין שפתותיו. הוא לא חש מאומה וממשיך לעסוק בשלו - מתפלל ומתפלל ומתפלל!

נחרדו הנערים הפוחזים ממחזה עילאי שכזה, ולא ידעו את נפשם מרוב פחד ואימה. רצו וסיפרו להוריהם את אשר ארע, ומשלא האמינו אלו למשמע אזנם, נחפזו ובאו לחזות במו עיניהם. לא יצאה שעה מועטת עד שרעשו אמות הסיפים של בית המדרש מן המעשה, והכל שחו בנוראותיו של רבי צבי הירש משרת.

מאותו יום ואילך, לא הרהרו עוד בני העיר אחר תנועותיו של רבי צבי הירש ולא דנהו עוד כמחקה את רבו, שהרי כבר גלוי וידוע היה לפניהם שכל מעשיו קודש וכל תנועותיו הן רק לה' לבדו. החלו בני רימנוב להוקירו, ורחשו לו חיבה והערצה, אבל הוא עצמו לא חש בכך מאומה, אלא המשיך לשרת את רבו באמונה רבה, כמשרת פשוט ונחות אשר אינו בוחל בשום מלאכה כי אם נשאר כמו שהיה - ענותן, שפל ברוך ונפשו כעפר לכל.

וכך, היו שני השלוחים ר' צבי הירש וחבירו יוצאים ונכנסים מחנות לחנות, ומתקבלים בכל מקום בואם בסבר פנים יפות.

שליחות של מצוה – המשך מעמוד קודם

עד קצהו השני. מיד הבין אותו העשיר הלמדן, ר' יהודה לייב, כי בשלו הסער הגדול והנורא הזה, וכי בשביל אותו הבזיון שביזה את רבי צבי הירש 'המשרת', חרד הצדיק את כל החרדה הגדולה הזאת.

הוא החל להתיירא לנפשו ולגורלו, וגמר בלבו לעלות אל הבמה ולבקש מחילה ברבים, מהצדיק. חלץ אפוא את נעליו, עלה אל הבמה יחד גלגלים כנוזף, ובראש מורכב ביקש סליחה ומחילה על עוונו.

גזר הצדיק על ר' יהודה לייב קנס של מאה רובלים וציווהו לילך ולפייס את רבי צבי הירש על העלבון שהעליבו.

על כח צדקתו וקדושתו של המשרת, כבר ידעו מן המעשה של תנור הברזל, אך על כוחו בלמדנות לא שמעו

"אך זאת עוד עלי להשמיעך", הוסיף הרבי והכריז לעיני כל הקהל, "אם בקשת להטיל דופי בלמדנותו של ר' צבי הירש משרתי, תדע לך, כי עדיין אין אתה בטוח שראש הישיבה שלך לעתיד לבוא בעולם העליון, יהיה תלמיד חכם כמוהו".

כהלומי רעם נותרו כל הנאספים על עמדם למשמע דברי הרבי האחרונים. על כח צדקתו וקדושתו של המשרת, כבר ידעו מן המעשה של תנור הברזל, אך על כוחו בלמדנות לא שמעו עד כה ולא כלום.

ובנתיים החלו האנשים לחפש את רבי צבי הירש בכדי שהעשיר ר' יהודה יוכל לבקש ממנו מחילה. לאחר חיפושים רבים, מצאו אותו מסוגר בחדרו, וספר התהילים בידו. פניו היו שטופות דמעות כאילו הוא מתפלל על חולה אנוש.

כאשר שאלוהו מדוע ולמה הוא קורא כך את פרקי התהלים, השיב להם רבי צבי הירש לפי תומו: "חרד אני, שלא תמתח, חס ושלום, מידת הדין על ר' יהודה לייב בטרם יבוא לפייס את רבנו. הילכך שופך אני דמעות ומעורר עליו רחמים".

אמרו לו: "תנח דעתך, כבר פייס את רבנו ועכשיו לא בא אלא לפייס אף אותך".

"אותי?" נרתע ה"משרת" לאחוריו "חס ושלום, מי אני ומה אני כי יבוא לפייסני? כנגדי לא חטא ולא עשה מאומה, העיקר שחזר בו ופייס את רבנו, כדי שלא יענש, חלילה, בגלל מידת הדין".

ואז, כשדעתו נחה עליו, הניח רבי צבי הירש את ספר התהילים מידו, מחה את דמעותיו, ויצא כלא היה דבר, בכדי להמשיך למלא את משרת "המשרת" בבית רבו הצדיק.

הודעה משמחת:

העלון מופיע בחוברת "טועמיה" המופץ חנים במיילים. ניתן להצטרף במייל m025004569@gmail.com

כ"ק האדמו"ר מרימנוב שליט"א

"כן" השיב רבי צבי הירש בענוות – רוחו "הכל היה כשורה, ועמך כולם צדיקים". "ומה אומר אתה" פנה הצדיק ושאל את השליח השני.

גימגם הלה מעט בלשונו, כיעכע בגרונו, והניח לרבי להבין מדבריו כי לא הכל הלך חלק בסיוורם.

פנה הרבי שוב לעברו של רבי צבי הירש, וביקש לברר במה הדברים אמורים. פשט המשרת ידיו לצדדים, הניע ראשו אנה ואנה והעמיד פנים כמי שאינו יודע מה מבקשים ממנו.

הואיל וראה הרבי כי מפיו של זה לא יוציא מאומה, שב ופנה אל השליח השני, ודלה מפיו דברים כהוייתם, על מה שהתרחש אתם בשוק באותו היום.

זעזוע קשה פרץ מעיניו. הוא קרא מיד את שמש הקהילה וציווהו לילך ולהקהיל את כל יושבי העיר

כיון ששמע הצדיק דברים אלה, האדימו פניו הקדושות כסלק, וזעזוע קשה פרץ מעיניו. הוא קרא מיד את שמש הקהילה וציווהו לילך ולהקהיל את כל יושבי העיר – לבית הכנסת, שכן ענין העומד ברומו של עולם יש לו להגיד להם.

במהירות הבזק רץ השמש לכרך השוק. לכשהגיע לשם, הקהיל את כל באי השוק והשמיע בפניהם את פקודת הרב.

כחץ מקשת פרחה לה הידיעה בכל העיר. החנונים נעלו את חנויותיהם, כולם נהרו להיכיל בית הכנסת.

כאשר עלה הצדיק על הבמה, בית הכנסת היה כבר מלא מפה אל פה. פתח הצדיק לתאר בפני הקהל את חומרת אותו העוון של מידות שאינן כתיקונן. עוון חמור כל כך, עד שאמרו עליו רבותינו זכרונם לברכה: "קשה עונשין של מידות יותר מעונשין של עריות".

וכי בשביל אותו הבזיון שביזה את רבי צבי הירש 'המשרת', חרד הצדיק את כל החרדה הגדולה הזאת

לאחר שהשמיעם דברים חוצבי להבות אש אלה, החל להשמיע באזניהם את עוונו הגדול מנשוא של המבזה תלמיד חכם. הצדיק זעק את הדברים מעומק לבו הטהור, וקולו דהדד מהקצה האחד של בית הכנסת

ומפני יוהרה שנזרקה בו, לא נחשבו בעיניו השלוחים בכדי להפסיק מעיניו ולשאול למבוקשם

לבסוף הגיעו לחנותו של ר' יהודה לייב, סוחר עשיר ותלמיד חכם, אשר תורה וגדולה שרו על שולחנו. אותה שעה עסוק היה בעל החנות במשא ומתן עם אחד הקונים ומפני יוהרה שנזרקה בו, לא נחשבו בעיניו השלוחים בכדי להפסיק מעיניו ולשאול למבוקשם. הוא פקד על אחד ממשרתי להגיש להם את המידות ואת המשקלות ולמלא את כל מבוקשם, ואילו הוא בעצמו לא פנה אליהם אלא המשיך להתעסק עם לקוחותיו.

עשו השלוחים את שלהם, ביצעו את מלאכתם באמונה, ביקרו, בדקו, מדדו ושקלו, ומשמצאו הכל כשורה, נפנו להמשיך בדרכם. והנה, ממש לפני שיצאו את דלת החנות, הבחין רבי צבי הירש בכלי מדידה שביצבץ מאחורי הדלת. מיד גחן אליו ונטלו, ולפליאתו הרבה, הוא גילה שהיה זה משקל פגום שעל פי ההלכה אסור להחזיקו בחנות.

מציאה גדולה מצאת לך, כלי המשמש לעצור את הדלת שלא תסגר

שב רבי צבי הירש על עקבותיו, ניגש אל בעל החנות, והעיר לו, על המכשלה אשר תחת ידו.

"הו" הרים הסוחר את קולו בלעג "הנה הוא בעל המציאות הלוה! מציאה גדולה מצאת לך, כלי המשמש לעצור את הדלת שלא תסגר".

לא נרעש רבי צבי הירש מן הזילזול ולא נפחד מן העזות, רק נשאר עומד על מקומו שליו ושאנו, והשיב לאותו הסוחר: "כבר שנינו בגמרא ונפסק להלכה בשולחן ערוך – 'אסור לאדם שישהה מידה חסרה או יתרה בתוך ביתו, ואפילו היא עביט של מי רגלים', ותוך כדי דיבור, הטיל את כלי המדידה ארצה ורמס אותו וברגלו וניפצו לרסיסים.

"האם עבר הסיור בשלום?" הפנה הצדיק את שאלתו אל תלמידו משרתו הנאמן

"הביטו וראו!" החל הסוחר קורא בקולי קולות, כדי שישמעו גם העוברים והשבים בשוק ההומה "הגם צבי הירש בלמדנים? היש לו כבר ידיעה בהלכות התורה? כוכב חדש צמח לנו כאן".

לקול קריאתו, התאספו ובאו סוחרים, בעלי מלאכה, עגלונים וסתם עוברי אורח, ומילאו את פיהם שחוק על שני הבטלנים שהעלו את חמתו של העשיר. שני השלוחים מיהרו להסתלק מן המקום, והפנו פניהם אל עבר החנויות הבאות, כדי להשלים את תפקידם.

משסיימו את שליחותם, חזרו ובאו לפני הרבי.

"האם עבר הסיור בשלום?" הפנה הצדיק את שאלתו אל תלמידו משרתו הנאמן, רבי צבי הירש, "הנמצאו כל המשקלות מתוקנות כהלכה?"

הודעה חשובה לקוראי העלון: המעוניינים לקבל את העלון למייל שלהם ישלחו הודעה למייל: nafshechem@gmail.com

לעילוי נשמת מורי הדיין הגאון האדיר רבי זלמן נחמיה בן רבי אברהם גולדברג זצ"ל. נסתלק לגנזי מרומים בל' אב – א' של ראש חודש אלול התש"פ ת.נ.צ.ב.ה. לעילוי נשמת דודתי עפרה רכלין בת ישראל ז"ל נפטרה ל' סיון ה'תשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

"אור שרה"

ע"ש האישה הכשרה שרה בת לולוה ז"ל

עלון מס' 943

פרשת חוקת - "כוח הרצון"

בהם גם קודם לכן אלא שהזנחנו ונשתכחו מן התודעה. בהזדמנות אחרת, היה ממליץ הגאון רבי חיים מבריסק זצ"ל, על מציאות עגומה זו, את הכתוב (תהילים פרק מט פסוק כא): "אדם ביקר ולא יבין נמשל כבהמות נדמו": כידוע השור הינו בהמת עבודה בעלת כוח רב והוא משמש את האדם בהובלת משאות או בסיוע בחקלאות. והנה למרבה הפלא, האדם שכוחו דל, רודה בו ומעביד אותו. ואם ישאל השואל מדוע אין השור מתמרד, הלא כוחו רב עמו להשיב לבעליו מנה אחת אפיים על הצלפות שוטו ועל רדייתו בו? תהא התשובה: כפי הנראה אין השור מודע לכוחות הקיימים בו, שכן אילו ידע בוודאי היה קם על בעליו. לפי זה הסביר את הפסוק כך: "אדם ביקר" - יש לו נשמה יקרה וגנוזים בו כוחות גדולים למלא את רצונה הזך של נשמתו, "ולא יבין" - והוא אינו מודע למה שטמון בו. "נמשל כבהמות נדמו" - דומה הוא לבהמה שמושל בה האדם אף שהוא חלש ממנה והיא אינה מודעת לכוחות שבה. רבים מאתנו חשים לעיתים קרובות למדי, כאילו הגיעו אל קצה גבול היכולת במילוי חובות ומשימות המוטלות עליהם ונעצרים מלכת, דוגמת מכונית שאזל לה הדלק. אולם בעוד שחוסר הדלק במיכל הינו מציאות הניכרת לעין, מידת יכולתו האמיתית של האדם נסתרת מעין האדם בעולם הזה. יש בדברים אלו תביעה גדולה ועידוד עצום גם יחד. בתביעה היא למצות את היכולת הגנוזה בכל אחד ואחד. עם זאת, יש כאן כאמור עידוד גדול מאוד לכל אדם, גדול וקטן - שסיכוייו לעלות ולהתעלות גדולים ביותר, אם רק ישכיל להכיר בעובדה זו ולנצל עד תום. הסיפור הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. **דייוויד בן הארבע עשרה הביט בסבו בעיני תכלת גדולות ותמימות. ומתח את שרירי כתפיו הרפויים, הוא ניסה שוב ושוב לבצע את התנועות בתוך המים אך ללא הצלחה. סבו הביט בו בצפייה ואמר בייאוש: "דייוויד, כל ילד בגילך יודע לשחות! אתה מוכרח לחזק את שרירי הכתפיים שלך!"** הוא רכן לעבר נכדו שהיה לו כבן ממש, והרים את סנטרו בעדינות. "אני יודע שקשה לך, אבל אני יודע גם שאתה יכול לבצע את תנועות השחייה בצורה מושלמת!". "לא" מנענע דייוויד בראשו, "אני לא יכול. ניסיתי המון. אין לי כבר כוח לנסות שוב ושוב, החברים כבר צוחקים עליי. והמורים שאתה שוכר מתיאשים ממני במהירות, רק אתה לא מתיאש, סבא. ואני לא מבין למה, אני באמת לא יכול, אני לא מסוגל!" אריק נאנח ואחר כך טפח על שכמו של הנכד. "את התנועות אתה יכול ללמוד?". "רק את התנועות לבד?" הרים הלה את גבותיו בתהייה, "מה הטעם בכלל ללמוד רק את התנועות?" אבל אריק הסבא היה נחוש בדעתו. "ידע כזה בזמן אמת פירושו זהב, אין לדעת מתי תזדקק לו מתישהו". ודייוויד משך בכתפו ולמד. בלי הרבה חשק, אבל למד לבצע את התנועות כמו שצריך לעשות. מספר חודשים חלפו מאז שלמד דייוויד את התנועות, ושניהם יצאו לטיול ביום בהיר ויפה על גדות הנחל. אלא שפתאום השמיים מתחילים להתקדר וגשם שוטף מתחיל לרדת בקול רעש גדול, דייוויד וסבא מביטים זה בזה ומחליטים שהגיע הזמן לשוב הביתה ושניהם ממהרים את פסיעותיהם אל עבר הרכב היוקרתי הממתין להם מחוץ לשפת הנחל. אלא שדייוויד הולך קרוב מדי לשפת הנחל. והבוץ שמתהווה מן הגשם גורם לו להחליק בפתאומיות. "תיזהר!!!" צועק הסבא. אבל הצעקה מגיעה

על הפסוק בפרשתינו "זאת התורה אדם כי ימות באהל" (במדבר יט, יד) אמרו רבותינו (ברכות סג): אין דברי התורה מתקיימים אלא במי שממית עצמו עליה. **אדם השואף לדבר מסויים בכל מאודו, אכן הוא יכול לשכוח מאכילה, שתיה ואף שינה. ולהבדיל, אנו יכולים לראות שחקני קלפים ובינגו ב"מועדוני חברים" היושבים כל שעות הלילה עד שעות הבוקר ולא נותנים מנוח לעיניהם, ולעיתים אף שוכחים לשנות את השתיה המוגשת להם, ואצלם מניין הכוחות? הכסף!!! חמדת הממון ממנה הם שואבים את הכוחות. אין ספק כי כוח הרצון יכול להביא אדם לגדלות בתורה, וגם אם הוא לא ניחן בכישרונות מבורכים, הרי בזכות כוח הרצון יוכל להעפיל לגבהים שאדם שניחן בכישרון טוב ממנו לא יוכל להגיע לכך (אור דניאל).**

בספר "בנועם שיח" כתב כי על כל אדם מוטלת החובה לנצל את הכוחות ואת הכישרונות שניתנו לו, לנתב אותם לאפיקים הנכונים. לפני שהולד יוצא לאוויר העולם, אומרים רבותינו (נדה ל): משביעים אותו "תהי צדיק ואל תהי רשע". בספרי חסידות מבואר: משביעים אותו בנתונים, ביכולות ובכוחות כדי שיוכל להיות צדיק גמור - אם רק ירצה. על האדם רק להכיר את כוחותיו ולשאול את עצמו כיצד יוכל לנצל את מתנות השמים שקיבל לצורך עבודת ה'. ועל כן, על האדם לדעת, מחד - עד כמה מגיעה מידת היקפם ועומקם של כוחותיו הפנימיים בכדי להתאים לזה את מידת המאמצים וריכוז הכוחות הרוחניים, ומאידך להבהיר לעצמו כי אין הוא בן חורין להיבטל משום פעולה שיש בה להובילו אל מילוי יעדיו הרוחניים. שום התנצלויות ואמתלאות מצד האדם אין בכוחם לפוטרו ואפילו לא להקל עליו מכל כובד האחריות המוטל על כתפיו, הן שלו עצמו והן של העולם כולו. חכמי המחשבה, המבינים בכוחות הנפש, מלמדים, שבכל אדם קיימים כוחות וכישרונות רבים, שבחלקם הגדול אף פעם אינם באים לכלל יישום. הבורא חנן את האדם בשפע עצום של כישרונות. רק באחוז קטן מאוד מהם הוא משתמש בחיי יום היום, ואילו כל השאר נותר כאבן שאין לה הופכין, עזוב ומוזנח, עד שעצם דבר הימצאותו נשכח כליל מן האדם. לעיתים במקרי סכנה מתגלה באדם עוצמה, שאפילו הוא עצמו לא שיער שמצויה בו. אנשים שהיו חלושים בגופם ביצעו מעשים שהצריכו גבורה פיזית, הזיזו משאות במשקל שאפילו כמה אנשים לא יכלו להזיזם ממקומם. סיפור שהתפרסם בארצות הברית לפני שנים רבות. היה אדם ששכב מתחת למכוניתו כדי לתקנה, והרכב היה מורם ותלוי באוויר על ידי תומך. והנה מחמת תקלה כל שהיא נפל הרכב על האיש. בדיוק באותו רגע הביט ילדו הקטן כבן תשע וראה את המתרחש. הילד שנסער כולו למראה עיניו, אץ כחץ מקשת אל המכונית, אימץ את כוחו והרים אותה מעט תוך כדי זעקה לעזרה, ובכך ניצל חייו אביו. המעשה עורר בציבור רעש גדול: הכיצד ילד בן תשע יכול להגביה ולו במעט, רכב כבד? רבים ניסו את הילד לאחר מכן האם יוכל להרים דברים כבדים, אך כמובן לא עלתה בידו, שכן כוחו היה רגיל כשאר הילדים בני גילו. והדבר נשאר כחידה שתומה שגם הילד עצמו לא יכול לתת לו הסבר. ואומנם, אם אכן כך היה המעשה, אין לו כל הסבר זולת אותו יסוד בכוחות האדם עד כדי שגם ילד במיצוי מקסימלי של כוחותיו, יכול לגבור על כוח רגיל טבעי של כל אדם! מנין הם קיבלו כוחות מוגברים אלה? בעל כורחנו חייבים אנו לומר, שכוחות אלו היו מצויים

מאוחר מדי ולאחריה קולו של דיוויד המוטח בעוצמה לעבר המים השוצפים. "דיוויד תשחה!" צעקותיו החרדות של סבו מרעידות את גוו של דיוויד מתוך מאבקו העקר במים שמושכים אותו בחוזקה לתוכם. הוא נאבק בגלים, בולע מים ויורק מים חליפות, ידיו התנופפו לכל עבר, מגדילות את היקף המערבולת שלתוכה נקלע. "תשחה, דיוויד תשחה! אתה יודע מה אתה צריך לעשות!!! אריק כמעט בכה. נכדו שהיה עבורו כבן מאז נהרגו הוריו בתאונת דרכים קטלנית הלך ונחלש מול עיניו. העזרה שהספיק להזעיק עלולה להגיע מאוחר מדי בשבילו. מאוחר מדי בשביל שניהם. "אני-לא-מ-צלי-ח!!!" נשמעה תגובתו חסרת האונים של הנער מעבר לרעש המים השוצפים. אריק עמד חסר אונים, כל גופו רועד וגרונו הניחר צועק פקודות שאת אף אחת מהן לא מצליח נכדו ליישם. בלעדיו, ידע בתוככי ליבו, לא יהיו לו חיים. כך שגם אם הרעיון המסוכן העולה כעת בדעתו ייכשל – לכל הפחות ידע שעשה הכל למענו. הוא חשק את שיניו והוריד את חליפתו היוקרתית, מתפלל בליבו להצלחת הרעיון ההזוי שצף במוח שועל העסקים שלו. "דיוויד!!! צעק לעבר נכדו בגרון ניחר. "דיוויד תסתכל עלי!!". דיוויד, מבולבל מן המשפט הבלתי צפוי, העיף מבט חטוף לסבו תוך כדי המאבק על חייו, אלא שנשימתו הטרופה נעתקה באחת. סבו שעמד על שפת הנחל לפת את חזהו והחל להתפתל בכאבים, היה נדמה לדיוויד שצבעו של סבו הפך לאפרפר באחת והוא הבחין כיצד סבו קורס על האדמה, כשהוא גונח מכאבים ולופת את חזהו בחוזקה. רגע שלם העולם עמד מלכת, ומיד לאחריו שאג דיוויד בכל הכוח האצור בתוכו: "סבא לא!!!". רק הוא יכול להגיש עכשיו עזרה ראשונה לסבא – אבא שלו. רק הוא יכול להזעיק כוחות חילוץ. אם הוא לא יצליח להגיע ברגעים הקרובים אל היבשה, הרי שגורל סבו נקבע למוות. בכוחות עלומים שלא היה מודע כלל לקיומם, החל דיוויד להניע את ידיו ורגליו על פי תנועות הנשחיה אותם למד בעודו ילד. הוא נאבק בנשימתו, כמעט נסחף, אבל תמונתו של הסבא האהוב מתמוטט על גדות הנחל לא הותירה לו הרבה ברירות. בסוף לאחר מאמצים אינסופיים שסחטו ממנו את כל כוחותיו הוא הגיע לגדה חצי מעולף, הזעיק עזרה רפואית ואיבד את הכרתו לצד סבו החיוור. כשהתעורר וראה מעל ראשו שקית עירוי ממנה משתלשל חוט ארוך לתוך זרועו, הוא התרומם מהמיטה בבעתה, ולחץ בכל כוחו על לחצן המצוקה האדום. אח חייכן ניגש אליו וסידר את שמיכתו. "אני שמח לראות שהתעוררת דיוויד!!!". "איפה סבא שלי?" שאל בנשימה טרופה. והאח חייך: "פה, מעבר לווילון!" למראה מבטו הלא מאמין של דיוויד, הוא הסיט בעדינות את הווילון. סבא שלו נראה שכוב שם בבגדיו, כשהוא ישן שנת ישרים. "הוא לא ישן כבר יממה שלימה וביקש שנעיר אותו ברגע שגם אתה תתעורר...". "רגע אחד, הוא לא עבר התקף לב? איך הוא יושב כאן לצדי?" המטיר דיוויד שאלות על האח החייכן והלה השיב: "לא, הכול בסדר אתו והוא מרגיש מצויין. רק קצת מותש מהאדאגה לשלומך!" בעוד הם מדברים, התעורר סבו בפתאומיות וקפץ ממקומו למראהו של דיוויד בהתרגשות. הוא חיבק אותו ארוכות ודמעות עמדו בעיניו. אחרי ששניהם התאוששו מן הפגישה המרגשת, חייך הסבא חיוך ערמומי ושאל: "נו, דיוויד, אתה יכול לשחות או לא יכול לשחות?". יש פתגם עממי שקובע כי 'אין אדם שלא יכול, יש אדם שלא רוצה'. לעיתים קרובות לנו כי משהרים להרים ידיים. אבל מציאות החיים מוכיחה לנו כי כשיש לנו מוטיבציה אמיתית, או רצון חזק באמת, הצליחו אנשים לבצע מעשים הזויים שאינם נתפסים ביכולת האנושית המוגבלת שלנו. ולכן לנו נותר למצוא את הכוח הפנימי החזק שקיים בנו ולנתב אותו לדרך הנכונה.

הדברים נפלאים ויש להם השלמה מופלאה. את מאמר ה' אל אברהם אבינו "הבט נא השמימה וספור את הכוכבים אם תוכל לספר אותם" (בראשית פרק טו פסוק א), הסביר מהר"ם שפירא זצ"ל מלובלין – כאילו אמר לו ה' כך: הנה

למרות שידוע אתה מראש כי מספר הכוכבים הוא רב מכדי היכולת לספור, מכל מקום אתה תביט השמימה ותנסה לספור. ואברהם אינו מסרב לבצע את התפקיד ה"בלתי אפשרי", מתוך תואנה שאינו יכול לעשות, כיוון שעזר רצונו לקיים צו הבורא, ולכתחילה הוא מנסה. אם אחר כך יתברר שאינו יכול בשום אופן לעשות זאת, רק אז הוא יפרוש. האומנם אפשר לספור מיליארדי כוכבים בשמים? על זה מוסיף ואומר לו "כה יהיה זרעך", כלומר, גם זרעך לא ימדדו את הרצון במידת היכולת, אלא את היכולת במידת הרצון! (כדאי לקרוא משפט זה פעם נוספת!) וכאשר יש רצון אמיתי, מתגלים בדרך כלל כוחות חדשים. מתברר, שהיכולת היא גדולה מכפי שהיה ניתן להעריך מראש! ('ניצוצי אור המאיר'). מוסר ההשכל העולה מהדברים הוא, שלעיתים קרובות נדמה לו לאדם שאינו יכול לטרוח ולקיים מצווה פלונית או לעשות איזה שהוא מעשה טוב, אף שבעצם היה רוצה באמת לקיים. לכשיבדוק אדם עצמו היטב, יבחין כי האמת היא שחסר לו את הרצון ואילו רצה באמת - היה יכול! מסופר כי בוקר אחד בהגיעם למשרד, הבחינו עובדי החברה בשלט גדול שהיה תלוי על אחת הדלתות ועליו נכתב: "אתמול נפטר האדם שמנע את התקדמותכם בחברה. אנו מזמינים אתכם להשתתף בהלוויתו שתתקיים באולם הספורט שהוסב זמנית לחדר הלוויות". בתחילה, כולם התעצבו לשמוע את הבשורה על פטירת העובד, אולם רק אחרי שהתעשתו, נוכחו לדעת שאינם יודעים מי הנפטר ובנוסף ביקשו לדעת מי זה שמנע את התקדמותם בחברה. ההתרגשות באולם הספורט היתה גדולה. ככל שהגיעו יותר אנשים לאולם, ההתרגשות גברה. כל אחד מהעובדים חשב לעצמו: "מיהו אותו אדם שמנע את ההתקדמות שלי? טוב, לפחות הוא נפטר!". אחד אחרי השני ניגשו העובדים המתוחים אל ארון הקבורה, וכשהביטו פנימה הם נאלמו דום. הם עמדו ליד ארון הקבורה המומים, כאילו מישהו נגע בנקודה הכריז רגישה בנשמתם. בתוך ארון הקבורה היתה מונחת המראה גדולה, כל עובד שהסתכל פנימה ראה בעצם את עצמו. ליד המראה הונח פתק שבו נכתב: "ישנו רק אדם אחד המסוגל להגביל ולעצור את ההתפתחות וההתקדמות שלך, האדם הזה הוא – אתה!" כן, כל אחד מאיתנו רוצה להתקדם, לפתח את אישיותו, לעלות ולהתעלות, לא תמיד ההצלחה מאירה לנו פנים. אנו מאשימים את כולם בחוסר הצלחתנו ואף פעם לא מפנים אצבע מאשימה לעצמנו. אם ברצונך לשנות דברים בחיך, את מידותיך, את התקרבותך אל מקור חיותך, רק אחד יוכל לבצע את המהפכה בחיך. לכולנו יש משפחה וחברים היכולים לעזור ולסייע, אבל אתה האדם היחיד שיכול להשפיע על האושר וההצלחה שלך וזאת באמצעות רוח הרצון שלך. בני אדם גדלים, מתבגרים ועוברים שינויים חיצוניים, אך במקביל הם יכולים להישאר "תקועים" במקום, עם אותן התאוות, עם אותם הרגלים מגונים... התגבר על פחדך, על האני העצמי שלך המונע ממך לעיתים לפרוח, המנחיל בתוכך עצבות ודיכאונות, המשדר לך כמה שהינך אפס מאופס, המצייר לך את הגבעה הקטנה העומדת מולך כהר עצום. אל תחשוש מקשיים וכישלונות, הם נועדו לחשל ולחזק אותך, מתוך החיסרון שלך אתה יכול להגיע למקומות שאפילו בחלומך לא חלמת להגיע אליהם. תבנה את עצמך ואת המציאות שלך, התפלל להצלחתך ותראה בעזרת ה' ישועות רבות. אתה הוא האדם שיכול לחולל בדך את השינוי, או חלילה למנוע ממך כל התקדמות. תן לעצמך פתיחה על השכם, אתה מסוגל להפוך עולם שלם עם מעט כוח רצון והרבה עזרה מלמעלה... (חיזוק יומי).

הכל אפשרי, צריך רק להחליט להילחם. הכי קל זה להרים ידיים, כמה מפתה להתייאש. להגיד שאי אפשר, אני לא בנוי לזה, המצב לא מאפשר, ועוד תירוצים. זה מנחם לרגע, אבל לא מאפשר להתקדם. הרבה יותר כדאי להחליט להילחם. לראות הצלחות קטנות, להיתלות בהן, להצליף בעצמך ללא רחם. להיות נכון להתאמץ, להקריב, להיות נחוש, לא לוותר. בסופו של דבר לכל אדם יש כוחות נפש עצומים איתם הוא יוכל להתגבר על כל קושי ולנצח! הסיפור הבא שלפנינו

אל תאמר: "אני לא יכול!" כי אתה כן יכול, אתה פשוט לא רוצה, אתה לא מאמין בעצמך מספיק!
לכל מטרה שתבחר, אתה יכול להגיע, אתה רק צריך להאמין, להתפלל ולרצות, כוח הרצון שלך הוא זה שיביא אותך אל המטרה... אתה יכול!

הבה ונראה מהסיפור שלפנינו, כפי שסיפר רבי אשר קובלסקי שליט"א, המוביל אותנו לתובנה, כי הדבר החשוב ביותר להצלחה הוא הרצון, כשיש לאדם כוח רצון להשיג את מטרתו הוא יגיע אליו בסופו של דבר...

הסיפור המצמרר הבא, התרחש לפני כשמונים שנה. בבית קטן ומט ליפול בשולי וויליאמסבורג שבניו יורק, התגוררה אלמנה יהודיה עם בנה הצעיר, ולא היו לה אמצעים לשלחו לתלמוד תורה, ששכן אז רק בקצה השני של השכונה, מרחק כעשרים דקות נסיעה. כך שהילד גדל והתחנך במוסדות נוצריים, נשמה אבודה בין המוני גויים אמריקאים. רק בשעות אחר הצהריים, לימדה אותו אמו מעט תפילות ומנהגי יהודים, אך יותר מכך לא ידע דבר. בהגיעו לגיל 12, שמע הילד כי יש מוסדות חינוך לתפארה בהם ילדים יהודים עוסקים בתורה, ואלה ממוקמים בקצה השני של השכונה. בכל לבו שאף להצטרף לילדים העוסקים בתורה כחוויה בשנות ילדותם, אך היה ברור לו שהדבר אינו אפשרי. לאמו אין פרוטה לפרוטה, הנסיעה עולה הון רב יחסית למושגיה, והימים ימי שיא החורף, ואפילו מעיל אין לו... ובכל זאת, גחלת הרצון הפנימי בערה בו, לא נתנה לשאיפתו להידחק. הוא החל לדבר על לב אמו כי תסכים לתת לו ללכת רגלית אל המקום בו יזכה לעסוק בתורה, וכמובן שהיא לא מיהרה להשתכנע... איך יסתדר בקור הנורא בלי פרוטה בכיס, איך ישרוד ימים ארוכים בסביבה קרה ומנוכרת?! אך אש הרצון שבערה בעיניו של הילד, סופה שהתלקחה גם בליבה של אמו. היא נענתה לתחנוניו, ואיפשרה לו לצאת לדרך הארוכה, בואכה ה"תלמוד תורה" בו עוסקים בתורה. שלג זלעפות יורד על הארץ, ילד קטן כבן 12 מהדס לו בין הקרחונים, יוצא לדרך שאורכה למעלה משעתיים הליכה! הקור מכה, הרוחות נושבות בעוז, ושלג אינו פוסק, ורק ילד יהודי אחד ממשך לצעוד בעוז ובגאון. גחלת הרצון שבו כבר התלקחה והפכה ללהבת ענק, שהמיסה את השלג וחיממה את לבו לכל אורך הדרך. 'אני רוצה ללמוד תורה, רוצה להכיר את התורה!' שב ואמר לעצמו פעם אחר פעם, מזרז את צעדיו... קרוב לשעתיים וחצי הלך הילד, חוצה את וויליאמסבורג מן הקצה אל הקצה. הסוודר שעליו כבר רטוב, עצמותיו רועדות מקור, שיניו נוקשות זו לזו, אך מבטו נחוש, רצונו כנה, בווער מבפנים. הוא מגיע לבניין התלמוד תורה, וחיש מהר ניגש לחדר המנהל, נוקש בדלת בעדינות ובנימוס, וכשזו נפתחת - הוא ממחר להיכנס. "שלום, אני רוצה ללמוד תורה!" צפצף הילד לעברו בפנים קורנות, "עשיתי דרך ארוכה, שעתיים וחצי, כדי ללמוד תורה!" קורא הילד באומץ ובעוצמה, לנוכח עיני המנהל הנפערות בתדהמה. מימיו לא הגיע אליו ילד בצורה כזו, מעולם לא נתקל בילד גלמוד שהגיע לבד, מבקש לזכות בתורה... המנהל ההמום לא ידע את נפשו וביקש לעשות סדר: "לאיזו כיתה אתה מבקש להיכנס? היכן אתה אוהב בלימודיך? על מה אפשר לבחון אותך כרגע?" שאל מבולבל. אך הילד, מבולבל עוד יותר, רק משך בכתפיו ואמר "אינני יודע... אינני יודע דבר, אינני יכול להיבחן על כלום. אולי קצת על סידור...". "סידור?!?!?! תמה המנהל לעומתו, רק עכשיו הבין עם מי יש לו עסק... 'ראה נא, ידידי הצעיר, סידור לומדים רק בכיתת הזאטוטים ממש, ואתה כבר ערב בר מצווה. לא נראה לי שהדבר מתאים עבורך!" פסק המנהל, ובכך חשב שתם העיסוק בילד המוזר משהו שנקלע לפניו בעיצומו של יום... אך כוח הרצון של הילד, היה חזק מכל תמיהה של המנהל. "אין דבר!" פסק הילד בן ה-12 "אינני מרגיש כל פחיתות כבוד להיכנס לכיתת הזאטוטים. הרצון להצטרף ללומדי התורה בווער בי, ואם הצעד הראשון ייעשה בכיתה נמוכה - אשריי וטוב לי, אשמח להיכנס לכיתה הזו!". מהר מאוד

ימחיש לנו דברים אלו היטב. בנערותי ניסיתי להפסיק לעשן, אולם ללא הצלחה. כשהייתי בן חמש עשרה הלכתי לרב מרדכי אליהו וביקשתי על-כך ברכה. הרב בירך אותי, הורה לי להפסיק לעשן מעתה ואילך, וכך עשיתי. הייתה לי חפיסת סיגריות בכיס, שברתי אותה, וכך במשך החודשים הבאים הפסקתי לעשן לחלוטין. איני זוכר למה נכשלתי בסיגריה הראשונה. כנראה שהייתי בשעת לחץ. "עבירה גוררת עבירה", ואחרי שנכשלתי בראשונה נכשלתי גם בשנייה ובשלישית, וחזרתי לעשן כמקודם, קופסאות מספר בכל יום. עברה תקופה, באחד מימי השישי נכנסתי לקבל ברכה מהרב מרדכי אליהו על עניין אחר. והנה, התחיל הרב לספר סיפורים על הגאון רבי אברהם ענתבי זצ"ל, שהיה רב הקהילה בארם צובא, והיה איש פלא. הוא חשב מחשבות איך לקרב את כל בני הקהילה ללימוד תורה, וסבר כי אם יקרב את העשיר של הקהילה, יהודי בשם פיג'וטו - ילכו אחרים אחריו. מה עשה? בשעת סיום תפילת מנחה, כשכל הקהל היה בבית הכנסת, קרא לשמש בקול גדול ואמר לו: "תכין קפה טוב". השמש רץ לשפות את הקפה על האש, ובשעה שהקהל סיימו "עלינו לשבח", התפשט ניחוח הקפה בבית הכנסת. בסיום התפילה הזמין חכם אברהם ענתבי את פיג'וטו העשיר: "בוא תשתה איתנו קפה ושמע קצת דברי תורה". ריח הקפה הטוב עשה את שלו, והעשיר אמר לעצמו: "אשתה קפה ואחר-כך אלך לעסקיי", וכך נשאר לשמוע קצת דברי תורה. כשסיים את המשקה המעורר, עמד ללכת. אמר לו הרב: "למה לא תשב איתנו עוד קצת ללמוד תורה?". התנצל העשיר: "איני יכול, יש לי עסקים רבים". הביט הרב בתוך עיניו ואמר בהחלטיות: "אתה יכול! אתה לא רוצה!". שמע העשיר את הדברים ויצא החוצה למרכבתו המהודרת, שם המתינה לו זוגתו. בדרך שח לה את המקרה שהיה עם הרב ענתבי. תוך כדי הדברים, עצר לפתע העגלון את העגלה. עד מהרה התברר כי אחד השרים הישמעאליים נסע לפניו, נתקע עם עגלתו בתוך הבוץ וחסם את הדרך. בפקודת השר, כל נוסעי העגלות שהיו מאחורי עגלתו, חויבו לרדת להפסיל שרוולים ולחלץ את עגלתו מן הבוץ. פיג'וטו העשיר לא חשב שהוא בכלל הצינור, וציווה את עגלונו: "רד לעזור לו!". אבל הישמעאלי לא הסתפק בעגלון ופקד על העשיר לרדת ולשאת בעול. העשיר שלא היה רגיל בעבודות כפיים, ניסה להתחמק בהסבירו לישמעאלי שאינו רגיל בעבודות כאלה ואין זה לפי כבודו. בתגובה, סטר השר הישמעאלי על לחיו בחוזקה והורידו בכוח מהעגלה. בלית ברירה, ירד העשיר וביחד עם העגלון שלו ואחרים דחפו את העגלה עד שנחלצה מהבוץ. ניגש הישמעאלי לעגלון של פיג'וטו והודה לו, ואחר-כך ניגש לפיג'וטו, ובמקום לומר לו תודה, סטר לו בשנית. מחה העשיר את לחיו ותמה בפני השר: "מדוע לעגלון שלי אמרת תודה ולי נתת סטירה?" השיבו הישמעאלי: "אמרת שאינך יכול, והנה הוכחתו במו ידיך כי אתה יכול גם יכול. אתה רק לא רוצה!". כשעלה העשיר על העגלה, אמרה לו אשתו: "הלא זה בדיוק מה שאמר לך הרב ענתבי - אתה יכול - אתה רק לא רוצה".

רבי מרדכי אליהו סיים את הסיפור וכל הנוכחים בחדר צחקו, אבל אני הבנתי שהרב התכוון אליי. שאני יכול, אם רק ארצה. ובאמת, באותו רגע קיבלתי על עצמי לחדול מלעשן. להפסיק לומר: "אני לא יכול". ומאז ועד היום איני נוגע בסיגריה (יאביהם של ישראל! חלק ה').

ניסיונות קשיים מלווים את חיינו בדרך אל המטרות שלנו, כל מכשול וקושי בדרך מורידים אותנו כלפי מטה. אחד הדברים שמייאשים אותנו בדרך למטרה שלנו הוא המשפט: "אני לא יכול! קשה לי!". אמרו רבותינו: "אין הקדוש ברוך הוא מביא ניסיון על האדם שאינו יכול לעמוד בו!" - הקדוש ברוך הוא לא מעמיד אדם בניסיון שאין לו את הכוחות הפיזיים והנפשיים להתמודד איתו. כשנשלח אליך ניסיון מבורא עולם, יש לך לדעת שבאמצעות אתה משתבח, אתה מתעלה, בורא עולם רוצה להוציא ממך "שמן זך", להוציא ממך את הכוחות שיש בך.

יד, שלא הושיט לי כתף. לכן צריך אני אישור בכתב, למען יהיה לי במה להוכיח לאבי זכרו לברכה כי אמת דיברתי: שאפתי, רצייתי, נכספתי, ניסיתי, התאמצתי, התמסרתי, עשיתי הכל - ולמרות זאת נותרתי מחוץ למשפחת לומדי התורה!" אמר הילד כשעיניו זולגות דמעות חרישיות, עדינות, אציליות... כשמוע המנהל את הדברים, נחרד. הוא הבין את המשמעות העמוקה של סירובו, הבין עד כמה גדול כוח הרצון של הילד הניצב לפניו. על אתר מצא המנהל את הדרך להכניס את הילד לכיתת הזאטוטים, שם החל הילד מאל"ף בי"ת, פשוטו כמשמעו... במשך כמה שנים שהה הילד באותה הכיתה, גם כשכבר הפך לבחור בר מצווה. כשרונותיו היו חלשים מהמוצע, הוא לא הצטיין בהבנה יתירה, הקשיים עימם גדל נתנו בו את אותותיהם, אבל הוא לא התייאש והמשיך להתמסר לחלומו האחד והיחיד - לעסוק בתורה... ולימים, כך העיד רבי צבי מאיר זילברברג שליט"א שסיפר את הסיפור, הפך אותו ילד לתלמיד חכם גדול, מרביץ תורה לרבים ומוסר שיעורים הנשמעים בשקיקה. כל זאת - לא כי גדל בבית כזה, לא כי היה בן להורים כאלה, לא כי היה בעל כשרונות דגולים וגם לא כי למד במוסדות הטובים ביותר... כל זאת רק בזכות כוח אחד שבער בו - כוח הרצון. הכוח שהניע אותו ללכת שעתיים וחצי בקור מקפיא, להתעקש עם המנהל, להילחם בהחלטתו שלא לאפשר לו להיכנס לכיתה. וכשכוח הרצון כה חזק - אין משהו שיכול לעמוד בפניו!...

הבין המנהל כי אין לו ברירה, הרצון של הילד הזה חזק מכל קושי. הוא נאלץ למצוא תירוץ אחר ואמר לילד: "ראה נא, בוא עמי לכיתת הזאטוטים, ותיווכח בעיניך שאין שם מקום. הייתי מכניס אותך לכיתה הזו, אך אין בה כל בדל מקום!" אמר כמתנצל, וניגש עם הילד לכיתה, מוכיח לו כי הכיתה צפופה עד אפס מקום... עכשיו כבר הרחר המנהל כי הסאגה הסתיימה, אך למעשה רק אז היא החלה... הילד בהה בכיתה בעיניים לחות מדמעות, הוא השתוקק להצטרף ללומדים בה, אך הבין כי המנהל מסרב לשתף עמו פעולה, למרות רצונו הכנה. בהבזק של רגע עלה בו רעיון ומעומק לבו השואף והכוסף להצטרף ללומדי התורה, פנה למנהל ואמר: "הבנתי שאין מקום, ואני כבר שב לביתי. רק אבקש שהמנהל ירשום לי אישור על פרטי כל הסיפור הזה, כי הייתי כאן, ביקשתי להצטרף ללומדי התורה, הייתי מוכן אפילו להיכנס לכיתת הזאטוטים, עשיתי הכל כדי להגשים את שאיפתי, אך לבסוף אין לי מקום...". המנהל נעמד על עומדו, המום מהבקשה. "ואישור כזה למה לך?" שאל את הילד האמיץ. ללא מורא, נענה הילד ואמר: "ראה נא. אני יתום, ולבטח ביום שאעלה לבית דין של מעלה, ישאלני אבי למה לא עסקתי בתורה, למה לא עשיתי הכל לזכות בתורה. אם אענה לו שרצייתי, שהתמסרתי, שהתאמצתי, שצעדתי יותר משעתיים ברגל בקור מקפיא, שהסכמתי להתבזות ולהיכנס לכיתה נמוכה, שהתחננתי על חיי התורה שלי בפני המנהל הוא יתקשה להאמין שהיה מנהל כזה שלא נתן לי

אחים יקרים!

הסבא מנובהרדוק זצ"ל נוהג היה לומר: אף פעם איני חושב על דבר אם אני יכול לעשותו - אלא אם אני חייב לעשותו... כי אם אני חייב לעשותו - אזי גם אוכל לעשותו!". בדרך זו הוא הלך כל ימיו, הלך והצליח! נמצא, שהבעיה שלנו היא אינה בחוסר היכולת, אלא בהעדר כוח הרצון! אנו עצלים, ולפיכך איננו דורשים מעצמנו למצות את כל יכולתנו. ובאמת, כל אחד מאיתנו יכול לבדוק בעצמו, ולהיווכח שהיכולת שלו משתנה בהתאם לרצון.

הבה ניקח עימנו את המסר הזה, למען נשכיל ונדע שהכל תלוי בנו. לא בכוחות, לא בכשרונות, לא בסביבה בה גדלנו ולא במי שאנו זוכים ללמוד מהם או עימם. ההצלחה התורנית שלנו בהישג ידינו! - אם נראה בעיני רוחנו את דמותו המתעקשת של הילד, את הלהבה הבוהרת בעיניו, את המחוסומים ששב וניפץ בדרכו להשגת שאיפתו ונלמד ממנו שאם נרצה חזק, בכל הכוח, בעקשנות, עם נכונות להילחם ללא פשרות על הגשמת הרצון - נצליח בעזרת ה'.

הבה נקבל על עצמנו לרצות. לרצות באמת, לא מהשפה ולחוץ. לרצות - כולל להתמסר, להתאמץ, להקדיש את מיטב השעות ומירב המאמצים, לא לעשות לעצמנו הנחות. הרצון הזה הוא שיוביל אותנו אם ירצה ה' להצלחה הנשאפת במסילה העולה בית ה'!

בברכת התורה
הרב יואל ארזי

העלון מוקדש

לרפואת שפרה בת ציפורה, לרפואת הילד יעקב בן רבקה חיה
ולרפואת אבישי יוסף בן שרה לרפו"ש בתוך שאר חולי ישראל

אור הזקיה

לע"נ רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל זאסתר, זמאר בן אליחז ומיכל ז"ל

זי"ל ע"י כולל ערב וגמ"ח "דרכי חזקיה" ע"ש רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל
זאסתר זצ"ל ת.ד. 5711 י-ם לפרטים ותרומות: 050-4120812

העלון לעילוי נשמת
זהבה בת רחל ורחל בת שמחה

670

אנו זקוקים לעזרת הציבור

העלון נקלע לקשיים וחובות כבדים,
על מנת שנוכל להמשיך לתחזק את העלון
שעלותו 1,000 ש"ח בשבוע ומופץ ב-10,000
עותקים אנו זקוקים לתרומתכם.
ניתן לקבל חסות על העלון, לע"נ,
לרפ"ש או לזווג הגון.
ניתן לפנות רח"ל: 050-4120-812

העלון לעילוי נשמת מורנו הרב שלום כהן זצוק"ל לע"נ הרב מאיר זאב בן משה זצ"ל

סיפור לשבת קודש

בחלום: "אבא, אני לא רעב, אני שבע". אבא מפציר ברועי: "בא, הולכים
עכשיו למסעדה, אני רעב, גם אתה רעב, בא נלך..."
מגיעים למסעדה, יושבים ליד שולחן ריק, אביו אומר לו: "רועי
תאכל בבקשה".

משיב לו רועי: "אבא, השולחן ריק, מה בדיוק אני אוכל?"
האב מחייך ומוציא מתחת לשולחן שתי גמרות מסכת נדה (את
זה למדו בדף היומי באמצע חודש כסליו). האבא יושב עם בנו ומסביר
לו את כל הסוגיות ואת כל החשבונות המסובכים שבמסכת נדה, הכל
בצורה ברורה ורהוטה.

הבן היה בהלם ואמר לאביו: "אבא, מה נסגר אתך? הרי מעולם
לא פתחת סידור וכמובן גם שלא פתחת גמרא, מהיכן כל הידע הנרחב
שיש לך, איך אתה מצליח ללמד אותי את הסוגיות הכי מסובכות
בש"ס?"

עונה לו אביו, "בני היקר, דע לך שבכל יום שלמדת למדתי איתך
יחד באותו זמן למעלה". לא יאומן. יושבים במסעדה והאבא מאכיל את
הבן שלו את מה שנלמד בדף היומי!!!

בהמשך החלום רועי חולם שאביו מגיש לו כוס מים ואומר לו
"בבקשה תעשה ברכה". רועי מברך לפי כוונת הרש"ש. כשהוא גומר
לשתות אז אביו, שכמעט כל ימיו לא שמר תורה ומצוות, מתקן את בנו
ואומר לו: "רועי, אתה לא מברך כמו צריך, אתה צריך לעיין בספר זה
וזה ושם תראה איך בדיוק צריך לברך".

רועי התפלא ושאל את אביו, "אבא, איך הגעת לדרגות כאלה
גבוהות שאתה יודע גמרא וגם יודע איך לדקדק בברכות?" ענה לו "בני
היקר, תמשיך ללמוד טוב. כשאתה לומד למטה, אז אני לומד בזכותך
שם למעלה".

ברא מזכה אבא. ברא כרעה דאבוה. הבן מספק לאביו את המזון
הרוחני. כשרועי לומד למטה אז אבא שלו מקבל אספקה ישירה של
מזון רוחני למעלה.

אך הסיפור לא נגמר. בסוף כסליו תש"פ נפטר יהודי יקר בקרית
הרצוג. הרב של ישמח משה, הגאון רבי יצחק שלזינגר בעל הספר
"איל משולש" הגיע לנחם את משפחתו של האברך שנפטה, ושם הוא
פגש את הרב של קרית הרצוג הגאון הרב יהודה שורץ שליט"א.

אומר הרב שלזינגר לרב שורץ בפליאה: "איך יכול להיות שיהודי
שחי שמונים שנה ללא שום סממן יהודי אך שלושה שבועות לפני
פטירתו חזר בתשובה ושמר מספר שבתות וכבר הוא נמצא שם
בעולם העליון גבוה למעלה למעלה ולומד סוגיות מסובכות בנידה, איך
יתכן?"

אומר לו הרב שורץ: "סליחה שאני שואל אותך שאלה, תגיד לי
לאבא של רועי קראו ששון גורי?" משיב הרב שלזינגר בחיוב "כן, כן
מהיכן אתה יודע את שמו? מה כבודו קשור לקרית אונג?"

מספר לו הרב שורץ: "לפני עשרים וחמש שנה התעוררה בעיה
מורכבת בהלכות ערובין בכל הארץ. האפשרות היחידה לעשות ערוב
לפי הגמרא נפסק בשולחן ערוך ואין פוצה פה ומצפצף. האפשרות
היחידה לעשות ערוב היא רק עם כל היהודים באותה העיר שומרי
שבת, אם יש אדם אחד גוי או יהודי שלא שומר שבת, שלא מאמין, זה
לא עוזר לעשות ערוב, עם כל ההיתרים בעולם אין אפשרות. איך עשו
ערוב בזמן הגמרא? בזמן הגמרא היה מושג של מושל. המושל נכנס
לכל דירה בלי לשאול את הדייה; אז יש לו כביכול בעלות מסיימת, הוא

יש קונה עולמו בשעה אחת

את הסיפור המדהים הבא, סיפר הרב הגאון רבי אשר מילר
שליט"א, מוהל מפורסם שגר בקרית ישמח משה, סמוך לקרית אונג,
בעל הסיפור הוא ידידו האישי.

וכך הוא סיפר: לפני עשרים חמש שנה, יהודי בקרית אונג חזר
בתשובה, ושמו רועי גורי, הוא היה רווק ומטבע הדברים גר עם הוריו.
ההורים שלו רחוקים מכל זיק של אידישקייט, אבל מכבדים אחד את
השני וחיים בהרמוניה משפחתית. ההורים לא הקפידו על כשרות, לא
שמרו שבת, לא צומות, כלום. גורנישט מיט נישט. אבל כיוון שהם כיבדו
את בנם הם עשו לו מטבח בנפרד.

אחרי יום הכיפורים בחודש תשרי תש"פ, אביו של רועי גורי היה
כבר זקן, לא בריא וחלש, פנה לבנו וביקש ממנו: "רועי אני רוצה להתחיל
לשמור שבת". אמר לו רועי לאביו: "אבל לשמור שבת זה עניין רציני,
זה לא דבר פשוט בכלל..."

אמר לו אביו: "בני יקירי, אני רוצה להתחיל לשמור שבת, ואני
נשבע לך שאני אצליח".

הבן חשב שלאביו יש התעוררות של רגע, ושהוא לא רציני.
הגיעה שבת, אביו של רועי לא אז בלי רועי ושאל אותו שאלות
איך לנהוג ובמה לדקדק. הוא רצה לשמור שבת עם כל הדקדוקים
ולכתחילה.

במוציא שבת פונה האב לרועי ואומר לו: בני יקירי, מהיום בלילה
אני רוצה שנלמד חברותא בנושא הלכות שבת. אני רציני, עד הסוף אין
יותר חילול שבת!!! רועי מאוד הופתע, הוא החל ללמוד עם אביו בכל
ערב הלכות שבת.

עוברים שבועיים, אביו של רועי נחלש ובעקבות זה מצמידים לו
עובד פיליפיני שיהיה לו לעזר. מגיע ערב שבת. ואומר האב לבנו: "בני
יקירי, אני בספק לגבי המלאכות שהגוי עושה בשבילי, אם מותר או
אסור. אני שומר שבת עד הסוף, האם מותר שהגוי יחלל בשבילי?" הבן
השיב: "כדאי לנו ללמוד יחד הלכות אמירה לנכרי". האב והבן התחילו
ללמוד את הנושא הנ"ל.

באמצע חודש חשוון תש"פ אביו של רועי נפטר. הוא שמר שבת
בקושי שלושה שבועות ואז נפטר. רועי לא ידע האם לקבור את אביו
בחלקת שומרי שבת או לא, כיוון ששמונים שנה אביו חי כמו גוי, לא
צם ביום כיפור, לא שמר שבת, רק בשלושת השבועות שלפני פטירתו
שמר שבת.

רועי החליט שהוא ישאל את השאלה הזאת את מרן שר התורה
הגאון רבי חיים קנייבסקי זצוק"ל. רועי נכנס אל הקודש פנימה והציג
את השאלה בפני מרן שר התורה. רבי חיים קנייבסקי זצוק"ל התרגש
ואמר: "יהודי שחי שמונים שנה בטומאה, שמונים שנה! ושלושה
שבועות לפני פטירתו התחיל לשמור שבת, על זה אמרו חכמים יש
קונה עולמו בשעה אחת. יש לקברו בבית הקברות של שומרי שבת".

באמצע כסלו, יום לפני השלושים לפטירתו, האב מופיע לבנו
בחלום ואומר לו: "רועי בני, בא נלך למסעדה". רועי אומר לאביו

חל בשבת, ורחמנא אמר (ישעיה נח יג) ודבר דבר. וסמך לה (שם יד) אז תתענג... ה', כי אם תשמר הדבור אז תתענג על השם, ואת צמח דוד מהרה יצמיח. והמון העם לא ידעו ולא יבינו ולא יאמינו שהמדבר דברי חל בשבת חשוב חלול שבת, והדבר מוכרע ממקומו, שהרי כתוב (שמות נג יב) וביום השביעי תשבת כי ששת ימים וכו' וביום השביעי שבת, נמצא שצונו יוצרנו שנשבת כמו ששבת הוא, והוא לא שבת אלא מדבור דכתיב (תהלים לג ו) בדבר ה' שמים נעשו:

והנה לומר דבר זה אעשה למחר, כל שהוא דבר האסור לעשותו בשבת הוא אסור גמור אלבא דכלי עלמו, ואף אם יקדים לומר כמנהג קצת בורים שאומרים, דבר זה אעשה בלתי אמירה שבת, לא יועיל ולא יציל מאסור, והוא חוכא ואטלולא, כי איך יאמר שהוא בלתי אמירת שבת, שקר ענה, הרי אומרו בשבת...

ועוד עוון, אמירה לעכו"ם שהיא חטא בדבור, ואפלו אם עושה העכו"ם בשביל ישראל בלי אמירה לעכו"ם אסור להנות, ובוזה נכשלים הרבה ששותין קאו"ו" מחנות והוא אסור גמור, ובעוונותינו הרבים נעשה לאיזה אנשים כהנה, ושתים נעשו שלשה פשעי בדבור, תרי, הא דאמרו בדבר חל ואמירה לעכו"ם, ואל השלשה, שלא לדבר בדברי תורה ולהוציא היום הקדוש בדברים בטלים וטיוילים, ולא נתנו שבתות אלא לעסק בתורה. וידוע מה שפרשו הקדמונים על הפסוק (תהלים ג א) "...אקח מועד... מישרים אשפט". שמי שמאבד הזמן אינו עוסק בתורה בשבתות ובמועדים, ענוש יענש גם על ימי החל, ואין לו מקום פטור באמרו שהיה טרוד על המחיה ועל הכלכלה, שהרי שבתות ומועדים יוכיחו כי אין בפיהו נכונה:

וצריך לעסק בשבת בתורה שבכתב ובתורה שבעל פה, שהם רומזים לשם קדשא בריך הוא ושכינתה, ובשבת יחוד קדשא בריך הוא ושכינתה, וגם בזכות התורה אנו נגאלין, כי גאלה זו היא בזכות משה רבנו עליו השלום והוא תבע יקרא דאורייתא. אלו הן שלשה פשעי ישראל בענין חלול שבת בדבור ועל ארבעה, מה שאינם שואלים ודורשים בהלכות שבת מפי ספרים או מפי סופרים, המה כשלו ונפלו בהרבה אסורי שבת ומחללין שבת גם בלא דעת, כגון באסורי שבות ואסורי מקצה ואסורי צידה ואסורי ברירה ואסורי לבון, וכן בענין חמום המאכל, ובפרט בשמחות וגיל רבה המכשלה, וצריכים מנהיגי הקהלות לעמד בפרץ, וכנהנה רבות אשר מי שלא יבוא לדרש אלה"ם, גם כי יזקין לא ידע שיש אסור בדבר. וכבר כתב בספר החסידים (סימן קד), שכשם שאמרו (מגילה לב א) שואלין ודורשיין בהלכות פסח, כך חיובא רמיא לדרש ולתור לדעת הלכות שבת ולעבר עליהם לפחות פעם אחת בשנה. וחיובא רמיא על הדרשנים לדרש לעם את חקי אלה"ם ואת תורתיו ולשומעיה ומקיימיה יענם ועליהם תבוא ברכת טוב: וכתבו המקבילים שלא זו בלבד מחלול שבת צריך לזהר בשבת, אלא מכל דהוא דבר פשע וחטא, כי אפלו העם הארץ שבחטאו בחל אינו פוגם אלא בעשיה, בשבת שכל העולמות כלולים זה בזה, גם הוא פוגם באצילות... והשומר שבת ומתנהג בו בקדשה מחשבה ודבור ומעשה, הוא מפתח גדול לקנות קדשה לימות החל ולהתגדל בהם בקדשת מחשבה ודבור ומעשה בנקל, ואם ישתדל בימות החל להתנהל בקדשת מחשבה דבור ומעשה, יהיה נקל לו וימצא עזר כנגדו לקנות תוספת קדשת שבת על נפש רוח נשמה, כמעשהו בחל כך מעשהו בשבת, וכמעשהו בשבת כך מעשהו בחל, ולכן לו בכח יגבר איש, לדבק בקונו ביום שבת קדש ביראה ואהבה ושמחה רבה ודבקות נמרץ ולעסק בתורה כפי כחו, ולשמר ולהתרחק מכל דבר רע בתכלית הרחוק, ובוה ימצא כדי גאלתו. והחי יתן אל לבו שהמחלל שבת בדבור או מעשה, מלבד כי גדל עוונו מאד, עוד בה שהוא מאריך הגלות ומונע גאלת ישראל ובנין בית המקדש ונשא הצעיר עליו, על הכל יביא אלה"ם במשפט. איברא, דישראל קדושים אך אינם יודעים חמור האסור, וכשמעם, איש לרעהו יעזר ולאחייו יאמר חזק, אולי נזכה לשמר שבתות השם כהלכתן, מלאים תורה ומצות, ובא לציון גואל במהרה בימינו, אמן כן יהי רצון: (פלא יועץ)

נכנס לכל בית שירצה. אם המושל שומר תורה ומצוות זה מצוין. בזמנו שיש דמוקרטיה אז אין אפשרות לעשות ערוב על ידי המושל או רב העיר. גם שוטר לא יכול להכנס, הוא צריך צו מבית משפט. (שמעתי מיהודי שאביו גר ברובע היהודי כשטראמפ - נשיא ארצות הברית הגיע לארץ, אז נכנסו שוטרים לבית של אביו. אביו אמר להם סליחה, אני לא מוכן שתכנסו, והוא לא נתן להם להכנס. אמרו לו טראמפ מגיע. אמר להם זה לא מעניין אותי, בלי צו של בית משפט אתם לא תכנסו).

לפני עשרים וחמש שנה יהודי מבני ברק הגה רעיון גאוני, פשוט מאוד, יש לכל אחד בבית מונה חשמל. על פי החוק, הבעלות על שעון החשמל היא בבעלות שייכת לחברת החשמל, לא שייכת לדייריכם.

אמר אותו יהודי, יש לי רעיון, אנו נשכור מחברת החשמל בעלות מסוימת על אותו שעון חשמל, ממילא אז לרב יש בעלות על שעון החשמל שנמצא בכל בית של יהודי בארץ ישראל, יוצא מזה שיש לרב שליטה על הדייר הזה. רעיון גאוני שזכה לגיבוי ותמיכה מכל הרבנים מכל החוגים בארץ ישראל ובעולם.

אך איך מיישמים זאת בשטח? הרבנים דברו עם נציגים מחברת החשמל, אך לקיר היה יותר קל לדבר מאשר אליהם.

מספר הרב שורץ: "עד שהגענו למנהל מחוז המרכז של חברת החשמל, הוא גר בקרית אונו ושמו ששון. ישבנו איתו יחד במשך שעה והסברנו לו. ענה לנו ששון שהיה חילוני גמור: 'תראו, לא הבנתי מילה אחת ממה שדיברתם אבל את שפת הלב הבנתי, ובדיוק הבן שלי רועי חזר בתשובה בימים האלה, ולכן קבלתם ממני בזה הרגע אישור לעשות את המהלך הזה, ולא די בכך, אני אישית אעזור לכם לקבל אישור מכל שמונה עשר מנהלי המחוזות בכל הארץ, ומכל ראשי חברת החשמל".

איך קראו ליהודי הזה? ששון גורי. זה פלא עצום שיהודי שזיכה את הרבים לפני עשרים וחמש שנה ופעל למען השבת, ולכן בורא עולם לא נשאר לו חייב, הוא זכה את ששון גורי שלא יעזוב את העולם בלי שיחזור בתשובה בהלכות שבת וישמור את השבת לפני מותו. יש קונה עולמו בשעה אחת.

(מפי הרב הגאון רבי חזקיה יוסף קרלינשטיין - בן בטחון) (סימנא טבא)

ידוע הוא מעלות שמירת שבת כהלכתו כי רבו, שהרי אמרו רבותינו זכרונם לברכה (שבת ק"ח, ב) כל השומר שבת כהלכתו אפלו עובד עבודה זרה כאנוש מוחלין לו. ועוד אמרו (שם) שאלמלא שמרו ישראל שתי שבתות כהלכתן היו נגאלין. ואמרו עוד (שמות רבה כה יב מדרש תהלים צה), ששקולה שמירת שבת ככל התורה כלה. ובמדרש (ויקרא רבה ג א ע"י ירושלמי תענית א, א) אמרו, שאין ישראל נגאלין אלא בזכות השבת. ורציתי להעתיק דברי קדוש מוהר"א ז"ל בספר ככר לאדן (דף קמ) מה שכתב על זה, וזה לשונו בקצור ובתוספת נפק, לפי דברי רבותינו זכרונם לברכה הדבר מוכרח מאד לשמר השבת כדי שתהיה הגאלה במהרה בימינו, ולא יתכן להעלות ארוכה ומרפא לנפשנו כי אם בשמירת השבת, הגם שנשוב בתשובה הכל תלוי בשמירת שבת. ובאמת כי רבו צערות מאין ספר על ענין שמירת שבת, כי הן בעוון חוללנו זה כמה מאות שנים, ועל כן אנחנו לא נושענו:

והנה תהלות לאל יתברך, רבא דרבא ישראל קדושים, שומרי שבת קוראי ענג, אמנם גדול הכאב על שתים אשר היו בעוכרנו, כי יש מי שלא נזהר מלדבר דברי

אנו פונים לציבור הקוראים היקר, אנא תנו לנו כח ויכולת להמשיך החזקת הכולל, הגמ"ח והעלון 'דרכי חזקיה', אנו משתדלים שההכנסות יהיו קודש למטרות הללו ואין לנו הוצאות מזכירות, ניקיון וכדו'. **תבורכו מפי עליון!**

לזיכוי הרבים: בית הוראה יחוה דעת - מענה הלכתי 24 שעות, *6730

לרפואה שלימה: מיכל בת שמחה, משה בן רוזה, זוהר עליזה עיישה בת אסתר, אליהו בן מיכל, תמר בת שרה, אילה בת מרים, יעל בת דבורה, יחזקאל בן ג'ונג'ון

לעילוי נשמת: עמנואל בן אירן, חנה בת פולט, זוהר עליזה עיישה בת אסתר, אליהו בן גוהר, רחמים בן חנום בשי, מרדכי בן רבקה, שבתאי יששכר בן דב, דבורה בת צבי, רחל בת זולית, רותם בן סליה, חנה בת נושא, מרים בת יוכבד, צפורה בת אסתר, נכב בת גוהר, זמן שרה בת סלנט, סלנט בת טאווס, ראובן בן נעמי, משה אהרון בן אסתר

אנא התפללו על זוגות שלא זכו להפקד בזרע של קיימא!

יחזקאל בן מהין ורעייתו כרפמיט בת שרה, מנשה בן טובה ורעייתו, הרצל בן כותן ורעייתו, ששון בן רעיה, יצחק בן תמר ורעייתו, דוד בן חנה ושישנה בת אסתר, וירון מנשה בן פנינה ורעייתו. ענבל ג'מילה בת מרגלית לבניני זכרים, דניאל בן מהין ורעייתו, יוסף חיים בן שרה ורעייתו.

נא להתפלל לרפואת פנחס בן שמחה

העלון לע"ב: עזרא בן מזל ואברהם בן רחל להצלחת: שמואל בן דונה, מרגלית בת ג'מילה

נא להתפלל לרפואת חנה בת רחל הזקוקה לרחמי שמים מרובים

נא להתפלל לזוג הגון: איתמר בן יהודית, חיים בן זוהרה, אילה בת שולמית, משה נחמן בן אורנית, תמר בת יהודית, יוסף עובדיה בן משה, שרה בת לאה, משה בן רשל, רבקה בת רחל

העלון להצלחה בכל העניינים, לפרנסה ברווח ולזוג הגון ליוסף בן שולה

שדכנית (לבחורים מגיל 30+) א-ה: 21:00 - 22:30
טל: 03-6766049
שידוכי "חסידי חיי שרה" בימים ג', ד' ה' בשעה 9:00 - 10:00 **058-3297225**
שידוכים לשם שמים למגזר החרדי
לנשים: 053-4163681 **לגברים: 053-4110655**
ניתן לפרוסם בתוכנת אונר החכמה ועוד c9595@okmail.co.il

מוהל מוסמך לשם שמים (בחינם) בהמלצת הגר"ש מחפוד שליט"א 0559260027. מוהל מוסמך לשם שמים, תלמידו של הרב אורי: 0583207037. אברך מוהל מוסמך לשם שמים 0527646963.

אופק חדרה

כניסת שבת	19:21	לוח מקומי
יציאת שבת	20:34	אור החיים
רבינו תם	21:04	החיים
	21:18	

לעילוי נשמת: שושנה שירה ח'בי בת אברהם, מיכאל ח'בי בן סעדיה, לוכות אריה ח'בי בן שושנה, טלעת בת טאוס, צדוק בן סעיד הינדי, ציון נר בן סעדה, אסתר תוהמי בת סעיד, זיקלה בת אסתר וישראל, תה מנצור בת יוסף, רחל שגן בת שולמית, כלנית בת אסתר ורפאל, אביבה אסתר בת שלום, עופר בן רוזה, חיים בן דוד בן ארי, בן ציון בן יפת וימימה יששכר, אייל בן ניסים וחנה, משה כהן בן יעקב.
לרפואת: בנימין חיים בן יהודית, אריה בן סעידה.

עוד קשה, הלא כבר העיד עליו הכתוב, שהיה גיבור חיל, ואם כן למה ברח ולא היה נוטל מהם חלק נחלתו בכוח גבורתו?
ומפני מה, כאשר ישב בארץ טוב, התלקטו אליו אנשים ולא קודם. ומדוע דווקא ריקים?
ונראה לבאר, כי בא הכתוב לספר את מעלת יפתח ושבח מידתו, בהתנהגותו עם אחיו המגרשים אותו מחלקו בנחלת אביו. הנה, הגם שהיה יכול יפתח לעמוד ולהתגבר עליהם ולטול את חלקו בכוח גבורתו, אף על פי כן, כבש את יצרו כגיבור וקיבל על עצמו מידת הסבלנות. אך בכל זאת, לא האמין יפתח לעצמו והיה חושש פן יגבר עליו יצרו וליקח חלקו מהם ביד חזקה. לכן ברח וקיבל על עצמו, להאמין בחי העולמים הקב"ה, כי מאיתו לא ייצא הרע. והכל הוא טוב, וזהו שאמר "וישב בארץ טוב", לרמוז כי על כל מה שהיה עובר עליו היה אומר "כי טוב הוא".
ועוד, הכניס גם בלב אנשי הארץ, להרגיל אותם במידה זו. ולימד דעת לכל העם היושבים בארץ, לומר על הכל "כי טוב". כי יען אשר יפתח היה מדבר עם אנשים, וסיפרו לו תלאותיהם המשוונות וצרותיהם המרובות.
ועשה יפתח בחוכמה, והכניס בלב אנשי מקומו דעת ותבונה להשכיל ולהבין איך כל הצרות מכחישים כוחו של אדם מרוב דאגותיו ואנחותיו, כולם הם ממש לטובתו. כי על ידי זה, ינכה ויחסר הקב"ה מעוונותיו, והס"מ (היצר הרע) לא ישלוט לקטרג עליו יותר. ובכך, הוקל כובד משא היגון והאנחה, ונשארו ריקים מכל הצרות, וכל אחד ואחד הפך לבריאה חדשה, ונדבקו אליו, וזהו ויתלקטו אל יפתח אנשים ריקים שנעשו ריקים מצרות.
ובשכר זה שהיה יפתח סובל את הכל ומקבלו באהבה, חלק לו הקב"ה את שכרו, ועשה אותו ראש ומנהיג ישראל. (עבודת יששכר - רבי דוב בעריש זצ"ל).
מעשה בילד, שכינו אותו ה'כבשה השחורה', והתברר למעשה שזו כבשה לבנה ביותר...
הורים למשפחה בת שישה ילדים, גידלו את משפחתם, בעיר בדרום הארץ. כל הילדים התנהגו ולמדו לתפארת, למעט אחד, הילד האמצעי, 'בניהו'.
בניהו, בן ה-11, היה ילד קשה. מרט לנו את העצבים, הפך את הבית, גרם אי שקט לאחיו, פגע והעליב אותם, לקח חפצים והעליב, ולא נתן לנו פינה אחת שלוה. גיהנום ממש.
גם בתלמוד תורה, בניהו הפך להם את השיעורים והתקיף את חבריו.
לילה אחד, כאשר היינו עייפים ומתוסכלים מן ה'חורבן היומי', הצעתי לבעלי הצעה, "אולי נשלח אותו לפנימייה?" בעלי כמעט והסכים, אולם אמר לבסוף שבלי דעת תורה, לא מוציאים ילד מן הבית. והסכמנו שנתיעץ עם הרב, לאחר השבת.
בליל שבת, באמצע הסעודה, תקפה אותי חולשה נוראה. חשתי רעידות בכל גופי, עד שלפתע התעלפתי. בעלי הזמין אמבולנס, אשר הבהיל אותי לבית החולים. בבית החולים, לאחר סדרת בדיקות ארוכה אשר נמשכו מספר ימים, העבירו אותי למחלקה האונקולוגית. כשראיתי את השלט, התעלפתי שוב.
בזמן אישפוזי בבית הרפואה, כולם הפכו להיות חסרי ביטחון. אך בני, בניהו, ה'כבשה השחורה' הפך לגיבור. השכים כל בוקר, קנה לחם, חלב וגבינות, הכין כריכים לאחיו ואחיותיו, סידר את המטבח ושטף את הכלים. בערב שבת, הוסיף נידבך נוסף של אחריות, ומעבר לקניות, ניצב על כיסא ובישל בידיים אמונות. בין לבין, למד מאחת השכנות את מלאכת הכיבוס. ובקיצור, בעוד אני מאושפזת לטיפולים נוספים מעבר למחלה הנוראה, בניהו ניווט את ספינת הבית אל חוף מבטחים. שכנותיי מדווחות לי, "לא יאומן, את חסרה מאוד, אבל הילד שלך הוא ממש אוצר, שראוי להתכבד בו", מחייתי דמעות של אושר דמעות לא מאמינות.
בשלב מסוים של האשפוז, עשו בדיקות מח עצם לילדים, בכדי למצוא התאמות ולהשתילו בגופי. בניהו נמצא המתאים ביותר. הוא

"ויאמר להם שמעו נא המרים" (כ"ו)
שמעו נא המרים. החל להוכיח את העם. ובא לקצף (כעס) ולא דיבר כדרך תוכחה ברפואת. (העמק דבר)
רבי ישראל מסלנט זצ"ל העיד על עצמו, כי בתחילת לימוד המוסר רגזתי על העולם ולא על עצמי. אחר כך, רגזתי גם על עצמי. ולבסוף, רגזתי רק על עצמי, ואת העולם דנתי לכך זכות. (אור ישראל, י"ד)
במהלך החיים, מזדמנים לאדם מעשים רבים, המעוררים תמיהה או זלזול באדם העושה אותם. אך אם נבין, כי יש שני צדדים למטבע ונחשוב תמיד, כיצד בכל זאת ניתן להסביר את המעשה המקומם, נמצא בעזרת ה' את הדרך, לדון לכף זכות.
מובא בזה מעשה מכלי ראשון, מפי בעל המעשה, המלמדנו עד כמה יש להמתין ולא לחרוץ מיד את הזולת לכף חובה.
מידי שחר בשעה שש, יש לנו מניין קבוע בבית מדרש ידוע בבני ברק.
קבוצה של אנשים עובדים, החייבים להגיע בזמן, איש איש למקום עבודתו.
כולם מכירים את שעות הבוקר, אנשים אוהבים אותן מאוד. הכול נקי וטרי, צלול ורענן. אבל מצד שני, אנשי עבודה כולם ממהרים ולחוצים להגיע לעבודה בזמן.
בוקר אחד, נכנס למניין שלנו בחורצ'יק בלתי מוכר. הניח תפילין, התיישב על הספסל והתחיל להתנועע במרץ. הספסל, שכנראה אחד מקפיציו השתרר, נאח ונאנק תחתיו. משמיע קול צרצרי ומעצבן. אבל הבחור, מתעלם מהצרצור והמשיך להתנועע בדביקות. בתחילה, זה עוד היה נסבל איכשהו, אבל לאחר מכן, התחילו להישלח מבטים לכל עבר. נו, מה קורה לו? שיפסיק כבר!
אך הבחור היה שקוע בתפילה, מתנועע במרץ, והספסל המשיך לזמר. לקראת תפילת שמונה עשרה, הייתי כבר כולי פקעת של עצבים. איזו התנהגות חסרת דרך ארץ, איזה חוסר נימוס. כולנו אנשים מבוגרים פה, ממהרים לעבודה. היכן נראה לו שהוא נמצא? בגן ילדים?!
בסיום התפילה ניגשתי אליו. ידי האחת הונחה על כתפו, כדי לעצור סוף סוף את הצרצור המעצבן, השניה הסתובבה לכיוון הרקה בתנועה האומרת: "מה קרה לך, הנטרפה עליך דעתך?"
מסביב עמדו חברי למניין, מוסיפים גם הם מבטי תוכחה נזעמים. הבחור תלה בי שתי עיניים תמהות, כאילו איננו מבין מה רוצים ממנו. הוא היה נבוך ומבולבל למראה הזעם הכללי המופנה לעברו, אבל ניכר היה שאינו מבין על מה ולמה. "אתה עושה כאן רעש בלתי נסבל", צעקתי לעברו בטון הגבוה ביותר שהצלחתי להפיק מגרוני, מצביע על הקפיץ, השבור בספסל, "משגע אותנו..."
ואז זה קרה. הבחור המסכן עשה תנועה לעבר ליבו והוציא מהכיס... מכשיר שמיניה...
"סליחה", אמר בחוסר נעימות, "סליחה, אני לא תומע... לא תומע... הייתי במקווה ושכחתי להרכיב את המכשיר".
אין מילים שיוכלו לתאר את עוגמת הנפש ואת ייסורי המצפון שמילאו אותי על הפגיעה הבלתי נסלחת הזו. אף שהבחור הבטיח שהוא מוחל לי בלב שלם, ימים ושבעות המשיכה ההרגשה הקשה ללוות אותי לכל מקום, ופניו הנבוכות של הבחור רדפו אחרי כמו צל.
דברים רבים השתנו אצלי, מאז המקרה ההוא. כולי תקווה שפרסום הדברים, והתחזקות הקוראים בציווי התורה, לדון כל אדם לכף זכות, אשר יתגרם בעקבות הסיפור האישי שלי, תהיה לי לכפרה. ומוסיף הרב לוינשטיין שליט"א באיזו כף צריך לדון "את כל האדם לכף זכות". ועונה: בכף גדולה של נעילת נעלים אשר מלחיצה את הרגל ומאלצת אותה להינעל.
גם בלימוד זכות, חשוב על אפשרויות דחוקות ביותר, וזכה את חברך בנימוקים מאולצים. (נפלאותיך אשיחה)

"ויפתח הגלעדי היה גיבור חיל... ויגרשו את-יפתח ויאמרו לו לא-תנחל בבית-אבינו. ויברח יפתח מפני אחיו וישב בארץ טוב ויתלקטו-אל יפתח אנשים ריקים ויצאו עמו" (שופטים י"א א'-ג')

ויש לדקדק, מפני מה ברח. הלא אחיו, לא רצו להורגו ולהזיקו. אלא, לבל ינחל איתם בנחלת אביהם. וכן מדוע ברח ולא הלך לאיטו?

הפכות

הנהגות בעת הסעודה

צריך האדם להיזהר בהילכות דרך ארץ השייכים לסעודה, וכל העובר על הילכות דרך ארץ הרי זה רעבתן וגרגרן. ואם הוא בעל תורה ועושה כן. הרי זה מחלל שם שמים, ולכן אמרו רבותינו זיכרונם לברכה (תנא רבי אליהו פרק א'): דרך ארץ קדמה לתורה" וכבר האריכו בזה בספרי המוסר והיראה.

כתב רבנו האר"י (בשער המצוות פרשת עקב): צריך האדם לזכור בתוך אכילתו את חורבן בית המקדש. וידאג בליבו על זאת, שבזמן שבית המקדש היה קיים היתה השכינה מקבלת שפע מעולה ומשובח ממה שהוא אחר החורבן. על כן ירגיל לומר: "לשם יחוד קודשא בריך-הוא ושכינתה בדחילו ורחימו ורחימו ודחילו, ליחדא שם יו"ד וה"א בוי"ו וה"א ביחודא שלים בשם כל-ישראל, הריני זוכר את ירושלים אשר חרבה בעוונותינו, והריני מצפה לבניינה שיבנה אותה הקדוש ברוך-הוא במהרה בימינו אמן. ויהי רצון מלפניך ה' אלוקינו ואלוקי אבותינו, שתשכון בתוך ירושלים עירך כאשר דיברת, וכיסא דוד עבדך מהרה בתוכה תכין, ובנה אותה בנין עולם במהרה בימינו. וקיים-בה מקרא שכתוב (זכריה ה, ט): "ואני אהיה לה נאום ה' חומת אש סביב, ולכבוד אהיה בתוכה".

צריך לישב בכבוד ליד השולחן הדור בלבושו, כמו שיושב לפני גדולים, ובפרט בשעה שמברך ברכת המזון, וככתוב (שמות טו, א): "זה אלי ואנוהו" - ודרשו בזה ראשי תבות: "זה השולחן אשר לפני ה'". אין משיחין בשעת הסעודה, שמא יקדים קנה לוושט (תענית ה). ובזמן הזה שאין אנו נוהגים לישב בהסבה, נהגו להקל בזה. ומצוה על כל-אדם ללמוד תורה על שולחנו, שכל-שולחן שלא אמרו עליו דברי תורה כאילו אכלו מזבחי מתים (אבות ג, ד). ויש חסידים ואנשי מעשה שנוהרים לומר בתוך הסעודה "פיטום הקטורת" ופרק "איזה מקומן" ושאר פסוקים (הנוסח מובא בסידורים). ויהרהר תשובה בליבו. וכל-זה יהיה לו עזר וסיוע להכניע את הטומאה ואכילתו תהיה בקדושה ובטהרה. אין מסתכלין בפני האוכל ולא במה שאוכל, כדי שלא יתבייש. (אורות ההלכה)

מצה האדומים

הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל סיפר, שפעם אחת, בא אליו תלמיד חכם זקן, סגי נהור, אוחז בשני חיבורים שכתב. הראה לו קטע מחידושו ואמר, שזהו החיבור האחרון בחייו. תמה הרב לפשר הדברים. השיב הזקן, שלפני זמן קצר, ניטל ממנו מאור עיניו. לפני מספר חודשים, כשכָּאַנְתִּי החלה להיות מטושטשת, ניגשתי לרופא עיניים, אשר בדק אותי בדיקה יסודית בשורשי העיניים ואמר לי, אין פלא שאינך רואה כעת, הפלא הוא איך ראית עד כה... לפי ממצאי הרופא, סיפר התלמיד חכם, צריך הייתי לחדול לראות כבר לפני עשר שנים. השבתי לרופא, מה שראיתי עד כה, היה בזכות התורה. למרות זקנותי וחולשתי עמלתי בתורה בכל כוחי, בעיון בספרים ובחידושי תורה, בקושיות ותירוצים והעליתי אותם על הכתב. לאחרונה חשבתי בליבי, מכיוון שגופי חלוש, די לי לאמץ את מוחי ולכתת את גופי החלוש בעמל התורה ועיון הספרים, הלא יודע אני משניות ודפי גמרא בעל פה, אחזור עליהם ואשנן אותם בניחותא. מאז שקיבלתי החלטה זו בליבי, עזבני מאור עיניי. כל זמן שעמלתי בתורה בעיניי, על אף חולשתי, שמר הקב"ה על מאור עיניי. אך ברגע שהחלשתי להפסיק לאמץ את עיניי, כבר לא הייתי ראוי לאותו הנס. (טללי אורות)

שבת שלום ומבורך

להצלחת ורפואת עם ישראל ולעילוי כל נשמות ישראל.

היה רץ לבדיקות וכולו תפילה, שיזכה שממנו יבוא המח עצם שיציל את אמא. לקחו ממנו מח עצם, ואחרי יום-יומיים, חזר הביתה מאושש ומלא מרץ. המלמד שלו התקשר לבעלי לדווח. "בניהו מתנהג למופת, עם כל חוסר הנעימות שבמצב, הוא פשוט ילד חדש, לומד, מנומס ואחראי". שלוש שנים חלפו מסיפור זה. היום אני ברוך ה' אשה בריאה וחזקה, ההשתלה בחסדי שמים הצליחה לאושש אותי, הטיפולים היו עסק לרפואה ברצון אלוקים. ולאחר שלושה חודשים של טיפולים קשים, לשתי מחלות שונות, חזרתי הביתה. הבית היה עמוס זרים, ושלטים מאירי עיניים "ברוכה הבאה אמא", "עד מאה ועשרים אמא", "אין כמו אמא בעולם", הבית היה מלא בבנות המשפחה הקרובות, שכנות וחברות טובות. שולחן הסלון היה גדוש מאפים, תופינים ושתייה בריאה ופניי קרנו מאושר. נישקתי את ילדי מהגדולים ועד הקטנים. אבל איפה בניהו? הגיבור האמיתי של הימים הנוראים הללו, בניהו לא היה שם. כל כך רציתי לחבק ולנשק אותו, ולהודות לו על הכל, אבל כאילו בלעה אותו האדמה. "איפה בניהו?" שאלתי, אולם גם לבעלי, לא הייתה תשובה... לפתע נכנסה אשה צעירה לא מוכרת, וכידה גיטרה. ביקשה בנימוס שהבנים והבעל ילכו לבית השכנים, ובמשך שעתיים שרה לנו, הצחיקה אותנו והרגשתי שהיא מכניסה לי חיות מרעננת, שהרי המון זמן לא שרתי, לא צחקתי ולא שמחתי. אחרי שעתיים היא קמה והלכה...

לא הספקתי לשאול אותה מי היא. השעה היתה כבר תשע בלילה, בניהו עדיין לא הגיע הביתה. עייפות גדולה תקפה אותי וגם דאגה חלחלה בקרבי, מדוע בניהו לא בא להקביל את פניי... נכנסתי לחדר השינה, על הכרית היתה מונחת מעטפה 'לאמא', כן, יש כמה שגיאות כתיב... לא נורא. "אמא יקרה שלי שלום לך, אני נורא שמח שחזרת בריאה הביתה. התפללתי המון שהנתיחיים יצליחו, וברוך ה' הם הצליחו, רציתי להגיד לך אמא, שרק אחרי שהלכת לבית הרפואה, הרגשתי כמה את חסרה וחשובה לי... אני יודע שהייתי ילד רע וגרמתי לך הרבה צער. כשחלית, חשבתי לעצמי אולי זה בגללי... אבל לא רק בגלל זה אמא שלי, עזרתי בבית. עזרתי כי כולם היו שבורים ובוכים, ואני, את מכירה אותי, אני 'הכבשה השחורה', אני בוכה פחות. וכמו שהיה לי יצר רע להרגיז ולעצבן, ניצלתי את הכוח הזה לעשות המון דברים טובים בבית, ודאי סיפרו לך. אמא, סליחה על כל מה שהעצבתי אותך. את יודעת, האשה הזו הזמרת שניגנה לך, אני הזמנת אותה ושילמתי לה מהחסכונות שלי, אמרו לי שהיא אומנית שיודעת לשמח נשים, ואני מאוד רציתי שהיא תשמח גם אותך על כל העצב שעשיתי לך, אמא, עוד דבר אחד קטן, אם את סולחת לי... אז אל תשלחו אותי לפנימייה, ברוכה הבאה, בניהו".

מתברר כי בניהו, שמע את השיחה ביני לבין בעלי, וליבו נפל בקירבו מעלבון והמכתב מעיד כל כך, כאלף עדים. אבל הקב"ה, מלך מלכי המלכים, מנהיג את בריותיו על פי חשבונותיו העלומים, ודווקא אותי הוא שלח 'לפנימייה' זו המחלה הנוראה... ועוד עניין קטן, כמה אנחנו ההורים, צריכים להיזהר מלהדביק סטיגמות על ילדים, כמה זהירות צריך מחריצת דין, כן, לפעמים ה'כבשה השחורה' מתגלה כדבר הכי לבן שיש בעולם, הלא כן?"

פני'נים

"זאת חוקת התורה" (וי, א)

לכאורה היה צריך לכתוב "זאת חוקת הפרה", שהרי מדובר כאן בדיני פרה אדומה? אלא רמז יש כאן, שענייני טהרה הם עיקר התורה, שהטהרה היא היסוד לחיי תורה, ואינה רק מצוה כיתר המצוות, אלא יסוד לכל המצוות.

וכך היה אומר רבי אהרון מקרלין: טבילה במקווה בכל יום אינה מצוה, אבל לדרגות שמגיעים ע"י הטבילה, אין להגיע ע"י שום מצוה אחרת. (פניני התורה)

"אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה עול" (וי, א)

אומר החוזה מלובלין: מי שרואה את עצמו כאילו כבר הגיע לתכלית השלימות, וכבר אין בו שום 'מום' ומגרעת, סימן מובהק הוא שעדיין אין עליו 'עול' מלכות שמים, כי אז היה מבין עד כמה כולו מומים. (דורש טוב)

המשגיה

שיחות, דרשות ומאמרים למגידי שיעור, ולכל דורש ברבים

גליון מס' 93

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

חקת - תשפ"ג

עניין של חינוך איפה אוחזים!?

זאת התורה אדם כי ימות באהל (יט, יד)

"אדם כי ימות באהל" – באהלה של תורה. אין לו בעולמו אלא ד' אמות של תורה. כל זמנו, כל כחותיו, כל מעייניו – בתורה הקדושה, תורת חיים. במלחמת העולם השנייה, במשך כמה שנים, שהו רבני ותלמידי ישיבת מיר בשנחאי. הם חיו שם בתנאים לא תנאים, החוסם היה נורא ואיום. חוסר הודאות לגבי גורלם של בני משפחותם שנשארו באירופה היה קשה. בישיבה בקושי היו להם גמרות וספרים. אבל כל זה לא הפריע להם לקיים את ה"אדם כי ימות באהל" בדרגה על טבעית. השקיעות שלהם בלימוד היתה מבהילה. לאחר המלחמה הם הגיעו לארצות הברית, ומשם עלו לארץ ישראל. האניה ובה רבים מתלמידי הישיבה עשתה את דרכה במשך כמה שבועות מארצות הברית לארץ ישראל. מישהו מהנוסעים רצה לדעת היכן בדיוק נמצאת האניה, האם קרובים הם לארץ ישראל. הוא ראה את ר' חיים שמולאביץ מתהלך מהורהר על סיפון האניה, ניגש אליו ושאל אותו: "איו האלט מען" – איפה אוחזים? רוצה לומר, היכן האניה נמצאת כעת. רבי חיים שמע: "איפה אוחזים?", והוא משיב לתומו: "בשמעתתא גי" – הוא אחז בשב שמעתתא..."

סיפר לי בן משפחה של הסטייפלר זצ"ל, שתמיד השתוקק לחטוף איתו איזו שיחה, לשמוע ממנו על שנות בחרותו, איך היה בנובהרדוק וכדומה. אבל אף פעם לא היה שייך לעשות זאת. תמיד למד. הרעבעצין של הסטייפלר היתה מכינה את המאכלים ל"חזון איש" בימים ההם, הכל היה "אייגענע" – תוצרת בית. חלב הביאו מהמחלבה, וממנו היו מכינים חמאה. לא היו מכונות ומכשירים. היה כלי מיוחד שבו דפקו את החלב הקרוש עד שהפיקו ממנו את החמאה. הכנת החמאה בכלי הזה היתה מלאכה קשה, והסטייפלר לא איפשר לרבנית לעשות זאת. מי עשה זאת במקומה? כמובן, הסטייפלר עצמו, שאגב, היה בעל כח. אותו בחור ניצל את הזמן שבו היה הסטייפלר מכה בכלי שוב ושוב ומכין את החמאה, הנה, סוף סוף יש לו הזדמנות לשוחח עם הסטייפלר. כעת לא יפריע לו בלימוד... הבחור נגש אליו ונסה לפתוח איתו בשיחה. אך הסטייפלר התנצל: "מצטער, אני כעת באמצע הלימוד".... כן, גם כשמכינים חמאה אפשר ללמוד... להכות בכלי – ולהגות בתורה. לא רק שזה לא סותר, זה מחויב המציאות – אין זמן שהוא פנוי מתורה. "אדם כי ימות באהל!" (יחי ראובן)

שבת שלום מערכת שיעורי לב ארי

פְּנִינִים מִשְׁלַחַן מַלְכִים

להקדישני (כ, יב)

כל יהודי, בכל גיל ובכל מצב, יכול לקדש את השם, ולגרום לריבוי כבוד שם שמים בעולם. מספר מרן הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א על מכתב שקיבל מת"ח ירושלמי, המתגורר באחת השכונות החרדיות, והוא מעיד על טהרתם וקדושתם של ילדי ישראל, ועל רצונו להתקרב לבוראם ולקדש את שמו. 'הקב"ה בירך אותי, במשפחה גדולה', כותב הת"ח הירושלמי, וכידוע לכל הורה - כשרונותיהם של הילדים אינם שווים, ויש כאלה שבניגוד לאחיהם, התופסים כל דבר במהירות, לוקח להם לפעמים זמן רב להבין את הנאמר. בין ילדיי יש אחד שגם אם לא הייתי מגדיר אותו כקשה הבנה, אבל ברור שביחס ליתר הבנים שלי, הוא טיפוס לא כשרוני בעליל. אנחנו, כהורים, מקפידים להתייחס אליו, ואל אי ההבנה שלו, ב...הבנה, ויודעים את המינון המדויק מתי לעודד ומתי לדרבן, ומתי לעשות גם את ההיפך. אבל האחים שלו, גם אלה הגדולים ממנו וכמובן שגם הצעירים, לא בדיוק מודעים לבעיה, ופעמים רבות יוצאים שהם לועגים לו. הם אינם עושים זאת מרוע לב, אבל לפעמים כאשר מתקיים דיון על השלחן בסעודות השבת, והוא אינו קולט את המדובר, הם מכניס אותו בצורה ספונטנית בכינויים לא הכי נחמדים, הגורמים לו בושה. למותר לציין שגם בלכתו לחיידר, סופג הילד מנה גדולה של עלבונות מחבריו, הלועגים לו כאשר הוא אינו קולט את הנלמד בכיתה, ושואל שאלות שאינן חכמות. כדאי לציין שהילד עצמו אף פעם לא הגיב לכינוי הגנאי, אלא המשיך בשגרת חייו כאילו לא אירע דבר. ניתן היה לזהות בכך את תכונות נפשו הענוגות, בהן התברך מן שמיא, עד שגם אנחנו, כהורים, התפעלנו ממנו מאוד. והנה, בחודשים האחרונים - ממשך הת"ח במכתבו - הבחנתי שכל פעם כאשר הילד הזה סופג עלבון ממאן דהוא, הוא לוחש דבר מה בפיו. ניסיתי לשמוע מה הוא אומר, אך כיון שהמלים יוצאות מפיו בלחש גמור, אינני מצליח לקלוט אף מילה. בתחילה לא שמתי לב שהוא עושה זאת דוקא כאשר פוגעים בו. אך כאשר הרגשתי בכך, הדבר גרם לי לפליאה, והחלטתי לגשת אל הילד, ולשאלו אותו על כך. והבן השיב, ומתשובתו יכולתי ללמוד באיזו דרגה רוחנית נפלאה הוא מצוי. צריך לזכור שמדובר בילד בגיל 9, ולכן נדהמתי להיווכח בעוצמה הרוחנית שלו. הילד סיפר לי, בשפתו הטבעית והילדותית, שכאשר היה בבית הכנסת הזדמן לידיו הספר 'עלינו לשבח', שבו הובא דבר מופלא ממרן שר התורה הגר"ח קניבסקי זע"א, והוא, שכאשר פוגעים ביהודי, ומעליבים אותו, והוא אינו מגיב, ומכניס את עצמו על ידי כך לחבורת הקודש של 'הנעלבים ואינם עולבים' - זה הזמן הטוב ביותר לבקש ממנו ברכה. הדבר הזה שהופיע בספר נכנס עמוק אל תוככי לבי, הוסיף הילד ואמר, גם מפני שמי שאמר את זה הוא אחד מגדולי הדור, וגם משום שהבנתי את עומק הענין, וידעתי - מנסיוני האישי - איזה זכויות עומדות לאדם שנעלב ואינו משיב מלחמה למעליו. וידעתי גם ידעתי כמה זה קשה, ולכן הבנתי את כוח הברכה שיש ברגעים אלה בפיו של אותו נעלב. ולפתע פתאום, המשיך הילד, הרגשתי את עצמי מאושר מאוד... מאושר, על כי ניתן בידי כוח עצום ורב, שאין לאנשים אחרים... שהרי אני 'זוכה' מדי יום לקיתונות של גנאי, וכל פעם כאשר אינני מגיב להעלבות הללו, ומכליל את עצמי בין אלה ה'נעלבים ואינם עולבים', הרי יכולתי לברך את כל מי שזקוק לישועה. משהגעתי למסקנה זו, נכנסה בליבי אש קודש ורצון עז לסייע לאנשים אומללים על ידי כוח הברכה שלי. נכון שאנשים לא מגיעים אליי כדי שאברך אותם, אבל הרי יש בכוחי לעשות זאת גם בלי שהם יבואו אליי, וגם בלי שיידעו כלל שאני מברך אותם... ואז התחלתי לאסוף את כל המודעות על שמותיהם של החולים התלויות בבתי הכנסת, ומתוך העיתונים, ואני משגן את השמות הללו בעל פה (מדעים!!! ילד בן 9!!!) וכשפוגעים בי, וכדרכי אינני מגיב, אני מתפלל מיד להש"ת שירחם על החולים הללו. אני יכול להעיד על עצמי, מסיים הת"ח את מכתבו, שכאשר שמעתי את הדברים יוצאים מפי הילד שלי, חשבתי שאני מתעלף... אם גם עד היום הערכת את אותו במאוד על המאמצים שהוא עושה להבין את החומר הנלמד בכיתה, ועל כך שהוא איננו מגיב לכינויים הפוגעניים, היום אני יודע שיש להעריכו בכפלי כפליים. לדעתי כדאי מאוד לפרסם את הדברים, ללמד לבני ישראל קשת, ולהודיע ולהיוודע שכלל יהודי יש תפקיד מיוחד בעולם, ותכונות נפש ייחודיות שאף אחד לא יוכל לקחת אותן ממנו, ואם כל אחד ינצל את כישוריו הוא, וישתדל לקדש בהם את שמו יתברך, כל העולם שלנו יהיה נראה אחרת. (ברכי נפשי)

גלינסקי

האתרוג החסר! | ספור על רבנו הגאון רבי שמשון אהרן פולונסקי זצ"ל זיע"א

הילולא דצדיקייא

**הילולת רבנו
הגאון רבי
שמשון אהרן
פולונסקי
זצ"ל זיע"א.**

הגאון רבי שמשון אהרן פולונסקי זצ"ל- נולד בשנת ה'תרל"ו בוהלין מחוז צ'רקאס פלך קייב. בילדותו כבר נודע כעילוי בשקידתו בתורה הקדושה ונראו בו גינוני גדולה. בגיל כ"ד שנה הוסמך להוראה. שמו הגדול נתפרסם כמי שבקי בכל ד' חלקי שו"ע וכבר בצעירותו התבקש לשמש כרב בעיר מידובה שבקייב. בשנת ה'תר"ס לאחר פטירת הגאון ר' פישל מעץ התבקש לשמש כרבה של העיר טפליק שבפולדיה ולמעלה מעשרים שנה שימש בתפקיד זה. נודע במעשיו להשכנת שלום בין אדם לחברו ובין איש לאשתו. ואף בשנות חייו האחרונות בהן היה חולה אנוש וכל צעד מיותר שלו היה כרוך בפקוח נפש לא נמנע מלגמול חסדים בגופו הרצוף. בעל רוח- הקודש. אחרי ששלטון הבולשביסטי השתלט על רוסיה ולעינינו נטבחו רבים מיהודי העיר נאלץ לברוח מרוסיה. בתחילה ברח לעיר לקישינב ובהתערבות גדולה של רבה ירושלים ר' יוסף חיים זוננפלד קיבל אישור לחונן את ארץ ישראל ואכן בשנת ה'תרפ"ה עלה לארץ והתמנה לרב ודומ"ץ שכונת בית ישראל בירושלים. בשנת ה'תש"ב הקים ישיבה בשם 'ישיבת רבינו חיים יוסף' ועמד בראשה. שנותיו האחרונים היו מלווים ביסורים. דאגתו לזולת הייתה מופלאה. את כל כספו חילק לעניים. בעל רוח- הקודש. נפטר ב- כ"ח סיון ה'תש"ח בזמן המלחמה ולכן נקבר בבית-העלמין סנהדריה בירושלים. אביו: ר' אברהם יצחק מקלינבלט מגדולי התורה המפורסמים והיה בקי בע"פ בכל כתבי החת"ם סופר אמו: מרת אסתר רייזל מספריו: דברי אהרן- חידושי הרב מטפליק. תהא נשמתו צרורה בצרור החיים וזכותו תהא מגן עלינו ועל כל ישראל, אמן!

ספר האדמו"ר מרחמיסטריווקא וצוק"ל על רבנו הגאון רבי שמשון אהרן פולונסקי זצ"ל, אשר בהתקרב חג הסוכות היה תמיד מאד טורח למצוא אתרוג מהדר בכדי לקיים מצות ד' מינים בהדור, שנה אחת לא מצא הגאון אתרוג מהדר שימצא חן בעיניו, ורק בערב סוכות מצא אצל הסוחר החשוב ר' מנדל פרידמן אתרוג מהדר וקנה אותו במחיר מוזל עקב השעה המאחרת, ובשעת המקח היה נוכח שם יהודי אחד מחשובי העיר. ויהי ממחרת ביום טוב הראשון של חג בא הגאון לבית הכנסת בלא ארבע מינים בידו, ובקש אצל אחד מהמתפללים ארבע מינים מהדירים במתנה על מנת להחזיר, ובכלל לא היה לגאון ד' מינים לנענועים, והיהודי החשוב הזה, שהיה נוכח בשעה שהגאון קנה אתרוג התפלא מאד, כי הרי ראה בעצמו שרבנו קנה אתרוג מהדר, ומיד אחר התפלה נגש אל הצדיק ושאלו על כך. ענה לו הגאון: "ביום טוב בבקר בקומי לפני הניץ כדי לקיים מצות ד' מינים לפתע שמעתי מהדיירה הסמוכה ילד בוכה ואמו צועקת עליו ובוכה מרב פחד, ורציתי להיות לעזר, יצאתי ונקשתי על הדלת לשאול מה קרה, ונודע לי שהאשה הזאת התאלמנה ונשאה לאחרונה לשכן שלי, והבן הזה הוא בנה ולא בנו, והנה הפעל הלך לטבל במקוה, ועוד מעט יחזר כדי לקיים את מצות ד' מינים, ובנה שהיה משעמם לקח את האתרוג ושיחק בו, ובלי משים לב פסל אותו, והיא התמלאה פחד כי עוד מעט יחזר הפעל. "כאשר ישים לב למה שקרה ישפך חמתו על בנה". המשיך הגאון וספר: "הרגעתי אותה והלכתי להביא את האתרוג שלי, ואמרתי לאשה, שלא תאמר לבעלה דבר וחצי דבר ממה שקרה, רק תשים את האתרוג הזה במקום האתרוג שלו, וכך היה. האשה לא אמרה לו דבר, והוא לא הרגיש בכך, והגאון מטפליק נשאר בלא אתרוג... והאדמו"ר מרחמיסטריווקא היה מפליא מאד את רבנו באומרו: "רב בקהלה בלא ארבע מינים הלא זה 'אושא מילתא', מה יחשבו עליו?? ובכל זאת כדי שהאלמנה לא תצטער, הכל כדאי!".

(נלקט מתוך 'פניני הצדיקים')

עלון שבועי על
פרשת השבוע.
ועוד נושאים.

העלון נכתב לעילוי
נשמת סבינו מורינן
הרב ששון הכהן ב"ר
ישעיהו ומרת מרים
זצ"ל

תענוג השבוע

שבת קודש פרשת: **חקת** כ"ח סיוון ה'תשפ"ג (17/06/2023) שנת 'הקהל'

תענוג לדעת:

עולם הטיפול על כל שמותיו ושיטותיו, ממלא היום את התקווה להרבה מאוד אנשים שמאמינים שבסדרת טיפולי תרפייה וטיפול תודעתי הם יפתרו את **הקצ'ות** *le* **החייט**. אז דבר ראשון אנחנו לא סותרים את השיטה, והיא טובה מאוד לטיפול ב**קצ'י הצכר**. יש הרבה אנשים שהולכים עם תיק כבד של **קצ'י הצכר** והילדות ואף של ההורים והסבים על הגב שלהם וזה פשוט מוליך אותם וגורם להם להרגשות **אדסוס** **התנהלות** מסויימים שהם לא היו רוצים. וכך מתחילים **טיפול תודעתי** - **אנרגטי** שמתחיל להציף ולזחול לתוך **הת מודע** שלנו, שבעצם הוא זה שמנהיג אותנו לגמרי אפילו שאנחנו לא מודעים לכך. ואז מתגלים **קצ'ים** **אזירוסים** של חיינו והורינו וכ"ו שפשוט השתלטו על **המודע שלנו שלא במודע** ואת זה אנו רוצים לעשות מאיתנו. עד כאן הכל נראה בסדר.

הנקודה היא שאנשים **באמת באמת טובלים?** אנשים מסתובבים בין האנשים ונראים כאחד האדם אבל מבפנים הם מרגישים **אכולים, מתוסכלים, גמורים...** וחייבים לפנות לטיפול... לרדת לעומק הבעיה. וזה מצויין. אלא שכל המטפלים וכל מלמדי וממציאי השיטות עם כל שומא וחניכא דאית להו... מבטיחים ומספרים לנו שלאחרי כמה **טיפולים תודעתיים** הכל מתנקה... ויש להם קבלות והוכחות ביד... כמה הם הצליחו לטפל באנשים ולברוא אותם מחדש... זהו!!! אחרי סדרת טיפולים הם אנשים אחרים לגמרי... איזה יופי! איזה עולם מתוקן ויפה! הכל ממש מתוקתק עם כמה **טיפולים** אתה יוצא מכל הבעיות של החיים, כמו **'אוברול'** לרכב... והרכב חדש... רק נשאר מהיום והלאה ללחוץ על הדוושה ולנסוע... לגמוע קילומטרים... ואנשים נוהרים בכמויות כדי **לשנות את החיים**.

יכול להיות שזה פותר ומנקה **משקעי עבר מטרידים שהשתלטו עלינו**. וזה יכול לתת לנו ניקוי נפשי. אבל בשיעור זה נתמקד **בעומק ובאמיתות העניין**. אם כדברכם כן הוא, שזה משנה את החיים ונותן חיים חדשים ואחרים ממה שהיינו עד היום, אז איך זה שהעולם נראה כמו שהוא נראה? עולם כמנהגו נוהג. לא ראינו שהעולם נהיה משופר ונקי יותר בהתנהגותם של בני האדם... רק להיפך! אנשים נהפכים לחיות דו רגליות... עם אכזריות ועם ניכור משווע לזולת. העולם רק ממשיך להיות **מקוטב** בכל הבחינות: **כלכלית, חברתית, מעמדית, וכ"ו וכ"ו**. העולם לא

נראה כמקום טוב יותר לאנשים כמו מלפני מאה שנה. אותם רציחות, אותם מלחמות וכיבושים של החזקים את החלשים, אותם תנאי עבדות של החמוץ ע"י אילי ההון, רק בצורה יותר ממוסדת ובלי הצלפות רצועה ואזיקים בידיים וברגליים... כולנו עבדי הזמן והמזון, כולנו בכלא אחד גדול של מרוץ אחרי... אחרי... אחרי... אחרי מה לא... וזה לא נגמר... יש לו מנה רוצה מאתיים בכל המובנים... ראיתי מכון טיפולי **תודעה** שמראה איך שהוא המציא שיטות לטפל בכל בעיה בחיים, ולומדים שם כמה שנים על כל האיברים, איך כל איבר קשור לנפש וכל מה שאדם עובר, כל רגש וכל טלטלה בעולם קשורים לאיברים בגוף, והם טיפלו בחולת סרטן קשה שהרופאים כבר התייאשו ממנה, והם עלו על 'שורש הבעיה' איפה זה יושב לה... והיא יצאה לגמרי. וזה חלק מפירסום השינוע שלהם. ונשאלת השאלה: אם כן, למה המאלקות לואלי סרטן עדיין מלאים בכל בתי הרפואה בארץ ובעולם??? הם הרי מלמדים שם על מה יושב הקורונה, ולמה החבר שלך נדבק ואתה לא, ולמה הוא חולה פרקינסון ואתה לא, לאיזה בעיה תודעתית בדיוק זה קשור. ואם תטפל ככה יהיה ככה. אז למה אם כן בתי הרפואה מלאים בכל המאלקות ועוד עם עומס לפעמים של %200... ויש מאסור ברופאים/אחים/יות מתמחים/ות עובדי עזר רפואיים??? שכולם ילכו לכמה סדרות של טיפולים וימצאו את 'שורש הבעיה' והכל יסתדר ויעבור???

שוב פעם, אנו לא סותרים ולא אומרים שאין ממש בטיפול **תודעתי**. אבל נשאלים שאלות מהותיות ומציאותיות. וכדלהלן:

נניח שהלכתי לסדרת טיפולי תרפייה ומצאו את **משקעי העבר**, ועשינו פריקות וטעינות, ושינו משפטים חיוביים וכ"ו, והבעיה באמת עברה. אבל האם זה שינה את **בת או בן הזוג שלי שכל כך שונים ממני?** כל דבר שאני רואה **חיובי** היא רואה **שלילי**, כל מה שאני רוצה היא **מתנגדת**, ולהיפך... זה לא יאומן שאנחנו שני אנשים חיים באותה דירה... באותו יקום... ועם ילדים משותפים... האם זה יפתור את כל **הקונפליקטים ובעיות בזוגיות?**

האם זה יפתור לי מכאן ולהבא את כל **העוולות** שאני מרגיש שנעשים לי **מהבוט בעבודה, במשחקים והעבירות על החוק בריש גלי בתלושי המשכורת...** שאלפי עובדים בולעים את זה בלי הרבה לדעת מה

לעשות. אבל זה יושב להם על החיים ומציק להם כל חודש וכל עוולה מחדש?

האם זה יפתור את כל **העוולות** שאני רואה שנעשים לי כפרט ולכלל כולו ע"י הממשלות, **במיסים לא סבירים ביחס להכנסה שלנו, באטימות בירוקרטית הזויה, עיריות שלא משקיעות כמעט כלום באיכות החיים לתושב, אבל מעסיקות כמויות פקחים לארוב כל היום לתושבים ולחלק קנסות על ימין ועל שמאל ועל כל תזוזה של חנייה וכ"ו, על מצוקת הדיור הנוראה ועל כך שיהודי לא יכול להוציא מטר מהבית בזמן שבדרום ובצפון הערבים משתלטים ובונים חופשי.**

האם יש תרופה ומרגוע על **יוקר המחיה המאמר ומזנק?** אתה עובד כל היום ולא מתחיל לגמור את החודש. אילי הון ששולטים על משאבי הטבע של המדינה לוקחים הכל לעצמם, ומעלים לנו את המחירים בצורה לא שפויה, אמרו לנו שמצאו כמויות אדירות של גז בחופי הארץ ששייכת לכולנו, וזה יוריד את יוקר המחיה... וכלום! הכל רק מתייקר.

ואפשר להביא דוגמאות מכאן ועד אמריקה, על מאות דברים שמציקים לנו, על **עוולות** שנעשים למול עינינו ביום יום, אם זה בשם הדמוקרטיה... או בשם הדת... לראות אנשים שנקראים יראי שמים... וגונבים ועושקים את **שכר העובדים שלהם...** איזה טיפול יכול לעשות שאני ישכח מזה... או יחיה עם זה טוב... **הרי עולם כמנהגו**

נוהג! וגם המטפל הכי גדול בעולם לא שולט על המחר. ומכאן והלאה אני ממשיך לחיות באותו עולם עם אותם **עיוותים ועוולות.** ואותם **אכזבות שלא מפסיקות,** ואותם הפתעות של החיים... רק לקחת דוגמא ממה שקורה עכשיו עם הרפורמה המשפטית. הרי כל העולם יודע בדיוק על מה הצעקה כאן. בג"ץ שולט כאן **בשלטון דיקטטורי ללא מעצורים ומפלה בין כל חלקי העם בגלוי,** לטובת השמאל ולרעת הימין והחרדים, תמיד הערבים והמחבלים שייכים לחופש הביטוי וזכויות אדם, והחרדים והימניים צריך להתערב להם בחיים. ולכפות עליהם את כל מה שרק אפשר. והדוגמאות רבות. ולראות אותם משתוללים והופכים את המדינה על כך שהזיזו להם את הגבינה והם עוד צועקים **"דמוקרטיה"...** כולנו זוכרים איך התייחסו להפגנות ומחאות הימין ערב **הגירוש מ"גוש קטיף"...** הם מתבטאים ואומרים וקוראים קריאות שאם הימין היה עושה פירור מזה כבר היו עצורים מינהליים... וכ"ו... אבל אם הם עושים הכל בסדר...

דוגמא מציאותית: אדם שהיה כל חייו חובט בכף! מאלטר!!! אלוהי זכרילמטי! סוכר משרר החינוך עם וותק ותוארים. קריירה עם סם טוב. אין חוסר שטא רצה אותו כחורה בצט קורותיו. סושה ספורט כל יום, ואפילו שהא בסט רכב, קנה אופני היטוכים כדי לנסוס בהם בכל יום בשטח. מניי בחדר כוסר. ללא לזכר מתי ללא הרשים טוב. ללא ביקר מסולס אלט רופא. ובקיצור חיים

חוסלמטיס. האדם שהכי נזר מהקורונה. לא הלך אפילו לבתי כנסת בשנה הראשונה של הקורונה. לא לחץ ידיים. לא הלך לאירועים. ציית להוראות. ובגלל ה'**אומיקרון'** הוא נדבק רציני, עד שהיה מונעם ומורדם עם 'אקמו' והיה מהחולים המסוכנים ביותר בארץ! כעדותם של הרופאים הגדולים. לא נתנו לו סיכוי של 5% לחיות. וגם אם הוא יקום הוא יצטרך להתמודד עם מוגבלויות, ולהתחבר ברציפות לבלוני חמצן. והוא קם ויצא מזה בניסים. אבל עדיין בעיקום ארוך ואינטנסיבי. הוא לא אותו אדם. הוא שבר כלי. סמרטוט מהלך. אין לו כוח סיבולת לכלום. אחרי כל פעולה הכי קטנה הוא צריך מנוחה של כמה שעות. הולך ומשמין מיום ליום כי אין לו יכולות לספורט והליכות כמו פעם, ונכנס לאכילה ריגשית. ואחרי תקופה חוסר תיאבון משווע עם כדורים פסיכיאטרים בגלל המצב הנפשי הקשה שלו. מרוץ של הליכה מזועזעה לזועזעה בביטוח הלאומי, כדי לקושע את הקיצבה שמגיעה לו בצדק, אבל היא אפילו לא חצי ממה שהשתכר לפני הנפילה. וחולשות וכאבים שגוררים כאבים אחרים, שגוררים ביקורים תכופים אצל הרופאים במרפאה ובבית הרפואה לצילומי רנטגן, סי טי, וכ"ו. ועננה של דאגה כלכלית שלא מפסיקה כי החיים ממשיכים הלאה, חשמל, ארנונה, טסט, ביטוחים, מים, גז, קניות – יוקר המחיה. התהפכו עליו החיים 180 מעלות. שבר כלי.

והוא הלך לטיפול תודעתי. וגילו לו על מה זה ישב: מרידיאן הריאות והכליות. היית אדם שדואג ולחוץ כל הזמן, וכ"ו וכ"ו, והוא הצדיק הכל. **אבל זה על העבר ועל מה שקרה.** אבל מה יכול עכשיו לנחם אותו? איזה טיפול יכול עכשיו להחזיר לו את החיים למסלולם הקודם??? אין אין!!! כל הרופאים הכי מומחים אמרו לו בפנים: **אתה בחיים לא תחזור להיות מה שהיית!** תפנים את זה! קודם כל זה שיקום של שנים, יותר גרוע מאחרי התקף לב! אתה מוגבל בהרבה נושאים. והוא באמת מתהלך עם קביים, ועדיין לא מתחילים לעבוד איתו בשיקום על מדרגות... קודם נעבוד על פעולות בסיסיות בבית. פעולות של היום יום. אה ולא אמרנו עדיין בן כמה הוא... בן 36!!! החיים עוד לפניו... אבל הוא אומר שלבנתיים במצב שלו הוא מרגיש שהחיים הטובים שלו רק מאחוריו...

מה אפשר לעשות לכזה אחד כדי להשכיח ממנו את הכאב, להרגיע לו את הנפש? איזה מאמן, ואיזה שיטה מסוגלים לעמוד מולו ולהגיד לו: תבוא לסדרת טיפולים ותצא אדם אחר/חדשט???

שווה לחכות להמשך המאמר בשבוע הבא... אוונו געבונו גנעאנו גנעאנו גנעאנו גנעאנו...

תענוג לענות!

שאלה: הפרשה מתחילה בפסוקים: 'וידבר ה' אל משה ואל אהרן לאמר... זאת חקת התורה אשר צוה ה' לאמר...' (במדבר יט א – ב) לכאורה צריך להבין כאן את לשון הפסוקים, הרי כתוב בתחילה שה' הוא המדבר למשה, וא"כ למה כתוב מיד שוב: אשר צוה ה' ? היה יכול לכתוב: אשר אני מצווה ?

תשובה: עיין ליקוטי תורה פרשת חקת, ע"מ' נ.

שאלה: "זאת חקת התורה" (במדבר יט א) זה פרשה וציווי על עניין פרה אדומה, ולמה כתוב על זה שם כללי: "זאת חקת התורה" ?

תשובה: עיין ליקוטי תורה חקת, ע"מ' נ.

שאלה: 'ויקחו אליך פרה אדמה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה על' (במדבר יט ב) לכאורה אין זה מובן, ונפלא ביותר העניין של פרה אדומה, שמטהרת את הטמא ומטמאת את הטהור. ומה היא ההוראה מכך לעבודת ה' לכל אחד ואחד ?

תשובה: עיין ליקוטי הלכות חלק א', אורח חיים, הלכות השבת הכושר א, סעיף י"ב.

שאלה: ולמה העליטנו ממצרים להביא אתנו אל המקום הרע הזה לא מקום זרע ותאנה וגפן ורמון ומים אין לשתות (במדבר כ ה) יש מקום לשאול, בשלמא חיטה ושעורה כלולים בזרע, אבל מדוע לא הזכירו 'זית שמן ודבש' (דבש תמרים) ?

תשובה: עיין כשיחת פרשת חוקת תע"ה. ספר השיחות לרבי אליהו אבן עזרא.

שאלה: רוצה להבין קצת את עניין פרה אדומה שנאמר בה: 'חקת התורה' ?

תשובה: עיין ליקוטי תורה חקת, ע"מ' נ.

שאלה: 'זיעש משה נחש נחשת וישמהו על הנס והיה אם נשך הנחש את איש והביט אל

נחש הנחשת וחי' (במדבר כא ט) וכתוב במשנה:

(ראש השנה פרק ג משנה ח) כיוצא בדרך אתה אומר

(במדבר כא, ח)

"עשה לך שרף ושים אותו על-גס,

והיה כל-הנשוף, וראה אותו וחי'."

וכי נחש ממת, או נחש מחיה ?

אלא בזמן שישראל מסתכלין כלפי מעלה,

ומשעבדין את לבם לאביהם שבשמים היו מתרפאים,

ואם לאו היו נמוקים.

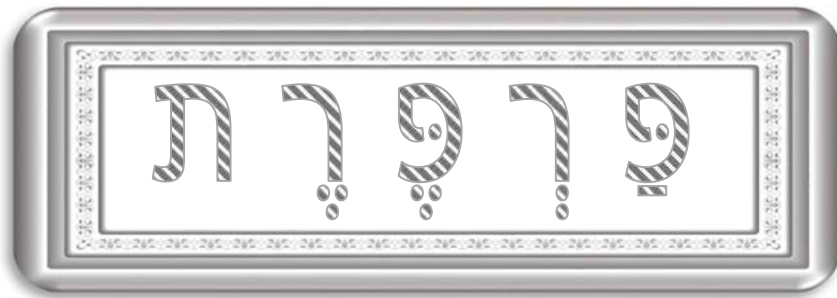
לכאורה, למה צריך דמות נחש על גס ? מי שינשך אותו הנחש שיסתכל כלפי מעלה ? ומהו ההסתכלות כלפי מעלה ? הרי מבואר בעניין התפילה, שצריך שיהיו עניו למטה וליבו למעלה ?

תשובה: עיין ליקוטי תורה פרשת חוקת, תע"ה: 122, "ה' ויע"ה".

תענוג בלשון הקודש וסודותיה

בפיוט "לכה דודי" בבית השני "לקראת שבת" נגמר בשתי המילים: "במחשבה תחילה" תחילה גימטריא: 453. ועם המולל: 454. כמו הגימטריא של המילה: תמיד = 454. מחשבה, אותיות: בשמחה. ולרמז: בשמחה תמיד. והאות ב' בתחילה, מרמזת על פעמיים:

כפאייס לתושייה.
מדנה טובה מרובה.
מי שמח מצחית.

לע"נ
נתנאל בן
ציפורה
ושלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה.

גליון

488

פרשת זוכת תשפ"ג

"אם כן, איני יודע אם זה המקום עבורך" - הסביר ראש הישיבה. "הן הישיבה כאן היא כמעונות אריות, הוגים כאן בתורה גדולי העילויים. לא נראה לי שזה המקום לעשות בו צעדים ראשונים..." - הסביר ראש הישיבה את סירובו לקבלו. ראש הישיבה חיזקו ובירכו כי יזכה להתעלות בתורה, אך היה איתן בדעתו כי אין כאן המקום המתאים לו.

הבחור יצא מלפניו בברכיים כושלות, כשאך בקושי הוא עוצר את דמעותיו מלפרוץ. רק כשעמד על יד שער היכל הישיבה, הביט פנימה בערגה ונוכח בהדי קול התורה הפועם בעוז בחללה, נתן דרור לדמעותיו שהיו מעורבות בצער, כאב, אכזבה, געגוע ורצון...

אולם, אם בחור רגיל היה נשבר ושב כלעומת שבא, הרי שרוח אחרת היתה עם מיודענו. הוא נטל את צרורותיו ועבר לבית מדרש סמוך, מקום ממנו יוכל לצפות על בניין הישיבה, למען יעדו יעמוד תמיד לנגד עיניו. מצא לעצמו פינה בהיכל בית המדרש, הוציא את המסכת הראשונה מארון הספרים, והחל מנסה ללמוד... לא בקלות עלה הדבר בידי בחור שלא היו לו מושגים ראשוניים בים התלמוד. הוא החל ללמוד בקצב איטי להחריד, מאמץ את ראשו בהבנת כל מילה וכל שורה, כל סוגיא וכל נושא. הוא נדרש לשעות ארוכות של עמל ויגיעה כדי להבין משנה אחת, דרשה אחת, אפילו סיפור תלמודי היה אתגר.

גם התנאים הגשמיים לא היו קלים. כיוון שלא נמנה על בני הישיבה, נאלץ לישון באכסניות משתנות, לאכול שיירי מזון שהותרו אחריהם הבחורים או סתם אנשים טובים. אבל התנאים הגשמיים הקשים כלל לא עניינו אותו, כל מעייניו נתונים לאתגר הרוחני, לקרב המפואר שניהל על הבנת כל אות ומילה... וככל שהקושי הכביד - כך גבר רצונו לצלוח אותו בשלום. לילות כימים הגה באותיות הקטנות, התעמק בכל שיטה, רכן על כל רש"י, התמיד בנסיונותיו ללא הרף. ולאט לאט, בקצב איטי אך בטוח, נפתחו בפניו מעיינות החכמה והוא הצליח להבין ולהשכיל...

שנה וחצי חלפו על הבחור כך. למעלה מ-500 ימים של מאבק על כל הבנה, מלחמה על כל שורה, שאחריהן - כבר היה תלמיד חכם לא קטן, בקי בחלק ניכר ממסכתות הש"ס. וכשהרגיש בשל מספיק - אזר אומץ ונכנס לשיעורו של ראש הישיבה, הגאון רבי שמעון שקאפ...

זאת התורה אדם פי ימות באהל (יט, יד)

אמר ריש לקיש: אין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה, שנאמר 'זאת התורה אדם כי ימות באהל' (שבת פג:)

הדרך לזכות בתורה, היא להבין עד כמה התורה היא חיינו, עד כמה היא ראשונה במעלה וקריטית לקיומנו, ולכן כדאי להתמסר ולהקריב למענה. ככל שנבין ונחוש כי התורה היא המעניקה לנו חיים, כך נזכה לעלות ולהתעלות בתורה, להתחבר ולהתקשר אליה. כי התורה משיבה לנו באותה מטבע, מתחברת אלינו ומעניקה לנו את כל טובה הרוחני והשפעותיה העצומות... 'כי הם חיינו ואורך ימינו ובהם נהגה יומם ולילה!'

* * *

הוא היה בחור צעיר לימים, כאשר גונבה לאוזנו השמועה המרנינה. מעודו שאף ורצה להתעלות בתורה, והנה, מסתבר שנמצא המקום בו יוכל לממש את שאיפתו זו. הוא ארז לעצמו צרור מיטלטלין קטן, נפרד מהוריו ובני משפחתו, ושם פעמיו לעבר תחנת הרכבת. בתום מסע לא קצר הגיע לעיירה גרודנא, שכל אירופה ידעה כי בה שוכנת הישיבה המפורסמת 'שער התורה', בראשותו של הגאון המפורסם רבי שמעון שקאפ זצ"ל. הוא נכנס בשערי העיירה והחיש את צעדיו לעבר הישיבה, הניח את צרורותיו בפינה סמוך לשערי הישיבה, ומיהר לנקוש בדלתו של ראש הישיבה. הדלת נפתחה, וראש הישיבה קידמו במאור פנים ובחיוך רחב, כשזקנו היורד על פי מידותיו משווה לו פני מלאך, ומשרה בחדר אווירה אצילית ורגועה. ראש הישיבה החל לבחון את התלמיד שלפניו, ותחילה ביקש לעמוד על היקף ידיעותיו ומושגיו בעולמה של תורה. עד מהרה נאלץ ראש הישיבה לרדת משאלות עמוקות לשאלות פשוטות, ואף לשאלות הבהרה בסיסיות ברש"י ותוספות, כאשר הולך ומתברר כי הבחור אינו יודע דבר, אין לו שיג ושיח בסוגיות הש"ס. "ומה אתה כן יודע?" - שאל ראש הישיבה לבסוף.

"כלום" - נענה הבחור על אתר, כשאנחה כבידה נלווית לקולו. "הלא לכן הגעתי הנה, כדי להתחיל ללמוד ולהתייגע בתורה. כיום אינני יודע דבר!" - היטיב לסכם את מצבו הביש.

וְכָל כָּלֵי פְתוּחַ אֲשֶׁר אֵין צְמִיד פְּתִיל עָלָיו טָמֵא הוּא (יט, טו)

זה שרמז הכתוב 'וכל כלי פתוח' - רצה לומר הכלים
[עיניים ואוזניים וכו'] שפתחם הבורא ית' בגוף האדם, 'אשר
אין צמיד פתיל עליו', שאין מחובר עליו צמידת הכיסוי
לסוגרו ולסותמו בעת המצטרך ועושה הכל בלי שיעור
מוגבל עם הכלים הנ"ל, 'טמא הוא', כי יבוא ח"ו לכל
עבירות שבתורה, הש"י יצילנו (אגרא דכלה' לבעל ה'בני יששכר')

סיפר הגה"צ רבי יעקב גלינסקי זצ"ל: נסעתי מתל אביב
לרחובות, כדי ללמד. ליד מושב הנהג ראיתי מדבקה,
לאמור: "נהג, בדוק את הבלמים לפני צאתך לדרך. הוועדה
למניעת תאונות דרכים".

שאלתי את הנהג: "סלח לי, אדוני, מה כתוב כאן?"

הפטיר: "ומה, האם אינך מבין עברית?"

אמרתי: "אתה יודע, אלה מבני ברק יודעים עברית
מהתורה... המילה 'בלמים' לא כתובה שם... מה זה?"

שמח הנהג להסביר: "לכל מכונית יש בלמים. אה, סליחה!,
מעצורים, ברקס. ולפעמים המעצורים נשחקים, או נתקעים,
ואז אי אפשר לבלום, כלומר לעצור, את המכונית. ואז היא
עלולה לגרום לתאונה - להתנגש במכונית אחרת, או לדרוס
חלילה עובר אורח".

"עכשיו אני מבין", אמרתי. "תגיד לי, הנפיקו כזו מדבקה גם
לבני אדם. להדביק, נגיד, על החולצה?"

"לבני אדם?", הוא לא הבין.

- "אסביר לך. גם בן אדם יוצא לדרך. דרך ארוכה, מילדות
ועד שיבה. הבלמים שלו, תקינים? אתה יודע... כדי לשלוט
על רצונותיו, לבלום את תשוקותיו, לחסום את יצריו? האם
יש לך מושג כמה תאונות קורות לבני אדם משום שאין
בלמיהם תקינים, שלא בדקו אותם לפני צאתם לדרך?"

קרא: "פעם ראשונה שאני שומע כאלה מילים! תגיד, אז
ידעת מה הם בלמים, הא? עבדת עלי!"

"אני עדיין אוהז בלעבוד על עצמי", השבתי לו, "לחזק את
הבלמים..." [מתוך 'הגדת-הגדש"פ']

וַיִּבְכּוּ אֶת אֶהָרָן שְׁלֹשִׁים יוֹם כָּל בַּיִת יִשְׂרָאֵל (כ, כט)

כל בית ישראל - האנשים והנשים, לפי שהיה אהרן
'רודף שלום' ומטיל אהבה בין בעלי מריבה ובין איש
לאשתו (רש"י)

החדר המה תלמידים, איש לא הבחין בכניסתו של הבחור
הנמוך והצנום, שהתמקם בפינה נסתרת ופתח את הגמרא
הגדולה בעיניים מאושרות. פניו נצצו, לאושרו לא היה קץ -
הנה הוא ניצב בחדר השיעורים, רבי שמעון - ראש הישיבה
פתח בדבריו המאירים, וכל התלמידים עשו אוזנם
כאפרכסת...

במהלך השיעור הציג רבי שמעון תירוץ אפשרי למהלך
מוקשה. כל התלמידים הקשיבו בחדווה, התענגו על התירוץ
המבריק. לפתע נשמע קול קורא מירכתי החדר: "והלא
תירוץ זה נסתר מגמרא מפורשת?".

היה זה אותו תלמיד, אותו תלמיד שאך לפני שנה וחצי לא
התקבל לישיבה כי לא היה לו צל של מושג בסוגיות
הנלמדות. ועתה - מצחו של רבי שמעון שקאפ נחרש
קמטים, הקושיה שהעלה התלמיד אכן גאונית ואין לה
פיתרון...

רבי שמעון פקח לפתע את עיניו החכמות ושאל: "מי הגאון
ששאל את הקושיה הזאת?"

הבחור הסמיק. הוא לא העלה בדעתו כי יבוא יום ורבי
שמעון יתפעל מקושייתו, ראש הישיבה הנערץ שבעבר סירב
לקבלו - ייצא מכליו ויחמיא לו... רבי שמעון כלל לא זכר את
מה שקרה לפני שנה וחצי, תלמידים מקורבים הם
שהזכירוהו, ואז התפעלותו גברה והלכה... התברר כי
מיועדנו הבחור - במהלך השנה וחצי שחלפו עליו מחוץ
לישיבה, התמסר והתייגע עד אין קץ. והוא זכה להבין את
התורה ולקנותה קניין נצח, הפך את הש"ס לממלכתו
הפרטית, כשהוא שולט במסכתות השונות שלטון ללא
מיצרים, בקי בכל דף וגאון בכל פרט!

שנים חלפו. אותו בחור המשיך לעסוק בתורה בעמל ויגיעה,
וכונה מאז בחיבה בשם 'משה מתמיד'. לימים עלה לארץ
הקודש וכיהן כרב דגול ונערץ באחת מערי השרון, ונודע
בגאונותו המופלגת.

סיפור זה נחשף ביום בהיר אחד בישיבת 'נצח ישראל'
שבשכונת רחביה בירושלים, כשראש הישיבה - הגאון רבי
ישראל גוסטמן זצ"ל שהיה מגדולי תלמידי הגר"ש שקאפ
זצ"ל, הזמינו למסור שיעור שלא מן המניין לתלמידי ישיבתו.
כשהסתיים השיעור, ביקש רבי ישראל לשאת דברים קצרים
בפני תלמידיו, וסיפר את סיפורו של 'משה מתמיד' זה.

"ראו נא ראו", הכריז רבי ישראל בפני תלמידיו, ואנו שמענו
את הסיפור מאחד מהם, "לאן ניתן להגיע אם מוכנים
להתאמץ ולהתמסר למען המטרה הנעלה. כי מי שמשקיע
ומתמסר, מי שפועל בהתמדה ובמרץ, מי שלמרות הקשיים
מוסיף לחתור בכיוון הנכון - אין כל ספק כי יצליח, התורה
מתקיימת רק במי שמוכן להתאמץ ולהתמסר למענה!".

[מתוך 'לקראת שבת מלכתא-הרב אשר קובלסקי']

ושפל רוח, מאהרן... ואין לך שפל רוח יותר מרודף שלום, וחשוב בדעתך היאך הוא רודף שלום אם אינו משפיל רוחו והולך? הא כיצד, אדם מקללהו, אומר לו שלום. אדם מריב עמו, ושותק. ועוד, אם רבו שנים, הוא משפיל רוחו והולך אצל זה וירצהו על זה, וכן לזה, שכך היתה אומנותו של אהרן הצדיק וכו' (כלה רבתי פ"ג)

באחד מימי חול המועד נכנס אברך אל רבו, האדמו"ר בעל ה'פני מנחם' מגור זצ"ל עם כמה מילדיו להתברך בברכת חג שמח, כנהוג. תקופת מה לאחר מכן שב האברך ונכנס אל רבו, הפעם ביחידות. שאלו ה'פני מנחם': "שמתי אל לבי, כי בין ילדיך יש ילד כבן עשר, הכרת פניו ענתה בו שהוא ילד מיוחד במינו, האמנם כן?". ענה האברך, שאכן יש בילד הזה עדינות מיוחדת. והוסיף כי בדיוק באותו היום הוא דיבר אודותיו עם זוגתו, ומן השיחה עלה, שכנראה סיבתה של העדינות הנראית על פניו היא מידת הוותרנות שבו. "שמנו לב", אמר האברך, "כי הילד הזה וותרן גדול, תמיד הוא מוותר לאחיו ולאחיותיו ולחבריו ב'חידר'".

מספר שבועות לאחר מכן נכנס האברך אל האדמו"ר, ובדמעות בעיניו ביקש אודות ישועה מסוימת שנצרך לה.

אמר לו ה'פני מנחם': "הרי בנך וותרן גדול, תבקש ממנו שיברך אותך ויתפלל עבורך".

אמר האברך: "הלא באתי אל הרבי...".

ענה לו ה'פני מנחם': "הרי מקרא מפורש הוא - 'טוב עין הוא יבורך' (משלי כב, ט), ואמרו חז"ל (סוטה לח): אל תקרי יבורך אלא יברך. ילד שיש בו מידת 'טוב עין' והוא מוותר לאחיו ולאחיותיו ולחבריו - הוא ראוי לברך, ועל ידו תיוושע". שב האברך לביתו ואמר לילדו את אשר הורה הרבי, הילד ברכו - ואכן, הוא נושע!".

* * *

עוד מעשה נורא אודות האדמו"ר ה'פני מנחם' זצ"ל שסיפר מנהל אחד הת"תים: אברך הגיע אל רבו ה'פני מנחם' וסיפר לו, כי לבנו הצעיר נוצרה צלקת מכוערת בפניו והרופאים הציעו לנתחו כדי להעלים את הצלקת. שאל הרבי: "האם מבחינה רפואית צריך לנתח?".

ענה האברך: "אמנם מבחינה רפואית הדבר אינו נחוץ, ובפרט שבבוא העת כשיצמח לו זקן - הזקן יסתיר את הצלקת, אבל בינתיים הילד סובל מחבריו המלגלגים עליו בשל הצלקת שבפניו".

הרבי היה מזועזע, הוא בירר היכן לומד הילד, ובאותו לילה התקשר אל מנהל ה'תלמוד תורה', ובקשו שיבוא יחד עם מחנך הכיתה שבה לומד הילד. השניים הגיעו אל הרבי, והוא סיפר להם, כי הילד צריך לעבור ניתוח בפניו, לא מחמת סיבה רפואית, אלא מכיון שחבריו מלגלגים על

מראה פניו... אמר להם הרבי: "אבקשכם שתדברו בפני ילדי הכיתה אודות הזהירות הנדרשת בכבוד החבר. אמרו להם את דברי בעל הטורים בפרשת כי תשא על הכתוב: 'ונתנו איש כופר נפשו לה'", שתיבת 'ונתנו' נקראת מימין ומשמאל, לרמוז שאדם הנותן צדקה אינו מפסיד מנתינתו, כי הקב"ה ימלא לו את אשר נחסר לו". "אך הדבר הזה" - הוסיף ה'פני מנחם' - "קיים גם לצד השלילה. שהרי כמו כן נאמר בתורה 'והכהו', וגם תיבה זו נקראת מימין ומשמאל... אמרו לילדי הכיתה, כי אם תלמיד פוגע ומבזה את חברו, הקב"ה עלול להשיב לו כגמולו ח"ו. ואין זה משנה אם הכהו בידיו או בפיו. אדרבה, לעתים הכאה ופגיעה בפה חמורה מהכאה ביד!". על ענין זה צריך לדבר שוב ושוב, כדי שהדברים יחקקו על לוח ליבנו מילדות, וגם כי יזקין לא יסור ממנה...

* * *

עוד דרך להרבות שלום ניתן ללמוד מהמעשה הבא שסיפרו הגה"צ רבי אהרן טויסיג שליט"א: "נעימות המידות של דודי רבי חיים ברים זצ"ל היתה נדירה ומיוחדת במינה. הוא נכנס לנפשו ולליבו של הזולת, ממש חי אותו, ועל כך ידע איך להתנהג עמו ואיך לרומם את רוחו. היה לו מנהג קבוע, כאשר היה נוסע במונית היה נוהג להוסיף לנהג שקל-שנים יותר ממה שהראה הצג של המונה. והסביר את מנהגו: "נהגי המוניות סובלים מתדמית שלילית. גם אם פה ושם יש בהם כאלה המתנהגים באופן שמצדיק את התדמית השלילית, ההכללה עושה עוול לרבים מהם. אבל נחשוב רגע: מה יוצר את התדמית השלילית הזו? התשובה: העובדה שאנו נוטים להתייחס אליהם במבט שלילי, יוצרת אצלם דימוי עצמי נמוך, וההתנהגות שלהם היא בסך הכל תוצאה וביטוי לכך. האדם אומר לעצמו: 'אם כך חושבים עלי - אתנהג בהתאם'. במקום להראות את הצדדים החיוביים שלו, ובמקום לנסות לשנות את הצדדים שאינם חיוביים במידה וישנם - הוא מקבע לעצמו את התדמית שלו, כפי שהיא רווחת בעיני הציבור. הוא כה מתוסכל מהדימוי שלו, עד שהוא מוצא לנכון להוכיח לציבור שהם צודקים... לכל זה יש פתרון פשוט: על ידי שמגביהים את הדימוי הנמוך שלהם. ואיך עושים זאת? קודם כל, על ידי יחס מכובד ומכבד נוטעים בהם הרגשה שאינם נחותים. וכשהדבר בא ממקום אמיתי, זה מחלחל ומשפיע. אחת הדרכים הסמליות היא על ידי מתן תוספת של שקל-שנים מעבר למחיר הנסיעה, כמחווה וביטוי להערכה".

סיפרה בתו של רבי חיים: "פעם נסענו יחד במונית, וכשהגענו למחוז חפצנו, הראה צג המונה שלושים שקלים. הושיט רבי חיים לנהג שלושים ואחד שקל. אמר לו הנהג: "סליחה, הרב הביא לי שקל מיותר...". אמר לו רבי חיים: "זה לא מיותר! שלושים השקלים הם עבור הנסיעה, והשקל הנוסף הוא עבורך, לאות הערכה...".

הנהג התפעל מהמחווה הקטנה של הרב הצדיק, והם נפרדו לשלום.

"לאחר כמה שבועות", ממשיכה הבת, "ניסיתי לעצור מונית במשך זמן רב, אך לא היו מוניות פנויות. לפתע עצרה לידי מונית, הנהג פונה אלי ואומר לי: 'דעי לך, האמת היא שאין לי פנאי כעת, אבל אני זוכר אותך מהנסיעה עם אביך, את זוכרת שהוסיף לי שקל? איזה צדיק! תכנסי למונית, אסיע אותך, על אף שבאמת אין לי זמן כעת...".

בדרך אמר הנהג: "דעי לך השקל הבודד היה שווה בעיני פי מליון יותר משלושים השקלים, כי על ידי זה אביך הראה לי, שהוא מבין שנהג מונית הוא גם כן בן אדם...".

צא ולמד, היאך אדם יכול לרומם את השני בשקל אחד...! ללא מאמץ רב, בהשקעה כספית של שקל אחד, של מילה אחת, של חיוך אחד, אפשר לחולל שינוי בבני אדם.

[מתוך הספר 'כבודם של ישראל']

וַיְדַבֵּר הָעָם בְּאַלְקִים וּבַמְּשֵׁה (כא, ה)

כל המהרהר אחר רבו כאילו מהרהר אחר שכינה שנאמר 'וידבר העם באלוקים ובמשה' (סנהדרין קי.)

עוון גדול הוא לבזות תלמידי חכמים או לשנאותן, וכל המבזה את החכמים אין לו חלק לעוה"ב (שו"ע י"ד רמג, ו)

סיפר המגיד מישרים הגה"צ רבי שבת יודלביץ זצ"ל: מעשה באחד מגדולי ירושלים, שהיה תלמיד חכם גדול וצדיק מופלג ואף בחכמת הרפואה היה בקי. ביום מן הימים, נכנס אל חדרו של הרב אחד מפורקי העול אשר ביקש להתלוצץ מעט על חשבון הצדיק, וסיפר לו ברצינות תהומית כי סובל הוא משלוש מחלות נוראות אשר אינן נותנות לו מנוח.

"המחלה הראשונה" - החל הלה מתנה את 'צרותיו' - "נוגעת לאמירת אמת... אינני מצליח בשום אופן להוציא דבר אמת מפי, ובעל כרחי יוצאים להם השקרים בזה אחר זה!". "המחלה השניה" - הוסיף וסיפר - "נוגעת לחוש הטעם בו אינני חש... איני מצליח לעמוד על טעמו של שום דבר מאכל או משקה, ועובדה זו ממררת את חיי - שכן יכול כבוד הרב לתאר עד כמה קשה היא האכילה מבלי לחוש את התענוג הכרוך בה...". "ואילו מחלתי השלישית" - סיים הלץ - "נוגעת לכוח זכרוני... בזמן האחרון, לצערי, אינני מצליח לזכור כמעט מאומה... כל מידע חשוב אשר נקלט במוחי - נעלם ממנו כעבור זמן מה, ובשום אופן איני מצליח לזכור את הדברים אשר עלי לעשות או לדעת! בקיצור, 'אלצהיימר', אני יוצא מהבית ולא זוכר להיכן לחזור, וכל יום אני מכיר חברים חדשים...".

הרב הצדיק, אשר חכם מחוכם היה, הבין על אתר כי אין בן שיחו סובל מכל מחלה, וכי כל מטרתו אינה אלא להתלוצץ על חשבונם... אולם מאחר וכבר לימד החכם מכל אדם (משלי כו, ה): "ענה כסיל כאיוולתו פן יהיה חכם בעיניו" - החליט

הוא ללמדו לקח אותו יזכור לנצח... ובכן, הרהר הרב רגע או שניים, ולאחריו פנה אל פורק העול ואמר לו: "שמע נא ידידי, בדרך כלל מצליח אני למצוא תרופה למחלותיהם של בני האדם בו במקום. אני מכין מרשם והרוקח מכין את התרופה. אולם מאחר ואתה מגיע ושלוש מחלות קשות באמתחתך, זקוק אני לזמן מה בכדי להתיישב בדבר ולמצוא את התרופה המתאימה מכל, ואף להכינה בעצמי. על כן, שוב נא אלי בעוד חצי שעה, ובינתיים מתחייב אני למצוא תרופה אשר תרפא את כל מחלותיך ברגע אחד, והיו כלא היו!".

גיחך האפיקורס בליבו, בז לסכלותו של הרב - באשר סבור היה כי האמין הוא לסיפורו, ויצא מן החדר על דעת לשוב אליו בעוד מחצית השעה בדיוק, ולברר מהי התרופה אשר מצא הרב ל'מחלותיו'. גם הרב מצידו לא טמן ידו בצלחת... הוא הורה למשמשו לגשת אל דיר העזים אשר בפאתי העיר, להביא משם כמה גללים מגלליהן של הבהמות הללו - גללים אשר צורתם כידוע הינה צורת כדורים קטנים, וציווה אותו: "קח את אותם 'כדורים' ותצפה אותם עם תיבול לשניצל... שלא יריח...". ואכן המשמש ביצע את ההוראות בשלמות, וכאשר חזר אותו פורק עול אל חדרו של הרב, יכול היה כבר זה האחרון לבשר לו בשמחה כי מצא עבורו תרופה מצוינת.

"הרואה אתה את הכדורים המסודרים על גבי הצלחת?" שאל הרב, והאפיקורס הנהן בראשו. "ובכן, טול לך ארבעה מן הכדורים הללו, הכניסם בבת אחת אל פיך, והתחל ללעוס בחוזקה עד שתבלעם!". סיים הרב, והלה מיהר לעשות כמצוותו... שניות בודדות חלפו בטרם עמד הלה על טיבם של הכדורים... ושניות בודדות חלפו בטרם החרידו זעקותיו את הבית והרחוב...

"רבי! הרי אלו גללי עזים!", הוא צעק, והרב חייך והסביר בנחת: "הפלא ופלא! הנה כבר יכול אתה לראות בעצמך כיצד התרפאת כלאחר יד משתי מחלותיך הראשונות! הלא בזה הרגע אמרת דבר אמת, שהרי אמנם צודק אתה כי גללי עזים הם אלו... ואף נוכחת לדעת כי חש הנך היטב בטעמו של המאכל אשר הכנסת לפיך...!". "ובאשר למחלה השלישית", סיים הרב, "הרי שיכולני להבטיחך נאמנה כי נרפאת ממנה לחלוטין... את טעמם של הכדורים הללו, ואת הנסיבות אשר הביאו אותך לחוש בו, אני מתחייב כי לא תשכח למשך כל ימי חייך!". בשלב זה כבר הודה אותו 'לץ' כי חכמתו של הרב עלתה על 'פקחותו' שלו והכריז בפה מלא: "רבי, ניצחתי!...".

אולם הרב, הוא עדיין לא סיים את החשבון... הוא פנה אל אותו 'משכיל' ואמר לו: "דע לך, כי כאן בעולם, קבלת את הצואה כשהיא קרה... אבל בעוה"ב תקבל את צואת העזים כשהיא רותחת... שם יעשו ממנה 'פשטידה' עבורך... שכן כבר לימדונו רבותינו (גיטין מז.) כי 'כל המלעיג על דברי חכמים - נידון בצואה רותחת...!". [מתוך 'דרשות המגיד']

פניני פרשת חקת

שע"י ביה"כ "בית לוי", רח' יוסף חכמי 48, מדורגי בית וגן ירושלים

מאמר הרב

יהודי זה דבש

זה הפשט אומר הרב, ולכן "זאת חקת התורה!", כל המהות של יהודי זו התורה הקדושה, וכיצד יהודי הופך לדבש? אחרי שהוא לומד מהתורה הקדושה, וממילא כל דיני טומאה וטהרה שייכים אך ורק ביהודי, כי כאשר יהודי לומד תורה, זה הדבר המתוק ביותר, וכאשר הוא מסתלק מן העולם, כל החיצונים רוצים להאחז בדבר המתוק הזה, וזה ההבדל בין יהודי לגוי! יהודי זה הדבר הנעלה ביותר, כדבש שהוא המתוק ביותר. מי שיש בו תורה - יש בו הכל, וזו למעשה המעלה שיש בכל יהודי.

לפני שנים רבות, חיה אשה שומרת תורה ומצוות בלוס אנג'לס, שהיתה לה אהבה מיוחדת לעם ישראל וליהודים הגרים בארץ הקודש, ולכן היתה מתעניינת בחדשות על ארץ ישראל ויושביה. והנה יום אחד, היא הצטרפה לקרוא כתבה על משפחה יהודית, שחינו שנים רבות לילדים, הם הפכו עולמות ולא זכו לילדים. והנה לאחר יותר מעשור, הקב"ה שמע לתפילותיהם והאשה נפקדה וילדה בשעה טובה מוצלחת, לא ילד אחד ולא שניים, אלא חמש בנות תאומות! לצד השמחה העצומה היתה גם בעיה, ברגע אחד נפל עליהם עול כבד, והיו צריכים לקנות עגלות וציוד ואוכל לכל התינוקות, והיה להם בית קטן, כיצד יוכלו לגדל כך את אותן בנות? המשימה היתה גדולה וכבדה מידי עבורם, ומשום כך נאמר בכתבה, שאנשים נרתמו לעזור להם. הסיפור נגע לליבה של אותה אשה אמריקאית, שבכאב לב הרגישה שחייבת גם היא לעזור למשפחה, ולהיות שותפה.

היא פנתה לרב הקהילה שלה, סיפרה את הסיפור ואמרה, אנחנו קהילה גדולה של אנשים אמידים, חייבים לנו לעשות התרמה למען אותה משפחה. הסכים הרב ואמר, אם נעשה התרמה רגילה, לא נאסוף סכום מכובד. מם הסתם כל אחד יתן כמה דולרים וזהו, משום שהם לא מכירים את אותה משפחה, אבל אם נעשה הגרלה, וכל מי שיתרום מאה דולר יקבל כרטיס להגרלה, והזוכה יקבל כרטיס טיסה לטיול בארץ הקודש, והוא זה שיזכה להעביר את התרומה שנאספה לאותה משפחה, בטוחני שזה ישכנע רבים לתרום ביד רחבה, שירצו לזכות בטיול ולהנות מזיו קדושתה של ארץ ישראל. האשה שמעה וקיבלה את דברי הרב בשמחה.

ממחשבה למעשה, הם פרסמו את הדברים בין חברי הקהילה, ואכן המונים קנו כרטיס להגרלה, ומכיוון שמדובר בקהילה גדולה, הם אספו סכום נכבד מאוד, וכאשר נערכה הגרלה, לא פחות ולא יותר, האשה היא זו שעלתה בגורל. האשה פחדה שמא יאמרו שהיא תכנה זאת מראש, אבל הרב הרגיע

תחילת הפרשה אומרת התורה "זאת חקת התורה אשר צִוָּה ה' לְאָמֹר" (במדבר יט, ב), ומיד מדברת על דיני טומאה וטהרה. שואל "אור החיים" הקדוש שתי שאלות, הראשונה, הפרשה הרי מדברת על פרשת פרה אדומה, "וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ פֶּרֶה אֲדֹמָה", ומבוארים בה דיני טומאה וטהרה, מה זה קשור לתורה, ולמה נאמר "זאת חקת התורה", לכאורה חוקת התורה ראויה יותר במקום אחר, כגון בעשרת הדברות, ולמה נאמר כאן "חקת התורה" בכלליות, כבעצם שמדברים על מצווה מסוימת של פרה אדומה?

שאלה שניה שואל "אור החיים" הקדוש, על ההבדל בין גוי ליהודי, אם גוי נמצא באולם גדול ורחב ממדים, ולפתע נופל ומת, מה קורה לכל הנמצאים באולם? הם לא נטמאים וגם לא הכלים שהיו באותו אולם, הכל נשאר טהור, אלא אם כן יגעו באותו מת. אבל אם ניקח יהודי ואפילו אם הוא ילד קטן, שיהיה באותו אולם שיש בו עשרות חדרים, אם הילד היהודי הקטן הזה ימות חלילה, כל מי שנמצא בתוך המתחם הזה נטמא, גם אם יהיו במרחק קילומטרים ממנו, כל עוד הם נמצאים תחת אותה קורת גג, יש כאן אוהל? כולם טמאים! מה ההבדל? מדוע מחמירים על יהודים יותר מאשר על הגוים? למה הטומאה אצל יהודי חמורה יותר מאשר אצל הגוי?

אומר הרב, שכאן טמון כל היסוד והמהות של יהודי, "זאת חקת התורה", ומביא הרב משל למה הדבר דומה, אם ניקח שני כלים, כלי אחד מלא דבש והכלי השני מלא בפסולת, מה יקרה אם נפנה מהכלים את הדבש והפסולת? אל הפח שהיה בו פסולת, אולי יגיעו מעט זבובים, אבל לא משהו מיוחד, ואילו בכלי שהיה דבש, לפתע יבואו זבובים מכל עבר ויקיפו את הכלי, ומסביר הרב שכאשר יש דבש כולם רוצים לבוא, כולם רוצים להנות מהדבש, שהוא דבר טוב ללא ספק, מה שאין כן בפסולת, מי רוצה זבל? אף אחד לא רוצה להתקרב לזה, וממילא רק מעטים יבואו לאותו פח אשפה.

כך אומר אור החיים הקדוש, יהודי זה דבש! תורה זה דבש! שנאמר, "וּמִתּוֹקִים מִדְּבַשׁ וְנֹפֶת צוּפִים" (תהילים יט, יא), כל המהות של יהודי - היא דבש, וכאשר יהודי מסתלק מן העולם, כל החיצונים והסטרא אחרא באים ומקיפים אותו, ונלחמים בשביל לאחוז במקום הזה, כל הקליפות והחיצונים רוצים להאחז בדבר טוב, ולכן יש הרבה טומאה כשיהודי נפטר, רוצים אחיזה במקום שיש בו דבש, אבל גוי - מה יש בו? אין בו תורה ושום דבר אחר, הוא משול לאותה פסולת, ואחרי שיסתלק מן העולם, אף אחד לא ירצה להתקרב אליו ולהדבק בו.

"זאת חקת התורה!" - כל המהות של יהודי זו התורה הקדושה, כיצד יהודי הופך לדבש? אחרי שהוא לומד מהתורה הקדושה, וממילא כל דיני טומאה וטהרה שייכים אך ורק ביהודי, כי כאשר יהודי לומד תורה, זה הדבר המתוק ביותר... וכל החיצונים רוצים להאחז בו

המשך בעמוד 4 >>

ע"פ לוח "אור החיים" לפי זמני ירושלים	ר"ת	מוצ"ש	הדלקת נרות
	21:21	20:24	19:13

לע"נ יצחק שם טוב בן שרה ז"ל	לע"נ שאול חי בן מרים ז"ל	לע"נ רוג'ר אשר בן מרסל ז"ל	לע"נ רחל בת שושנה ע"ה

ספר תורה סודי

בתחילת דרכי הייתי רב בבית כנסת בקליוולנד, וראיתי שיש להשיג בדחיפות ספר תורה כשר. אמרו לי שספר תורה מהודר כמו שאני מחפש עולה ששת אלפים דולר. בימים ההם היה זה סכום עצום! אספתי את הגבאים כדי לדון בדרכים להשיג את הכסף, והנה, אחד מהם נזכר כי בעיר מתגוררת אשה צדקה, זקנה, חובשת מטפחת צנועה, לבושה בדיוק כמו הסבתות הצדקניות שהיו באירופה. מדי יום היא יוצאת והולכת בין החנויות כשבידיה קופסא גדולה, והיא מקשקשת במטבעות ומבקשת צדקה עבור ישיבת פעלץ.

"היא מתמידה מאוד באיסוף הכספים, ונראה שיש בידה כסף רב", אמר הגבאי. "אהבת התורה שלה רבה מאוד. היא בוודאי תסכים להיתרם לרכישת ספר תורה." יצרנו קשר עם האשה, וזו אמרה: "אני מסכימה לקחת על עצמי את כל התשלום של ספר התורה, בתנאי אחד. נולד לי נכד פג, והוא נמצא בפגיה במצב קשה מאד. אני מבקשת שה'מי שברך' הראשון שיברכו בעת שיקראו בתורה יהיה לטובת הנכד שלי." הסכמנו לתנאי. בו במקום נתנה האשה שק על סך 6,000 דולר, ספר התורה נקנה, וה'מי שברך' הראשון היה לטובת הנכד. אכן, תוך מספר ימים הוא יצא מכלל סכנה והבריא לגמרי! ספר התורה שתרמה האשה עלה אתי לארץ ישראל, והוא הוא ספר התורה שבו קראו באותה שבת. הנכד הפג גדל והיה לאיש. ארבעים שנה לאחר ה'מי שברך' הראשון, הוא הגיע לבית הכנסת, ופגש את ספר התורה שתרמה

מ ספר הרה"ח ר' צבי ראובן דוידוביץ שליט"א מירושלים: את הסיפור הבא סיפר לי יהודי חשוב תושב שכונת גאולה, שנבחר על ידי ראש הישיבה הרה"ג ר' נתנאל פרץ מאירוזון שליט"א, לומר קדיש אחר חמיו הגאון ר' רפאל סולובייצ'יק זצ"ל בנו של מרן הגרי"ז מבריסק.

שבת בבוקר. יהודים עטופים בטליתות לבנות מתנועעים בתפילה. מבחוץ נשמע קולו של מנוע מכונית מתקרב. גבר כבן ארבעים יוצא משם, ומחפש לו פינה מתאימה כדי שיוכל לעמוד ולהשקיף אל תוך בית הכנסת. המתפללים אינם מתרגשים. זה קורה לפעמים. בקליוולנד יש יהודים מכל הסוגים וגם גויים שמתעניינים לפעמים בנעשה בפנים. האדם שיצא מהמכונית עומד באותה פינה ומסתכל. ומסתכל. הוא לא זז משם. מגיעים לקריאת התורה, שבעה קרואים עולים, המפטיר גם הוא מסיים, והנה מגיעה ההגבהה. הכל נעמדים, 'משה אמת ותורתו אמת'. רגע אחרי ההגבהה שוב לא רואים את האיש מהחלון. הוא נעלם.

בשבת הבאה שוב מגיע אותו אדם במכוניתו, נעמד מבחוץ, משקיף, ומיד אחרי ההגבהה הוא מתניע את רכבו ונעלם. המחזה חזר על עצמו שוב ושוב, והוחלט כי יש לעשות סוף לדבר. אחד מהגבאים יצא אל האדם שחיכה בחוץ ואמר לו: "כאן זה בית כנסת אורתודוקסי. אנחנו שומרים שבת, ובשבת אין לנסוע!", אמר לאיש. "ככה?" האיש נבון. הוא לא התכוון להפריע. "בסדר. אבוא לכאן ברגל." בשבת הבאה עשה האיש את דרכו ברגל מביתו שבמרחק כמה קילומטרים הגונים. הוא קם לפנות בוקר כדי שיוכל להגיע לשטח בית הכנסת, להיעמד בפניה כלשהי בחניה ולהציץ לכיוון ספר התורה בשעת ההגבהה. "למה תעמוד בחוץ?" שאלו אותו כמה מהמתפללים. "בוא תיכנס".

בשבת הבאה הוא כבר נכנס. הראו לו איפה אווזים, מה מתפללים, מה קוראים, ולאט לאט הוא הפך למתפלל מן המניין. התפילה בשבת היתה רק ההתחלה. מאמריקאי שלמד בבית ספר גויי, וגדל בבית חילוני לגמרי, הוא הפך לבעל תשובה גמור. הוא שינה את אורחות חייו מהקצה אל הקצה, עד שהיה האדם חדש, יהודי חרדי, עובד השם בכל מאודו. באחד הימים ביקשו ממנו המתפללים הסבר. "מה משך אותך בהגבהה של ספר תורה דווקא?" שאל אותו אחד מהם. והוא הסביר:

נולדתי בבית מנותק מיהדות. אמנם סבתי זכרונה לברכה היתה צנועה וצדקה, אך הורי הרחיקו לכת. למדתי בבית ספר גויי, ועברתי את המסלול הרגיל של אמריקאי ממוצע. במפעל שבו אני עובד מארגנת ההנהלה של המפעל מדי פעם טיולים לכל העובדים, כל פעם במדינה אחרת בעולם. באחת השנים נסענו למזרח התיכון, והתאכסנו בבית מלון בירושלים. בכל יום הלכנו לאתר אחר. בשבת בבוקר ירדתי למטה, לכניסה, ושאלתי את החברים: מה יש היום? והם אמרו: היום שבת. לאן הולכים? לבית כנסת.

הלכתי לבית כנסת ברחביה. הלבוש שלי לא התאים לבית כנסת, ולכן נכנסתי לעזרת הנשים שהיתה ריקה. עמדתי והתבוננתי. זמן קצר אחרי שנכנסתי סיימו המתפללים את הקריאה ועשו הגבהה לספר התורה. באותו רגע קרה לי משהו שאי אפשר להסביר. בעוד אני מתבונן ביריעה הפתוחה של ספר התורה, אני חש בהתרגשות עזה, כאילו פונה אלי מלאך מהשמים ואומר לי: כמה צדיק אתה! כמה אני אוהב אותך! זו היתה בת קול פנימית, חזקה ועוצמתית. משהו שעלה בתוכי בלי שום הקדמה לפני כן. תחושה כה נעימה של אהבה עטפה אותי. חוויה כזאת לא חוויתי מעולם.

שבוע הנופש הסתיים, חזרנו לקליוולנד, לחיים האמריקאים הרגילים ולעבודה במפעל, אבל ידעתי שאני מוכרח לראות עוד פעם איך מרימים ספר תורה ומסובבים אותו באוויר. ביררתי איפה יש באזור בית כנסת, וככה הגעתי לכאן, קודם לראות הגבהה מבחוץ, אחר כך מבפנים, וההמשך ידוע. הסיפור הפליא את השומע. "כל ההתעוררות שלך הגיעה מהגבהה של ספר תורה?", שאלו אותו האיש שהתעניין. "כן", ענה האיש. "באיזה בית כנסת זה היה?" שאל המתעניין. "בית כנסת ברחביה, של הרב ש"ר".

הדברים היו לחידה. האיש שמע את הסיפור הבין כי יש דברים בגו. ייתכן שבאותו ספר תורה טמון סוד כלשהו. הוא הגיע לרב שר ושאל אותו: "אולי תזכור באיזה ספר תורה קראו בפרשה המסוימת ההיא בקיץ?". הרב זכר וסיפר: זה ספר תורה מיוחד!

באותו רגע קרה לי משהו שאי אפשר להסביר. בעוד אני מתבונן ביריעה הפתוחה של ספר התורה, אני חש בהתרגשות עזה, כאילו פונה אלי מלאך מהשמים ואומר לי: כמה צדיק אתה! כמה אני אוהב אותך! זו היתה בת קול פנימית, חזקה ועוצמתית

סבתו, והפך לבעל תשובה אמיתי. (גל' השגחה פרטית וישלח- וישב תשפ"א)
בפרשתינו מתוארת פרשת מי מריבה, על בני ישראל שהתלוננו לאחר שצמאו למים, כמו שאומרת התורה, "וְלֹא הָיָה מַיִם לְעֵדָה, וַיִּקְהָלוּ עַל מִשְׁהַי וְעַל אֶהְרֹן" (במדבר כ, ב), והקב"ה ציווה את משה רבינו, "קַח אֶת הַמַּטֶּה, וְהַקְהַל אֶת הָעֵדָה אֲתָה וְאַהְרֹן אֲחִיךָ, וְדַבַּרְתֶּם אֶל הַסֵּלַע לְעֵינֵיהֶם וְנָתַן מִיַּמִּי" (שם, ח), וכל המפרשים שואלים שאלה הזועקת לשמיים, למה ציווה הקב"ה את משה שיקח את המטה (ה-מטה בה' הידיעה), אם ביקש ממנו שרק ידבר אל הסלע ולא יכה אותו? מבין כל הפירושים, ישנו פירוש נפלא של הכלי יקר המלמדנו מוסר:

אומר הרב: תדע ותשכיל כי מצאתי בפירוש החזקוני, שמטה זה היה מטה אהרן, אשר הונח לפני ה'. והלשון מוכיח שמטה זה היה מטה אהרן, מדכתיב המטה, משמע ה-מטה הידוע אשר הונח למשמרת לפני ה', והוא היה עץ יבש שלא היה בו לחוחית מים כלל, ומכל מקום הוציא פרח וציץ, ואין פרח וציץ בלא מים, אלא שהקב"ה גזר עליו שיוציא מים והפריח.. ורצה הקב"ה שמשוה יקח את מטה אהרן, ויראהו לכל ישראל לומר, כשם שהוציא ה' מים מעץ יבש זה, כך יוציא מים מצור החלמיש זה היבש...

רצה הקב"ה ללמד את עם ישראל מוסר, גם מעץ יבש יכול הקב"ה להוציא ציץ ופרח ולהחיותו, וכן יכול בגזירתו יתברך להוציא מים מהסלע היבש, קל וחומר שיכולה התורה הקדושה להאיר את נשמותיהם של כל אחד מעם ישראל, בדיוק כמו בסיפור המופלא הזה, וכל מעשה טוב לזיכוי הרבים, יש בו כח להחיות מתים ממש, כמו שזכה יהודי זה לחזור בתשובה באופן מפליא, בעקבות מעשה שעשתה סבתו ארבעים שנה קודם לכן, ואשרי הזוכה.

לע"נ מרים מפרט בת שרה ע"ה	לע"נ אברהם אבוהרון בן ג'נינה ז"ל	לע"נ רפאל פואה בן רוזה ז"ל	לע"נ בנימין בן טאוס ז"ל	לע"נ אסתר בת חנה ז"ל	לע"נ הרבנית חסיה ליליאן בת סוליקה ע"ה

מי יתן טהור מטמא

"דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ פְּרָה אֲדָמָה תְּמִימָה" וגו' (במדבר יט, ב), וכתוב במדרש (במ"ר יט, א) 'זה שאמר הכתוב (איוב יד, ד) מי יתן טהור מטמא לא אחד, כגון אברהם מתרח (שאברהם אבינו שהוא 'טהור' בתכלית, הגיע מתרח שהוא 'טמא')... העולם הבא מהעולם הזה, מי עשה כן? מי ציווה כן? מי גזר כן? לא יחידו של עולם". כדי להבין את הקשר בין דברי המדרש לפרה אדומה, נפתח בסיפור:

מספרים על בחור שהתאונן בפני ראש הישיבה, בעוד כל חבריו לומדים עם חשק וחיות, כל ענין התורה והעבודה בא לו בקושי עצום, והיה מבכה מרה על עצמו... מה נשתנה חלקי משל אחרים. אמר לו ראש הישיבה, עלה אלי בליל שבת ונדבר. הבחור שלא היה 'פיקח' גדול, עלה לבית ראש הישיבה עם שקית 'גרעינים' בידו... פתח הרב ואמר לו, אמרו חז"ל שהדלקת הנרות כשרה בור, ואילו הטבת הנרות דווקא בכהן, ומדוע? כי כשהנרות כבר מוכנים, אין זה 'חכמה' ועבודה להדליק, אמנם כל עוד שאין הנרות מוכנים, יש כאן 'עבודה', ויש חשיבות לעבודה זו, ולזה צריך את הכהן, אף אתה בחור יקריר, עבודתך - להיטיב את הנרות, לסלק את הפסולת, ועבודה זו חשובה יותר.

אך הבחור בשלו העדיף 'לוותר' על עבודה זו... שאל אותו הרב, הסבר נא את התענוג אשר יש לך בפיצוח הגרעינים... וכי לא היה עדיף לקנות גרעינים קלופים כפי המידה אשר תרצה לאכול, לשם מה קנית את הגרעינים עם קליפתם, והנך מתייגע כל כך קשה סביב אכילת כל אחד מהם... ענה הבחור, אין כל טעם וענין באכילת גרעינים קלופים, אדרבה, כל העונג הוא לפצח את הגרעין עד שמגיעים לגרעין... החזיר לו הרב, ישמעו אזניך מה שפיך מדבר, כל התענוג הוא רק ב'פיצוח' - בעבודה הבאה על ידי קושי, ואין שום עניין ב'אכילה' בלא טורח!

זהו מה שדרשו חז"ל, 'מי יתן טהור מטמא לא אחד', הקב"ה גזר וצויה שעיקר עלייתו של האדם בעולם הוא דוקא על ידי הרע, על ידי שהיצר הרע מתגבר ומערים עליו קשיים ונסיונות רבים והאדם נלחם, מהטמא נעשה טהור, וזה חוקת התורה של פרה אדומה, המלמדת אותנו עד כמה גדולה הטהרה, ואין לך נחת רוח גדולה לפני המקום ב"ה מכך שהאדם מתגבר על יצרו.

גג הרכב שקרס

"וְתָמַת שֵׁם מְרִים" (במדבר כ, א). למה נסמכה פרשת מיתת מרים לפרשת פרה אדומה, לומר לך מה קרבנות מכפרים, אף מיתת צדיקים מכפרת (רש"י)

שאלה: הסיפור שלפנינו התרחש בעת הלוייתו של אחד מצדיקי הדור וצ"ל. בחור בשם נחמן, הרגיש שגופו נמחץ מחמת הצפיפות הגדולה, ובקושי הצליח לנשום, עד שבליט ברירה החליט לעלות על גבי תקרת רכב חונה, וכך נשם לרוחה וניצל מהדוחק הנורא. משהבחינו בו אחרים, המשיכו ועלו עוד ועוד, עד שלא נותר כלל מקום על גג הרכב, עד שלפתע נמעכה תקרת הרכב ו...קרסה לגמרי! נחמן, שהיה בחור ירא חטא, רשם את מספר הרכב, על מנת שיוכל לברר מי הוא בעליו. לאחר ההלויה בא ושאל: האם חייב אני לשלם עבור היזק המכוננית (על כל פנים חלק יחסי מהנזק), או שמא פטור אני, מחמת שהייתי אנוס בשל הצפיפות במצות ההלויה, או מפני שהנזק לא נגרם בגללי אלא בגלל האנשים הנוספים שעלו?

תשובה: מבואר בגמרא (בבא קמא ס"ו, ובשור"ע חו"מ ס' שנו"ט ס"ד), שמותר לאדם להציל את עצמו בממון חברו, כלומר, אם נקלע אדם למצב של פיקוח נפש, ולשם הצלת נפשו הוצרך לגנוב או להזיק את ממון חברו, הדין הוא שמותר לו לעשות זאת, אבל חייב הוא לשלם לחברו את מלוא ההפסד שנגרם לו. לאור זאת, בענייננו, אף על פי שמותר לנחמן להציל את עצמו על ידי העליה על גג הרכב, מכל מקום אין זה פטור אותו מהנזק שנגרם.

אולם, נראה שבכל זאת יש לפטור אותו מתשלום הנזק, מהדין הבא: חמישה ישיבו על ספסל ביחד, ונשבר הספסל מחמת ישיבתם, כלם חייבים לשלם, מפני שכולם גרמו לנזק בשווה. אבל אם התיישבו בזה אחר זה, והספסל לא היה נשבר מחמת ישיבת הראשונים, ורק מחמת ישיבת האחרון נשבר - האחרון לבדו חייב, כי בשעה שישבו עליו הראשונים עדין לא החל הנזק כלל, וכל הנזק החל רק מחמת האחרון (יעוין בשור"ע חו"מ ס' שפ"א ובאולם המשפט שם) בענייננו, כיון שמתחילה עלה נחמן לבדו על גג הרכב, ועלייתו לא היתה גורמת לנזק, הרי שאין עליו שם 'מזיק', אלא האחרונים שעלו וגרמו לקריסת הגג, הם נחשבים למזיקים וחייבים לשלם (ויתכן שרק האחרון גרם לנזק והוא לבדו ישלם).

סיכום: נחמן פטור מתשלום על הנזק שנגרם לבעל הרכב

(אחת שאלתי 4, מאוצרו של הגר"י זילברשטיין)

השקפה לבית היהודי

אשליה פיקטיבית - חלק ב'

בשבוע שעבר הבאנו ראייה מעץ הדעת, שהתאווה יוצרת מעין אשליה של סיפוק ורפואה לנפש. הבא ונתבונן בטיפ מעניין שמשתמשים בו דיאטנים: "כשאתה הולך לקניות בסופר, אל תלך רעב!". נכון ומדויק, ומדוע? כי המושג "עניינים גדולות" בא לידי ביטוי, בכך שיש מטרה לספק את תחושת הרעב שבגוף, ונסביר.

כשרכב מנצל כמעט את כל כמות הדלק שבמיכל - נדלקת נורית אזהרה: סע למלא דלק! בגוף האדם קיים מנגנון דומה. כשהגוף זקוק לאוכל הוא שולח גירוי המתבטא בתחושת רעב, הרעב משתמש בחושי הריח, הטעם והראייה במטרה לקשר בין האוכל לגוף. הבעיה היא, שדרך העניינים לא אוכלים, והריח זה רק תענוג, וחוש הטעם בלי אוכל הוא חסר טעם, ומשלא בא האוכל לקיבה - החושים לא מפסיקים ליצור גירוי שגורם לאשראי לנסוק בחודש החיוב הבא. תחושת הרעב נקראת בלשוננו "תיאבון" מלשון המילה תאוה, שאלמלא הרעב, לא היינו יודעים שהגוף צריך דלק, וחס ושלום יגיע לידי סכנה, והבורא יתברך ברחמיו טבע בנו תחושה זו לצורך קיומנו.

המעניין הוא, שכשאדם אוכל לפני הקניות, הוא לא מזיל

תחושת הרעב נקראת
בלשוננו "תיאבון"
מלשון המילה תאוה,
שאלמלא הרעב, לא
היינו יודעים שהגוף
צריך דלק, וחס ושלום
יגיע לידי סכנה, והבורא
יתברך ברחמיו טבע בנו
תחושה זו לצורך קיומנו

ריר כשהוא מתבונן בפסטה בדמיינו אותה מוקרמת בשמנת פטריות, ולא מתגרה מריח המאפים כשעובר ליד הקונדיטוריה, וגם אם תציע לו טעימה הוא יסרב באדיבות. הסיבה - כי כשאין רעב, אין תאוה, וכשאין תאוה - הדיאטה והאשראי לא בסיכון, ולאותם המאונתגרים קלורית, נסו את זה בבית: כשבא לכם תחושת רעב, והכי מתאים לספק אותה על ידי מאכל שבו הריח, הטעם והראייה חוגגים עליו - קחו צלחת ותמלאו אותה בירקות. אמנם החושים לא יעופו עליהם, אבל אחרי שאכלתם כמות רצינית עד שהגעתם לשיעור ברכת הגומל, לא תרצו להכניס סיכה.

התאוה היא אשליה, וכמו בעניין הרעב כן הוא בעבודת ה' במלחמת היצר. אומרים חז"ל: "אין אדם מת וחצי תאוותו בידו", "חצי" למה? כשאדם מתכוון לאכול פיתה, יש בו תאוה מלאה שהרי עדיין לא אכל, ואם כעת הוא אכל חצי פיתה, האם נאמר שכעת סיפק לעצמו חצי מהתאוה לתוך גופו, או שלא הרוויח כלום ורק נשאר לו חצי תאוה למלאות? התשובה השניה מדויקת. שכן, התאוה זו אשליה. שגם אם היה באמצע התאוה למשהו, ובפתאומיות נקרא לבית הדין של מעלה, לא רק שלא הרוויח כלום, אדרבה, נשאר עם הצורך לעוד. המשך אי"ה בשבוע הבא.

(ר' עמירם טובי הי"ו)

ואמר, "אם לא תאמרו מי הדליקה, אהרוג את כל היהודים במחנה", והסתובב לעבר הדלת. מיד קמה אחת מהנערות וצעקה, "אני הדלקתי!". השיב לה הצורר, "מחר, אני תולה אותך ויורה בך לעיני כולם". לפני שיצא קמה בחורה שניה ואמרה, "זאת לא היא, זאת אני!". פנה אליה הצורר "תחליטו, זאת את או היא?", והנה קמה השלישית ואמרה, "זאת אני!", השיב לה הצורר, "מחר אהרוג את כולכן!", ויצא בזעם מהחדר.

לאחר כרבע שעה, נכנסה לשם קאפו אחת, יהודיה אסירה שהיתה ממונה על יהודים אחרים. אותם קאפו היו קשוחים, וחלקם אפילו היו מוסרים מידע לצוררים, ולא היו ידועים כבעלי לב טוב בלשון המעטה. אותה יהודיה נכנסה והתחילה לצרוח עלינו, "מה עשיתן! עכשיו אני סובלת בגללכן! המפקד הגיע וצרח עלי, מה עשיתי ולמה לא שמרתי על מעשיכן!". הבנות התחננו אליה שתעזור לבטל את הגזירה. בהתחלה היא סירבה בתוקף לנסות לעזור, אבל אחרי כעשר דקות של גערות וצעקות, יצאה אשת הקאפו והלכה למפקד והתחננה עבורנו. המפקד נשאר בשלו, והתעקש להוציא אותנו מחר להורג, אבל אשת הקאפו המשיכה להתחנן שיוותר לנו, עד שהשיב המפקד, "אני מוכן לוותר הפעם, אבל בפעם הבאה אותך אהרוג ראשונה לפני כולן", היא קיבלה את דבריו והיתה מוכנה למסור נפש בשביל אותן בחורות, וחזרה אלינו ובישרה שהתבטלה הגזירה, אבל הזהירה אותנו, "אל תעשו שוב טעות כזו, עכשיו החיים שלי תלויים בכך".

סיימה האשה מאמריקה את הסיפור ואמרה, יומיים לאחר מכן נכנסו צבא ארצות הברית, נלחמו בגרמנים וברוך ה' השתחררנו. דעי לך, שאמא שלך היא זו שהצילה אותנו, היא היתה אשת הקאפו שהצילה חמש בנות, היא היתה מוכנה למסור את נפשה, כי יהודי זה יהודי, יהודי מבין מה זה חיים של יהודי אחר, ואת יודעת למה זכית? בזכות מסירות הנפש של אמה שלך שהצילה חמש בנות, זכית את לחמש בנות כנגד! עתה, כשצמרמורת בכל גופה, הגיע תורה של האמא הצעירה לספר, "לילה לפני שילדתי, הופיעה אמא שלי בחלום ואמרה לי, 'חמש עבור חמש', שאלתי אותה מה כוונתה אבל לא נענית. למחרת ילדתי חמישיה, ושיערת שילך היא התכוונה, אולם לא ידעתי תמורת איזה חמש קיבלתי חמישיה, ועכשיו אני יודעת שזה כנגד חמש הבנות שהיא הצילה!".

זו המעלה של עם ישראל, העם הנבחר, עם שבו יכול יהודי למסור נפש כדי להציל יהודי אחר, ולכן לסטרא אחרא ולכל החיצונים לא אכפת מאחרים, אלא רק מעם ישראל. יש יותר משמונה מיליארד אנשים בעולם, ובסך הכל רק כמה מיליונים מהם הם יהודים, וזו הכותרת, אנחנו כבשה אחת בין שבעים זאבים, וכולם רוצים לבוא וללקק את הדבש, ועלינו להפנים שאנו נמצאים במעלה גבוהה ולהיות קרובים לקב"ה, ונזכה שהקב"ה יחזיר לנו בקרבה גדולה ואמיתית. **בברכת שבת שלום, הרב אברהם עטיה**

אותה וביקש שלא תדאג, ואמר שזהו בעצם סימן משמיים שהיא הראויה להיות שליחת המצווה שתמסור את הכסף למשפחה. שמחה האשה על הזכות לשמח את אותה משפחה, קיבלה את כרטיס הטיסה לידיה, המריאה והגיעה לארץ ישראל, ובהגיעה עלתה על מונית עד פתח ביתם.

היא דפקה על דלת הבית, והאמא הטריה פתחה את הדלת והכניסה אותה לביתה במאור פנים, האשה נכנסה לביתה, מסרה לאמא את הכסף שנאסף, וסיפרה כיצד הגיעה מארצות הברית, ועל הכתבה שקראה אודותם, ועל התרמה שעשו עבורם, ועל שזכתה להגיע לכאן עם התרומה. שמחה גדולה ואושר פקדו את האמא, שהרגישה שהקב"ה שלח להם מלאך מן השמיים. תוך כדי השיחה, ביקשה האשה מארצות הברית לראות את התינוקות, והנה היא רואה אחת הישנה על מזרן, והשניה על מדף רעוע, ואין אפילו מקום ראוי בחדר לכל התינוקות! הם יצאה מהחדר והאמא הראתה לה כל מיני תמונות משפחה, וביניהם תמונה גדולה התלויה על הקיר. מיד נזעקה האשה מארצות הברית ושאלה, מי זאת בתמונה? והשיבה לה האמא, זאת אמא שלי עליה השלום! הצטרמה האורחת ואמרה, "זאת אמא שלך?! אני לא מאמינה! שבי איתי, אני חייבת לספר לך סיפור".

היינו באירופה בזמנים קשים מאוד, וביום אחד נכנסו ולקחו את הוריי והפרידו בינינו, ובתור ילדה אני זוכרת כיצד נלקחתי לבדי עם עוד כמה ילדות למחנה. היינו בסך הכל חמש בנות בחדר אחד, ותמיד זכרתי מה שאמא היתה מחדירה בנו, שלא נשכח לקיים את המצוות, ואפילו בתוך המחנה כשגרמנים צוררים סובבים, התחננה אמי שבמצבים הקשים ביותר נקיים את המצוות, וכך השתדלנו תמיד, בפורים השגנו מגילה, ובפסח זכינו להביא איתנו מעט מצות, ותמיד השתדלנו לקיים את המצוות בהידור.

חג החנוכה התקרב, וכבר חודש לפני כן ישבנו כל הבנות, וחשבנו מה לעשות? כיצד נדליק חנוכיה? האחת אמרה שתשיג פתילות, והשניה תשיג שמן וכו', ובאמת עמדנו במשימה וכל אחת עשתה כפי שהתחייבה, והנה הגיע הרגע הגדול, הדלקנו את הנרות בשמחה, ובתוך התופת זכינו להאיר את החשיכה, וכמוכן שעשינו זאת בזהירות בשעות הלילה המאוחרות, כדי שהצוררים לא ירגישו בכך, כי דבר כזה משמעו סכנת מוות אמיתית. אחרי שהדלקנו את הנרות, שרנו והודנו לה' יתברך, ובזמן ההדלקה עשינו תורנות, ובכל פעם אחת מאיתנו היתה משיגה מהקומה העליונה, האם מגיע צורר לעברנו.

והנה, לפתע צעקה השומרת, "תכבו את החנוכיה! אחד מהמפקדים מגיע". מיהרנו לכבות את החנוכיה, והשתרענו על הדרגשים בשביל שלא ירגישו בכלום. אותו צורר נכנס ומיד הריח ריח של עשן. הוא פנה אלינו ושאל, "אני יודע שחנוכה היום! וידוע שהדלקתן נרות! אני רוצה לדעת מי הדליקה את הנרות?". שקט... שוב שאג הצורר, "מי זאת שהדליקה?", ושוב דממה. בפעם השלישית הוא חזר

**וקשרתם אותם לאות על ידיכם
והיו לטוטפות בין עיניכם...**

חלוקת תפילין מבצע

בסיעתא דשמיא ישנו תורם נכבד מחו"ל שיוצא בפרויקט חלוקת תפילין ליתומים, מעוטי יכולת או חיילים המעוניינים להניח תפילין בכל יום.

**החלוקה תתקיים בעזרת ה',
בטקס חגיגי בבנייני האומה בירושלים
(בתאריך ד' אלול ה'תשפ"ג 21/08/23 למנינים)**

בליווי רבנים, זמרים, אישי ציבור וארוחת ערב חגיגית.
*מדובר בתפילין ספרדי מהודרות בהמה גסה.

הטקס מיועד גם לגופים או מוסדות הרוצים להגיע לטקס עם התלמידים והנזקקים.
לפרטים נוספים ניתן ליצור קשר בטלפון 054-2522667 ©

**מקווה חדש ונקי
בסטנדרטים הגבוהים ביותר:**

מהודר בכל ההידורים ובתכלית הכשרות
לפי כל השיטות והחומרות
בהמלצתם ובפיקוחם של גדולי ישראל

נבנה ברמה גבוהה וביופי מיוחד
עובר נקיון יסודי מידי יום ביומו
ע"י חברת נקיון

המים מוחלפים בכל יום

לפרטים נוספים: 02-9664455
רחוב יוסף חכמי 48 מורדות בית וגן ירושלים

פנינים

וּפְרָפְרָאוֹת נִבְחָרִים לַפְּרִשְׁת׃ הַשְּׁבוּעַ "פְּרִשְׁת׃ חֻקֹּת"

עורך: הרב יוסף ברגר

לתגובות והנצחות – לשיעורים והרצאות: pninim16@gmail.com - 054 - 8455798 - ניתן לקבל את העלון במייל.

גזירת מאמרו של הקב"ה. אבל הרה"ק מרוזין הסביר: "למהר טמאים" – כלומר, השי"ת מטהר את אלה שחושבים עצמם לטמאים, שמכירים בהטאותיהם ומודים ומתוודים עליהם ויודעים כי עדיין להם עבודה רבה, "ולטמא טהורים" – אבל מתעב את הטהורים ב"אומר קדוש" – אלו שאומרים על עצמם שהם קדושים – אשר אין בהם מום...

זאת התורה אדם כי ימות באוהל כל הבא אל האוהל וכל אשר באוהל יטמא שבעת ימים (יט, יד)

אמר ריש לקיש: אין התורה מתקיימת אלא במו שממית עצמו עליה שנאמר "זאת התורה אדם כי ימות באוהל" (ברכות סג). שאל הרה"ק בעל ה"אמרי אמת" ז"ע – לפי הדרש שדרשה הגמרא, מה הפירוש של המשך הפסוק: "כל הבא אל האוהל וכל אשר באוהל"? אלא הסביר וענה: המשך הפסוק "כל הבא אל האוהל וכל אשר באוהל" הכוונה, על אלו הנסמכין על הממית עצמו באהלה של תורה, אלו התמכין דאורייתא! דקל וחומר הוא: ומה אם אחד שמת תחת האוהל, מטמא הוא את כל הנמצא תחת האוהל, ועל כך מפרשים חז"ל "אין התורה מתקיימת אלא במו שממית עצמו עליה", ודאי וודאי שהוא מטהר את אותם שתומכים בו וסומכים עליו, כל הבא וכל אשר נמצא מכבר באוהל, שהרי מידה טובה מרובה...

זאת התורה אדם כי ימות באוהל וכו' (יט, יד)

אמרו בגמרא (שבת פג): אמר רבי יונתן לעולם אל ימנע אדם את עצמו מביהמ"ד ומדברי תורה, אפילו בשעת מיתה, שנאמר "זאת התורה אדם כי ימות באוהל", אפילו בשעת מיתה תהא עוסק בתורה. סיפור נפלא מסופר על הגה"ק בעל ה"חתם סופר" ז"ע שמראה לנו בפועל איך מתקיימת דברי הגמרא הנ"ל: בסוף ימיו של החתם סופר ז"ע שלח מכתב לתלמידו הגה"ק רבי מנחם כ"ץ ז"ע שיכוא אליו בדיחות, ונסע התלמיד מיד. כשהגיע לפרשבורג מקום משכנו של החתם סופר, ניסו תלמידיו של החתם סופר למנוע ממנו להיכנס, היות והוא היה כהן, וידעו שמצב רכס אנוש וקרוב מאד ליציאת נשמה ר"ל. ברם היות ורבו קרא לו – נכנס. כשראהו החת"ס, נתמלא שמחה, ואמר לו: מנחם, האם זוכר אתה את החידוש שאמרתו לך לפני עשרות שנים בסוף מסכת סוטה? ענה ואמר, כן זוכר אני. ביקשו החת"ס שיהווה על הדברים, וחזר על כל דברי החת"ס שאמר אז. צהבו פני החת"ס ואמר: ב"ה חזרתי על כל חידושי שחידשתי בחיי, וכמו שכתבו חז"ל (פסחים גא) אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו, אולם חידושי זה לא היה זכור לי, ובי"ה שהוכרתני. ואז רמו לו בידו הק' למהר ולצאת כיון שהגיע יציאת נשמה, ועלתה נשמתו הטהורה לגנוי מרומים ותלמודו בידו...

וכך תיאר סופר קהילת פרשבורג בימים ההם את ימיו האחרונים עלי אדמות של מרן החתם סופר ז"ע: לילה רגוע יחסית עבר על הצדיק אך בחולשה רבה, ועם בוקר נכנס הפרופסור הוינאי המפורסם ד"ר קנובליך ופוסק כי המצב חמור, אלו הן השעות האחרונות... הרופא מגיש לנחיריו של הצדיק חתיכת בצל חריפה, כדי לעוררו. הרב ננער, והוא מלחש בבדיחותא: "הפעם לא יועיל לא בצל ולא קנובליך (שומים, באודיש). כוונתו היתה לרמוז, כי פעולותיו של פרופ' קנובליך לא יועילו..."

יום לפני האחרון: המצב חמור. הרופא רומז בעיניו כי ביד הרפואה אין כבר כל אפשרות לעזור. אנשי החברה קדישא כבר נמצאים, הכל דרוכים, אך מצפים לנס. והנה מתעורר הרב שוב להכרה מלאה. הדבר נוסך עידוד והרגשה של תקווה, אולי ירחם... הכפה הגדולה שכיסתה את הראש הקדוש פטה מעט לצד פניו, והרב החולה הויזה למקומה. פניו הקדושים נראו עתה במלואם, ואור שמימי שנשקף מהם הרעיד את כל הנוכחים. ואז פונה הרב לבנו השני רבי שמעון – מי שהיה אחר כך לרבה של קראקא: "מדוע מטרידים

יידבר ה' אל משה ואל אהרן לאמור, זאת חוקת התורה אשר צוה ה' לאמור וכו' ויקחו אליך פרה אדומה תמימה (יט, א-ב) לפי שהשמן ואומות העולם מונין את ישראל לומר, מה המצוה הזאת ומה טעם יש בה, לפיכך כתב בה חוקה. גזירה היא מלפני, אין לך רשות להרהר אחריה (רש"י).

שואלים המפרשים: מפני מה יהיו אומות העולם עומדים ומבקשים טעם, דווקא לחוק זה ולא לכל שאר החוקים? ושנית, אם "אין לך רשות להרהר אחריה", מפני מה מביא רש"י לאחר מכן את טעמו של רבי משה הדרשן: "משל לבן שפחה שמינף את מרקלינו של המלך, ואמרו, תבוא אמו ותקנה צואת בנו, כך גם תבוא הפרה אדומה ותקנה את הטא העגל"? אלא מתרץ הגה"ק בעל ה"כתב סופר" ז"ע בהקדם קושיה נוספת: דלכאורה לפי טעמו של רבי משה הדרשן – מה צורך היה בפרה האדומה שתהא מכפרת על הטא העגל? הרי נאמר בתורה במפורש: "ויגוף ה' את העם על אשר עשו את העגל" (שמות לב. לח), שכל מי שחטאו בעגל מתו במגפה. ולמי אפוא היתה עוד דרושה הכפרה? ועל כך משיב הרמב"ן, בפרשת כי תשא, שמתו רק מי שחטאו בעגל בפועל, ואילו לכפרה של הפרה האדומה הוצרכו מי שחטאו במחשבה בלבד, שכן בעבודה זרה, בשונה משאר העבירות, הקב"ה מצרף מחשבה רעה למעשה.

ולפי", נבין את משמעות שאלתן של אומות העולם: "מה המצוה הזאת ומה טעם יש בה?" – מפני מה דרושה כאן כפרה למו שחטאו במחשבה, והרי על פי דין, בכל העבירות המחשבה אינה נחשבת כמעשה? ועל כך באה התשובה: "לפיכך כתב בה חוקה, גזירה היא מלפני" – כאן לפנינו חוק, גזירה, דבר שהוא יוצא מן הכלל, וזאת משום ש"אין לך רשות להרהר אחריה" – משום שבעבודה זרה אסור אפילו להרהר, ואף הרהורו, עצם המחשבה, הריחו בנדר הטא ככד...

אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה עול, ונתתם אותה אל אלעזר הכהן והוציא אותו אל מוהין למחנה (יט, בג)

סח המגיד הרה"ק בעל העבודת ישראל מקדושינ ז"ע: לימוד גדול בעבודת ה' יש ללמוד מכאן! "אשר אין בה מום" – אדם שרואה את עצמו כאילו הגיע כבר לשלימות ואין בו שום פגומה ומגרעת, אין בו מום כלל, הרי זה סימן מובהק "אשר לא עלה עליה עול" – אשר לא עליו עדיין עול מלכות שמים! ואדם כזה צריך להתקרב אל צדיקי הדור – ונתתם אותה אל אלעזר הכהן, ויוכיחו לו שעדיין הוא שרוי "מחוץ למחנה" ועוד לא התחיל בעבודת ה' מאומה...

ועל משקל זה פירש הרה"ק רבי אברהם יעקב מסדיגורא ז"ע – את הגמרא (ברכות יז). "מרגלא בפומיה דרב, לא כעולם הזה העולם הבא, העולם הבא אין בו לא אכילה ולא שתיה אלא צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם, ונהנין מזוי השכינה". ואמר הרה"ק מסדיגורא ז"ע: יודעים אתם באיזה זכות יוכו הצדיקים לשבת עם אותם "עטרותיהם"? בזכות "בראשיהם" – משום שכל ימי חייהם, החזיקו את עצמם, שהם בראשית העבודה. עדיין לא השיגו מאומה. מתוך כך, עמלו ללא הרף, ללא ליאות, להשיג השגות גבוהות ביותר. על ידי זה, יצרו לעצמם את ה"עטרות" הנשגבות!!!

ובכך, יש להביא כאן גם את אמרתו של הרה"ק רבי ישראל מרוזין ז"ע על הנאמר (ויצר לפרש פרה) "למהר טמאים לטמא טהורים באומר קדוש". הדפשת הפשוט הוא: שההפכיים בעניין הפרה, שהיא מטהרת טמאים ומטמאת טהורים, אינם על פי השכל, אלא באומר קדוש – על פי

אותי עתה, הרי עדיין יש לנו שהות מספקת, עוד נוכל בעזרת השם להתפלל מחר במנין, ועתה כאשר עלי להתכונן ולחזור על כל מה שלמדתי בחיי, אסיפה זו מטרידה את מחשבותי... רטט עבר בין הנוכחים. איש מהם לא יכול לעצור את רגשותיו, הדמעות פרצו וזלגו, אך החתם סופר נשאר בשלוותו ואומר: "מדוע אתם בוכים? אשרי מי שמילא את שנותיו וימיו כמוניו אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו! מחר בבוקר בשעה שבע ומחצה הוא הזמן... ועתה לכו לבייתכם לשלום..."

יום האחרון: דברי הצדיק בליל אמש אודות השעה 'שבע ומחצה' לא מש מזכרונם של הנוכחים, והנה שעה זו ממשמשת ובאה... זעה קרה מכסה כל פנים, ודמעות רותחות מתערבות בה, רק איש אחד נשאר רגוע: הצדיק עצמו. כמו ידיו הוא חולץ תפילין של רש"י ומתעמר בתפילין של ר"ת. הוא קורא את הארבע פרשיות שבתפילין, אומר פרק בתהילים ולומד משנה אחת. אחרי רגע של דומיה הוא מסיר את תפילו, מוסרן לידי משמשו הנאמן ואומר: "הא לך תפילין אלו במתנה, מחר לא אודקק להן יותר, אהיה חפשי מן המצוות..." ואז מבקש הצדיק: "תנו לי משהו למען ולברך", הרופא שלא מש מהמקום מחליט לרסק פרי קר עבור החולה. הצדיק נהיה ערני מאד, כאילו והוא עומד עתה באחד משעורי בישיבה. הוא פותח בדיון הלכתי עם הרבנים והתלמידים בענין "ספק ברכה" באכילת פרי מרוסק, עד שלבסוף הוא פוסק כי יש לברך "שהכל". ואז נפתחה הדלת ואחד מן התלמידים שהגיע מרחוק היה הנאון רבי מנחם כ"ץ ז"ע נכנס לחדר ומשוחח עמו (הקטע שהכאנו בתהילה), ואז ביקש החתם סופר מרבני העיר ותלמידיו שנוכחו בחדר, שיקרבו למטתו ויעסקו בתורה, כדי ששנשמתו תפרד מן הגוף מתוך קול התורה... התלמידים עשו כבקשתו, ואז הצדיק מסתדר ומיישר את גופו הקדוש על יצועו, וקריאת "שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד!" נזעקו מהסובבים, ונשמתו הסתורה עלתה לגנוי מרומים ביום כ"ה תשרי שנת ת"ר - הוסרה עמרת כלל ישראל - לא לפני שנתיקים בו מאמר הו"ל הנ"ל: "אמר רבי יונתן לעולם אל ימנע אדם את עצמו מביהמ"ד ומדברי תורה, אפילו בשעת מיתה, שנאמר "זאת התורה אדם כי ימות באהל", אפילו בשעת מיתה תהא עוסק בתורה..."

כן מסופר על הגה"ק **משעבין ז"ע** שבאחד הלילות בתקופה האחרונה לחייו, פנה למשמשו ואמר: האם תוכל להביא לי שו"ת נודע ביהודה חלק יו"ד, ברצוני לעיין שם בתשובה בהל' טריפות. בבוקר סיפר המשמש לחתנו של הנאון שבלילה ביקש הרב את הספר נודע ביהודה. הלך חתנו ה"ה **הנאון רבי ברוך שמעון שניאורסון ז"ע** לבית חותנו ושאלו: איזו שאלה בהלכות טריפות היתה לפניו באמצע הלילה? השיבו הנאון, אני כבר מתכונן לדרך... כשמגיעים למעלה צריכים להיבחק על מה שלומדים פה, לכן אני חוזר למבחן. חזרתי לעצמי את הנודע ביהודה, ובתשובה פלונית שכחתי משהו, לכן הוצרתי לעיין בה...

ויבואו כל בני ישראל כל העדה וכו' ותמת שם מרים (ב, א)
למה נסמכה מיתת מרים לפרשת פרה אדומה, לומר לך מה קרבנות מכפרין אף מיתת צדיקים מכפרת (רש"י). שאל הגה"ק בעל **הפנים יפות** ז"ע - לפי זה, הרי היה ראוי יותר להסמיכה לפרשת הקורבנות בחומש ויקרא המיוחדים לכפרה, ומפני מה נסמכה לפרה אדומה דווקא? אלא רמז גדול יש בדבר! אף שמיתת צדיקים מכפרת, מנינה על הרשעים, ומבטלת מהם גזירות קשות. מכל מקום רעה גדולה היא לצדיקים ולכשרים, כי בעוד הצדיק חי אתנו בעולם הזה הוא מונן על הדור, על ידו בא השפע לעולם, כמו שכתבו הו"ל (תענית כד). "כל העולם ניוון בשביל חנינא בני", גם משפיע אור גדול וקדושה רבה לכל הרוצים להטהר ולהתקדש, כמו שמצינו שבהסתלקות אליהו נתמעטה הנבואה מן הנביאים, ואמרו ביומא (למ): "משמת שמעון הצדיק נמנעו הכהנים מלברך בשם". הרי שמיתת צדיקים יש בה גרעון והסרון לכשרים אף שיש בה כפרה לרשעים, כמו בפרה אדומה שמצד אחד מטהרת טמאים ומאיידך גיסא מטמאה טהורים. לפיכך נמשלה דווקא לפרה אדומה...

סיפור נורא על מיתת צדיקים שמכפרת - מסופר על הרה"ק **רבי ישכר בער מנדבורנא ז"ע** שבעיירת נדבורנא שם הנהיג את עדתו פשטה מגפת החלי-רע, והרבה אנשים נשים וטף נספו במגפה ההיא. באו כל העם שנשארו בחיים בבכי תמרורים לרבי: רבי! תבקש רחמים עלינו!

עוד מעט ואנחנו כולנו כלים... ציוה הצדיק לרתום מרכבה ולנסוע ליער שמחוץ ליער. כולם השבו, כי הרבי בודאי רוצה להתבודד במעמקי היער ללא שיפריעו לו ולבקש ולהפציר רחמים על העיר. אך כשהגיעה המרכבה מחוץ ליער, נוכחו כולם לדעת כי לא כן הם הדברים, ומשהו ממיר ונעלם אופף את מעשיו של הרבי. הרבי ציוה להעמיד את המרכבה באמצע הדרך, לרחבה, ואמר לבעל העגלה ולאנשים שנסעו עמו: אם תבוא לכאן מרכבה כבודה אחת, ובתוכה איש זקן נכבד, זקנו מגודל ולבן כשלג, ויבקש מכם לנסות הצידה למען יוכל לנסוע הלאה, לא תאבו ולא תשמעו לו! ואפילו אם יצעק עליכם אל תפחדו! ואף אם יאיים עליכם בכמה אימים לא תזווו ממקומכם, ומורא לא יעלה על לבבכם... האנשים קיימו מצוותו ועמדו באמצע הדרך, והנה הגיעה המרכבה הכבודה ובתוכה האיש הזקן, וביקש מהם לתת לו לנסוע הלאה לדרך. הם לא שמעו לו, והוא איים עליהם בהרב הדח, שהוציא מתערה, אבל ללא הועיל. הם לא זוו ממקומם. ואחרי שכל אימיו לא הועילו, יצא הזקן ממרכבתו ופנקס גדול בידו, ניגש לרבי והראה לו את הפנקס. הרבי התכונן ככתוב... ולחש לו משהו באוזנו, וציוה לרתום את המרכבה ולחזור הביתה. בהגיעם הביתה סיפר הרבי, כי אותו זקן היה ה"מלאך המוות" בעצמו, והוא רצה לבוא ולהמשיך במסע ההרג בעיר, וכשלא נתתי לו בשום פנים ואופן, הוא הראה לי את הפנקס שבו כתוב את ספרי החיים ואת ספרי המתים, ולדאבוני ראיתי כי מידת הדין מתוחה עדיין על כמה אלפים נפשות מישראל, ועליהם להסתלק במגיפת החלי-רע, ואז התכוננתי וראיתי שאין לי עצה אחרת לבטל את הגזירה הנוראה ולכן ביקשתי ממנו לעשות עיסקת חליפין - שאני יסתלק בעד שתיים עשרה אלף נפשות, ונעתרו מן השמים לבקשתו, שאני יפדה אותם, ולכן אמר הרבי לבני ביתו והסידיו: הנני נפרד מכם! כי אני הולך לבית עולמי!... ובכך תכופר ותעצר המגיפה! וכך הוזה, מיד עצם את עיניו ועלה בסערה השמימה, והמגיפה נעצרה...

ויאמר ה' אל משה ואל אהרן יען לא האמנתם בי להקדשני לעיני בני ישראל לכן לא תביאו את הקהל הזה אל הארץ (ב, י. יב)
על זה אמרו הו"ל: לפי שהיה בכלל כעם בא לכלל מעות (ספרי מוטות). והנה דעת הרמב"ם שהטאו של משה היה בשביל שכעם ואמר "שמעו נא המורים", ולכן לא נכנס לארץ. (בגליון המוגדל שהוצאנו, הבאנו כמה וכמה שיטות) ונשאלת השאלה, הרי הכתוב אומר בפירושו: "יען לא האמנתם בי להקדשני", רואים מכך שההטאו היה בשביל שלא עשו כפי שהקב"ה ציוה לדבר אל הסלע אלא הם הכהו? אלא מסביר הגה"ק **רבי מרדכי בנעט ז"ע** הסבר נאה, שבעצם, שני הדעות נכונות. וההסבר הוא כך: באמת היה העונש על שהכה את הסלע ולא דיבר אליו, אבל זה אירע בגלל שכעם ואמר שמעו נא המורים. כי מבואר בהו"ל (בבא מציעא פו) "אמר רב יהודה אמר רב: כל מה שעשה אברהם למלאכים בעצמו, עשה הקב"ה לבניו בעצמו, וכל מה שעשה אברהם ע"י שליח, עשה הקב"ה לבניו ע"י שליח". כמו שרואים בפר' וירא - "ואל הבקר רץ אברהם" - וכנגד זה "ורוח נסע מאת ה' ויגו שלמים (בהעלותך יא.ל). "ויקה המאה וחלב" - וכנגד זה "הנני ממטיר לכם לחם מן השמים (בשלח מ.ד). "ויקה נא מעט מים" שזה היה כבר על ידי שליח - כנגד זה ציוה הקב"ה "והכית בצור ויצאו ממנו מים". והנה משה היה סבור, כיוון שהשכינה נדברת מתוך גרונו, אם יאמר לסלע לתת מימיו, או הקב"ה בעצמו המדבר והנותן, ולכן בחר לעשות רצון ה' להכות בסלע, שיהיה על ידי שליח. אך כיוון שבא לכלל כעם, וכל הכועס שכינה מסתלקת ממנו (פסחים טו), ושוב לא היתה מדברת מתוך גרונו, ממילא אפילו היה מדבר אל הסלע, היה זה על ידי שליח, ולא היה צריך להכות בסלע, ושפיר היה החטא על ידי שכעם והכה בסלע...

וישמע הכנעני מלך ערד וישב הנגב כי בא ישראל דרך האתרים וילחם בישראל וכו' וידר ישראל נדר לה' ויאמר אם נתון תתן את העם הזה בידי והחרמתי את עריהם (בא, א.ב)
"וישמע הכנעני" זה עמלק שנאמר "עמלק יושב בדרך הנגב", ושינה את לשונו לדבר בלשון כנען כדי שיהיו ישראל מתפללים להקב"ה שימסור כנענים בידיהם והם אינם כנענים. ראו ישראל לבושיהם כלבושי עמלקים ולשונם כלשון כנען. אמרו: נתפלל סתם, שנאמר: אם נתון תתן את העם הזה בידי. הרה"ק **רבי יצחק מווארקה ז"ע** אמר: מדברי רש"י הנ"ל ישנו ראייה שהלבוש והדיבור של האדם הם הקובעים את מהותו! מניין? כי לכאורה צריכים להבין, מדוע לא שינו העמלקים גם את מלבושם ואז היו מטעים באמת את ישראל להתפלל על הכנענים? אלא התירוץ הוא: שאילו היו העמלקים משנים את לשונם וגם את מלבושיהם אז היה עצם מהותם משתנה על ידי זה והיו נעשים באמת לכנענים, והיתה מועילה תפילת ישראל נגד הכנענים. כי אם משנים את הלשון ואת הלבוש, משתנית על ידם גם התכונה והאופי המיוחד!...

הודו לה' כי טוב - לרגל מלאות 11 שנה לצאת הגליון
"פנינים" הוצאנו השבוע גליון הגיגי מורחב, ניתן לקבלו:
pninim16@gmail.com

הדפסת והפצת הגליון
לעילוי נשמת מרת תקוה לוטה בת ר' שמואל ז"ל
גלב"ע ד' תמוז
הונצח ע"י בנה ידידנו עו"ד הר"ר ערן פלס הי"ו - ר"ג

לתגובות והערות: שגיא 054-888199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבֶת: 19:30

יְצִיאַת הַשָּׁבֶת: 20:33

ר"ת: 21:03

לקבלת העלון במייל -

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 607 23.6.2023 - ד' תמוז תשפ"ג

זֶה הַשְּׁמַעַן לְהַ' צְדִיקִים וְבוֹא בִּי

פְּרִשֶׁת - זִקְקַת

יען לא האמנתם בי להקדישני לעיני בני ישראל (כ,יב)

משה רבנו נצטווה לדבר אל הסלע, אך הוא היכה אותו, ועל כך נענש שלא יזכה להכניס את עם ישראל לארץ ישראל - "יען לא האמנתם בי להקדישני לעיני בני ישראל". אילו היה משה מדבר אל הסלע, ובעקבות כך הסלע היה מוציא מים - על ידי זה היה מתגדל ומתקדש שם שמים. ודבר זה נמנע על ידי משה, בכך שהיכה את הסלע ולא דיבר אליו כפי שנצטווה.

ולכאורה מה ההבדל הגדול בין דיבור להכאה, וכי מה זה משנה לסלע אם מדברים אליו או מכים אותו? האם סלע שמוציא מים אחרי שהיכו אותו - זה לא נס?

ה"חתם סופר" מביא בשם הכוזרי: אכן לסלע עצמו אין שום הבדל אם מדברים אליו או מכים אותו. בין כך ובין כך זהו נס גדול - בין אם הסלע מוציא מים מחמת דיבור או שמוציא מים מחמת הכאה. אבל יש נפקא מינה גדולה בין דיבור להכאה.

כשהצדיק מדבר אל הסלע, והסלע שומע לו - על ידי כך רואים במוחש את כוחו של הצדיק. "וְתִגְזֹר אֶמְקֹר וְיִקַּם לְךָ" (איוב כב,כח) - הצדיק שולט על מערכות הטבע והקב"ה מקיים את דברו. וכשמושה היכה את הסלע במקום לדבר אליו - בכך הוא מנע מעם ישראל לראות את כוחו הגדול של הצדיק.

הרבה ר' שלום מספר על יהודי תמים, ממתפללי מניין הוותיקין בבית החזון איש, שנהג לשאול בכל דבר את החזון איש. פעם בא אל החזון"א סמוך לשבת וסיפר שצינור המים בביתו התפוצץ, ומכיוון שהאינסטלטור לא ירצה לבוא אליו בשעה זו ביקש שה"חזון איש" יאמר שהמים יפסיקו לזרום... עשה החזון"א כבקשתו, והנה המים אכן פסקו מלזרום! במוצאי שבת שב היהודי לבית החזון"א, והפעם בפיו תלונה הפוכה: "עכשיו אין לי מים בבית..." וביקש שהחזון"א יאמר שהמים יתחילו לזרום. עשה ה"חזון איש" כבקשתו, והמים התחילו לזרום! "מי מושל בי? - צדיק!" (יחי ראובן)

אל תירא אתו כי בידך נתתי אתו (כא, לד)

מעשה בבעל תשובה שהגיע אל רבו, כשסכום גדול של כסף בידו, ושאלתו בפיו: לפני מספר חודשים, כשטרם זכיתי לשוב בתשובה, שמעתי שרבים עומדים לטוס לציונו של צדיק מסוים בחוץ לארץ. בעוונותיי, נרקמה בלבי מזימה זדונית. התוכנית היתה, שאטוס עם הקבוצה הגדולה לקבר הצדיק, ובבוקר, כשכולם ילכו להתפלל שחרית במתחם הציון, אעשה את עצמי כישן, וכשאשאר לבדי באכסניה, אוכל לגנוב את ממונם של האנשים, ירחם ה'.

ובכן, הגענו לציון הקדוש, וכשכל בני החבורה יצאו לתפילת שחרית, נותרתי אני לבדי באכסניה. כשעמדתי לקום ולהתחיל במזימת, הבחנתי לתדהמתי, שמאן – דהוא הקדים אותי... ראיתי למול עיני גוי ערל מבני המקום, שאוסף לתוך תיקו את השטרות הרבים שהוטמנו באמתחות חברי.

ניתרתי מהמטה, ושאגתי בעוצמה לעבר האיש, "אני מיד מזמין משטרה, כדאי לך לעזוב את התיק ולהסתלק מכאן"... לא ניתן לתאר את גודל האימה והבהלה שנפלה על הגנב. הוא השליך מידי את התיק הגדוש בשטרות, ונס ונמלט מהמקום. כעת, חשבתי בלבי, התמזל מזלי, כי זכיתי שעשו עבורי כמעט את כל העבודה, וכל שנותר לי הוא רק ליטול את התיק ולברוח עם השלל הרב.

אלא, שפתאום נפתחה הדלת, והופיעו כמה מבני החבורה, שקול זעקותי הגיע לאוזנם. כשראו בחוץ את הגנב שנמלט, ואת תיק השטרות המשליך על הרצפה, הבינו היטב את שארע כאן. האנשים נפלו על צווארי, הודו לי מקרב לב והרעיפו עלי ברכות, על שהצלתי את ממונם במעשה הגבורה והתושייה שלי...

לבסוף החליטו בני החבורה ליתן לי 'פרס', כאות הוקרה על מעשה הגבורה וההצלה שלי, ומסרו לידי חלק מהסכום הגדול אותו הצלתי... מאז אותו היום, בו ראיתי כיצד מן השמים מנעו ממני לבצע את זממי, התעוררו בקרבי רגשות של חרטה ותשובה, עד שזכיתי בסיעתא דשמיא לשוב בתשובה שלמה.

ועתה, מנקרת השאלה בקרבי: מה עלי לעשות עם הממון שקיבלתי במתנה עבור הצלת כספם של האנשים, כאשר האמת היתה שכל כוונתי היתה להצילו לעצמי... האם זו 'מתנה בטעות', או שמא מאחר ועל כל פנים הצלת הממון היתה הודות למעשיי, אוכל להחזיק במתנה לעצמי?

השיב מו"ד הגאון יצחק זילברשטיין שליט"א: נאמר בפרשת חוקת, שכאשר יצא עוג מלך הבשן לקראת ישראל כדי להלחם בהם, אמר ה' יתברך למשה רבנו: "אל תירא אותו, כי בידך נתתי אותו ואת כל עמו". דהיינו, משה היה ירא להלחם בעוג, והוצרך הקב"ה להבטיחו שינצחו. ושואלת הגמרא, הרי סיחון – אחיו של עוג, שגם היה ענק וגיבור מטיל אימה – בא להלחם בישראל קודם לכן, וממנו לא היה משה ירא, ומדוע, אפוא, פחד משה מעוג?!

משיבה הגמרא: משה לא היה ירא כלל מזרוע בשר ודם, אלא חשש שמא תעמוד לעוג הזכות של אברהם אבינו. שכן עוג הוא זה שבא לספר לאברהם כי לוט בן אחיו נלקח בשבי במלחמת המלכים, כדכתיב "ויבוא הפליט ויגד לאברם העברי", הפליט הוא עוג שפלט מדור המבול. מוזכות זו של מעשה החסד של עוג, היה ירא משה רבנו.

אלא, שבמדרש (הובא שם בתוספות) מבואר, שכוונתו האמיתי של עוג היתה זדונית – הוא סיפר לאברהם אודות נפילת לוט בשבי, כדי שאברהם יצא למלחמה נגד ארבעת המלכים ויהרג, ואז ישא עוג את שרה אמנו! וכבר תמה בספר 'דעת זקנים' (מבעלי התוספות, במדבר שם): הלא כוונתו של עוג לרעה היתה, ואם כן ממה היה ירא משה רבנו?

ותרץ: "כיוון שהצלה באה על ידו של עוג, היה לו למשה לירא ממנו, כמו שמצינו שבזכות ארבעים ושניים קרבנות שהקריב בלק, זכה ויצאה ממנו רות, אף על פי שלא נתכוון בלק אלא לרעה, לקלל את ישראל!"

רואים אנו דבר פלא – למרות כוונתו הזדונית של עוג, פחד משה רבנו שעצם מעשה החסד וההצלה שעשה, יעמוד לו במלחמתו נגד ישראל.

כעין זאת נוכל לומר גם במקרה שלנו – הגם שכוונתו של האיש היתה לרעה, מכל מקום, מחשבה רעה אינה מצטרפת למעשה, והיות ועצם המעשה הביא להצלת כספם של חבריו – וכבר למדנו שגם על מעשה שמצד עצמו הביא לטובה יש לאדם זכויות – ממילא יכול האיש להשאיר את המתנה שנתנה לו בידו ('אחת שאלתי').

וַיִּבְנוּ אֶת אֹהֶל שְׁלֹשִׁים יוֹם כֹּל בֵּית יִשְׂרָאֵל (כ,כט)

בכו על אהרון הכהן "כל בית ישראל? ופירש כי המילה "כל" באה לרבות שבכו עליו גם האנשים וגם הנשים. שהיה אהרון הכהן אוהב שלום ורודף שלום, ומטיל אהבה ואחוזה בין בעלי מריבה ובין איש לאשתו, ולכן נאמר "כל בית ישראל".

מנהגו של הגאון מטשיבין, רבי דב ווידנפעלד זצ"ל, היה להשכין שלום בין איש לאשתו. וכך היה אומר: "יודע אנוכי שיגרם לי מכך עלבונות ועוגמת נפש, אולם הכל כדאי, ובלבד שישכון השלום בתוך בית יהודי".

ובהלצה היה מוסיף, אמרו חז"ל (ברכות נו): "כי הרואה קדירה בחלום, יצפה לשלום". ותהא, כלום מהו הקשר בין קדירה לשלום? וביאר לכשתבונן נראה, שאין רודף שלום כמו ה"קדירה" – הסיר שעל האש, הוא מפריד בין שתי היריבות החלוקות והשנואות, האש והמים, שכן שניהם מתנגדים האחד לשני.

האש רוצה לשרוף ולכלות את המים. והמים רוצים לכבות את להבות האש, וכאן באה הקדירה ועושה שלום ביניהם. ומה מקבלת הקדירה בתמורה לכך? היא מתלכלכת ואף פניה משחירים, אבל העיקר שיוצא לבסוף מאכל טוב וטעים וכולם שמחים ומתענגים עליו!

סיפר רבינו ה"חזוה מלובלין" זצ"ל: "כשהפלגתי ללכת בעובי היער נזדמן לי לראות אדם המקיים לעצמו בקתה מעצים שחטב קודם, וראיתי שבכל עץ אשר היה בו גדם ובליטה המפריעה את חיבור הקרשים, לא היה חוטב העצים טורח כלל ליישרו ולהחליקו במכבש, אלא היה נוקב חור בעץ שכנגד הבליטה ומחבר את העצים אחד לאחד ונבנתה לה הבקתה.

ומזה למדתי מוסר השכל גדול. שלאהוב אין פירושו לשנות את זולתי וליישרו כפי הבנתי אלא עלי להתאים את עצמי אל זולתי ולא על ידי קיצוץ בליטותיו! עלי לקדוח, חור כדי לקלוט ולשבץ אותו בתוכי, ועל ידי זה שאתה מחבר אותו אליך – אתה אף מחובר אליו!" (עלון פנינים לשבת קודש – הרב יעקב שניאור שליט"א)

הַמָּה מִי מְרִיבָה (כ,ג)

ומעשה שהיה: כידוע, מתפלל היה מרן ה"חזון איש" זצ"ל במניין שהתכנס בדירתו. מובן שהתפלה היתה בחדרת קדש, כראוי. פעם הופרה הדממה בקולו של בן אחד המתפללים. רגז האב וכעס, והסה את בנו בקפידה. לאחר התפלה, קרא ה"חזון איש" לאב, ואמר: "היום לימדת את בנך שני לקחים שידריכוהו בחיים!" נהרו פני האב לשמע המחמאה, אך ביקש הסבר: "אילו שני לקחים?"

וה"חזון איש" אמר: "היום למד שאסור לדבר בתפילה – ושמותר לכעס"... והוסיף: "את הלקח הראשון, איני יודע אם למד. אבל את השני, יאמץ לבטח"...

תיקון מדת הכעס זו משימה קשה מאד, אבל בעמל מרבה ולמוד ספרי מוסר הדבר אפשרי. הכל בעזרת ה' יתברך החפץ לעזור לנו לתקן את מדותינו. (מעין השבוע)

וַיִּשְׁמַע הַכִּנְעֲנִי מֶלֶךְ עַרְדַּי יֹשֵׁב הַנֶּגֶב (כא,א)

כל נשמות ישראל אמרו בהר סיני נעשה ונשמע בקבלת התורה, ושמעתי פעם וורט נחמד על הנאמר בקידוש:

יִשְׁמָחוּ בַּמְּלֻכּוֹתָי – כל ישראל שמחים במלכות הקב"ה אך יש דרגות בעובדי השם: שומרי שבת – יש מי ששומר את השבת כהלכתה.

וְקוֹרְאֵי עֲנֵג – יש מי מענגה בלימוד תורה.

עִם מְקַדְּשֵׁי שְׁבִיעֵי – וישנם שרק מקפידים לקדש בערב שבת.

כֻּלָּם יִשְׁבְּעוּ וַיִּתְעַנְּגוּ מִטוֹבָךְ – אך כולם כאחד נהנים ומתענגים ושובעים מסעודות השבת.

אומר רבי פנחס אריה אב"ד טורקא זיע"א וַיִּשְׁמַע רִ"ת עִם מְקַדְּשֵׁי שְׁבִיעֵי יִשְׁבְּעוּ וַיִּתְעַנְּגוּ הכוונה שע"י כח קדושת השבת הַכִּנְעֲנִי מלשון להכניע את השטן/יצר הרע והוא נרמז כי 'מֶלֶךְ-עַרְדַּי' גימטריה 'השטן'. עכ"ד ('כתפות האפוד'). ואולי אפשר להוסיף שזאת יעשה ע"י לימוד תורתנו הקדושה שבה יש שישים מסכתות, וזה רמוז 'ישב' ילך לישיבה וילמוד, 'הַנֶּגֶב' גימטריה שישים.

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן שירה בת גילה, אלינה בת אירנה, מאי בת מאירה.

לזרע בר קיימא: רווית רבקה בת אורלי, מוריה בת אורנה, מורן בת רותי.

לפרנסה טובה: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה.

לרפואה שלמה: מרים בת ציפורה, ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה,

שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בת רימה, יצחק יעקב בן

יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת

עזיזה. לעילוי נשמת: ציפורה בת מורוור ז"ל, אביגיל בת מרים ז"ל, אהרון רפאל בן

רבקה ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן

מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה

בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארז בן חיה ז"ל, יוסף

מיכאלשולי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מזולה ז"ל, משה בן

שושנה ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, זקלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף

בעדאש בן נוארה ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה

למושפחת בן שבת ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל, אסתר בת מרים ז"ל, רות בת

יוכבד ז"ל, אליעזר בן אסתר ז"ל.

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 739 במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מ"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בכל יום ב' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 977999777, סיסמת בנייה: 777.

עלון מס' 628 שנה י"ג העלון מוקדש לע"נ שמחה בת סרח זצ"ל א' תמוז תשפ"ג

929 תשפ"ג

חֻקַּת - תּוֹכֵן עֲנִינֵי הַפְּרָשָׁה

- א. מצות "פרה אדומה" - אופן עשית 'מי חטאת', סדר טהרת אדם שנטמא בטומאת מת דיני המת וטומאת מת (שמטמא אדם, כלים ואהל המת) (ט).
- ב. עם ישראל מגיע למדבר צין. מיתת מרים, נסיון מי מריבה - הוצאת מים מן הסלע, ועונשם של משה ואהרן שלא להיכנס לארץ ישראל (כ, א-ג).
- ג. משה מבקש מאדום לעבור דרך ארצו (שולח מלאכים), ומלך אדום סירב, ובני ישראל הלכו מסביב לאדום (כ, יד-כא).
- ד. פטירת אהרן בהר ההר, ויבכו בני ישראל את אהרן 30 יום (כ, כב-כט).
- ה. חֻקָּה - מלך ערד נלחם בישראל, ישראל התפללו ונדרו שיתנו את השלל לה', וה' נתן אותם בידי ישראל (כא, א-ג).
- ו. 'ויסעו מהר ההר' - תלונות בני ישראל על הלחם והמים, ה' שולח בעם נחשים, משה נושא תפילה לה'. וציווי ה' לעשות נחש נחשֶׁת, ומי שהביט בו נרפא (כא, ד-ט).
- ז. מסעי בני ישראל והנס בנחלי ארנון (כא, י-יז).
- ח. 'אז ישיר וישׂרֵאל' - שירת הבאר (כא, יז-כ).
- ט. ה' נותן את סיחון מלך האמורי ואת עוג מלך הבשן, בידי עם ישראל (כא, כא-לה).
- י. בני ישראל חונים בעֲרָבוֹת מוֹאָב מֵעֶבֶר לְיַרְדֵּן וְרָחוּ.

"אַתָּה יִדְעָה אֵת כָּל הַתְּלָאָה... וַיִּשְׁלַח מְלָאָךְ

וַיִּצְאֵנוּ!" (כ, יד, טז) - סיפור

יהודי עלה לביתו של הגרא"מ שך זצ"ל, והתלונן: "אינני יודע איך אני מחזיק מעמד... אנשים ממררים את חיי על לא עוול בכפי, מציקים לי ומעלילים עלי עלילות שווא... בעקבות כך, אני סובל מנדודי שינה ואף בני ביתי שרויים בצער בגללי... מה אעשה"? פתח רבנו בדברי פיוס וניחומין: "החזק מעמד, עוד תראה... ישועת ה' כהרף עין! האמת עוד תצא לאור. ובינתיים, הרי אתה יודע את מעלתם של ה'נעלבים ואינן עולבין' עליהם הכתוב אומר: 'וְאֶהְיֶה כְּצֵאת הַשֶּׁמֶשׁ בְּגִבְרָתוֹ... תוֹךְ כְּדֵי הַדְּבָרִים, נִפְתַּחְהָ הַדְּלֵת קַמְעָה. אֶחָד מִבְּנֵי הַבַּיִת נִיגַשׁ וְהִנִּיחַ לִפְנֵי הָרֵב כּוֹס תֵּה וּלְצִידָה הַעֲמִיד צְלוּחֵית דְּבַשׁ. כֹּאשֶׁר נָטַל הָרֵב אֶת כַּפֵּית הַדְּבַשׁ כְּדֵי לְהַמְתִּיק אֶת הַתֵּה, הַתְּבוֹנֵן בָּהּ מִמוֹשְׁכוֹת, וּלְפַתֵּחַ הַתְּרַגֵּשׁ מְאֹד וּדְמַעוֹת זָלְגוּ מֵעֵינָיו... "שִׁמְעֵנָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ" - פְּנֵה אֵל הַיּוֹשֵׁב מוֹלוֹ - "הֲרוּאָה אֶתְּהָ אֶת הַדְּבַשׁ הַזֶּה? מֵהַדְּבַשׁ אֲנִי לּוֹמֵד כְּעַת יִסּוּד גָּדוֹל וְעֵצוֹם! הַדְּבוּרָה רוֹדֶפֶת אַחַר הָאָדָם כֹּל יְמֵי חַיָּיהָ, מִטְרִידָה וּמְצִיקָה לְלֹא הָרַף וְאֵף עוֹקֶצֶת אֶת מִי שְׁעוֹמֵד בְּדַרְכָּהּ... עֻקֵּצְתָה כּוֹאֲבַת, צוֹרֶבֶת מְאֹד וּלְפַעֲמִים אֵף מְבִיָּאָה אֶת הָאָדָם לְיַדֵּי סִכְנָה... וְהִנֵּה, דּוּקָא מִתּוֹךְ הַדְּבוּרָה הַעוֹקֶצְנִית - יוֹצֵא דְבַשׁ... הַמֵּאֵל הַמִּתּוֹק בְּיֹתֵר בְּבִרְיָאָה. פְּלֵאֵי פְּלֵאִים! מְדוּעַ עֲשֵׂה כֵךְ הַקְּבָ"ה? אֵין זֶה אֱלֹא כְּדֵי לְלַמְּדֵנוּ יִסּוּד חֲשׁוּב: הַבּוֹרָא יִתְבַּרְךְ רָצָה לְהוֹרֹת לָנוּ כִּי דּוּקָא מִתּוֹךְ רְדִיפוֹת, צְרוֹת וְעֻקִּיצוֹת יְכוּלָה לְצַאת לְאָדָם טוֹבָה גְּדוּלָה וּמִתּוֹקָה שְׁאִין כְּמוֹתָהּ! הַמְבִין אֶתְּהָ? - סִיִּים הָרֵב שֶׁךְ זִצ"ל בְּמֵאוֹר פְּנֵיו - "מִתּוֹךְ הַרְדִּיפוֹת תְּבוּאָה לְךָ טוֹבָה גְּדוּלָה מְאֹד, תִּתְאַזֵּר בְּסַבְּלוֹנוֹת וְתִרְאֶה כִּי מַעַז יִיצֵא מִתּוֹךְ!"

[מחשבה אחת עמ' ע"א]

"זה שאמר הכתוב (איוב יד, ד): 'מי יתן טהור מטמא לא אֶחָד', כגון: אברהם מתרח, חזקיה מאחז, יאשיה מאמון, מרדכי משמע, ישראל מעובדי כוכבים, העולם הבא מעולם הזה. מי עשה כן, מי צוה כן, מי גזר כן, לא יחידו של עולם?" (במדבר רבה יט, א).

ונסיף מי מוציא מתוק ממר (במרה כשלא היו מים לעדה ציוה ה' יתברך את משה רבינו ע"ה לקחת עץ הכי מר ביקום - הרדפוני (עין מס' סוכה), ולזרוק אותו למים המרים, ואז נמתקו המים). היסוד לדברי המדרש נעוץ בהכרה שהעולם כולו אחד הוא. כיוון שהכל נובע משמיא, מחויבים אנו להגיע למסקנה שגם לכאורה 'הרע' שייך למגמה האלוקית, וגם בו ישנה איזו נקודת אור שבזכותה הוא קיים. 'יתירה מך, במצבים מיוחדים, יכולה אותה נקודת אור שברע להביא לכך שהרע יוציא מתוכו טוב, וטהור ייצא מטמא. לכן, לא יפלא ש'כלו הפך לָבֵן טְהוֹר הוּא', ושכן דוד בא דווקא בדור שכולו חייב. פרשת פרה אדומה שהיא לבני ישראל "חקת עולם", באה ללמד יסוד בהנהגת ה' בעולם ויסוד בשליחותו של עם ישראל. שתי מדרגות של עבודה קיימות, זו למעלה מזו: "סור מֵרַע וְעֲשֵׂה טוֹב". המדרגה האחת היא הנלחמת כנגד הטומאה ומעבירה אותה מן העולם. זוהי מדרגה שיש בה היכולת לזהות את הטומאה ולסור ממנה. הדבר איננו פשוט כלל ועיקר. לפעמים אין מבחינים ברע ובטומאה ועוד חושבים את הרע לטוב ולפעמים מזהים אותו אך אין הכוח להלחם בו. מדרגה זו של מלחמה בטומאה קיימת בכל מקום במידה זו או אחרת.

החידוש של עם ישראל בעולם אינו ה"סור מרע". המדרגה שהיא עיקר החידוש של עם ישראל בעולם, ובה מנהיג הבורא את עולמו, היא הפיכת הטמא לטהור. אברהם אבינו לא רק הרס ושבר את האלילים. הוא חידש בעולם דרך חיובית אחרת כשגייר וטיהר את האנשים. לא מדובר במניעת מעשים רעים אלא במהפכה חיובית. כל המתעסק עם תהליך טהרה מיוחד זה נטמא. ההתעסקות בטיהור הטומאה על ידי הפרה מקרב את המתעסקים אל הטומאה וגורם להם חולשה וטומאה. אבל מִכָּךְ אֲנִי לּוֹמְדִים לִיְמוּד גָּדוֹל. הַחִידוּשׁ הוּא לֹא רַק בִּיכּוּלֵת לְטַהֵר אֶת הַטְּמֵא. הַחִידוּשׁ הוּא שֶׁהַטְּהוֹר מְטַהֵר וּמִתְעַלֵּה מִתּוֹךְ מִצַּב הַטּוֹמָאָה.

"אין אדם עומד על דברי תורה אלא אם כן נכשל בהם". הכישלון סולל את הדרך למדרגה עליונה יותר. העולם נוצר מתוך התוהו, אברהם יוצא מתרח, עם ישראל מתהווה דוקא במצרים הטמאה והמשיח נקרא עני ויושב בין נכאים וחולים. אברהם אבינו בא לעולם כדי הראות שמתוך טומאה באה טהרה, ומתוך חושך בא אור! את אברהם אבינו החושך וההסתור לא מפחידים אלא מרוממים. לא לחינם אברהם אבינו הוא זה שהתנסה בעשרת הניסיונות. מבחינת אברהם אבינו כל חושך וגלות מהווה הזדמנות להתרומם ולטפס מדרגה, וזהו חידושו בעולם - ידע אברהם אבינו שאור גדול בא רק מתוך חושך גדול. כלומר מבהיר לנו אברהם אבינו שסדר הבריאה הוא (שבת ע"ז): "ברישא חשוכא והדר נהורא" (בתחילה חושך ולאחר מכן אור).

לפי זה מובן שבשעה שרואים טומאה וכישלון אין כל מקום לייאוש ולפסימיות. ומלבד הזעקה והניסיונות להסיר את הרע. תפקידנו למצוא את הבשורה החיובית היוצאת מתוך המצב הרע. דהיינו, לגלות את האור מתוך החושך.

מתפללים

"זאת חקת התורה" (י"ט, ב) - פרה אדומה

וברש"י: "גזירה היא מלפני, אין לך רשות להרהר אחריה". מסופר על הרה"ק רבי חיים מצאנז בעל ה'דברי חיים' זיע"א, אשר מנהג מקודש היה נוהג הוא, לחתוך בעצמו את הביצה והבצל למאכל שנהוג לאוכלו בסעודת שבת בבוקר.

מנהג זה לא היה מחוור לקהל החסידים, על מה ולמה ינהג הרבי כן בעצמו ובעת הסעודה, אך סביביו נשערה מאוד, ולא נודע מעולם פשר המנהג...

מעשה היה, ונקלע אל השולחן כפרי פשוט ותמים, וכראותו את הרבי נוהג כן, בעת חיתוך הבצל, לא כבש את תמיהתו ומיהר לשאול בקול רם: "רבי על מה ולמה? וכי אי אפשר לחתוך את הבצל קודם הבאתו אל השולחן?" ה'עולם' עצר נשימתו בדריכות, לדעת מה יענה הרבי, אך הרבי אך חייך ואמר לאותו כפרי: "הרי כל מהות מאכל הבצל היא החריפות שבו, וכי אם נחתכנו קודם לכן, מה הועילו טבחים בתיקונם? הרי תאבד הוא כל חריפות שבו..."

הכפרי נחה דעתו, ואולם החסידים המרוממים יותר, הבינו שלא בכך סובב העניין...

לפרק זמן אחר התרחש מעשה שוב. בא רב ודיין, בעל הלכה, להשתתף בשולחן הרבי, לחזות בהיכלו, למרות שלא מן עדת החסידים הוא, וגם הוא כקודמו תמה בלחישה, מה העניין לבצל הנחתך בעת הזאת ובעסק הזה? הראה לו הרבי פנים שוחקות ואמר לו: "והלוא אתה שבעל הלכה אתה, עליך לדעת היטב כמה איסורי שבת עלולים להתרחש בחיתוך הבצל, אמנם הביצה לאו גידולי קרקע היא לעניין מיעוכה, אך בחיתוך הבצל דק, עלולים לעבור על טוחן, לש וכו', וממילא בכדי שהרבנית לא תיכשל בהם חלילה", אמר הרבי, "מקפיד אני לחתוך בעצמי בכדי שלא תבוא תקלה על ידי נשים צדקניות" ... נחה אמנם דעת הרב...

אך קהל החסידים שוב ידע שלא בזאת עסקינן, והלוא הרבנית בקיאה היטב בהלכות הנודעות לתיקון מאכל בשבת, וכן ההתעסקות על השולחן הטהור בעצמו גם לא ברורה...

חלפו השנים, והנה בא ונכנס אל חדר הרבי חסיד ישיש. פונה הוא אל הרבי בזה הלשון: "רבי רחימאי, שנים רבות עבדתך ולמדתי ממך רוב תורתך, שבכתב ושבעל פה, נגלה ונסתר, ורק חיסרתי דבר זה, על מה ולמה נוהג רבנו כך בעת שולחנו הטהור בחיתוך הבצל?" הסביר לו הרבי פניו ואמר: "ידוע הדרוש המפורסם כי שבת קודש, יום השביעי, הרבה מן הנוהג בו הוא בגימטריה שבע, אף הוא: 'נר' בגימטריה קטנה שבע, 'יין' אף הוא שבע, 'דג' גם, 'מרק', 'בשר', הכול שבע, עד שמגיעים לבוקר שבו מגיע הבצל שהוא בגימטריה קטנה ארבע עשרה, ובכדי לתקן זאת, מקפיד אני בעצמי לחותכו ל-שבע חתיכות. למרות שפה קדוש אמר דבר זה, עדיין אמרו חסידים בעלי דעת, שעדיין אין בזה בירור, והדברים נותרו צפונים וחתומים..."

אמרו דרשנים, אשר בכל זאת בשלוש התשובות אותן ענה הרבי, נאמרו מהלכים שונים: בתשובתו לכפרי נרמז עניין החריפות והדבקות בה' יתברך, בתשובתו לרב נאמר הצורך הגדול בהלכות שבת בפרט, לדעת ולשלוט בכדי לא לעבור על איסורים מפורשים מידי שבת, ובתשובתו לחסיד הישיש נאמר, שלא להיות כנמשל כבהמות נדמו... חשוב ודע את בוראך ותפקידך בעולמו. אך הדברים נותרו חתומים כדבר שנאמר (קהלת ז, כג): "אמרתִי אַחַפְּמָה וְהִיא רְחוּקָה מִמְּנִי", ולנו המורגלים על "אין לך רשות להרהר אחריה, נותרה הזכיה, שאין השטן ואומות העולם מונים אותנו לאמור 'מה העבודה הזאת לכם', שאת רצון בוראנו נעשה תמיד, זאת חוקת התורה!"

[דרשו]

"זאת חקת התורה" (י"ט, ב) - פרה אדומה

מובא במדרש (רבה י"ט ג): אמר שלמה המלך: 'על כל אלה עמדתי, ועל פרה אדומה חקרת, שאלתי, פשפשתי, אַמְרַתִּי אַחַפְּמָה וְהִיא רְחוּקָה מִמְּנִי' (קהלת ז, כג).

מבאר ה'בן איש חי' (עוד יוסף ח"י): מדוע מאריך שלמה המלך בלשונו: חקרת, שאלתי, פשפשתי, אמרתי אחכמה? אלא, ידוע שבתורה יש ד' חלקים: פשט, רמז, דרש וסוד.

המצוות נחלקות לשתיים: ישנן מצוות שכליות, וישנן מצוות ללא טעם והסבר, הנקראות 'חוק'.

ועל כן, במצוות השכליות קיימים ד' חלקים - פרד"ס, ואילו בחוקים - פשט המצווה חסר, שכן היא חוק, אך על כל פנים, לפחות נשאר בהן רמז, דרש וסוד המצווה.

מה שאין כן פרה אדומה - שונה מכל החוקים כולם, ולכך נקט שלמה המלך ד' לשונות, ללמדך שכל הפרד"ס נעלמו ממנו לגמרי: 'אמרתִי אַחַפְּמָה וְהִיא רְחוּקָה מִמְּנִי'.

וכך אמרו במדרש (רבה י"ט ו'): 'וְיִקְחוּ אֶלְיָךְ' - לך (למשה) אני מגלה טעם פרה, אבל לכולם היא תישאר רחוקה.

ובמדרש (רבה י"ט ח') הקשו: מדוע כל קרבנות ציבור הינם זכרים, ופרה אדומה - נקבה? אלא, משל לבן שפחה שטינף את הפלטין, תבוא אמו ותקנח צואת בנה.

כך בדיוק, תבוא פרה אדומה ותכפר על חטא העגל. ושאלו במדרש אגדה: מדוע דווקא פרה אדומה? - כדי לכפר על חטא העגל, שנעשה מזהב שצבעו אדום.

ומפני מה דווקא פרה שלא עלה עליה עול? לפי שפרקו מעליהם עול מלכות שמים ונתנו על צוואריהם עול העגל. ומדוע תמימה בלי מום? לפי שהיו ישראל תמימים, ונעשו בעלי מומים.

"זאת חקת התורה" (י"ט, ב) - פרה אדומה

על פרשת פרה אדומה אמר שלמה המלך בחכמתו (קהלת ז, כג): "אמרתִי אַחַפְּמָה וְהִיא רְחוּקָה מִמְּנִי"!

משל למה הדבר דומה? - אמר המגיד מדובנא - לעשיר כפרי אחד שרצה לנסוע עד סוף העולם. אמר ועשה!

הכין מרכבה רתומה לסוסים אבירים וחזקים, אוכל וצידה לדרך. לאחר מכן עלו הוא ומשרתו למרכבה, ויצאו למסע אל סוף העולם...

ביום הראשון לנסיעתו, נסע העשיר שלוש מאות פרסאות, ולעת ערב עצר כדי לנוח במלון.

במלון ישב העשיר על יד השולחן והשתתף בשיחת האורחים ובסיפורי מסעותיהם. כל אחד מהם תיאר באוזני חבריו את מטרת מסעו, כמה כבר נסע, וכמה עוד עליו לנסוע.

אני - קפץ העשיר ואמר - נוסע לסוף העולם, וכבר עברתי היום שלוש מאות פרסאות!

שוטה שכמוך - צחקו כולם - האינך יודע כי העולם הוא עגול? אין אתה מתקרב לסיום מסעך כלל, כי ככל שתרחיק ותסע, כן ירחק ממך סוף העולם...

כן הוא גם הנמשל - סיים המגיד - שלמה המלך חפץ להבין את סודות התורה, אולם, ככל שלמד, הבין כי התורה עמוקה מני-ים. משום כך אמר: (קהלת ז, כג): "אמרתִי אַחַפְּמָה וְהִיא רְחוּקָה מִמְּנִי"!

מגזירת הבדים וכדומה. השיג אותן צבי בפרוטות ומכר אותן ברווח מזערי למי שביקש להטיל את בגדי המשי שלו. יום אחד פגש את צבי חבר. כששמע שמצב העסקים לא טוב, הגיב החבר: "בחרת לך למסחר את הכפרים הקטנים, בהם כמעט אין לובשי משי", ויעץ, "תעבור לעיר הגדולה ותראה כמה ביקוש יהיה לסחורתך". אף הצדיקים כך - סיים המגיד מדובנא את משלו - אין הקב"ה חפץ שיסתלק צדיק כה גדול בכפר כה קטן ותהיה כפרה רק למעט אנשים, לפיכך מגלגל הקב"ה שיגיע הצדיק לעיר גדולה וחשובה למען תכפר מיתתו על כולם...

[במחשבה תחילה]

"קח את אהרן ואת אלעזר בנו" (כ, כה)

וברש"י: קח את אהרן - בדברי נחומים. מעשה באברך שנסע לקהילת פראנקפורט-דמיין כשבכיסו כמה אלפי רובל. בדרך נכנס לבית הכנסת והניח את הכסף על הקורה שם וביציאתו שכח מזה והמשיך בדרך. לפתע, באמצע הדרך הרגיש שכספו לא נמצא עמו. הוא נכנס לחדרה גדולה והחל לצעוק ולבכות ולרוץ ברחובה של עיר בהסטריה בלי לדעת מה יעשה. תוך כדי מרוצה עבר ליד ביתו של אב"ד פראנקפורט הגאון רבי אברהם אביש זצ"ל. כשראה הרב דרך החלון את אותו יהודי כשהוא מצעק ובוכה, קראהו אליו ושאלו על סיבת בכייתו. סיפר לו האיש על אסונו הגדול שאבד לו ממון רב. ואינו יודע היכן להתחיל לחפש. הרגיע אותו הרב ואמר לו: "אל תדאג, מעותיך הם אצלי בשלימות. הרגע מעט ואכול ארוחת צהרים ואחר כך אתן לך את כספך ותלך לשלום". והיה כאשר נרגע האיש, נח מעט וסעד את לבו, נתיישרה עליו דעתו ונזכר שהניח את כספו על הקורה בית הכנסת. הוא יצא מבית הרב ורץ לשם ואכן מצא שם את כל כספו כפי שהניחו. כשחזר לבשר לרב, אמר לו רבי אביש: "הנה החזרתי לך את ישוב הדעת, וידעתי שתמצא את מעותיך". [אוצר שיחות צדיקים]

"קח את אהרן ואת אלעזר בנו" (כ, כה)

וברש"י: קח את אהרן - בדברי נחומים. סיפר הצדיק רבי אריה לוי זצ"ל: כשזכיתי פעם לבקר אצל ה'חפץ חיים', ראיתי שם אברך צעיר עומד ובוכה לפני ה'חפץ חיים' ומתאונן על מצבו הקשה. שאל אותו ה'חפץ חיים': "אילו היו אומרים לך שישנה גזירת שמים שאתה צריך לעבור תקופה קשה בחייך, ושואלים אותך מתי אתה בוחר לעבור את התקופה הקשה, האם בצעירותך או בזיקנותך, מה היית בוחר?" השיב האברך: "בוודאי הייתי בוחר בצעירותי, כי אז יש בכוחי לסבול יותר, גם הסבל נשכח כשבאים אחריו ימים טובים". אמר לו ה'חפץ חיים': "אם כן, נמצא שהקב"ה בחר עבורך בדיוק את מה שהיית בוחר לעצמך. א"כ, למה לך להתרעם כלפי מעלה? הרי יותר ממה שיגיע לך לסבול לא תסבול אפילו עוד רגע אחד, ועל ידי מה שאתה עובר כעת, אתה חוסך מעצמך צער ועוגמת נפש בעתיד, אם כן עליך להיות מאושר". בדברים אלו של ה'חפץ חיים' מצא האברך מרגוע לנפשו. [דרך אבות]

"על פן יאמר בספר מלחמת ה' את וְהַבְּסוּפָה וְאֵת הַנְּחָלִים אֲרִנּוּן" (טז, טו)

על איזה דבר בפרשתנו נאמר בתהלים (תהלים ע"ד, יג-טו):
"שִׁבְרַתְּ רְאִשֵׁי תַנְיִנִים עַל הַמַּיִם, וְרִצַּצְתָּ רְאִשֵׁי לִוְיָתָן"
 כתוב במדרש רבה (ט"ו, ל"ג) על ניסי נחלי ארנון: היו שני הרים זה כנגד זה, והתחבאו שם כל האומות, אנשים רבים עד אין מספר, כדי להילחם בישראל. מקצתם ישבו בנחל ומקצתם ישבו בתוך המערות, ואמרו: כשיירדו ישראל לתוך הנחל - אלו יעמדו לפניו מתוך הנחל, ואלו למעלה מן המערות, וכך נהרוג את כולם. כיון שהגיעו ישראל לאותו מקום, רמז הקב"ה להרים, ונכנסו הבליתות זו לתוך זו, ומתו כולם, וירדה הבאר לאותן המערות, והוציאה את גולגולותיהם, זרועותיהם ורגליהם של הגויים שנהרגו שם. וזהו מה שנאמר (תהלים ע"ד, יג-טו): **"שִׁבְרַתְּ רְאִשֵׁי תַנְיִנִים עַל הַמַּיִם, וְרִצַּצְתָּ רְאִשֵׁי לִוְיָתָן"**. ופירש שם בפירוש מהרז"ו (ר' זאב וולף איינהורן זצ"ל): דהיינו שע"י שהלווית וחייבת ראשי ההרים - ע"י זה ריצצת אותם. ואח"כ **"בְּקִקְעַת מַעַיִן וְנַחַל"** - שעל ידי זה נודע מה שעשית להם, שהמעייין והבאר נעשו נחל שוטף.

"זאת התורה אדם פי ימות באהל" (יט, יד)

הגאון רבי אפרים זלמן מרגליות, ידוע היה בגאונותו הגדולה בתורה. עם זאת, ניהל עסקים מסועפים, ונודע גם כעשיר מופלג - תורה וגדולה במקום אחד. פעם אחת באו לביתו כמה סוחרים ובפיהם הצעת עסק. רבי אפרים זלמן ישב באותה שעה בחדרו, והיה עמל על דברי הגמרא, ומשום כך סירב להיפגש עמם. הדבר אינו סובל דחוי - אמרו הסוחרים לרבנית - אמרי לרב כי אם לא יקבל אותנו לפגישה עכשיו, עלול הוא להפסיד ממון רב! נכנסה הרבנית אל חדרו ומסרה לו את דבריהם. בפרשת חקת - השיב לה הרב - נאמר: **"זאת התורה אדם פי ימות באהל"**, בשעה שאדם יושב ועוסק בתורה, עליו לשים עצמו כמת לגבי כל ענייני העולם הזה, על כן איני מוכן לפגוש בסוחרים אלה עכשיו! הלכו הסוחרים לדרכם, ואמנם, מכיוון שלא קיבל את הצעתם, הפסיד רבי אפרים זלמן הפסד עצום של אלפי זהובים. אשרי ואשרי חלקי - שמח הרב - על שזכיתי לשלם היום אלפי זהובים, תמורת דף גמרא...

"וְהַמֵּת שֵׁם מְרִים" (כ, א)

וברש"י: "למה נסמכה מיתת מרים לפרשת פרה אדומה, לומר לך מה קרבנות מכפרין אף מיתת צדיקים מכפרת". הגאון רבי אהרן יהודה קלוגר (אביו של הגאון רבי שלמה קלוגר מברודי) כיהן כרב בעיירה קטנה בשם 'קומרוב'. בסוף ימיו חלה רבי אהרן יהודה ונסע לזאמושטט כדי להתרפאות. כאשר שהה בזאמושטט לצורכי רפואתו - נפטר. הגיע הגאון רבי יעקב קראנץ - המגיד הנודע מדובנא (שאף הוא מנוחתו כבוד בזאמושטט) - להספידו, ונשא את משלו, כהרגלו בקודש: צבי החליט לנסות את מזלו במסחר בשיריים של משי. חתיכות קטנות ולא אחידות שנותרו

"וַיָּבֵא הָעָם אֶל מֹשֶׁה וַיֹּאמְרוּ חָטְאנוּ!" (כא, ז)

- תשובת המשקל כעונש - סיפור

בעולם הישיבות מקובל, שמדי בוקר עובר בחדרי הפנימיה בחור שתפקידו להעיר לתפילת שחרית את חבריו הישנים. הבחור המכונה 'מעורר' מסתובב בחדרים כששתי נטלות מתכת בידיו, מקיש אותן אחת בשניה ומקים רעש מחריש אוזניים שמסוגל להקיץ ישני עפר משנתם...

לא כל המעוררים נוקטים באותה שיטה. יש המשתמשים בפעמון גדול ויש המשתמשים בקולם האדיר, כל מעורר רשאי לנהג כמנהגו, ובלבד שיכוון לבו לשמים ויעיר את חבריו הישנים לתפילת שחרית. ברם, לעתים קורה שלמרות הרעשותיו הנמרצות של ה'מעורר', כמה מהבחורים שעמלו בתורה עד שעת ליל מאוחרת מתקשים להתגבר כארי ולקום לתפילה. כדבר הזה ארע באחד מבקרי החורף הסגרייריים באחת הישיבות הירושלמיות.

המעורר הקים רעש עצום, אך כמה מהבחורים התעקשו להישאר תחת השמיכות החמות. כשהשעה התאחרה וראש הישיבה הבחין שחלק ניכר מהבחורים לא הופיע בבית המדרש, החליט לעלות בעצמו לפנימייה ולהקיץ ישנים מתרדמתם.

ראש הישיבה ניגש לאחד הבחורים שישן שנת ישרים, ונגע בגבו בעדינות מספר פעמים. אך הבחור, שעלה על משכבו אמש בשעה מאוחרת, משך את השמיכה מעל ראשו וקרא בזעם: "עוד נגיעה אחת בגב, וזה לא יגמר טוב בשבילך!" ראש הישיבה לא התיימש, ונגע בבחור פעם נוספת.

אך הבחור רק התחפר במיטתו החמה וקרא מתוך שינה: "אני מזהיר אותך בפעם האחרונה! אני ממוטט מעייפות, אם אתה לא עוזב אותי הרגע, אני מחטיף לך סטירה!"

כשראש הישיבה נגע בו פעם נוספת, הזדקף הבחור במיטתו, סטר על לחיו של ראש הישיבה (!!!) ושקע מיד בתרדמה עמוקה. למותר לציין, כי הבחור הישן לא העלה על דעתו כי מי שניסה להעיר אותו שוב ושוב לא היה אחד מחבריו, אלא ראש הישיבה בכבודו ובעצמו...

בשעה שמונה בבוקר קם הבחור ממיטתו והלך ל'שטיבלאך' להתפלל תפילת שחרית.

לאחר התפילה הוא שב לישיבה, טעם משהו ונכנס מיד לבית המדרש. הוא התיישב לתומו ליד החברותא ופתח בלימוד.

לאחר מספר דקות שם לב שכל חבריו נועצים בו מבטים מוזרים ומשתוממים. כשברר האם אירע מאורע יוצא מגדר הרגיל, אמרו לו החברים בתוכחה: "אתה יודע מה עשית הבוקר? נתת סטירה לראש הישיבה!"

הבחור לא האמין למשמע אזניו: "תגידו, יצאתם מדעתכם? נראה לכם שאני מסוגל לתת סטירה לראש הישיבה"?!...

אך הבחורים התעקשו: "כנראה שמרוב עייפות לא שמת לב מה אתה עושה, אבל זה מה שקרה. חברי החדר שלך ראו את זה בעיניהם. קמת מהמטה, נתת סטירה לראש הישיבה וחזרת לישון כאילו לא אירע מאומה!"

משהתברר לו שהמאורע אירע גם אירע, הבין הבחור כי נכשל באופן נורא. הוא ניגש לראש הישיבה בפיק ברכיים, אבל וחפוי ראש, ואמר בהכנעה: "ראש הישיבה, אני מתנצל מכל הלב, לא העליתי בדעתי שמי שמעיר אותי הוא ראש הישיבה בעצמו"...

"ואם זה היה 'המעורר', מותר היה לך להכות אותו?" הגיב ראש הישיבה בחריפות. "הרי אני שלחתי אותו כדי שיעיר אותך, ואם היכית אותו - הרי זה כאילו היכית אותי... טוב, אנחנו כבר נחשוב מה לעשות איתך".

האירוע המחפיר התפרסם בישיבה, והצוות התכנס לישיבה דחופה כדי לדון כיצד להגיב על המעשה הנורא. כולם היו בדעה אחת: "הִיָּה לֹא תִּהְיֶה!" "על מעשה כזה אסור לעבור בשתיקה!" הגדיל לעשות נשיא הישיבה, שטען בתוקף כי יש לסלק אה הבחור מהישיבה לאלתר, למען כבוד התורה.

אולם תגובתו של ראש הישיבה הפתיעה את הנוכחים. הוא פנה לנשיא הישיבה ואמר: "אם אתה זורק את הבחור, תיאלץ לזרוק גם אותי! אמנם הוא נהג שלא כהוגן, אך הוא היה במצב שקרוב לאונס, הוא לא ידע מה הוא עושה".

"אבל חייבים ללמד אותו לקח!"

"חייבים להעניש אותו בחומרה למען ישמעו וייראו!" "זה עניין של כבוד התורה!" נשמעו הקולות, אך ראש הישיבה היה איתן בדעתו שלא להרחיק את הבחור מהישיבה. במקום זה, הוא הציע פתרון אחר: "רבי חיים קנייבסקי זצ"ל היה מייעץ למי שנכשל בעבירה מסוימת, ללמוד את ההלכות הנוגעות לאותה עבירה, כיון שהלימוד הזה מרפה את יצר העבירה ומרפא את הפגם שהעברה יצרה. העונש שאתן לבחור יהיה שמהיום והלאה אלמד אתו מדי יום בחברותא, ונלבן יחד את ההלכות הנוגעות לכבוד רבו ולבין אדם לחברו!"

ראש הישיבה אמר ועשה. הוא קבע חברותא קבועה עם הבחור, שהלך והתקדם בתיקון המידות ובלמוד התורה. הבחור עלה והתעלה והפך לאחד מבחירי הישיבה. כיום, אותו בחור הוא תלמיד חכם גדול, ונשוי לבת הזקונים של ראש הישיבה...

[ש'ש באמרתך]

**ברכת התורה
רון
ברינה**

"לְאָדָם מְעַרְכֵי לֵב וּמַה' מַעֲנֵה לְשׁוֹן" (משלי טז, א)

לְעִלּוֹי נִשְׁמַת מ"ר אבי: יעקב בן רחל ויזקוק

מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוח: סמי בן שמחה: גורג'י בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם: רפאל בן תמו אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דוד (רוג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רוח בת שמשון הגר בת אהרן והרטה: כותן בת חביבה: אהובה (דייז) בת טובה רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה: ורד בת אידה: חנה בת אביבה וראובן

להצלחת: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה בנימין בן צילה.

זיווג הגון: ג'ימי שמואל בן אסתר: אליעד יעקב בן פאולה: יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחלי בת זרבה: עדינה בת שמחה: לאה רחל בת איריס: בתיה בת אסתר זרבה בת אטו: נעמה בת אסתר: תמר בת פאולה

לזרע של קיימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה שושנה רייזל בת מינה: שירה בת שושנה מיטל בת לולו: ליאת בת ויקטוריה שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית רחל בת חיה: עדי בת מל

לרפואת:

הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט עוזר בן הר: גולן בן דינה אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זולית בת חנה פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קרן בת רבקה אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה רחל בת נוארה: רות בת לינה: נורית בת רחל לימור הודיה, ושרונה בנות תורן יפה

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ.4741102

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

והזכירו כמה וכמה צדיקי עולם שהיו מקפידים על כך שלא יצלמו אותם ופירושו כמה טעמים בדבר על פי גולה ועל פי נסתר, בדברים נעימים כדרכה של תורה.

לאחר מכן אמר הרבי מבלאזוב לרבי מצאנא, שמצד עצמו איננו ק'פדן גדול בענין זה ואינו נוהג למחות כך בכל מי שמצלם אותו. אלא שהתנהגותו של צלם זה היתה מוגזמת כשנעמד כך לפניו ממש כשאינו פוסק לצלם לרגע זה הפריע בעדו, ולכן הורה לו לצאת.

ומדי דברו עימו ביקש הרבי מבלאזוב מן החסידים העומדים אצל הקיר לזוז קמעא והראה לו לאורו שעל הקיר בסלון ביתו תלויה תמונה גדולה של כ"ק זקנו בעל "צבי לצדיק" מבלאזוב זצוק"ל, והעיד בפניו שבכל פעם שמסתכל בתמונת פני קדשו יש לו הרהור תשובה ומי יבוא בסוד קדושים.

וכבר מילתנו אמורה רבות פעמים שאין אנו באים במדור זה להורות הלכה או מנהג רק ללמד מתוך "טיב המעשיות" הללו את שיגם ושיחם של הצדיקים הנדמים למלאכי השרת שכל אורחותיהם ופעולותיהם מחושבים ומכוונים על פי ישרותה של תורה תמימה, אשר "דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום" (משלי ג יז).

יהודי נכבד מאנשי ארץ הקודש נזקק להתלות אל אימו בנסיעה קשה למדינת הים לצורך ניתוח דחוף שנוקקה אימו לעבוד באחד מבתי החולים הגדולים שבבוסטון.

מלבד מחלתה החמורה ומצבה הקשה של האם הזקנה, נוספה להם גם המצוקה הדוחקת של השאלה המפורסמת (קידושין ב:): "זכסף מנלן?" - לפיכך בידח עם הכנתם אל הניתוח המסובך, סובבו על פתחי הנדיבים שבניו יורק וביקשו עזרה וסיוע בכיסוי ההוצאות הרבות.

ערב אחד הגיעו לביתו של כ"ק האדמו"ר מצאנא-קלויזנבורג זצוק"ל שביזניאן סיטי, לבקשת עצנה וברכה להצלחת הניתוח ולרפואה השלמה. כשראה הרבי שהמדובר באיש של צורה תלמיד חכם וירא אלקים, ואימו אף היא אשת חבר חשובה, קיבלם בסבר פנים יפות וברכם בברכות טוב. עם סיום הביקור ביקש האישי מן הרבי, אם יש ביכולתו לעזור להם בתרומה הוגנת להוצאות הניתוח, שכידוע עולים ומשתרגים לכדי עשרות אלפים דולרים!

הרבי הק' נעתר לבקשתם, והוציא מאמתחתו שטר של עשר דולר (\$10)... והעניק להם בצדקה. הם תמחו מעט והתפלאו על הסכום הקטן שנתן הרבי, אך כמושן שתקו והודו לרבי בברכת תודה.

הניתוח הקשה עבר בסיועא דשמיא בהצלחה גדולה, האם נשארה בבית הרפואה לשבוע ימים של אשפוז מלא להתאוששות ולמקב. ועם תום כל הטיפולים המורכבים והנפקת תעודת השחרור המיוחלת, נישג האישי אל המשרד כדי להסדיר את ענין התשלום שביחד עם כל ימי האשפוז הטיפולים והתרופות הגיע לסכום עצום. האישי לא ידע עדיין כיצד יכסה' את כל החוב הענק הזה, אמנם היה בידו חלק קטן מן הסכום ממה שעלה בידם ל'גייס' מן התרומות שנאספו מנדיבי לב שבאמריקה אבל עדיין

להתוודות ברבים על כך, שבשעה שתפסוהו הרשעים הארורים לגזו ממנו בעל כורחו את הפאות ואת הדיקנא קדישא, לא נלחם כנגדם מספיק בכל כוחו במסירות נפש. - הגם כי פשוט שהיו הם חזקים ואינתיים פי כמה וכמה ממנו, כאשר התנפלו עליו כמה ז'נדרמים אכזריים עם כלי נשק שלופים וביחד עם כלביהם האימתניים לא היה שייך כמעט להתנגד להם. מכל מקום אף על פי כן היה הוא צריך לעשות את שלו, ולהתייצב כנגדם בחירוף נפש!

והיו דברי קדשו מזעזעים את נימי הנפש, ונמס כל לב לנוכח 'וידוי' נורא שכזה... של צדיק יסוד עולם שכל ימי חייו חטיבה אחת של מסירות נפש להרצת תורה וחסידות והעמדת דת על תילה!

באותה הזדמנות סיפר הרבי הקדוש מעט ממה שעבר עליהם בימי השואה האיומה, וכמה עניינים שלמד שם בתוככי גיא צלמוות מגודל מעלתם של ישראל, שלפעמים דווקא בעת שפלות כשמובלים כצאן לטבח ניכרת מעלתם וגדולתם.

וסיפר בקדשו על איש יהודי אחד שהיה עימו יחדיו במחנה 'אשוויץ' הנודע לשמצה, אשר עוד כמה וכמה שנים מלפני השואה פרק מעצמו את עול היהדות, התבולל בין הגויים ולא קיים התורה והמצוה כלל. - ובשיחתו עימו עוררו הרבי הקדוש להרהר בתשובה, כדרכו בקודש, ונפתחה ביניהם שיחה עמוקה בענייני השקפה ותכלית החיים של איש ישראל עלי אדמות.

נענה אותו יהודי מתבולל ואמר, שם למעלה בטוהניו שיהיה לי חלק לעולם הבא...

מנין לך הוודאות הזו? - הקשה הרבי. פשוט, הסביר האישי, הנה מזה כמה שנים טובות שהנני מתנהג ונראה כגוי גמור, מחלל שבת בפרהסיא, אוכל נבלות וטרפות רח"ל. רוב החברים הגויים שלי לא העלו על דעתם כלל שהנני איש יהודי, ואף על פי כן כשהגיעו אותו רשע בגזירת 'להשמיד ולהרוג ולאבד' הורה לפתוח את כל ספרי האוכלוסין, ובקפידה גרמנית עיקשת עברו שם אחד שם כדי לגלות מי ומי הוא מזרעו של אברהם אבינו זרע ישראל קודש, ותיכף נתפס להיעקר על קידוש השם!

ומעתה הלא דברים קל וחומר, סיים האישי, אם היטל רשע שפל וחדל אישים עלה בידו לגלות שהנני יהודי מבטן ומלידה על אחת כמה וכמה מלך מלכי המלכים הקב"ה שהכל גלוי וידוע לפניו, בוודאי יודע מדבר יהדות, ויתן לי עולם הבא ככל אחינו בני ישראל שיש להם חלק לעולם הבא! (סנהדרין פ"י מ"א).

הרבי נהנה מאוד מדבריו, ואמר, אם כך הלא בוודאי תרצה כמו כן לחיות את שארית חיך לכל הפחות כאן באושוויץ כמו שאר כל אחיך היהודים. ואכן זכה האישי לשוב בתשובה שלמה על שערי הגיהנום הנורא שבאושוויץ. הוא התקרב לאורו הגדול של הרב, שכידוע היה מעורר לב ישראל במחנות ומקרבם אל אביהם שבשמים. עד שזכה מתוך תשובות לעלות אל המוקד על אש המזבת ביחד עם רבבות אלפי ישראל. ובכך הצטרף אל לגיונו של מלך, לגיון הבעלי תשובה הרבים שזכה הרבי הקדוש להשיב אל אבינו שבשמים.

וזאתו יזן עלינו ועל כל ישראל - אמן

נותר סכום גדול מאוד לתשלום, והאישי חשב לפרוס את החוב בתשלומים, ובהמשך לנסות להשיג את הממון הנצרך. אך לפליאתו הרבה, כשביקש 'חשבונית' מסודרת על כל יתרת החוב, אמרו לו להפתעתו שאין שום יתרת חוב והכל 'שולם' עד פרוטה אחרונה... כשבידו כיצד קרה נס שכזה ומי הוא זה ואיזה ששילים עבדו סכום עצום שכזה, התברר שאת הכל עשה יפה בעיתו מרן האדמו"ר מצאנא, שהורה להשלים את כל חובת התשלום משלם, והוא זה ששילים בעדו את כל הסכום כולו!

או אז הבין האישי למפרע את גודל צדקותו וחכמתו הגדולה של הצדיק, שלא רצה שיעשו 'עסק' ממנו, אם יתן בפניהם תיכף את כל הסכום ויהללוהו וישבחוהו, ואולי גם תיגרם להם אי נעימות מחמתו שמוציא עבורם סכומים גדולים שכאלו. לפיכך התחכם להסתיר את צדקותו בהסתר, ושלה לפניו את כל הצדקה הגדולה כמתן בסתר. כענין שנאמר בזה (מיכה ג ח): "הגיד לך אדם מה טוב ומה ה' דודש ממך, כי אם עשות משפט ואהבת חסד, והצנע לכת עם אלקיך". שתהא 'אהבת חסד' שלך גם כן בדרכי הצנע לכת. ובכל שכיוצא בזה משתבח הכתוב (תהלים מא ב): 'אשרי משכיל אל דל', ופירש ב"מצודות דוד" על אתר: 'משכיל אל דל - הנותן צדקה לדל בהשכל, לבל יכלמו' ע"כ.

שמעתי בעצמי מפי קדשו של הגה"ק האדמו"ר מצאנא זצוק"ל בשיעור חומש-רש"י שמסר במקלות עם ובין הדברים האריך שיחתו אודות מצוות פאות הראש והזקן, ובגודל השפעת קדושתם וברכתם הגדולה, כמבואר בספרים הקדושים.

ובתוך דברי קדשו אמר, שמטעם זה אחת הגוידות הראשונות שגור הרשע היטל ימ"ש על ישראל היתה לגזו להם את פאותיהם ואת זקנם, באשר לא היה יכול לסבול את צורת קודשם של בני ישראל וגודל הברכה והקדושה שמשפעת בזה. ובכך יש לשונאיהם של ישראל גניעה בהם ויכולים להילחם בהם. ואילו היו ישראל קדושים יודעים ומשיגים עד היכן הדברים מגיעים, ונלחמים על כך בחירוף נפש, לא היתה מיוזמת הרשעים מצליחה בזה, ולא היה להם שליטה על בני ישראל, והיו ניצולים כולם מאותה גזירה קשה. ולא נחה דעתו באש תבערת קדשו, עד שהוסיף ואמר שרוצה

על הברכה יעמדו

התורמים להפצת העלון

לקבלת העלון במייל (דוא"ר) נא לשלוח למייל הפצו"ב

ניתן להנציח את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או ליאריצייט

		גרפצ'יק טל: 02-5002321	לע"נ החבור שמואל מאיר ז"ל בן יכלחסי"א רבי ישראל יצחק נלבי"ע יח נסלו תנצבה.	לע"נ מרת חיה סאסא בת לאה נלבי"ע י סיון תנצבה.	שרה שיינדל בת סילה רוחה להצלחה בכל העניינים	האחים היקרים העומדים תמיד לימין רבינו הרב יהודה בן שרה שיינדל והרב שאול יחזקאל בן שרה שיינדל וכל משפחתם - להצלחה בכל העניינים	יוסף בן סילה רוחה לרפואה שלימה	לע"נ הרב יעקב מיכאל זצ"ל בן החבר הרב ר' ישראל זצ"ל מיינער נלבי"ע יא אל תשי"ב תנצבה.

י"ו ל ע"י קהילת שבת בביית ד' | רה' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך נוצמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגזוירך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענוניינים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לרפוס) בקובץ בהדפסה. Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173

נר לשולחן שבת

פרשת חקת

גליון 832 תשפ"ג

"כרוה נדיבי העם"
אנא נדבי להוצאות
הדפסת העלון
לע"נ ולהצלחה!

לטלטל המת על ידי אינו יהודי יש מתירין. (שם רמ"א ב) אבל אם הוא בכסותו, אין צריך כיכר או תינוק. ("יש מי שאומר" שו"ע ד' ועיין נ"כ) בבית החולים "מעייני הישועה" יש הוראה שגוי לא יגע בנפטר. בשבת מעבירים את המת על ידי כיכר ויהודי, במעלית הגוי לוקח. בבית החולים "שערי צדק" מעבירים את הנפטר על ידי גוי. בבית החולים "לניאדו" לא מניחים כיכר, שהרי יש כסות. יהודי וגוי מוליכים את המת, כדי שהגוי לא יטפל במת לבדו. במעלית, הגוי נכנס לבדו. ("נר לשולחן שבת")

תמה מרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך על הנהוגים להקל כשאין חשש שהמת יסריח, ומורים היתר לטלטלו על ידי כיכר. ("שמירת שבת כהלכתה" ס"ד מ"ט ועיין "גשר החיים" ח"א אודות מנהג ירושלים בזה)

כתב ה"חות יאיר": כאשר יש מת בבית הכנסת מחוייבים גם הישראלים לשאת בטרחה לפנות את המת מבית הכנסת, למרות שלכאורה הישראלים אינם מצווים להזהר בטומאת מת. וזאת משני טעמים: א. הישראלים צריכים להתברך בברכת כהנים, לפיכך מוטלת עליהם חובה לדאוג שהכהנים יוכלו לבוא לבית הכנסת. ב. גם ישראלים צריכים להיות טהורים ברגל.

עוד קשר בהלכה זו לפרשת השבוע - פרה אדומה:

הוסיף בזה הגאון רבי אביגדר נבנצל: נשאלתי על ידי תלמיד חכם הגר במקום שהדרך אליו עוברת דרך בית קברות, האם מותר לו להזמין אורחים לחג ולחול המועד.

יש לומר שהאיסור להטמא ברגל הוא רק אם נאמר כדעת הגאון רבי רפאל קצלנבוגן ששייך להטהר לאכילת מעשר שני בזמן הזה, גם בלי אפר פרה אדומה. אך אם נאמר שאי אפשר להטהר בזמן הזה לשום דבר, כל עוד שאין אפר פרה, אולי אין חיוב להטהר ברגל.

על כל פנים נראה שיכול להזמין, אך עליו ליידע אותם כי בדרכם לביתו יש טומאת מת. ("ירושלים במועדיה" - שבועות עמ' קס"ה)

מצוות נשיאת כפים אינה דוחה איסור טומאה, אפילו אם כבר הכהנים נתחייבו במצוה - שקרא הש"ץ 'כהנים' - לפי שאיסור טומאה יש בו לאו ועשה. (ירושלמי נזיר ז' א' תוס' סוטה לה: או"ח קכ"ג ונ"כ)

לצורך ברכת כהנים, הורה החת"ס להוציא את המת לחצר בית הכנסת, כדי שהם יוכלו לברך. ("קול סופר" אהלות קמ"ה ועיין משנ"ב ש"א י"ג-יד)

"... אדם כי ימות באהל כל הבא אל האהל ... יטמא שבעת ימים".

מי היהודי שזכה שנשמתו יצאה בבית כנסת, בשבת פרשת חוקת?

היה זה בחודש תמוז שנת תשכ"ט, בבית הכנסת "הליגמן" בני ברק, אחד ממתפללי בית הכנסת, ר' זאב יהודה דייטליך, חזר מאשפוז בבית החולים. הוא עלה לתורה ובירך ברכת 'הגומל'. כשחזר למקומו התמוטט, העבירוהו ל"בית שני", הניחוהו על שולחן וניסו להחיותו, אך ללא הועיל. ר' זאב שבק חיים.

הגאון רבי נסים קרליץ, רב בית הכנסת באותו זמן, הורה כי יקחו חלה שהיתה מוכנה לסעודה שלישית, ויניחוהו על הנפטר כדעת ה"חזון איש". כך הזיזו את הנפטר והעמידוהו מתחת למאוורר. יש לציין כי ציבור המתפללים המשיכו לאחר מכן בקריאת התורה ותפילת מוסף בכוונה והתרגשות.

בעת תפילת מנחה עמד בפתח בית הכנסת בנו של רבי נסים, הבחור, רבי אברהם ישעיהו, כיום רב בית הכנסת שליט"א, והודיע לכהנים שלא יכנסו פנימה.

בהספד בעת ההלווייה פתח הגאון רבי נסים קרליץ ואמר: "ישנה מחלוקת, במי שהיה בשעת יציאת נשמה בשבת, האם הוא צריך לקרוע במוצאי שבת. אנו פוסקים שלא. אך יש עוד קריעה, בגדר "קרעו לבבכם ואל בגדיכם", וקריעה זו של הלב הכל מודים שהיא מוטלת על כולנו!" והמשיך בדברי התעוררות. ("נר לשולחן שבת" ועיין או"ח תקמ"ז ש"ע ד', י"ד ש"מ פת"ג)

הז"ל הקלו לטלטל מת בשבת בהיתר מיוחד: "מת שמוטל במקום שירא עליו ... יש כיכר או תינוק מטלטלו על ידיהם". (שבט מנ: או"ח שי"א א)

כתב המשנ"ב שמניח עליו או אצלו ומטלטלו עמו, ולא ניכר כל כך טלטול המוקצה, מפני שמטלטל שניהם כאחד. (שם ב')

ב"פרי מגדים" כתב שלכתחילה לא יניח את החפץ על המת, אלא בציודו, משום בזיון המת. (א"א א' וכן הורה למעשה ב"גשר החיים" ה' ה' ב')

ואילו ה"חזון איש" פסק שיש להניח את הכיכר על המת עצמו! ומבאר את ההיתר של כיכר ותינוק בדרך אחרת: כיון שההיתר נישא על ידי המוקצה, והיה יכול להסיר ההיתר ואינו מסירו, ועיקר הטלטול הוא לצורך הכיכר, נראה כאילו המוקצה טפל לכיכר ונהיה בסיס לדבר המותר. (מ"ז כ"ג וכ"ח חת"ס שבת קמב:)

הגאון רבי שלמה קלוגר: כאשר מטלטל המת על ידי כיכר, מותר לנושאו לאיזה מקום שירצה, כדיני מוקצה. (ספר החיים שי"א ב') אולי דין זה תלוי בגדר ההיתר במשנ"ב וחזו"א הנ"ל. ("נחלת ישראל" פי"ז)

"בקש שלום ורדפהו" – זו מידת אהרן!

שני "אהרנים" בני תמותה שהיו כמלאכים!

אנו מסיימים את תפילת העמידה ב"עושה שלום במרומיו הוא יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל..." יש להבין מה הכוונה "עלינו", לשון רבים, הרי אנו ממשיכים לומר "ועל כל ישראל!?" מגדולי המפרשים מקובל להסביר שהכוונה למתפללי בית הכנסת. אבל עדיין צריך ביאור, הרי גם המתפלל יחידי אומר זאת.

מרוך הגאון רבי אהרן לייב שטיינמן ביאר, שהכוונה "עלינו" היא כל אחד והמעגלים שלו-הקרובים לו. אחד מתכוון אני ואשתי. אחר אומר אני ומשפחתי. יש שמתכוונים אני והחסידות שלי, אני והקהילה שלי, שמוסיפים יותר, אני והעיר שלי.

החוכמה היא כמה שיותר להרחיב את מעגל ה"עלינו!" עבודת החיים שלנו להרחיב את ה"עלינו" לכמה שיותר, ו"על כל ישראל" זה מה שנשאר... (נר"ה מהג"ר רבי ישראל ארנון)

בחורים שבאו אל בית רבי אהרן לייב מכל קצוות רוסיה, רצו מילות עידוד לשיקום וחזיון הקהילות, כל אחד סיפר על עירו ואמרו, שאמנם מצבם הכלכלי טוב אבל מצב האידישקייט ברחבי רוסיה לא טוב, ונמצא בראשית הקמתו והדבר כרוך בקשיים רבים.

לסבר את האוון: אחד ביקש שייבנו בית כנסת בעיר שלו, אחד ביקש שייבנו בעירו מקווה, האחר ביקש שימצא כלה יהודיה, רוצה להתחתן.

אמר להם רבי אהרן לייב, שהבסיס שממנו עליהם לצמוח הוא שבת וכשרות המאכלים. מדובר היה בבחורים לא נשואים. כגון: לאחד שעמד להתחתן אמר שהבסיס הוא טהרת הבית, ושתמיד יקפיד שהאוכל שאשתו מביאה לו יהיה כשר. אבל במהלך כל השיחה חזר כמה פעמים: "העיקר לא לריב".

אחרי שהלכו הבחורים, שאלוהו התלמידים: מדובר על הקמת היהדות מהבסיס הכי נמוך, ומדוע רבינו מדגיש וחוזר ומדגיש שהעיקר הוא לא לריב!?

ענה רבי אהרן לייב: "אם יתקוטטו, לא יהיה כלום!!! - אין כלי מחזיק ברכה אלא השלום!" (מזקנים אתבונן - בטחון ואמונה)

"העסק הכי טוב"

מרגלא בפיו של רבי אהרן לייב - היה רגיל לומר: "דער בעסטער ביזנס צום שטן, איז מאכין א-מחלוקת... העסק הכי טוב לשטן, זה לעשות מחלוקת..."

ופירש הטעם, בדרך כלל יש ליצר הרע עבודה קשה, לפתות אנשים על כל עבירה ועבירה בנפרד, אבל ברגע שיש חלילה מחלוקת, כל איסורי תורה נהפכו להיתר, אם זה לשון הרע ורכילות ועוד הרבה איסורים, ולפעמים אפילו חושבים שזה מצוה... נמצא שמרוויח בבת אחת את הכל! (שם "עטרת תפארת")

"וימת אהרן שם בראש ההר". (כ"ז"ה)

ידוע שעל אדם שנפטר אומרים ביטוי מכוונ "זכרונו לברכה". מעניין ששניים בלבד הם יוצאי דופן, שעליהם אנו אומרים שזכרונו יהיה לטובה: 'אליהו הנביא זכור לטוב' וחרבונה.

ביאר זאת רבי אהרן לייב: לשון ברכה הוא ריבוי ותוספת כפי שהאריך "נפש החיים". לכן על כל יהודי אנו מאחלים ומתפללים שזכרונו יהיה לברכה. גם מי שנפטר - "תלמידי חכמים אין להם מנוחה לא בעולם הזה ולא בעולם הבא, שנאמר "ילכו מחיל אל חיל" (ברכות טז), לכן הוא שייך לברכה, שיהיה לו תוספת וריבוי.

אבל על אליהו שנעשה מלאך אין אפשרות לומר "ברכה", כי רק נשמת בני אדם יכולה להתעלות עוד ועוד, ולא מלאך שנשאר לעולם בדרגתו הגבוהה, לכן אליהו הנביא הוא רק "זכור לטוב". (מזקנים אתבונן פורים. 'חרבונה' זה אליהו או גוי, שניהם לא יכולים להתעלות - זכור לטוב)

שחיטתו בצפון...

היה זה כאשר האדמו"ר רבי אהרן מבעלז הגיע לארץ ישראל בשנת תש"ד, לאחר שניצל בניסים ונפלאות מידי הגרמנים.

את השבת הראשונה רבי אהרן עשה בחיפה. החסידים אנשי ירושלים שבאו לקבל את פניו הביאו עמם שוחט מומחה וירא שמים, כדי שהרבי יאכל משחיטתו המהודרת, אולם הרבי סירב, באומרו שקבלה היא מאביו הקדוש מהרי"ד שכאשר נקלעים לעיר בה מונהגת שחיטה מהודרת מטעם הקהילה, יש לסמוך על השוחטים המקומיים, כדי להמנע ממחלוקת.

רבי אהרן פנה אל בעל האכסניה, הרה"ח ר' חנניה כהנא ושאלו: "כמה יהודים גרים בחיפה". נקב ר' חנניה במספר של כמעט ארבעים אלף. הוסיף הרבי ושאל: "ומהיכן הם אוכלים בשר?". השיבו ר' חנניה, שבחיפה ישנם שוחטים מובהקים, יראים ושלמים, שאת בשר שחיטתם המהודרת אוכלים יהודי חיפה. אחד הנוכחים, הרה"ח ר' אלימלך אשכנזי העיר: "הרי כבר הגיע שוחט מירושלים שהזמנתי, אולי אין זה מן הראוי לדחותו, כדי שלא לביישו". אולם רבינו ביטל את דבריו ואמר כי אי אפשר לבייש את הרבים, בכך שלא יסמכו על השוחט בעיר.

והוסיף: "פעם בא אבי לעיירה אחת בהונגריה ורצו להביא שוחט מעיר סמוכה, למרות שהיה שם שוחט. סירב אבי ואמר: "מוטב לי לאכול משחיטת השוחט של העיירה, מלהביא שוחט מומחה הימנו מעיר אחרת, כדי שלא לבייש את הקהילה הזאת!"

בשעה מאוחרת יותר, כשהתייצב לפניו ראש השוחטים וסכין השחיטה בידו, לא הסתיר רבי אהרן את קורת רוחו ושיבח אותו בחיבה. אף את השוחט הירושלמי פייס בדברים באומרו כי אין בזה משום שמץ של פסילה אישית כלפיו חלילה, אלא כלל גדול שהוא נוקט בו תדיר מפני דרכי שלום, הרחק ממחלוקת.

למחרת פורסם הסיפור הזה עם השוחט, בעיתוני ארץ ישראל וזה עשה רושם עז על הציבור. (עפ"י ספר היובל לקהילת בעלזא חיפה)

סיפר רבי אהרן מבעלז בשם אביו מהרי"ד: "כשבאה ליהודי הזדמנות לפגוע בחברו ולומר לו איזה קנטור, והוא מתאפק הרי זה נחשב בשמיים כמי שצם פ"ד תעניות!"

הוסיף על כך רבי אהרן: "כל זה אמר אבי כשהעולם היה עדיין עולם, והעולם כמנהגו נוהג, אך עתה לאחר החורבן הנורא, שבני אדם כאובים והרוסים בנפשם וגופם, כשאחד מתאפק לא לפגוע בחברו הרי זה - והחווה בידו - עוד ועוד ועוד, דהיינו פי ארבע!" (בנתיבות לב" מהג"ר אהרן טייסיג - "בוצינא קדישא")

"אהרן לא היתה בריה שלא אהבו, שכל דבריו היו בנעימות ומתק שפתיים. ואם חטא אדם באיזה חטא, לא היה אומר לו חטאת, אלא היה מדבר אליו ברוב כבוד, בין לאיש בין לאישה". (ילקוט מעם ליעו הקה)

היה זה עוד בעיירה בעלז. בא אל רבי אהרן אחד והעיד על ספר יהודי שסגר את המספרה לאחר כניסת השבת. רבינו קרא לספר ושאלו, מדוע עשה זאת. הלה גם התנצל וגם הכחיש...

אמר לו רבינו: "אתה שהחזקת את המספרה פתוחה בשבת תביא "רוטל" נרות לבית המדרש ואתה - פנה למספר המעשה שראית וסיפרת לי תביא שני "רוטל" נרות לבית המדרש. ואני, הרב שבעירי ארע דבר כזה, אביא חמישה "רוטל" לבית המדרש". (עפ"י "אביר המלכות")

פעמים הרבה נכחו אצל רבינו שילוב רוח הקודש עם מידות. כאשר חזה איך לא לפגוע ביהודי, או איך להניח את דעתו.

פעם יהודי אחד תפס מקום טוב בשולחן קודם שנכנס רבינו לעריכת השולחן. כשנכנס רבי אהרן נוצרה מהומה גדולה ונגרם שהלה נדחה הרבה ממקומו, והיתה לו חלישות הדעת גדולה.

לפני "שלום עליכם" שאל רבי אהרן על אותו אחד אם הוא פה, וציווה לקרבו, וככל שנתקרב ציווה לקרבו יותר, עד שהגיע אל מקומו שתפס קודם לכן, אז נחה דעת רבינו... ("אור לנתיבות")

פרשת חוקת

הוי מתלמידיו של אהרון אוהב שלום ורודף שלום

בפרשה מובא על אהרון שנפטר בשיבה טובה כתוב "ויבכו אותו כל ישראל" אומר רש"י שכולם בכו עליו כיון השכין שלום. מובא באבות דרבי נתן שהיו בישראל 80,000 אנשים ששמם אהרון, כיון שבמשך ימי חייו השכין שלום בין בעל לאשה וקראו לבן אהרון שנולד בזכותו.

מובא מדרש רבא פרשת חוקת פרשה ט אות כו וישלח ישראל מלאכים, כתוב (תהלים לד, טו): סור מן רע ויעשה טוב בקש שלום ורדפהו, לא קפדה התורה לרדף אחר המצוות... [אלא] אם באו לידך את מצוה עליהם ולא לרדף אחריהם, אבל השלום, בקש שלום במקומך, ורדפהו במקום אחר, וכן עשו ישראל, אף על פי שאמר להם הקדוש ברוך הוא (דברים ב, כד): החל רש והתגר בו מלחמה, רדפו את השלום, וישלח ישראל מלאכים אל סיוחן אעברה נא. עכ"ל

ומצאנו בפרשת קורח שמשנה מנסה לפייס את משפחת קורח וגם שולח אנשים לקרוא לדתן ואבירם, וכשאינם באים לא מתייאש, אלא משה רבנו שהוא מלך הוא בעצמו מבזה את עצמו וקם והולך אליהם.

הגמרא בסנהדרין (מט.) אומרת אבנר בן נר נענש על שלא עשה שלום בין שאול ודוד. שיש לרדוף אחר השלום ולא להחזיק במחלוקת כיון שלא מספיק לא לעשות מחלוקת אלא יש לרדוף אחר השלום שנאמר בקש שלום ורדפהו

כתב ספר חסידים סימן תתקנז וזה לשונו ישיש אדם על לבו הרי אדם שהוא רחוק מבניו ובנותיו אם יתאוה לראותם או הם יתאוו לראותו או בשביל אשה לנשואים ילך למרחוק אחריהם בשביל חיי שעה וכ"ש שצריך לילך למרחוק ללמוד תורה, או אם אין תלמידיו יכולים לילך אצלו ילך הוא אצלם. או שצריך לעשות שלום שצריך לרדוף שם שנאמר (תהלים ל"ד) בקש שלום ורדפהו ואמרנו לרב לבא אחר התלמיד לעיר מקלט.

כתוב מסכת יבמות דף קט. תני בר קפרא: לעולם ידבק אדם בשלשה דברים... ואחד מהם, הבאת שלום - דכתיב: בקש שלום ורדפהו, וגדול הבאת שלום שאוכל פירותיהן בעולם הזה והקרן קיימת לו לעולם הבא כגמילות חסדים שכתוב בה ימצא חיים צדקה בעולם הבא וכבוד בעולם הזה.

כתב ספר הרוקח הלכות חסידות שורש המדות שרש מדות החמודות הבאת שלום. בכל המצוות לא נאמר לשון "בקש" כי אם גבי שלום בקש שלום בעירך ורודפה חוץ לעירך וליועצי שלום שמחה כי הבאת השלום אוכל מפירותיו בעולם הזה והקרן קיימת לעולם הבא בקש שלום

מובא בבא מציעא בפרק אלו מציאות שתלמיד חכם משנה ואינו אומר אמת רק בשלושה דברים ע"ש ודעת הרמב"ם שם שלא דווקא שלושה אלו אלא כל שהוא שמום דרכי שלום, ולמדנו זאת מהקב"ה ששרה אמרה ואדוני זקן והקב"ה שינה דבריה ואמר ששרה אמרה ואני זקנת

בספר חשוקי חמד סנהדרין דף צז. מביא שאלה אדם שהתעכב הרבה ללא סיבה מוצדקת ורוצה שיחבשו לו את היד כדי שיהיה לו תירוץ טוב שאם לא כן יהיה בלגן בבית האם מותר לעשות כן, ענה לו הרב שאם בריא לו שהוא דובר אמת מותר לו.

הקב"ה כדי להטיל שלום בין איש לאשתו אמר למחות את שמו מכאן למד ר' מאיר לבזות את עצמו כדי להשכין שלום, **מסופר על רבי מאיר** שהיה רגיל לדרוש בליל שבת ופעם אחת נשתהא מעט והיו שומעין דרשתו אנשים ונשים ואחת מן הנשים הלכה לביתה ומצאה את בעלה שהיה מיצר שהנר היה הולך להתכבות, אמר לה אנה היית השיבה בדרש של רבי מאיר, הוציאה מביתו ואמר לא תכנסי לביתי עד שתלכי ותרוקי בפניו של רבי מאיר, צפה הדבר רבי מאיר ברוח הקדש ועשה עצמו חולה ואמר לבני שכונתו צאו ובקשו לי אשה שיודעת להסיר עין הרע, הלכו מחצר לחצר עד שהלכו לחצר של אותה אשה שנתקוטט בה בעלה אמרו לה השכנות לכו ותנצל מן מחלוקת בעלך הלכה ועשתה לו כדרך שעושי הנשים ללחך המצח אמר לה עשי עד שבעה פעמים, ואחר כך אמר לה לכי אמרי לבעלך הוא צוה פעם אחת ואת רקקת ז' אמרו לו מתלמידיו כך מבזין את התורה אמר להם ולא דיו למאיר להיות כרבו שצוה למחות שמו על המים כדי לשים שלום בין איש לאשתו,

מסופר על הרב מרדכי אליהו שבא אליו אדם שרצה לגרש את אשתו שלא מספיק מכבדת אותו לפי דעתו הקצרה והתעצבן על כך, אמר הרב מרדכי אליהו למזכירה כשיבוא אדם זה היא תצאקו עלי ותזקקי עלי פירות וירקות רקובים ותאמרי מה אתה קונה לי וכך עשתה, ראה את זה הבעל שחשב לגרש את אשתו ואמר לעצמו אם ככה אשתו של הרב אשתי הרבה יותר טובה ובטל הגירושין. רואים הרב בזה את עצמו מאד כדי לשמור על הבית וזהו לרדוף אחר השלום

לבטל תורה כדי להשכין שלום בית בספר תפארת ציון (עמוד שג) סיפר הרה"ג ינון יונה נר"ו, ששמע פעם את שני ראשי הישיבה הגאון רבי בן ציון אבא שאול והגאון רבי יהודה צדקה זיע"א משוחחים ביניהם. הרב בן ציון פנה לרב צדקה ואמר: יש זוג שצריכים לעשות שלום בית ביניהם ואני מבקש רשות מכבודו להעדר מהישיבה מחר אחר הצהריים, כי הזוג הנ"ל גרים מחוץ לעיר. שאל הרב צדקה: האם מותר לבטל תורה בשביל שלום בית? ענה הרב בן ציון: **כבר פסק הרמב"ם בהלכות תלמוד תורה** (פי"ג הי"ד) שמצוה שאי אפשר שתעשה על ידי אחרים חייב לבטל תורה כדי לעשותה. שאל הרב צדקה: ומדוע דווקא כבודו צריך ללכת, ואולי מישוהו אחר ילך? ענה הרב בן ציון: הם מוכנים לקבל ממני ולא מאחר! אמר לו: אם כן שהם יבואו לכבודו, מדוע שכבודו יסע לשם? ענה לו: ידוע לי שהם לא יבואו אלי, ודוד המלך ע"ה אמר בתהלים: "בקש שלום ורדפהו" שצריך לרדוף בשביל לעשות שלום

מספר על מורנו הרב הדה"מ רבי חיים חורי זצוק"ל זוע"א, כי לפני שנתמנה רבנו רב ראשי וראש אב בית דין בעיר גאבס בחוף לארץ, היו באים מגאבס למרדכי לסדר גטין כל שני וחמישי [מפני שבגאבס לא היו פותחים גטין, אלא שולחים לג'רבה]. ומאז שנתמנה, כמעט שלא היו מקרי גרושין, שכן מלבד המדה הגדושה של אהבת שלום שהיתה בו, התברר ביכלת מרבה בהבאת שלום. הוא תקן מספר תקנות להגביל הגרושין, כגון: שלא יוכל אף אחד לגרש אשתו הראשונה, אלא אם כן מצא בה ערות דבר - ויכונה ג'רבה, שהעיר גאבס נגרת אחריה (עיין למורינו הרב הראש אב בית דין מקודש רבי משה כלפון הכהן ז"ל בספרו "ברית כהונה" חא"ע מערכת א אותיות א-א).

וכך היה משתדל בכל עז לפשר בין בני הזוג ולהשפין שלום, וביחוד כשלאחר שיחה עם בני הזוג התברר לו שתביעת הגרושין היתה לא מתוך רצונו הגמור של הבעל, אלא מתוך שהיה נתון להשפעה או ללחץ של קרוביו. במקרים כאלה לא הרשה לשים קרוב להתערב בענין. ומעשה בגביר אחד שבא בליל בדיקת חמץ לבית הרב לברך מה עלה בגורל תביעת הגרושין של אחיו הגדול מ'מנו, והרב ענה בשמחה, שהשבח לא-ל, עלה בגדיו להשפין שלום בינו ובין אשתו. הגביר הגיב באכזבה רבה, ואמר: "עכשו נזכרתם!" תגובת רבנו היתה חריפה ביותר: הוא קם ממקומו וקרא בקול: "מה פרוש 'עכשו נזכרתם'? אם לא משפנים שלום בערב חג החרות, אימתי משפנים שלום? בליל תשעה באב!" הגביר נצא מבית הרב בבושת פנים, כשקריאות התזכרה של רבנו.

מליות את דקות אחרות חזר אל הרב, נשק את ידיו ובקש את סליחתו. בני הזוג חזרו, ברוך ה', לחיות בשלום ובמישור, עלו ארצה והתגוררו באחד מיישובי הנגב.

וכמו כן מספר שפעם אחת פרח בגאבס סכסוך חריף בין חתן לכלה שנגרם בשל פגסו של החתן על אי מלוי הבטחה מצד חורי הכלה, שהבטיחו לספק לה נזמי זהב. ברב פגסו אמר החתן הכלה שתחזר לבית חוריה, והיא עזבה את הבית בבשת פנים ובקול בכיה. כשהגיעו הדברים לאיני רבנו, קם מיד, לקח את נזמי הזהב מתכשיטי אשתו, ונתן לכלה, ובכך חזר השלום לשור בין בני הזוג ("חיי חיים" עמוד 225-226). עד כאן.

כתב ספר מצוות קטן מצוה ח לאהוב את חברו דכתיב (ויקרא י"ט) ואהבת לרעך כמוך, ובכלל זה הבאי שלום שבין אדם לחבירו ומכריעו לכף זכות. לאהוב את חברו אמר רבי עקיבא כלל גדול בתורה ואהבת לרעך כמוך(ד). הוסיף בן עזאי ואמר גדול הימנו שנאמר כי בצלם אלהים עשה את האדם. פי' אף על פי שאינו מקפיד על כבוד עצמו יש לו להקפיד על כבוד חברו. ובכלל מצוה זו יש הבאת שלום שבין אדם לחבירו. ודוד המלך כתב בספרו, בקש שלום ורדפהו. כל הרודף שלום תפילתו נשמעת

שבת שלום ומבורך

סיפורים מחזקים -

קראנו בפרשה על אהרון הכהן שהיה אוהב שלום ורודף שלום ובכלל זה הוא להקדים שלום לכל אדם **כתוב באגרת דרבי נתן פרק כ"ט הוי זהיר בשאלת שלום בין אדם לחבירו. מי שאוהב שלום, ומקדים שלום ומשיב שלום, הקדוש ברוך הוא מורישו חיי עולם הזה וחיי עולם הבא**

התיר הקדוש ברוך הוא לשאול איש בשלום רעהו - בשמן
שאלת [אמירת] השלום בין איש לרעהו, הוא כידוע עניין גדול, ורבותינו יחדו לזה חשיבות מרובה, עד שהתקינו, "שיהא אדם שואל את שלום חברו בשם השם (היינו זה לא נהגה)" (ברכות מ"ד, א), והסכימו על כך בית דין של מעלה (מכות כ"ג, ב'). ברכת השלום הנהוגה כוללת את שמו של הקדוש-ברוך-הוא, על כך נהגו לברך בברכה זו (ראה רש"י מכות שם). וכן התירו לשאול בשלום אדם נכבד ולהשיב שלום לכל אדם, אפילו בין הפרקים של קראית שמע וברכותיה (ברכות "י"ג ב.) ואמרו (תנחומא נשא): "צריך אדם ליתן שלום לחבירו בפה מלא". (ספר 'אמירת שלום')

הרגיל בשלום לכל אדם - מאריך ימים
ובסידור עולת תמיד להרב הצדיק רבי נתן נטע משינוא (עמ' ט') כתב:
"גזילת העני בבתים" - אמרו בגמרא: זהו מי שאינו משיב שלום לעני שמקדים לו שלום, וזה בכלל גאווה, שיהיה ענו ושפל ומרובה לכל אדם, ובהו יאריך ימים, כדאיתא בספר חסידים, דשכר מצוה בהאי עולמה ליכא, רב כשעושה דברים שאין כתובין בתורה בפירוש למצוה, כמו שנאמר בגמרא: במה הארכת ימים כו' לא קידמני אדם שלום. והטעם, כי ענוה מביא לאריכות ימים, לפי שעל האדם הגבוה ברוחו הכל מתרעמין עליו ומקטרגין עליו, אבל לאדם שפל רוח בעיניו של עצמו, אין משגיחין עליו לקטרג עליו, והכל מלמדוין עליו זכות בין עליונים ובין תחתונים, ואין שום עין הרע שולט עליו ככל.
(אמירת שלום)

המהגות רבותינו המצויינין במדותיהם, ובכללם הקדמת אמירת שלום
רבותינו אמרו: "היו מקדים שלום לכל אדם" (אבות ד', י"ד). ועל רבי יוחנן בן זכאי העידו רבותינו: "שלא הקדמו אדם שלום מעולם ואפילו נכרי בשבוק" (ברכות י"ז). בתולדות חייהם של גדולי ישראל מצויינין מאוד עניין הקדמת השלום. לדוגמה: (הספורים מדלקמן מספר "אמירת שלום")
על הגאון רבי עקיבא איגר מסופר: "היה מקדים שלום לכל אדם. דיבורו ועסקו עם בני אדם היו במידה ובמשקל, והיו דברים מועטים בכמות ורבי איכות".

על הבעל 'תולדות יעקב יוסף' מספר, שפעם אחת שאל בשלומו של אדם. אותו אדם שאל אותו: מה איכפת לך משלומי? אמר לו: כאשר אדם מישראל שואל את חברו לשלום, והוא עונה לו "ברוך ה'" , הרי כבוד שמים מתגדל על ידי כך, ועל זה נאמר "ואתה קדוש יושב תהלות ישראל", שיבחו של הקדוש ברוך הוא בכך שישראל מהללים אותו בכל דבר. (ספר "שיח שרפי קדש" עמ' 142)

על רבי משה לייב מסאסוב מסופר, שהיה מקפיד להקדים שלום לכל אדם, ומעולם לא הקדמו אדם. פעם אחת ארב אדם אחד בפניה כדי להקדמו בשלום. אך בדיוק באותו רגע הפנה רבי משה את פניו וראהו, ושאל בשלום, כמו שמספר בספר "בחסד עליון" (עמ' פ"ט): "שכך דרכו תמיד שמקדים שלום לכל אדם, ומימיו לא הקדמו אחר לומר לו שלום. ופעם אחת היה מעשה ובא לו איש מאחוריו בשלום, כדי להקדמו בשלום, ולא עלה הדבר בידו. שבאותה שעה שמע רבי משה ליב מאחוריו קול קורא: משה ליב: החזיר פניו לאחוריו ראה את ההולך אחריו והקדמו בשלום. ואילו הקול שקרא, לא אלו קרא. היה זה קול של ילד מישראל שקרא לחבירו ששמו כשמו, משה ליב. ובאותה שעה ידעו הכל שמן השמים מסייעים על ידו לקיים את מנהגו".

בספר "קהל חסידים" (עמ' צ"ז) מובא ספור נוסף:
פעם אחת היה בעיר בראד, והיה שם הגביר המפורסם רבי יודל נאטנזאהן, ושמע הגביר כי החסידים מתנשאים בקדושת רבם כי לא הקדמו שום אדם שלום בשוק וכו'. וישחק הגביר בקירבו על דבר הזה ואמר בלבו: את כחשם אגלה לעין כל, מחר בבוקר, אם ירצה ה'. היה זה בליל שבת קודש. ויהי בבוקר הלך הרב הקדוש מן המקוה, והיה דרכו בקודש לנוע בראשו לכל איש, לישראלים ולעללים, לאמור "צפרא טבא". והיה כראות הגביר רבי יודל דבר הזה, וישכר שני אנשים ויצו עליהם לילך אחריי בלאט ובחשאי שלא ירגיש ולקרוא באזנו בקול "צפרא טבא" (בקר טוב) להקדמו בשלום טרם יראה אותם. וימהרו האנשים לעשות כדברים וילכו בלאט, וכמעט רגע בגשתם לכתפי הרב הצדיק, תכף הקדימם הרב והטה ראשו ויאמר: צפרא טבא, צפרא טבא. והיה לפלא בעיניהם.

בספר "תנועת המוסר" (חלק ג' 248) מסופר על הגאון הצדיק רבי נתן צבי פינקל הסבא מסבלודקה: בימי צעירותו היה נוהג בשבתות ובמועדות לאחר התפילה לעבור בין התלמידים מספסל לספסל ולברכם בברכת היום. לפעמים היה יושב על יד חלון ביתו ומעתיר ברכות ותפילות לכל עובר "רבי נתן צבי היה מדקדק מאוד עם בהכנסת אורחים ומקבל כל אדם בסבר פנים יפות, האורח היה משכנע כי הלה הוא ידיד הוותיק משכבר הימים והתאמץ כשהיו מבקרים בביתו תלמידי חכמים היה מכבדם לאין שעור ואף משמש אותם, וכן מקדים פני כל אדם, יהיה מי שיהיה, נכנס עם כל אחד בשיחה נעימה ומיטיב עימו עד כמה שאפשר, כי לגבי חסד אין הבדל, לשיטתו, כאמור בין איש לאיש.

על ה"חפץ חיים" מספר רבי משה פרוג בספרו "צדיק תמים" (עמ' 258), שבשעה שרצו להעביר את קישרו של ה"חפץ חיים" ממקום קבורתו ברדיין לשם כך, הגיע במיוחד רב אחד מארצות הברית, אולם האיכרים הפולנים שבמקום התנגדו נמרצות ורצו למנוע את הדבר, מכיון שהם זכו להרבה ניסים במקום, והם תלו את הנסים בזכותו של ה"חפץ חיים". ושם מסופר על שיחת אחד האיכרים עם אותו רב אודות החפץ חיים: "איכר זקן שעוד הצדיק את ה"חפץ חיים", יגש אל הרב ואמר: הרבה ראייתי במו עיני, ואני הכרתית צדיק זה עוד מלפני שישים שנה, קטן וצנום כזה, לא היה לבוש כמו ראוין [רב] כדגמת כל היהודים הפשוטים, תמיד היה שמת, לב של זהב. בהן צדק שלי, תמיד היה מברך אותנו, את האיכרים העניים, כאשר ראה אותנו עובדים בשדות".
על הגאון רבי משה פיינשטיין מסופר בספר "רבי משה פיינשטיין

פיינשטיין": הוא ברך לשלום כל אחד, בכבוד ובמאור פנים. ניזכר אדם אחד, כיצד לא הבחין בו רבי משה ועל כך חלף על פניו מבלי לדרוש בשלומו, לאחר שעבר כעשרה צעדים, חזר רבי משה על עיקבותיו, וכך את האיש לשלום, וכדי לצאתו על הסעות, נותר לשוחח עימו זמן מה...

רבי אפרים גרינבלט זוכר כיצד הלך עם רבי משה לבית הכנסת בבוקר, בעת ביקורו בממפיס טנסי, הוא ברך ב"צפרא טבא" כל איש, אשה וילד אשר נקראו בדרכו. כאשר צעד במורד הכביש, רץ לקראתו נער צעיר וביקש לצלמו, אחד ממלווי של רבי משה בקש מה"צלם" שלא להטריד את ראש השיבה, ועל כן השיב רבי משה: הנח לו לצלם, הן נהנה הוא מכך, הבה ואגרסם לו סיפור.

"הרב חיים טברסקי, רב נודע בבונו-פארק ורב המרכז הרפואי על שם הרמבי"ם בניו-יורק, נשא פעם דבריו בפני קבוצת אחיות, ותוך כדי מהלך הרצאתו הזכיר את שמו של רבי משה. "איו!" קראה אחות כושית בשם שירלי, מכירה אני את הרב פיינשטיין, הרי הוא רב אמיתי!

הרב טברסקי לא יכול היה לשער כיצד מכירה האחות את רבי משה, והעיר כי היא לבטח מחליפה אותו בטעות עם מישהו אחר. לא! התעקשה שירלי, אין כאן טעות, היא מתכוונת לרב המפורסם בשם פיינשטיין. היא עבדה כאחות בבית אחד מניינו של רבי משה כאשר אך זה נולד, ורבי משה היה סנדקו. כאשר הובל החוצה בתום ה"ברית", סב רבי משה לאחוריו בתוך כסא הגלגלים כדי לומר שלום לאחות, מחווה זו של כבוד הותירה בה רושם בל ימחה. אותה אחות התקשרה למשפחתו של רבי משה לאחר פטירתו כדי להביע את תנחומיה. "זוכרת אני כיצד חיך רבי משה ואיחל לי יום נעים", אמרה, "יכולתי לראות בעיני שאני חשובה". במבט פנים בלבד יכול האדם לתת לזולתו הרגשת חשיבות, ובכך היה מיוחד רבי משה, ושם (בעמ' 119) נכתב: העיד אדם אחד אשר הכיר את רבי משה שנים רבות: "מעולם לא נפגשתי באדם אשר העניק לאנשים הרגשת חשיבות כה רבה, כרבי משה, פשוט בצורת מבטו בהם".

בסיומו של ערב, עמדו רבי משה והגאון רבי יעקב קמינצקי והמתונו למכונת אשר אמורה היתה להסיעם, ומשיחים היו במקום השיבה במכונת יושב ליד הנהג, ומי ישב לבדו במושב האחורי. רבי יעקב ישב ליד הנהג. לאחר שירד רבי משה מהרכב, הסביר רבי יעקב לנהג: "בררנו בינינו מי יורד ראשון, והחלטנו שהיורד ראשון ישב במושב האחורי. לו היה יושב לידך, היית נשאר לבד לאחר יציאתו, והשני היה נותר מאחורנית, אזי היה זה נראה כאילו אין אתה אלא נהג".

רוסי זקן עבד כשרת ב"תפארת ירושלים", האנגלית שבפיו היתה דלה, ואיש לא שת ליביו אליו. יום אחד נתקף האיש בכאב שנים והיה מהלך כשמתפחת קשורה סביב לסנטרו. כאשר פגשו רבי משה במסדרון, עצר בהליכתו ודבר עימו כמה דקות. כאשר תמה השיחה, נפנה השרת לדרכו - ועל פניו נסוך חיוך רחב של סיפור.

הצדיק הירושלמי רבי אריה לוי שהיה משכים קום בכל יום לתפלת הותיקין, בלכתו לבית הכנסת היה מקפיד להקדים שלום לכל הנקלע בדרכו. ביותר היה מקפיד לברך באשמות הבוקר את מנכי הרחובות, שאף הם היו משכמים קום. הוא הסביר את מנהגו זה: מחבב אני את מנכי הרחובות. צאו וראו: בשעה שאנשים נמים את שנתם, מטריחים הם את עצמם לכבד את שוקי ירושלים ונהנים מגיגע כפיהם, מלאכתם אינה נכבדה, כבוד אינם נוהלים, משכורתם עיומה - ואף על פי כן מקפידים הם לעשות מלאכתם נאמנה. (אישי צדיק חיה", עמ' 64)

כמו כן היה נוהג ללחוץ בחמימות רבה את ידיהם של הנקלעים בדרכו. פעם טרחה מי שהיא לסרוג עבורו זוג כפפות צמר, והוא סירב לקבלן באומרו: "הכיצד ארגיש חמימות בידו של אדם עת שיושיט לו כף ידו לשלום?" (אישי צדיק חיה", עמ' 233)

שישבת קלם חנכו את התלמידים להקביל פני כל אדם בסבר פנים יפות, לשאול בשלומו ולדאוג לו לכל מחסוריו. מסופר, שפעם בא בחור חדש לישיבה. גיש אליו בחור מהישיבה, קיבל את פניו בחמימות ודאג לו לכל דבר להיזכר מי הוא. לאחר מכן פגש תלמיד נוסף ואף הוא נהג עימו באותה צורה, אז הבין כי כך נוהגים כל בני הישיבה.

החזון איש, שהיה קצור רואי, הרכיב משקפים בעיקר בעת יציאתו לרחוב, מחשש שמא מישהו יגאל בשלומו והוא לא יבחין בו ולא יענה לו שלום (יפאר הדור"י חלק ג'). ואף שבשביל זהירות בשמירת העינים [שהחזון איש כידוע היה מדקדק בזה מאוד] עדיף יותר ללכת ברחוב מבלי משקפים, מכל מקום בגלל החשש שמא יחמיץ "השבת שלום", היה עדיף לו להרכיב משקפים

זו לשון הגמרא שם: "יכל היודע בחבירו שרגיל להקדים לו שלום, קדים לו שלום, שנאמר (תהלים ל"ד): 'בקש שלום ורודפוהו'. ואם נתן לו ולא החזיר, נקרא 'גזלון' שנאמר (ישעיה ג', י"ד): 'ואתם בערתם הכרם גזלת העני בבתים'. "[ובאר רש"י, מנין מוכח מהמקרא שמדובר בעניית שלום:] "גזלת העני - והלא אף גזלת העשיר גזלה היא! אלא גזלת העני - שאין לו כלום לגזול ממנו, אלא שלא השיב על שלומו".

ראש ישיבה חשוב סיפר על ימי נעוריו. בעת לומדו בישיבה שהיתה גדולה במספר תלמידיה, הגיע תלמיד חדש, והוא קיבלו ב"שלום עליכם" לבני ואף טפח לו על שכמו לסימן חיבה. אותו בחור חדש נעשה גם הוא לראש ישיבה חשוב. כעבור הרבה שנים נפגשו שניהם, ואותו בחור אמר לראשון: "ידע לך, כי את טפיחת השכם של אז אני זוכר עד היום, הדבר עודדני ועזר לי לחוש בהרגשה שאני יקר למישהו, וזה סייע לי מאוד בלמודי". (אמירת שלום" עמ' 25)

כתב המאירי (ברכות ו): "לעולם יהא אדם נוה לבריות ומקדים בשלומם ומשתדל בכבודם ובתועלתם כפי כוחו, ובזו מתאהב לבריות, וגורם להם לצאת ידי חובת כבוד תורה ומצוות".

כתב המאירי (אבות א', ט"ו): "הוא מקבל כל אדם בסבר פנים יפות - שאפילו לא היה ליבך שמח בכך, הראה את עצמך לפניו כשמת על ביאתו, ובדרש אמר (אבות דרבי נתן סופ"י"ג): 'יתן אדם לחבירו כל מתנות שבעולם ופניו כבושות בקרקע, מעלה עליו - כאילו לא נתן לו כלום. אבל המקבלן בסבר פנים יפות, אפילו לא נתן לו כלום, הרי הוא כאילו נתן לו כל מה שביהקש ממנו".

[א] יאמר כל הודוי אף על פי שלא חטא בכל, מפני דכל ישראל כולם ערבים זה לזה ובפרט אם היה צריך למחות ולא מיחה דנקרא על שמו, וכן אולי חטא בגלגול הקודם וכן יש חטאים קלים הנחשבים כחמורים כגון והמתגאה כאלו עובד עבודה זרה וכהנה רבות

[ב] לפני הודוי יאמר אבל חטאנו עוינו פשענו אנוהו ואתנו ואנשי ביתנו, [אבותינו- הכונה לגלגול הקודם] וכן צריך להוסיף בחמשה אותיות מנצפ"ך שיאמר כזבנו כעסנו מרדנו מרינו דברך נאצנו נאפנו פשענו פגמנו צררנו צערנו אב ואם:

[ג] יקפיד להכות בעת הודוי ביד ימין כפוף כאגרוף על הלב דווקא הנמצא בצד שמאל הכאה בנחת, ועל כל תיבה מן הודוי הכאה וידוע דמקום הלב הוא תחת החד בארבע או חמש אצבעות נמשך לצד פנים והטעם דמכה על הלב לפי הפשט להורות דהלכ גרם לו כל אלו העונות, ועל פי הסוד עושה בהכאה זו תיקון גדול:

[ד] אחר הודוי תכף יאמר ויעבור וי"ג מדות, ויאמרם בכוונת הלב ובנחת ומנהג יפה למנותם באצבעות שיועיל לכוונה ולחשיבותם [ה"ע לא ימנם יש משחוקת כיצד מונים] התחיל י"ג מדות עם הציבור והם סיימו והוא באמצע י"ג מידות יסיים נחשב שקרא עם הציבור

[ה] אחר הודוי ואמירת י"ג מדות תכף ומיד יעשה נפילת אפים כי שלשה אלה צריכים להיות סמוכים זה לזה על פי הקבלה, לכן גם בשני וחמישי אין הפסיק בין דווי לנפילת אפים בתחנונים הנוספים בימים ההם, אלא יאמרו את "מה נאמר וכו'" לפני והוא רחום "ה"ע והנהגים לומר מה נאמר אחר נפילת אפים ועשו כמנהגם]

[ו] הימים שאין אומרים בהם דווי וי"ג מדות ונפילת אפים בודאי הזווגים נעשים למעלה אך נעשים מאליהם בזכות קדושת הימים ההם, ויש מהמקובלים שמכוננים במחשבה וכשיש חתן תפילת המנינים האחרים משלימים את התיקון:

[ז] צריך להתוודות וכן התחנונים בשני וחמישי הכל מעומד, ולא יסמוך על דבר שאם ינטל יפול אלא אם כן הוא זקן או חולה, ואם ראה הצבור מתוודין אף על פי שהוא התוודה יתוודה עמהם, וכתב בספר שליח ציבור ואין העולם נוהגין כן ויש להם על מה לסמוך ואף על פי שנהגו, נכון שכל הרואה צבור מתוודין יאמר חטאנו עוינו פשענו שהוא ודוי כללי וקצר, ואין לומר ודוי במוצאי שבת עד אחר חצות לילה והוא הדין למוצאי ראש חודש ומוצאי חנוכה ופורים וכדומה, דשב ואל תעשה עדיף

[ח] אסור להזכיר י"ג מדות בלילה, ולכן המתפללים מנחה בסוף היום עם שקיעת החמה, אם בעת שהגיעו לוידוי לסוף י"ב שעות ממש, לא יאמרו י"ג מדות אלא רק הוידין [ה"ע יכולים לומר נפילת אפים וי"ג מידות בתוך 13.5 דקות שלשה]:

[ט] אין היחיד אומר י"ג מדות כי הם דבר שבקדושה שצריך עשרה, והמתפלל ביחיד כשיאמר י"ג מדות אחר הודוי יאמר אותם בטעמים כקורא בתורה, וכשאני מתפלל ביחיד הי"ג הראשונים אני אומרם בטעמים ושל שני וחמישי אני אומר עד "שהודעת לעניו מקדום" וזהו, ומן וכן כתוב בתורתך וכו' עד סוף י"ג מדות אני רואה בסידור ומכיון אותם במחשבה בלבד, מיהו אחר כך ראיתי כתוב שרשאי לאומרם בלשון תרגום, שיאמר כך ואעבר ה' שכנתיה על אפוי, וקרא ה' ה' אלהא רחמנא ורחמנא, מרחיק רגו, ומסגי למעבד טבוין וקשוט, נטר טיבו לאלפי דרין, שביק לעווין ולמרוד ולחובין, סלח לדתייבין לאוריתיה עי"כ התרגום, ואחריו יאמר בקשה זו אנא ה' אל חי תספיק לנו שפע אור וברכה חן וחסד ורחמים ואומץ, נא ה' אל פודה, עטרנו שמחנו עי"כ ובקשה זו כל דברים שבה המה מצורפים מן אותיות י"ג מדות שם ה' ה' אל רחום וחנן וכו', ואני נוהג בכך אחר המחשבה שאני מחשב ב"ג מדות:

[י] בשעה שאומר ויעבור ישחה מעט, ויזקוף בשם, כשאומר ה' ה' אל רחום וחנן, וטוב שירים קולו ובתנאי שלא ילעיגו הבריות, ויש נוהגים לשחות גם בהשם ה' ואני נוהג להגביה רגלי בה' ה' להגביה רגליו שאם לא יועיל לא יזיק: [יא] יזהר להטעים הפסק אשר ב' ה' ה', כי סודו גדול ומי שאינו מטעים אותו עונשו גדול:

[יב] אם הציבור בצער על כל מין צרה שלא תבא אז אם יארע מילה באותם הימים טוב שיאמרו הציבור י"ג מידות של רחמים בכונה בין מילה לפריעה, והוא דבר מסוגל:

[יג] אחר י"ג מידות יאמרו מעומד רחום וחנן חטאנו לפניך וכו', ואחר כך מזמור לדוד אלכ"ה ה' נפשי אשא מיושב, ונקרא מזמור זה נצילת אפים דעיקרו נתקן לאומרם בנפילת אפים שיפיל פניו על זרועו השמאלי וצריך להיזהר שלא ישים פניו תוך ידו השמאלית דיש סכנה ח"ו, אלא ישים פניו על זרועו השמאלית, ויכסה פניו בטלית וצריך להזהר בנפילת אפים בין בשחרית בין במנחה, זהו מה שהיה צריך לעשות אבל כיון שיש סכנה בדבר עדיף והטוב שלא ליפול על הזרוע כלל שיהיה מחמיר למי שנופל ולא מכוון ועוד שנפילה מורה שנכנס לעמקי הקליפות לברר ויש סכנה בדבר:

[יד] יש לעשות נפילת אפים גם במקום שאין ארון וספר תורה, וכל שיש להם ספק דהיינו בין השמשות לא יעשו נפילת אפים דשב ואל תעשה עדיף, ואחר מזמור לדוד אלכ"ה ה' נפשי אשא אומרים אינו מלכנו וכו' והיא תפלה ותחנה נוראה:

[טו] כשאומר אשרי ותהלה לדוד יכוין במזמור הזה מאד, ובפרט בפסוק פותח את ידך, ומה שכתבו רז"ל האומר תהלה לדוד י"ג פעמים בכל יום מובטח לו שהוא בן עולם הבא, היינו אם אמרו בכוונת הלב כראוי, בכל יום עליו להיות בן עולם הבא: [טז] קדושת ובא לציון היא הנקראת קדושה דסדרא, מפני כי האחרונים סידרו אותה דוגמת קדושה דעמידה דפ"א גזרו האוייבים על ישראל שלא יאמרו קדושה תפלה, והיו

מניחים אורבים וממתניים עד שיגמרו העמידה עם החזרה והולכים, לכך התקינו לומר סדר קדושה כן, ואחר שבטלום קדושת העמידה וקדושת יוצר על כן תקנו לומר קדושה זו בלשון הקדש ולשון תרגום כנגד ב' קדושות, ולכן קורין אותה קדושה דסדרא שנסדרה כנגד ב' קדושות הנזכר, בבגד נוהגים לדקדק בזה לומר בלחש כמופיע בסידור דווקא דאם לא יועיל לא יזיק וחסדי בית אד מתפללים נוהגים בה כשאר התפילה

[יז] קודם מזמורי הימים יאמר היום יום אחד בשבת, אם הוא יום ראשון בשבת, וכן הוא הדין ביום שני יאמר היום יום שני בשבת, והוא הדין ליום שלישי, ושאר ימים, ורק ביום ששי ויסיף אות ה"א יום הששי, וכן ביום ראשון ידקדק לומר יום אחד בשבת קודש, ויכוין במנין זה בכל יום לקיים מצות זכור את יום השבת, שהוא מצוות עשה מן התורה למנות בו ימי השבוע לומר אחד בשבת שני בשבת וכו', ובימים שאין אומרם בהם דווי המנהג פשוט דאין אומרם מזמור יענך ומזמור תפלה לדוד, ולא ידענו טעם למזמור תפלה לדוד ואומרים דכך הוא קבלה מהראשונים ז"ל: גם בחנוכה תענית פורים ומוצאי כיפור וראש חודש צריך לומר בית יעקב לפני שיר של יום ומי שאינו עושה כך עושה חסרון גדול בתיקון התפלה [ה"ע הנהגים שלא לומר בית יעקב ושיר של יום בזמנים לעיל ימשיכו במנהגם]:

[יח] אין כא-להינו הוא שבו נורא ויש בו כונה גדולה על פי הסוד, ויאמר אותו בנחת, ואחריו אמירת פטום הקטורת בכונה גדולה, ורבו ועצמו שבחיה, ואחר כך אומרים קדיש על ישראל ונקרא קדיש יתום שתקנו לאומרם התומים למנוחת נפש אביהם או איש, ויש בו נועם ונהגות לנפש הפטר לא דוקא להצילו מדין ועונש אלא יועיל לו להעלותו ממדרגה למדרגה, לכך אומרים אותו בכל יום האזכרה אפילו אחר כמה שנים משפנט: ואחר עניית ברכו יעמדו הקהל ויאמרו בכונה גדולה עלינו לשבח והוא שבו עליו ונורא מאד, ויש בו צורך גדול לתפלה אשר התהללנו, כדי לבטל אחיזת החיצונים, [ובכריעה שאנחנו עושים בהרכנת הראש וקצת מן הגוף אנו מורידין אוה"מ דרך ירידה בכל העולמות עד העשיה כולה], וצריך לאומרם כולו מעומד, והזהיר רבינו האר"י ז"ל שלא יחלוץ ציצית ותפילין עד סוף "עלינו", ואם אינו מתפלל עם הציבור ושמע הציבור אומרים ואנחנו משתחים וכו' גם הוא ישתחוה עמהם, אף על פי שאין כאן חיוב כמו דין מודים, כשאומר אל אל לא יושעי יפסיק מעט, ואחר כך יאמר ואנחנו משתחים, ואם אירע עניית אמן כשאומר הם משתחים להבל וריק וכן כשאומר ומתפללים אל אל לא יושעי לא יענה שם אמן [ה"ע חולק שיענה אמן אלא שיתשל לא יגע למצב כזה] והמנהג לומר אחר פסוק ויהי ה' למלך וכו' פסוק והיה עם שמוע תשמע. לקול ה' א-להיך וכו' עד כי אני ה' רופאיך: **פרשת ויקהל דיני תפילת מנחה [א]** אין לותר על חזרה במנחה רק באונס גמור, וצריך שיחבק ב' ידיים זה עם זה ימנית על שמאלית, ויעצום עיניו ויסגרם ויתפלל: [ב] אף שיש מצווה על פי האר"י להתפלל סמוך לשקיעת החמה זהו דווקא בש"ל מנין קבוע אבל אין לו מנין קבוע יתפלל מיד מנחה שלא יחכה עד לסוף זמנה שלא יעבור זמנה:

[ג] לכתחילה יתפלל מנחה קטנה דהיינו לאחר תשע וחצי שעות זמניות ובדיעבד אם התפלל מנחה גדולה דהיינו לאחר שש וחצי שעות זמניות יצא ואף על פי שאמרנו על התפלל לכתחלה מנחה גדולה, עם כל זה בשעת הדחק כגון שרוצה לצאת לדרך או יש לו עסק גדול וחושש שמא יטרד וישכח ויעבור זמן התפלה, אז מותר לכתחלה להתפלל מנחה גדולה שהיא משש ומחצה. וכן הוא הדין ביום שבת קודש שרוצה לילך לשמוע הדרשה מן הדרשן שהוא מאריך בדרשה, ואם יתפלל אחר הדרשה לא יהיה לו פנאי לעשות סעודה שלישיה בהרוחה, מותר לו להתפלל מנחה גדולה: [הנהגים להתפלל מנחה גדולה מנתגלו נכון ויש להם על מה לסמוך ובפרט שאוכלים ארוחת צהרים עדיף שיתפילו קודם מנחה גדולה, והאוכלים ואחר כך מתפללים מנחה קטנה יש להם על מה לסמוך]:

[ד] שעות אלו הם שעות זמניות ומשערין אותם לפי ענין היום אם ארוך ואם קצר, מחלקין היום ל"ג חלקים, וכל מקום ששערו חז"ל בשעות משערין בשעות אלו שהם זמניות, יש אומרים שמשערים מעמוד השחר עד צאת הכוכבים, ויש אומרים מהנץ החמה עד שקיעתה, וסברה ראשונה עיקר דחשישין לחמרא לשער מעמוד השחר עד צאת הכוכבים, וכן מנהג בגד: [ה"ע הסומך על הדעה שמששבים מהנץ החמה יש לו על מי לסמוך מכל מקום בדאורייתא טוב להחמיר למנות מעלות השחר לגבי כיוול חמץ נהגו להחמיר לחשב מעלות השחר וקריאת שמע בשעת הדחק יכול לחשב מנץ החמה, ראוי לירא שמים להחמיר בצאת הכוכבים בדבר שאסור מהתורה כרבנו תם[ה] יזהר לפרוע שכר שכיר ביומו קודם תפלת המנחה ואם אין לו כסף ראוי להלוות וכן נהג האר"י ז"ל:

[ו] ראוי לתת צדקה גם בתפילת מנחה ויתן שני פרוטות לפניו או לגבאי ואחר כך עוד פרוטה כמו בויברך דוד, ואשרי יתנהר להתפלל מנחה בתפילין הנקרא "שמושא רבא" ויזהר שלא יהיה בבין השמשות עם תפילין, ומצוה גדולה להיות מעשרה ראשונים גם במנחה:

[ז] זמן מנחה הוא עד צאת הכוכבים לדברי חכמים ולרבי יהודה עד פלג המנחה שהוא שעה ורבע זמנית קודם צאת הכוכבים, ולאחר מכן זהו הזמן לתפילת ערבית לרבי יהודה אף על פי שעדין יום גמור, להלכה יכול לעשות כרבי יהודה או כרבנן ויעשה רק כאחד מהם שאם עשה כרבנן להתפלל מנחה אחר פלג המנחה, שוב אינו יכול להתפלל ערבית קודם הלילה, עכשיו נהגו להקל בכך ועושים כשניהם יחד להתפלל מנחה וערבית ביחד אחר פלג המנחה ויש להם על מה שיסמוכו, ודווקא בציבור אבל היחיד לא, ודווקא בשבת יכול להתפלל ערבית יחיד מ"פלג המנחה" אבל בשאר ימים, טוב להתפלל ערבית בלילה לכתחילה, אף על פי שהתפלל מנחה קודם פלג המנחה. באשה אין מדקדקים שלא לעשות שני הקולות יחד, כיון שטרודה בעסקי הבית נחשב לה כשעת ההדחק. איש המתפלל יחיד שהתפלל מנחה אחר פלג המנחה ואם ימתין עד לילה יטרידוהו ויכול להתפלל ערבית מיד לאחר שלוש עשרה דקות לשקיעה

[ח] חשבון פלג המנחה להתפלל בו ערבית מנהג בגדא לחשוב מעמוד השחר עד צאת הכוכבים, ויזהר שלא להרבות שיחה עם כל אדם, אף להקדים שלום ולהשיב בחבת לכל אדם." **אמרי חז"ל המהר"ל בספרו "דרך החיים" (אבות פרק ד, מ' י"ד): "... ואמר, כי ההנהגה עם בני האדם הדומים: שיהיה מקדים שלום לכל אדם, ודבר זה - ענוהו להקדים לכל אדם שלום, ולא ימתין עד שיתן לו האחר שלום ואז יחזיר לו שלום, רק שיש לו להקדים לכל אדם שלום, וזה הודאה שאין אדם אחר שפיל בעיניו, כי מי שבעיניו בני אדם שפלים, לא יתן שלום לאחרים. רק אם יקדימו שלום אליו, אז הוא מחזיר שלום". (שם)כתבי הרבדק רבי ישראל מסלנט" כתוב: "ועל ידי מידת סבלנות, משיג האדם רצונו יותר ויותר, מעל ידי כל תקיפות שבעולם. ודרך כלל להיות נוהג לבריות ושלא להרבות שיחה עם כל אדם, אף להקדים שלום ולהשיב בחבת לכל אדם."**

פניני הפרשה

חוקת

עלון מס' 1194

שנה כ"ד התשפ"ג

יו"ל ע"י הקרן לזיכוי הרבים. נייד: 052-7654216
כתובת: רח' הרב רוזובסקי 14/13 אשדוד. דוא"ל: 7654216@gmail.com

בדקת שאינך במינוס!?

על כן יאמרו המושלים בואו חשבון תבנה ותכונן עיר סיחון – לפי פשוטו של מקרא מדובר על המושלים בלעם ובעור, כפי שמפרש רש"י, שעל ידי פיהם הצליחו לתת כח לסיחון לכבוש את העיר חשבון. אמנם בדרך דרש חידשו חז"ל רמז גדול בעבודת המוסר ויראת ה', וכך אמרו בגמ' ב"ב דף עח: א"ר שמואל בר נחמן אמר רבי יוחנן מאי דכתיב "על כן יאמרו המושלים"? "המושלים" אלו המושלים ביצרים "בואו חשבון" בואו ונחשב חשבוננו של עולם, הפסד מצוה כנגד שכרה ושכר עברה כנגד הפסדה.

שואלים בעלי המוסר: הרי כדי לערוך חשבון כזה, די בפעם בתקופה, ומדוע אומרים המושלים בואו חשבון, שמשמע בכל הזמן? ובכלל יש להבין מה צורך יש בחשבון זה, הרי כל בר-דעת יודע שיש חשבון, ובכל זאת הרשעים עומדים ברשעותם ובתאוותיהם וחסר להם יראת ה'?

אלא, מלמדים אותנו רבותינו, כי כדי לנצח את היצר, צריך האדם לשמור בכל עת על עצמו ולדקדק במעשיו בכל זמן ועידן. ולא רק לדעת כמה שכר וכמה הפסד, אלא לבדוק את מעשיו היכן הוא נמצא כרגע – בריוח או בהפסד. ממש כמו אדם שיש לו חשבון בבנק, שאם יזניח את החשבון ולא יבדוק בכל פעם האם הוא במינוס או בפלוס, תוך זמן קצר יכול למצוא את עצמו טובע ברביות בסכומי עתק. כך הדבר בעבודת ה', צריך לדעת מה צריך לעשות ומה מיותר ונחשב לבזבוז זמן.

*

מעשה ברבנו החפץ חיים, ששהה בעיר המלוכה "פטרבורג" עם גדולי הדור, כדי להשתדל למנוע גזירות על היהודים. קרה והחפץ חיים היה צריך בשעת לילה מאוחרת נייר כדי לרשום עליו דבר מה. מאחר והחנויות באותה שעה היו סגורות, ביקש מאחד האדמו"רים שהיו שם חתיכת נייר. האדמו"ר נענה בחפץ לב. רצה הח"ח לשלם לו דמי הנייר, אך הלה דחהו בחיך ולא רצה לקבל ממנו תשלום. מיד החפץ חיים השיב לו את גליון הנייר, ולא רצה ליטול מהנייר עד שניאות האדמו"ר לקבל תמורתו. השתומם האדמו"ר ואמר: "הרי ידוע לך רבי שלשתי פרומות אין ערך של ממש...". השיב החפץ חיים "ודאי שיש ערך, שהרי משתי פרומות של גזל, עלול להוצר חלילה מלאך חבלה רע ונורא, שיש בכוחו להחריב את כל פטרבורג". זהו "מחשב שכר עבירה כנגד הפסדה".

מָבָל מְלַמְדֵי הַשְּׂפֵלָתִי	עצה טובה
מה לומדים מן – חץ "פְּחָצִים בְּיַד גְּבוּר בֶּן בְּנֵי הַנְּעוּרִים" (תְּהִלִּים קכז, ד). טֹבַע הַחֵץ שֶׁצָּרִיךְ לְמַשֵּׁךְ אוֹתוֹ אֵלָיו בְּיַד שְׂהוּא יַעֲוֶה רְחוֹק. כִּי בְּדִיּוֹק בְּנֵי הַנְּעוּרִים, אִם אָנוּ רוֹצִים שֶׁהֵם יִגְעוּ רְחוֹק וַיִּמְאַשּׁוּ אֶת הַבְּשָׂרוֹנוֹת שֶׁנִּמְטַע בָּהֶם הַקִּבֵּה, צָרִיךְ לְקַרֵּב אוֹתָם, לְמַשֵּׁךְ אוֹתָם אֵלָינוּ בְּאַהֲבָה וּבְלִבְבִיּוֹת. (שְׂמֵעָתִי)	עצה לחתן, כשבוע לפני החתונה לפחות, כדאי מאוד ללבוש את כל בגדי החתונה יחד, מכף רגל ועד ראש, ולא להסתפק במדידה של כל פריט לגופו. לפעמים מגלים שהחגורה החדשה רחבה מדי ללולאות המכנס, השרוולים בולטים בצורה מוקצנת מהחליפה, והמכנסיים שנמדדו עם נעלי יום חול - ארוכות מדאי ביחס לנעליים החגיגיות... לבעלי משקפיים שרכשו משקפיים חדשות לחתונה - כדאי להתחיל להרכיב אותם כיומיים קודם החתונה, כדי לא לקבל סחרחורת ביום החתונה. הדבר נכון גם לגבי נעליים. (קונטרס "כל-חתן").

מגיד דבריו / פנינה מתורתו של הגאון רבי בוניד סעדון זצ"ל

"ידוע הדבר ומפורסם הענין שהמיתה היא מכנעת ומשברת עריצותם של הרשעים, כי דרך רשעים מצליחה לפניהם ושוכחים את השל"ת וכופרים בעיקר ח"ו... אך כאשר יראה שאחרי זמן מה ישבר כוחו של הרשע ותאבד עריצותו על ידי המיתה, מיד האדם נכנע ושב אל השי"ת" ("מגיד חדשות" ח"י דרוש כ"ז)

והשקית את העדה ואת בעירם (כ' ח')

יש להקשות שהרי אמרו בברכות דף מ' ע"א אר"ח אמר שמואל אסור לאדם שיאכל קודם שיאכיל לבהמתו שנאמר "ונתתי עשב בשדך לבהמתך" והדר "ואכלת ושבעת". ע"כ. וא"כ למה אמר כאן "והשקית את העדה" ואח"כ "ואת בעירם"? ואפשר ליישב שדוקא במאכל צריך להקדים בהמתו כמ"ש "ואכלת ושבעת" אבל בשתיה אדם קודם לבהמה. ושור"ר שכ"כ לחלק המ"א בא"ח סי' קס"ז ס"ק י"ח בשם ס' חסידים ע"ש. וכ"מ במלכים ב' פ"ג "והנהל ההוא ימלא מים ושתייתם אתם ומקניכם ובהמתכם". ומה שהקדים מקנה לבהמות, אפשר שבא לחדש שאפי' מקנה שהוא קניינו של אדם כמ"ש הרד"ק בס' השרשים והוא בעליו ובאוכל צריך להקדימו לפניו כדלעיל, אפ"ה בשתיה אדם קודם לו. ועוד יש לומר שדוקא בעל הבהמה עצמו אסור לו לאכול קודם שיתן לבהמתו אבל כאן במשה רבנו שאינו בעל הבהמות יכול להקדים את האדם לבהמה. וכן ראיתי שחילקו כן בס' טהרת השלחן ובליקוטי חבר בן חיים בהגהותיהם לש"ע א"ח סי' ק"ע. וכ"ה בס' טעמא דקרא להגרה"ק זצ"ל פר' נח עה"פ "והיה לך ולהם לאכלה" ע"ש. וכ"מ לשון הפס' שכל הפרשה כתובה בלשון רבים "והיה אם שמוע תשמעו וגו' בכל לבבכם ובכל נפשכם" וגם אח"כ "השמרו לכם פן יפתה ללבבכם" וכן כל הפרשה, ואילו פס' זה כתוב בלשון יחיד "ונתתי עשב בשדך לבהמתך ואכלת ושבעת", ובא ללמד בזה שציווי זה להאכיל לבהמתו לפניו הוא מצוה על כל אדם יחיד לעצמו ולא לאחר [לרבים]. ודרך אגב מ"ש בליקוטי חבר בן חיים הנ"ל בשם רבו ההת"ס שעל הבעלים החיוב להקדים בהמתם לנפשם אבל אינני דעלמא ודאי כבוד ופרנסת אדם אפי' לאכילה קודם לבהמת חבירו ע"ש, זה פלוג על מ"ש בס' מעם לועז (להגר"ש ירושלמי זצ"ל) בשם ס' לב אהרן עה"פ (שופטים פי"ט פס' ט') "ויבל לחמורים וירחצו רגליהם ויאכלו וישתו" וז"ל: מלמדנו בזה הכתוב דהיה הזקן גם זהיר במצוות ונתן תחילה אוכל לחמורים ואח"כ ויאכלו וישתו, כפי הדין שאסור לאכול לפני שנותנים מאכל לבהמה. ע"ש. [וכיו"ב כ' בס' וזאת מנוחתי בחי' לברכות מ' ע"א ע"ש]. שהרי הזקן שם לא היו החמורים שלו אלא של אורחיו ובכ"ז הקדים הבהמות. ואפ"ל דהאכיל גם חמוריו שלו ולכן הקדים החמורים. וזהו שנקט "וחמורים" ולא וחמוריו. ודוחק קצת. ועי' תרגום יונתן שתרגם "וחמריה". ושור"ר בס' לב אהרן הנ"ל (לר' אהרן אבן חיים זצ"ל) שכ' בזה"ל: והנה נוכל לומר שבעה"ב [הזקן] הוא אשר עשה זה שמשל המביא היה הבלול ואליו חוזר אומרו "ויבל", או שמא נאמר שרצון הפס' לומר "ויביאהו לביתו" כי לא עשה זולתו שהביאו לביתו לבד והוא הלוי "ויבל לחמורים", כי עשה בזה מה ששנו חכמים ולמדו מהתורה שאסור לאדם שיאכל עד אשר יאכיל לבהמתו שנא' "ונתתי עשב" וכו', ולזה "ויבל" ואח"כ "וירחצו רגליהם ויאכלו וישתו" משלהם הוא ופילגשו והנער. עכ"ל. משמע מדבריו דרק על הלוי האורח [בעל החמורים] קאמר שהקפיד להקדים הבהמה לנפשו ולא על הזקן, ודלא כהבנת הרב מעם לועז. (הרה"ג ר' רחביה הדוק שליט"א).

ויאמר ה' אל משה אל תירא אותו (כ"א ל"ד)

אפשר, שראה משה שלאחר שנצחו בני ישראל את סיחון נכנסה קצת גאווה בלבם וחשבו שיוכלו לנצח לבדם את עוג מלך הבשן, לכן התפלל משה על הדבר. (מכת"י הגאון רבי משה לוי זצ"ל).

נקודת חן / עובדיה חן**התרים בפני העבירות**

ומבאר שהשאלה שביקשו לדעת היא מה השורש שהביא אותם להילכד בשלש עברות החמורות? ועל זה השיב ה' "על עזבם את תורת", שכן אין מבטל ליצר הרע כי אם התורה, ובביטולה נתגבר עליהם היצר וחטאו. וכמו שאמרו חז"ל (קידושין ל' ע"ב): אמר להם הקב"ה לישראל: בני, בראתי יצר הרע ובראתי לו תורה תבלין. אם אתם עוסקים בתורה - אין אתם נמסרים בידו, שנאמר (בראשית ד, ז) "הלא אם תטיב שאת", ואם אין אתם עוסקין בתורה - אתם נמסרים בידו, שנאמר "לפתח חטאת רובץ". וכן אמרו במדרש (איכה רבה פתיחתא ב'): "הלואי אותי עזבו ותורתי שמרו, שמתוך שהיו מתעסקין בה המאור שבה היה מחזירן למוטב".

הגמרא בנדרים (פ"א ע"א) עוסקת בסיבה לחורבן בית ראשון, וכך מובא שם: אמר רב יהודה אמר רב מאי דכתיב "מי האיש החכם ויבן את זאת [ואשר דבר פי ה' אליו ויגדה: על מה אבדה הארץ, נצתה כמדבר מבלי עבר]" (ירמיה ט, יא)? דבר זה נשאל לחכמים ולנביאים ולא פירושוהו עד שפירשו הקב"ה בעצמו, דכתיב "ויאמר ה' על עזבם את תורת" וגו' (שם יב).

ותמה מרן החיד"א זצ"ל בספרו "חומת אנך" (איכה ב, ג) מדוע נזקקו לחפש סיבה לחורבן עד שהיה צריך לשאול לחכמים ולנביאים ואף הם לא ידעו, הלא עוונותיהם היו גלויים וידועים, שחטאו בשלש עברות חמורות (כמבואר ביומא ט' ע"ב)?

ויספרו לבניהם / ספור לשלחן השבת

המחלה שפופחת על יהודים

לאחר ההחלמה, באה עם בעלה להיפרד מהמנתח הגוי.

בספר "בדיקת המזון כהלכה" מספר המחבר הרב משה ויא שליט"א (מומחה בבירור וחקר כשרות המאכלים מתולעים):

תוך כדי שיחה, התעניין הרופא: "האם שמעתם פעם על העם היהודי?". הם הופתעו מהשאלה והשיבו: "אנחנו עצמנו יהודים".

בהיותי במקסיקו סיטי, לאחר הרצאה בנושא כשרות המזון והשפעתו על האדם, ניגש אלי אחד המשתתפים ובפיו סיפור אישי.

"איך זה יכול להיות?!", הסיר הרופא את משקפי הקריאה והביט בהם בתימהון, "הרי המחלה הזו נגרמת רק מאכילת מבשר חזיר, ויהודים עד כמה שידוע לי מתנזרים מבשר חזיר?!". הם הרכינו ראשם מרוב בושה וענו ברפיון שפתיים שהם רחוקים מיהדות והם כן רגילים לאכול דבר אחר...

הלה סיפר שמספר שנים קודם לכן, במוחה של רעייתו התגלתה מחלה חמורה - הבדיקות הצביעו על כך שהיא סובלת מטפיל ציסטיסרכוס (תולעת שפוגעת במוח וגורמת למוות רח"ל).

המאורע הזה טלטל את נפשם, והם החליטו לשנות את אורח חייהם, ואט אט החלו לשמור תורה ומצוות.

בני הזוג ניגשו למרכז רפואי נחשב בעולם, המתמחה במיוחד בטיפול במקרים כאלו, ואחד מטובי המנתחים הצליח לאחר ניתוח מסובך להוציא את התולעת בשלב מוקדם וחיי האשה ניצלו.

ראשון בקודש

המבאר הראשון לתורה

משה רבנו ע"ה, כמו שנאמר "בעבר הירדן בארץ מואב הואיל משה באר את התורה הזאת לאמר (דברים א, ה). (ע"פ חידוץ בירחון אור תורה אלול תשנ"ג).

תמיד רצית להפוך את כתיבתך למקצועית ומרתקת?

כעת הדבר בהישג ידך!

הספר הנפלא

הכתב והמכתב

שני חלקים

פרקי הנחיה והדרכה באמנות הכתיבה התורנית יחד עם אוצר מליצות וביטויים לשימוש בכתיבה עם פירושים ומקורותיהם

הספרים כוללים הדרכה בכל סוגי הכתיבה: מאמרים, שאלות ותשובות, חידושי מקרא, חידושי ש"ס, פסקי הלכה, סיפורים, ביוגרפיות, מכתבים, מודעות ושירים, כתיבת הערה, קושיא ותירוץ, כללי פיסוק ור"ת, טיפים והדרכה בהוצאת ספר לאור וההדרת ספרים ועוד ועוד.

ניתן להשיג בחנויות הספרים

הפצה ראשית "אור החיים", לבירורים - 052-7654216

אור המאיר

שאלות ותשובות שענה לשואליו בקצרה מרן רה"י הגאון רבי מאיר מאוזו שליט"א

שאלה: כתב רב סעדיה גאון בסדרו בהלכות ברכת כהנים (הוצאת חברת מקיצי נרדמים עמ' צ"ו) וז"ל: וכהן שאכל דבר או שתה מים בשעת הבוקר אחרי עלות השחר, אינו יכול לברך ברכת כהנים באותו יום. עכ"ל. יורנו המורה מה טעמו של הגאון?

תשובה: אולי כיון שעשה עבירה שאכל לפני התפלה. וסובר כדעת הרמב"ם והפרי חדש (בסי' פ"ט) שאסור לשתות אפילו מים לפני התפלה. ומיהו אם התפלל ואחר התפלה אכל ושתה, אין מניעה לשאת כפיו, דהא מוכח בגמרא דתענית (כ"ו ע"ב) שאלולי טעם השכרות היה מותר.

שאלה: מה טעם המנהג להניח את המלית על ראשי הבנים בברכת כהנים?
תשובה: שיערתי בס"ד שפעם היו הכהנים גלויי פנים בשעת נשיאת כפיים, ואסרו חז"ל להסתכל בהם ובכפות ידיהם. וכיון שהילדים לא נזהרים בזה, עמפו אותם ההורים במלית וברכו אותם, שלא יציצו בכהנים. [וע"ע בספר דרכי העיון הנד"מ עמ' שכ"ח].

שאלה: המשנ"ב (סי' קכ"ח ס"ק ל"א) הביא שהכהנים עונים "אמן" אחר ברכת "ולך נאה להודות" של הש"י. האם בכהן יחיד שלא מקריאים לו מלת "כהנים" ומתחיל מיד הברכה, יש לחוש שלא יענה מפני הטירוף?
תשובה: מה שלא מצינו מפורש, אין לחוש.

שאלה: אדם שמתפלל לאט לאט, ופעמים שחוזר על מלה מספר פעמים כדי לבטאה היטב, ופעמים שתפלת שחרית נמשכת אצלו כשלוש שעות, ובכך משתבש סדר יומו, האם טוב הוא נהוג?
תשובה: אינו נהוג יפה, ורק גורם לו מתח ועצבים. ושאלני חתני רד"ך הי"ו שהרי כך נהג אמה"ג בעל איש מצליח זצוק"ל הי"ד במשך תקופה ארוכה כדי להתנגל לקרוא בצורה מדויקת להפליא? והשבתי לו שהוא לא היה חוזר על מלה פעמיים, רק קורא לאט לבטא לנכון את הטי"ת והקו"ף והה"א וריוח בין הדבקים וכדומה, אבל כאן מדובר במי שאומר ברוך שאמר והיה, וחוזר ברוך שאמר והיה העולם, ברוך שאמר והיה העולם ברוך הוא. וכך התפלה נמשכת אצלו שלש שעות (!). והגר"ש עמאר שליט"א הביא אחד כזה לפני הגר"י קנייבסקי זצ"ל (הסמייפאר) ודחפו במקל שבידו.

שאלה: בברכת אתה חונן, האם כשמוסיף הוספות משלו להצלחה בתורה, צריך לומר "וחננו" בוא"ו?
תשובה: נכון. וכן במוצ"ש שאומרים אתה חוננתנו מסיימים וחננו בוא"ו, משא"כ בימי החול, וכמ"ש אבודרהם בתפלת שמונה עשרה ובערבית של מוצאי שבת. ע"ש. ועוד.

שאלה: אם באמצע תפלת העמידה עולה בדעתי שאלה בהלכה וכדומה, האם אני יכול לכתוב מספר מלים כדי שלא אשכח, וכך אני אתרכז בהמשך התפלה?
תשובה: אסור אף לחשוב בד"ת (כידוע הסיפור על הגר"א) וכל שכך לכתוב בתפלת העמידה. מי שהוזמן לפנישה אצל המלך ונזכר איזו בקשה נוספת, האם יעיז בפניו לרשום משהו?!

שאלה: אדם הנמצא ב"אלוקי נצור", והחזן הגיע לקדושה, האם מותר לו לומר את הקדושה יחד עם החזן?
תשובה: רק שני פסוקים, קק"ק וברוך.

לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: 7654216@gmail.com

לע"נ רחל בת מזל ע"ה
לע"נ לאה בת שרה ע"ה
לע"נ יוסף יצחק ז"ל בן שושנה תבלח"ט

להצלחת פסח יוסף בן מלכה הי"ו

לע"נ רבי עובדיה בן לולו זצ"ל
לע"נ רבי אליהו בן אסתר זצ"ל
לע"נ אפרים בן מימה פנינה ז"ל

פניני קדוש

לאור תורתו של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

יוצא לאור על ידי מערכת "מסילות באור החסידות" שע"י מכון אור הצפון דחסידי בעלזא

לעילוי נשמת הרבני החסיד המפואר מוה"ר ר' מנחם שמואל חיים בן הרה"ח ר' אפרים ז"ל פריעדמאן

א ווארט אויף די פרשה

בשעת כפרת הפרה - אין להזכיר את חטא העגל

זאת חוקת התורה אשר צוה ה' לאמר וגו' (במדבר יט, ב).

פירש רש"י: "לפי שהשטן ואומות העולם מונין את ישראל לומר, מה המצוה הזאת ומה טעם יש בה, לפיכך כתב בה 'חוקה', גזירה היא מלפני ואין לך רשות להרהר אחריה".

ידועה הקושיא, הרי להלן (יט, כב) כתב רש"י להדיא בשם רבי משה הדרשן את טעם הפרה: "משל לבן שפחה שטייף פלטיין של מלך, אמרו, תבוא אמו ותקנח הצואה, כך תבוא פרה ותכפר על העגל", ומדוע כאן כתב רש"י "גזירה היא מלפני" - שאין בה טעם כלל?!

ונראה, דהנה בפשטות הזכרת חטא העגל מעוררת קטרוג על כנסת ישראל, אולם, בהתבוננות בעומק יתכן שהזכרה זו יכולה לעורר סניגוריא עליהם, כי מעיקרא כאשר "קיבלו את התורה במעמד הר סיני ואמרו 'נעשה ונשמע', לא היה הדבר נפלא ומהולל, כי קדושת אבותיהם אשר הורישו לבניהם אחריהם היא הנותנת שיהיו עובדי ה'".

"אבל כיון שעשו אח"כ את העגל והעיזו את פניהם נגד יוצרם וניכר שהיה בם איזה שורש רע שלא נתקן עדיין עד שעשו תשובה אחר כך, אז גדלה ונפלאה בעיני ה' מעלתם בקבלם את התורה, כיון שהם עם קשי עורף בטבע ויכלו לעשות אחרי ארבעים יום הדבר הרע הזה, אם כן נראה שלא עשו גם הטוב מלפנים מושרש בטבע להם מקדושת אבותיהם, רק שהם בעצמם בגודל בחירתם בחרו בטוב, ואחר כך נפלו ובהרו ברע, ואף על פי כן עשו תשובה, והם קודש ישראל לה" (כמובא בעבודת ישראל פר' בלק בשם הרה"ק ר' לוי יצחק מבארדיטשוב ז"ע).

ברם, זהו רק בסתם זמנים, אבל בזמנים שבהם בני-ישראל נידונים לפניו יתברך, והם צריכים סליחה וכפרה, אז, אין להזכיר חטא העגל, כי יש חשש לפתחון פה מצד המקטרג לעורר את החוב והקטרוג שבהזכרת העגל ולא את הזכות והסניגוריא שבהזכרת החטא.

משום הכי, בראש השנה וביום הכיפורים, שבהם בני-ישראל נידונים לפניו יתברך וצריכים כפרה, אין לתקוף בשופר של פרה, ואין לכהן גדול ללבוש בגדי זהב, כדי שלא לעורר את חטא עגל הזהב (ר"ה כו, א), כי בזמן כזה יש חשש לפתחון פה מצד המקטרגים להשתמש בהזכרת ה"עגל" לחוב ולא לזכות, ח"ו.

והנה חז"ל (יומא ב, א) דימו את כפרת הפרה לכפרת יוה"כ, כפי שדרשו עה"פ (ויקרא ח, ד) "כאשר עשה ביום הזה צוה ה' לעשות לכפר עליכם", 'לעשות' - זה מעשה פרה, 'לכפר עליכם' - זה מעשה יוה"כ, ומעתה כשם שבכפרת יוה"כ אין להזכיר חטא העגל, הכי נמי בכפרת הפרה אין להזכיר חטא העגל, כדי שלא ימצאו המקטרגים פתחון פה לעורר חוב וקטרוג ע"י הזכרתה.

עתה יובן כמין חומר, שכאשר התורה עוסקת בעיצומה של פרשת כפרת הפרה, אז אין להזכיר את טעמה שהיא באה לכפר על העגל, כי בזמן כפרה יש לחשוש מהמקטרג שיעורר קטרוג ע"י הזכרת העגל, ולכן אז אומרים "גזירה היא מלפני ואין לך רשות להרהר אחריה". אולם, לאחר פרשת כפרת הפרה, אז כבר אין חשש מהמקטרגים, ומשום כך שפיר אפשר לגלות את טעמה "תבוא פרה ותכפר על העגל", ואדרבה, במקום שאין מקטרג, הזכרת העגל עלולה להתפרש לזכות ולסניגוריא, כדברי הרה"ק מבארדיטשוב ז"ע הנ"ל.

(סעודה א' פר' בלק תשלו)

הכנעת הס"מ - רק ע"י עסק התורה

וישמע הכנעני מלך ערד יושב הנגב כי בא ישראל דרך האתרים וילחם בישראל וגו'. וידר ישראל נדר לה' ויאמר אם נתן נתן את העם הזה בידי והחרמתי את עריהם. וישמע ה' בקול ישראל ויתן את הכנעני ויחרם אתהם ואת עריהם וגו' (במדבר כא, א-ג).

הנה, דרכו של עמלק - הס"מ - הוא, למצוא פירצה באדם, ולאחר מכן לפרוץ בקרבו פרוצות נוספות, כי מאחר שכבר נכשל בעבירה, יוקל לגרו לבעירה נוספת.

והעצות כנגדו במצב כזה הן: א. ע"י עסק התורה הקדושה שהיא תבלין כנגד היצר הרע (קידושין ל, ב). ב. ע"י התבוננות שכבר חטא לפני קונו, ועכשיו הוא עומד לחטוא שוב,

ולתרחק עוד יותר, וכמה השיעור למרוד כנגד אבינו אב הרחמן?! ומתוך כך יתעורר לבו להמנע מעבירה.

אמנם, העצה השניה אינה רצויה כ"כ, כי אז הוא משתמש בחטא שכבר חטא כדי להתעורר להמנע מלחטוא שוב, וממילא הוא נותן בכך חיות לסטרא אחרא, מאחר שמכוחם באה לו ההתעוררות, ולכן עדיף תמיד להשתמש בעצה הראשונה של עסק התורה הקדושה. הוא אשר רומז לנו התורה בפסוקים אלו: "וישמע הכנעני מלך ערד יושב הנגב" זה עמלק (רש"י), הוא הס"מ המפתה לעבירה (זוח"ג רפא, ב), "כי בא ישראל דרך האתרים" דרך הנגב שהלכו בה המרגלים (רש"י), "וילחם בישראל", כי לאחר שכבר נכשלו בעבירה אחת (חטא המרגלים) יוקל להלחם בהם ולגרם לעבירות נוספות, ורוח הקודש משיבה ואומרת לישראל את הפירוש השני של "דרך האתרים" - דרך התייר הגדול הנוסע לפניהם, הוא ארון ברית ה' שבו היו הלוחות וספר תורה, והיינו, שרק באמצעות התורה הקדושה יוכלו להכניע את הס"מ, ולהנצל מלהגרר על ידו לדבר עבירה ועוון.

ואז, "וידר ישראל נדר לה' ויאמר אם נתן נתן את העם הזה בידי" ע"י התורה הקדושה, "והחרמתי את עריהם", עריהם מלשון התעוררות, והיינו, שנדרו להשיל' שיכניעו את הס"מ רק ע"י התורה הקדושה, ויחרמו את ההתעוררות הבאה מכח הס"מ והקליפות (ע"י התבוננות בחטא שכבר חטאו, ואין מן הראוי לחטוא שוב לפני השי"ת), כדי שלא ליתן להם חיות, ואכן סייע הקב"ה בעדם, "וישמע ה' בקול ישראל", שע"י קול התורה לחוד זכו להכניע את הס"מ, "ויחרם אתהם ואת עריהם", כי לא היו צריכים להשתמש בהתעוררות הבאה מכוחם, וממילא גם הם עצמם הוחרמו ונפסק חיותם.

(סעודה ב' תשכט)

מלחמת העמלקי המלוכש בכנעני - בעניני לפנים משורת הדין

וישמע הכנעני מלך ערד יושב הנגב כי בא ישראל דרך האתרים וגו' (במדבר כא, א).

פירש רש"י: "וישמע הכנעני - שמע שמת אהרן. יושב הנגב - זה עמלק... ושינה את לשונו לדבר בלשון כנעני".

נראה לבאר בדרך רמז עפ"י אמרם ז"ל (שבת ק"ב, ב) "כך אומנתו של יצר הרע, היום אומר לו עשה כך, ולמחר אומר לו עשה כך, עד שאומר לו עבוד עבודה זרה, והולך ועובד".

היינו, יצר הרע יודע שכאשר יאמר לאדם לעשות דבר האסור עפ"י שורת הדין, לא ישמע בקולו, וידחהו החוצה בחרי אף, ולכן הוא מערים עליו ומפתהו תחלה לעשות דבר היתר, שאינו אסור עפ"י שורת הדין, רק לפנים משורת הדין, וכאשר הוא מכשילו בכך, נפתח לו הפתח להכשילו גם בעבירות גמורות, עד לעבירות החמורות ביותר רח"ל.

והנה, הזהירות בענינים שהם "לפנים משורת הדין" הם בכלל מדת "חסידות", ולכן, כל עוד שהיה אהרן קיים, לא היה בידו של הס"מ להכשילם אפי' בענינים אלו, כי אהרן היה "איש חסיד" (דברים לג, ח), ומכוחו היו כולם חסידים - זהירים גם ב"לפנים משורת הדין".

ברם, לאחר מיתת אהרן, מצא עמלק מקום לפרוץ בכרם בית ישראל, והלביש את עצמו במדת ה"כנעני", שהיא מדת חסד דקליפה הנלחמת במדת החסד דקדושה ("קבלנו מאת כבוד אדמו"ר הרה"ק מורינו הרב יעקב יצחק מלובלין זצוק"ל, 'כנעני' - חסד דקליפה, 'חתי' - גבורה, 'אמורי' - תפארת, וכו', "אגרא דכלה" פר' בלק), כדי להכשילם בענינים שהזוהירות הנדרשת בהם אינה בדין (לפי שורת הדין) אלא בחסד (לפנים משורת הדין), ומתוך כך קיווה להפילם ממזריגה למזריגה עד לדיוטא תחתונה רח"ל.

ואמנם, בני-ישראל נאבקו בו בכל כוחם תיכף בתחלת דרכו, והמשיכו לשמור משמרת הן בענינים שהם לפנים משורת הדין והם בענינים שהם עפ"י שורת הדין, ומתוך כך הכניעוהו והביאוהו לידי מפלה.

(סעודה א' תשלו)

ברכת מזל חמה ולבבית אל מע"כ ידידינו הגדול הרה"ח ר' אהרן פיינר שליט"א

לרגל שמחת ליבו בנישואי בנו בכורו החתן מנחם מנדל נ"ו עב"ג בת הרה"ח ר' אהרן יוסף פריד שליט"א במזל טוב ובשעה טובה ומוצלחת ובהזדמנות זו נודה לו על עמידה לימינו להצלחת הוצאת הגליון מידי שבוע והדפסת הגליונות מידי שבוע להיכל ביהמ"ד הגדול בירושלים עיה"ק.

יהי"ד שהזיווג יעלה יפה, ותזכה לראות זרות ישרים ומבורכים, נחת ושמחה תמיד, וכט"ס, אמן

המברכים בהערכה מרובה: המערכת

החתונה התקיים א"ה ביום שלישי אולם "קונקורד" ב"ב

לעילוי נשמת

הרה"ח ר' צבי ב"ר שמואל יעקב אברהם ז"ל

שהיה מסור ונאמן לתלמידי הישב"ק בירושלים רבות בשנים

ע"מ שיוכלו ללמוד מתוך הרחבת הדעת

נלב"ע כ"ה בסיון תשפ"א

הנוצח י"ג בנו הרה"ח ר' נפתלי אברהם שליט"א

סיפורי קודש
על פרשת השבוע

"זאת התורה אדם כי ימות באהל" (במדבר יט, יד)

"אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה" (ברכות טו, ב)

רבינו המהרש"ל זי"ע כיהן כרב העיר לובלין. תחת בית מדרשו היתה חנות של איש אחד שהיה מוכר ירקות, וקראוהו "רבי אברהם מוכר ירקות", והיה נשאר ללון בחנותו לשינת הלילה, והיה צנוע ונחבא אל הכלים ושתקן גדול.

באחת הלילות השכים המהרש"ל לבית המדרש, ובדרכו שמע את קולו של ר' אברהם היושב והוגה בתלמודו בסוגיא עמוקה מאד, והוא מפרשה ומבארה כהוגן באופן מתוק מדבש.

לאחר מכן נכנס אליו כדי לשאול שאלה באחת הסוגיות הסבוכות בש"ס, ורבי אברהם שחק עליו ואמר לו: "אני עם-הארץ, לא ידענא מאי קאמרי רבנן". לאחר הפצרות מרובות פתח פיו והאירו דבריו בחכמה ובביקאות נפלאה, ואולם, הוא ביקש בתחנונים שישמור הדבר בסוד, ולא יגלה זאת לשום נבא.

כך נמשך זמן רב הקשר בין המהרש"ל לבין רבי אברהם, והיו מרבה לדבר ולהתפלפל בלימוד בעומק רב ובבהירות יתירה.

כשנתבקש המהרש"ל לשיבה של מעלה, השאיר צוואה לקהל-הקדוש שיקחו את ר' אברהם מוכר ירקות לרב ומרא דאתרא במקומו.

כולם התפלאו מאד על כך, כי לא הכירוהו כלל, והיה נראה לעיניהם כאיש פשוט ועם-הארץ, אולם, לאחר דרישה וחקירה נתגלה חילו וכוחו בתורה הקדושה, ואז אכן קיימו את הצוואה ומינוהו לרב ואב"ד דמתא.

(סעודה ב' פר' בהעלותך תשס"ד)

רבי יצחק אברבנאל זי"ע היה שר האוצר אצל מלך פורטוגל, ובגזרת הגירוש בשנת רנ"ב, נתנו לו את הברירה להשאר בארמון המלוכה עד יעבור זעם, אולם, הוא התעקש ואמר: "בתוך עמי אנכי יושבת", אם כולם גולים - אנכי עמהם."

אז לקח את מקל הנדודים וברח לאיטליה, ולקח עמו חלק מרכושו. בדרכו נתהפכה ספינתו, ואיבד את רכושו, ובדרך נס ופלא נשאר הוא עצמו בחיים.

אז אמר: "לאחר שאבדתי הכל, אשקיע כל כוחי אך ורק בתורה הקדושה", ונתיישב לשקוד בתלמודו בהתמדה עצומה, מתוך דוחק ועניות, ואז זכה לעלות ולהתעלות בתורה פי כמה מהתעלותו בתורה בשנות העושר.

באותה תקופה התבטא ואמר מליצה נאה בלשון רז"ל: "**חסורי מחסרה**", כשאתה מחוסר-כל ואין לך כלום, אז דייקא "**הכי קתני**" אפשר לשקוד בתורה ביתר שאת ועוז.

(שם)

מורו זה נרבי על ידידת הרה"ח ר' יצחק אייזיק פרידמן שליט"א לעילוי נשמת אביו החסיד הנשוא והנפרס המלוי נשמתו, אב קודש ובעלזא ר' אלכסנדר כ"ר אברהם צבי לי פרידמן

מחשבת קודש
עוד חסידות

הקדושה העליונה. ולפי רוב העם המתקבצין יחד לעסק עבודת ה' כן שורה עליהם הקדושה העליונה."

והרי מבואר בדברי קדשו פרט אחד מדרכי החסידות שהוא התאספות יראי ה' בצוותא, שהיא באה כהשלמה לתורה, כיון שעל ידה יזכו ליתר שלימות וליתר השגה בתורה ובקדושה העליונה.

טבילה במקוה

כמו כן אמרו בגמרא (ברכות כב, ב) ש"עזרא תיקן טבילה" וכו', והיינו ללמוד תורה, פירוש, אם נטמא צריך לטבול עצמו, אמנם, דרך החסידות באה להוסיף, שתכלית המקוה אינו רק להיטהר מטומאה, אלא ניתן לזכות על ידה להשגת הקדושה, ולכן אע"פ שביטלו את חיוב הטבילה מטומאה בזמן הזה, זהו רק לענין שאין איסור ללמוד או להתפלל בלא מקוה, אמנם מי שרוצה להתפלל כראוי ולזכות למעלת השגת הקדושה, הוא צריך דוקא לטבול במקוה.

גם בזה אנו רואים, שהחסידות היא השלמה לתורה - לזכות את האדם להשגת הקדושה ביתר שאת ע"י טבילה במקוה בתחלת היום.

מיעוט תענוגים

האדם צריך למעט מתענוגים מה שיותר בכל ימות השנה, וזולת שבתות וי"ט שאז ירבה בסעודות.

על כך באה תורת החסידות ואמרה, הן אמת שלמעט בתענוגים הוא טוב מאוד, אמנם זהו רק כשאוכל לעצמו, אבל אם יושב בסעודת מרעים שמשוחחים שם דברי תורה וחסידות והתעוררות, ואחד מחזק את רעהו, אז סעודה כזו יש לה אותה בחינה של סעודת שבתות וי"ט, וכדאיתא ב"אבות דרבי נתן" (פ"ח מ"ג) "וקנה לך חבר - שהיא שונה עמו ואוכל עמו ושותה עמו וישן עמו".

והרי זו נקודה שלישית שבה החסידות היא השלמה לתורה, כי סעודות מרעים אלו תועלתן רבה ועצומה לטובת התעלות האדם בתורה ודרכי עבודת השי"ת.

(קביעת שיעור - קיץ תשל"ב)

אמירה נעימה
על פרשת השבוע

הכאת הסלע ע"י משה - מחמת גודל ענותנותו

וידבר ה' אל משה לאמר. קח את המטה והקהל את העדה ואהרן אחיו ודברתם אל הסלע לעיניהם ונתן מימיו והוצאת להם מים מן הסלע והשקית את העדה ואת בעירם... וירם משה את ידו ויך את הסלע במטוה פעמיים ויצאו מים רבים ותשת העדה ובעירם (במדבר כ, ז-יא).

ב"דעת סופר" מפרש פרשה זו באופן נפלא, בהקדם קושיית ה"פנים יפות" (בפרשתינו ובפר' דברים), מדוע ברפידים אמר לו הקב"ה (שמות יז, י) "**הכית בצור ויצאו ממנו מים ושתה העם**", ואילו כאן בקדש אמר לו הקב"ה "**ודברתם אל הסלע לעיניהם ונתן מימיו**"?! ומתוך, שברפידים היו המים בזכות מרים הנבואה, ומחמת זכותה של מרים היתה ההשפעה צריכה להיות קצת מלובשת בטבע, ולכן הוצרך הנס להיות ע"י מעשה הכאה, ואילו כאן בקדש כבר היה לאחר פטירת מרים, והיו המים בזכות משה, ומצד זכותו הגדול של משה היה הנס יכול להיות ללא התלבשות בטבע כלל, והיה די בדיבורו כדי להוציא מים.

ברם, משה רבינו מחמת רוב ענותנותו נשא קל-וחומר בעצמו: "אם כשהיו המים בזכות מרים הוצרך השפע לבוא ע"י מעשה הכאה, עכשיו - שהמים הם רק בזכותי - כל שכן שהשפע בוא יבוא רק ע"י מעשה ולא ע"י דיבור", ולכן "ויך את הסלע במטוה". הוא האמור בתפלת גשם: "**סגולתך עת צמאו למים על הסלע הך ויצאו מים**", ולכאורה, מה ראו על ככה להזכיר את חטאו של משה בשעה שרוצים לעורר את זכותו?!

ולפי הנ"ל יבואר, שבהכאת הסלע היה נראה לעין כל גודל ענותנותו ושפלות רוחו של משה, ובקשתו שטוחה: "**בצדקו חון חשרת מים**", שתשפיע עלינו ריבוי מים בזכות ענותנותיה דמשה רעיא מהימנא ("בצדקו" - מי שהוא צדיק בוודאי הוא עניו". דגל מחנה אפרים" פר' בחוקות).

(קידושא רבה תשס"ב)

תורתנו והוקרתנו נתנוה לידידנו שתרמו מהונם להצלחת הוצאת גליון זה

הרה"ח ר' אהרן ב"ר יעקובוביץ שליט"א - י"ם לרגל שמחת נישואי בנו במז"ט ובשעט"מ יום ג' אולם "אחוזת פרידמן" אשדוד	הרה"ח ר' שלמה הרצוג שליט"א - י"ם לרגל שמחת אירוסית בתו במז"ט ובשעט"מ	הרה"ח ר' אהרן יוסף פריד שליט"א - ב"ב לרגל שמחת נישואי בתו במז"ט ובשעט"מ	הרה"ח ר' יעקובוביץ שליט"א - י"ם לרגל שמחת נישואי בנו במז"ט ובשעט"מ
הרה"ח ר' יהושע וובר שליט"א - ב"ב לרגל שמחת הבר מצווה לבנו הבה"ח "הודה" נ"ו במז"ט ובשעט"מ	הרה"ח ר' יוסף ברגר שליט"א - אשדוד לרגל שמחת נישואי בתו במז"ט ובשעט"מ יום א' אולם "אחוזת פרידמן" אשדוד	הרה"ח ר' פנחס וינד שליט"א - אשדוד לרגל שמחת הולדת בנו במז"ט ובשעט"מ	הרה"ח ר' משה רוזנפלד שליט"א - אשדוד לרגל שמחת הולדת בנו במז"ט ובשעט"מ
הרה"ח ר' יהושע פולק שליט"א - אשדוד לרגל שמחת הולדת בתו במז"ט ובשעט"מ	הרה"ח ר' יהושע העשיל נימן שליט"א - חיפה לרגל שמחת הולדת נכדו במז"ט ובשעט"מ	הרה"ח ר' יצחק שרייבר שליט"א - ב"ב לרגל שמחת הולדת בתו במז"ט ובשעט"מ	הרה"ח ר' שמאל משה קליין שליט"א - י"ם לרגל שמחת הולדת בתו במז"ט ובשעט"מ
הרה"ח ר' ישראל יעקב פרסטר שליט"א - ב"ש לרגל שמחת הולדת בנו במז"ט ובשעט"מ	הרה"ח ר' אברהם יקטר שליט"א - חיפה לרגל שמחת הולדת בנו במז"ט ובשעט"מ	הרה"ח ר' שמאל משה קליין שליט"א - י"ם לרגל שמחת הולדת בתו במז"ט ובשעט"מ	הרה"ח ר' אהרן קוט שליט"א - אשדוד לרגל שמחת הבר מצווה לבנו הבה"ח אברהם נ"ו במז"ט ובשעט"מ

זרע שמשון

רבי שמשון חיים
ב"ר נחמן מיכאל נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
מן שמיא וענינכם תראה בנימ
ובני בנימ כשתילי יותים סביב
לשולחנכם, הכמים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יסופו מורעכם וכו',
בני חיי ומוזני טבי.

מלא העומר

רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ח"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר

רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורנשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקו"ז גלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר

רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמוד או יפרסם דבריו
אני אטיב עמוהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזמורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם כל הימים

לב העברי

רבי עקיבא יוסף
ב"ר יהיאל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוהה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבושו בי תומכי.

אתוון דאורייתא

רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגענשטערן זצ"ל
הסגפדו
רבינו בטרם עלה השמימה
הבטיח כל מי שיסייע בהדפסת
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

צדקת הצדיק

רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שבטיח כמו הבטחת בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ יושר

מלל וצני יין ושיר

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען!

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנימ?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

זייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב,
און ר' יהזקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר
פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

לע"נ הרה"ק המקובל המלו"ך ר' רפאל ב"ר אברהם ריס ז"ע

את אשר תבך מבורך ואת אשר תאור יואר. צ"ב מדוע לענין הברכה כתיב 'מבורך' בלשון הוה, ולענין הקללה כתיב 'יואר' לשון עתיד. וי"ל לפי מה שכתב רש"י (שמות ד:ז): שבתחילה כתיב 'ויוציאה והנה ידו מצורעת כשלג', דמשמע שרק אחר שהוציאה נעשית מצורעת, ולבסוף כתיב 'ויוציאה מחיקו והנה שבה כבשרו', דמשמע דכשהוציאה מחיקו אף שעדיין לא הוציאה לגמרי כבר שבה כבשרו. דהיינו משום שמדה טובה מרובה וממהרת לבוא ממידת פורענות, ולכן הצרעת נעשתה רק אחר שהוציאה לגמרי, אך הריפוי היה מיד כשעדיין היה בפנים, עכ"ל. ולפי"ז י"ל אף הכא דלענין הברכה, דכשמתחיל לברך, מיד חלה הברכה עוד לפני שסיים את הברכה, ותוך כדי הברכה הרי הוא כבר 'מבורך', אך כשמקלל, אינה חלה רק לאחר סיום קלותיו, נמצא דרק כשיסיים את קלותיו המתקלל יהיה מקולל, ולכן כתיב 'יואר', כי בשעת הקללה עדיין אינו מקולל. (זרע שמשון אות א).

עתה לכה קבה לי אותו. וברש"י: בלעם היה שונא אותם יותר מבלק, שהרי בלק לא אמר אלא 'לכה ארה לי את העם', ואילו בלעם אמר 'קבה', ו'קבה' קשה מארה, ע"כ. וקשה שהרי מצינו שגם בלק אמר לבלעם בלשון 'קבה', דכתיב (כג"א) 'ויאמר בלק אל בלעם וגו' לקוב אויבי קראתיך'. וי"ל שאכן זה היה עומק הכוונה של טענת בלק לבלעם, הרי 'לקוב אויבי קראתיך', שהרי אני קראתיך רק מפני שהייתי יודע שאתה שונא אותם יותר ממני, ולכן הייתי בטוח שאף כשאני אומר לך מעט, והיינו בלשון 'ארה', אבל אתה מרוב השנאה שיש לך אליהם, תוסיף ותקללם בלשון 'קבה', ועכשיו אדרבה, לא די שלא קללתם, אלא עוד ברכת אותם. (זרע שמשון סוף אות ד).

לע"נ הרבנית מסקולען רייל ב"ר מנחם זאב ד"ל י"א צ"ו תמוז

וישלא משה מלאכים מקדש וגו' והנה אנחנו בקדש עיר קצה גבולך, נעברה נא בארצך, לא נעבור בשדה ובכרם וגו' דרך המלך נלך. נראה מה שהודיע משה רבינו ד'אנחנו בקדש עיר קצה גבולך', אפשר כי למען לא יפג לבו כי מחנה רב איך אפשר שלא יעברו בשדות וכרמים. ואולם כבר אמר בזוהר ("ח"א דף רכה:): שבמדבר היה עמהם אוריא דארץ ישראל, וטבע ארץ ישראל דמועט מחזיק את המרובה, ולא אמר אדם 'צר לי המקום שאלין בירושלים', וכן בסלע הקהיל כולם אל פני הסלע. לזה אמר 'הנה אנתנו בקדש עיר קצה גבולך', שכולם הם בקדש אפילו שהיא עיר קטנה בקצה הגבול, ולכן ראוי לך שתאמין שנלך בדרך המלך ולא נטה ימין ושמאל עד אשר נעבור גבולך.

והפשט את אהרן וגו' ואהרן יאסף ומת שם. מה שכתב 'שם', נראה כי אמרו חז"ל ("ב"ב קטז:): דרש ר' פנחס בן חמא, מאי דכתיב 'וְהִדְדָּ שָׁמַע בְּמִצְרַיִם כִּי שָׁכַח דָּוִד עִם אֲבוֹתָיו, וְכִי מָת יוֹאֵב שֶׁר הַצְּבָא'. מפני מה דוד נאמרה בו שכיבה, ויואב נאמרה בו מיתה? דוד שהניח בן - נאמרה בו שכיבה, יואב שלא הניח בן - נאמרה בו מיתה. ויואב לא הניח בן? והכתיב: מבני יואב עובדיה בן יחיא! אלא דוד שהניח בן כמותו - נאמרה בו שכיבה, יואב שלא הניח בן כמותו - נאמרה בו מיתה, ע"כ.

והנה אהרן הניח בן כמותו, שאלעזר היה ג"כ כהן גדול, וזהו 'והלבשתם את אלעזר בנו', אך לא יוכשר לכהונה גדולה כי אם ע"י עבודה, דנעשה כהן גדול ע"י עבודה, ורק אז יוכשר לכהונה גדולה, ואחר שנתחנך אלעזר בנו לכהונה גדולה, לא שייך בו מיתה, אבל באותו שעה שהוא היה בהר ההר, בטרם שהתחיל אלעזר בעבודה, אז כתיב 'ומת שם', דדוקא 'שם' שייך באהרן לשון מיתה, שעדיין לא מילא אלעזר מקומו, אבל אחר שיתחנך בעבודה אז לא יצדק באהרן לשון מיתה, כיון שהניח בן כהן גדול כמותו.

לע"נ מלכה ב"ר שלמה שרייבר הי"ד י"א צ"ו תמוז

זאת חקת התורה. 'חוקה' הוא מלשון חקיקה, כי צריך כל אחד שיהיו דברי תורה חקוקים בלבנו, 'נישט נאר פון אויבען' (לא רק 'על' לבו). ולכן היה הכתב בלוחות חקוק משני עבריהם. ויכול אדם לבוא לזה ע"י טהרה, כי ע"י טהרה נחקקים דברי תורה בלבנו של אדם, ולכן כתיב לשון 'חוקה' בטהרת פרה.

וכן כתיב 'חוקה' בפרשת גיעולי מדין (במדבר לא: כא), כמו שאמרו חז"ל (חגיגה טו.), דכמו שאי אפשר לצמר לקלוט הצבע רק אם מסיר ממנו תחילה

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$250 פאר גליון מליצי יושר וועט מען מודיע זיין ביי די ציונים פון די פלאצקע גאון - ווארשא, **אבני נזר** - סוכאטשוב, **צדקת הצדיק** - לובלין, **ילקוט סופר** - פאקש, **לב העברי** - הר הזיתים, **ר' יוסף ענגיל** - ויען, **בן לאשרי חזון יחזקאל שערי זבול** - הר המנוחות אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!

געדענקט "מקח בלייבט מקח"!

gilyonmy@gmail.com 732-510-0560

לכבוד מערכת מליצי יושר

הנה בפרשת חקת תשפ"ב הבאתם במדור 'בן לאשרי', מה שכתב החיד"א לפרש הפסוק "נעברה נא בארצך לא נעבור בשדה ובכרם, ולא נשתה מי באר, דרך המלך נלך לא נטה ימין ושמאל", דנכסי גוים הם כהפקר, וכל המחזיק בהם זוכה, וחוקת השדה בנכסי הפקר היינו נעל גדר ופרץ, ואם קרצץ שריגי וענפי אילנות על דעת לתקן הקרקע קנה (ע' חו"מ סי' רע"ה). וזה שאמר הכתוב "נעברה נא בארצך" - העברה בעלמא, באופן דאין שהות לחזקת נעל גדר ופרץ, שלא תסברו שאנו רוצים להחזיק בארצכם. וכי תימא דיעברו בשדות וכרמים, ומידי עוברם יקצצו ענפי האילנות והיא חזקה, לזה אמר "לא נעבור בשדה ובכרם", עכ"ל.

והבאתם על זה קושיא מהבן לאשרי שכתב וז"ל: ובמחילת כבוד גאון תורתו היה בהעלם עין הבדולח קראי דמשנה תורה (דברים ב:ד) "אתם עוברים בגבול אחיכם בני עשו וגו', כי לא אתן לכם מארצם עד מדרך קף רגל, כי ירושה לעשו נתתי את הר שעיר", ואיך שייך לקנות מה שאמר ה' שנתנו לעשו, עכ"ל. והנה לענ"ד אינו מובן קושיטו, דהרי אפי' דאטור לקנות ולהחזיק אדמת עשו, אבל אינו ברור דבני עשו ידעו מזה, וא"כ עדיין יש לומר כדברי החיד"א דאמרו כך לבני עשו שלא יחשבו שרוצים להחזיק בארצם.

נא לענות אם יש לכם תשובה.

בהקרה ובהערצה
ויאל ראטענבערג, אנטווערפען

כל לכלוך וטינוף, כמו כן רק כאשר נגעל ונפלט כל הגסות והזוהמא געמיינקייט (מיאוס) מלבו של אדם, רק אח"כ יכולים להיות דברי תורה נחקקים בלבנו, וזה ענין גיעולי מדין להפליט גיעולי נכרים. (נאות הדשא ח"ב עמוד שמ"ב).

נבואת בלעם. הענין מה שבלעם אחר שיצאו מפי דברים קדושים אלו ונבואות עד סוף כל הדורות, היתכן שלא נשאר בו שום רושם דקדושה, ונשאר רשע כמקודם, ולא הוסיפו בו כל הדיבורים שום קדושה. ונראה דהיינו משום שלא היה הנבואה אצלו מצד הכנתו, דהרי אדרבה, הכנתו היתה לרעה, ורק השי"ת עיקם פיו וכו', ומשום הכי לא נשאר לו מזה כלום.

וזהו כלל גדול בעבודת השי"ת, שהעיקר הוא ההכנה, ומהכנה של אדם נשאר אצלו, כי זה הוא מצד האדם, אבל בלי הכנה הגם שבשעת מעשה האדם הוא טוב, עם כל זה כיון שהוא רק מה שנתנו לו מן השמים, לא נשאר מזה כלום אצלו. ומשום הכי סעודת שבת בעי הכנה (ביצה ב:), כדי שתשאר מקדושת שבת לימי החול, כידוע דג' יומי מקמי שבתא נמשכת קדושה משבת הבא, וג' יומי אחרי שבתא משבת העבר, ואך משום דצורך ההכנה הוא שתשאר הקדושה על ימי החול, משום הכי די בהכנה דימי החול. (נאות הדשא ח"ב עמוד שמ"ג).

הפטרה. עמי זכר נא מה יעץ בלק מלך מואב ומה ענה אותו בלעם בן בעור. ויש להבין מהו העצה שיעץ בלק לבלעם, הכי לקלל את ישראל היא חכמה ועצה. אך הענין הוא, דבלק ובלעם טענו לפני השי"ת שיותר טוב לבחור באומות לחלק השי"ת שיהיו עובדים אותו אף שהם משוקעים בתאוות עוה"ז, ואעפ"כ יכופו את הרע שבהן מהמת היראה, וזו יותר מעלה מעבודת ישראל שבטבעם מרוחקים מכל רע, כמו שכתוב 'כי עם קדוש אתה לה' אלקיך ובך בחר'. ועל זה יורה שם "בלעם", לשון "בל עם" (לא עמומות), היינו שלא היה

בו שום עמימות וקריירות מלשון 'נחלים עוממות', אלא היה בטבעו להוט לכל התאוות והדברים המאוסים, וזו היתה העצה שלהם.

אבל באמת לא זו הדרך לעבודת ה', כי העיקר הוא לזכך את החומר שלא יתאוה עוד לדבר שהוא נגד רצון השי"ת, ושלא יהיה רצונו מתנגד לרצון השי"ת, כי אם רצונו ותאוותו של אדם הם לדברים רעים, אז נחשב כאילו כל האדם משוקע ברע אף שבפועל אינו עושה רע, כמש"כ הרא"ש (מגילה יט.) לענין 'דעתו לחזור', דבמקום שרצון האדם, שם הוא כל האדם, ומשום הכי בחר השי"ת בישראל שמטבעם ורצונם לעשות רצון הבורא ית', ואף שמתחילה קשה לאדם לבוא למדריגה זו, אעפ"כ כשמתרגל בעבודה, ההרגל נעשה טבע. (נאות הדשא ח"ב עמוד שמ"ד).

לזכות ש.ה.ב.מ.ר. להצלחה בכ"ע

זאת חוקת התורה. הלשון 'חוק', היינו שיחקק הדברי תורה בלב, והוא ע"י בחינת תורה שבעל פה, שהוא היינו חכמה לתקן הרוב כעס, ועיקר הוא לתקן קלקול הנפש שהביא המיתה לעולם, והתחלת קלקול הנפש היה בעסק אכילה שהכניס בה תאוה והרגשת הנאת עצמו, ואח"כ בא על חוה והטיל בה זוהמא, ומזה נסתעף המאה ושלושים שנה שהוזכר בגמרא (עירובין יח:): והוא קליפת התאוה. ומה שהאכילה חוה אח"כ לאדם וכל בהמה וחיה (כמו שאמרו בראשית רבה י"ט, ה') זה היה מקליפת הקנאה. ואח"כ מזה נסתעף רציחה ממש בפועל בקין, ואחרי זה עבודה זרה באנוש. והתיקון לקלקול הנפש הוא ע"י אכילה, ולכן נקרא האכילה בלשון 'חוק', כמו שנאמר 'הטריפני לחם חוקי', כשהשי"ת הוא הזן ומפרנס אז האכילה הוא בקדושה, ואז נחקק בלב הקדושה לתקן קלקול הנפש. וזה שאמר במכילתא (בשלח ויסע א') 'חוק ומשפט'. 'חוק' זה שבת, היינו שבשבת אז

הרה"ק רבי מנחם מענדל ב"ר יוסף מרימנוב זי"ע אמר: בעודי בחיים אני מנענע עם כל העולמות, ולאחר פטירתו אחזיק טובה למי שידליק נר לטובת נשמתו (ספר מנחם ציון). תפרסם ע"י הרה"ח המפורסם ר' מרדכי יצחק סאמעט שליט"א

לע"נ הר"ר שלמה ב"ר יעקב עקיבא שרייבר ז"ל יא"צ ט' תמוז

פרה אדומה. במועד קטן (דף כח.) אמרו: מה פרה מכפרת, אף מיתתן של צדיקים מכפרת. ובשאלתות (פרשה פרה) איתא: מה פרה אדומה מכפרת, ומעלת ישראל מטומאה לטהרה, אף מיתתן של צדיקים מכפרת על ישראל, עכ"ל. ונראה דהשאלתות בא ליישב הקושיא מהך דינא (דף ב.) דאמרו דפרה אדומה לאו בת כפרה היא, וא"כ איך אמרו ד'פרה אדומה מכפרת'. ולכן הוסיף השאלתות לפרש דהא דאמרו ד'פרה מכפרת', אין הכוונה לכפרה, אלא הכוונה שמטהרת, ולטהרה קרי לה 'כפרה', אבל אינה כפרה ממש. וע' זבחים (דף פח:) 'כתונת מכפרת על שפכות דמים', שנאמר 'ויטבלו את הכתונת בדם', וברש"י שם: טבילה היינו כפרה עכ"ל. והיינו דסתם טבילה היא טהרה, וטהרה היינו כפרה, כמו כאן דמכונה טהרה בשם 'כפרה'. וע"ע משנה סוף יומא דמוכח דקרי לכפרת יוה"כ 'מקוה', והיינו על שם טהרה.

וע"ע ברכות (דף טז.): למה נסמכו אהלים לנחלים, לומר לך מה נחלים מעלין את האדם

מטומאה לטהרה, אף אהלים מעלין את האדם מכף חובה לכף זכות. ונראה הכוונה ג"כ דאהלים של תורה מכפרין עוונות האדם, וזהו ענין ההעלאה שמעלין אותו מכף חובה לכף זכות. ועיין רש"י (מנחות קי. ד"ה אין) שכתב דתלמוד תורה **מכפר** על עוונות כמו קרבנות, ע"ש, וא"כ הרי ההיקש והדמיון בהך דברכות 'כפרת' אהלים, ל'טהרת' נחלים, הוא ממש כהך דכאן דמקיש 'כפרת' מיתת צדיקים ל'טהרת' פרה. וכן לשון השאלתות 'מה פרה אדומה מכפרת ומעלת את ישראל מטומאה לטהרה', דומה להך דברכות 'מה נחלים מעלין את האדם מטומאה לטהרה'.

ואם גם לא תרצה לפרש הגמ' בברכות שאמרו 'אהלים מעלין את האדם מכף חובה לכף זכות', דקאי על כח 'כפרה' של תלמוד תורה, רק תאמר שקאי על המאור שבה דמחזיר למוטב, או שע"י מה שנודע לו על ידי לימוד התורה האסור והמחויב, וע"ז עולה מכף חובה לכף זכות, מ"מ הא חזינן בהך דהגמ' בברכות היקש העלאה מכף חובה לכף זכות לטהרה, וא"כ שפיר יש להקיש ג"כ כפרה לטהרה, דכפרה ודאי הרי היא העלאת המתכפר מכף חובה לכף זכות. (גליוני הש"ס מוע"ק כח.).

ליכות גבריאל בן עליה להצלחה בכ"ע

וירא פנחס. בחידושי הר"ן (סנהדרין פב.) תמה דאין אמר לו משה 'קרייניא דאגרתא ליהוי פרוונקא, והרי היא הלכה ואין מורים כן. ונראה דלפי דברי העיין יעקב שם שכתב דהוי בגדר של 'מיגדר מילתא', דמותר לב"ד להרוג באופן כזה אפילו שלא כפי הדין, פשוט דלא קשה מיד.

ברם נראה לענ"ד דהא דאמרו דזה הלכה ואין מורין כן, זהו במאורע פשוט דנוגע לעברין יחיד, משא"כ כאן שהיו רבים הנכשלים, ולא רק בזנות, אלא גם בעבודה זרה דפגור, כמו שאמרו (סנהדרין קו.) כשאמר לה השמעני לי, הוציאה דמות פעור מחיקה ואמרה לו עבוד לזה. וכל מקום שאתה מוצא זנות ועבודה זרה אנדרלמוסיא באה לעולם והורגת רעים וטובים, א"כ היא בזה הצלת נפשות ממש. ושאלת פנחס היה רק בשביל שהוא כהן (ע' זבחים קא:), דאולי אסור לו להטמא אם אפשר לו לקיים שניהם דהיינו שיבא ישראל ויקנא, דאז אסור לכהן ליטמא. והשיב לו משה רבינו, דעכשיו אין כאן איש אחר שיבוא ויקנא, לכן אי אפשר להמתין, דביני ביני כבר התחיל הנגף, אבל לא הורה לו על עיקר הדבר, שזה ידע פנחס בעצמו.

ליכות ת.ח.ב.ל לזוה"ג בקרוב ובניקל

כל הנוגע במת וגו' ולא יתחטא את משכן ה' טמא. והיינו דאיכא חיוב כרת בטמא שנכנס למקדש. ותנן בניזיר (דף נו:) דכל טומאה מן המת שהנזיר מגלח עליה, חייבים עליה על ביאת מקדש, וכל טומאה מן המת שאין הנזיר מגלח עליה, אין חייבים עליה על ביאת מקדש. וכן איתא בתוספתא (פ"ה נזיר ה"ג): רביעית דם אין נזיר מגלח עליה, ואין חייבין עליה על טומאת מקדש וקודש.

לכבוד עורך הגליון 'מליצי יושר'

ראשית כל, תודה בלי שיעור על גליון הנפלא שאתם מפיצים בכל שבוע ושבוע ברחבי תבל, ובה אתם ממושיכים ישועות ורפואות והצלחה לכלל ישראל.

הנה נתעוררתי לנדב להפצת הגליון סכום חשוב, למעלה מכוחתי, אחרי ראיתי דברי האור החיים הק' פרשת בשלח, וראיתי להעתיק דבריו הק' לתועלת הצניבור, וז"ל: התנה ה' על כל מעשה בראשית להיות כפופים לתורה ועמליה, ולעשות כל אשר יגזרו עליהם, וממשלתם עליהם כממשלת הבורא ב"ה, ולזה תמצא כמו כן בשמים ובארץ ובכוכבים ובשמש וירח שלטו עליהם הצדיקים יחידים וכו', והכל בכח התורה, עכ"ל.

הרי דכל מעשה בראשית כפופים להצדיקים לעשות כל אשר יגזרו עליהם, עקב זאת בטוח אני בזכות צדיקים אלו לראות בעיני בשר ישועות והצלחות למעלה מדרך הטבע בכל ענינים.

ברכות לרוב, בהוקרה
י.א.פ. לונדון

האכילה בקדושה שהוא מצוה, וע"י סעודת שבת מתקנים ג"כ קלקול הנחש וכו'. ובשבת אין צריך עונשין, רק ע"י עונג שבת זוכין לתקן קלקול הנחש שהיה באכילה, שכל מה שאוכל האדם בשבת הוא מצוה, ונקרא 'לחם חוקי'. וכמו שמובא בזוה"ק (ח"ג קע"ג סוף ע"א) 'שלח עזרך מקודש' דא קידוש ידים וכו', 'ועולתך ידשנה סלה', דא ברכת זימון. והוא כמו שאמרו גם בגמרא (ברכות נג:) 'התקדשתם' אלו מים ראשונים, 'והייתם קדושים' אלו מים אחרונים וכו', 'אני ה' אלהיכם' זו ברכה, שע"י מים ראשונים ואחרונים וברכת המזון שמכיר שהש"ת הוא הנותן לחם לכל ביותיו עי"ז מכניס קדושה באכילה. וזה שנאמר 'שלח עזרך מקודש' היינו עזר מ'צה"ר, דאיתא (סוכה נב:) 'ואלמלא הקב"ה עוזר לו אינו יכול לו' וכו', וע"י האכילה בקדושה נעשה לבו שלם לפני בוראו וכו', וע"י עונג שבת מועיל לתקן הקלקול כאמור.

ליכות פ.ב.ש.ה. להצלחה בכ"ע

ויבוא בני ישראל כל העדה מדבר צין בחדש הראשון וישב העם בקדש ותמת שם מרים ותקבר שם. וברש"י:

למה נסמכה מיתת מרים לפרשת פרה אדומה, לומר לך כמו שפרה אדומה מכפרת, אף מיתת צדיקים מכפרת. וכן הוא בפסיקתא. ושמעתי מאמור"ר גאון ישראל מ"ה שמחה בונם סופר נ"י אבדק"ק פ"ב יע"א לבאר ענין ההשוואה של מיתת צדיקים לפרה אדומה, דהנה המת מטמא טומאת הגוף כל הנכנס לאהל או הנוגע בו, נמצא הצדיק מטמא במיתתו את הגוף, אבל מאידך הוא מטהר את הנפשות, כי מיתת צדיקים מעורר לתשובה, כי החי יתן אל לבו דאם בארזים נפלה שלהבת, ואם בצדיקים כאלו, מה יענו איזובי קיר, ונתעורר העם לתשובה. וא"כ הצדיק מטמא טהורים בגוף על ידי מיתתו, ומטהר הטמאים בנפש, וזה הדמיון לפרה אדומה, כי פרה אדומה מטהר טמאים ומטמא טהורים, והכי נמי מיתת צדיקים מטהר הנפשות ומטמא הגוף, עכ"ל.

ולי נראה לומר בענין ההשוואה של מיתת צדיקים לפרה אדומה, דפרה אדומה רק מטהר כשנטמא על ידי נגיעה במת, אבל בטומאה יוצאת מגופו כגון זב ומצורע, אין אפר פרה מטהר. והכי נמי דומה מיתת צדיקים, דמיתת צדיקים מעורר לתשובה, אבל זה רק במי שחטא כי תאוה הוא לעינים, ועלול בטבעו לרע, או על ידי חברת מרעים ורשעים ונפתה אחריהם, דאז על ידי שרואה סוף האדם למיתה, הוא נתעורר על ידי זה. אבל אם הטומאה מגופו והוא בבחינת 'בראשו נגעו', כי תועה בדרך השכל ונכשל באמונה על ידי חקירה והשכלה, אז אין תרופה למכתו, וגם מיתת צדיקים לא יעוררו לתשובה.

ליכות בילא בת רבקה לרפ"ש והצלחה בכ"ע

דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדומה. צ"ע כיון שכתוב 'לאמר', א"כ למה צ"ל עוד 'דבר אל בני ישראל'. ונראה לי כי אין לעכ"ם טומאה וטהרה, דהם דומים לבהמה שנגעה במת שלא נטמא (ע' רמב"ם פ"א מט"מ ה"ג) על כן בדיוק אמר 'דבר אל בני ישראל', כי אתם קרואים אדם. ועוד י"ל בהיות כי בני ישראל לא חטאו בעגל כלל, כי אם הערב רב, לכן בדוקא אמר קרא 'דבר אל בני ישראל' אשר לא חטאו בעגל, ואינו אצלם כי אם חוקה.

כל הנוגע במת בנפש האדם אשר ימות. צ"ב 'אשר ימות' לכאן מיותר. ונראה דבא לפשוט שאלות אנשי אלכסדריא את ר' יהושע בן חנניה, דאמרו (גדה ע'): ששאלו: אשתו של לוט מהו שתטמא. אמר להם: מת מטמא, ואין נציב מלח מטמא. בן שונמית שהחיה אלישע מהו שיטמא כשחי. אמר להן: מת מטמא, ואין חי מטמא. מתים לעתיד לבא, צריכין הזאה שלישי ושיביעי, או אין צריכין. אמר להם: לכשיבוא משה רבינו עמהם הוא יענה על כך, ע"כ. והנה מפסוק זה מוכח דדוקא מת 'אשר ימות' מטמא, לאפוקי אשתו של לוט שנעשית נציב מלח ופנים חדשות באו לכאן. וכן דוקא 'הנוגע במת', משא"כ הנוגע בבן השונמית דאין חי מטמא. אבל השאלה בנוגע מתים שעתידין לחיות, נשאר בספק.

תולדות האבני נזר ז"ע

קודם לידת האבני"ז, לא היו לאביו הג"ר זאב נחום ולאשתו בנים הרבה שנים אחרי הנישואין, ונסע הג"ר זאב נחום להרה"ק מקוצק להזכיר את עצמו, כאשר נתן לו את הפתקא, הביט האדמו"ר בה ושאל "מי הוא הזאב ומי הוא הנחום", וענהו, שאמו אמרה לו ש'זאב' היה דודו והיה תלמיד חכם, ועל הנחום' לא ידע לענות. ואמר האדמו"ר "אולי הוא ר' נחום מפשעדרבורג, אם כך, הרי זה ענין אחר". ואחרי זה שאל את שם אשתו, וכשענה 'דבורשו', אמר האדמו"ר זה אפשר שיהיה טוב, ואחרי זה נולד להם בנם הבכור בעל האבני נזר ז"ע.

הג"ר זאב נחום אביו של האבני"ז סבל כל ימיו עוני ודחקות, אבל מעולם לא התאונן על מצבו, כי היה איש צדיק ועניו ובעל בטחון גדול. מספרים כאשר שאל אותו מחותנו הרה"ק מקוצק בענין פרנסתו, השיב: "לא רע" (נישט קשה). וכשתמה האדמו"ר מה פירושו, כי ידע שאין פרנסתו מצויה כל כך, השיב: "דרכי היא מה שהיה - כבר עבר, ומה שהיה - השי"ת יעזור".

מזה ז' של בטחון הוריש האב גם לבנו האבני"ז, שגם הוא כמו אביו סבל דחקות כל ימי חייו וקיים תורתו מעוני, והעוני לא רק שלא העיב ולא עכר את רוחו, אלא ההיפך מזה, הגביר את כח התמדתו ושקידתו, כפי שהעיד על עצמו, דמאביו הרב ירש גם את כשרונותיו התורניים, ואת כח התמדתו ואהבתו העזה ללימוד התורה. (מגדולי התורה והחסידות ח"ה).

כחו של בלעם. יש כאן בפרשה זו דבר פלא מאוד איך היה לבלעם הרשע כל כך הרבה השגות שאמר 'שומע אמרי אל ויודע דעת עליו', איך קרה דבר כזה, דאם לא היה אמת, אז התורה הקדושה לא היתה מביאה דבריו בזה. אבל כשעיינתי בכתבי האריז"ל ז"ע ראיתי שהכל מתברר, דכן אומר האריז"ל, כי בלעם הוא הרע של הבל, ומשה הוא הטוב של הבל, ונודע כי בהיות הכסף נצדפת ע"י העופרת שהיא הקליפה, אשר היא שואבת הסיגים של הכסף, מוכרח שישארו איזו ניצוצות כסף מעורבות עם הסיגים באותה העופרת, וחוזרים הצורפים לצרף העופרת ההוא, ומוציאים מתוכה כל ניצוצות הכסף. ועד"ז כשנצטרף הטוב של משה מתוך הרע של בלעם, בהכרח נשארו בו קצת ניצוצות טובות משרש משה רבינו ע"ה, והם מוכרחות לצאת ולהתברר משם ע"י מיתות רבות וגלגולים כנודע. וענין הקדמה זו היא בכל בחי' נשמות בני אדם אשר הוא מעורב מטוב ורע ולא נתקן, שצריך לחזור בגלגול לתקן, ובכח ניצוצות טובות ההם של שרש משה, היה משיג בלעם כל אותה ההשגה הגדולה שעליה היה אומר 'נאום שומע אמרי אל ויודע דעת עליו'.

וא"כ אנו לומדים מכתבי האריז"ל מה שפעמים אנו רואים שיש לאנשים השגות גדולות ועושה מופתים, ומי שמכיר את האדם הוא לא יכול להבין איך יש לו השגות כאלו, ומעשיו לא כל כך גדולים. אבל אנו רואים שבלעם שהיה לו השגות, אבל זהו לא מכוחו שעבד את ה' יתברך וזיכך גופו ונשמתו, דהא היה רשע גמור, אלא מכח ניצוצות הקדושה של הכח, אבל לא כח שלו ממש.

ובאמת נלענ"ד שבזה יכולים להבין שהיו הרבה פעמים אנשים גדולים גאונים וצדיקים ולא היה להם שום השגות ורוח הקודש, ויש אנשים יראים אבל לא כל כך גאונים וצדיקים, ורואים אצלם רוח הקודש ומופתים, אבל כפי מה שמבואר יכולים להבין מפני שיש להם ניצוצות של אנשים צדיקים גדולים מדורות שעברו שהם היו אנשים ממש גדולים וצדיקים, ולכך עכשיו יש להם השגות מהם, אפילו שהם עכשיו לא כל כך גאונים וצדיקים גמורים, וד"ק היטב בדברינו האמתיים.

והנה בגדר הטומאות שאין הנזיר מגלח עליהן, כתב הרמב"ם בהלכות נזירות (פ"ז ה"א, וכו"כ בפירושו במשנה נזיר נד). וז"ל: יש טומאות מן המת שאין הנזיר מגלח עליהן ולא סותר את הקודמין, ואע"פ שנטמא בהן טומאת שבעה, לפי שלא נאמר בו "וכי יטמא לנפש", אלא "וכי ימות מת עליו" עד שיטמא מטומאות שהן מעצמו של מת, עכ"ל.

אבל הכהנים מזהירים מה"ת שלא לטמא אפי' בטומאה מן המת שאין הנזיר מגלח עליה, דבהו כתב (ויקרא כא:א) "ואמרת אלהם לנפש לא יטמא בעמיר". והחילוק הוא, דלגבי טומאת כהנים דכתיב "לנפש לא יטמא", הרי מפרש בהאי קרא גם רביעית דם שהיא טומאה מן המת שאין הנזיר מגלח עליה, וכיון דכתיב בהדיא בקרא, לוקה עליה. אבל בטומאת נזיר כתיב "וכי ימות מת עליו" - עד שיטמא בטומאות שהן מעצמו של מת, אבל טומאה שאינה מעצמו של מת לא כתובה בתורה בהדיא לענין נזיר, ואינה אלא מדבריהם כלומר מדרשא, (ע' בסה"מ שרש ב' ובנושאי כליו). וכן לענין ביאת מקדש כתיב "כל הנוגע במת בנפש האדם", היינו מטומאות שהן מעצמו של אדם, אבל טומאה שאינה מעצמו של אדם לא כתובה בתורה, ואין טומאה לגבי האי דינא אלא מדבריהם כלומר מדרשא.

והנה כתב הרמב"ם (פ"ו קרבן פסח ה"ב) וז"ל: טמא מת שחל שביעי שלו להיות בארבעה עשר, אע"פ שטבל והוזה עליו והרי הוא ראוי לאכול קדשים לערב, אין שוחטין עליו אלא נדחה לפסח שני, שנאמר "ויהי אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם ולא יכלו לעשות הפסח ביום ההוא", מפי השמועה למדו שביעי שלהן היה, ועל זה שאלו אם ישחט עליהן והם יאכלו לערב, ופירש להן שאין שוחטין עליהן, במה דברים אמורים בשנטמא בטומאות מן המת שהנזיר מגלח עליהן, אבל אם היה טמא בשאר טומאות מן המת שאין הנזיר מגלח עליהן, שוחטין עליו בשביעי שלו אחר שיטבול ויזה עליו וכשיעריב שמשו אוכל פסחו, עכ"ל. ולפ"ז מדויק היטב לשון הכתוב בפרשת בעלותך: "ויהי אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם", ולא כתב בהם קרא "אשר היו טמאים לנפש", כמו שכתב קרא שם להלן "איש כי יהיה טמא לנפש", ולא כתב שם "טמא לנפש אדם", והיינו משום שהאנשים האלה היו טמאים לנפש אדם מטומאות שהן מעצמו של האדם שהנזיר מגלח עליהן, ולכן אין שוחטין עליהם אף כי שביעי שלהם היה, ואפילו אם כבר טבלו והוזה עליהם שוחטין עליהם. אבל מי שהיה טמא בטומאת מת שאין הנזיר מגלח עליה וחל שביעי שלו בערב פסח והוזה עליו וטבל, שוחטין עליו הפסח.

ליכות. מ.ב.ב. לזוה"ג בקרוב ובניקל

זאת חוקת התורה. יש ליישב מדוע כתיב 'זאת חקת התורה', ולא 'זאת חקת הפרה'. ונראה כי הנה כל מצוה ומצוה אפילו מצוה שכלית שכולם מבינים שצריכים לקיים כגון כיבוד אב ואם, לא תגזול, עריות וכו', חוץ מהשכליות שבה, יש גם חק בזה, והיינו מה שאין אנו מבינים, כמו שמבואר בכתבי האריז"ל מה עושה ופועל מצוה בעולמות העליונים, ומה מתקן המצוה בעולמות העליונים. ובכן מה עושה העבירה, ומה פוגם בעולמות העליונים, ומה מפסיד האדם בזה העולם כשעושה עבירה. וא"כ בכל מצוה שכלית יש בזה חוק שאנחנו בכלל לא משיגים, ואנחנו רק יודעים השכל של המצוה, אבל היוצא מן המצוה אנחנו לא יודעים, וא"כ זהו כבר גם חוק, וא"כ בכל מצוה ומצוה אפילו המצוות השכליים, יש בהם חק שזה לא ידוע לנו, והאריז"ל רק גילה לנו קצת מן המקצת. וזה שאמר הכתוב 'זאת חקת התורה', שכל התורה כולה זהו חוקים, וזאן התורה נותנת לנו דוגמא אחת 'ויקחו אלקי פרה אדומה', וכמו במצוה זו אפילו שלא מבינים, אנו מחייבים לקיימה, כך כל התורה והמצוות יש בהם חוק וסודות התורה ומחוייבים לקיימה, וזהו הביאור 'זאת חקת התורה', שכל התורה זהו מלא חוקים, אפילו שהמצוות שאנו מבינים יש בזה חוקים.

סגולה פאר ערליכע קינדער

סגולת אריה"ק כהדרת הרה"צ מ'אראד זצ"ל

אריינברענגען יראת חטא אין אייערע קינד דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.

וואס טוהט מכן דורות ישרים:

- ת"ח יורש וואס טוהט עס שוין אסאך יאהרן צו העלפן אידן. ווערט געבאקען. שהוא עת רצון להתפלל. כדי איד זאלט קענען מיט זאגען די תפילה.
- די ת"ח גייט אליין צום ציון און מתפלל. נאכדעם וואס ער רופט נשמת הצדיק אל קברו (המקובל מהישמח משה).
- די שטיין ווערט באראבען ווי די ריכטיגע וועג, און אזוי זעהט מען עס נישט.
- מ'שרייבט די גאנצע נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקט די תולדות און סיי נאכדעם אזוי ווי אלע שיתות. די שטיין בלייבט אין דעם אויווען פאר 2 וואכען.
- מ'זאגט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין. ביי די ריכטיגע צייטען.

דוקא אויך דעם מקובל'דיגע אופן פון **מכן דורות ישרים** זעהט מען ווי עס ווערט מקיים די ווערטער פון אריה"ק אויפן האר. **יבער הלב - אנגינגען זיין הארץ צו אידישקייט**, **שיתחנך לבו לשמים לטובה** (ס'טוישט זי גאנצע מענטש), **ותראה פלאים** (וועסט זעהן וואונדער), **מקען עס געבען פון מעשר**.

פאר פרטים רופט-טקסט מכן דורות ישרים
doroyesharim@gmail.com 917-635-3883

צופרידענע עלטערען פון מכן דורות ישרים זאגן:

מיין קינד איז געווארען א אנדערע מענטש ער לערענט מוסר. ער וויל ענדירען א מסכתא

מיין זוהן בעהט מיך זונען מיך אויך 5 מינוט פאר סוף זמן קריאת שמע

מיין יצחק האט ארויפגעלייגט א פילטער

איך האב נישט געהאט קיין מנוחה פארדעם. נישט וויסענדיג וואס מיין בחור טוהט

כ'האב אנגעווייבט זעהן הצלחה מיט מיינע קינדער נאכען מנדב זיין פאר מיין חברים קינד

מאמר התחזקות

אוצר של הלכה, חיזוק, מעשיות, בעבודת שמירת העיניים

פטרון טהור עיניים
הודש סיון
לע"נ הרב הגאון
רבי פנחס חיים ב"ר
נפתלי הלוי ז"ל רובינפעלד
יארצייט יום כ' דשכועות

שנה ג | גליון לה | לשון-קודש | קרח-חקת תשפ"ג לפ"ק

קילורין לעינים

שאלות יסודיות בעניני שמירת העינים, מובהרות על ידי משפיעים מפורסמים

הגה"צ המשפיע רבי חיים יוסף בידרמן שליט"א רב דחסידי לעלו בני ברק

"העין יקרה, אל תסכן אותה במלחמות!" | חלק ב'

שאלה:

"לקראת ימי הקיץ הממששים ובאים, כשהחום בחוץ עולה ואתו עמו נושא שמירת העינים נעשה חם ונוגע מתמיד, הייתי רוצה לקבל הדרכה והשקפה נכונה לקראת הבאות, כשנל יציאה לרחוב כרוכה בקשיים לא פשוטים; כיצד אפשר לעבור ימים אלו בשלום ללא פגע?"

תמצית חלק א':

בחלק א' הורחב על חשיבות הדבר של לא להיות 'חכם בעיניו', והכרח להתרחק משהיה במקומות פרוצים וברחובות עיר, כי פגיעתם רעה עד למאוד.

חלק ב' עוסק בעבודת 'ההרחקה מן הכיעור' המופלגת שראו אצל צדיקים, והחשש התמידי שחשו מהיצר על אף רום מדריגתם, והתבוננות בלקחי מוסר מפייהם ומפי כתבם כיצד להינצל מהיצר הקשה הזה.

המשן התשובה:

יכול אני לקיים כיבוד אם כל יום! כן לבקר את האמא או לא - תלוי אם יש לו קטרקט...

ערך שמירת העינים היה אצל צדיקים תמיד הערך הראשון במעלה. לא הולכים לכל מקום שהרגליים מוליכות, וודאי שלא מסתכלים על כל דבר, ואף לא כדי לראות נפלאות הבורא. צריך לדעת שנפלאות הבורא הגדולה ביותר היא, שאתה יכול לוותר וללא ללכת למען כבודו יתברך ולמען מצות שמירת העינים. זה פלאי הבורא ממש.

נהו עיניו, הידר בניבוד אם

ר' מיכל יהודה לעפקאוויטש זצ"ל, ראש ישיבת פונוביז', היה עושה במשך שנים את הדרך מביתו שברחוב וילקומירר בני ברק, ועד לרחוב השל"ה, שם התגוררה אמו הזקנה. זוהי דרך של אולי חמש דקות הליכה, ובמשך שנים הוא היה עושה את הדרך פעם אחת לשבוע.

בתקופה מסוימת לעת זקנותו החל ר' מיכל לסבול על מחלת הקטרקט ל"ע, מחלה שפוגעת בראיה. מני אז הוא שינה את מנהגו הקבוע, והחל לבקר את אמו מדי יום בימו!

שאלוהו מה השתנה כעת שהוא מבקר את אמו כל יום? השיב בשפוטות: כעת העינים כבר כמעט לא רואות ואיני צריך לחשוש ממראות אסורות ברחוב,

תוכן הגליון

קילורין לעינים:

הגה"צ המשפיע ר' חיים יוסף בידרמן שליט"א - עמוד א-ג

מכתבים למערכת

עמוד ו

העלאה - לצורך ירידה

באגרא דכלה פירש את הפסוק "השמר לך, פן

זכות הוצאת הגליון

נתנדב ע"י

מוה"ר יואל ברין הי"ו

לרגל נישואי בנו הבה"ח יהוסף נ"ו
עב"ג בת ה"ר משה אלי' עסטרייכער הי"ו

זכות הגדולה של רבבות בני ישראל המתחזקים מידי יום ביומו בקדושה וטהרה ועומדים מול נסיונות הזמן בתוקף ועוז תעמוד לימין הנדבן החשוב להתברך משמי מעל בכל מילי דמיטב, בני בריכי, חיי אריכי, ומזוני רוחי, וסייעתא דשמיא, פרנסה בהרחבה גדולה, והצלחה בכל מעשה ידי, אמן.

זכות הדפסת הגליון

נתנדב ע"י

מוה"ר יואל גאנדל הי"ו

לרגל נישואי בנו לחול טוב
עב"ג הבה"ח שלמה זלמן נ"ו בן מוה"ר שלום ציק הי"ו
זכות הגדולה של רבבות בני ישראל המתחזקים מידי יום ביומו בקדושה וטהרה ועומדים מול נסיונות הזמן בתוקף ועוז תעמוד לימין הנדבן החשוב להתברך משמי מעל בכל מילי דמיטב אמן.

זכות הפצת הגליון

נתנדב ע"י

התנא האלוקי רבי מתיא בן חרש

זכות הגדולה וזכות הגדולה של רבבות בני ישראל המתחזקים מידי יום ביומו בקדושה וטהרה ועומדים מול נסיונות הזמן בתוקף ועוז תעמוד לימין הנדבן החשוב להתברך משמי מעל בכל מילי דמיטב אמן.

««

קדושתך. ככל שתלך פחות כך תינצל יותר, כי ברחוב מתחילים החרבנות.

בלוני הגז ור' זלמן

ר' זלמן בריזל ז"ל מנקי הדעת הנודעים בירושלים של מעלה, היה מתגורר במשך תקופה בבני ברק אצל זקני זי"ע, והיה מתפלל בבית מדרשו של זקני.

ר' זלמן כבר היה אז לעת זקנותו, ובחור אחד, או אברך, ליווה אותו בעת לכתו ברחוב. יום אחד יצא ר' זלמן מביהמ"ד שברחוב ר' עקיבא, שהוא כידוע רחובה הראשי של בני ברק, ובעודם פוסעים שם, נשמע לפתע קול המולה ורעש הבא ממקום סמוך.

היה זה ממש מהצד השני של הרחוב; משאית שנסעה בכיוון השני ושנשאה עליה בלוני גז, לא הייתה זהירה דיה ובעת כניסתה לרחוב ר' עקיבא, הפילה כמה מבלוני הגז שעליה. קמה שם בהלה של ממש כדרכו של עולם, והבחור שליווה את ר' זלמן הסתובב, כמו מעצמו, לעבר מקור הבהלה כדי לעמוד על המתרחש. תפס בו ר' זלמן ועצרו: "מדוע אתה מסתובב?! האם אתה יכול לעזור שם במשהו?"...

הכל מסביב געש ורעש, כפי שרק בלוני גז שנפלים יכולים לגרום, אך לא ר' זלמן יאבד משום כך את שיקול דעתו, אף לא לרגע קל, "האם יש לך תפקיד שם? מדוע אתה מסתובב ללא שום צורך?"...

זו כבר דרגה של להיות מושרש במידת שמירת העינים עד שזה נעשה כטבע שני, ולזה אפשר להגיע רק בעבודה של שנים. זה לא מגיע במחי לבישת גארטל, וזהו זה... זו עבודה תמידית, אבל לזו קוראים קדושה. העינים אינן מסתכלות מעצמן, הן כבר קדושות בעצמן.

להסתכל רק מתוך מחשבה

הפסוק אומר "עוצם עיניו מראות ברע". נאמר מפי ר' מתתיהו לוריא זצ"ל מזקני חסידי סלאנים בדור הקודם, שאדם צריך לעשות מעיניו - עצם. העין שונה מרוב איבריו של האדם, ואדם אינו צריך להפעיל מחשבה כדי להסתכל על משהו. בעוד שידיו ורגליו אינן פועלות מעצמן, הוא אינו הולך בלי מחשבה תחילה, וידיו אינן חוטפות דברים מבלי שיחליט עליהן תחילה; העינים נפתחות מאליהן, רואות ומשביעות את עצמן בכל דבר כמעט מבלי ידיעת הבעלים. כעוף הפורח...

ולכן צריך להיות עוצם עיניו, לעשות מעיניו - עצם מעצמותיו. שיצטרך פעולה ממשית לפני כל ראייה, ולהרגיל את עיניו שלא יראו מאומה מבלי שיתייצעו עם מחשבתו תחילה, ומבלעדי החלטתו הברורה לא תרמנה העינים את עצמן. כי אם העינים הן חופשיות וזזות לכל הצדדים, אפשר מהרה ללכת לאיבוד, והמראות נכנסות פנימה ללא רשות.

ואת זה אנו רואים אצל אברהם אבינו, שכתוב אצלו "וישא אברהם את עיניו" - הוא הרים את עיניו, ולא הן הרימו את עצמן.

תיקון בעזרת נשים

מסופר על השינאווער רב זי"ע שהגיע פעם לביקור אצל אחד הצדיקים, כמדומני שהיה זה הדזיקובער, וראה שם פרט מסוים אצל המחיצה של העזרת נשים שאינו כפי הראוי להיות. כידוע היה השינאווער מדקדק גדול בהלכה ומקפיד שהכל יהיה לפי קוצו של שו"ע. ודרכו בקדוש היה להעיר בכל מקום בוואו אם מצא שם דבר הצריך לתיקון.

היה זאת בשעה שהיה לפני זקני דגי הערינג, ושיירי ההערינג ושמן הזית ניכרים היו היטב על ידיו הק'. אמר זקני להבחור: "במטותא מנך, תן לי לרגע את משקפיך". נטל זקני את משקפי הבחור, חבשם לעיניו, אחר התחיל לומר כמו לעצמו, "אח, הרי לא רואים כלום, מאומה איננו רואים"...

הוריד זקני את המשקפיים והתחיל 'לנקות' אותם באצבעותיו, נוטפות השמן ושיירי הדגים, ניקה וניקה, עד שהם נעשו זכים וצלולים כההערינג עצמו...

פנה איפוא לדזיקובער שצריך לתקן את התיקון גדול בעזרת נשים. והדזיקובער לא שת ליבו לכך. פנה אליו בשנית, והוא שוב לא התייחס, אמר לו השינאווער רב "דזיקובער רבי, הרימו את עיניכם

והסתכלו, צריך תיקון שם למעלה".

השיב הדזיקובער: "שינאווער רב, מעולם לא הרמתי את עיני למעלה מארון הקודש. הארים כעת?" על דעת כן לא אמרתי, השיב השינאווער רב והרפה מהענין!

חשוב יותר ממעשה אשת פוטיפר

ודבר זה הוא עבודה נשגבה מאוד, לא להרים את העינים ללא צורך ממשי. זה דבר שהיצר יש לו דריסת רגל גדול אצל המון העם, ומשום כך עבודה זו יקרה ונשגבה עד למאוד.

ישנו ווארט מופלא מבעל דברי שמואל מסלאנים. רואים אצל יעקב אבינו שבירך את יוסף הצדיק ואמר "בן פורת יוסף בן פורת עלי עין, בנות צעדה עלי שור". מובא שם ברש"י שבשעה שמלך יוסף ונשאוהו מסביב מצרים, היה בנות מצרים עומדות מעל הגשרים, וזורקות על מרכבתו טבעות ושרשראות זהב. כדי שיוסף ירים אליהן את עיניו. אך יוסף לא הסתכל עליהן ולא הרים את מבטו כלל וכלל, וזהו בן פורת וכו', שנשתבח בו יעקב על שמירת עיניו בשעה שזרקו אליו בנות מצרים את תכשיטיהן, וכפי שרש"י כותב שם שדבר זה נוטה ליישוב המקרא!

לכאורה יש תימא בדבר, מדוע הנסיון הנודע באשת פוטיפר הזכיר יעקב רק בשתי מילים, "וימררה ורובו" וכאן הוא עשה עסק שלם מזריקת התכשיטים, מה גבר על מה?

אלא אומר הדברי שמואל, כשאדם נמצא בתוך נסיון, זו אכן יכולה להיות עבודה קשה ומרה, אבל לפחות הוא יודע לפני מה הוא ניצב. הוא יודע שיש כאן עבירה, ועליו להתאזר כדי לא לעבור עליו ולחטוא ח"ו וכפי שיוסף אכן אמר "ואיך אעשה הרעה הגדולה הזאת וחטאתי לאלקים".

אבל כשאין חשש מחטא ממשי, אדם יכול בקל להורות היתר לעצמו. הוא אפילו לא רוצה להסתכל בדבר איסור, הוא רק רוצה לראות דבר מסוים; זורקים עליו שרשראות זהב וטבעות, הוא 'חייב' לבדוק מה קורה שם... רק להבין מה מתרחש. מסתכל רק לרגע, סתם כך, ללא כוונה, וכפי הנימוקים הרבים שהבעל דבר מומחה להמציא חדשים לבקרים. "בן פורת - עלי עין", יעקב הפליג והאריך בשבחו על דבר זה, יותר ממעשה אשת פוטיפר!

רבי רבבות מלאנים

ראיתי אומרים בשם אדמו"ר מתולדות אברהם יצחק שליט"א, שאמר משמו של רבי יודעלע זצ"ל בשם הקאצקער, שכאשר אדם הולך ברחוב מתלווים אליו רבבות מלאכי חבלה, ומפעילים את כובד משקלם שאותו יהודי ירים את עיניו כדי להסתכל. הם מנסים למשוך את מבטו על כל מיני דברים של מה בכך, הבט ימין וראה, דע מה למעלה מה למטה לפניך ולאחור, רק הרם את עיניך לרגע קט, אף בדברים המותרים. אלפי מלאכים עומדים עליו

««

כך היתה דרכם של צדיקים, וזה היה מבטם על כל ענין ההתרחקות ועל קדש עצמן במותר לך בכללות. ומי מדבר חלילה וחלילה על ולא תתרו ואחרי עיניכם ממש!

נאש בנעורת

סיפר יהודי שהיה נוכח בשעת מעשה, שפעם נסע אבי זי"ע באוטובוס, ושוב להדגיש, זה היה בזמנם, לפני 40-50 שנה, ובאמצע נזדמנה שם מראה שלא כהוגן. קם אבי ממקומו וקפץ מן האוטובוס, "את פת לחמי אמכור ובאוטובוס לא אסע". כך הוא חרד ונס מפני ראייה אסורה.

שני הסיפורים נובעים מדבר אחד, צדיקים הרגישו שראיות אסורות הן כמו אש, אש שמתפשטת ומכלה כל חלקה טובה. כשרואים אש קופצים ובורחים, אפילו לתוך האשפה. כך יש להישמר מכל ראייה, "נורא בי עמרם!" כשמבינים שזה אש, כל התמונה היא אחרת. עם אש לא משחקים!

בגמרא מצינו שהיוצא לרחוב צריך להעלות בעיני מחשבתו כאילו נמסר אז לרשויות, זוהי שעת סכנה. צריך ללכת ולהגות במחשבתו שוב ושוב "ולא תתרו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם", כפי שהרבי רבי אלימלך מביא בצעטל קטן. זוהי השמירה המעולה ביותר להינצל.

*

ובעז"ה נזכה כולנו לקיים "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם" עם כל הפירושים, ושנזכה להתקדש כראוי, לגדור גדר ולעמוד בפרץ כראוי, ונזכה לכל הקדושות וההשפעות הטובות שנמשכות בזכות מצוה כבירה זו בכל העולמות, ובמהרה נראה עין בעין בשוב ה' ציון, בב"א.

תגרור אותו לעבירות נוספות, ושם הוא כבר יהיה עור.

אולם הרמב"ם (הל' רוצח ושמירת הנפש יב, יד) מבאר באופן מבהיל, שעל פי האמת אותו אדם הרוצה לעבור עבירה "הוא עור, ואינו רואה דרך האמת מפני תאות לבו". הוא חושב את עצמו לפיכח, הוא רואה את אשר לפניו, אך באמת הוא עור, אינו רואה מימינו ושמאלו, הוא סומא בשתי עיניו.

הבה ונתעמק קצת בדבריו הקדושים של הרמב"ם: הולך איש ברחוב ונותן דרוו לעיניו, הוא רואה הכל, כל דבר זוכה למבטו ועיניו לא נחות לרגע, אבל הרמב"ם קורא לו 'עור'. איש עור עובר כעת ברחוב, הוא סגי נהור רח"ל, יש לרחם עליו!

מנגד, בצד השני של הרחוב צועד לו לתומו יהודי שח עינים, עיניו מושפלות על הקרקע, הוא אינו רואה דבר מלבד נעליו אשר לרגליו. הוא אפילו נתקל פה ושם בעץ או באבן, אולי הוא אף נשרט לפעמים, אבל הוא רואה היטב! הוא נקרא טוב רואי! הוא לא רואה שום דבר, אבל הוא רואה כמו שצריך. הוא בריא, והשני ל"ע סומא בשתי עיניו. ונראהו עין בעין - בראיה האמיתית הוא רואה!

ריח ניחוח בפח האשפה

אבי הק' (הרה"ק רבי אלתר אלעזר מנחם בידערמאן, האדמו"ר מלעלוב) זי"ע צעד פעם ברחוב בלווית אחי הרה"צ רבי אלימלך שליט"א. והנה עברו ליד מקום, שמצד אחד התאספו להם נשים, והצניעות לא הייתה שם כדבעי, ומצד השני עמדה שם ערימה של זבל מעלית ניחות. ועל אף שהיה אבי אדם מיושב שהתרחק ממעשים נמהרים, הוא אחז בידו של אחי וקפץ יחד עמו פנימה אל תוך האשפה "אלימלך, כאן הריח טוב יותר" הפטיר אבי!

בתחבולות שונות, שרק ירים את מבטו.

וכשהיה אינו מתפתה מכל אלו ואינו מרים את עיניו כלל, כל אותם המלאכים מזדעזעים ונופלים פגרים מתים. ובאותה שעה כרוז יוצאת משמים והקב"ה קורא לכל הפמליא: "ראו בריה שבראתי בעולמי". הוא, הבחור או האברך, שצעד לתומו ברחוב, נלחם לבדו עם רבי רבבות מלאכים, ויכול להם!

משקפיים שמפריעים לראיה...

מדי דברי אני נזכר בסיפור שהיה אצל זקני הסבא קדישא, הרה"ק רבי משה מרדכי [מלעלוב] זי"ע. הוא היה קדוש ישראל, היו לו את הענינים והתיקונים שהיה עורך, שאין לנו כל השגה בהם ובשגב עבודתו בכלל. מי שזוכר את הטיש'ן המרוממים, כיצד היה מטעים שוב ושוב 'טהורים טהורים' בזמר כל מקדש, כשהוא אחוז שרעפי קודש וכל כולו התלהבות אש שלא מעלמא הדין.

עכ"פ פעם בעת השולחן הטהור בליל שבת קודש, או אולי בעת סעודה שלישית, נכח שם בחור שזקני הרגיש כנראה שהיה טוב לו לקבל 'ניעור' מסוים. אותו בחור היה חשוב משקפיים על עיניו, וזקני פנה אליו לפתע "אה, יש לך משקפיים, האם אינך רואה טוב?"

היה זאת בשעה שהיה לפני זקני דגי הערינג, ושיירי ההערינג ושמן הזית ניכרים היו היטב על ידיו הק'. אמר זקני להבחור: "במטותא מנך, תן לי לרגע את משקפין". נטל זקני את משקפי הבחור, חבשם לעיניו, אחר התחיל לומר כמו לעצמו, "אה, הרי לא רואים כלום, מאומה איננו רואים..."

הוריד זקני את המשקפיים והתחיל 'לנקות' אותם באצבעותיו, נוטפות השמן ושיירי הדגים, ניקה וניקה, עד שהם נעשו זכים וצלולים כההערינג עצמו... או אז קירב אותם שוב לעיניו, והחל לומר בשביעות רצון: "אה, כעת רואים היטב, עכשיו אפשר לראות בבירור..." לאמור, כדי 'לראות' צריך לא לראות בדברים המיותרים, ודוקא כהמשקפיים עכורים, רואים בצלילות. ונראהו עין בעין, כשהעין החיצונית אינה רואה, העין הפנימית רואה למרחוק.

מיהו עיור?

אפשר להוסיף על זה, ידוע שישנו לאו של "ולפני עור לא תתן מכשול". כל אחד יודע את משמעות לאו זה, אחד מגיש לנזיר כוס יין, אם זו במציאות של 'תרי עברי דנהר', הרי הוא עבר על לאו זה, וכן כל כיוצא בזה. ולכאורה קשה להבין, אכן, הוא הכשיל את הנזיר, הוא עבר על איסור, אבל מדוע הוא 'עור'? הוא הרי יודע על האיסור, כי אם לא הוא כבר נכנס בגדר שוגג, וזה כבר נידון שלם אם גם אז קיים "ולפני עור". ואם הוא יודע שזה אסור, מדוע התורה מכנה אותו עור?

ומצינו בספר החינוך (מצוה רלב) שמיישב, שאכן, כעת הוא יודע על מה הוא עובר, אבל עבירה זו הרי תגרור עבירה נוספת כי עבירה גוררת עבירה, ולעבירה הנוספת היא כן עור. העבירה הנוכחית

מודעה משמחת

לקראת ימי הקיץ העומדים לפתחנו, בהם נדרשת התחזקות יתירה ועמידה מתמדת על משמר קדושת העינים, אנו מתכוננים א"ה לצאת עם סדרת גליונות מיוחדת

"קיץ כהלכתו"

בסדרה זו יקובצו אל פונדק אחד עצות שונות, דברי חיזוק מובחרים, הלכות נחוצות, שיתנו מענה מקיף לשלל הנושאים העומדים על הפרק בתקופה זו של השנה.

כן יוקצה בו מדור מיוחד להעלאת עצות יעילות מאת הקוראים הנכבדים, גיבורי הכח שנדבה לבם לחלוק עם הציבור ממה שניסו על עצמם וראו כי טוב, או ששמעו וקבלו מאחרים, דרכי התמודדות נכונים ופתרונות מוצלחים שהוכיחו את עצמם, בשלל הנושאים היכולים להיות נוגע בימים אלו, ובגון: הליכה ברחוב, מגורים בשכונות מעורבות, נהיגה ברכב, עבודה, שלטי חוצות, קניות, טיולים, יציאה למקומות נופש, ביקור בבתי חולים/אצל רופאים, חופש וכדו'.

אם יש אתכם מה לומר, לשתף ולעזור באחד או יותר מהנושאים הנ"ל, או כל נושא אחר שיכול להיות נוגע לחלקים מהציבור, אל תימנעו טוב מבעליו.

חייגו ל: 077.401.6591 שלוחה 4

איש את רעהו יעזרו ולאחי יאמר חֶזְק!

פניה לכלל קוראי הגליון החשובים:

אנו רוצים מאוד להדפיס גליון מידי שבועיים. כל גליון בלשה"ק היוצא לאור מודפס במעל עשרים אלף עותקים המופצים בכל רחבות ארץ הקודש, מדין ועד באר שבע. כל זה עולה לסכום עצום הכולל בתוכו את התשלום לכותבים ושאר העוסקים במלאכת הכתיבה, עלויות ההדפסה וההפצה וכן הלאה. המחיר של הדפסת כל גליון הוא למעלה מ-12000 ש"ח.

אנו תלויים מאוד בעזרת הציבור, ורק על ידי השתתפותכם נוכל להמשיך הלאה. אנו פונים לכל מי שביכולתו, קנו לכם שותפות קבוע בסכום של 100 ש"ח מידי חודש, או לכה"פ 50 ש"ח מידי חודש.

בזה אתם נוטלים חלק ומסייעים לזכות את ישראל בשמירת עיניים, ומזכים עשרות אלפי יהודים בזיכור הרבים עצום שאין לשערו!

חייגו כעת
077.401.6591 שלוחה 2

וכל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו!

מקשה נחוצה

דרושים לנו מתנדבים בעם המעוניינים לזכות את הרבים ולעזור בהפצת הגליונות במקומות הבאים:

ירושלים: שכונת נווה יעקב, שכונת רמת שלמה, שכונת גבעת שאול, סביבת רח' ארץ חפץ- שמעון הצדיק, סנהדריה המורחבת,

מבשרת ציון, קרית יערים- טלוסטון, מעלה אדומים, ראש העין, כרמיאל, חצור, אשקלון, באר שבע, אילת

חייגו ל: 077.401.6591 שלוחה 4

כל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו

טובה ישועה שמחה

לכבוד חברי המערכת "טהור עיניים".

לא יאומן הזכויות עצומות שיש לכם. ראיתי כבר הרבה פעמים בחורים ואברכים יקרים שמעיינים בגליונות שלכם (שיש להם הפצה חזקה בכל הערים כאן בארץ ישראל, וכמובן גם בחו"ל). וגם בימי בין הזמנים באמצע נסיעה ארוכה, במקום להסתכל לכל הצדדים ולראות מראות תועבות וגועלי נפש ממש, מעיינים בגליונות יקרי ערך שמשמחים לב האדם באמת, וזוכה לישועות עצומות בזכות טהרת העיניים.

והנה חשבתי רמז, שראשי תיבות וסופי תיבות "טהור עיניים" בגימטריא טיש. זה מרמז כשבאים לטיש של צדיק ורואים פני הצדיק, זה מטהר את העיניים. וכן הגליונות שלכם מטהרים את העיניים לכל מי שמעיין בהם. וכן "טיש" ראשי תיבות טובה ישועה שמחה. רמז בזכות העיין בגליון "טהור עיניים", יזכה לטובות וישועות ושמחה. כידוע מי ששומר עיניו יש לו שמחת הלב ונפש באמת, משא"כ אם לא שומר עיניו, אז הוא אף פעם לא מרוצה ושמח ממה שיש לו.

יהיה רצון שנזכה לראות עין בעין בשוב ה' לציון ברחמים וחסדים גדולים, אמן כן יהיה רצון.

קבוצת כתיבים באהבה, כשתיבת: אלהי הכון כיונוכי, אה"ם "שם אלן אובק" ו"כרבים יוסף החכם" ל' החושבים.

מי האישי החפץ חיים

בשנה שעברה, בהיותי בארץ ישראל זכיתי להיכנס אל הגה"צ רבי יעקב מאיר שעכטער שליט"א. ובהיותי בקודש פנימה ביקשתי ממנו אם יוכל להדריכני איזה דבר הדרכה. שח ואמר לי: "שני דברים יש שאם תעשה אותם תזכה לחיים מאושרים ולא תדע לעולם שום

צער. הראשון, להיות מקושר ומונח בתורה הקדושה, והשני, להתנהג בקדושה וטהרה עם עיניים טהורות ומחשבות נקיות".

החלפת משקפיים

סיפר לי יהודי שבימי הקיץ נוסע בתכיפות לארץ ישראל, שביום מן הימים הוא החליט שמפאת הנסיונות הגדולים בשמירת העיניים בעת הזו, הוא מפסיק עם הנסיעות הללו. למעשה התגלגל הדבר אחרת משרצה, הוא הוכרח לנסוע בכל זאת בקיץ.

החליט אותו יהודי לרכוש 'משקפי שמירת עיניים' - בעלי עדשות ריקות - כדי לחצוץ בפני המראות והנסיונות, אך לא אסתייע מילתא. לפני הטיסה כשראה שהוא לא הצליח להשיג את המשקפיים המיוחלים, החליט לקחת עמו לדבר את המשקפיים הישנים שלו, שהיה להם מספר נמוך יותר מהדרוש, בכך יהיה לכל הפחות הצלה פורתא.

למעשה סיפר אותו יהודי נרעשות, שבמשך כל אותה הנסיעה הוא לא נכשל אפילו פעם אחת. ואף כשכן הבחין במשהו, הוא הצליח תיכף ומיד להסיח את דעתו, ולא נפגע כלל. הבא ליטהר מסייעין אותו!

אני רוצה להודות לכם על הגליון החשוב - אין לכם מושג כמה זכויות אתם קונים לעצמכם. קראתי קודם בגליון שמצאתי בביהמ"ד, ב"ה

כעת הגעתי הביתה בלי אף ראייה אסורה, בזכותכם! המשיכו להלאה בעבודתם הקדושה.

על הטוב יזכר

זכות עמוד בגליון

זכות ולטשט נשמת הרמ"ק רבי לוי יצחק בן שרה שאשע"ז מנארדיטשוב

זכות 4000 גליונות

זכות משה בן שרה פייגלע ומל משפחתו להצלחה בכל העינים, זכות הנדבן ומשפחתו - ולרפואת עינו בשלימות אמן

זכות 1000 גליונות

זכות חיים מאנים ב דבורה אסתר ושמואל אלעזר בן דבורה אסתר לרפ"ש, לזכות הנדבן ומשפחתו - לזכות לשמור עינים בשלימות אמן, לזכות הנדבן ומשפחתו להצלחה בכל עינים

שוחפי טהור עינים

מוהר שלמה בן גיטל ה"ר, מוהר יוסף שטערן ה"ר, מוהר אברהם יודע ה"ר, מוהר יוסף קלפהולץ ה"ר, מוהר יהושע פרקוף ה"ר, מוהר אפרים מקובצקי ה"ר, מוהר ראובן וקליאבסקי ה"ר, מוהר שלמה ש"ר, מוהר יהונתן יחזקאל לב ה"ר, מוהר נתן ב"ר ה"ר, מוהר נתן בורשטיין ה"ר, מוהר ישראל מאיר אומב ה"ר, מוהר שמואל בן מרים לופטא פליסה פנח, מוהר תמר מול בן חול לינה לוחט וקדושה פנח י"ח, לזכות הנדבן ומשפחתו להצלחה בכל עינים

"קחו חלק בהוצאת הפצת הגליונות באמצעות חתימת ה"ק בבתי ישראל: בסלפון המערכת, שלוחה 2,6 אחרי ביחוד הפפה. נכון תובל קנות שותפות-נצח בכל זכות הקודש של טהור עינים"

24 שעה

תרומות

077.401.6591

חלק בהפצת הגליון:	זכות עמוד בגליון:
זכות 5,000 גליונות ₪1200	₪1500
זכות 4,000 גליונות ₪1000	זכותפי טהור עינים
זכות 3,000 גליונות ₪750	₪180 לחודש (מכון כרית)
זכות 2,000 גליונות ₪500	₪100 לחודש
זכות 1,000 גליונות ₪250	₪50 לחודש
זכות הפצת הגליון (הפצת חלקין בכל רחבי הארץ)	זכות הדפסת הגליון (הוצאת הדפוס)
₪5,000	₪5,000
זכות הוצאת הגליון	₪16,000

ללא עדותך לא נוכל להתקיים

עיתון

077.401.6591

- 1 לשמירת הדעות
- 2 לנדבות
- 3 להשארות הדעות
- 4 לפרסם סיפור

עבודת ישראל 26, ירושלים 931528

המערכת באמריקא
7 Beehive #301
Monsey NY 10950

לקב הגליונות בלשה"ק / אידיש/ ענגליש / ספאניש / יבולין זמאירי הודעה על מספר המערכת שלוחה 3

לזל יל הקיץ הנותרים לפחותו או רוצים לגמר שנתון להשיג את נסיון-התפילה עם התפילה הרוחנית על שירת עינים משת ב"ק הגה"צ רבי יששכר מאיר שנטר שטיש"א, ברוצאט טהור עינים, אצל המערכת ביחודש דוד עבודת ישראל 26, תן אצל התפיסם כעבר עיד (בדואר).

חידו גז למחירי משפחים והעושים זכות את המיחיים ולעודד שותא תפילה זו שגורה בימים לאמה בני יום.

וארטיס לפרשת השבוע

יט א. זאת חקת התורה וגו'. וברשימי לפי שהשטן ואומות העולם מונין שאין ישראל לומר מה המצווה הזאת לפיכך כתב בה חקה גזירה היא מלפני, אין לך רשות להרהר אחריה. וצ"ב הרי אומות העולם שואלים שאלה של טעם ובמקום לענות להם אומרים גזירה היא מלפני. וי"ל, אומר הכת"ס, דוודאי הטעם הוא כמו שרשי"מ מביא לקמן לפי שחטאו בעגל ולכן תבוא האמת ותקנה צוואת בן ועיי' פרה אדומה אנחנו מכפרים על העגל. אך לכאורה קשה הרי כבר נהרגו בחטא העגל כל החוטאים ואי"כ מה צריך עדיין כפרה על אותו חטא? וי"ל, עיי' הרמב"ן, שבחטא העגל נהרגו רק 3000 האנשים שחטאו בפועל בחטא העגל אבל אלו שלא עבדו בפועל אלא רק חשבו לעבוד לא נענשו. והנה בעיי' נענישם אף על מחשבתו ואלו שחשבו עדיין לא נענשו, והם צריכים כפרה עיי' הפרה. וכתב מובן כל המהלך: אומות העולם שאלו מה צריך כפרה על חטא העגל הרי כבר נענשו כל החוטאים בעגל? והתירוץ על זה הוא שאות גזירה שאין להרהר אחריה, היינו שבעיי' אסור להרהר ועל ההרהור באה הפרה לכפר.

יט ב. ויקחו אליך פרה אדומה. יש לעיין מה שמשמעות תוספת המילה "אליך"? וי"ל, אומר רבי חיים אבולעפיה עיי' הרמב"ם פרה אדומה א א, שאין לוקחים עגלה ומגדלים אותה, אלא פוסק לבעלים דמים בעודה עגלה והיא נשארת אצל הבעלים עד שתיחיה פרט ואז לוקחים אותה אליך. ואי"כ י"ל שכונת התורה ויקחו אליך פרה שבשעה שאחיה לוקח אליך היא תהיה פרה ולא עגלה.

יט ז. וכבש בגדיו הכהן. בפסוק יש להקשות מופיע וכיבש האוסף את אפר הפרה אים בגדיו. לכן להקשות מדוע כבש כתוב וכיבש בגדיו ולא את בגדיו. וי"ל ד"אית' הוא לרבות, ובר שייך לרבות בו את בגדיו את הטל לבגדיו כמבואר בתורת כהנים (ר"ש פ"ק דכתיב מ"ג) שצ"ב בגדיו כגון טבעות וכדו' ג"כ מטמאים. ובכתיב ד"ל שאין בו הוא עובד בבגדי לבן שאין להם שום חיבורים. טעמא דקרא.

יט יג. כל הנוגע בנות בנפש האדם אשר ימות. יש להקשות למה נכפל מה אשר ימות. וי"ל שרשי"מ כאן הביא מחז"ל בנפש אז רביעית חסר והיינו שרביעית דם מהמת מטמא, ולכאורה היה מקום לומר אם רביעית דם מהמת מטמא כ"ש רביעית דם מחיית מטמא, לכן כתב הכתוב כל הנוגע במשח עמו, ובנפש האדם והיינו דם האדם וזה רק אשר ימות, משא"כ דם אדם חי לא מטמא. נחלת צבי.

יט יט. והזהו הטהר על הטמא. המילה טהרו חסר ו והטעם לזה אומר הטעמא דקרא משום שבפרה ל"ש שיהיה טהור לגמרי, וטבול יום ג"כ כשר בפרה לכן כתב טהר לא מושלם.

כ א. ונתמת שם מרים ותקבר שם. אמרו חז"ל במועיק' למה נסמכה מיתת מרים לתורה לפרה אדומה לומר לך שדיקים מכפרת כפרה אדומה. ראיתי ביאור יפה לדברים מרבי נתן גשטטר שמבאר הדברים כך: הנה מצניו שצדיקים אינם מטמאים במיתתם (מובא בתוס' סו"ת תובות קג:) וזמ"ש פרה אדומה משלמת טומאת מת והיא כמו במיתת צדיקים שאין טומאת מת. ולפי"ז יובן ההמשך 'ותמת שם מרים' ופרשי"מ אף היא בנישקה מתה, כי הטעם שצדיקים אינם מטמאים כי אין מלאך המוות במיתתם אלא הם מתיים בנישקה, וד"ז ילפנין מזה שנסמכה מיתת מרים לפרה ללמד שמיתתה אינה מטמאה כי היא מתה בנישקה ולא עיי' מלאך המוות שאז כן היתה נטמאת.

כ א. ויבאו בני ישראל כל העדה מדבר צין וגו' וישב העם בקדש. למה כתוב כאן וישב העם ולא כתוב כמו שב העם המקומות ויחנו בני ישראל. וי"ל שבקדש איתא שישבו 19 שנה כמבואר בדברים א מ: וישבו בקדש ימים רבים כימים אשר ישבתם. ואומר שרשי"מ שבקדש היו 19 שנה כימים כל המקומות ביחד שנסעו וחנו וכו' ויבדש 19 לכן כתוב וישב כי היתה ישיבה ארוכה.

כ ב. ולא היה מים לעדה לשתות. והנה בפסוק ה הם התלונו ולא הבאתם אותנו למקום הזה שהוא לא מקום מים והוא מים ומקום זהו תאנה גפן ורימון ומים אין לשתות. רבים נתקשו כאן מדוע הם הללו התלונו עכשיו על פירות הרי מדובר בשנה הארבעים שלהם במדבר ולמה לפתע הם השתקפו לפירות, מילא מים שהיו עד עכשיו ופסקו הבאר עם פטירת מרים, אבל פירות? וי"ל, אומר הפני אריה זוטא, שהבאר שהשתלק בפטירת מרים, מלבד מה שהיה מועיל לשתיה זה גם היה מועיל לרפואת עיניים כמובא במדרש 'במד"ר יח שיהא טבל ונזדמנה לו בארה של מרים ונתרפא, והנה כשמותה מרים והשתלק הבאר השתלק להם גם רפואת עיניים ומובא בסנהדרין יז שמיני פירי מאירי את העיניים, ולכן אמרו אם אין מים וגם אין פירות אז הפסדנו את רפואת העיניים ולכן תלונתם היתה גם על פירות ועיי' אמר הקב"ה ודברתם על הסעל לעיניכם.

כ ד. ולמה הבאתם את קהל ה' וגו' למות שם אנחנו ובעינינו. שאל רבי ישראל סלנטר, אדם הולך למות, הוא חושב על הבחמות שלו? וי"ל עיי' הסיפור הידוע במעשה אבשלום מוקדון, שאמר אם יורד אצלקם גשם זה בגלל הבחמות, כי אתם לא ראויים לכך, וכמ"ש אדם בגלל בהמה תושיעה. וכל זה לא העונש על האדם, אבל בעונש על מקום לא עורר שהבהמת לא צריכה להיענש, ואי"כ הכל מובן, התלונו שלהם היתה למה הבאת אותנו אל המקום הזה שאפי' בהבמות לא עוזרות שבגללן יהיה לנו מים.

כ ה. לא מקום זרע ותאנה ופנן ורימון. יש להקשות למה מנה רק את החמש מינים הללו (זרע כולל חיטה ושעורה)

ולא מנה את ב' המינים הנותרים של שמן ודבש? י"ל שהימין היה טעמו לשד השמן וכצפיהו בדבש, ואי"כ זה לא היה חסר חלק לא התלונו עיי'. (מרבי נתן גשטטר ורבי יונתן דיו"ד)

כ יא. ודיברתם אל הסעל... וירם משה את ידו ויך את הסעל פעמיים. המפרשים כאן התקשו בשתי שאלות א. למה משה הצווח לקבל אל הסעל בשונה מבפרשת בלחל (שמות יז) ששם הצטוו משה והכית בצור. ב. מדוע משה הורה פעמיים. מתרץ עיי"כ רבי מאיר אריק הנה הקב"ה אמר למשה בסוף ימיו על מי מריבה שהוא ייענש על אשר מעלתם בי בתוך בני ישראל (דברים לב נא) ויש להקשות היכן משה מעל? וי"ל ששמה השתמש במטה של אהרן כשהכה על הסעל (מדרש רבה יח) והנה מטה אהרן היה קדוש מאז פשר בו ציץ אריה הסיפור עם קורח בפרשה הקודמת ואי"כ יש מעילה בהכאה עמו, לכן צווח הקב"ה לדבר ולסעל בשונה מבישלה' שעדיין מטה של אהרן לא התקדש ושם הוא ציווה להכות, ולכן גם כאן המים לא יצאו בהכאה הראשונה כדי שלא יהנו חלילה מההקדש, ופעם שניה כבר אין מעילה כי אין מועל אחר מועל בהקדש (מעילה יט) ולכן היה צריך להכות פעמיים.

כ יא. ויך את הסעל. רבים נתקשו כאן איך משה שהיה אדם הכי ענק בעולם שינה מדבר הקב"ה שאמר לו לדבר אל הסעל והוא הכה? וי"ל, אומר החכמת התורה, עיי"כ מה שמבואר בב"מ פו. שכל מה שעשה אברהם למלאכה בעצמו שילם הקב"ה בעצמו לבניו, ומה שעשה עיי' שליח הקב"ה השיב עיי' שליח. והנה יורחן נא מעט מים היה עיי' שליח אז הקב"ה שילם עיי' שליח כאן אצטניו עיי' השלע. והנה משה היה ד"ז וידע שאם ידבר אל הסעל זה לא עיי' שליח כי הקב"ה מדבר מגורנו של משה, לכן פירש את דברי הקב"ה להכאה, ולא ידע שבאותו הזמן השכינה לא דיברה מגורנו כי הוא כעס על בני ישראל שאמר שמועל לא המורים, וכל הכועס שכונה מסתלקת ממנו, ולכן דיבור של משה באותו הזמן היה נחשב לשליחות, ומה שהיכה נענש עיי"כ ולפי"ז מבארים את מה שכתוב בתהילים קו 'אציפו על מי מריבה ויכר למשה בעבור כי הילמו את רוחו ויבא בשפתיי. והיינו שבגלל ששמה אמר שמועל נא המורים הוא נענש, ואם תשאל הלא שכינה מסתלקת מן רגליו, התשובה היא כי השרו את רוחו והוא כעס, ולכן זה נחשב ויבטא פעולתו.

כ יז. נעברה נא בארצך לא נעבור בשדה ובכרם ולא נשתה מי באר דרך המלך נלך לא נטה ימין ושמאל עד אשר נעבור בגלך. יש לברר את הפסוק הזה כך: הנה מצניו בני"ב נד: נכסי עב"ים הם כמבדב וכל החזיק בהן זכה בהן, ומחזיק היינו נעל גדר פרץ. ולכן כך אמרו בני"י נעברה נא בארצך דרך העברה בעלמא באופן שאין שהות לעגול לגדור ולפרוץ, ואח"כ אמרו לא נעבור בשדה ובכרם, משום דק"ל המפצל ואומות הנפן וכ"י אם עתה נלכודת הארץ קנה, וזהו שאמרו לא נעבור בשדה ואז לא יהיה להם מהיכן לקצוץ, ועוד אמרו לא נשתה מי באר כלומר שרק יקנו ולא ישתו בשביל שלא יוכח שהארץ נדון, דרך המלך נלך והיינו שלא נטה ימין ושמאל ואז קנה לשליח ר"מ בב"י. הלך בה לארכה ולרחבה קנה מקום הילוכו, ואת זה לא נעשה. פני דוד.

כא ה. נפסנו קצה בלחם הקלוקל. פרשי"מ התלונו על המן שמכניס ולא מוציא. יש להקשות מדוע התלונו עיי' רק כעת בסוף הארבעים שנה? וי"ל שכל המי' שנים בשביל לעשות צרכיהם הם היו צריכים לציאת חוף לעניים שהו טירחה גדולה מאוד (כמבואר ביומא פה) לכן לא התלונו. אבל כעת שאהרן נפטר ונסתלקו עיני הכבוד הם כבר רצו לקנות אוכל נורמלי מתגרי הנכרים כמבואר ביומא שם כי אז כבר בית הכסא סמוך על שולחנם לכן כעת התלונו. ולכן גם כעת הקב"ה שלח את הנחשים השרפים כדי שיצטרכו את ענני הכבוד שעד היום היו להם והוראו את כל המוציאים. ואם יהיו להם עננים שוב לא ירצו את הלחם הקלוקל וכנ"ל. תורת משה לחתי"ס.

כ א. וידבר העם וגו' ונפסנו קצה בלחם הקלוקל וישלח ה' בהם את הנחשים. הם טענו כלפי שמים שבמאס להם מהמן כי הוא מקולקל. ומסביר רשי"מ לפי שהמן נבלע באברים ואמרו עתיד המן שיטפח באברינו... כלום יש ליד אשה שמכניס ואינו מוציא? עיי"כ טענתם. א. מה עשה הקב"ה שלח בהם את הנחשים. ולכאורה קשה. א. מה הקשה בין העונש לבין מה שהם טענו, מה המידה כנגד מידה בזה? ועיי"כ מה טענתם כלום יש ליד אשה שמכניס ואינו מוציא, רבי יששכר שישלח את הנחשים שמבואר בגמ' בגיטין נו. שהיתוש הוא ברייה קלה שמכניס ואינו מוציא. וי"ל עיי' הגמ' שבת עז ב: כל מה שברא הקב"ה בעולמו לא ברא לבטלה, יתוש לחש הינו מי שנסחף אותו נחש כותש יתוש ומייה במקום המכה ומתפרא. ל"פ"ז מובן הלך. הם טענו שישלח את הקלוקל שמכניס ואינו מוציא ואין כזאת בריה. לכן שלח הקב"ה את הנחש ועיי"ה הם יצטרכו להודקק ליתוש ואז הם יראו שיש בריה כזאת וזה לא לחם קלוקל. רבי יוסף ענגיל.

כא ו. וישלח ה' בעם את הנחשים השרפים. יש להעיר מה זה הלשון וישלח, הול"ל ויבאו את הנחשים וינשכו את העם? וי"ל דאיתא בב"ק טז. תוד"ה ונחש, דנחש למרות שאינו נהנה בנישכותו חשיב רגל ופטור ברה"י כיוון דאורחיה בהכי ולא חשיב כרף עיי"ש. ובב"ק ב. איתא וישלח זה הרגל וכח"כ"א משלחי רגל השור והחמור, ומכיוון דנשיכת הנחש הוי רגל נקט וישלח לרמוז דהוא רגל.

פרשת חקת תשפ"ג

שם. יש להקשות מדוע כאן שנאוה לאוכל רגיל נענשו בנחשים. ואילו לעיל לא ד בקברות התאוה שנאוה גי"כ נענשו הבשר עונשו בין שניהם ודי' בהם מכה רבה מאוד, מדוע עונשים שונים על אותו עון? וי"ל דהתם בבעלותך הם היו יוצאי מצרים ובאמת תאוה על מה שאכלו במצרים, נמצא שחטאים היה באמת תאוה לכן נענשו בעונש הבשר בין שניהם ודי' ה' אותם מכה רבה. אולם כאן מדובר שכבר מתו כל עולי מצרים כדפרשי' לעיל כ א ואלו שגדלו במדבר מעולם לא ידעו מה זה תאוה אכילת אוכל רגיל וחטאים הוא רק חטא הלשון שדיברו על המן שהוא קלוקל ועל חטא הלשון נענשים בנחשים, וד"ז מבואר ברה"י שכתב שהיה זה חטא של הוצאת דיבה. חבצלת השרון.

כא ו. וישלח ה' בעם את הנחשים השרפים. נחשים אלו נחשים ארסיים. והנה כאשר באו בני"י לדבר עם משה (פסוק ז) הם ביקשו שישיר משה את הנחש, מה עם השרף? והנה ממשכה התורה ומספרת (פסוק ח) שהקב"ה אמר למשה שישים להם שרף, מה עשה משה (פסוק ט) שש נחש. וקשה למה שינה מדבר ה' וי"ל שהסיבה ששלחו להם נחשים ושרפים היא משום שדיברו בה' ובמשה (פסוק ז), ואמרו חז"ל שהקב"ה מעניש על כבוד הצדיק יותר מאשר על כבודו (תנחומא תולדות יב). ואי"כ על כבוד משה היה את השרפים, ועל כבוד ה' היה את הנחשים, וכאשר כלל ישראל לגינוי ולמשה לבקש בעבורם הם אמרו לו שיעביר רק את הנחש, כי ידעו שהוא בוודאי סולח והשרף יעבור, ובקשו רק שיעתיר לה' שיג' יסלח. אבל הקב"ה ענה לו על כבודי אני מוחל וישם רק שרף, אמר משה אני מוחל על כבודי ואכפת לי רק כבוד שמיים לכן הוא שם נחש. רבי יהושע ליב דיסקין הובא ביחי ראובן.

כא ט. ויצא משה נחש נחושת וגו' והביט אל נחש הנחושת וחי. ויצא בגמ' שלושה דברים עשה חזקיהו המלך והודו לו ואחד מהם שכיתת את נחש הנחושת לפי שהיו טועים אחריו, ויש להקשות מדוע לא כיתת משה את נחש הנחושת שלא יכסלו אחריו בהמשך? וי"ל דאיתא בברכות י. שחזקיהו לא רצה לשתה אישה כי ראה ברוה"ק שאמרו לצאת ממנו בנים לא ראויים, ואמר לו וישעיה בהדי כבשי רחמנא למה לך, והיינו אתה עושה את שלך ומה שהקב"ה עושה אחי"כ זה לא תפקידך. ולפי"ז י"ל ששמה לא רצה לעשות דבר מליבו לשרוף ולבער מי שציווה ה' לעשותו ואי משום שישראל יטעו בו בהדי כבשי דרחמנא ל"ל, אבל חזקיהו שהלך לשיטתו שלא סבר כך בברכות י. לכן הוא כיתת את נחש הנחושת. חתי"ס.

כא יב-יג. משם נסעו ויחנו בנחל זרד, משם נסעו ויחנו מעבר ארנון. יש להקשות מדוע כאן שינה הכתוב וכתב משם נסעו בשונה מכל המסעות שאמר ויסעו? וי"ל, אומר האור החיים, שכל המסעות היו עיי' העננים שהובילו אותם ולא נסעו מעצמם, משא"כ הכא נסעו עיי"פ משה ולא עיי"פ הדרת העננים לכן כתב משם נסעו. וראיה לדברים שהיו דברים ב יג דכתיב שם שהקב"ה אמר עתה קומו ועברו לכם את נחל זרד, ובפסוק כך כתב קומו סעו ועברו את נחל ארנון, חזקיהו שזה היה רק עיי"פ משה, כי אם הענן הולכים בשביל מן הוצרך משה לומר להם קומו. והטעם לזה הוא משום שזה היה אחר מיתת אהרן שענני כבוד הסתלקו וחזרו רק מאוחר יותר בשביל משה.

כא יד. את והב בסופה. בגמ' בברכות נד מסופר (הובא ברה"י כאן) שכשעברו ישראל בנחל ארנון, האמורים הכינו להם שם מארב בדרך הצרה שבין שני ההרים שישראל היו אמורים לעבור שם. אבל מכיוון שהארון שהלך לפני מחנה ישראל היה מיישר להם את הנה השטח, שני ההרים הללו התחברו זה לזה והפכו למישור וכל האמורים שהתחברו במארב, נמחצו למוות והיה דמם זורם בנחלים. והיו שני מצורעים ישראלים, בשם את והב, שהלכו בסוף מחנה ישראל וראו את הדם וסיפרו על הנס הגדול שהתרחש את בלי שישראל בכלל ידעו עליו. וזה מה שנאמר בפסוק 'את והב בסופה' שהשניים הללו שהיו בסופה של השיירה גילו וסיפרו את הנס שהיה מביד קמו ישראל ואמרו שירה. והנה בעיון קצר בתרגום הוא מבאר ביאור אחר על את והב בסופה שזה הולך על ים סוף וכו'. וקשה מה היה אכפת לתרגום לפרש כמו שמבואר בחז"ל. וי"ל עיי' הגמ' במגילה ג. שהתרגום: אונקלוס הגר אמרה מפי רבי אליעזר. ורבי אליעזר סבירא ליה שבמסע בני ישראל זבין ומוצריעים היו מותרים במחנה ישראל ולכן את והב אל הלכו בסוף המחנה. ואילו הסוגיה בברכות הולכת לפי רבנן דס"ל שימצורעים אסורים במחנה ישראל' ולכן את והב כן הלכו בסוף המחנה.

כא לד. ויצא עוג מלך הבשן וגו'. ויאמר ה' אל משה אל תירא אותו. כתב רשי"מ שהיה משה ירא להילחם עם עוג שמה עתמוד לו זכותו שסיפר לאברהם על חטיפת לוט, שנאמר ויבא הפליט, הוא עוג שפלט מהרפאים, ויגד לאברהם. ועם ניגוס אחד מגדולי הצדיקים ששהה ופירש לאחד מחשובי הרבנים ושאלו לאמרו מדוע הם שונאים למדינה הרי הם חתומים והשיבות בתקציבי עתק, ואפי' אם אין כוונתם לטובה הא בעוג נחשב לזכות מה שגנם להצלת לוט ואעיי"פ שכוונתו היתה לרעה כי חפץ שאברהם ימות במלחמה והוא יישא את שרה. והשיב אותו רב שלא כתוב ששמה אהב את לוט אלא פחד ממנו.

כא ח והיה כל הנשוק וראה אותו וחי. וקשה הא כל והיה, הוא שמחה, ואיזה שמחה היא שבניכת נחש, כך שואל המשך חכמה, והוא גם מתרץ, שגם מי שהיה חולה במחלה אחרת, ניצל עיי' הנחש, אם היה ננשך, לכן, והיה, הוא לשון שמחה.

מאמרי מוסר וסיפורים מענייני הפרשה

שכר מצוה: בפרשתנו על כן יאמרו המושלים באו חשבון ובאו וחשבו שחבנו של עולם, שכר מצוה כנגד הפסדה. בסיפור של עוג מלך השנן מופה פחד מעוג. אמר לו הקב"ה אל תירא אותו כי בידך נתתי אותו וכו'. הרמב"ן מקשה האם משה פחד ממשר ודם הרי משה רבינו הוא שהזכיר את ישראל אל תיראו ואל תעצבו מפניהם והוא גם האשים אותם בחטא המרגלים בזה שפחדו להיכנס לארץ מפני גבורתם של יושבי הארץ אל תעצבו ולא תיראו מהם. ה' אלוהיכם הוא ילחם לכם". אם כן מדוע משה מפחד מעוג, עד שהקב"ה אומר לו אין לך מה לפחד ממנו, כי בידך נתתי אותו? מתרגם הרמב"ן משה פחד מהזכויות של עוג שבשעתו תרם להצלת לוט בן אחי אברהם, ולכן זכה עוג לשכר עבור מצוה זו, לאריכות ימים של מאות שנים. וכשאמר לו הקב"ה למשה להילחם איתו, פחד משה שלא יוכל לנצח, מחמת הזכות הלוט, עד שאמר לו הקב"ה אל תירא אותו כי בידך נתתי אותו ושכר קיבל את כל שכרו המגיע לו על מצוה זו. אומר הרב שך: משה רבינו פחד, שזכות זו, שבא ואמר לאברהם כי נשבה אחיו היא זכות גדולה, יותר מזכותם של עם ישראל כולו, עם יהושע ושבעים זקנים. נורא הדבר. זכות כזו של שיחה נאה שעל ידו גרמה טובה, ויכלה לעמוד לו נגד זכותם של כל כלל ישראל. במשפטי ה' של לכל מצוה של מצוה, או שיחה נאה, את שכר המצוה שעושה, והחלק אינה מוגנת את העונש על עביירה. וכשנתבונן במצוה הזאת שעשה עוג, רואים, שכל כוונתו לעבירה ולא למצוה. מבואר במדרש (עין ברש"י שם). שכל כוונתו של עוג היתה לרעה, כדי שאברהם אינו יצא למלחמה וימות, שהרי אין לו סיכוי לנצח כאלו מעצמות, וכשימות אברהם במלחמה, הוא ישא לאשה את שרה. אומר הדעת זקנים מבטלי התוס': כיון שסוף כל סוף, באה זכות הצלת לוט על ידו, היה משה ירא על העומד לו אותה זכות, אע"פ שכונתו היתה לרעה, כמו שמצינו שבזכות מבי קרבנות שהקריב בלק, זכה ויצאת ממנו רות, אף על פי שבלק נתכוון לרעה, לקלל את עם ישראל, מכל מקום כיון שהקריב קרבן לכבוד הקדוש ברוך הוא, זכה ויצאה ממנו רות. רואים מה החשיבות של כל מצוה שאדם עושה, כמה שכר הוא יקבל על כך, גם אם הוא התכוון לדבר רע ולבסוף יצא מזה דבר טוב, וכ"ש אם כל כוונתו לשם שמים. **בפרשתנו** מסופר על פטירת מרים שבבקבתה כך לא היה מים. כי היה הברז בזכות מרים שנאמר (שמות ב) ותייצב בארות המרחוק. והנה כתבו התוס' (סוטה יא. ד"ה מרים) שארות המתירה למשה כשליש שעה או כרבע שעה. ובזכות זה 20 דקות הלכו עם ישראל המונה מיליוני אנשים, וזכה לשתות מים מבארה של מרים, במשך כארבעים שנה. כמה צריך להעריך ולייקר כל מצוה קלה, שאין לשער מתן שכרה, שאין לתאר עוצם פעולתה לו ולעם ישראל. **בגמרא** סנהדרין מסופר שבוכדנצר אף ארבע פסיעות, ומיד בא המלאך גבריאל, ועצר אותו, שלא ימשיך לרוץ. אמר החפץ חיים, באמת לא כך נבוכדנצר אלא שלש פסיעות, וכשהחל לפסוע את הפסיעה הרביעית, בא גבריאל והעמידו, כך שלא פסע פסיעה שלישית, אלא מחציתה בלבד. בכך ביאר החפץ חיים, באיזו זכות זכתה ושתי מלכות לאחר שמלכו אבותיה, שלשת המלכים: נבוכדנצר, אויל מרודך, ובלשצר, שלהם הגיעה המלכות בזכות שלוש פסיעותיה של נבוכדנצר שרץ לכבוד ה' יתברך, ואילו מלכותה של ושתי הגיעה לה, בשביל מחצית הפסיעה הרביעית של נבוכדנצר, הפיכל לא מלכה אלא זמן קצר, ובמקומה מלכה אסתר שהצילה לאחר מכן את כלל ישראל מגורו של המן. כמה חיזוק יש במאמר זה, שאפילו על חצי פסיעה מקבל האדם שכר למעלה. **הנה** אם היינו מחזירים זאת לעצמנו, איזו שמחה והשתוקקות היתה לנו בעת שהיינו הולכים לבית הכנסת או לבית המדרש. כדו לצייור שהיה אדם עומד בפנת בית המדרש, והיה מחלק שטרות של כסף בסכומים נכבדים עבור כל פסיעה ופסיעה שאדם הלך, איך היינו נראים אז, והרי זו האמת, מחלקים שכר רב יותר מאשר כסף על כל פסיעה וחצי פסיעה. (אוצר התורה כל כך). מסופר על רבי שמואל גרינימן שבמלחמת העולם הראשונה, שאל את החפץ חיים אם יש איזשהו דבר לפרוט שכר מצוות תפילין של יום אחד למטבעות של עוה"ק, כדי לפרנס באותו שכל את יהודי העיר עד יעבור זעם המלחמה? אמר לו החפץ חיים: דע לך שהקב"ה לא יקבל מידך את התשלום הזה. כי שכר של מצוות תפילין יום אחד, זה שכר עצום מאוד ולא תוכל לתאר לך, והוא לא יסכים לקחת ממך ציק כזה גדול ועצום לקנות דבר שלעומתו נראה עניט מאוד. משל למה הדבר דומה: לאדם שנכנס לקנות לבנו סוכריה, ומשלם לחנווני בציק של אלף דולר, החנווני עם כל רצונו הטוב למכור את סחורתו ולהרוויח בה, דיחה את הצעתו של האב, מסיבה פשוטה מאד, אין לו לתת לאב עודף, והטירחה שבה יתרוצץ להחפץ מאן הדוא שיוכל לפרוט לו את אלף הדולר הפרוטות, והאם יש אדם כזה בסביבה הקרובה שמעונין בכלל לפרוט כספו. לכן לא יסכים בורא עולם להצעתך, לזון את אנשי העיר ראדן במצוות תפילין של יום אחד, מסיבת ערכה הרב והעצום. **רבי משה פיינשטיין** היה אומר: נתאר לעצמנו, ומשאת אחת מלאה זהב ובאבים טובות ומרגליות, כמה שוויה? מיליארדים. ולידה עוד משאת, ולידה עוד משאת, עד שנמלא את כל חלל העולם במשאיות אלו. ועדיין שכר של מצוה יותר מכל העושר הזה.

פשוט את ידו לנדה, בהיותו הולך בדרך הגיע פעם העני להר אחד. טיפס על ההר ולפתע נתקל מבטו במשהו נוצץ המונח על הארץ. התכופף ולעיניו נגלו הרבה אבנים קטנות ונוצצות. ופייס של האבנים שבה את לבו, אסף מהן הרבה ושם בתרמילו. המשיך בדרכו ומשאו על כתפיו, והשק הכבד העיק עליו מאוד. בקושי הצליח לגרור את רגליו, חש שאינו יכול יותר לשאת את תרמילו העמוס. מה עשה? זרק אבנים אחדות לשנות השק, והמשיך בהליכתו, אבל משאו המשיך להכביד עליו, ואז השליך עוד אבנים מתוכו, כך הלך וזרק אבן אחר אבן. לבסוף הגיע אותו אביון אל עיר אחת ונתארם אצל מלמד עני, האררה היה עייף מאוד, אך רעבונו הציק לו וחיפש בתרמילו אולי ימצא בו איזה מוצק שאפשר לקנות בו דבר מאכל להשביע רעבונו. תוך חיפושו מצא אבן יפה אחת שנותרה אחרי שהשליך את כל האבנים. הוא סבר שאין ערך רב לאבן הזאת, אבל מכיוון שלא מוצא בשוק אף פרוטה החליט לנסות למכור את האבן, אולי יקבל בעדה משהו. פנה העני לבעל הבית ושאלו לאן יוכל לפנות בהצעתו למכירת האבן? כשראה המלמד את האבן הנוצצת בידו, אמר לו: בא עמי אל סוחר יהלומים, כי דומני שערכה של אבן זו גדול מאוד. צחק ההלך לשמע הדברים אלו, וסירב ללכת עמו, כי חשב שאין לאבן כל ערך. מה תוכל להפסיד? הפציר לו בעל הבית, בא וניגש אל סוחר היהלומים ונשמע מה כפיו. לרוב סנועיים הסכים העני ושיחם הלכו אל סוחר היהלומים. כשהראו לסוחר את האבן קפץ הלה ממקומו מרוב התפעלות והכריז: נתון אני לך אלף זהובים ממורת אבן זו. שמשמע העני דברים אלו נותר מוכר תדהמה ולא ידע מה להשיב. כשראה זאת הסוחר, סוכר שאין הוא מסכים לסכום המוצע, וקרא מיד מוכן אני להוסיף עוד אלף, כך העלה הסוחר את הסכום מרגע לרגע, והגיע עד מחיר גדול מאוד שהציע ממורת האבן. לסוף נפל האביון על הארץ והחל תולש שערתיו מראשו, וקורא בקול מר: אבנים כה רבות כאבן זו היו בידי והשלכתי אותן כדבר שאין לו ערך, אוי! מה גדול המפסד. כך הוא הנמשך בקשר להכנות שבת, הסיפור הרב מאפסא, אדם שצמחצח נעליו לכבוד שבת מקבל שכר כה גדול בעולם הבא, ואז הוא מצטער ובוכה, בדריס כה רבים היו בידי לעשות לכבוד שבת ואני זולתי בהם, ולא ידעתי מה רב שכרם. וזה לונת המדרש מה יפז בעמך, בעלילת ה"י"ד (ישעיה כ"ב) "ויקרא ביום ההוא לבכי ומספד ולקרח ולחגור שק" שכשיראה מה השכר עבור מצוה קלה זו צמחצח נעלים יהיה בכי ומספד על כל אותם מצוות שזילזלו בהם. (מקראי קודש).

אשת הגר"א היתה אוספת צדקה בכל ערב שבת כדי לחלק את הגמאות שצרכות להוצאות שבת. והיתה מתלווה עמה אשה אחת. שתי נשים אלה סיכמו ביניהן לקיפת, שמי שתסתלק ראשונה מן העולם תבוא אל חברתה בחלום לספר לה על מה נעשה בדינה בעולם הבא. חברתה של אשת הגר"א נפטרה ראשונה, וכעבור זמן באה אליה בחלום ואמרה לה: אין לי רשות לגלות לך מהנעשה בשמים, אך היות והבטחתי בקיפתך כי לבוא אלייך לפיכך הרשוני מן השמים לגלות לך דבר אחד. אם את זוכרת, פעם אחת הלכנו שתינו לאסוף כסף לצרכי צדקה, ובדרך ביקרנו אצל אשה פלונית כדי להתרימה ולא מצאנוה בביתה והמשרת דרדנו. לאחר זמן קצר ראינו אותה באה לקראתנו כשהיא נוסעת בקצה השני של הרחוב, ואז את הורית באצבע ואמרת הנה היא לנגדנו, ועברנו לצידו השני של הרחוב והתרמנו אותה לצרכי המצוה. ובכן דעי לך שכל פסיעה ופסיעה רשומה על שם שתינו בשוה, אולם לזכותך בלבד רשומה אותה הוראת אצבע בה הפנית את תשומת ליבי לאותה אשה, ודבר לא נאבד! רבי משה שטרנבוך כתב: שמעתי מרבי יחזקאל אברמסקי שהוא ראה את המעשה הנ"ל בפנס החיץ. על רבי יחזקאל אברמסקי מספר תלמידו רמ"ם שולצינגר פעם אחת שלח אותי רבי יחזקאל לקנות בולים בדואר בשביל מעטפה של כסף צדקה שרצה לשלוח ע"י הדואר. ואמרתי לרבוני הלא יכול אני לקחת אתי את המעטפה לדואר, ולהדביק עליה את הבולים שאקנה ושלוחו שם בדואר? והשיב לי רבנו על זה בסיפור הידוע מאשת הגר"א שהלכה לגבות לצדקה עם עוד אשה ובשמים נרשם לזכותה גם תנועת היד שעשתה לסימן. ואמר רבנו: לכן רוצה אני להדביק בעצמי את הבולים על המעטפה, מפני שגדול כל כך כח הזכות של כל פעולה שעושים בזה...

בספר טובך יביעו מובא מעשה במשיגי חרות בבית האסרה של מושב שורש שבהרי ירושלים, שנתה לארגן מדי יום ביומו מנין לתפילות מנחה בבית המדרש. והנה אירע יום אחד שהיה חסר עשירי למנין. המשגיח יצא החוצה ופגש חקלאי אשר מראהו היה יהודי פשוט שח דבר. כשהציע לו להצטרף למנין, לא ידע האישי מה הוא שח ומה פירושו של המושג מנין. לאחר שהסביר לו את גודל חשיבות המצוה, ניאות להיכנס לבית הכנסת. לפני שהקהל התחיל להתפלל, נכנס בחור דתי לבית הכנסת, ומכיוון שהיו כבר עשרה מתפללים גם בלי החקלאי, קמה הלה את בית הכנסת והלך לביתו. עברו כמעט עשר שנים מאז המקרה, המשגיח עזב מוזמן את בית האסרה ועבר להתגורר בבני ברק. באחד הלילות הוא ראה בחלומו את החקלאי שהצטרף למנין לפני קורות, האיש סיפר לו, שעוד את העולם לפני כחודש ואין לך מושג איזה שכר קיבלת בשמים על שהסכמתו להשלים לכם את המנין. הנפטר הוסיף ואמר: שזכותו המצוה ההיא שקיים, נתנו לו הזדמנות להתגלות אליו בחלום, ולבקש ממנו שילך אל בנו יחידו המתגורר בירושלים, חילוני גמור, וישכנע אותו לומר עליו קדיש. הוא מסר את כתובתו המדוייקת של הבן.

המשגיח הנפעם אכן מצא את הכתובת, קיים את בקשתו והצליח לשכנע את הבן לומר קדיש על אביו. מה עשה אותו חקלאי? בסך הכל הביע הסכמה ונכונות להצטרף למנין, ואיזה שכר קיבל על כך, כוח לפעול שבנו יסיים לומר קדיש עבורו.

מעשה נפלא מהאדמו"ר מטשרנוביל: הרב יצחק אייזנבך נולד משפחה ירושלמית חרדית נודעת. בשחר ימיו היה איצ'לה ילד פעיל ועליו שהפך את רחובות העיר וסמטאותיה למגרשי משחקיו ותעלוליו. היה זה ביום השבת בשעות אחר"צ, איצ'לה עשה את דרכו אל הכותל המערבי כשהוא חולף בעיר העתיקה דרך רובע מאוכלס בערבים. לפתע צדו עיניו מטבע זהב נוצצת על הקרקע בצד. ערכה של מטבע כזה היה רב עד מאוד, גדולה היתה הדחקות בביתו, והילד התרגש על האפשרות הטמונה במציאה זו לסייע למשפחתו המלבלבת קשות בכלכלתה. היטב זכר איצ'לה שעקב קדושת השבת אסור לו להרים את המטבע, על כן הניח את רגלו על המטבע כדי להסתירה מעין רואים, והחליט לעמוד כך עד צאת השבת, כך ניצב לו הילד ברחוב הערבי למעלה משעה, והנה לפתע התקרב אליו נער ערבי ושאל אותו מדוע הוא עומד כמו פסל ואינו נער ממקומו? תחילה לא השיב איצ'לה דבר, אך הנער המשיך לחקור אותו, והוא ענה לו בתמימות לדותיות יש לי משהו מתחת לגרלי שאסור לי להרים מפני שהיום שבת, אני שומר ע"י ומחכה עד אחרי שבת כדי שאוכל עוד בטרם סיים איצ'לה את משפטו, הדף אותו הנער הערבי והפילו ארצה, גחן במחירתו לעבר הקטבע, חסך אותה ונמלט. איצ'לה שפך המום על הקרקע, אך שהתאושש והתרומם, כבר הספיק הנער לדלג מעבר לגדר ולהעלם מן העין. איצ'לה ידע שיהיה זה חסר תכלית, ואפילו מסוכן לדורך אחרי נער ערבי בעיר העתיקה. בשעת אחר צהרים מאוחרת עשה הילד המוזכר את דרכו חזרה לעבר בית המדרש של הרבי מטשרנוביל שם נהג אביו להתפלל מנחה ולאכול סעודה שלישית, בדרך כלל היה זה תפקידו של איצ'לה לסדר את הכסאות, לערוך את השולחנות ולהגיש את המזון עבור כל הסועדים במחיצת הרב, אך הפעם חרג ממנהגו, והוצטף לו בפניה בחוסר מעש. הרבי מטשרנוביל שחיבב מאד את הילד הבחין שמשהו אינו כשורה, הספסלים והכסאות נותרו באי סדר והוא תר בעיניו אחרי איצ'לה. הרבי ראה את הילד העצוב היושב לו לבד בקרן זוית. ניגש הרבי אל הילד ושאל אותו מה קרה היום אתה נראה כ"כ עצוב? כלונו זקוקים לך לעריכת השולחן. סיפר איצ'לה לרבי את קורותיו באותה שבת וביע את עצובו הגדול על הזדמנות הפז שהוחמרה הרבי הקשיב בתשומת לב, ואז נטל את ידו של הילד ואמר לו בוא איתי אל השולחן עכשיו, אחרי צאת השבת בוא בבקשה אל ביתי. במוצאי שבת יצא הילד יחד עם הרבי לעבר ביתו שהיה צמוד לבית המדרש, שם בבית, פתח הרבי את מגירת שולחנו והוציא ממנה מטבע זהב דומה לזו שראה הילד בסימטה בעיר העתיקה. הנה המטבע הזה שלך, אמר הרבי, אבל אין נותן לך אותה בתנאי אחד, מבקש אני שתיתן לי את שכר המצוה שקיימת היום. הילד התקשקש הביט אל הרבי ושאל בתדהמה: הרבי רוצה את שכר המצוה ממורת המטבע? השיב הרבי, היום קדישת שם שמים באופן בולט בכך שלא הרמת את המטבע בגלל קדושת השבת. הנה לפניך מטבע זהב אחרת שלך היא, אני מבקש רק את שכר המצוה. איצ'לה היה המום. האמנם היה ערכה כה גדול? הוא הביט במטבע הזהב וחישב במהירות כל מה שאפשר לקנות באמצעותה עבור משפחתו, הוא נשק עיניו אל הרבי ואמר: אם כה גדול ערכה של המצוה, הרי שהמצוה אינה עומדת למכירה. גחן הרבי לעבר הילד ונשק לו על מצחו. במשך שנים רבות נהג ר' יצחק לספר לרבי ונכדיו את ההמחשה הזאת מרבי אצ"ל.

סיפר ילדי מיכל יהודה ליפקוביץ כידוע בחצרו נטועים עצי אתרוג צמחמו מגרעינים שנתן לו בזמנו החזון איש ואף הדרינו כיצד להשקותם ולטפל בגדילתם. הסטייפלר היה רגיל לקנות אצלו אתרוגים. כל שנה הוא היה בא ומבקש אתרוג מסוים, ומעולם לא שאל מה מחירו, אלא היה נוטן סכום גבוה הרבה מעבר למחיר המקובל בשוק, ולא היה שייך להתווכח אתו שמחירי ששילם גבוה מדי. פעם אחת קרה שמחירי ששילם עבור האתרוג היה ממש מוגזם פי כמה מהמחירי בשוק. ר' מיכל יהודה העיז לומר לו, אבל הרב זה יותר מדי. הביט בו הסטייפלר ואמר: הבה ונראה מה אני נתתי לך, ומה אתה נתת לי. אסף נתת לי אתרוג, חפץ של מצוה, ואני נתתי לך כסף. חסך הוא כלום, מצוה היא הכל! **בהפסד** על רבי בן ציון אבא שאול סיפר רבי מאיר ישכר מוזו רב של רמת אשכול בירושלים. שישב לצייד של הרב בן ציון בבית הדין כעשר שנים. תביעה בין שני מלמדים בתלמוד תורה שתפקידם גם ללוות את התלמידים בהסעות, אשר שטחו את דבריהם לפני ביה"ד, וכל אחד תבע שחברו הוא אשר יפתח את דלת הסנדל, כיום פתיחת הדלת היא באמצעות פתור בשמאל אבל לפני עשורת שנים הייתה פתיחת הדלת כרוכה במאמץ רב. אמר הרב בחכמה, חשבתי שהוויכוח ביניכם יהיה מי יזכה לפתוח את דלת הסנדל? שהרי תינוקות של בית רבן דומים לספרי תורה, והטנדר לארון קודש, פתיחת הדלת וסגירתה, כשזבים כמצות פתיחת השילב, שיהודים מוכינים לשתל כסף רב לקיומה, ואתם מתקוטטים ביניכם ומנסים להתחמק ממנה? השניים שמעו ומאו התייחסו לתפקידים כתפקיד קדוש ונשגב. מתוך דברי חיים לרבי יוסף חיים אליהו שליט"א

ידיעות חשובות וכן דברים מגדולי ישראל ערוך בדרך של שו"ת

זמן שמורפעי עיי"ה הילדים, או זמן לחץ. וצריך אז להיות ערני ובעיקר להקשיב.

שאלה: מה הדרך לחדך ילד שלא יהיה אגואיסט ויהיה אכפת לו גם מהסביבה? **תשובה:** הרב דסלר כותב שאחד הצרכים הבסיסיים ליש בנפש האדם הוא התינה, וכידוע אדם נישא ומשלים ילדים בשביל להשתמש בצורך הזה ויזנו שאין לו את זה אז חסר לו בנפש, ודבר זה נותן כח וסיפוק. וכל שמוטל על ההורים בשנות הילדות של ילדיהם הוא לתת להם את היכולת לבטאות את הצורך הנפשי הזה בצורה חכמה, כגון לתת לילד תפקידים בבית. למשל, לא אחראי על הקניית ואחד על הסדר וכדו' ועיי"ה הילד פורת, ובפרט לילדים ונערים מתבגרים שיש מהם שצריכים התפרקות ויעשו זאת במסגרת שכונתית בביכ"נ וכדו' ועיי"ה הם יפרחו וירגישו סיפוק, ובעיקר ייצאו אנשים שנהנים לתת לחברה שמשביבים.

הערה בקשר להערה החינוכית שכתבתם בענין "גביית" "תג מחיר", ברצוני להעיר ריש סיכון בהגעת הדברים, שמה יעשו כן כפשוטו בלא הבנה ראויה למשמעות הענין, שהרי באופן רגיל ישנו סיכוי סביר שהילד יקלוט זאת כניהול מלחמה נגדו, או כפעולת תגמול או נקמה אישית, והדרך להתרחקות מאהבת ההורים וקצר ביניהם הינה קצרה, ותוצאות התנהגות כזו בלי שימת לב מיוחדת לנהל מהלך כזה באופן הנכון, יכולות להיות הרות אסון, גם ההורים צפויים לחוש אחרי הרגל כזה, שלא מגיע לילד האבה ללא תנאי אלא רק כתגמול על התנהגות טובה, ולפתח מלחמה על שמירת כל דיבור היוצא מפיהם ועל זלזול בכבודם הרם... מהלך כזה ברור שצריך לנהל באופן מושכל מאד, כך שיובהר לילד מראש, ולרפד חשב באהבה ושלא ייראה כאלו נוקמים בו, וכשם שבכל צורך לרפד עם המון אהבה לפני ואחרי, שלא ייראה כמשהו אישי אלא רק נקודתי, כאן על אחת כמה וכמה שהעיקרון נראה לזמן מוגבל מאד על דברים מסוימים מאד, וכאמור צריך זהירות רבה מאד, ואין ליתן תורה זו בידו של כל אחד.

מי שרוצה את המכתב המלא של החזו"א על אורחות החיים אפשר להשיג במייל שבסוף העלון לבקש מכתב החזו"א.

שאלה ויחידה הלכתית: איך יתכן שאדם הזיק את חברו ואם הניזק מקפיד על שמירת העיניים, המזיק יהיה חייב ואם הוא לא מקפיד על שמירת העיניים המזיק יהיה פטור? **תשובה:** כותב בגמ' בהכנס נח ע"א שאישה שכנסה לטוחן חטים והבהמה על הטוחן אכלה את החיטים ומתה, האישה חייבת לשלם על הבהמה. שואלת הגמ': הוה לה שלא תאכל. ומתורת שמכיון שהאשה יכולה לגלות את זרועותיה כשהיא שוחנת, אז היא יודעת שבעה"ב הולך וממילא קיבלה ע"ע חיוב שמירה על הבהמה של בעה"ב. ונפסק בשו"ע שצ"ג. אומר שם הט"ז בשם המהרש"ל, שלא קיבלה ע"ע פולין ולטא שאינם נזהרים בזה, ממילא היא אכלה קיבלה ע"ע שמירה. אומר הט"ז שאם הוא טוען שהוא כן נזהר הוא יהיה פטור והאשה תהיה חייבת.

מדור זה יש להימנע מלקרוא בשבת: הרעיונות של השבוע: א. פתרון לבחילות יש להריח וללקק לימון. עוד לגבי בחילות ישנו כדור טבעי המבוסס גיינרי B6-1 שנקרא "נוזיקס" ללא מרשם ויעיל בצורה שלא תאמן. מסי' טלפון של גמ"ח לקבל דפי עיצות לבחילות בהריון ובכלל 0534101832

ב. מצ"ב כתובת מייל של גמ"ח עם עיצות מעוילות מאד לגזולים באוזניות @gmail.com.77886.shani.

ג. כדאי מאוד לפרסם את הסוגלה הנתעורר לבד עיי"ה אמירת שבע פעמים את הפסוק "עורה כבודי עורה הנבל וכינור אעירה שרה" ישר והפוך ולחשוב על השעה בה רוצים להתעורר בדוק ומנוסה.

ד. בענין פתרון לבעיה ע. פתרון לגגון פלית ה"מוריד טל"ם מידי בוקר, מכיון שזה נגרם כתוצאה מכך ההאלומיניום העליון מתקרר בליה, ובבוקר כשנעשה מעט חם הוא "מוזע" במפץ הקור על המכתב עם השמש, והמים מטפטפים למטה, לכן העצה היעוצה היא להדביק טפט או דשא סינטטי על גבי הגגון (כמובן בצורה שיטתית, שלא לסכן נפש), ואז הגגון לא יזיע.

התורה חסה: בקשות עזרה וסיוע שנשלחו עיי"ה קוראי העלון ומשמחים, מי שיש בידו תשובה שישלח למייל שבסוף העלון:

א. אם אפשר לבקש מהציבור עצות בענין הובובונים המצויים במטבח וכדו' בקיץ, אנטי פלי לא עוזר אצילנו.

ב. רציתל לשאול אם ניתן לטפל בנעני עור מסוג בי.סי. סי. או אפ. סי.סי בלי פלסטיקאי רק באמצעות הרפואה האלטרנטיבית?

ג. מה הפתרון לשחיקה במכניים ובחליפה שנראה כאילו זה מבריק האם יש דרך למנוע, או לתקן? **ד.** איך ניתן לפתור סתימה במכונת כביסה שגורמת לשיטפונות? **ה.** איך גומלים ילדים ממציאת אצבז? **ו.** ילד בן 9 שחיבל ממגריה כל כמה ימים כבר ניסו מהמון דברים. יש לציין שהוא מהמצוינים בבתה, חברותו וכו'. **ז.** האם יש למשהו רעיון – לפצע שלא נרפא – מפרש נולד ויש ריח, הפצע גדל נראה חור ברגל- ברגל- במפרט במפרט פצע ואין שיפור, ויש גם בצקת ברגל בגלל שהיה קודם גס. **ח.** האם יש עיצה להרדי נפיות מהרגל ולרפאות את הפצע?

קניבסקי קרא לאחי הגדול רבי אריה שליט"א שהיה אז בן 10 בערך הוא הושיב אותו על ברכו והראה לו את דברי חז"ל האלו וחזר ע"כ כמה פעמים 'בזמן שישארל משעבדים ליבם לאביהם שבשמים מיד נענים' עד שהדבר נחרט אצלו במוח.

שאלה: את מי כדאי לא להעלות השבעו לעליית משיח? **תשובה:** מי ששמו אהרן. כיוון שכתוב במשיח יאסף אהרן אל עמיו ומובא בספר חסידים סימן תשס"ח להיזהר לא להעלות לתורה עיוור בעין אחת בפרשה של עוורת או שבור. ובספר יעלזו חסידים על ספר חסידים מובא שה"ה לא להעלות ביואסף אהרן מי ששמו אהרן.

שאלה: יום ששי הקרוב הוא ער"ש חוקת איך צריך להתנהג באותו היום? **תשובה:** כתב הלבוש שביום זה ארנו הרבה צרות יהודים, והוא שאל בחלום ע"מ רגזה הארץ ואמר לו שזה בגלל פרשת השבעו זאת חוקת התורה שהתורה תובעת את עלבונה, והמגי"א ומשגי"ב תקב. הביאו אף הם מנהג זה שיום זה הוא יום צום. ומי שלא יכול לצום שיזהר לכה"פ לא לאכול מעדנים ולא יעשה דברים שמוכנים, ויעסקו בכל שיכול בתורה, ולכה"פ ימנע מדברים בטלים. ויזהר מלהיכנס לים סוער וכדו'.

שאלה: בסוף הפרשה מובא הסיפור של עוג מלך הבשן, מה היה גובהו ומי האדם הגבוה בעולם כיום? **תשובה:** יש מחלוקת האם יש לפרש את גובהו של עוג כפשוטו ורש"י מביא מהגמ' בברכות שעקר הר ר' שלוש פראסאות, ועד הקרסול הוא היה גובה שלושים אמות שזה אומר למעלה מחמש קוומת עד הקרסול, ולפי השבועו ס"ה גובהו מאות מטרים שמה לגובה של מגדל כל מאות קוומת. כיום גובה האנשים ברוב העולם הוא כמטר שבעים וחמש פלוס, האיש הגבוה שנמדד אל פעם בעולם המודרני הוא היה בגובה 2.72 מטר והוא סבל מחלת הענקיות ונפטר בגיל 22 לפני עשרות שנים. כיום גבוה העולם הוא סולטן קוסטן בן ה-35, שמתנשא לגובה של 2.51 מטרים.

שאלה: השבוע בראש חודש תמוז יום השנה המאתיים של המאור ושמש שספרו הוא ספר יסוד של תורת החסידות ואף מכוונה כשו"ע של החסידות, מה הדבר המיוחד בספרו? **תשובה:** הספר מאור ושמש עוסק גם בדברים המתאימים לכלל העם ושוות לכל נפש ולא רק לצדיקים גמורים, מובאים שם כל יסודות החסידות כמו עבודת התשובה מתוך תשובת הלב, ובתולדות הדברי יחזקאל משינאווא מובא שכשהיה בארץ עלה על אחד ההרים בגליל והתפלל שם זמן רב ו"ש הלך רבה של צפת ארם שקבלה בידיו ששם טמנו כל ישרת עם אפר הפרה. והמקום הזה קיבלו כיום שין כהל פועם ערבי אחד שגר שם חפר בהר ומצא כדים של זהב מלאים באפר באותו זמן מתו לו ילדיו ונשיו הוא רץ לר"ש הלך שאמר לו שיחזיר מיד את האפר למקומו, ור"מ חרל"פ כותב שרבי ישראל משקולוב אמר שאם יצטרכו אפר פרה אדומה הוא יראה היכן זה נמצא. ובדרך אמונה מעשר שני ג ג מ"ב הביא שיש אפר פרה בזמן הזה.

שאלה: השבעו ד תמוז חל יומא דהילולא של רבינו תם נפטר לפני קצת יותר מ850 שנים, מה יחוסו הרם? **תשובה:** רבינו תם היה נכדו של רש"י אח של רשב"ם ריב"ם ורבינו שלמה, ספרו הוא היסוד הראשון לתוש שלע הגמ' וכן ספר הישר, כמו"כ מפורסם דעתו בעניין תפילין דר"ת שהמון קהילות מקפידות ללבשו מידי יום מלבד תפילין של רש"י וכמו"כ יש לו זמן מסויים בבין השמשות, רבינו תם קבור בצרפת יחד עם אחיו רשב"ם ועוד מבעלי התוס'.

שאלה: בפרשתנו מובא שאספו את אפר הפר והניחו במקום טהור למשמרת, האם יודעים היכן נמצא כיום אפר הפרה? **תשובה:** בתולדות הדברי יחזקאל משינאווא מובא שכשהיה בארץ עלה על אחד ההרים בגליל והתפלל שם זמן רב ו"ש הלך רבה של צפת ארם שקבלה בידיו ששם טמנו כל ישרת עם אפר הפרה. והמקום הזה קיבלו כיום שין כהל פועם ערבי אחד שגר שם חפר בהר ומצא כדים של זהב מלאים באפר באותו זמן מתו לו ילדיו ונשיו הוא רץ לר"ש הלך שאמר לו שיחזיר מיד את האפר למקומו, ור"מ חרל"פ כותב שרבי ישראל משקולוב אמר שאם יצטרכו אפר פרה אדומה הוא יראה היכן זה נמצא. ובדרך אמונה מעשר שני ג ג מ"ב הביא שיש אפר פרה בזמן הזה.

שאלה: איזה דבר שכ"ח שעלול להביא לאירוע מוחי, ר"ל? **תשובה:** אכילת מאכלים עתירי שומן וסוכר, וכן חוסר פעילות גופנית. ועל אכילה בריאה והתעמלות גופנית כותב הרמב"ם בהלכות דעות שמי שנוהר בכך הוא ערוב לו שלא יחלה ולא ימות קודם זמנו א"כ תהיה מגיפה או תאונה, אף גוף יהיה בריא עד שגיע זמנו למות. והחזו"א כותב באיגרת להיזהר מאוד מאכילת תענוג שהוא דבר שפל מאוד, ועד שאדם מתפלל שיכנסו דברי תורה לתוך גופו שיפתלל שלא יכנסו מעדנים לתוך גופו. והגמ' בגיטין ע. אומרת סעודתך שהנאתך הימנה בשעת ידך ממנה. ולכן יש לחנך את ילדינו לעניין זה ולהימנע בעצמינו מאכילת סוכרים וכדו' כי כידוע לא שייך שחורה יבקש מילדיו שימנעו מלאכול מאכלים עתירי סוכר והוא עצמו ילקק ארטיקים.

שאלה: מה עושה את האדם מאושר בבית ומה גורם לאדם להתחסר לבית? **תשובה:** אדם שנותנים לו הרגשה שצריכים אותו או עושה אותו מאושר ונותן לו סיפוק. ואם בעל חוזר הביתה ושומע עד כמה ציפו לביאו אז הוא עושה אותו מאושר וגורם שיתן את כל ליבו למען הבית, וכן להיפך כשבת הביתה בריא בשמחה ויביע את הערכתו וכמה הוא זקוק לבית, לא דבר יקנה מסירות וידידות אליו. ויש להוסיף שצריך להביע את זה בפה מלא, כמה לא מסתיר ושד כשבן זוגו לא נמצא וכדו'.

שאלה: מה נכון שיהיה בכל בית יהודי הבנוי ע"פ התורה? **תשובה:** זמן קבוע כל כיום, אפי' של עשר דקות, לשיחה. אבל שיהיה גם זמן לשיחה בלי אמצעי תקשורת באמצע ולא

שאלה: על כן יאמרו המושלים בואו בשבוע. ב"ב עח: א"ר שמואל בר נחמן א"ר יוחנן מאי דכתיב על כן יאמרו המושלים וגוי המושלים אלו המושלים ביצרם כללו של דבר, צריך האדם להיות מתבונן בשכלו תמיד בכל זמן ובזמן קבוע לו בהתלדות, מה הוא הדרך האמתית לפי חק התורה שהאדם צריך ללך בו. ואחר כך יבוא להתבונן על מעשיו אם הם על הדרך הזה אם לא, על ידי זה דאי שיהיה לו נקל לטהר מכל רע וליישר כל דרכיו. איך עושים זאת זה? **השואר:** הביא המשנה ברורה בשבוע. א"ר שקי"ב וז"ל: וצריך האדם לקבוע לו עת ללמוד ספרי מוסר בכל יום ויום אם מעט ואם הרבה כי הגדול מחבירו יצרו גדול הימנו ותבלין היצהר"ה הוא תוכחת מאמרי חז"ל, ובעשה"ז הביא מהברכ"י שהוא חיוב גדול יותר מלימוד שבועות. ובסימן תרי"ג סק"ב כתב: והאר"י ז"ל כתב שחיוב ללמוד בספרי מוסר לו השנה וכי"ה הגר"י ב"ב משל כ"מ ובמעשה רב. עוד כתב החפץ חיים בפרט בזמניו בעונותיו הרבים שנתרבו מאד מפרי הדת ומפגיז דעות כזבות בתוך העם, מאד מאוד צריכים להתחזק בלימוד המוסר, כי רק על ידי לימוד זה יוכל כל אדם להתחזק מעמדו שלא ימוטט. רבי גרשון אדלשטיין היה נוהג להביא שיחותיו בעניין לימוד המוסר כדלהלן: כידוע שלימוד המוסר מחזק ומשפיע מאד, ונותן חיים מאושרים, כפי שאמרו לי הרבה, גם מבוגרים בעלי משפחה, שהתחילו ללמוד מוסר קבועות, בכל יום משהו, מה שמעניין כי מה שמעשה לא משפיע כלום, ונעשו מאושרים. עוד הוסיף רבי גרשון: ע"מ לגדול בתורה ועבודת ה' יש ללמוד בכל יום לכל הפחות חצי שעה מוסר, ולפעמים יש ללמוד רק 5 דקות מוסר כשאדם לחוץ וכדו'. פעם הגיע אלו אברך ושאלו: הרי בכל שנה מגיעים תלמידים רבים לשיבה, ותוככם לפחות עשרה שהם בעלי כשרונות גדולים שיכולים לצאת גדולי ישראל, א"כ היכן הם אותם בחורים? שהרי במשך השנים הם נעלמים ונאבד שמם? ענה גר"א זה ששים שאינם לומדים מוסר. כשנשאל מה יכול לשנות את האדם מן הקצה אל הקצה, ולהופכו לגמרי, ענה ר' גרשון לימוד המוסר. תלמידו תהה פעם באוזניו מדוע הוא מרבה כל כך לדבר על ענין המוסר. השיבו רבי גרשון: אני בדקתי את זה ונוכחתי לראות כי אי אפשר להצליח בשום ענין בלי לימוד המוסר.

שאלה: בפרשתנו מות אהרן ובכו אותו כל בני ישראל מפני שהיה מכניש שלום בדרכו המיוחדת וכידוע, האם כתוב בחז"ל על מי שמשכין שלום? **תשובה:** איותה בחז"ל מי שטורח בעניין השכנת שלום זוכה שאין תפילותיו חוזרות ריקם, וזוכה להיות מטיילידי של אהרן הכהן וכולם אוהבים אותו ותמיד מטייליים בידו גם בשמים וגם כאן בארץ. וכל בוקר אנו אומרים שהמביא שלום בין אדם לחברו זוכה שאוכל פירותיהם ומקבל שכר בעולם הזה ונשאר לו קרן לעולם הבא, וזוכה לאריכות ימים ושנים כמו שכתוב מי האיש החפץ חיים וגוי בקש שלום ורדפהו. וכן זוכה לעשירות מופלגה, ולא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום, ומובא בתורת כהנים שהשלום שקול כנגד הכל וכשאין שלום אין כלום, והקב"ה ברא את העולם ע"מ שיהיה שלום בין אדם לרעהו. ותלמיד חכם, מובא בחז"ל, שצריך שיהיה אדם רדיף את השלום. וזו המצווה היחידה שכתוב בה לרדוף אחרי זה. ובשביל השלום מצינו שביטלו מצוות ועניינים רבים כמו חלקת נר שבת שקודם לנר חנוכה וקידוש היום בשביל השלום, כמו"כ מצינו שבשביל השלום התיירו לעבור על מצוות עשה של מדבר שקר תרחק והתיירו לשנות. וכשעושים שלום כאן בעה"ז יש שלום במרום, במדרש איכה פרק א מובא שהסיבה להמשך הגלות היא בגלל שאין שלום בעולם, וברור שכל שנקרב את השלום בעולם נקרב את הגאולה ויפסקו מאתנו כל הצרות.

שאלה: בפרשתנו זאת התורה אדם כי ימות באהל. אין התורה נקנית אלא בני שממית עצמו עליה. מה הכוונה בני שממית עצמו עליה? **תשובה:** לפחות בשעת הלימוד לסגור את הטלפונים וללמוד בריכוז. ומי שיושב ולומד בהתמדה זוכה מלבד עולם הבא גם לשלמות הנפש כאן בעה"ז, אשריו בעה"ז טוב לו לעו"ה"ב. ויש להוסיף שראוי מאוד גם לברך שלומם כל היום שילמד גם זמן מסויים בלי תשלום כמו"כ בשערי תשובה קה. והכל תלוי בכח הרצון. ומהי עמל? כותב החזו"א העמל שעל ידו אפשר להגיע לעונג אחר קל הוא שינוי חוזהו על הלימוד דבר זה הוא לכאורה מכביד אבל עיי"ז נפתח שערי אורה ומגיעים לשמחה אמיתית מהתורה.

שאלה: מה הדרך לקבל ישועות מה' יתברך? **תשובה:** וכי נחש ממיית או נחש מחיה? אלא כ"ז שמשעבדים ליבם אל אביהם שבשמים, ולא סומכים על כל מיני השתדלויות חיצוניות ובוחסים בקב"ה שהוא מנהל את העולם מיד נענים. וכן מצינו שכשמתו מרים פסק הברא והבאר היתה בזכות זרעם, בזכות שבתחונה בה' היה אדרי ביתו והיא תמיד עוד לפני השועה היתה מודה לה' כי היתה בטוחה בשועתו. וידוע שהחפץ חיים כשהיו באים לבקש ממנו ברכות, היה תמיד אומר תפיקו לשלוח מו"טויים לקב"ה, והיינו שלא מספיק רק לבקש ברכה מהרב. אבל לא אותה ששולחים את אחר שביקש ממנו בקשות, הוא אותה שמדברים אתו ישירות. הסטיפלגר היה אומר שהצרות באות כי נתלשו באמונה ובחפון ועושים יותר מידי השתדלויות חיצוניות. ומה שצריך לעשות זה להתחזק בתפילה ובאמונה שהכל בידו ואז התפילה תהיה מקרב הלב ומוכרח להתקבל. ולפני כשלושים וחמש שנה רבי חיים

קריעה על מת: אדם כי ימות באהל. אדם שנמצא ביציאת נשמה של פלוגי אפי' אינו קרוב מחייב לקרוע עליו, כך נפסק ביו"ד שם. יש לה חרב שהיה ע"י מיטת סבו בביתו כבר כמה שבועות, ובימי שהותו בביתו קרא לו 8 פעמים לבוא להיות בשעת יציאת נשמה של כל מיני אנשים בבית חולים, הוא בדרך האדם הוא חייב לבזוז כל פעם את החולצה שהוא לובש לקרוע; למעשה, האגרות משה חיי"מ ב עב פוסק שבזדא צריך לקרוע כל פעם מחדש. ואילו הכף החיים תקמוז' כח' והשיד חמד חיי' עמוד 198 פסקו שהמת רוצה שיהיה אצלו באותה שעה ולכן הוא מוחל על כבודו שלא יצטרך לקרוע.

הנאה ממצבה: אדם כי ימות באהל. הטי"ז ביו"ד שסד א כותב שאסור ליהנות ממצבה. לכאורה לפי"ז יהיה אסור להשתמש במצבה בתור סנדלר להנחת התהלים. מים בדידות של יד המת: מת שנפטר בביתו. נפסק להלכה שצריך לשפוך את כל המים הנמצאים בבית וגם בדיקות הסמוכות למת.

חיוב ללכת ללוויה: ותמת שם מרים. והשו"ע פוסק שחייבים ללוות כל לווייה שיוודעים עליה. ובמטלים ת"ת להוצאת המת. הטעם שאפשר להקל בזה, כי לא יודעים בדיוק את השעה שהלווייה תצא ויגמרו החספדים, אבל אם רואה לווייה שיוצאת מחייב ללוות, וכן לרדת מביתו, או מהאוטובוס, כדי ללוות.

חידות

חידות שינון הפרשה לפי סדר הא-ב. א. הכהן הראשון שעשה פרה אדומה: אלעזר. ב. נעלמה עם מות מרים: באר. ג. כל דיני הפרה האדומה אמורים גם עליו: גר. ד. ממנו הכהן מזה 7 פעמים: דם הפרה. ה. מקום קבורת אהרון: הר הר. ו. "דבר בני ישראל... אלך פרה אדומה". ויקחו. ז. מקום רע זה מקום שאינו מקום: זרע. ח. שם נצחו בני ישראל את הכנעני: חימה. ט. את אפר הפרה צריך להניח במקום: טהור. י. עיר שמשלה עלה מרגלים: יעזר. כ. העוסק במלאכת פרה אדומה: כהן. ל. יצאה מקרית סיחון: להבה. מ. יצאו מן הסלע: מים. נ. מילה נדרפת לשרף: נחש. ס. מלך האמורי: סיחון. ע. נשרף יחד עם הפרה: עץ ארו. פ. שחרת את הטמאים ומטמאת את הטהורים: פרה אדומה. צ. "ויבאו כל יד העדה למדבר...". צן. ק. מקום מיתת וקבורת מרים: קדש. ר. אחד משבעת המינים המוזכר בפרשה: רימון. ש. כמה זמן טמא אדם שנטמא למת: שבועה ימים. ת. פרה אדומה חייבת להיות: תמימה.

חידות פרשת שבוע: א. ארבע מילים בפרשה רצופות המסתיימות באות י? ב. ארבע מילים רצופות המוזכרות פעמיים באותו הפסוק: ג. שמונה פרשות המוזכרות בפרשה: ד. היכן בפרשה הגיע הכי נמוכה בעולם? ה. איזה שם של עיר בפרשה הוא גם שם של מחברת או פעולה של משהו: ו. איזה בעלי חיים בפרשה משמשים לפעולה של ריפוי או ממחלה או מטומאה: חידות ידע תורני: ז. איך יכול להיות שאדם רק מסתכל ולא עושה מעשה ונטמא: ח. איך שייך איש שחציו כהן וחציו ישראלי? ט. איך יתכן חובל בחבירו חייב ואם היה חובל יותר היה נפטור? י. כמה שנים היה קיים נחש היתוסף? יא. איזה ילפני בפרשה דינא דרובא וחזקה רובא עדיף? יב. איזה משולש הוא לא משולש? יג. היכן מצינו פסוק בתנ"ך שמוזכר בו פעמיים כי (שיר ידוע)? יד. איזה בעלי חיים מכפרים בלי שחיטה? טו. למי מותר להסתפר בחוה"מ ובספריה"ע אפי' שאל היה בשבי וכז? טז. היכן מצינו היתר לאכול בהמה שהרגו אותה על גרזן? יז. איזה נדר פוקע מאילו? יח. מה משותף לתפלין, מילדות, טבעות? יט. היכן מצינו חדשה שהיא ישנה? כ. מתי אמורים הלל שם ואין מברכים לפניו? כא. איזה שלושה הלל יש?

חידות לשאל את הילדים: כב. איזה דבר כולם עושים לצד שמאל? כג. אמר שמות של אנשים שבתוספת אות אחת משתנה שם, לא דווקא בסדר האותיות: חידות מספרים לילדים: כד. איזה מספר נוריד ממנו המילה לו הוא יכפול את עצמו? כה. איזה מספר נוריד ממנו אות הוא יהיה רבע? כו. איזה מספר תוסיף לו שם של הוא יצא שם של בת? כז. איזה מספר כשתהפוך אותו הוא יצא רשע? כח. איזה מספר כשתהפוך אותו הוא יגדל בשליש? כט. איזה מספר נקרא לפעמים באות נ באמצע לפעמים באות ת? ל. איזה מספר מצמידים לו לפעמים אבנים? לא. איזה מספר כשהופכים אותו הוא שש? לב. איזה מספר נקרא יישר והפוך אותו הדבר?

תשובות: א. כ. יב. יען לא האמנם בי להקדישני לעיני בני ישראל. ב. יט. ביום השלישי יביום השבעי. ג. וירא, ויצא, וישלח, וישב, ויקרא, בהר, במדבר, חוקת. ד. ערד כ. ז. א. ה. חשבון. ו. פרה אדומה מטהרת. החוש מרפא. ז. השומר על פי פרה. בי"מ צג. ח. כהן שנשא חצי שפחה חצי בת חורין ועיין מנחת חינוך יח ל. ט. המכה את חברו הכאה שאין בה שווה פרוטה לוקה אילו היה יותר היה משלם רק פרוטה. וכן חובל באביו בלי דם חייב תשלום ואם דם חייב מיתה ופטור. י. פסחים נא חזקיהו פורר אותו לאחר 700 שנות שימוש. יא. חולין א' תודי"ה מלא דילפינן רובא וחזקה מפרה אדומה שאין בודקים אותה אם היא טריפה או לא וסמכין ארוב אפי' שיש חזקת טומאה על האדם שמוזים עליו. יב. חוס המשולש, איך משולש. יג. ישעיה מב' ה'. כי תעבור במים איתך אני גוי' כילך במו אש לא תכווה. יד. שער לזאול ועגלה ערופה. טו. משי"ב

תקלא יט משומד שחזר בתשובה. טז. בן פקועה. יז. אמר קום שדך ומת בעל השדה. יח. בתים לתפלין, "ויועש להן בתים", "תהיון הטבעות לבתים לבדים". יט. עיר ששמה חדשה עירובין נט. כ. ככל הסדר. כא. הלל המצרי-הלל שלנו. הלל הגדול-פרק לו בתהלים. הלל שבכל יום-פסד"י. כב. הסיבה. כג. לאה - אילה - אילה. נחום - מנוחה. אנה - נחמה. דן - נדב. דב - נדב. משה - שמחה. מאיר - אפרים. מיכל - מיכאל - שאול - שמואל. נח - תה. שלום - שמואל. אהרון - נורא. שלום - משולם. ששון - משושן. משה - שלמה. אלעזר - אלעזר. כד. שלוש. כה. ארבע. כז. אל-שבע. כז. עשר. כח. 6 הפוך הוא 9. כט. שניים שתיים. ל. חמש אבנים. לא. חמש. לב. שש.

חידון משמעויות מילים לפרשת חקת: ד' משמעויות למילה פתיל

פתיל - מחובר. "צמיד פתיל" רש"י: לשון מחובר (במדבר יט טו).

פתיל - הגורה. "חותמך ופתילך" רשב"ם: פתילך - אזור (בראשית לח יח).

פתיל - חוט. "פתיל תכלת" תרגום: חוטא דתיכלא (במדבר טו לח). "וירקעו את פחי הזהב וקצץ פתילים" תרגום: חוטינן (שמות לג ט).

פתיל - חומר בעירה. "פתילת הבגד שקפלה" תפארת ישראל: שלקח חתיכת בגד וקפלה וגלגלה בחול על ידו לעשיתה פתילה (משנה שבת ב ג).

היגיונים המיועדים לאלו שיש להם מזה תועלת

הרגע הזה שאתה אוכל שוקולד במילוי שקדים ומגלה שהוא ממולא בליקר.

אין שמחה כשמסתה הילד שהצליח להפיק פיצוץ מאריזה של טרופית.

להאמין שפעם לא היו מרחיבים את הדירות בלי לקבל אישורי בנייה מהעירייה?

איך זה שעוד לא המציאו שעון שהולך מימין לשמאל.

שאלה בחושן משפט: בעל קטרינג החתיים הביא משקאות בשפע והביא שפע של משקאות בטעם פסילפורה. האם נחשב שעמד בהבטחתו?

שף שרגא: ניתן להשיג אצלנו וופל לימון בטעמים.

כשאני אהיה סבא אני אנכי רק דרשות קצרות.

התינוק שלנו כזה חכם, הוא כבר יודע שצריך לעצום את העיניים כשישנה.

שהתפוח לא נופל רחוק מהעץ זה ממש יפה מצידו, אבל היה עדיף אם היה עושה עוד מאמץ קטן ונופל ממש קרוב לעץ.

כשאני אהיה סבא אני אהיה כמו כל הסבים.

הגיע הזמן שרוכבי האופניים יחליטו אחת ולתמיד אם הם 'הולכי רגל' או 'רכבים'.

הרגעים האלו: הרגע הזה שאתה חולף על פני שכן שסוחר דברים כבדים, ולמרות שאתה ממהר אתה מפריר לעברו תוך כדי הליכה ככה מתוך נימוס: אולי אפשר לעזור במשהו? ואז הוא עונה: בטח בטח, תודה רבה. אתה ממש צדיק.

הרגע הזה שאתה פותח את פקס הבקבוק וזרם שמקה משפרץ לכל עבר ואתה מחפש איפה עדיף לתת לשפריך הזה להמשיך לזרום.

הרגע הזה שאתה מסיים תחנון ואתה מציץ לראות אם אתה היחיד שמרים או שעוד סיימו.

הרגע הזה שהפח מסרב להיפרד ממך לאחר שהכנסת רגל לתוכו כדי לחסוך מקום לעוד קצת זבל.

הרגע הזה שאתה באמצע טלפון ופוגש חבר ברחוב מצביע על הטלפון במבט מתנצל ואומר לחבר להתראות ואז ההוא מהצד השני של הטלפון מנתק.

הרגע הזה שאתה פותח את הטוסטר ומגלה שמאוחר מיד.

הרגע הזה שאתה עובר חצי מטר ממכשיר ייבוש ידיים והוא מחליט להראות נוכחות.

הרגע הזה שאתה מגלה בטעות שאמרת שיר של יום רביעי.

הרגע הזה שאתה מסיים רש"י ארוך ומגלה שעדיין לא למדת את הגמ' עליו.

האם היה פעם אדם שהצליח לפתוח את הקוקוסים של הקורנפלקס מבלי שום יקרוע?

האנשים האלו שמתיישבים לארוחת בוקר עם חבילת קורנפלקס לימינם ובקבוק חלב בשמאלם ומתחיל הסרט נע על הקמח וזרם חבילת מצות כל כמו דקות שופך קורנפלקס וחלב וזרם חבילה.

אם הגבר היה מנקה לפסח והאישיה היתה בגוה סוכה שניהם היו מתחילים בערב פסח.

מה ההבדל בין שלומיזל, שלומיאל ונונדיק? השלומיאל החזיק סיר מרק, וזה נשפך על השלימזל, והנונדיק שאל איזה מרק זה היה.

לכל אחד יש את החבר הזה שא"א לספר לו בדיחות על הבוקר כי כשהוא יבין הוא יעיר את כולם.

הגיע הזמן שבכל חנות תהיה קופה לאנשים עוקפים שיסתדרו ביניהם.

הצעת חוק: עונש כבד לאדם שמחזיר קרטון חלב ריק למקרר.

הצעת חוק: טסט לגלגלים של העגלות בסופר.

לא תמיד אני עושה אפצ"י אבל כשיש לי קפה רותח ביד בא לי רצף של שש אפצ"י.

גם אם תקשור את נעלי הבית אחת לשנייה כשתחזור תמצא רגל אחת.

קמתי היום כ"כ מוקדם שהקפה מנסה להתעורר ממני.

כשאני לא נרדם במוצ"ש אני סופר כמה שעות ישנתי בשבת.

אני: מפיל נייר על הריצפה. אבא: למה שלא תהרוס את כל הבית וזהו.

תמונה רגילה: נראה הכי טוב שאפשר. תמונה ברב קו: נראה כמו מתלב אחרי שלוש שנים בנינוק.

תודה לכל מי שיכול לקרוא את העלון והוא קורא יהי רצון שיהיו לו ילדים כמותו. אני רוצה להודות מאוד לאדם הגדול מאוד בהארט פנים ובאישיות מופלאה וידוע מאוד באנושיות שלו, המתמיד הנדיר שלומד בהתמדה ובשקדנות כאחד מגדולי הדור. החבורה שלו מפורסמים במזרח של עולם התורה, משקיע רבות בכתיבת הסוגיות גדול דור חדש שצומח רבי יונה נחמיה שימל שליט"א שבימים אלו מולאים לו שבועה חודשית לחתונה יה"ר שימלאו לו אלף חודשים כאלו טובים.

היכן ניתן להשיג את העלון

ניתן להשיג את העלון בני ברק: צמוד לכניסה לתלמוד תורה כתב סופר מצד שמאל של הכניסה, בקופסה בפניה בחצר ברחוב סוקולוב 23. בנביהמ"ד המרכזי בניין אברכים 'פרדס כף' רחוב אבוחצירא 9, ובכולל 'מורשה דעת' (בית כנסת הגדול) בספריה בקומה ראשונה (חברון) בכניסה המערבית בקרית ברנר למטה. וכן בשאר המקומות ואצל המפיצים הקבועים אין לקחת יותר מעלון אחד בשום מקום ללא אישור. כמיו"כ ניתן להשיג את העלון במועדי יעלית (לא כמות) החל מיום חמישי בלחנות ש.מ.ח. - שרותי משרד רחוב רשב"י 49. כן ניתן להשיג בהר יונה נוף הגליל אצל רבי שמחה שולמן שליט"א, שהוא יודע על בן אדם הכל רב מראית פניו. כן ניתן להשיג בירושלים בשיבת מיר אצל האיש שהוא ממת עצמו על התורה רבי דוד רוטשילד שליט"א או אצל האיש בעל לב הזהב, הדמות של שיבת מיר רבי אבי פרידנר שליט"א. בבית משפח אצל האיש הגדול שגם כשנוסע לשבת פועל מרחוק למען תמציל בית הכנסת ממש עד כניסת שבת רבי נחום זכריה שליט"א בבית הכנסת אור אליהו. וכן בשיבת מרן הגור"מ סטרנבוך - בחקוק הנביא רמה ג' בבתיבית בבית בוכריס, ובבית יצחק, ובבית מהיר"ץ תודה לרבי עמיאל בשארי שעושה זאת מתוך שמחה עצומה והארט פנים אשרינו שרבי עמיאל בתוכינו. ברחובות בשיבת מאור התלמוד, אצל החבור החשוב בני רות נ"י. בירושם אצל רבי מיכאל גולדנברג שליט"א. באופקים בבית הכנסת תפארת תורה (הגדול). ובבית כנסת שערי תפילה (פריוקט). בקרית גת בביהכ"נ שומרי אמונים ובביכ"נ קרעטשניף מיום שיש. בחזן ירוזקאל: בבית כנסת המרכזי. באשדוד: בבית כנסת החידי"א רובע ג אצל גדול מזכי הרבים בדורנו רבי יצחק משענייה שליט"א בעונם ושיבת נר זרח. ברכסיס אצל האדם המתמיד רבי יוסף המאירי שליט"א שהוא גאווה לדרו שהוא בתוכו. אין לבוא לקחת עלון באמצע הסדרים בשום פנים ואופן. ברעננה אצל משפחת זכאי המיוחדת והנפלאה רחוב נעמי שמר 9/5 טלפון-052-6903395. בבמת תקווה בבתי הכנסת בני הר: אוהל אברהם. שירת מרים. קהל חסידים. בעש"ט צאנז גוריא חברון, ע"י רבי יואל פינהנדלר שליט"א. וכן בשיבת אור ישראל וכן בשיבת עטרת שלמה. בראשון לציון אצל הנ"ל. וכן בגדולי המתחכים וכל תלמידי אוהבים אותם אהבת נפש רבי יצחק רבי שליט"א. בצפת: בהיכל ישיבת צפת ע"י הגאון שכיף ללמוד בכוללים שלו רבי אברהם לויסון שליט"א. ומהשבוע העלון יחולק גם במניין הגן ע"י אילת השחר. בקרית אתא: בבית הכנסת מאקוא ירושלים 3 ע"י החבור המפורסם בצדקתו עדין לגדולות אחוה הבריות נ"י ברמת השרון אצל האדם ששבתי הרב זר ראויים ליכתב עליו בשמותם רבי דניאל פוסטביסקי שליט"א בבית הכנסת מורשת אבות וכן בבית הכנסת המרכזי גאולת ישראל וכן בבית הכנסת וכולל הוד צבי. בחדרה בכלל אדרת אליהו בראשות הרב נתנאל יקותיאל רחוב הגדוד העברי 13 בלוד - אחיסמך. בחנות נצח בראדרס רחוב הרב אלישיב 5 גני אילון. בעפולה בביהכ"נ נצח ישראל שבכותב עפולה יעלית או אצל האיש שאחים שלו מאוד מאוד אוהבים אותו רבי אהרן קולדצקי שליט"א. ביד בנימין: בשיבת דרכי איש ביד בנימין אצל החבור המופלא רבי ישראל בכניסה לישיבה הישיבה הכי צנונית בארץ במנצי'סטר אצל רבי שמואל א. הורביץ שליט"א: +447425793110. בארגנטינה: בקהילת שובה ישראל במקום המיוחד לעלונים.

לצערנו לא ניתן יותר להשיג את העלון בכפס

ניתן להודיע את העלון בעמדות קול הלשון וכן את העלונים של כל חמש שנים החירות. הדרכה: נכנסים לקול הלשון. מקשישים על חיפוש רבנים. לכתוב מערכת שבתי. מקשישים על פתח תיקיה. מקשישים על תיקיית הורדת גליונות. על לבית התורני. ומקשישים מה שרוצים.

כמו"כ ניתן להשיג במייל: 456alon@gmail.com יש לדייק במייל ולכתוב קודם 456 ואח"כ alon@gmail.com

להשתתפות בהוצאות העלון לפנות: 0527633431. או בינדרים פלוס - רשת הכוללים פרדס עילון, (שלושה 2422). זכות הרבים תלוי במסויימים! אפשר לשלוח משה הודעות. שבתי הרב זליג אמזלג: כשהמלצר שואל אותו מה הוא רוצה הוא עונה לא זו אף זו.

ניתן להשיג את העלון בכתב גדול במייל הנ"ל.

"פרה אדומה תמימה"

מה טעם הקדימה התורה אדומה לתמימה? לכאורה "אדומה" זה רק הצבע והחיצוניות וה"תמימה" זה המהות? אלא כאשר הגוון חודר למהות - הופך הוא עצמו להיות המהות.

מעיינות נצח

"וכל כלי פתוח אשר אין צמיד פתיל עליו טמא הוא"

הפסוק הזה עולה על הפה שלנו - שאם אין לנו מחסום לפה ואנו מדברים דברים שלא צריך הרי זה "טמא הוא" וטוב שתיקנו יותר מדיבורו.

ר' אלימלך מליז'נסעק

א נקודל'ה

"והיה אם נשך הנחש את איש והביט אל נחש הנחשת

והי"

לכאורה למה לרפאות דווקא על ידי הנחש? הרי זה הוא אותו נחש שהחטיא את אדם הראשון? אלא בדרך רמז אפשר להגיד שהתורה רוצה ללמד אותנו יסוד גדול שגם מי שחטא והחטיא - יכול להפוך את עצמו עד כדי כך שהוא יוכל לרפאות אחרים ולקרבים להשי"ת.

בדרך רמז

"וישמע ה' בקול ישראל"

מה הכוונה "לקול"? היה יכול להיות כתוב "וישמע ה' לישראל"? אלא עמלק בא לטעון שיצחק בירך את עשיו שאם היהודים לא שומרים ולא לומדים את התורה אז הוא יכול לקחת את הברכות ולהילחם בישראל אך האמת היא שכלל ישראל לא למדו באותו שבוע כי הם היו אבלים על אהרון הכהן ולאבל אסור ללמוד אבל כשבוכים ואבלים על צדיק זה נחשב כלימוד תורה ולכן כתוב "וישמע ה' בקול ישראל" - בקול של הבכי שנחשב ללימוד התורה.

לב אריה

"זאת חוקת התורה אשר צוה ה' לאמר"

משה רבנו ידע את הסוד של פרה אדומה והקב"ה לא הרשה לו לגלותו ונוח היה לו למשה רבנו אם לא היה יודע מאשר שידע ולא יוכל לספר וזה מה שנאמר "זאת חוקת התורה אשר צוה ה' לאמר" מלשון "לא-אמר" - לא להגיד.

חתם סופר

"והיה אם נשך הנחש את איש והביט אל נחש הנחשת וחי"

כתוב שאין "והיה" אלא לשון שמחה ולכאורה מה שייך פה שמחה? הרי בני ישראל חטאו שם ולכן ננשכו? אלא היות ומי שיסתכל על הנחש נרפא - אזי יהודים שהיו להם מחלות חשוכות - הלכו לקבל נשיכה ואז בראיית הנחש נרפאו מכל המחלות שלהם ולכן שייך פה שמחה.

משך חכמה

"והוצאת להם מים מן הסלע"

והוצאת להם מים מן הסלע - מהאותיות האמצעיות של המילה "סלע" שזה יוצא מים, דהיינו סי'מך לי'מד עי'ן.

דעת זקנים

"דבר אל בני ישראל ויקחו אלייך"

וברש"י: לעולם היא נקראת על שמך - שהמצווה של פרה אדומה נקראת על שמו של משה רבנו, ולכאורה ממתי מצווה נקראת על שמו של מישהו? אלא כתוב שפרה אדומה באה לכפר על חטא העגל וכשמסתכלים בחטא העגל משה רבנו אומר שם להקב"ה "אנא חטא העם הזה חטאה גדולה" - וקשה - משה רבנו בתור המנהיג של כלל ישראל היה צריך לסגור עליהם ולא ההיפך להגדיל את העבירה? ועוד שמשה אומר להקב"ה "ואם אין מחני נא מספרך" - אם אתה לא מוחל להם תמחוק אותי הספר - וג"כ קשה איך זה בדיוק יעזור לכלל ישראל שימחקו את שמו של משה? אלא אומר הדברי ישראל כך - משה רבנו אומר להקב"ה "אנא חטא העם הזה חטאה גדולה" - חטא - מלשון "חיטוי" כמו "תחטאני כאזוב" - משה רבנו אומר להקב"ה - העם הזה צריך חיטוי גדול "ואם אין" - ואם אי אפשר לחטאות אותם - אזי "מחני נא מספרך" - קח אותי מהעולם הזה שהרי ידוע שמיתת צדיקים מכפר, ולכן המצווה של פרה אדומה נקראת על שמו של משה רבנו כי הפרה אדומה היא זאת שמכפרת במקום משה רבנו.

דברי ישראל

הגיליון לזכות ולבריאות אדונינו מורינו
ורבנו ר' ישכר דוב בן מרים שליט"א

"אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה עול"

ר' ישראל מקוזניץ אמר פעם שמי שרואה את עצמו בשלמות סימן שהוא אף פעם לא באמת ידע מה זה לעבוד על עצמו, וזהו פירוש הפסוק מי שחושב ש"אין בה מום" כנראה שמעולם "לא עלה עליה עול" והעצה לכך היא להביא אותנו אל הצדיק "ונתתם אותה אל אלעזר הכהן" שיוכיח לו שהוא עדיין שרוי "מחוץ למחנה" ועוד לא התחיל לעבוד על עצמו בעבודת השם.

ר' ישראל מקוזניץ'

אזיס ווארט "שמעו נא המורים"

כתוב שמושה רבנו נענש על זה שפגע בכבודן של ישראל בזה שאמר "שמעו נא המורים" ולכאורה בהמשך אומר משה רבנו לכלל ישראל "ממרים הייתם עם ה' מיום דעתי אתכם" שזה זלזול הרבה יותר גדול ולא ראינו שמושה רבנו נענש על זה? אלא אומר ה"כתב סופר" פירוש מדהים: משה רבנו היה עניו מאד וכל פעם שדיברו עליו או פגעו בכבודו - הוא שתק, אבל כשזה בא לפגיעה בהקב"ה - דיבר אל כלל ישראל דברים קשים כגידיים ולא חס על כבודם משום ויגבה לבו בדרכי ה', פה אומר משה רבנו "שמעו נא המורים" - אין נא אלא לשון בקשה ותחנונים - כלל ישראל פגע בה' ומשה רבנו דיבר אליהם קודם בלשון רכה ותחנונים - ולכן נענש כי היה צריך לדבר אליהם קשות, וזה גם מה שהתורה כותבת בסוף "המה מי מריבה אשר רבו בני ישראל את ה'" - שרבו נגד ה' ועל כבוד שמים אי אפשר למחול ולכן "ויקדש בם" ונענשו וזהו קל וחומר - אם הם נענשו על מיעוט התוכחה כל שכן החוטאים עצמם איזה עונשים קיבלו.

כתב סופר

"זאת חקת התורה אשר צוה ה' לאמר"

הגמ' אומרת במסכת חגיגה "אינו דומה שונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחת" וזה מה שמרמוז כאן בתורה "זאת חקת התורה אשר צוה ה' לאמר" - חקת - מלשון "חקוק" - רוצה שהתורה תהיה חקוק בליבך - "אשר צוה ה' לאמר" - "צוה" בגימ' 101 לאמר - אם תרצה שהתורה תהיה חקוק בליבך - תאמר ותשנה 101 פעם.

דעת משה

"שמעו נא המורים"

חטאו של משה היה זה שדיבר דברים קשים נגד ישראל וזה מה שאמר משה רבנו להקב"ה "אעברה נא ואראה את הארץ הטובה" - משה ביקש להקב"ה - "אעברה" - תעביר לי את החטא של "נא" - של שמעו נא המורים "ואראה את הארץ הטובה" - ושאוכל להיכנס לארץ.

ספרים

למה באמת משה לא דיבר עם הסלע כמו שציווהו הקב"ה? אלא אם משה היה מדבר אל הסלע והיא הייתה מוציאה מים - היה יוצא חס וחלילה קטרוג על כלל ישראל - ומה סלע שאינו מדבר.. שומעת להקב"ה קל וחומר אתם כלל ישראל ומשה רבנו מסר את נפשו על זה כדי שלא יהיה קטרוג על כלל ישראל ולכן היכה את הסלע וכשמתבוננים קצת בפרשה רש"י מפרש שמושה רבנו דיבר אל הסלע אך דיבר אל הסלע הלא נכון וכשכבר היכה על הסלע נזדמן לו הסלע הנכון ולכאור' זה הרי אונס גמור ולמה משה נענש על זה? אלא הקב"ה אמר למשה רבנו: אם תיכנס לארץ ישראל בית המקדש לא יחרב לעולם ואזי לא אוכל לשפוך את חמתי על עצים ואבנים וח"ו ישראל יאבדו, וכמו שהכית על הסלע כדי שלא יהיה קטרוג על כלל ישראל כך אל תיכנס לא"י בשביל להמשיך לשמור על כלל ישראל.

שמעתי מפי הרה"ג ר' פנחס פרידמן שליט"א

"ונפשנו קצה בלחם הקלקל"

הקב"ה הוריד כל יום מן מחדש כדי לחבר את עם ישראל לה' כל יום מחדש בכדי שיהיו קרובים אליו, לנחש הקב"ה נתן לו את העונש שהאוכל שלו וכל מה שהוא טועם - יהיה עפר - כך לא יצטרך את הקשר עם ה' כי לא יחסר לו אוכל וכשבני ישראל היו כפויי טובה ואמרו "נפשנו קצה בלחם הקלקל" ובעצם אמרו אנחנו לא רוצים כל יום להיות קרובים ולהצטרף לה' שלח להם הקב"ה את הנחש שהוא מנותק מהקב"ה כי ה' לא רוצה אותו קרוב אליו.

חידושי הרי"ם

"זאת חקת התורה"

אומר רש"י "גזרה היא מלפני, אין לך רשות להרהר אחריה" דרכו של היצר שבא לאדם לפני מצווה ואומר לו מה טעם יש בו? בשביל מה לך לעשותה? וכשהאדם עושה כבר את המצווה - בא היצר לאחר המצווה ומכניס גאווה באדם על עשייתו, לכן בא רש"י ואומר - לפני המצווה "גזירה היא מלפני" - תתנהג כאילו זה גזרה והנך חייב לעשותה ולאחר עשיית המצווה "אין לך רשות להרהר אחריה" - שלא תבוא לידי גאווה, ועל זה הוסיף האמרי יוסף שזה גם מה שאנו אומרים כל יום "והסר שטן מלפנינו ומאחרינו" - מילא מלפנינו - מלפני המצווה - מובן, אבל מה זה מאחרינו? אלא כפירוש הנ"ל - שניצל מהגאווה לאחר המצווה.

אמרי יוסף, ר' מאיר מפרמישלאן

קרובה ישועתך לבוא

להפצת משנתו ותורתו הבהירה של הרה"ק רבי מרדכי מקוזמיר זי"ע סיפורים ותולדותיו, ותולדות תלמידיו אחריו

פונעל ישיבות בקרב בארץ

עיני העם נשואות אל היום המסוגל
 עת בו כל תפילה נענית.
 שעה בה השערים פתוחים לכל דורש
 כל דצרוך יבוא ויטול,
 לישיבות בבני בחיי ומיוני ובכל המייער בפרט ובכלל.

נבנה על קברו ציון ואוהל גדול כביהמ"ד, ונבנה באופן שגם כהנים יכולים להיכנס שם ע"י פתח המיוחד לכהנים שלא ידרכו על הקברים, ובכל - שנה על היארצייט ח' תמוז מתאספים שם מקצוי העולם אנשים ונשים וטף בבקשות שונות, והתפילות ובקשות שם בוקעים רקיע ממש, וגם בכל עת צרה שלא תהיה באים שם ממקומות שונות, ועל ידי זכות הצדיק ז"ל השי"ת שולח ישועה, ותפילות נתקבלים. וכבר ראו בזה מעשים נפלאים שאין לשער ולספר.

הסתלקותו:

דרכו של כ"ק אדמו"ר ז"ל היה לילך בכל ו' עש"ק לטבול במקוה לכבוד שבת קודש, אבל כמה שנים קודם פטירתו התחיל לנהוג לטבול ביום ה' לכבוד ש"ק. וגם אז ביום ה' ח' תמוז הנ"ל שכר בעל עגלה, ונסע עם משמשו להמקוה. וביציאתו מן המקוה, אמר אל המשמש שלו, האמנם כבר אני טהור לגמרי, (ובלשון אשכנז = אמת איך בין שוין אין גאנצין רייזן?) מה שלא היה דרכו לומר כן בשום פעם. ואחר כך בעת יציאתו לחוץ, צוה לקרוא להבלן מהמקוה, ופשט לו את ידו הקדושה בברכת הפרידה תהא בריא (זיי געזונד), מה שלא - היה דרכו לעשות כן. ונסע לביתו, ופניו היה בווערים כלפי אש ושלחבת הקודש, ומראהו כמראה מלאך אלוקים. ובכל מקום שעבר עם העגלה, יצאו אנשים ונשים לחוץ, ועמדו והביטו בצורת קדשו, עד שעבר לפניהם. ובבואו לביתו, נתנו לו פרי חדשה. ובירך הברכה, וברכת שהחיינו, וטעם הפרי, וישב על כסאו שקוע במחשבותיו הקדושים. ופתאום נשמע קול גניחה (שליקעכץ) מגרונו, ונתעלף על כסאו בישיבה, והביאו תיכף ומיד הרופאים היותר גדולים, אבל באו, והכירו, כי כבר נסתלק, ויצאה נשמתו הקדושה בקדושה וטהרה, במיתת נשיקה. ונתנו תיכף ומיד ידיעות למקומות הסמוכים, ונאספו הרבה אלפים חסידים ממקומות הסמוכים להיות באשכבתא דרבינו ז"ל שהיה ביום ו' עש"ק. ובבוקר - היה אויר צח, ואחר הטהרה הובילו את גופו הקדוש, וטבל אותו במקוה כשירה בחצר בית הכנסת בקיילץ, וכשיצאו עמו מחצר ביהכ"נ, נתקדרו השמים פתאום בעבים, והתחיל לירד גשם עב דולף וטורד בפעם אחת בשפיכה רבה כמו - שנשפך מים ממרזביהן רבים. והיה דבר נפלא, שלא נראה כזה במדינתנו. והיה כעין המבואר במסכת (מו"ק כ"ה ע"א) כי נח נפשיה דרבי אבהו אחיתו עמידו דקסרי מיא, ופירש"י ז"ל שם, מחיתו: הורידו דמעות, ע"ש. והוצרכו להיכנס עם המטה לאיזה חצר, ולהמתין מעט, עד שפסק הגשם שוטף. ואחר הקבורה נהפכו השמים לטוהר, ונקדרה חמה (ונראה ברקיע קשת כפול נורא מאוד), והיה סבורים שכבר הוא שעה מאוחרת לקבלת שבת, אבל עוד זרחה החמה, זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל להוושע ברוחניות וגשמיות בחומ"ר וגאולה שלימה בקרוב במהרה בימינו אמן.

קניית דירה

מספר אחד מרואי הישועות אצל הצדיק: "כאשר חיתנתי את ביתי הבכורה, רציתי מאוד שהיא תגור בישוב שלנו, אך בזמננו, ללא הון עצמי של מאות אלפי שקלים, הדבר אינו מציאותי כלל. התחזקנו בתפילות, ובאמונה, ולאור המלצתו של ידיד, הצטרפתי באותה שנה לציון הרבי מקוזמיר, כאשר משאלה מיוחדת לי אליו - אני רוצה את הבת שלי גרה לידי, וזקוק לנס. במקביל, נרשמה הבת להגרלה של מחיר למשתכן, והלא יאומן קרה, היא זכתה! ובמקום ה 30 מתוך 110!! מיד עם היוודע דבר הזכיה, תרמנו עוד 100\$ לטובת ספר התורה שנכתב בתקופה זו לזכות הצדיק מקוזמיר. תודה לבורא העולם ולשליחו הנאמן, אשר המליץ טוב בעדנו והביא לנו את הישועה הגדולה."

זיווגים

אחד מהאברכים באי ציונו של ר' מרדכי, אשר נהג לפקוד את הציון בקביעות בכל יארצייט, ואף מגיע לשפוך שיח בכל הזדמנות שנקרית לפיו. נפשו קשורה למקום, וכבר ישועות רבות נפקד בזכותו של הצדיק. לאברך היה בת בשידוכים, אשר הוצע לה שידוך שהיה נראה נאה ומקובל, אך משום מה לא התקדם, ניסו לדבר, לדחוף, אך ללא כל התקדמות משמעותית. האבא בצר לו ניסה להגיע לציונו של ר' מרדכי ביודעו כי משם תצמח הישועה, אך פולין סגורה ומסוגרת, הקורונה משבשת הכול, ואפילו ליארצייט אי אפשר להגיע. ניסה דרך מדינות אחרות, טיסות ישירות או מפוצלות - אך עדיין לפולין אי אפשר להיכנס. לאחר שנה שלמה של סגר על פולין, הצליח האברך ועמדו רגליו במבואות העיר קיילצה. לילה חורפי, האופק כולו מושלג, בשביל החשוך המואר טיפין מלובנו של השלג, משרך האבא רגליו אל עבר ציונו של הצדיק. בחוץ קר וחשוך, בפנים חם ומואר, עומד שם לבדו, שופך ציקלוננו בפני הצדיק המסוגל לישועות עצומות. מבקש על ביתו שתמצא בקרוב זיווג הגון, מדליק נר של שמן, כפי שביקש הצדיק בצוואתו, כי ידליקו לזכרו נר עם שמן, ויוצא משם אחרת מכפי שנכנס. עם הגיעו לאכסניה, מקבל האברך טלפון מהמשפחה - יש התקדמות, השדכן התתקשר כי הצד השני מבקש להתקדם.. חלף שבוע, ונחגגת מסיבת אירוסין בשע"ט ומוצלחת. הצלחת נשברת והאברך רושם עוד סיפור מופת בזכותו של הצדיק מקוזמיר

יהא מליץ יושר לכולנו, אכיהר"צ

שידוכים

קיץ תשע"ד נחקק בהיסטורית הארץ כאחת המתוחות והיותר כואבות שידענו. חטיפת שלושת הנערים, המצב הבטחוני הרעוע ואזהרות המסע השונות, מנעו את הציבור מלטוס לחו"ל. אך מה הוא הדבר שימנע מהאש הבוערת אצל החסידים לעלות ולחון פני רבם ביום היארצייט. ואכן, למרות החשש הכבד, ועל אף הדיבורים על מבצע צבעי על כל המשתמע בכך, נאספה קבוצה, קטנה אמנם, של כאלה שליכם לא איפשר לוותר על הנסיעה הקבועה, כאשר בינם נמנה אחד אשר מקושר כבר לר' מרדכי מקוזמיר מזה דורות, בעוד וסבו כבר היה הגבאי של המגיד מטריסק ומשם המשיך לדבוק בר' מרדכי. לאותו החסיד היו בבית שני ילדים אשר הגיעו לפרקם, וכשכך החליט להצטרף לציבור הנוסעים על אף ולמרות הסכנה המרחפת. את מאות המתפללים החליף מנין אנשים מצומצם, בעוד המתח, והחרדה מתנקזים כולם ונפרקים עלי ציונו של הרבי, ומתווספים להתרגשות הקבועה שבמעמד התפילה. החסידים עומדים שעות צמודים להיכל, מתפללים על כלל ישראל בכלל, ועל צרותיו של כל אחד בפרט. בסיעתא דשמיא הקבוצה חוזרת ארצה מיד עם פרוץ מבצע צוק איתן, ולא חולף חודש והבשורה הראשונה על השידוך שנרקם אצל אותו חסיד מגיע במזל טוב. כאשר חודש נוסף לאחר מכן, אף הילד השני מתארס במזל טוב. תמשיך זכותו של הצדיק לפעול לצאן מרעיתו. אמן ואמן

שידוכים

משפחה טובה ומיוחדת, אשר לה בחור מבוגר, והשידוך המיועד מתעכב. הימים חולפים, הצעות עולות, יורדות ומידלדלות, עד שהטלפון נדם לחלוטין. האבא המיואש מנסה בכל דרך, מסתובב בין רבנים מקובלים, סגולות, תרומות, אך עדיין הישועה מתבוששת מלבוא, והבחור הולך ומתבגר. באחד הימים הגיע לידי המשפחה השמועה על בן דוד שמצטרף לנסיעה לר' מרדכי מקוזמיר, יחד עם מנין אברכים. פנה אליו האבא בתחנונים למען יזכיר את בנו ויבקש כי תגיע העת. ואמנם, השם נמסר, ואף נזכר בתחנונים אצל הרבי הקי ע"י ציבור המתפללים. עוד באותו השבוע, עולה הצעה מושלמת שמתקדמת במהירות, ותוך מספר ימים נשברת הצלחת להדי "מזל טוב" נרגשים. מה גדול כוחו של צדיק!

זרע בר קיימא

בכל שנה לקראת יום ההילולה, ח' בתמוז, וההתרגשות בעוז

באחד השנים, בעת מעמד התפילה ביום היארצייט, הוציא אחד מהמשתתפים פתק ועליו שם של בני זוג שכבר נישאו לפני מספר שנים טובות, אך טרם זכו להיפקד, בני הזוג הינם בני משפחתו של אותו חסיד, וביודעם כי הלה מקפיד על נסיעה לצדיק בכל ח' בתמוז, עמדו ומסרו לו את שמם, בשביל שהציבור יזכיר אותם לפני הרבי ויפעל לישועתו.

נכונים לשליחות הקודש, הפצירו המתפללים בעד בני הזוג, והתחננו אצל ר' מרדכי על "פלוני בן פלוני לזרע של קיימא ובמהרה".

בט' באדר בשנה שאחריה, הפציע קול בכי ובישר על הבשורה העצומה, שנים של ציפייה נמחו בהינף בכי של התינוק החדש נולד בשעה טובה ומוצלחת, תשעה חודשים בדיוק, לאחר התפילה אצל הרבי.

זכות הצדיק המסוגל להכל תעמוד לימין כולנו, אמן.

מציאת עבודה

במסגרת מסע תפילה משפחתי בפולין ומחוזותיה, פקד האברך ר.ג. ציונים שונים, לקראת סופה של המסע, התעקש אחד מבני המשפחה לסור מהדרך המתוכננת ולהיכנס לציונו של הצדיק מקוזמיר, בעוד הוא מחמם את לב הציבור בסיפורי המופת הרבים המיוחסים למקום מסוגל זה, ומדרבן אותם להיכנס, לבקש בקשה ספציפית ומובטח שזו תתמלא.

האברך שכבר תקופה ארוכה מנסה להתקבל לעבודה מסוימת, אך לא עלה הדבר בידו. החליט שאולי זאת ההזדמנות שלו, נכנס לציון, וביקש את עזרתו של רבינו בעניין זה.

כבר למחרת עם שובו ארצה, נתקבלה התשובה החיובית והאברך התקבל עבודה המיוחלת.

ישועה שהגיעה כך במזומן ובזמן, זי"ע.

פרנסה

מדי שנה ביום היארצייט בח' תמוז, מתארגנת קבוצה לנסיעה לקיילצה לציונו של ר' מרדכי.

באחד השנים, בעוד הקבוצה נערכת לנסיעה, פנה ידיד ותיק של אחד הנוסעים, ידיד שאינו משתייך לציבור החסידי כלל, וביקש להצטרף.

"אתה? לנסוע לרבי? מדוע?" השתומם החבר. הסביר הידיד כי בשנים האחרונות פרנסתו מקרטעת, אין עבודה, ואם בינכה הוא מובטל ויושב בבית, לפחות יסע להתפלל, מה כבר יכול להזיק.

ואכן, ח' בתמוז מגיע, וחסידים מכל קצבי תבל מתקבצים שם באוהל הקדוש, מעמד התפילה מתחיל, מנגנים את "אלוקינו... היה עם פיפיות שלוחי עמך" בניגון הידוע, ומעיין הדמעות נפרץ.

התפילות בוקעות, הציבור מתרומם טפח מעל הקרקע, האווירה כולה אומרת קדושה והתעלות.

התפילה מסתיימת, והידיד שהצטרף לנסיעה עומד מופעם, כולו אחוז התרגשות, מעולם לא נתקל במעמד מרגש שכזה.

חולפת שנה, ושוב מתארגנים החסידים לנסוע לרבי. האברך נזכר בידיד שהוא ומציע לו להצטרף שוב.

אך תשובתו של החבר מהממת אותו:

"תאמין לי שאני משתוקק להצטרף, אך מאז הנסיעה ההיא, אני עמוס בכ"כ הרבה פרוייקטים ועבודה, שאיני יכול לפספס אפילו יום עבודה אחד..."

התפילות פעלו את שלהם, והישועה לא איחרה להגיע... יהא זכרו של צדיק ברוך.

תשלום חוב

לפני פרוץ מגפת הקורונה, נסגרה עסקה עם ספק ערבי, כאשר בעל העסק מתחייב לתשלום עד למועד מסוים. הקורונה הגיעה ואיתה משבר תזרימי והפסדים כספיים רבים, וליהודי אין כיצד לשלם לערבי כמסוכם. הערבי מצידו לוחץ, וכדרכם של אלה, אף מתחיל באיומים והלחץ גובר.

כמי ששמע כבר בעבר על כוחו של הצדיק מקוזמיר, מבטיח החסיד כי באם העניין יסתדר, יסע הוא לפקוד את ציון הצדיק ולהודות.

ואכן, לא חולף זמן, והעניינים מסתדרים בדרך פלאית. בהזדמנות הראשונה שנקרית לדרכו, החסיד נוסע לקיילץ, מגיע לציון באישון ליל, אך אינו מצליח להשיג את השומר בשביל שיפתח לו את הציון.

מאוכזב עומד לו בחוץ ומחליט שהרבי נמצא גם כאן, מדליק נרות ומתחיל בתפילה והודיה, ופתאום משום מקום, מופיע השומר ופותח את האוהל.

זכותו הצדיק הפרושה בכל קצוות הארץ תעמוד לזכות כולנו.

פדיון שבויים

פסק דינו של השופט היה נחרץ ושנות מאסר ארוכות הוטלו על הנאשם, המסך נסגר על הנידון והאברך שחרותו נטלה ממנו, השאיר אחריו משפחה עם ילדים, כואבת, אבודה ומיוסרת, בעוד הוא נכלא למעצר ממושך. המשפחה המורחבת שניסתה מצידה להפוך עולמות שבביל להביא לשחרורו של האב ולבטל את רוע הגזירה, הגישה ערעור על פסק הדין, זאת למרות דעתם הנחרץ של עורכי הדין ושאר העוסקים בעניין, כי לערעור כשזה אין סיכוי לשנות את הנגזר בכהוא זה. ואכן בית המשפט דחה את הדיון בערעור לתקופת זמן ארוכה. בצר להם ובראותם כי בהשתדלות גשמית כלו הסיכויים לשחרר האברך, נתאחדה המשפחה כולה, והחליטה להרחיק לציון של הרבי הק' מקוזמיר, שכה רבות סופר על ישועתיו למען הכלל, לעמוד שם כולם יחד, לקרוע שמים ולהתחנן לביטול הגזירה, בעוד הם מבטיחים כי אם יומתק גזר הדין - יחזרו להודות. כעבור זמן לא רב מתקבל טלפון מהאסיר "שוחררתי בפתאומיות, תבואו לאסוף אותי הביתה!!!!" מתברר כי הדיון בערעור נערך אף מבלי לדרוש את התייצבותו של הנאשם, ובאופן פלאי לחלוטין החליט השופט לזכאות את האסיר ולטהרו לגמרי! הסוהרים היו לחוצים לשחרר אותו במייד, כיוון שעל פי חוק אסור להחזיק נאשם שזוכה בכלא ולו לרגע. כך מצא עצמו האסיר לשעבר בשעת לילה מאוחרת "נזרק" מבית הכלא, וממתין להתאחד מחדש עם בני משפחתו ההלומים ומופתעים מעוצמת הנס. לא חלף זמן והמשפחה כולה הגיעה להודות על אותה ישועה בשליחותו של צדיק, שנפעלה כך בהצנע ובדלתיים סגורות. יהא מליץ יושר ופועל ישועות לכלל, אמן ואמן. זכותו יגן עלינו...

זרע של קיימא

מזה עשור שמתארגנת קבוצת של חסידים העולות לפקוד את ציון הרבי הקדוש בקוזמיר ביום היארצייט אשר חל בח' בתמוז. אחד מחברי הקבוצה שנהג לנסוע בתדירות, פגש בחבר וסיפר לו אודות נסיעותיו לצדיק, ועל הניסים הגלויים שרואים שם במקום. החבר, כבר ספר שש שנים, אין לו זרע של קיימא, הרצון להיפקד דחפו אותו לעשות מעשה, והחליט כי ביארצייט הקרוב גם הוא יהיה שם ויפעל את ישועתו. קשה היה לו לשכנע את בני משפחתו לאפשר לו לצאת לחו"ל לבדו, בעוד ובמשפחה נוהגים שלא לצאת לחו"ל להתפלל ומשתדלים להתפלל במקומות הקדושים בארץ הקודש, אך בראותם עד כמה להוט הוא והבטוח בישועה - הסכימו לו, ונסע. הקבוצה עולה על המטוס, ולאחר טיטולים מגיעה לציון הקדוש. האווירה מרוממת, הציבור שופך שיח, מעמד התפילה ממשיך בלהט ומגיעים לבקשת ה"הר"צ מלפינך שומע כל בכיות...". והציבור גועה בבכי, כל אחד ובקשותיו, כל אחד וה"פעקאלע" שלו, כאשר קול בכיו של האברך נשמעים עם כולם. הוא נעמד בפנית האהל, טומן פניו בתהילים ונותן לדמעות דרוו, זועק, מתחנן, הרי הצדיק יכול הכל - הוא רוצה להיפקד! עשרה חודשים לאחר מכן, בחודש אייר, חובק האברך את ביתו, כשכל כולו הודיה לבורא העולם ולשליחיו הנאמנים. והחלטו אחת - מעתה בכל שנה הוא יעלה לפקוד שוב את ציונו של הצדיק, להודות ולבקש הלאה במקום בו נושע בישועה ניסית ועצומה שכזו. זכותו יגן עלינו... יהא מליץ יושר לכולנו, אכיהר"צ

שיפוץ דירה

רק מי שחווה על בשרו סאגה של שיפוץ והרחבת דירה, יכול להבין את מצבי באותה עת. הייתי שם כולי, בעל כורחי, מטפל בתלונות של שכנים, בתקלות של קבלן, בשיבושים בתוכנית, במשכנתא שלא מאושרת, וריצות, וחתימות ושוב סחור סחור, לא רואה את האור, משתוקק כבר להיות אחרי, אך הכל תקוע. בתקופה שכזו פגש אותי חבר כשהצעה מבטיחה ומשכנעת בפיו, בוא והצטרף אלינו לקבוצה הנוסעת לחונן פני הצדיק מקוזמיר ביום היארצייט, ומובטח כי תראה ישועות. וכי יכולתי לסרב? הצטרפתי, סגרנו כרטיסים, למטוס, ואני בציון בפנים. סכר הדמעות נפרץ, הקשיים נפרקים ואני יוצא מעודד. חוזר ארצה ופתאום הכל מחליק, המשכנתא מאושרת, השכנים שוחרי שלום, הקבלן אדיב, תקופה קצרה ואנחנו חוגגים חנוכת הבית. תפילה אחת ששינתה את פני המפה, זי"ע!

קניית דירה

גם אני, כמו כל בחור בן זמננו, הגעתי לחתונה בידיעה שבשביל שיהיה לי דירה משלי, צריך נס של ממש. החיפושים אחר "מציאה" שתאפשר לי בהון העצמי הקיים להגיע לרכישה הגיונית, התחילו, וכמצופה, אף התארכו והתארכו. כמי שמכיר את דבר פועלו של הצדיק מקוזמיר, בחרתי באותה שנה להצטרף לקבוצה היוצאת לפולין, ולהעתיך בעד הדירה המיוחלת. שבועיים בדיוק מיום היארצייט, ביום כ"ב בתמוז, כשהדי התפילה הרתחים על ציון הרבי עודם נושמים בעצמות, חתמנו על זכון דברים! הצדיק בכוחו פעל והביא את הבלתי אפשרי!

צוואת כ"ק אדמו"ר קודש הקדשים זצ"ל זי"ע:

ועכ"י אמן מודה אנכי הח"מ בהודאה גמורה וחתמת ידי למטה תעיד עלי כמאה עדים כשרים ונאמנים, איך שאני הח"מ רציתי ברצון נפשי הטוב שלא באונס והכרח כלל, כי אם בלב שלם ונפש חפיעה ודיעה שלימה, ודלא בהשבעה ודלא בהשטאה, איך שיש בידי ממון של זוג' הרבנית חנה תחי' סך - וממון של בני אחי המנוח הרב הר' מנחם נחום זצ"ל סך - וממון של ב"א הנפט' שינא רויזא ז"ל סך - וממון של ב"א הנפט' מיצנרא ז"ל סך - וממון של ב"א הרבנית מלכה תחי' סך - וממון של אחותי הרבנית גיטל לאה תחי' סך - וממון של ב"א הרבנית ציפורה ז"ל סך - וממון של יורשי אחותי הרבנית פייגא ז"ל סך - והרי הם עלי ועל יורשי אחרי בחוב גמור בלי שום טענה, ומחויב אנכי הח"מ לשלם את הסך הנ"ל לבע"ח הנ"ל או ליו"ח, עפ"י אופנים המבוארים בשטר זה. ורק התניתי עם בע"ח הנ"ל, שזמן פרעון מן החובות הנ"ל לא יחול עלי, ולא יגיע אלא שעה אחת קודם מותי, וכשיגיע זמן הנ"ל, מחויב אני ובאי כוחי ויורשי אחרי לשלם כל החובות הנ"ל במעות מזומנים ובמטבע טובה, ואין שום אדם נאמן להרע כח החובות הנ"ל כלל, וגם אני הח"מ נותן לצדקה. א. עבור אחב"י הדרים באה"ק המפוזרים בארבע ארצות בירושלים עה"ק ובטבר"י ובחרון ובצפת סך - לחלקם כפי מנין הנפשות שיהיה בעיירות הנ"ל חלק כחלק.

ב. וכמו כן הנני נותן סך - שיהא הקרן קיימת והריוח מן הסך הנ"ל יהיה על תלמוד תורה שילמדו עם בני אחב"י המפוזרים בד' אה"ק בירושלים ובטבר"י ובחרון ובצפת עה"ק תוב"ב ויתנו חלק שוה מן הריוח מהסך הנ"ל לכל עיר ועיר מד' העיירות הנ"ל לא יוספו לאחת ולא יגרעו לאחת ויזכרו את שמי לטובה לדור דורות.

ג. וכמו"כ הנני נותן סך - ג"כ על הר' ארצות הנ"ל שיהיה קרן קיימת והריוח יהיה להוצאות על מושב זקנים בעיירות הנ"ל חלק שוה לכל עיר.

ד. וכמו כן הנני נותן סך - לקנות בעד הסך הנ"ל דירות בארץ הקודש, וידורו שם עניי ארץ הקודש כפי גורל בכל שנה לעניים אחרים, וכמו כן הנני נותן סך - על הד' ארצות הנ"ל שיהיה הקרן קיימת ואת הריוח לחלק בכל שנה ושנה ביום היאצ"ט לעניים בני טובים שי' למדו באותו היום משניות השייך לשמי ולאמר קדיש ולהזכיר את שמי על מקומות הקדושים ולהדליק שם שמן בכל המקומות שנוהגים להדליק כמו שנכתב בפנקס החמישי.

ה. הנני נותן סך - שיהיה הקרן קיימת והריוח יהיה על שמן להדליק ביום היארצייט בכל מקומות הקדושים שנוהגים להדליק שמן, וכמו כן הנני נותן סך - שיהיה הקרן קיימת והריוח יהיה לחלק בכל שנה ושנה לעניי ארץ הקודש בכל הד' ארצות הנ"ל.

ו. וכמו כן הנני נותן סך - שיהיה הסך הנ"ל להחזיק כל השנה הראשונה אחר פטירתי ב' אנשים בני תורה ליתן להם הספקה רובל כסף לשבוע, והם יקבלו עליהם ללמוד בכל יום ב' פרקים משניות עפ"י חלוקה, כדי שיגמרו ב' פעמים בחדש כל השתא סדרי משנה, ויתפללו במנין באותו הבית אשר הייתי דר שם ויאמרו קדיש בכל התפלות בחלוקה, וכן מחויבים להדליק שמן כל השנה ראשונה על בית מועד לכל חי, ולומר שם בכל יום יו"ד קפטליך תהלים והאותיות של תמניא אפי השייכים לשמי, ואפילו בשבת ויו"ט ילמדו גם כן את סדר הזה, וביום שמזכירים נשמות יכפלו לעשות הסדר הזה ב' פעמים.

ז. הנני נותן סך - שיהיה הקרן קיימת ומהפ"ט להחזיק מלמד תינוקות איש כשר וישר שילמד תורה עם בני עניים מאותו העיר שהייתי דר שם ושם מקום מנוחתי, ועל יום היאצ"ט להלביש לכל תינוק שילמד אצל המלמד שלו עבור סך - והנערים מחויבים לומר קדיש באותו היום על מקום מנוחתי לומר שם תהלים וקדיש ולהדליק שמן בבית מנוחתי, ובבתי המדרשים באותו העיר שמן או נירות. וכן יעשו כזאת על ההלולא רבא של כ"ק אדמו"ר זצוקלה"ה ביום ב' תמוז בכל שנה ושנה, ועל יום פטירת אמי מורתי הרבנית הצדיקת ז"ל ביום י"ג שבט, ועל ההלולא רבא של אא"ז הרה"ק ז"ל נבג"מ ביום כ' אייר, ועל ההלולא רבא מא"ז הה"ק רמ"נ זצוקלה"ה ביום י"א מרחשון, להדליק שמן בבית מקום מנוחתי. והנערים יאמרו שם תהלים, וכן האותיות של תמניא אפי השייכים לשמי.

ח. כמו כן הנני נותן סך - שיהיה הקרן קיימת והריוח יהיה לחלק להעירות הנרשמים לכל עיר ועיר סך שני רוביל, שיהי' הסך הנ"ל לחלק בכל שנה ושנה על יום ההלולא שלי לעשרה עניים בני תורה, א' זהוב לכל א' שילמדו פרק משניות ויאמר קדיש, ועבור החצי רוביל הנשאר להדליק שמן באותו היום, או נר תפילה, וישתו איזה משקה.

ט. כמו כן הנני נותן סך - על צדקות שונות שיתחלק בעת פטירתי מן העולם הזה, והיודע מזה כאשר יזמן שיהיה באותו העת מחויב להכריז תיכף בעת יציאת הנשמה שנדרתי סך הנ"ל לחלק באותו יום להצדקות שונות הנ"ל. והצדקות יהיה כפי חוות דעת האנשים החשובים בני תורה שיהיו באותו העת.

י. וכמו כן הנני נותן סך - לצדקות שונות כפי חוות דעת האנשים בני תורה, ויכריזו את הצדקות בעת טהרה.

יא. וכן אני נותן סך - לצדקות שונות, ויכריזו את הצדקות בעת ההלבשה. וכמו כן הנני נותן סך - לצדקות שונות, ויכריזו בעת שילכו אל בית מועד לכל חי, והצדקה הנני מסכים עליו מקודם שיהיה ליתן אל הלבשה לבני העניים מאותו העיר לכל הפחות לכ' ילדים.

יב. כמו כן הנני נותן סך לצדקות שונות הנ"ל, שיכריזו את הצדקות בעת שיסתמו את הגולל. וכן אני נותן סך - לצדקות שונות, ויכריזו את הצדקות בעת שיאמרו צידוק הדין ויעשו מלא רחמים.

יג. וכן הנני נותן סך - לצדקות שונות ויכריזו את הצדקות בעת שיעמדו לבנין את האהל על קברי, וכן אני נותן סך לצדקות שונות להכריז בעת שיגמרו את הבנין, וכל הצדקות האלו יתחלקו כפי חוות דעת אנשים בני תורה על פי רוב דיעות, כמה שיתחלקו באותו העיר אשר יהיה מקום מנוחתי, וכמה יתחלקו בעיירות, ובאיזהו עיירות.

יד. וכן הנני נותן סך - לקנות אל כל העיירות הנרשמים מעלה לכל עיר ועיר י' ספרי תהלים וזאץ א' משניות.

טו. וכן הנני נותן סך לקנות ק' ספרי תהלים ויו"ד זאץ משניות, ולעשות תיבה ולעמוד התיבה עם הספרים בבית האהל שיהיה להאנשים אשר יבואו לשם ספרי תהלים ומשניות ללמוד ולומר תהלים.

טז. וכן הנני נותן סך - שיהיה להדליקה, שידליקו שמן בכל חדש ראשון לפטירתי בכל העיירות הנרשמים לעיל בבתי התפלה הנקראים על שמי, והנני מבקש מכל האנשים המתפללים בבתי התפלות, היודעים ללמוד משניות ילמדו על פי חלוקה לכל אחד ואחד ב' פרקים לכל יום, והאנשים שאינם יודעים ללמוד משניות יאמרו יו"ד קפיטל תהלים בכל יום והאותיות של תמניא אפי השייכים לשמי.

וכל קנינין דאית לי תחות כל שמיא, דקנאי, ודעתיד אנא למקנאי, נכסין דאית להון אחריות, ודלית להון אחריות, כלהון יהון אחראין, וערבאין, ופרוע מנהון את החובות הנ"ל, ואת הצדקות הנ"ל, ואפילו מן גלימא דעל כתפאי, בחיי, ובמותי, מן יומא דנן ולעלם. אך בפירוש התניתי בכל משפטי התנאים, שאם אתן מהיום והלאה מתנה או צדקה או מכירה שיגרע כח החובות הנ"ל ואת הצדקות הנ"ל, אין לבע"ח הנ"ל וצדקות הנ"ל עלי שום טו"ת, לא עלי הח"מ, ולא על יורשי אחרי. וגם התניתי בכל משפטי התנאים, שבאם יגיע פרעון הנ"ל, ויזדקקו בית דין שבישראל, ויחלקו את עזבוני על פי פ"ט, יהיה אנכי הח"מ או יורשי אחרי פטורים מן החובות הנ"ל או צדקות הנ"ל, אף שלא יגיע פ"ט לחובות הנ"ל או לצדקות הנ"ל, אין לבע"ח והגזברין מן הצדקות הנ"ל שום טענה עלי ועל יורשי אחרי, כי המותר היא מתנה גמורה ליורשי אחרי שלא לתובעם לעולם, כי על מנת כן היו החובות הנ"ל, ועל מנת כן נדרתי הסך הנ"ל לצדקות הנ"ל. כל הנ"ל נעשה בקנין גמור, אגב סודר, מיד הזוכה בשביל הבע"ח, ובשביל הצדקות, ובהודאה גמורה מעכשיו, גלויה ומפורסמת לכל בלי שום גרעון בעולם, ובכל אופן היותר מועיל עפ"י דין תורה הקדושה, ותוקף שטר זה והודאה זאת בתוקף כל שטרי חוב והודאות הנהוגים בישראל בעשויין כתיקוני חז"ל דלא כאסמכתא ודלא כטופסי דשטרי, והכל שריר וקיים.

ולראיה באתי על החתום היום יום....

מרדכי באדמו"ר הרב הק' מטוריק זצ"ל

סדר התפילה על ציון רבינו ביום הקדוש

מבוסס על פי הנוסח המקובל אצל אדמור"י בית טשרנוביל ומתוקן על פי צוואת מורינו זי"ע

הגעה לציון בשעה 9:00 בבוקר
תפילת "היה עם פיפיות עמך בית ישראל" בנוסח המקורי
סדר התהילים המיוחד ליום זה
פרק קי"ט בתהילים, על פי אותיות של "מרדכי בר אברהם"
סדר יום חמישי בתהילים
בסוף התפילה התפילה של ד' ד' מהתפילה של נעילה ביום כיפור
לימוד פרקי משניות – על פי צוואת רבינו.

לנוסח התפילה הייחודי על ציון רבינו, מסורת מיוחדת, מלאת ערגה וכיסופים אשר לא מותרת עין יבשה. ההתקשרות המורגשת בשעת התפילה, ובעת פתיחת המעמד בפיוט המרטיט של "היה עם פיפיות" כשלאחריה פרקי התהילים על פי הסדר המיוחד, מלווים את פוקדי המקום למשך תקופות ארוכות, ופותחים כל לב להשתפך ולהדבק בצדיק, ולשיח בו כדבר איש אל אביו ממש. וישועה קרובה לבוא.

מתפללים בציון הקדוש

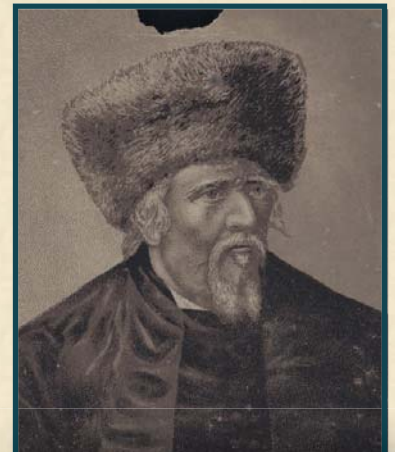

הציון הקדוש

אהל הציון

אביו של רבינו הקדוש, הרהצ
רבי אברהם בר מרדכי
הנקרא המגיד מטריטק

פניני פרשת השבוע

בפרשת השבוע אנו לומדים בעניין המעשה ממי מריבה שכבר הרחיב לבאר בזה האור החיים הקדוש העשרה מהלכים בשם המפרשים המתלבטים במה היה כאן החטא של משה רבינו גם בחידושי הרי"ם מוסיף שאין מיושב הייטב על הלב. ומבאר העניין: ואכתוב את אשר חנן ה' לשפל כמוני. והגם כי הוא חוצפה לעיין במה שנחשב חטא למשה ואהרן. ובודאי שאי אפשר לאנשים כמוני להרגיש כלל שזה חטא. עם כל זה מאחר שעשה השי"ת מזה תורה ונתנה לנו. ניתן רשות להתבונן לכל אחד מישראל. ובכל דור מתגלים פירושי תורה כפי הדור וכפי הצורך להנהגתם... ומוסיף לבאר שם: כן אנו מבקשים בכל יום בברכת אהבה: והאר עינינו בתורתך ועל ידי זה ודבק לבנו במצוותך. אחר כך יחוד לבבנו בלי פסולת. ולזאת מאירים לפעמים בדורות אלו דברי תורה בעמקות יותר. כדי שאולי על ידי זה נזכה להטות לבנו להשי"ת... ומאריך שם עד שבסוף דבריו כותב הבירור: לזאת אכתוב אשר חנן ה' יתברך לשפל כמוני למען לא תשכח ממני. ואולי אזכה על ידי חידושי תורה שיש בו טל של תחיית המתים. לשוב בתשובה שלימה בתוך עמו ישראל. בפרט אנשים תלמידי חכמים ובינונים הדבקים ונאספים אצלי לעבודת השי"ת שיחיה אותם השי"ת בחיי עולם הנטוע בתוכנו: שהשי"ת אמר (פסוק ח) ודברתם... לעיניהם. בהכאה שייך זה הלשון. אמנם כתוב רואים את הקולות. שראו את הנשמע. שעל ידי שהקדימו נעשה לנשמע זכו לבוא למעלה מהתחלקות החושים לראות. שהוא גבוה. אף שכל המפרשים כתבו טעם החטא של מי מריבה. אך אין לנו שום השגה והרגשה בחטא זה. כי אם היו מרגישים אנחנו שום חשש חטא ח"ו. מכל שכן משה רבינו ע"ה בודאי היה מרגיש החטא ולא היה עושה. אך התורה כתבה לחטא ונתנה רשות לחכמים לפרש טעם החטא. בשיח שרפי קודש ח"ג (קעב) איתא הטעם שלא אמר לסלע שיוציא מים? יש לפרש פשוט. שמשה רבינו ע"ה היה ירא פן יענשו על זה ישראל. שהיה להם ליקח קל וחומר ומוסר השכל מהסלע. גם מפרש הנועם אלימלך בפרשת בלק שהצדיק עושה קצת עבירה לטובתם של כלל ישראל בד"ה בדרך אחר. כי יש להקשות למה נענש משה רבינו עליו השלום במי מריבה בהכותו הסלע. הלא הסכים הקב"ה על ידו דכתיב: "ויצאו מים רבים"? וכיון שעשה שלא כהוגן לא היה להסלע להוציא מים. וכי עביד רחמנא ניסא לשקרי? אלא נראה בודאי חלילה לו לאיש האלוקים. כמו שכתוב "משה איש האלהים" (דברים לג א) אלא שדרך הצדיק תמיד לחזור אחר טובות ישראל. ואף שנראה לו איזה קצת עבירה בעשותו הדבר ההוא. אך שיהיה לטובת ישראל. עושהו. ויקבל עליו אף להיות בגינהום עבורם. כי כל תשוקתו להטיבם. ומוסיף בדיבוריו הקדושים. ובאמת הצדיק יכול להמשיך השפע על ידי דיבורו הקדוש בלי שום פעולה גשמית כלל. רק שלפעמים צריך הצדיק דוקא לעשות פעולה גשמית. כי בדיבור אינו יכול לפעול כי אם לבני אדם המאמינים בזה שהצדיק יכול לפעול בדיבור. אבל אותם שאין מאמינים בזה צריך הצדיק להמשיך לו בדרך הטבע. ולזה צריך לפעולה גשמית. בדרך משל אל החולה שאינו יכול לקבל הרפואות הטובים לו מחמת שהם חריפים ביותר. וצריך לבקש לו רפואה קלה. לפי טבעו. שיהיה יכול לסבול. אף אם היה לוקח הרפואה החריפה היה יותר בריא. מה לעשות לו כיון שאינו יכול לסבול. כוונת משה רבינו עליו השלום גם כן. שסבר. אמת אם אדבר אל הסלע יהיה כרצון הבורא ברוך הוא. אבל לא אהיה יכול לפעול כי אם לאנשים צדיקים... לכך מוטב אעשה פעולה גשמית. ויהיה טוב לכולם והכל שוין בטובה. ולזה הסכים הקב"ה על ידו בראותו כוונתו הטובה מאד. ומסיים שלזה כתיב "ויצאו מים רבים" פירוש שהיו בשביל רבים. די לכולם. ובזרע קודש מרופשין זיע"א מסביר בזה הלשון: ובאמת יש כמה עניני צדיקים. יש צדיקים שפועלים בדיבור לבד. ויש צדיקים שצריכים לעשות איזה מעשה. ומשה טעה בזה שהיה סבור שצריך לעשות איזה מעשה. כי היה עניו מאד. ובאמת היה במדרגה גבוה יותר. והיה יכול לפעול בדיבור לבד. עיי"ש הדברים הנפלאים.

טויזענדער חסידים אדילן קבר פון טריסקער רבין ז"ל

אויב נעמוסען אויפן קבר פון טריסקער רבין בחפלי זיין, אז דער אויבערשטער זאל וואס שנעלער שיקען א ישועה דעם רייטשען אירענטום, וואס איז נישט אויסשטאר אויסוואהאלטען די צרות פון היסטעריעס.

דער בית-עלמין און געווען בעוואכט פון פאליציי און די לוח איז נישט גע' שטערט געווארען.

יאהרצייט פון א גרויסען רבי

ווי יערעס יאהר, איז אייך היינציהער נעמוסען קיין קעלן פון נאחמס און פון ווייט, א רייזער עולם חסידים און סתם אידען אויך דער יאהרצייט פון בעריהער פון קוואלין רבין, ר' מאטעלע סווער' ספי זצ"ל, וואס איז אויסגעפאלען דאך נעבן א צויל, די גרויסע בעוועגונג פון די פרומע אידען און די נאסען פון קעלן האט אויך זיך געווען די אלע' מייענע אויסגעקראכעניסן. ס'זענען אויך

אונזער עכסטרעם 159 №

טויזענדער יודען קומען אויפ'ן אוהל פון קוזמיר רבי ז"ל

ווי ווייט גרויס עס איז דער עקאנאמישער זורכר צווישען דער יודישער בעפעלערונג און דער ברייטער פראנצייז, קאן מען דרינגען פון דעם גרויסען וואוינערטום, וואס מען הערט לעצטנס זעהן אפ, ווען גרויסער גרופען יודען קומען זיך סתמחה ווי על קבר צוריקום, פאך, מיט יאהרען צוריק, און די איינציג זאך פון א וויכטיגליכען פראנצייזער יוד געווען דער ענין פון גירול ביים, א שידור-פראגע אדער עפעס עתגליכעס...

דאס אלץ - אפאל, היינט זענען נאך אנטיי' דע צייטען, דאס יודישע לעבען אויף דער פראנצייז' קאס בעקומען נייע פארמען, די פערשידענע שווע' דע אומשטענדער ברענגען דעם בעל-הביתשען יוד צו נאך אנדערע דאגות, וואס האבען אין פערט' ספעספאל א שייכות מיט עניני-הפרנסה, אלץ ווער' א, נעבן-וואך, אלע באמת וויכטיגע פראגען ווע' דען א ספ'ל נכדי דער זעהר שווערע און ברענגע' דער פראגע: ווי געהט'ס מען א שפיקלע בריוס און איבערזעצולעבען דעם סאך?

איז מ'עלען נעמינס זיך דער קבר פון דעם (גרויסען חסידישען רבי ר' מאטעלע סווער ז"ל, ר' מאטעלע איז געווען א זון פון טריסקער מניח, ר' אברהם, און אן-אראיאניקלע פון פאטער פון דער גשענענדיגער דינאסטיע ר' גמון ז"ל, צו זיין יאהר-צייט, וועלכער פאלט אויס ח' תמוז, קומען שטענ' יודען פיל טויזענדער חסידים און סתם יודען פון אלע עטען פון פוילען, אויך קומען אלע רביים און רבנים וואס שאפאמען פון דער שטערנדיגער-דינאסטיע. היי-יאהר האט מען גערעכענט, אז עס וועט און א קליינער עולם, ערשטשענס, ווייל דער יאהר-צייט איז אויסגעפאלען אין פרייטאג, צווייטענס, נאכט צוליב'ן קרויזס, געשעהן איז אבער פער' קעהרש: נאך קיינמאל איז נישט געווען און ריי' יונער עולם, ווי דאס יאהר, פון אומעמוס זענען זיך צונויפגעפאלען טויזענדער יודען, מען האט אויך בעמערקט פיל פארמעגליכע אידען, מען האט אויך מדיעריג און געווען צונוועהן דאס געוויין ביי די תפלות אויפ'ן אוהל פון רבין, די פערצווייטעל'

רבנים און רביים אויף דער יאָרצייט פון קוזמירער רבין ר' מאטעלע ז"ל.

צוליב דער יאהרצייט פון קוזמירער רבין ר' מאטעלע ז"ל, וועלכע פאלט אינם סאך פון דער יאהרצייט זאל אויס וואסא, ח' תמוז, זענען זיך גע- טען און היינט מריה זיך צונויפגעפאה- רען קיין קעלן, פילע רבנים און רביים פון דער טריסקער דינאסטיע, ווי אויך עטליכע הונדערט חסידים פון אלע עקען פוילען און זאגאר פון אויסלאנד. ס'איז זעהר געוואונען, אז די קהלה

טויזענטער חסידים זיך צונויפגעפאהרען קיין קעלן אויף דער יאהרצייט פון קוזמירער רבין ז"ל.

אויף דער יאהרצייט פון קוזמירער רבין ר' מאטעלע ז"ל, האט איז אויס- געשאלען דעם פארנאמענעם וואסא ח' תמוז, זענען זיך צונויפגעפאהרען פילע רבנים און רביים פון דער טריסקער דינאסטיע, ווי אויך אנשי'על פסלי- סע וויזענדער חסידים פון אלע עקען פוילען.

דער געדאנג אין אוהל איז געווען אנצונויפבויערער, די יודישע צרות איז געווען צו דערקענען טובה איהאלט פון די געבעטען און פון די הארציי- סנדרע יללה פון די טויזענדער יודען וועלכע זענען קיין נישט אויסשטאר אויסוואהאלטען די פערשידענע יודען און פוילען.

טויזענדער יודען קומען אויפ'ן אוהל פון קוזמירער רבי'ן איז קעלן

אויף א שפיקלע וואס פון שפארט. אויך אויפ'ן קבר פון רבין ר' מאטעלע ז"ל, וועלכע פאלט נעבן א צויל, די גרויסע בעוועגונג פון די פרומע אידען און די נאסען פון קעלן האט אויך זיך געווען די אלע' מייענע אויסגעקראכעניסן. ס'זענען אויך

ווען פון דער קעלנערער פראנצייז, זיי זענען נישט אזוי אויבגעקעמפערט און רעפליקט, ווי די אלע' דערע חסידים פון די פוילישע רבי'שע אויפן, און דערפאר פאקען, ווען זיי קומען צום רבין, אדער נאך אויף א יאהרצייט, נעמען זיי אויס אלע וועג' סאגען און ביסערנישען פון הארצען און בעפען מיט די עהליכסטע און פרייטסטע געבעטען א הילף צו זייער פערצווייטעלען און פערצווייטעלען ל'א' ג'.

אויפ'ן וועג צום קעלנער בית - עולם, איז אין סאך פון דער יאהרצייט געווען א לעבנדיגער בעקענען, דא האט מען געקאמפ'ט ווערען, ווי ווייט דער ללות הקייט צווישן די נעדיגעסטע מאסען פון דער יודישער בעפעלערונג אין די קליינע שטעטעס. דער אלע ספעס זענען געקומען צונויפ, זאגט עס

כיצד מוכיחין?

עלון מס' 31

הכלב החכם

האוטובוס עצר. ירד הכלב עם המצרכים בפיו וצעד במדרגה, בעוד הקצב ממשיך לעקוב אחריו. לאחר מכן הכלב הגיע אל אחד הבתים, פנה אל השביל, הגיע אל המדרגה שבכניסה והניח את סל הקניות על המדרגה. הכלב רץ לעבר הבית וזרק עצמו אל הדלת הראשית. לא נשמעה שום תגובה מבפנים. חזר הכלב אל השביל, קפץ מעל קיר צר, הקיף את הגינה והגיע אל חלון. הוא היכה בראשו על החלון מספר פעמים. בעוד הקצב מחכה, פתח אדם גדול ממדים את הדלת והחל להכות את הכלב. הוא בעט בכלב, היכה באגרופיו וקילל אותו. מיד רץ הקצב ועצר אותו: "למען השם, מה אתה עושה? הרי הכלב הזה גאון!!!" ענה הלה: "לזה אתה קורא חכם? זו הפעם השנייה שהכלב הטיפש הזה שכח את המפתחות שלו".

מוסר השכל: יש אנשים שלעולם לא מרוצים ממה שבניהם ותלמידיהם יעשו או ישיגו. הסתכלו עליהם במבט נכון ותתחילו להעריך מה שיש בהם. בעבודה-תעריכו את אלה שעובדים תחתכם. בזוגיות-תעריכו את בן/בת הזוג. במשפחה-תעריכו את ההורים גם אם הם לא התייחסו אליכם כמו שרציתם; בהורות: תעריכו את הילדים גם אם לא עמדו בציפיותיכם. בחברות- תעריכו את חבריכם גם אם הם לא עשו מה שרציתם. ומה לגבי עצמכם? תעריכו את מה שאתם ואת מי שאתם. מיותר לשאוף להיות מישהו שאינו אתם. פשוט תהיו אתם!
(מתוך ליקוטי שמואל, אייזיקוביץ')

מסופר על קצב אחד, ששמר על חנותו, והיה מופתע מאוד כאשר ראה כלב נכנס פנימה אל תוך החנות. הקצב ניסה להבריח את הכלב בכל מיני דרכים, אך הכלב חזר שוב לחנות. לאחר כמה נסיונות כאלה, התקרב הקצב אל הכלב וגילה לתדהמתו פתק בפי הכלב. בפתק היה כתוב: "אתה יכול להכין לי בבקשה 12 נקניקיות וצלע אחת של טלה? הכסף נמצא בפיו של הכלב". הקצב הסתכל פנימה אל תוך פי הכלב, ואכן היה שם שטר של 10 דולר. הוא לקח את הכסף והניח את הנקניקיות וצלע הטלה בשקית ונתנה בפי הכלב. הקצב היה כה מלא התפעלות, שהחליט לעקוב אחר הכלב.

הלך הכלב לדרכו, ואחריו הקצב. לאחר זמן מה הגיעו למפגש מסילת רכבת. הכלב הניח את השקית על הרצפה, לחץ על הכפתור שבצד הכביש וחיכה עם השקית שוב בפיו. כאשר הרמזור התחלף לירוק חצה הכלב את הכביש, ואחריו הקצב. לאחר כמה דקות הגיע הכלב אל תחנת אוטובוס והסתכל על לוחות הזמנים. בשלב זה הקצב היה מלא התפעלות והערצה. הכלב בדק את לוחות הזמנים ולאחר מכן התיישב באחד המושבים בתחנה. כאשר הגיע אוטובוס, הלך הכלב קדימה, הסתכל על מספר הקו ועלה לאוטובוס. בשלב זה נשאר הקצב פעור פה. הוא המשיך לעקוב אחר הכלב ועלה לאוטובוס. לאחר מס' דקות הכלב קם, הלך לעבר הדלת הקדמית, עמד על שתי רגליו האחוריות ולחץ על הפעמון.

להמשך קיומו של העלון, למי שמכיר בערכו וחשיבותו,
מתקבלות תרומות לע"ג, או לשמחות וכדו'

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

הרב דוד קראנגלאס זצ"ל

הגאון הצדיק רבי דוד קראנגלאס זצ"ל כיהן כמשגיח ור"מ בישיבת נר ישראל שבבולטימור.

פעם הבחין באחת מבנות משפחתו שציפרניה היו ארוכות מידי. הוא העדיף לא להעיר לה ישירות.

כשהגיעה השבת בה קראו את פרשת כי תצא, אמר לה: הרי את חכמה ומלומדת! תלמדי את פרשתנו עם פירושו של רש"י!

אותה בת למדה את הפרשה עם פירוש רש"י, וכשסיימה את פרשיית אשת יפת תואר מיד הבינה את הרמז.

סיפר אחד מתלמידיו: הוא היה רגיל לעבוד על כל מידה טובה במשך שנה שלמה כדי לרכוש את המידה ולאמצה בשלימות!

למרות שהנהגתו בדרך כלל הייתה מעוררת יראת כבוד, מכל מקום בשיעוריו הייתה אוירה נינוחה. דעתו הייתה שאוירה כזו תורמת רבות ללימוד.

שנה אחת האוירה בשיעורו נעשתה רפויה יתר על המידה, עד שהיו בחורים שעישנו באמצע השיעור.

אמר אז רבי דוד: אם בשנה זו לא הייתי עובד על מידת הסבלנות, כבר הייתי מוכיח אותם כמו שצריך...

מדברי הרה"ג שלמה קורח זצ"ל רבה של

בני ברק, בספר "תהלל"

חינוך הילדים נמשל לאפיית פת בתנור - ככל שהתנור יהיה יותר חם, כך הפת תהיה אפויה היטב ומראה יהיה משובח. והנמשל, ככל שבבית יהיה יותר חום של יראת שמים, אמת ואהבת תורה, בהתאם לכך יצאו הילדים.

[אמר העורך: לעניות דעתי ניתן להוסיף שהחמימות והתחושה הטובה של הילד בביתו, תגן עליו מרוחות זרות המנשבות בחוץ. י.ח.ב.]

כבר דרשתי בפני ציבור - כל קלקול של הילדים, יחפשו ההורים את המקור בטעויות שלהם עצמם.

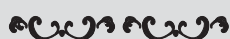
אם הילד זקוק לכסף והוריו קמצנים, הילד יקלוט שהכסף הוא ערך עליון בסדר העדיפויות. וזו רק דוגמא אחת.

לא למתוח עליו ביקורת בפני אחרים וכל שכן בפני חבריו, ויש לזכור כי גם לו יש כבוד עצמי, ושבירתו תוביל לנזק והתמרדות, חלילה.

יחנכם בנועם. ואם הוכרח לתת מכה, יעשה זאת ברחמים.

כל הגערות ודרישות והענשה ילוו מיד בנימוק והסבר. חכמת חיים ויסוד בחינוך, שאפילו אם יש בסמכותך לדרוש או לצוות, הנכון יהיה לבקש ולהסביר.

הורים שטעו בשיקול הדעת וכל שכן בענישה, אל יבושו לבקש סליחה מהבן. הוא יראה לפניו אנשי אמת.

אשמח לשמוע רעיונות והצעות ייעול - הכל יתקבל בברכה.

ישראל חיים בלומנטל.

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

נתרם על ידי ידיד נאמן לזיכוי הרבים

מאור יוסף

גליון שבועי לע"נ מו"א חזקיה יוסף חיים בן שרה ברכה
פרשת חקת גיליון 251

מאור יוסף

לע"נ מו"א
חזקיה יוסף חיים
בן שרה ברכה

מימתק לשולחן שבת

הסוללה נגמרת לאט לאט

וכל כלי פתוח אשר אין צמיד פתיל עליו טמא הוא.
אפשר לרמוז כידוע על פיו של האדם שאם אין עליו צמיד פתיל, דהיינו שאינו מצמיד את שפתיו ולשונו אלא מדבר מה שבא לו ואין שבא לו - גם אם זה לשון הרע או ניבול פה - אזי התורה מעידה עליו "טמא הוא". ורמזו על זה את המשנה 'בית של כבוד היה בבית המקדש. מצאו נעול - בידוע שיש שם אדם. מצאו פתוח - הידוע שאין שם אדם' (לפי הפשט זה בית הכסא) (תמיד פ"א מ"א).

כלומר, אם פיו של האדם פתוח בלי מחסומים, ומדבר ככל העולם על רוחו - אזי ידוע שזה לא אדם. ואם מצאו פה נעול, כשהאדם שוקל כל מילה - סימן שזה אדם. וכבר אמר הפסוק "מצרף לכסף וכור לזהב איש לפי מהללו". אם אנו רוצים לדעת מיהו זה ואיזהו - נראה את מי הוא מהלל ומשבח. אם את גדולי ישראל, סימן שהוא גם צדיק. ואם דיבורו בענייני פוליטיקה ומדבר רק בהבלים שלהם - הוא גם לא רחוק מהם. והמשנה באבות (פ"ג מ"ז) אומרת "נדרים סייג לפרישות, מעשרות סייג לעושר וכו', סייג לחכמה שתיקה".

הקשה הרב הגאון הרב אלבז שליט"א, שלכאורה כיוון שאמר "נדרים סייג לפרישות" וכו', היה צריך לומר "שתיקה סייג לחכמה". ולמה שינה לשונות? והסביר הרב שנדרים הם סייג להיות פרוש, אבל אפשר להיות פרוש גם בלי נדרים, ואפשר להיות עשיר גם בלא מעשרות, אבל חכמה לא קונים בלא שתיקה. והחיד"א כותב שכל מילה של חול שהאדם מדבר - מוציאה מילה של קודש. וכן ידוע שכל אדם מקבל אוצר של מילים ("טוקמן"...) וכשאותו אוצר נגמר - גם הוא נגמר. וזה נרמז בפסוק "נפשי יצאה בדברו" (שה"ש פ"ה, פ"ה), שבכל דיבור שהאדם מדבר - הסוללה נחלשת. ויש גם סימנים לפני שהסוללה נגמרת, אם זה שיער לבן, קמטים ועוד.

מובא במסכת חגיגה (ג') מעשה בשני תלמידים אילמים שלמדו בשיבה של רבי יהודה הנשיא לוי, והקשיבו כל הזמן לדרשותיו ולשיעוריו של רבינו הקדוש. והרב - כאב לבו עליהם שהם כאלה מתמידים בתורה, ומצד שני אילמים. וביקש עליהם רחמים מלפני הקב"ה, שהוא רופא כל בשר ומפליא לעשות. תפילתו התקבלה, ונפתח פיהם של התלמידים, ונתגלה שאת כל ההלכות והספרא והספרי ואת כל הש"ס הם ידעו. כיוון שהם לא דיברו דברי חולין - לא שכחו שום מילה של קודש. ומובא בספרים הקדושים שהם היו גלגול של אלדד ומידד, שהתנבאו שמשנה רבינו לא יכנס לארץ אלא יהושע, ולכן באו שוב בגלגול ונעשו אילמים.

והדר נרמז במאמר חז"ל, "מילה בסלע שתיקה בתרי". שמשנה רבינו היכה בסלע ולא דיבר מילה - ועל זה נתנבאו אלדד ומידד את נבואתם. נעשה שתיקה בתרי, שזה הם. ולהבדיל, לפני המון שנים אחד הנשיאים בחוץ לארץ היה ידוע כפיקח וחכם גדול היוצא מגדר הרגיל. ויותר מהכל היה רגיל בשתיקה, ולא דיבר כמעט בכלל. פעם הייתה מסיבה גדולה, וגם הוא היה נוכח שם. התערבה אחת השרות החשובות עם חברתה שהיא תצליח להוציא ממנו שלוש מילים. התקרבה לשולחנו ואמרה "נכון שתסכים לדבר שלוש מילים כדי שלא אפסיד בהתערבות שלי?". והוא ענה לה "טעית, גבירתי".

למה ירדתי בגלגול

ויקחו אליך פרה אדומה וגו'.

פירש רש"י, לעולם היא נקראת על שם משה רבינו. ולפי המבואר שפרה אדומה באה לכפר על חטא העגל, הדבר מובן. שהרי הגמרא אמרה (ברכות י') "כל התולה בזכות עצמו - תולין לו בזכות אחרים. וכל התולה בזכות אחרים - תולין לו בזכות עצמו". שהרי כשמשנה רבינו, כשבא לבקש מחילה על ישראל בעבור חטא העגל, לא אמר בזכותו אלא "עשה למען אברהם, יצחק ויעקב". אמר לו הקב"ה "אני מוחל להם בזכותך", שנאמר "לולא משה בחירו עמד לפניו להשיב חמתו מהשחית" (תהלים ק"ו כ"ג). וכן כאן, שהפרה אדומה שבאה לכפר על העגל תקרא תמיד על שמך, כי על ידיך באה הכפרה.

אחרי שאמר הקב"ה למשה אחרי חטא העגל "הרף ממני ואשמידם, ואעשה אותך לגוי גדול" (דברים ט', י"ד). ענה לו משה "תהיה לי בושת פנים מאבותיי", שביקש על עצמו ולא ביקש על בני ישראל. אפשר לפרש על פי הבן איש חי זיע"א, שאמר שאבותיו של האדם נקראים הגלגולים הקודמים שלו. זו הכוונה בוודאי, שאומרים "אבל חטאנו אנחנו ואבותינו", שאלה גלגוליו הקודמים.

והרי ידוע שמשנה רבינו היה גלגול של נח. כיוון שנח לא ביקש רחמים על דורו, בא משה רבינו לתקן זאת. ואמר משה לקב"ה 'הרי הורדת אותי בגלגול בטענה שלא ביקשתי רחמים על דורי. ואם הייתי מבקש, היית מרחם עליהם? הנה, עכשיו אני מבקש ומתחנן. ואם אין אתה מוחל לי - יש לי בושת פנים מאבותיי, שזה נח. שגם כשאני מבקש רחמים אני לא נענה - אזי למה ירדתי שוב בגלגול?'. ועל זה אמר ה' "סלחתי כדברך".

קניית צריחת מקסון

הלכה שמועה-הרב יוסף נח סבון
עלע"ח עמ"ל

המנוף של ר' רפאל

השאלה והתשובה-הרב יוסף נח סבון

השיבוץ העליון מוקדש

הזוכה שסירב לשלם

הלכה שמועה-הרב יוסף נח סבון

כשרות במלונות

השאלה והתשובה-הרב יוסף נח סבון

לרפואת ארן בן נעמה, אוריין סמדרה, אלישע בן רות.

סיפור לשיבת

המנוף של ר' רפאל

"תשמע הרב לוי, אני לא חצוף, אבל זו הפעם הראשונה בחיי שמשתיקים אותי ועוד בחוסר נימוס שכזה. או קי, אני מסמן לאליוק "תאסוף את התוף, עוברים למחלקת הילדים, שם בודאי ירקדו סביבנו".

"לפתע יוצא מאחד החדרים רופא עם מבטא אמריקני ומסמן לי "בוא בוא, בוא חברצ'יק, יש פה מצוה גדולה". אני ואליוק נכנסים לחדר, ובתוכו אשר חולנית כבת 60 מחוסרת הכרה מחוברת למכשירים המבהילים האלה, עם כל מיני מכונות שרושמות פעימות לב, לחץ דם, נשימות, והכל. השעונים הדיגיטליים מסמנים אפס, אין דופק, אין לחץ דם, אני קצת מבין ברישומים הללו, הרופא לא צריך להסביר לי שהיא גוססת, אני יודע לבד.

"תשיר לה, תשיר לה בבקשה, האשה הזו במצב סופני היא מחוסרת הכרה שלושה ימים", מספר לי הרופא "היא הרבה זמן אצלנו במחלקה וכל הזמן שמעה מוסיקה חסידית... אני יודע שהנשמה שלה שומעת, תעשה מצווה".

"ליד האשה יושבות שתי בנותיה ממרות בכי. נכנסתי להלם, מה אשיר, איזה שיר אשיר, הרגשתי מחנק... לא הייתי מוכן לעמוד מול סצינה מרעידה שכזו... עצמתי את עיני וחשבתי מה לשיר.. איך יוצאים מזה... היא גוססת".

"רחם, רחם נא ה' אלוקיני רחם..."

"בלי גיטרה, בלי תוף, עם עיניים עצומות וראש מוטה השמימה, שרתי מהחדר האחרון והכי עמוק בלב. שר, אך ליבי מתפלל "אבא שבשמים את הבאת אותי לשיר לבת גוססת שלך, אז אנה שהשירה שלי תעשה רושם. "רחם, נא, רחם על עמך... על בתך... על ילדיך..." שר ובוכה. שתי הבנות, שלוש אחיות כולל זו חמורת-הסבר, והרופא האמריקני מתיישבים פעורי פה ומקשיבים לי.

"תראה הרב לוי, אני לא מיסטיקן, ואין לי חברים מלאכים, אני יהודי פשוט עם גיטרה... אבל לפתע נרשמות תנודות במכשירים בוופ, בוופ, בוופ, סימנים יפים מכיוון הלב. הוא מתחיל לפעום. "יופי, יופי" הד"ר מתרגש. "תשיר תשיר, אני לא מאמין! הצבע חוזר לה לפנים, תשיר בחורצ'יק" ואני שר, יותר נכון מתפלל... והנה היא פוקחת עיניים, הצבע חוזר לה לפנים.. "תודה לך, תודה לך", היא לוחשת לעברי, זה הספיק לי, נמלטתי משם במהירות, ונתתי לצוות הרפואי לעשות את שלו. "בחצות לילה הרמתי טלפון למחלקה ושאלתי "הגב" היא, הסופנית, מה שלומה?" "הו הו" שמחה האחות "היא חזרה להכרה צלולה מרגישה מצוין ברוך השם, תרשה לי לנחש, אתה הזמר...?".

"כן, אני הזמר... למחרת בבוקר עליתי על אוטובוס לכיוון תל אביב לצורך מלאכתי הרגילה, ושקעתי במחשבות ושאלות, כמו כל יהודי טוב שחייב לשאול את עצמו ולעשות חשבון נפש. רגע רפאל, אני חוכך בדעתי, אתה באמת משתדל לעשות שמח לאנשים בעיקר בבתי חולים, אבל מי אמר לך, מי רמז לך שהקב"ה מרוצה מכך? אולי אתה פשוט נהנה מתשומת-הלב שאתה מקבל שם? אולי אתה פשוט נהנה לשיר וטוב לך שיש לך קליינטים בעל - כורחם, שעקב מחלתם אין להם לאן לברוח? כך אני חושב, והאופי האופטימי שלי קצת נחרד ומזועזע מן החששות הללו... ואז אני מעיף מבט לשמים ולוחש: "אנא אבא שבשמים מלך מלכי המלכים, תן לי סימן, תן לי אות, שלח לי איתות ברור שאתה מרוצה ממני, אבל עכשיו, אני רוצה עכשיו, אני מבקש עכשיו איתות, סימן. אני לא יכול לחיות עם הספיקות הללו..."

"הרב לוי, אתה לא תאמין, האוטובוס נעצר מול הצומת, ולצידו השמאלי, נעמדת משאית ענק ועליה מנוף גדול מימדים עליו רשום באותיות קידוש לבנה "רחמים רפאל ובניו, מנופים של שמחה בע"מ".

"פקק תנועה בצומת עקב תקלה ברמזורים. 10 דקות עיני קוראות שוב ושוב! ולא מאמינות "רחמים רפאל ובניו - מנופים של שמחה בע"מ", ריבונו של עולם, אין לי בן דוד או בן משפחה אחר שעוסק במנופים... ואם שלחת לי את המשאית המדהימה הזו עם המנוף, בתזמון הזה, אין לי ספק שאתה מרוצה, מרוצה מאד שאני מניף את בניך בשמחה של מצווה לא עם מנוף, עם גיטרה".

את!!! אח!!! יש מעט מאד אנשים בעולם שהקב"ה חנן אותם במשקפים ורודות וצלולות מבט. מה זה וורודות? כל כך ורוד שגם אם יורד גשם שחור - חלילה וחס - הם מסוגלים בעוצמת האופטימיות המפעפעת מתוכם, לראות רחוק, לראות שקוף. גם אם נניח היו מעמידים אותם מול הנילוס האדום ממכת דם המפורסמת, באמצעות משקפיהם הם היו מבחינים בזן האלמוגים המשתקפים מן המים הצלולים. לא יאומן, פשוט כך.

איך הם עושים את זה? לא ברור. האם זו רק מתנה משמים? או אולי בעצם לא אחד מאיתנו נולד עם משקפים מיוחדות שכאלה, אלא שעכירות המוחין עקב רדיפת הממון והכבוד, השחירו עד לבלי הכר את העדשות.

"הקב"ה ברא את האדם ישר", הסביר לי תלמיד חכם אחד "אבל מן הרגע שהוא התחיל לעשות חשבונות רבים, הוא קילקל לעצמו את המבט הוורוד על החיים, והפך לחשדן, לנירגן, לטיפוס שאינו שמח מן החיים וארועיהם השופכים, ולכן נרסו לו המשקפיים האדירות שהוא נולד עמהם". מעניין. בואו נניח לפתיח הוורוד הזה, ונפנה מבטנו לר' רפאל רחמים היקר, שעד היום לא ברור מה שמו הפרטי רפאל, או אולי רחמים, ואותו מסתורין חל על זיהוי שם משפחתו, רחמים או אולי רפאל. אך מה לנו לבחוש בענין צדדי שכזה, רק נצמיח כאן במרוצת הכתיבה את הנתון הנפלא, שלר' רפאל רחמים היו משקפיים מן הסוג החיובי שהוזכר כאן.

מעולם, אבל מעולם, הוא לא מצא ולו קורט של חובה כלפי מצב זה או אחר, ועיניו לא זכו מעולם להבחין בגיבנת או עקמת על גבו של אדם זה או אחר. ליהודי האופטימי הזה נולדו 10 ילדים כ"י, שנכנסו לקלחת חייהם עם החזון הנהדר הנ"ל, של ראייה ומחשבה טובה כלפי כל אדם וכל מצב. הלוואי עלינו.

רצתה ההשגחה העליונה וצירפה למיודענו גם כשרון מוסיקלי משובב נפש.

ר' רפאל היה נגן מרגש, הפורט על מיתרי הגיטרה כשכל אצבעותיו אומרות שירה, ופיו מסלסל פיוטים ומזמורים מקוריים המרטיטים נימים תבויים ונסתרים, הקשורים קשר הדוק אך סמוי, לעורק הראשי היוצא מכסא הכבוד, עד לעולמינו הסוער.

כמי שהכיר בכשרונו המסחרר, החליט ר' רפאל להפוך את הניגונים באולמי החתונות לעניין טפל, ולמקד את עצמו בלשמח ילדים ואנשים חולים, השוכנים להם בעל כורחם בבתי המבריאים הפזורים להם ברחבי ארצנו. לפחות פעמיים שלוש בשבוע הוא מושיב לידו את אליוקו המתופף עם הדרבוקה, כלצידם מערכת הגברה מיושנת עם רמקול די ותיק, אך שופע אופטימיות מוסיקלית, כבעליו.

סובב לו רפאל בין המחלקות, וכובש בקולו החם את המאזינים. "שירים כבקשתך" זו היתה התוכנית העיקרית שלו. "רק תבקשו שיר, ואני מקדיש לכם אותו" שיעשע את הילדים.

הסגל הרפואי חבב את ידידו המתוק, ונתן לו את מלוא המרחב לשמח לשיר ולהריקיד ילדים ומבוגרים, ובעיקר להוסיף ניצוץ חיים נוסף בכאלה שה' ישמור - איבדו אותו. "אני נוהג לומר לחולים ששמחה ושירה הם בריאות. אז שירו ותשמחו".

ועכשיו, ברשותכם אני מעביר את המקרופון לידי עמיתי ר' רפאל רחמים, בכבוד. "ובכן הרב לוי, כפי שסיפרת לקוראין היקרים, ממוש חיי הוא הביקור בבתי החולים. והנה ערב אחד לאחר יום עבודה מפרך במקצוע אחר בו אני עוסק, אספתי את אליוקו עם התוף, ונסענו למחלקה חדשה באחד מבתי החולים בצפון.

"הסגל הרפואי לא הכיר אותי. אני מתמקם בלובי המחלקה הקרדיאולוגית, מחבר את הרמקול, אליוקו מותח את כובע המצחיה שלו ומתופף קלות. אני מרטיב את הפיאות ולוגם לגימה אחרונה מן הקפה, לחיצה קטנה על מיתרי הדו-רה-מי, ו"שבחי ירושלים" את ה" בוקע חזק מגרוני ומרעיד את היולונות של מכונות השרד של שרי הממשלה, 200 קילומטר מפה.

"הלו, הלו, תפסיק להרעיש כאן" צועקת לעברי אחות קשוחה וחמורת סבר. אתה מפחיד פה את החולים! יש פה גם כאלה שמצבם קשה מאד... תפסיק תפסיק! אין הגעת לכאן בכלל!!?"

הלכה שיבועית

ע"פ פסקיו של מרן הגר"ע יוסף קא"ל

טלית של קטן שלא הגיע למצוות, אסור להתיר הציציות ממנה שלא על מנת ליתנם בבגד אחר.

ברכה על הנחת תפילין

קטן שיודע לשמור גופו בטהרה מברך על מצות הנחת התפילין, אף על פי שעדיין לא הגיע ל"ג שנה ויום אחד, שכל המצוות מברכים עליהן עובר לעשייתן, וכמו שמחנכים את הקטן לברך על ספירת העומר ועל נטילת לולב, ולהתעטף בציצית, כן מחנכים אותו לברך כשמניח תפילין.

להניח לקטן תפילין של גדול

קטן רשאי להניח תפילין של גדול, ואין בזה משום הורדה מקדושה חמורה לקדושה קלה, אף שהגדול מקיים בהם מצות עשה מהתורה, ואילו הקטן אינו מקיים בהם אלא מצות חינוך בלבד.

-לרכישת הספר ידי כהן הלכות
קמץ 052-764-4642

החיור השיבועי

האוכל המגיע לשיבות, מגיע כגוש, כמו פתיתים. הטבח מכה בפטיש. אם הגוש מתפורר, אלו פתיתים. אם הוא לא מתפורר, כנראה זהו קוגל. אתה מחליט, מהו האוכל הזה....

על ידי

בעקבות העלייה במחירי החלב הותר לבכות על חלב שנשפך.

אחד סיפר לחברו שיש לו מידה בנעל פחות חצי מידה ממה שהוא צריך. ענה לו חברו: נו... לי יש שתי מדות פחות. אז שאל אותו חברו למה? ענה לו. לי יש הרבה צרות בבית. אז לכן ההנאה היחידה שיש לי. שכל יום בערב אני מוציא את הנעל הצרה מהרגל ועושה אהאהה... איזה שחרור.....

שאלות ותשובות

הרב דוד טהרני שליט"א

ברוב ככל המלונות בחוץ לארץ הדלתות נפתחות ע"י כרטיס פלסטיק המפעיל מערכת חשמלית, כך שפעולת הפתיחה של דלת החדר בשבת היא אסורה. וגם פתיחת הדלת ע"י גוי עבור הישראל כאשר אין דרך לפתוח באמצעות מפתח היא בעייתית ושנויה במחלוקת הפוסקים. גם הדלתות הראשיות גם נפתחות בעזרת עין אלקטרונית ועוד, במלון מותקנים חיישנים שמפעילים את מערכת ההדחה בשירותים ומספקים מים חמים למקלחות תוך כדי בישולם בשבת, וכניסת מים קרים לדוודים בזמן הוצאת מים חמים מהברזים. וגם הברזים עצמם הינם מצוידים בעין אלקטרונית ונפתחים כאשר היד מונחת מתחת לברז.

מערכות חימום המים מיניבריים או מכשירים לייצור קרח, כולם אסורים בשימוש בשבת ללא אישור של מכון מוסמך שהתקין פתרון להיתר לשימוש בשבת. שבלעדיו יעבור המשתמש באיסור הבערה ובישול מים, ו/או הפעלת המדחס והמכשיר תוך כדי השתמשותו במכשיר.

אוכלים רק דגים! לא אחת שמעתי מאנשים שיוצאים לטיול בחו"ל, שענו לשאלתי איך אתה מסתדר עם האוכל, ענו לי אנחנו אוכלים רק דגים, ואין בזה בעיה, והם מתירים לעצמם להכנס למסעדות דגים של גויים ולהזמין דג על האש ולאכול שם. הנה ראשית גם בדגים יש איסור בישולי גויים, דהיינו גם אם הרשת חדשה וצלה הגוי דג על הרשת נאסר הדג באכילה. בפועל הרשת היא משומשת וגם אם היא מיוחדת רק לדגים, הרי היא בלועה מאיסור בישולי גויים [ובמסעדה שמבשלת תדיר אין אומרים שתם כלים אינם בני יומן כידוע. וכמ"ש הפר"ח (או"ח סי' תמו ס"ה) בשם הר"ן (ע"ז יד. מדפי הר"ף ד"ה פת) דבדבר שתשמישו תדיר חיישני לבן יומן, ושכן דעת הרמב"ן (ע"ז לה): ובבין ישראל לעמים (תערובות, פי"ט סט"ו) הארכת]. ועל פי רוב צלו על הרשת גם בשר והיא מלוכלכת בנבילות וטריפות, ומעט האש שמחממים אותה לפני הצליה אינו בגדר ליבון, ובעין רואים שומן יבש. ולכן גם אם יעטפו את הדג בנייר כסף כיון שנוגע השומן מהחוץ יאסור את הדג. המשך יבוא בשבוע הבא בע"ה.

המשך לתשובה בגיליונות שעברו, בעניין הנופשים במלונות -

רבים נופשים בחוץ לארץ בבתי מלון אשר לקראת בין הזמנים עומדים תחת כשרות של רב פלוני או אלמוני. בשונה מהכשרת הכלים לפסח או מבשר לחלב, הכשרת כלים שבלעו איסור בוודאי הוא חמור יותר, ראשית נקיון הכלים שהוא דבר קשה ביותר, כי כלי שאינו נקי לחלוטין ללא חלודה וללא לכלוך אי אפשר להגעילו. בנוסף מערכות חשמליות כמחבתות ותנורי בישול ותנורי אפיה שהם בלועים איסור, חלקם לא ניתן להכשיר ע"י מילוי מים על גדותיהם, ובכל מקרה המכסה של הסיירים והמחבתות טעונים גם הם הגעלה, וזה דבר שלא ניתן לביצוע בפועל. בנוסף מערכות קיטור משותפות לכשר ולטרף או לבשר ולחלב דבר שאוסר את המאכלים כידוע.

חומרי הגלם אשר בארץ ישראל נמצאים תחת כשרות, שם הם דבר שאינו בנמצא, בשר וחלב ולחם וגבינות שימורים ושאר המוצרים שהמטבח הביתי מורכב מהם, כולם טעונים כשרות מהודרת, ורוב ככל הכשרויות הפרטיות אינם לוקחים עמיהם מכולה (קונטר) של חומרי גלם מהארץ אל בית המלון בחו"ל, בכדי שיהיה לטבחים מה לבשל.

כח אדם של עובדים יהודים בחוץ לארץ הוא מן הדברים הקשים ביותר, ולכן רוב ככל המלונות בחו"ל גם העומדים תחת כשרות אינם מקפידים על בישול ישראל כדעת מר"ן השו"ע אלא כדעת הרמ"א. והספרדים ובני עדות המזרח מנועים מלאכול במקומות אלו. ובתנורים אשר בפתיחת הדלת נכבה התנור לחלוטין, גם בני אשכנז מנועים מלאכול את המאכלים, כיון שהדלקת האש של המשגיח בטלה בפתיחת דלת התנור. בנוסף מטבע הדברים כאשר יש רק משגיח נכנס ויוצא לדליק את האש, גם רמת הכשרות במטבח רופפת כשטיפת ירק עלים ובהכנסת חומרי גלם שונים אל המאכל כאשר אין עין פקוחה עליהם.

אחת שיאלתי

מאוצרותיו של הרה"ג יצחק זילברשטיין

לקוח מתוך סדרת הספרים "אחת שאלתי" מאת המחבר הרב ארז חזני

הזכה פֶּסַח לְעָלָם

פֶּאָר חֶשְׁבוֹן (במדבר כ"א, כ"ז). באו אַחֲשָׁב חֶשְׁבוֹנִי שֶׁל עוֹלָם: הַפֶּסֶח מֵאָז פֶּגַע שְׁכָרָה, וְשָׁכַר עֲבָרָה כְּנֶגֶד הַפֶּסֶחָה (ב"ב ע"ח).

השאלה המעניינת שלפנינו התעוררה בעקבות עריכת הגרלה גדולה באחד ממוסדות הפוסקים. עורכי הגרלה הכריזו, שכל התורם סכום של 360 ש"ח נכנס להגרלת ענק על דירת 'דופלקס' מפארת בעיר הקדש טבריה, שממנה נשקף נוף לכנרת! בבוא העת נערכה ההגרלה במעמד ראשי המוסד ומנהליו, ושמו של ראובן עלה בגורל. עורכי ההגרלה בִּדְקוּ מִי הָאִישׁ, כְּדִי שִׁיזְכְּלוּ לְבִשֵׁר לוֹ אֶת הַבְּשׂוּרָה

המרינינה אודות זכייתו. אלא, שאז הברר, שאותו ראובן לא שלם על פרטי ההגרלה במזמן אלא בכרטיס אשראי, ולמעשה הכסף לא העבר לחשבון המוסד, כפי הנראה מחמת תקלה טכנית בלשהי, ונמצא שהאיש עדין לא תרם בפעל מאומה.

החלט להודיע לראובן על דבר זכייתו בגורל, ועם זאת לבקשו להעביר בצורה אחרת את תשלום תרומתו. הפקיד התקשר אל הזוכה (הכמעט) מאשר,

ועוד טרם אחל לו 'מזל טוב' והודיעו על הזכיה הגדולה, פתח וספר על התקלה שארעה בהעברת התשלום...

למרבה התדהמה, קטע האיש שמעבר לקו את דברי הפקיד, והודיע באופן נחרץ: "אם התשלום לא עבר, פנראה זה משמים... איני מעבין לתרם! סלח לי, אני ממהר מאוד, היה שלום!" עוד לפני שהספיק הפקיד להגיב, נמתח 'הזוכה' את השיחה...

תשובה נראה שאין תקף להודעת ראובן שאינו מעבין לתרם, כי אמירה זו נובעת מחמת טעות, שהרי אלו ידע שהוא כבר זכה בדירה המפארת, ודאי שהיה מוכן לתרם אפלו סכום כפול ומכפל ממה שהתחייב. ובפרט שפך מטל עליו לעשות על פי צווי התורה: "מוצא שפתיך תשמר ועשית כאשר נדרת לה' אלקיך נדבה אשר דברת בפיו" (דברים כ"ג, כ"ד). והלכה בידינו, שהאומר שיתן לצדקה סכום מסוים, אמירתו חשובה כנדר, ואינו יכול לחזור בו, ומחייבים אותו לקיים את נדרו (שו"ע יו"ד סי' רנ"ח). ולכן יש להודיע לראובן כי הוא הזוכה בהגרלה וכי עליו להעביר את תרומתו.

סבה נוספת להעניק לראובן את הזכיה היא משום שבזמננו מקבל שכאשר אדם משלם עבור זכות להשתתף בהגרלה, ומכנס לרשימת משתתפי ההגרלה - חל כאן מקח גמור. וגם אם לא קבל לידיו פרטי הגרלה וקנאו, אלא הביע את רצונו לתרם ומסר את פרטי האשראי שלו, ואז היינו את שמו במחשב כאחד מהזכאים להשתתף בהגרלה על הזכיה בדירה, בכך כבר קנה את הזכות להשתתפות עוד טרם אחל לו 'מזל טוב' והודיעו על הזכיה הגדולה, פתח וספר על התקלה שארעה בהעברת התשלום...

למרבה התדהמה, קטע האיש שמעבר לקו את דברי הפקיד, והודיע באופן נחרץ: "אם התשלום לא עבר, פנראה זה משמים... איני מעבין לתרם! סלח לי, אני ממהר מאוד, היה שלום!" עוד לפני שהספיק הפקיד להגיב, נמתח 'הזוכה' את השיחה...
לסבום: ראובן אינו יכול לחזור בו מהתחייבותו למוסד הצדקה, ולאחר ששמו עלה בגורל, הדירה אכן עומדת לזכותו ויש להעניקה לו. ומה שאמר שהוא חוזר בו, אין לכך תקף, אלא יש לגלות לו שמספרו עלה בגורל, ואז פמובן ישלם את מחיר הכרטיס בשמחה...

מזכימות פתח

להיות עד". מיד הגיע אותו שר מפורסם, שלפי ההלכה אינו יכול לשמש עד בקידושין... מה עושים? הכל בפומבי, לניני כל ראשי המדינה, סגניהם ועוזריהם. הגאון רבי עובדיה קיבלו בחמימות, העמידו ליד העדים שהכין כבר מבעוד מועד, ותיכף נטל את הרמקול ואמר, כי כבוד השר לא ישמש כסתם עד, אלא יהיה "עד של כבוד", כראוי למעלתו... הרב כתב מתחת למקום חתימת העדים בכתובה, כותרת 'עד של כבוד', והחתיים את השר, ויצא הדבר בכבוד ובהיתר.

הגאון רבי שלמה בן שמעון שליט"א, סיפר על חוכמתו הרבה של הגאון מרן רבי עובדיה יוסף זצ"ל. כיצד התחכם והתגבר על כל המכשולים הדיפלומטים, המפריעים לקיום ההלכה בטהרתה: הגאון רבי עובדיה יוסף זיע"א, הזמין פעם לערוך את הקידושין, בחתונת בנו של אחד מהאנשים הידועים במדינה. הגאון רבי עובדיה יוסף כידוע, הקפיד מאוד לברור לו עדים כשרים ויראי שמים. והנה, המנחה הזמין את מרן לסדר קידושין, ומיד הוסיף ואמר "ואני מזמין בשם המשפחה, את השר הנכבד מר פלוני,

לתגובות והערות:

025806335aa@gmail.com 0548-503-613

על מנת לקבל בכל שבוע את העלון בפורמט הדגיטלי נא לשלוח את המילה "עלון" לכתובת הנ"ל

שבת שלום ומבורר!

לקראת שבת מלכתא

לקבלת הגליון למייל: dirshu@dirshu.co.il

תקציר שבועי של 'הדף היומי בהלכה'

גליון מס' 384

פנינים לפרשת חוקת

לפניכם טעימה מגיליון לקראת שבת, לקבלת הגירסא המלאה עם 32 עמודים נא שלחו מייל ל-info@dirshu.co.il או חפשו 'גיליון לקראת שבת - דרשו' ברשת המקוונת

שאלתי את מרן בכאב: "למה הרב עושה את כל החשבונות הללו כדי לא להשתתף בחופה שלי?". השיב לי רבינו: "אני מוכן לבוא לחופה שלך, אבל בתנאי שבשום פנים אל תיתן לי שום כיבוד!". אמרתי לו שאני לא יכול להסכים. "אז תיתן לי ברכה פשוטה, אבל, את הכיבוד של 'ברכה אחריתא' אתה חייב לתת לרבי בערל! אם לא תתחייב על זה, אני לא אבוא לחופה!"

שיחה מרתקת עם הגאון רבי יהושע מישקובסקי שליט"א, ראש ישיבת 'אמרי משה', תלמידו חביבו של מרן רבינו ראש הישיבה הגרי"ג אדלשטיין זצוק"ל

יעקב א. לוסטיגמן

שלו בנושאים שונים. מעולם לא היה ביניהם שום ויכוח! איך אפשר להגיע לדרגה כזאת?

אחד מתלמידיו המובהקים של מרן רבינו ראש הישיבה, הגאון הגדול רבי גרשון אדלשטיין זצוק"ל, היה הגאון רבי יהושע מישקובסקי שליט"א, ראש ישיבת 'אמרי משה'. לאחר שכבה המאור הגדול ביקשנו לשוחח עם הגר"י מישקובסקי, שאכן נעתר לבקשה ונהג בנו טובת עין, כששיתף אותנו בצרור סיפורים מופלאים להם היה עד, או אפילו שותף בעצמו. "אחת ההגדרות הטובות ביותר ששמעתי על מרן זצ"ל", אומר הגר"י מישקובסקי, "היא שהוא היה 'איש של ניגודים'. לא סתם ניגודים אלא שהוא היה ממש הפוך מן הקצה אל הקצה. כשזה היה נוגע אליו, היתה לו הנהגה מסוימת, וכשזה נגע לאחרים, ההנהגה היתה מתהפכת אל הקצה השני..."

אני זוכר שפעם שאלנו, קבוצת תלמידים, את מורנו ראש הישיבה הגאון הגדול רבי ברוך דב פוברסקי שליט"א, איך זכו הוא ומרן רבינו זצ"ל, שתשרה ביניהם כזאת אהבה ואחוזה יוצאת דופן. הרי שניהם עומדים בראשותה של אותה ישיבה, ולכל אחד יש את העמדה

מרון פנה לאבי הבן, וסיפר לו שלפני ימים אחדים הוא היה בברית אחרת, ונתנו לרבי בערל לומר את הברכות: "הוא אמר את הברכות כל כך יפה ומרגש, זה היה תענוג לשמוע. אני מציע לכם שתתנו לו את הברכות, בוודאי לא תתחרטו על כך".

כך גם כשבאתי להזמין אותו לחתונה שלי. רציתי מאוד שהוא יבוא לחתונה שהתקיימה בירושלים, אבל הוא בירר באיזו שעה אמורה להיות החופה, וניסה לסדר את הלוח"ז כך שהוא יבוא רק לסעודה או לריקודים ולא יהיה בחופה. אמרתי לראש הישיבה שהחופה מוקדמת יותר, ואז הוא התחיל לחשב את החשבון מהכיוון ההפוך, אולי הוא יבוא לקבלת הפנים לפני החופה, ובזמן החופה הוא כבר ישוב בחזרה לבני ברק.

שאלתי את מרון בכאב לא מוסתר: "האם הרב רוצה שאקרא לבני בכורי 'חופים', על כך שמורי ורבי לא ראה בחופתי? למה הרב עושה את כל החשבונות הללו כדי לא להשתתף בחופה שלי?"

השיב לי רבינו זצ"ל תשובה מאוד ברורה וישירה: "אני מוכן לבוא לחופה שלך", הוא אמר לי, "אבל יש לי תנאי קודם למעשה: בשום פנים ואופן אל תיתן לי שום כיבוד!". אמרתי לו שאני לא יכול להסכים לתנאי כזה, מה זאת אומרת, מגיע ר"מ בישיבת פוניבז', מורי ורבי, ולא ניתן לו שום כיבוד בחופה, איך זה ייתכן?

התרצה ראש הישיבה ואמר: "בסדר, אז תיתן לי ברכה פשוטה בחופה, אבל לא את ה'ברכה אחריתא', את הכיבוד הזה של ברכה אחריתא אתה חייב לתת לרבי בערל! אם לא תתחייב על זה, אני לא אבוא לחופה".

אמרתי לרבינו, שאני לא מבין את ההוראה הזאת. הרי הוא יותר מבוגר מרבי בערל.

נענה רבינו וענה לי בפשטות ובהחלטיות: "אבל רבי בערל הוא רבו המובהק, וברכה אחריתא זה כיבוד שנותנים לרבו המובהק". זאת היתה הגישה שלו: יש את ראש הישיבה הגדול והחשוב שזה רבי בערל, והוא עצמו נמצא שם רק בנוסף לראש הישיבה המרכזי, אבל לא באותה דרגה בכלל...

פעם שאלתי את מרון שאלה מאוד מעניינת

כשלעצמו, הוא באמת לא הרגיש טעם בכבוד והיה בורח ממנו, עד כדי כך שמרון ה'חזון איש' זצ"ל הגדיר אותו בדרך צחות כ'בעל מום', משום שאין לו שום רצון לקבל כבוד, אפילו לא שמינית שבשמינית. פעם שאלתי את מרון שאלה מאוד מעניינת: סיפרו אז בישיבה, שכשמרון זצ"ל התארס ביקשו ממנו לומר דבר תורה, והוא אמר איזה ווארט קטן על הרש"ש בסוגיא שלמד באותם ימים במסכת בבא קמא.

אמרו שהרב מפוניבז' מאוד כעס על כך. היו אילו אירוסין חשובים מאוד מבחינת הישיבה, כי אביו של מרון היה רבה של רמת השרון וחמיו היה הרב של פרדס חנה. באו לשמחת האירוסין רבנים רבים מכל האזור, והאירוע אמור היה להיות 'חלון הראווה' של ישיבת פוניבז', ובסופו של דבר קם החתן ואומר איזה דיוק שהיה לו בדברי הרש"ש, במקום להרשים את המתאספים במערכה שלימה שתראה

מרון הגרב"ד שליט"א השיב לנו בווארט נפלא: כשברא הקב"ה את שני המאורות הגדולים באה הלבנה ובפיה טענה: אין שני מלכים משתמשים בכתר אחד. השיב לה הקב"ה 'לכי ומעטי את עצמך'. רבים שואלים, הרי הלבנה אמרה דבר נכון. זאת באמת בעיה, יש כאן שני מלכים וכתר אחד, צריך לעשות משהו בנידון. למה הגיע לה עונש על כך שאמרה את האמת?

"התשובה היא", השיב מרון הגרב"ד, "שהחשש לשני מלכים המשתמשים בכתר אחד נובע רק כשכל אחד מהם רוצה את הכתר לעצמו. אם כל אחד מהם מבין שהכתר נועד כדי להלביש אותו לאחרים, אין שום חשש לסכסוך שיפרוץ ביניהם".

"אצל מרון הגר"ג אדלשטיין", הסביר אז הגרב"ד, "הכתר לא נועד להניח אותו על ראשו. מבחינתו, כל הסיבה שהכתר הזה נברא, הוא רק כדי להניח אותו על ראשו של ראש הישיבה השני, ולכן מעולם לא היתה שום סיבה שבגינה יכול לפרוץ ויכוח!".

"כמובן שהדברים נכונים לשני הצדדים", מוסיף הגר"ג מישקובסקי. "מה שרבי בערל אמר על רבי גרשון, נכון גם לגביו..."

יש כאלו שטועים לחשוב, שמרון

רבינו זצ"ל לא ידע מה זה כבוד

אבל ההגדרה הזאת, נכונה לא רק לגבי ראשות הישיבה. כל המושג של 'כבוד' היה מבחינתו משהו שנועד לאחרים. יש כאלו שטועים לחשוב שמרון רבינו זצ"ל, לא ידע מה זה כבוד. שהוא לא הבין בכבוד. זאת טעות! הוא היה ה'מבין' הכי גדול בדורנו בנושא של כבוד. הוא ידע איך להשתמש בכבוד בצורה משולמת, הוא ידע לכבד אנשים בצורה שאין לה אח ורע, והיה נזהר בכל כוחו שלא לעשות שום פעולה שעלולה לפגוע איכשהו בכבודו של הזולת.

זכורני, שפעם אחת באו אליו עם שאלה לגבי מישהו שלא עשה מלאכתו נאמנה, והיו שטענו שהגיע הזמן להדיח אותו מהמשרה בה החזיק, כדי להכניס תחתיו מישהו שמתאים יותר לעבודה הזאת. מרון זצ"ל אמר שיתכן שבאמת מצד היושר והדין, צודקים השואלים ואכן היה ראוי להעביר את אותו אחד ממשרתו, אבל למרות זאת לא כדאי לעשות זאת. למה? כי בכל מקום שיש פגיעה בכבודו של הזולת - אין סייעתא דשמיא! אם תגרמו לאדם לביזיון, תפגעו בכבודו, גם אם תכניסו תחתיו אדם שמתאים הרבה יותר ממנו, לא תהיה לכם הצלחה, כי זה בא על חשבון כבודו של הזולת.

פעם בא חתנו של נשיא הישיבה, הגאון רבי אליעזר כהנמן שליט"א, להודיע למרון זצ"ל, שהוא עומד להכניס את בנו בכורו בבריתו של אברהם אבינו עליו השלום. הברית נועדה להתקיים בביתו של הסבא רבי אברהם כהנמן זצ"ל שעוד היה חי אז.

כמובן שראש הישיבה הבין שהוא צריך לבוא ולהשתתף בשמחת הברית, אבל הוא גם הבין שכמוהו יוזמן לאירוע גם מרון הגרב"ד פוברסקי יבלחט"א. תוך כדי דיבור הוא כבר חישב מי אמור לקבל את הכיבודים השונים, ומאחר והוא, רבינו זצ"ל היה מבוגר יותר, הוא חשש שאת אמירת הברכות ייתנו לו, ואילו למרון הגרב"ד יישאר כיבוד פחות חשוב.

מה שווה ישיבת פוניבז', ומה שווים התלמידים שהיא מעמידה... שאלתי את מרן האם הסיפור הזה אכן נכון, והוא השיב לי בפשטות שכן, כך היה מעשה. הוספתי ושאלתי את מרן למה באמת, למה הרב לא אמר איזה חידוש יפה, הרי זה די ברור שבאמת מצד היושר היה ראוי שהחתן יאמר דבר תורה יותר רציני, כי זה באמת חשוב מאוד לישיבה!

ענה לי מרן בטבעיות: "אבל באמת לא היה לי מה לומר!"... בהזדמנות אחרת, כשלמדתי איתו בליל שבת, אחרי שסיימנו את הלימוד שלנו במסכת ברכות, הוא היה מדבר איתי על הסוגיא שנלמדה השבוע. הוא חזר על ה'חבורה' שאמר לבחורים ביום שני, והפעם הוא הוסיף לה תוספת חזקה מאוד, 'יסוד' עמוק מאוד שמאיר באור אחר את כל הסוגיא, היה זה בסוגיא של 'שטרות'.

שאלתי את מרן, "הרי זה כזה יסוד נפלא וחשוב, למה הרב לא אמר את זה בחבורה שמסר ביום שני???"

נענה מרן ואמר לי: "אתה חושב שאני הבנתי את זה מיד בהתחלה? אם לא הסברתי את זה לבחורים, זה בגלל שלא הבנתי את זה בעצמי. אבל אחרי שמסרתי את החבורה, באו בחורים ודיברו איתי בלימוד, ובמשך כל הימים שחלפו מאז שמעתי שאלות רבות והסברתי שוב ושוב לבחורים את יסודות הסוגיא, ולאט לאט התבהרו אצלי הדברים..."

באותה עת הוא כבר היה מגיד שיעור בישיבה עם ותק של כ-50 שנה, ואת הסוגיא הזאת עצמה הוא לימד כבר כמה עשרות פעמים, ובכל זאת הוא דיבר על עצמו כאילו הוא אחד הבחורים בישיבה, "לאט לאט התבהרו אצלי הדברים"... אני חושב שזאת ענווה עם גאונות עצומה, והוא לא רק אמר כך כלפי חוץ, אלא גם הרגיש כך כלפי עצמו.

אשה חכמה

באחת ההזדמנויות סיפר לי מרן, שלפני החתונה שלו הוא נכנס אל מרן ה'חזון איש' כדי לתת לו הזמנה.

מרן הוסיף שמאחר וה'חזון איש' רצה לחזק את רבני הערים, אביו וחמיו, הוא רצה לבוא לחתונה ושאל באיזו שעה צפויה להיות החופה: "אמרתי ל'חזון איש': 'חס ושלום! באתי לתת הזמנה מפני הכבוד, לא רציתי חלילה וחס להטריח את מרן שיצטרך לבטל זמנו ולבוא לחתונה שלי!'..."

הוסיף מרן ואמר שה'חזון איש' מאוד נהנה מדבריו וחיוך חיוך רחב. אגב, אציין שגם מתוך הסיפור הזה אפשר להבין עד כמה גדולה היתה הענווה שלו. הוא היה בטוח שה'חזון איש' רצה לבוא לחתונתו רק כדי לחזק את רבני הערים, אבל בפועל ה'חזון איש' אהב אותו אהבת נפש, במו אזוני שמעתי ממרן הגרא"ל שטיינמן כמה וכמה פעמים, כמה שה'חזון איש' אהב את מרן זצ"ל וכמה היה מעריך אותו.

עוד מעשה שמעתי מבני הבית, שפעם באה אחת מנכדותיו של מרן, וסיפרה לו בשמחה רבה שבעלה עומד לסיים את הש"ס. הנכדה התייעצה עם הסבא כיצד כדאי לחגוג את סיום הש"ס, ומרן השיב לה שזה צריך להיות ממש בדרגה של 'יומא טבא לרבנן' והשמחה

צריכה להיות יותר מחתונה, לעשות אירוע הכי מכובד והכי מיוחד כמיטב היכולת, כדי לחגוג את היום הגדול הזה שבו בעלה מסיים את הש"ס.

שאלה הנכדה בסקרנות: "ומה עשתה הסבתא כשסבא סיים את הש"ס בפעם הראשונה?"

ענה לה מרן בפשטות: "סבתא לא ידעה..."

הוא אפילו לא סיפר לרעייתו שהוא מסיים את הש"ס! פלאי פלאים. פעם הוא אמר לי שביקורת זה דבר נפלא, זה מה שמעמיד את הבנאדם. "מי שרוצה להקים בית טוב ומוצלח, שייקח אשה חכמה שתדע להגיד לו ביקורת", כך אמר לי מרן, "כמה טוב לקבל ביקורת. האדם על עצמו לא יודע מספיק לבקר! אני מתייעץ תמיד עם אשתי, היא יותר חכמה ממני, ותמיד היא צדקה, ותמיד אני מקבל מחכמתה..."

לעומת זאת, הוא עצמו היה מאוד מאוד נזהר שלא לומר ביקורת על אחרים. הוא תמיד היה אומר שאם מישהו פגע בך, אל תכעס עליו. הרי החזון איש אמר שכל מעשיהם של אנשים נובע מהטבעים שלהם, ואם כן, מה אשם אותו מסכן שיש לו כזה טבע, שגורם לו להתנהג בצורה לא נכונה?

היה שגור על לשונו פתגם שאותו אמר בשם אמו ע"ה: "צריכים לדון כל אדם לכף זכות, וכשנגמר הכף זכות", צריכים לדון אותו ל'כף שטות'..." כלומר, אם מישהו עשה מעשה לא טוב, זה לא בגלל שהוא איש רע, אלא נכנסה בו רוח שטות, ולכן עדיף לסלוח לו ולהמשיך הלאה...

עוד דבר מעניין מאוד שזכיתי לשמוע מפיו היה, כאשר שאלתי אותו שאלה בעניין של אשה שהיתה צריכה לעבוד בעבודה מסוימת, שעל פניו זה לא היה מכובד ואפילו לא ראוי לעבוד שם, אבל מרן הגרא"ל שטיינמן הורה שכן תעבוד שם, כי הוא ידע שהיא תוכל לפעול משם לטובה. עם זאת, הרב שטיינמן אמר שבשום אופן לא יפרסמו שהוא הורה לה לעבוד שם, כי הוא חשש שישתמשו בזה כדי להתיר את המעשה ויגידו שיש כאן הוראה לרבים שהדבר מותר חלילה.

שאלתי את מרן הגר"ג זצ"ל, מה תעשה אותה אשה שיבואו ויטיחו בה שהיא מתנהגת שלא כדין, היא הרי לא יכולה לענות שהרב שטיינמן התיר לה את הדבר.

ענה מרן זצ"ל ואמר לי: "זה הרי נפלא! היא תוכל לקבל ביזיונות בשפע, ועוד על מעשה שהיתה צריכה לעשות על פי הוראת אדם גדול. ביזיונות זה דבר טוב, צריכים לחפש ביזיונות! זה מכפר על כל כך הרבה דברים, ומונע על כך הרבה צער וצרות".

זאת היתה ההסתכלות שלו על החיים. כבוד נועד כדי לתת ולא כדי לקחת, ביקורת נועדה כדי לקבל ולא כדי למתוח אותה על אחרים, ביזיונות נועדו כדי לקחת ולא לקבל. ניגוד מוחלט בין האופן שבו היה מסתכל על עצמו ומה שהיה מצפה מעצמו, ובין מה שהיה מצפה מאחרים וכיצד היה מתנהג כלפיהם.

(במאמר שנפרסם בעז"ה בשבוע הבא, מספר הרב מישקובסקי גם כיצד הצליח להתקרב בצורה כל כך מיוחדת למרן רבינו זצ"ל)

את השאלות הוא מוסר להם כבר בימי חמישי ושישי, והם מתבקשים להשיב עליהן, ולבוא אל שולחן השבת ופתקיהם בידיהם. כל אחד מקריא את התשובות, וכך הופך שולחן השבת לאירוע מרתק, שכל בני המשפחה ממתינים לו במשך כל השבוע

מרן הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, על שולחן השבת בבית היהודי

ערבים על כל בני הבית, כך בדיוק באותה מידה מוטלת עליו החובה לתבל את השולחן בדברים המעניינים את הילדים.

נוכל רק לספר, שמזה תקופה ארוכה עקבנו אחר אברך מופלג היושב בימי רביעי וחמישי באחד מבתי הכנסת ולצידו דפים, והוא כותב וכותב וכותב. האברך יושב על מקומו במשך זמן רב, שקוע בתוך הדפים שלו, ואינו מבחין בנעשה סביבו.

היושבים לצידו בטוחים שהמדובר ב"חבורות" שהוא אומר בכלל בו הוא לומד, אך העובדה שהאברך הביט מדי פעם ב...חומש, הביאתנו למסקנה שפְּנִיִּים אחרות באו לכאן.

בשלב מסוים ניגשנו אליו ושאלנו למהות הדפים, ואז התברר שהתלמיד חכם ההוא משקיע 4 שעות מדי שבוע, כדי לעבור על פרשת השבוע 'ישר והפוך', ובדפים אלו הוא מכין שאלות לילדיו.

את השאלות הוא מוסר להם כבר בימי חמישי ושישי, והם מתבקשים להשיב עליהן, ולבוא אל שולחן השבת ופתקיהם בידיהם. כל אחד מקריא את התשובות, וכמובן שהאבא מקדיש תשומת-לב לא רק לאלה שתשובותיהם היו מדויקות להפליא, אלא גם לאלה שעמלו והתייגעו אך לא הצליחו לקלוע למטרה.

כך הופך שולחן השבת לאירוע מרתק, שכל בני המשפחה ממתינים לו במשך כל השבוע.

אמנם מה שמתאים לבית אחד לא מתאים למשנהו, אבל מדוגמא זו נוכל לקחת לקח מאלף, על המאמצים שיש להקדיש על-מנת שניתן יהיה להפיק משולחן השבת את כל מה שאפשר להפיק ממנו...

הכלל הוא, שצריך להשקיע בנושא זה זמן ומחשבה על-מנת להביא את הבית למצב שבו השבת תעבור מתוך קדושה ושמחה של מצוה.

(מתוך הספר 'שבת בשמחה' בעריכת הרב משה מיכאל צורן)

השבת והבית היהודי, שני מושגים שהלכו תמיד זה לצידו של זה. אם השבת באה לעולם כדי ליצור לאדם מנוחה מעמלו, ואפשרות להקדיש את עצמו לבוראו, הרי שהבית, על כל אשר בו, הוא ההשלמה היעילה ביותר ליצירת המנוחה הזו.

אחת האפשרויות הטובות ביותר לחזק את הקשר בין בני הבית, היא - שבת-קודש. ולכן, החיזוק היותר גדול של כל בית יהודי, צריך להיות בעניינה של השבת.

הכל יודעים ששולחן השבת בבית יהודי הוא אחד השיאים החווייתיים של כל בני המשפחה. 'שולחן' זה משפיע על כל סביבותיו, והארגונים העוסקים עם בעלי-תשובה, יודעים לספר שרבים-רבים מהם שבו לכור-מחצבתם אך ורק בגלל השתתפותם בסעודת-שבת אחת בבית יהודי כשר.

מאידך, יש שאינם יודעים כיצד לנווט את ההנהגה ליד השולחן, וכך עוברת-חולפת לה השבת, ללא התועלת העצומה שאפשר לשאוב משלוש הסעודות הנאכלות בצוותא עם כל בני הבית.

הגיע הזמן לבצר את מעמדה של שבת קדשנו, לנטוע אווירה מיוחדת שתשפיע על כל בני הבית, ותיסוך בהם הרגשה של בני מלכים. חיוב זה מוטל בראש ובראשונה על בעל הבית, בכך שיכין את עצמו לקראת השבת, בדברים שיש בהם כדי לקבץ את כל הילדים בכל הגילאים אל שולחן השבת.

משימה זו, לא מן הקלות היא, כיון שכל ילד דורש את שלו, ואברך השקוע בלימודי הגפ"ת יתקשה לפעמים להכין את עצמו כראוי, בסיפורים ובתיאורים מרתקים שיכַנְסו את הילדים סביבו לבילוי שבת וביום המחרת. מאידך, צריך כל יהודי להבין, שכשם שעקרת הבית עמלה ומתייגעת להכין את מאכלי השבת ולתַבְלָם בטוב טעם כדי שיהיו המאכלים

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il

קול תודה

עלון החתונות החדשי בעיניי חשבון החודאח לבורא עלום

גיליון מס' 107 | תמוז התשפ"ג

נא לשמור על קדושת הגליון

אָחָדִים מִמְקַרְבֵּי הָיו עוֹמְדִים לְפָנֵינוּ
מֵאַחֲרֵי הַדִּלְתָּ וּבִרְתָּתָּ הָיוּ מְקַשְׁיָבִים אֵיךְ
הִחְפֵּץ חַיִּים הָיָה שׁוֹפֵף שֵׁיחַ וְרַחֲשֵׁי לְבוֹ
לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

בְּתַחֲלַת דְּבָרָיו הָיָה נוֹתֵן שִׁבְחַת הַהוֹדִיָּה לְבוֹרָא
עוֹלָם עַל כָּל הַחֲסָדִים שֶׁגִּמְלָהּ.
הוּא הָיָה מְפָרֵט כָּל מֵאֲרַע בְּחַיִּיו,
עַל כָּל פֶּרֶט וּפְרֵט הָיָה מְסַתְּכֵל
כְּעַל זְכוֹת גְּדוּלָּה, וְהָיָה נוֹתֵן
שִׁבְחַת הַהוֹדִיָּה עַל הַחֲסָד הַגָּדוֹל
שֶׁעָשָׂה עִמּוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
שֶׁעֲזָר לוֹ בְּיַתְמוּתוֹ, שֶׁסִּיעַ בְּיָדוֹ
לְלַמֵּד תּוֹרָה וּלְחַבֵּר סְפָרִים, שֶׁנִּתְּנָה
לוֹ חֲתָנִים טוֹבִים וְכוּ'.

צדיקים מודים לה'

ה"חפץ חיים" זצוק"ל

רַבִּים מִבְּאֵי בֵּיתוֹ שָׁל מִן הַחֲפֵץ
חַיִּים הָיוּ עַדֵי רֵאֵיהֶם וְשָׁמְעֵה, אֵיךְ
שִׁבְחָצוֹת הַלֵּילָה, כְּאֲשֶׁר כָּל בְּנֵי
הַבַּיִת יִשְׁנּוּ אֶת שִׁנְתָּם וּבְחֹץ
שֶׁרָרָה דוֹמְיָה, הָיָה הַחֲפֵץ חַיִּים
נִכְנָס לְחֶדְרוֹ, סוֹגֵר הַדִּלְתָּ עַל מַפְתָּח
וּבְרִיחַ וְלֹא נוֹתֵן לְשׁוֹם אָדָם לְהַפְּנֵהוּ
וְאֵךְ לֹא הָיָה מַעֲלָה אֹרֶךְ בְּחֶדְרוֹ.

בית המקדש בית ההודיה

כולנו מחכים שיבנה בית המקדש ושוב נעלה שם לעבוד את ה' כימי עולם וכשנים קדמוניות. ברם נראה שיש פן של בכמיהה זו שלא מספיק שמים לב אליו. והוא, שכתוב במדרש (ילקו"ש שיר השירים תתקפ"ח) שמטרת ביהמ"ק היתה להיות בית של הודיה לה'. וכך כתב הגר"א (ברכות נ"ח), וכן מבואר בפסוק (תהלים קכ"ב): "ששם עלו שבטים שבטי יה להודות לשם ה'".

בבית המקדש היה ניתן להודות לה' ברגש מושלם, ועל כן היו מביאים אליו את פירות הביכורים להודות עליהם להשי"ת, והיו עולים לרגל בחגים להודות בו על הקציר ועל האסיף.

ואף שעיקר עבודת בית המקדש בפועל היתה הקרבת הקרבנות, כבר כתב ה"חובות הלבבות" שהיסוד האמיתי של כל עבודת ה' הוא הכרת טובה להשי"ת.

הקב"ה אינו רוצה רק פעולות חיצוניות של עבודת ה', אלא עבודה הנובעת מתוך הכרה בטובו המופלא, עד כדי כך שרוצים - כביכול - להחזיר לו טובה, "מה אשיב לה' כל תגמלוהי עלי". וכן מובא בספר "צדקת הצדיק" (מ"ב), שהקרבות הם תוכנית רוחנית שהקב"ה המציא, כדי לאפשר לנו לבטא את הכרת הטוב שאנו חשים כלפיו, ולהשיב לו כביכול באמצעות נחת רוח זו.

מה היה מיוחד בביהמ"ק שדווקא בו ניתן להודות לה' באופן מושלם?

כתוב בזוה"ק (ג' קס"ה) שבתוך ביהמ"ק היתה מורגשת שמחת נוכחות טובו הנפלא של השי"ת ואהבתו המופלגת אליו. הודיה הניתנת מתוך רגשות אלו היא הודיה מושלמת, וכדי להשיג תוספת רגש זה כדאי לנסוע למרחקים, כדי להודות לה' בבית המקדש! נמצא שהכמיהה שלנו לביהמ"ק היא ביטוי של ההשתוקקות שלנו לשלמות ההודיה לה' שחסרה היום.

אם נודה לה' כמיטב יכולתנו כבר עכשיו, אז בידינו לבקש מאבינו שבשמים שיחזיר לנו בקרוב שלמות נכספת זו.

שואלים הודיה

לחם. על הורים/אחים/אשה ילדים. אפשר להתבונן ביום שעובר עלינו ולהודות על כל פרט ופרט. על כל מצווה ומצווה שזכינו לקיים. כל תפילה שזכינו לשאת לפנינו ית'. כל חסד שגמלנו עם זולתנו. כל התגברות שהתגברנו והתאפקנו מלעשות רע. להודות על נקודות אור בתוך הצרה, ולהודות על שזכינו להודות, כמו שאומרים ב'מודים דרבנן': "מודים...על שאנו מודים לך".

לשמיעת רשימת הרעיונות המלאה ב"קול תודה":

03-6171190 (עברית) <4>24

שאלה

כיצד מודים לה'?

תשובה

בהודיה לה' אין חוקים וכללים, ניתן להודות באיזה אופן שלבך חפץ, אך ניתן כאן כמה רעיונות: על איברי

הגוף שנתן לנו הקב"ה, על כל נשימה ונשימה, על קורת גג, בגד ופת

מה רבו מעשיך

הנשימה

כמה עלינו להתבונן, להתעורר ולהכיר טובה על חסד ה' העצום שיש בנשימה. שהרי אם יכריחו את האדם להחזיק ראשו במים לכמה דקות, כשיוציא ראשו ירגיש את העונג המופלא של הנשימה. אמרו חז"ל (בר"ר פ"ד) "על כל נשימה ונשימה תהלל

י-ה". ואמר על זה הרב אברהם גרודז'ינסקי זצ"ל שהכוונה כפשוטו, שעל כל נשימה מחויבים אנו בהלל שלם [ולא חצי הלל], אלא שאין לנו מספיק זמן לזה, ונשארים אנו בעלי חוב להקב"ה על שאין אנו מהללים אותו כראוי עליה. אפילו העני ברחוב שואף מלוא ריאותיו אור, שהוא ערב אפילו יותר מכוס מלאה מים. באיזה מידה מדויקת מופלאה ממוזגים החמצן והחנקן כדי לגרום לנו הרגשה נוחה ונעימה וגם להבריא אותנו! חמצן רב מדי ישכר, וחנקן רב מדי יחניק. כל נשימה משגרת את החמצן לזרם הדם, המעביר את הגז החיוני הזה לכל חלקי הגוף. האדם החושב שואף את האוויר לריאותיו בשמחה והכרת טובה לה'.

- להנצחות או הקדשות: 055-6789852
- דבורה בת רחל לרפואה שלמה
- מנחם מנדל בן מאטל ברכה והצלחה ונחת מהילדים
- החפץ בעילום שמו ברכה והצלחה בכל העניינים
- אליאב בן עדנה לכל הברכות והישועות
- שרה בת לאה מיכלה לזיווג האמיתי
- שירה בת אושרית רפואה שלמה ובריאות איתנה

סיפורים של הודיה

סיפורי ישועות בזכות התודה מתוך הקו "קול תודה"

על הקשיים

כל מה שקורה לי זה בורא עולם עושה לי וגם אם זה קשה לי זה מעולה לי!

על העיכובים

אבא אהוב אחראי על כל עיכוב, וכל העיכובים - חסדים טובים.

על המצב

מה המצב?
הכי טוב לעכשו!

תרופה פלאית

לפני כמה שנים היתה תקופה שסבלתי ממחלה הקרויה "סבוריאה". זוהי בעיה בעור, מעין 'אקזמה', שהופיעה לי באיזור הפנים סביב לסנטר. זה היה נראה אדום ומתקלף. משהו לא אסתטי ולא נעים בכלל.

לא מצאתי לזה שום פתרון. עשיתי השתדלויות בכל מיני כיוונים, הן קוסמטיים והן רפואיים - ושום דבר לא הועיל. זה הגיע למצב שהאיזור היה נראה ממש כמו כוויה.

כל מי שראה אותי שאל מה קרה לי, והאם קבלתי כוויה... הייתי נבוך, ולא היה לי מה לומר...

ואז חבר מהכולל סיפר לי, שיש לו שכן בבניין, אברך שגם יש לו דבר כזה בדיוק. ויום אחד הוא החליט שהוא מתחיל להודות על זה. הוא אסף את כל ילדיו הקטנים, וכל יום הם היו יוצאים בריקוד בסלון שלהם, וכך רקדו והודו: תודה רבה לה' שיש

לאבא שלנו דבר שכזה, אנחנו לא יודעים למה זה טוב, אבל אנחנו מודים להקב"ה! והבעיה - פשוט נעלמה.

החלטתי שאין לי מה להפסיד. להודות תמיד כדאי - אז אעשה את זה אף אני. ואז התחלתי להודות. קבעתי לעצמי זמן נוח, בלילה לפני השינה, והקדשתי את הזמן פשוט לומר תודה: "תודה רבה, בורא עולם, תודה על בעיית העור שנתת לי, תודה שככה אני נראה..." ופירטתי והוספתי תודות על כל מה שיכולתי לחשוב עליו בנושא.

כעבור תקופה לא ארוכה - זה פשוט נעלם גם לי.

מאז עברו כמה שנים, והתופעה אפילו לא חזרה, ב"ה. למרות שהבעיה

הזאת בדרך כלל חוזרת, כמו פטריות שחוזרות והולכות, ואצלי זה פשוט נעלם. ללא שום טיפול, וללא שום אמצעי רפואי כזה או אחר, אלא אך ורק בזכות ההודיה.

ההודיה משיבה יחידים ביתה

הייתי בחור מוכשר ומוצלח בכל תחום. קיבלתי מתנת שמיים אותה נשאתי מיום הוולד: מתנה של כשרונות וכישורים רבים ומעולים. אף אחד לא העלה על דעתו עד כמה השידוך שלי יתעכב.

שנה אחר שנה, פגישה אחר פגישה... יש הצעות רבות, ב"ה, אבל שום דבר לא מרגיש מתאים.

ואז בגיל 25 הופיעה בת טובה ומצויינת, כלילת המעלות, כך אמרו. השידוך נגמר, אך כמה שבועות לאחר מכן הם החליטו לבטל.

הייתי שבור ורצוף. קשה לתאר את גודל הצער והאכזבה. בחודשים הראשונים הייתי עסוק בעיקר בלבכות ולהתמרמר על מר גורלי. בלבי נשמעה זעקה חרישית: "ה', איך עשית לי את זה!?"

חלפו ועברו השנים, ואני - המשכתי להתפלל ולהשתדל, אך בלב כואב ואולי אף ממורמר.

עד שיום אחד שמעתי הרצאה סוחפת, נלהבת ומשכנעת על מעלת ההודיה לה': עד כמה אדם צריך להודות לה' על כל צעד ושעל, איך שום דבר לא ברור מאליו, איך ה' מרעיף עלינו טובות וחסדים כל רגע, איך

אפילו הצרות הן טובות גדולות עבורנו וכו'. השיעור כל כך נגע לליבי. הרגשתי כמו הארה גדולה.

החלטתי לקחת ברצינות את נושא ההודיה. התחלתי להודות לה' על כל הטוב שהרעיף עליי מיום היוולדי, על כל הטובות, החסדים והכשרונות. "ה'!" פניתי אליו בלב נשבר "אנא סלח לי שהייתי כל כך כפוי טובה כל חיי, ולא הערכתני ולא הודיתני על כל מתנות החינם..."

דאגתי להודות כל יום, ואף לרשום תודות בפנקס. דבר נוסף שהקפדתי לעשות בקביעות, זה להודות לה' כל יום על הכלה העתידית שישלח לי, ועל כל פרט ופרט בחתונה שיזכני בקרוב. רקדתי ושמחתי כאילו כבר קיבלתי את הישועה.

ההודיה לה' קירבה אותי כל כך אליו ית' והאירה בי תובנות חדשות. מהר מאוד עלתה בי המחשבה, שבכל תקופת השידוכים שלי עד היום - הייתי גאוותן, קטנוני ובררני מאוד.

ביקשתי מה' סליחה ומחילה, וביקשתי שאם פסלתי בעבר מישהי שלא הייתי צריך לפסול - שבבקשה יחזיר אותה אלי.

כשהייתי עושה את התשובה ואת ריקודי ההודיה היה עולה במחשבתי שם של בחורה שנפגשתי שנה לפני כן. בחורה שפסלתי מייד, אפילו בלי לחשוב.

לאחר זמן מה ביררנו על אותה בחורה, שמסתבר שהיתה עוד פנויה. הפעם הגעתי לפגישות עם אמונה והודיה, וב"ה תוך זמן קצר נשברה הצלחת בשעטו"מ, וזכינו להקים בית נאמן בישראל. תודה לה' יתברך.

לקיי
שענו קייז!

הדלקת נרות: 19:31
יציאת השבת: 20:22
רבינו תם: 21:18

ע"פ אופק תל אביב
ה' בתמוז התשפ"ג

טוב לחסות בה'

846

'למה' - יאמרו הגויים!

חקת התשפ"ג

לרפואה, פרנסה והצלחה: מ"א מיכאל וציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. ליאורה. אורטל חנה בת הדסה ובי"ב. פנינה בת שושנה ובי"ב. אושרית בת פנינה ובי"ב. משה שמואל בן זלדה. מוריה בת רוטל. גאולה בת דבורה. שרה חיה רפאלה בת חלל. ניסים חיים רפאל בן לטינה. שושנה כדיה בת חנה.

זיווג הגון: ניר ואודליה בני ציפורה.

זש"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מזל. אלס בת פרידה. בת-חן בת גילה רחמה. בנים זכרים: הדר בת נחמה.

לעילוי-גשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בחריה, הרב שמעון בעדני בן חביבה, הרב ירחמיאל גרשון אדלשטיין בן מרים זצ"ל. מ"ס צדוק בן נור ומרים בת גליה. יהוקאל בן גורג'יי. גבריאל בן סמינה. יוסף בן נגייה. פרחת בת טובה. פנחס בן דינה. שרית שרה בת מריאן. שלמה בן סעדיה זנדאני. עמרון יוסף בן סאלם ומרים. שרה בת קמר. רבי עובדיה בן יפת. מרים בת ר' שמריהו. שרית שרה בת וקטוריה. גלילי הכהן בן כוכבה. יוסף בן תמו. טובה בת מרים. יצחק בן טובה. סוזן שושנה בת חביבה.

עם ישראל הולך במדבר משך ארבעים שנה תחת השגחתו הפרטית של הבורא עליהם: יורד להם מן בכל יום בפתח הבית, הבגדים גדלים עימם, ועמוד אש ועמוד ענן הולך לפניהם ומסדר להם את הדרך. והנה, זועקים העם בפרשה ואומרים: "וַיְדַבֵּר הָעָם בַּה' וּבַמֶּשֶׁה: לָמָּה הֵעֲלִיתָנוּ מִמִּצְרַיִם לָמוֹת בְּמִדְבָּר? כִּי אֵין לָחֶם וְאֵין מַיִם וְנַפְשֵׁנוּ קָצָה בַּלֶּחֶם הַקָּלָקָל". טענות קשות וכואבות.

בורא עולם, האב הטוב והרחמן, שומע זאת ומשיב: "וַיִּשְׁלַח ה' בָּעָם אֶת הַנְּחָשִׁים הַשָּׂרְפִים וַיִּנְשָׁכוּ אֶת הָעָם וַיָּמָת עִם רַב מִיִּשְׂרָאֵל". מגיעים נחשים רבים, נושכים את המתלוננים והורגים אותם. מדוע נענשו בעונש זה? עונה רש"י: "בוא הנחש - כפוי הטובה שטועם בכל הטעמים טעם אחד (של עפר), ויכיש את אלו שטועמים בדבר אחד (מן) את כל הטעמים".

הקב"ה הכה אותם בנחשים, לפי שהנחש שהחטיא את אדם וחווה רצה לתת להם הרגשה שאם יאכלו מעץ הדעת יחיו חיים טובים כאלוקים ויחיו לעולם.

הקב"ה העניש את הנחש ע"י שקיצץ את ידיו ורגליו, נטל את דיבורו וטעמו, בכדי לומר לכל באי עולם: 'אל לכם להאמין לטענות הנחש, הוא היצר הרע, כי אם הייתם עושים ופועלים אחרת בחיים - חייכם היו יותר טובים ומאושרים. זוהי כפירה ושקר גמור! מה שגזר הבורא הוא שיהיה, ואין אפשרות לשנותו גם אם היינו פועלים אחרת. לכן, קיצץ ה' את ידיו ורגליו, ונטל את דיבורו וטעמו -

ללמדנו כי לא אתה קובע לאן ללכת, ומה לעשות בידיים, ולא בידך הטעם והדיבור היוצא מפיד, אלא רק הבורא יתברך לבדו הוא הגורם לך ללכת למקומות שקבע, לעשות מעשים (גשמיים) ולהוציא מפיד דיבורים שיביאו אותך להצלחה או לכישלונות ח"ו, שכולם שלוחי הבורא יתברך".

כמה פעמים אנו מצטערים ומתחרטים: 'אם היינו לומדים מקצוע ועובדים בעבודה אחרת - כיום היינו מסודרים עם דירה וריווח... אם היינו רושמים את הילדים למוסדות אחרים - הם היו נראים אחרת... אם ואם ואם... - ואיננו מבינים כי כל דיבור, מעשה ומחשבה שעשינו בחיים נשלחו אלינו מאת הבורא בכדי שנקבל אך ורק את מה שיש לנו כעת בחיים, ולעולם לא יכל להיות לנו אחרת!.

ר' נחמן בריזל זצ"ל סיפר כי פעם אחת עשה הצדיק הקדוש, בעל ה'באר מים חיים' עליית נשמה בזמן סעודה שלישית של שבת, הידועה כזמן קדוש ונעלה הנקרא 'רעוא דרעויין'. לאחר שסיים את עליית הנשמה שעבר, סיפר כי ראה בעולם העליון הרבה מאד נשמות שכבר היו בזה העולם, וגזרו עליהם משמיים שהם חייבים לחזור בגלגול לעולם הזה ולתקן את מעשיהם. מששמעו זאת אותן נשמות הם בכו בכי תמרורים והתחננו כי הן לא רוצות לשוב לזה העולם הקשה והמבלבל. הן יודעות כי זהו עולם השקר, אשר הרע בו נראה למתוק, אך על הכל יביא האלוקים במשפט ועתידות הן לתת את הדין על הכל.

ואז ענו להן מהשמיים כי אין להן מה לחשוש, כיוון שבדורות שלנו יותר קל לעבור בשלום את העולם הזה, למרות ירידת הדורות, עקב שני דברים. ומהם? - הראשון, כי "כיום כל פעולה קטנה וכל מעשה קטן עושה רושם גדול למעלה. והדבר השני, כי היום מדקדקים בעולם האמת בעיקר בדבר אחד מרכזי, והוא בעניין האמונה בה' שמה שקרה לי הוא רצון ה', ולא יתאונן ויצטער כי אם הייתי משקיע בצורה אחרת בפרנסה - הייתי היום עם ממוץ רב, ואם הייתי מתחתן עם מישהו אחר - היום הייתי פורח, אם הוא לא היה הולך באותו מקום - הוא לא היה נפטר וכדו" - המשך בעמוד 3 -

העלון מוקדש להצלחה ורפואה וברכה בכל **למשפחת זלוף**

העלון מוקדש לעילוי נשמת **ולרי בן אירנה** ת.נ.צ.ב.ה

העלון מוקדש לברכה והצלחה לתורם בעילום שם

נטילה קודם התפילה

מתוך 'הרימו מכשול מתוך עמי'

נטילה לפני התפילה צריך להזהיר את המון העם להקפיד ליטול ידיים קודם מנחה וערבית אפילו שאין ידיו מלוכלכות, ולכתחילה צריך ליטול מתוך כלי. ואם לא נזהר בנטילה זו, אין התפילה מתקבלת בקלות.

כן כתב הרמב"ם (פ"ד הל' תפלה הל' א) חמישה דברים מעכבים את התפילה ואחד מהם "טהרת ידיים".

וכתב עליו ה'כסף משנה': "ונראה מדברי רבינו, שבכל התפילות צריך ליטול ידיו אע"פ שאינו יודע להם שום לכלוך".

וכן פסק בשו"ע (סי' צב סעיף ד' וז'), אולם אינו צריך לברך על נטילה זו. ואין הבדל בין תפילת שחרית למנחה וערבית.

כמו כן, עורר ה'לחיות כהלכה' (עמ' רסב) לומר לנשים המתפללות בבית ליטול ידים לפני כל תפלה.

וטעם נטילה זו מבואר בפרישה (סל"ג סק"ז)

היחלצות מצוקה וצער!

1) כותב ר' פנחס מקורץ זצ"ל: "אדם הנזהר בשבת שלא לחשוב על עניינים הקשורים לימות החול, ומסיר כל דאגה מלבו ומשתדל לשמוח – אל לו לחשוש מכל צרה וצוקה, ויהיה בטוח שכל הגזירות הרעות שנגזרו עליו בטלות ומבוטלות".

יציאה מצער

2) כותב ה'סגולות ישראל': "סגולה לזכות לשמחה: ישתה משקה חם, או יאכל פת חמה, או יתרחץ במים חמים במוצאי שבת, וזה כוונת חז"ל "חמין במוצאי שבת מלוגמא [תרופה]", כוונתם שזו רפואה להסרת העצבות.

וכדאי שיאמר בפיו בעת עשיית הסגולה הנ"ל "חמין במוצאי שבת מלוגמא".

4) כותב הצדיק האמרי אש': "אדם הנמצא במצוקה וזקוק לישועה מהירה, יקבל על עצמו לעשות סעודת מלווה מלכה למניין אנשים ולהדליק 4 נרות בסעודה". מתוך 'עצה ותושיה'

נטילה קודם התפילה

מתוך 'הרימו מכשול מתוך עמי'

כיון שהתפילות כנגד הקרבנות וכהנים היו מקדשים ידיהם ורגליהם קודם העבודה, והתפילות בימינו כקורבן. ולכתחילה, כתב הגאון ר' שריה דבילצקי זצ"ל כי צריך רביעית ומתוך כלי, ורק מיעוט נזהרים בזה.

ובשו"ת 'תשובות והנהגות' (לגר"מ שטרנבוך שלי"ט"א כרך ה סימן סז) כתב כי ראוי לעורר הציבור שלא לזלזל בתקנת חז"ל זו, ובפרט לתפלה שכל עתידינו תלוי בה ע"ש. ומכל מקום, אם אין לו מים צריך לנקות ידיו בכל מידי דמנקה.

ויותר מכל, כתב ה'משנה ברורה' (סי' צב ס"ק יג) בשם הפמ"ג כי לדעת הרמב"ם אם לא נטל ידיו קודם התפילה, וגם לא ניקה בצרור אפילו בדיעבד – אין תפילתו תפילה.

ואולם כתב ה'ביאור הלכה' במקום, כי בדיעבד שלא נטל ידיו קודם התפילה והתפלל במצב זה – לא יחזור להתפלל שוב.

באחת הפעמים כאשר כבר היה הרב מבוגר מאד, נזכר הרב באמצע הדרך כי שכח משהו בבית. "תסלח לי, אני חייב לחזור לבית, שכחתי משהו", אמר ראש הישיבה למלווהו. התלמיד שהיה בטוח שהרב שכח חפץ, או ספר חשוב, מיד התנדב למשימה וביקש לחזור הוא והרב בינתיים ינוח. "לא, לא, אני פשוט שכחתי לומר שלום לרבנית ולברך אותה. לכן, תמחל לי, ובינתיים אחזור אליה ואגיע באיחור!". בואו ונחשוב, מה היה קורה אם הרב לא היה חוזר הביתה לומר לרבנית שלום, אלא היה ממשיך לשיבה כרגיל?... האם היה לרבנית איזשהו צער או צביטה בלב? סביר להניח שלא.

אדם שכיבד את אשתו כגופו כל ימיו, אם פעם קרה ששכח לומר לאשתו שלום לפני שיצא, לא צריך להיות מזה סיפור גדול. אבל הרב ידע, הרי סוף סוף זה יעשה לה נחת, היא תראה כמה אכפת לי ממנה, חזרתי עד לפה בשביל לברך אותה, אז מה יש לחשוב בכלל, יש בזה ריבוי לשלום הבית! וגם אני משמח יהודיה.

כמו שצמח שצריך לגזום את הפסולת, ולהשקות שיצמח עוד יותר יפה, יש לבדוק האם אני מתייחס מספיק לילדים, עד כמה אני נותן זמן איכות ויחס לבני המשפחה, מה סדר העדיפויות שלי. לא כדאי לפספס את החיים, ולהגיע לגיל

מצטער כשאתה רואה שהמשפחה שלך לא איתה תלילה

השקעה טובה

החזון איש הרבה לומר כי טעות גדולה התרוחה בלב ההמון, והיא כי העולם חושבים ששלום בית הוא רק שלא יהיה ריב, ואם הכל על מי מנוחות אז ברוך ה' וזה מספיק, אך הדבר אינו כן, אלא שלום בית פירושו, שיתווסף שלום בבית יותר ויותר ותגדל האחוה והשמחה בבית תמיד.

החזון איש זצ"ל טוען כי אין מצב כזה של "יש שלום, ברוך ה', אפשר להפסיק להתאמץ" – זה לא עובד ככה. יכול להיות כי הבעל מעולם לא הרים את הקול בבית, אבל נעצור ונשאל: האם הוא יודע לפרגן לבני הבית?... האם הוא יודע לתת מילים טובות? – זה בית שהוא חממה!

ליצור ולהשקיע באוירה טובה, ולא רק שלא לגרום למריבות וצער בבית. כל גבר או אשה צריכים לבדוק: האם אני אומר בבית יותר דברי ביקורת או יותר מילים טובות וחמות מכל הלב?...

האם אני זוכר לפרגן ליד הילדים כמה האוכל טעים ומעולם לא היה כזה טעם, או שבליית ברירה, בשביל שלא תהא מריבה, אני אומר בשפה רפה: 'תודה רבה'.

להרבות ב'טוב' ולא רק שלא לעשות 'רע' – זה השלום האמיתי!.

מסופר על אחד מחכמי ישראל, ר' שמחה זיסל ברוידא זצ"ל, ראש ישיבת חברון, שבשנותיו האחרונות, ליווהו אחד מתלמידיו כשהיה יוצא מביתו.

אם הייתי רוטשילד...

הרב אורי קצנלבן

– המשך מעמוד 1 –

סיים ה'באר מים חיים': "וזה מלחמת הקליפה בדורות הללו, וזה עיקר מבחן האדם להאמין שכך החליט ה' שיהא ולא היה אפשר לשנותו". האדם צריך לעשות השתדלות, אך התוצאה נקבעה מראש לפי רצון ה', ואם כך עברתי דברים בחיים – כך גזר ה' ולא יכלתי לשנותו. סיפר לי אדמו"ר אחד כאן מ'בני ברק' כי בבית הכנסת שלו ישנו לימוד קבוע כל שבת של 'אבות ובנים'. שבת אחת נעשתה הגרלה ב'אבות ובנים' על פרסים, כשהבן של אותו אדמו"ר זכה ב'נגן דיגיטלי'. בהיות הבן ילד צעיר, שלח האדמו"ר את בתו הנשואה לקחת את הנגן מהארגון המספק את הפרסים. מיד עם כניסתה לארגון, שאלו אותה האם היא הגיעה בשביל להתחיל לעבוד במקום. היא התפלאה מעצם השאלה ואמרה: "באתי לקחת את הנגן שזכה בו אחי הקטן בשבת האחרונה, אך 'במקרה' אינני עובדת כבר זמן רב ומחפשת עבודה טובה". השיבו לה האחראי כי הם מחפשים אשה שתנהל אגף בארגון שלהם. "באיזה שעות מדובר?", שאלה. והם השיבו: "משרה מלאה – מהשעה 8:00 בבוקר ועד השעה 17:00 בצהריים, עם תנאים ומשכורת יפה". "אני מצטערת", אמרה, "אך בעלי הינו אברך יקר ותלמיד חכם ובכל יום הוא חוזר מהכולל בשעה 13:00 לאכול איתי יחד ארוחת צהריים ולדבר מעט. לא אעזוב אותו שיהא ללא ארוחה". "מצטערים", השיבוה, "אנו צריכים מנהלת שתהיה פה רצוף ללא הפסקות", סיימו את השיחה ונתנו לה את הנגן. עם יציאתה אל מדרגות הרחוב, רצו אליה האחראים ואמרו לה כי הם חשבו על זה שוב, והם מוכנים לקבלה לנהל את האגף,

כשהיא תקבל שעה הפסקה בצהריים לקבל את בעלה מהכולל. היא שמחה עד למאד והתרגשה מישועת ה', כמה חיפשה עבודה, ומהשמיים שלחו לה זאת אף בלא מאמץ, תוך כדי שהלכה לעשות חסד עם אח שלה.

אך הסיפור לא מסתיים. מספר לי אותו אדמו"ר כי אחר כמה ימים מתקשרים מהארגון ומודיעים בצער כי נפלה תקלה חמורה – הבן שלו הוא איננו הזוכה בהגרלה, אלא נפלה טעות וביבלו שני שמות דומים, אך הזוכה הינו ילד אחר, ולכן הם מתנצלים ומבקשים להשיב את ה'נגן'. התרגש האדמו"ר ובתו וראו כי

הקב"ה סובב את כל הסיבות שהילד 'יזכה' בנגן, ותהיה טעות, רק בכדי לסדר פרנסה לבת הנשואה שנגזר עליה כעת לעבוד שם ולהרוויח משכורת טובה. מסופר על רבי מאיר לאמשינוב מ'בית וגן בירושלים שסיפר לתלמידיו כי אצלם ישנו מנהג במשפחה, והוא כי אחרי שהם קמים משבעה על אדם שנפטר ל"ע, הם מוזגים לכולם כוס 'קונייאק' ומברכים עליו. ומדוע? מפני שכל זמן 'השבעה' יושבים האבלים והמנחמים שבעה ימים על הריצפה ודנים בצער: "אם הרופאים היו נתנים לו תרופה אחרת, זה לא היה קורה... אם הוא היה שומר על עצמו בגיל צעיר – הוא היה איתנו עכשיו... אם הוא לא היה עולה לרכב בשעה כזו, הוא לא היה נפטר בתאונה...". כך שבעה ימים ממלאים את הראש בדברי כפירה, נגד האמונה בבורא עולם שכך גזרה חכמתו יתברך על אותו אדם ע"פ שורש נשמתו, וכל הדברים שהביאו לצערו ופטירתו היו

רק שליחים להוציא לפועל את הגזירה. על כן, לוקחים כוס 'קונייאק' בשביל לנקות ולשטוף את הראש ממחשבות הכפירה ומברכים בקול: "שהכל נהיה בדברו", שכך היה חייב להיות, והכל נעשה בדיבורו ורצונו של בורא העולם.

אמר יהודי חכם: אנשים מקפידים לא לאכול דבר מה לפני שבודקים איזו השגחת כשרות יש עליו. אך שמגיעים רגעים בחייו של נזק, צער או הפסד והם רוצים 'לאכול את הלב', אזי הם שוכחים לבדוק באיזו השגחה פרטית נעשה הדבר, אלא נוקפים זאת לחובתו של החבר או השותף שגרם לנזק. "רשעים מלאים חרטות" (נדרים ט), קובעים חז"ל, ולכאורה הוא שבח לרשעים שמתחרטים על מעשיהם הרעים? עונה הבעש"ט כי אין זו הכוונה, אלא שהרשעים כל חייהם חיים בצער ובחרטה: 'אם הייתי משקיע בנדל"ן בזמן הנכון – הייתי היום מסודר...'

אם הייתי מתחתן עם מישהי אחרת – אל הייתי מצטער מכמה דברים, כל הזמן הם חיים בחרטות של כפירה, ואינם מבינים שהכל נקבע בהשגחה. כותב הצדיק בעל ה'מאור עיניים': "צריך כל אדם מישראל להאמין בכל הנהגותיו: בין בגשמיות – עסק פרנסתו וענייני העולם הזה, ובין ברוחניות, כי העצה והשכל שבא לו במוחו קודם שיעשה הדבר – נשלח אליו ממרום קודשו על מנת להדריכו בדרך ילך, בכדי שישתכר וירוויח במשא ומתן ההוא, שרצון הקל יתברך עליו בעת ההיא שיהא כך". ה' רצה שירוויח ולכן הכניס במוחו לעשות את הצעד הזה. ממשיך הרב וכותב: "וההיפך ח"ו. ואם רצונו יתברך הוא להפסיד האדם, ייתן בליבו עצה ורצון שיעשה כך, ומסיבה זו יגיע אליו ההפסד שנגזר". ה' הנחה אותך לעשות מעשה של שהביא לטעות, ולנזק, וממשיך: "וכך צריך כל בר ישראל להאמין בכל הנהגותיו".

מהדהדים דבריו של הרמב"ן הקדוש (בראשית לו, ט): "להודיענו כי הגזרה אמת והחריצות שקר". גזר עליך כל פרט בחיים: היכן תגור, כמה תרוויח, כמה ילדים יהיו לך, היכן יקבלו אותם ללמוד והיכן לא, כמה נחת יהיה לך מהאשה והילדים, האם תגור בשכירות או יזירה משלך, או תפסיק לחיות בצנע מדומה.

בוא, תהנה...

הרב שמשון ספירי שלישי

אם נשאל כל אדם ברחוב מה אתה מחפש ורוצה בכל רגע בחיים?, התשובה שנקבל מכל אחד היא – כולם מחפשים עונג, כולם רוצים בכל רגע נתון להגיע לדבר שיהנה אותם ויתן להם אושר.

כולם עובדים בכדי שיהיה להם חיים מהנים, אוכלים מאכלים שהם אוהבים בכדי להינות, ישנים להינות את גופם, מטיילים וכדו'. דבר זה נקרא 'אומנות התענוג' – אדם מחפש בכל רגע נתון לגרום לעצמו הנאה ואושר.

כולנו יודעים ומאמינים כי הקב"ה הוא הקובע כל דבר בעולם לפרטי פרטים, ואפילו כמה הנאות, וכמה סבל או צער ח"ו יעבור בחיים.

לכל אחד מאיתנו נגזרה כמות וזמן ההנאות שנהנה בכל יום, אך לא נקבע עלינו – האם נקבל את ההנאה באיסור או בהיתר. האם נחטוף הנאה בצורה שאינו כפי שרוצה הבורא: נקח כסף בלא רשות, נביט על מראה שאסר עלינו הבורא, נאמר דיבורים אסורים 'שיעשו' לנו טוב על הלב, או שמא נקבל זאת בהיתר כפי רצון ה', ואז זה יהיה עם ברכת ה'.

מסופר על האדמו"ר מווארקא זצ"ל כי אסף פעם מעות לקנות נעליים ומלבושים בשביל השמש שלו, אשר היה חסר אמצעים.

ללא ידיעת השמש, הוא ערך מגבית בין חסידיו לצורך השמש המסור.

והנה, לאחר זמן קצר נאסף ב"ה כל הסכום הנדרש, והרבי שמר אותו למשמרת בכדי לרכוש בכסף זה את כל החפצים הדרושים לשמש.

השמש שהסתובב בחדרו של הרבי מידי יום, סידר אותו ודאג לשמירתו, הבחין כי במגירה של הרבי מונחת

מעטפה עם סכום יפה, והדבר העמיד אותנו בניסיון קשה. מצבו הכלכלי עגום, ומעטפה זו תוכל להקל עליו את עול הפרנסה והמחיה.

בצר לו, לא הצליח לעמוד בניסיון וגנב את המעטפה עם הכסף. והנה, לאחר כמה דקות נכנס הרבי בהפתעה, וראה את השמש מבוייש ונכלם כשהמעטפה מבצבצת מבגדו.

נענה הרבי ואמר לו: "ראה איזו שטות

עשית. הרי כל הכסף הזה הנמצא במעטפה נאסף בשביל להעניק לך ולהקל עליך בקניית בגדים ונעליים, והיית אמור לקבלו בהיתר ובכבוד, אם רק היית ממתין עוד קצת.

אך אתה לא התאפקת ולקחת זאת באיסור ועברת בכך עבירה".

הרחוב בימים אלו של הקיץ מעמיד כל יהודי ויהודיה מול פיתויים וניסיונות קשים: האם להתלבש בצניעות או להקשיב ליצר הרע ולהתפשר על הצניעות בשביל 'לגרוף' כמה רגעי הנאה מדומים? האם להיות נאמן לבורא עולם ולשמור על העיניים מראיות אסורות או שמא 'לחטוף' ראיות שאסר הבורא שיהיו עריבות על יצר הרע באותו רגע, ומייד יעלמו אחר כמה רגעים.

אך בכדי לעמוד בקלות מול הניסיונות הללו, עלינו לשנן ולהחדיר לעצמנו את

דבריו הנוראים של הגאון הקדוש מקוויג'לוב זצ"ל בספרו "ארץ צבי" (פרשת ויקרא): "מי שמאמין בהשגחה פרטית שהקב"ה משגיח על כל פרט ופרט, ואי אפשר לאדם לקחת לעצמו שום הנאה או כבוד אלא רק מה שנגזר עליו בראש השנה, יודע הוא כי אפילו הנאה מן העבירה אין בכוחו לקחת בעצמו, רק מחמת שנגזרה עליו הנאה זו, ואם לא היה עובר העבירה – היתה לו הנאה זו ממש בקצב ובמידה זו בהיתר, ואז יש לו הבחירה ליהנות מן העבירה".

אם התגברת ולא נהנית בצורה אסורה מראיה אסורה, לבישת בגד שאינו צנוע – תקבל בדיוק אותה הנאה, באותה כמות ואיכות בצורה של היתר.

כי ההנאות נקבעו מראש השנה, אך אתה תחליט איך לקבל אותן.

לכן, הסיבה העיקרית שאדם יוצא לחפש תענוגים אחרים אסורים, הוא מפני שהוא מחוסר אמונה. כי אם היה מוריד את העיניים והיה יודע שאינני מפסיד מאומה, אלא אקבל את ההנאה בהיתר, ויותר מכך, שההנאה היא בדרך שה' רוצה – היא תהיה מבורכת ומלאה בסיפוק.

פעם אחת סיפר הגאון רבי נתן מאיר וואכטפוגל זצ"ל, משגיח דישיבת לייקוואוד: "היודעים אתם למה בחרו בי לשמש כמשגיח בישיבה? הרי אברך פשוט הייתי והיו גדולים וטובים ממני! בחרו בי מפני ששמרתי על העיניים".

הוא המשיך וסיפר: "לאחר המלחמה הייתי צריך לחזק בנות ישראל ולאמץ את רוחן, ומעולם לא העפתי מבט ולא התבוננתי בהן. הייתי מטה את ראשי לעברן בכדי לדבר איתן, אך לא הבטתי בהן בעיניי, ואני בטוח שזו הסיבה שה' נתן לי להגיע למשרה חשובה זו".

ההנאה תגיע – אתה תקבע איך!

ההנאה תגיע – אתה תקבע איך!

ההקדשה המרכזית

העלוך מוקדש לרפואה והצלחה: הרב רונן בן אורלי, אבשלום בן ויולט, יונה בדיחי בת טורקיה, גאולה בת דבורה, שלמה בן אלה, אלונה בת פלינה. לזיווג הגון: בן בן נאווה, אביגיל בת מול, צופיה בת עדנה. הודיה בת רבקה. לעילוי נשמת: יוסף בן זוהרה, אברהם בן שלום. זכות כל העלונים יהיו לכל התורמים!

כנס נשים ענק

הרבנית לאה קוק, הרבנית אבא שאול, רח' דרך הטייסים 14 ת"א, ביה"כ 'תל חיים', יום רביעי, ט' תמוז 28/6, בשעה 20:00 לפרטים: 053-311-3760

שיעור נשים

שיעור נשים מפי הרבנית כרמלה נאור תח"י בימי א' בשעה 20.30 ברח' אהוד 10 רמת גן. אל תפספסי!!!

לתגובות: 052-7151858
רחוב משה בריל 9, ת"א, מעפ' אחיאל
DANIEL777ACHIEL@GMAIL.COM

מי היא החיה הקטנה שהאריה חידה מפחד ממנה, ואילו היא מפחדת מהכלב?
צנענים אמיתיים

מה שבוטח טובות

מענה לבני הישיבות בנתיבי העליה

גליון 9

לכן, יש להתחיל להרגיל את עצמינו בדברים קטנים, ומשם ניתן להמשיך ולהתקדם אח"כ מכוח ההרגל בקלות.

ארשום לך בזאת כמה דברים מתוך משנתו ומעשיו של רבינו זצוק"ל, ואביא לך בכל נושא כמה דוגמאות, כדי שתוכל לבחור מתוך הדברים מה שנראה לך שישפיע עליך לטובה ואתה מסוגל לעמוד בו.

א) בלימוד התורה. ניתן להתחזק בלימוד ברציפות לפחות בתחילת הסדר, בשימת דגש על לימוד בריכוז ובשמחה. כמו"כ אפשר לקבוע חברותא רציני לזמן שאינו מנוצל כראוי בימי שישי ושבת וללמוד את מה שלבך חפץ. עצה נוספת - להכין בסדר איזה קושיה טובה או מהלך מסוים וכדומה כדי לחשוב עליהם בדרך, וגם למעט בדיבור על דברים שלא צריך לדבר, מסייע ללימוד.

ב) בעבודת ד'. רבינו עורך רבות על לימוד המוסר, וכדאי להקפיד על לימוד קבוע של ספר מוסרי שמעניין אותך, וכמובן ראוי שיהיה בסדר מוסר שהוא זמן קבוע בלאו הכי לזה ולא צריך להתאמץ כל יום לפנות זמן ללימוד זה. כמו"כ ראוי לקבוע זמן בכל יום ללימוד הלכה, וישנה הנהגה מיוחדת שהורה רבינו, לאמץ לעצמך מצוה קבועה שאותה תעשה לשם שמים.

ג) בתפילה. להגיע יותר מוקדם לתפילה. להתפלל בריכוז וברוגע. לחזק את ההרגשה של עומד לפני המלך שהיא היא צורת התפילה האמיתית.

ד) בבין אדם לחבירו. לקבל להתבונן ולראות את הטוב בכל אחד. לשים יותר לב למעשינו, שלא לעשות דברים שעלולים לפגוע באחרים. לעזור לאחרים.

ויש לדעת שלקבלות קטנות יש השפעה משמעותית על כל הנהגת האדם גם בשאר הדברים, כיון שעצם המציאות שאדם חי עם מחשבה להתקדם, משפיעה על שאר המעשים לעשותם מתוך מחשבה ובצורה טובה יותר.

ישנם דברים כלליים והנהגות נכבדות ששומעים על מרן זצוק"ל, שיכולים לתת גישה עמוקה ונכונה יותר לחיים, ואינם מחייבים חיזוק מיוחד, וכגון הגישה לחיים כמי ש'שמח בחלקו', ולהיות מרוצה ממצבו בעבודת ד', גישה זו נותנת סיפוק ושמחה ומזרזת להמשיך ולעלות. נקודות נוספות בדרכו של רבינו, לשים לב בכל המעשים ואף במעשים הגשמיים, לעשותם לשם שמים. ללמוד תורה מתוך סקרנות. אלו דברים שהגם שלוקח זמן להתרגל להם, אינם מחייבים פעולות חדשות מעבר למה שהנך רגיל עד עתה, אלא הם נקודות שמביאות להתבונן עמוק ונכון יותר על החיים, וללא ספק דברים אלו יביאו בעקבותיהם גם לשינוי וחיזוק גדול בכל העניינים.

חשוב לזכור שרבינו עצמו חווה התמודדויות בחייו, הוא התייחס מאמו בתור ילד, ועבר תקופות של מחסור שכמעט לא היה לו מה לאכול, ועוד התמודדויות שאין כאן המקום לפורטם, וידוע שכל התמודדות היא בעצם נסיון מאת ד', והאדם מקבל כוחות מיוחדים שיוכל לעמוד בהתמודדות, ו"שבע יפול צדיק וקם".

קעת עליך לבחון את עצמך באיזה נושא אתה רוצה להתחזק, ובאותו נושא לבחון מה נראה לך שאתה מסוגל לעמוד בו והוא יכול להשפיע עליך לטובה. הצגנו מספר דוגמאות וכמובן שאפשר לקחת רעיונות אחרים שנראים לך. אל תעמוד כל יום מול המראה כדי לבחון כמה התקדמת, אבל תהיה עקבי ורציני בקבלותיך, אל תזניח דברים אחרים בגלל שאתה מתחזק בנושא מסוים, ואל תיתן לעצמך לנוח ולהרגיש שהגעת כבר אל המנוחה והנחלה, אלא תתבונן על מעלותיך והצלחותיך באופן שיתן לך כח להמשיך הלאה. וכמובן אל תשכח להתפלל לקב"ה שייסייע לך. אין ספק שתהיה לך סייעתא דשמיא גדולה, כמאמר חז"ל פתחו לי פתח כחודו של מחט ואני אפתח לכם פתח כפתחו של אולם. בהצלחה רבה.

שאלה

בשבוע האחרון שמעתי וקראתי סיפורים רבים על מרן ראש הישיבה זצ"ל, וכל הסיפורים עוררו בי השראה לגדול ולהתעלות בתורה בירת שמים ובמידות טובות. אולם, ישנם סיפורים רבים שמתארים דרגות גבוהות מאד, שגם אם הם מאד מרגשים ומעוררים, אני מרגיש ממש רחוק מהם. לדוגמא - מעידים עליו שלא הסיח דעתו מתורה ועבודת ד', מספרים על זהירות מופלגת בענייני בין אדם לחבירו, מתארים את מעלת הענוה כמשהו בלתי נתפס, ועוד מעלות רמות כיוצא באלו. אינני רוצה לאבד את ההזדמנות לקנות את המעלות ששמעתי והזדהיתי איתם ומצד שני חשוב לי לכוון את עצמי למשהו מעשי ומתאים לפי הדרגה שלי כבחור ישיבה. אשמח לשמוע על רעיונות פשוטים ומתאימים בהם כדאי וראוי להתחזק, כדי שאוכל לנסות ולקחת מהם את מה שמתאים לי לפי טבעי לסגנון ולכוחות שלי.

תשובה

הנך צודק בדבריך שאין לקפוץ בבת אחת לדרגות גבוהות, וכל בר דעת מבין שכשם שא"א להגיע לקומה שלישית בלי לעלות תחילה לקומה שניה, כך אי אפשר לקנות את מעלת השקיעות בתורה בכל היום בלי התמדה והקפדה על ריכוז בשעת הלימוד תחילה, וכך בכל נושא ובכל תחום שבו רוצים להתקדם.

לכן, התועלת שיש בשמיעת סיפורים על גדולי ישראל ומעלותיהם הרמות, בקבלת מושגים להיכן ניתן להגיע, ובתוך איזה אויר גבהים הם חיו, וזה מדרבן ודוחף להתקדם ולהתעלות. אמנם כשבאים לחשב חשבוננו של עולם ולהתחזק למעשה בנקודות שבהם נתעוררנו, צריך להתמקד ולתפוס דווקא דבר קטן, כיון שהניסיון מלמד שמי שמנסה לתפוס הכל בבת אחת עלול בהחלט להישאר בלי כלום, ואולי אף להפסיד. לפעמים אדם מרגיש התעוררות ורצון עז להתדמות לאותה דרגה גבוהה ששמע והכיר לראשונה, והוא סבור שבידו להגיע לאותה מעלה רק בגלל שהוא רוצה בה, ברגע אחד. ובאמת אין דבר העומד בפני הרצון, וכשמישהו מסמן מטרה הוא גם יגיע אליה בסיעתא דשמיא, אבל צריך להכיר בעובדה שהעליה בדרגות רוחניות אינה תלויה רק בפעולות מסוימות, אלא דורשת שינוי פנימי והתרוממות של כל כוחות הנפש. על מנת שהשינוי יהיה יציב ולהצליח באמת, חובה לשתף את כוח הרצון שכולל את כוחות הגוף והנפש בקסם הנפלא הגנוז באותה מעלה שאותה רוצים לקנות, ולהניע את כל המערכת הפנימית לקראתה. ולפעמים אפילו באמצעים מלאכותיים, כגון פרסים או כבוד או מעלות משניות שמשגיגים עם העליה בתורה ובירת שמים. כך אמרו חכמים "לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצוות אף על פי שלא לשמה, שמתוך שלא לשמה בא לשמה", הדגישו חז"ל שכך היא הדרך לעולם, וא"א לעסוק בתורה ובמצוות כראוי בלי לשתף את כל הרצונות ולהביא אותם אל בית המדרש.

וכמו כן, היות והמדובר בשינוי פנימי, העליה תהיה כרוכה בהתמודדות עם שינוי הרגלים. כח ההרגל הוא כח חזק מאד בנפש האדם, זהו כוח הפעולה הטבעי של גוף האדם, וקשה לשנות אותו בבת אחת, ומאידך צריך לרתום כוח זה למסע העליה. לכן, אין להתחיל בדברים גדולים, כי מול הרגלים לא עוזר כוח, אלא שינוי איטי וקבוע. וגם אם נראה בהתחלה שמצליחים לשנות, יש לזכור שבתחילה יש דחף של התחדשות, אבל בהמשך הזמן מתפוגגת תחושת ההתחדשות, וכשנחלש מעט הכוח, ההרגלים מחזירים את האדם בעוצמה לאותו המקום שהיה בו קודם לכן, ויצא שכרו בהפסדו.

{ אז נדברו }

פרשת חוקת תשפ"ג | לסדר: "באר הפרוה שרים" | גליון מספר: 608

להצטרפות לרשימת התפוצה

במייל:

a8447168@gmail.com

ניתן לקבל את הגיליון בפקס באמצעות שיחת טלפון:

079-5319191

הודעה: כמידי שנה ניתן לקנות את החוברת 'אלה מסעי' הממוקדת לבחורי שיעור ג' בישיבה קטנה העוסקים בימים אלו בבחינות והיערכות לקראת ישיבה גדולה.

ניתן להשיג (לעת עתה רק) בב"ב

רחוב קיבוץ גלויות 9

רחוב חזו"א 34 פינת דסלר (דרייפוס)

ניתן לקבל גם במייל.

נודה להשתתפותכם

בהוצאות הגדולות!!

בבנק: בנק פאגי

סניף 182

חשבון 747815

ע"ש: שב שמעתא

(ע"ר)

ניתן לקבל קבלה מוכרת

להחזר מס (ס' 46)

באשראי: "נדרים פלוס"

בטלפון: 0799-654321

בדואר: פולק, גאולה 15 חיפה

למה יש בחורים שמרגישים לא שונים???

כמידי שנה בימים אלו... זו התקופה של המבחנים לישיבות גדולות... עכ"פ במגזר הליטאי... ואיך שזה נראה... העסק רק יוצא יותר מהפרופורציות... ישנה איזה מין הילת כבוד לישיבות נבחרות נחשקות מסוימות ועיני הבחורים נשואות לשם כאילו שממש יוצאים גדולי תורה... וכבר יש דירוגים... יש את העשיריה הפותחת ויש את הישיבות הבינוניות ומעלה... ומטה... (וכמובן: מי קובע את זה? עוילים הישיבות... וכבר הזכרתי לא פעם שאני הוא נשיא מועצת עיוולם הישיבות... מידי שבוע מתכנסים אצלי בבית חברי המועצה של בחורי הישיבות... נציגויות נבחרות מכל הישיבות החשובות, ואנחנו דנים בכבוד ראש בסינלים החדשים או בריקודים שזה מה שהולך לררוץ בחתונות של עוילים הישיבות... כמו כן בקולקציה ובאופנה החדשה שאנחנו רוצים להשיק בעוילים הישיבת, וכעת!!! בימים אלו אנחנו כמובן דנים מידי היום בשאלות הרת גורל... איפה למקם כל ישיבה... איזו ישיבה מדורגת למעלה מחוט הסיקרא ומה למטה... מה חציו בקודש וחציו בחול... בקיצור: 'כאילו' שיש בכלל דבר כזה שנקרא עויליים הישיבות... עכ"פ ראה הוזרת!!! תיזהר מאותו רגע מפחיד שבבום אחד הבלון הזה יתפוצץ עליך לתוך הפרצוף ותגלה שהעויליים הענק היה בסה"כ בלון... מה שבטוח: אני לא אחראי על הפיגוע הזה, עד כאן נאום נשיא מועצת בלון הישיבות... חתימת יד קדשי...) ותכל'ס... ישנם בחורים מאוד שבורים מזה שהם לא מתקבלים לישיבות היותר נחשבות... ולי יש פינה חמה בלב אליהם... כי... כי גם אני הייתי שם! גם אני לא התקבלתי... גם אני עברתי תקופה קשה עם הרבה שברון לב... ולכן מידי שנה אני מקדיש מאמר אחד או שנים לחצק... לעודד... ו... ויש לי הרבה מה לומר בנידון... (סליחה מכל אלו שהנושא הזה לא נוגע אליהם משום כיוון... תשמחו... ניצלתם..)

אבל!!! בשנה האחרונה משהו השתנה אצלי בראש...

העניין הוא: שעד השנה האחרונה... מאוד חמלתי וריחמתי על אלו שלא התקבלו!! על אלו שהאף שלהם למטה ומרגישים **לא שונים!!!** אבל השנה קרה לי משהו מאוד מוזר!! הראש שלי התהפך ב-180 מעלות!!! הרחמים שלי השתנו מן הקצה אל הקצה!!! דווקא אלו עם האף למטה שלא התקבלו... עליהם אני פחות מרחם... ואילו אני יותר מרחם על אלו שכן!! כן התקבלו לישיבות הנחשקות ולמה?? מה קרה??

אז דבר ראשון: אני אתן לך רקע כללי... איפה זה בכלל התחיל להשתנות לי...

יגש אלי בחור שאני מכיר אותו... מכיר את הרקע שלו... מסוג הצעירים המוצלחים והמרשימים האלו... שבטחון עצמי יש לו בשפע... בחור חלק כזה... משפחה מיוחסת... למד בישיבה קטנה הכי טובה... משם התקבל לישיבה גדולה הכי טובה... והכל זורם... הכל חלק... והנה בתקופה האחרונה יום הוא מגיע אלי עם פנים נפולות... מה יש?? **הסתה נגד החרדים!!!** יש בימים אלו כידוע הסתה מאוד חזקה... החילונים פותחים את הפה נגד בחורי ישיבות שהם לא עושים כלום... סתם פרזטיים... הציבור הכללי מעריך הרבה יותר את החייל בצבא מאשר בחור ישיבה... העם מסתכל על חייל קרבי שהוא בפסגה ואילו בחור ישיבה הוא סתם לא שווה כלום... בקיצור: המשפטים האלו שברו אותם... את אותו בחור מוצלח...

נו... כעת אני אמור לעודד אותם... כבר התחלתי לברור את המילים... כבר כמעט הלכתי בטבעיות להוציא מהבויידם את התשובות המוכרות והנדושות עד כמה שמי שעוסק בתורה הוא מקיים את העולם והוא נזר הבריאה... אבל לא יודע מה קרה לי... כנראה שסו"ס הכרתי את הבחור הזה יותר מידי טוב... והמשפטים המוכרים מהסוג הזה לא כ"כ נדבוקו עליו... ופתאום ללא הודעה מוקדמת שיניתי כיוון... אני בעצמי לא תכננתי לפנות אליו מהזווית שזו... אבל ככה זה יצא משמים... פתאום מצאתי את עצמי עונה לו ככה:

תקשיב איציק... אם אתה בתור בחור ישיבה מרגיש שחייל בצבא שווה יותר ממך... תשמע... כנראה... כנראה שזה נכון!!! כנראה שיש דברים בגו!! **הוא הסתכל עלי המום...** הוא לא ידע מאיפה זה נפל עליו...

אמרת לי: אני אסביר לך מה אני מתכוין... הרי מה זה חייל בצבא?? מי שיודע... בצבא זה עובד ככה, ברגע שחייל נכנס לצבא... הדבר הראשון שעושים לו זה **מוחקים לו את האישיות!!!** במשך 3 חודשים עושים לו דיכוי אופי... משפילים אותו... עושים ממנו אבק אדם... (אתה מוזמן לברר... זה ממש תיאורי זוועה...) במשך שלושה חודשים עושים לאישיות שלו וידוא הריגה!! זאת אומרת: אחרי כל מה שעושים לך מהחייל הזה חשוב ומכובד ומדברים בערכו... תכל'ס החייל בעצמו "לא שמע על זה"... מה שהוא יודע ומה שהוא פוגש זה שהוא בעצמו נרמס והאישיות שלו נשחקה עד עפר... אבל עזוב... בא נמשיך הלאה... כעת אחרי שסיימו למחוק לו את האישיות... ועד הסוף... עד עפר... זהו? סופית?? אתה מחוק לגמרי?? לא נשאר ממך זכר???

אווה... כעת אומרים לחייל... אחרי שהאישיות שלך נמחקה... כעת אתה באיפוס הגדרות... כעת אם!!! אם אתה רוצה... אז תתחיל... **תתחיל מאפס!!!** ואז... אותו חייל מתחיל... מתחיל לעבוד... ומתחיל לעשות אימונים מפרכים עד שהוא מתקדם לאט לאט... ואם החייל הזה יום אחד שווה משהו זה רק בגלל שהוא נהיה שווה!! כי כי... כי הוא מצד עצמו התחיל מנקודת אפס ומתחת לאפס... הוא מצד עצמו לא היה שווה כלום!!! (בא נדבר ככה: בניגוד לבחור ישיבה... אם תגש לחייל ותגיד לו שהוא לא שווה כלום... הוא לא יעלב... למה?? כי מי חשב אחרת... מי כמוהו יודע שהוא לא שווה... הרי הסבירו לו את זה בכל דרך אפשרית... רק מה... אחרי שהוכיחו לו שהוא לא שווה כלום... אח"כ הוא התחיל לעבוד ולהתקדם ואז הוא נהיה שווה ומתחיל להרגיש שווה... ואז!!! ברגע שהוא באמת מרגיש שווה... אז אם תבא ותגיד לו שהוא לא שווה... הוא שוב לא יעלב... ולמה?? כי הוא יודע שהוא כן שווה!!! בקיצור: ממה נפשך אתה לא יכול להעליב אותו... כי כשהוא לא שווה... הוא לא שווה... וכשהוא כן שווה... לא יעזר שתגיד לו שהוא לא שווה... כי הוא יודע ש-הוא לא שווה זה מועדך לפעם אבל היום הוא שווה)

ההמשך בעמוד 3-4 בגיליון זה...

אמור מה מפחיד אותך ואומר לך מי אתה...

כיתת נחש הנחושות!!! זה אחת משלוש הנהגות נועזות ביותר שחזקיהו המלך עשה והודו לו חכמים!!! תחשוב מה שזה... נחש הנחושות זו המזכרת פת רגישות... תחשוב איזה מעשה נועז זה!!! עד היום אף אחד לא העיז לנגוע בנחש שנעשה ע"י משה רבינו בכבודו ובעצמו... וכאן מגיע חזקיהו הצעיר... ופשוט מכתת אותו... איך?? מאיפה חזקיהו המלך קיבל את האומץ לעשות כזה דבר??

והתשובה היא כך:

כשחזקיהו בא לכתת את נחש הנחושות... היו כאלו שהזדעזעו עד עמקי נשמתם... איך חזקיהו מעיז לנגוע להרוס את הנחש שעשה משה?? חזקיהו ענה להם מינה וביה: סליחה רבות... לפני חמש דקות עבר פה יהודי והשתחוה לנחש הנחושות... איך הוא העיז לעבוד ע"ז שבתורת משה רבינו כ"כ הרבה פעמים כתוב שאסור לעבוד ע"ז... למה אתם נרעדים ממעשי ידיו של משה רבינו יותר מתורת משה רבינו?? משה רבינו אף פעם לא הזהיר לנהוג כבוד בנחש שהוא עשה!! אבל משה רבינו כן הזהיר אותנו אינספור הפיחידה שנשארה לעם ישראל ממששה רבינו... משה רבינו בכבודו ובעצמו עשה את נחש הנחושות!! והנחש הזה ממשיך ללוות את כלל ישראל קרוב ל-800 שנה... במשך כל הדורות שומרים עליו בחרדת קודש בתור נכס רגשי יקר ערך!! ויום אחד מופיע חזקיהו המלך ומתחיל לזלזל בנחש הקדוש... קורא לו נחושתן וברגע שהוא רואה שיש יהודים שנכשלים בזה לע"ז... הוא פשוט לוקח את המטען הרגשי העצום הזה ומכתת את נחש הנחושות בשיטתיות... ע"ז... חזקיהו מכתת את נחש הנחושות בשיטתיות... תעשו עסק ממה שמשה רבינו עשה עסק!! אל תעשו עסק ממזכרות שנשארו לנו ממששה רבינו ומשה רבינו בעצמו לא עשה מהם עסק...

יש פסוק בפרשת האזינו: "זבחו לשדים לא אלוך, חדשים מקרוב באו לא שערום אבותיכם!!" האם שמת לב מה כתוב בפסוק הזה? שעם ישראל היו עובדים לשדים... שדים זה לא ע"ז... אז מה זה כן?? התורה בעצמה מפרטת לנו: זבחו לשדים— חדשים מקרוב באו לא שערום אבותיכם... אומר רש"י במקום: לא עמדה שערותם מפניהם, דרך שערות האדם לעמוד מחמת יראה" האם שמת לב מה רש"י אומר פה?? יש כל מיני עניינים בעבודת ה' שהם אמיתיים ונכונים... יש לזה מקור ואבותינו בעצמם אפילו נהגו ככה... אבל!!! **השערות של אבותינו לא סמרו על זה!!!** מה פירושו? אבותינו הרי היו יראי שמים... כשהם היו ניגשים לעבודת ה'... השערות שלהם היו סומרות מפחד... ובכל זאת... יש נושאים קצת פחות מהותיים בעבודת ה'... שאבותינו אמנם עשו אותם... אבל השערות?? השערות שלהם לא סמרו על זה... לא יצאו מגדרם... לא עשו מזה עסק יותר מידי... ואילו אנחנו... אנחנו משום מה נתפסנו על זה... נפלנו על זה... והשערות שלנו לשים את כל הפרודקטורים על זה... והשערות שלנו בחרו לסמור דווקא על זה... הנה לך זבחו לשדים!!! סליחה אדוני: מאיפה שאבת את התורה החדשה הזו?? למה יש לך יראת שמים מול ההידור הזה עוד יותר מחמורה שבחמורות?? מאיפה הבאת את הסולם ערכים החדש הזה? אלא מאי?? זבחו לשדים!!! זה לא יראת שמים... זה יראת שדים!!!

--

ההמשך בעמוד 6 בגיליון זה...

מה הקשר בין חודש תמוז לעיניים...? עיני עיני יורדה מים...

נכנסנו כעת לחודש תמוז!!! חודש תמוז ואב... שניהם שייכים לעיניים... עין ימין ועין שמאל... כך מפורש בספרי פנימיות שכל אחד מהחודשים מכונן כנגד איברי הראש... ותמוז ואב זה עיניים!!! חוץ מזה חודש תמוז הוא החודש של שבט ראובן שכל עניינו **ראיה!!!** כי **ראה** ה' בעיני... וידוע דרשת חז"ל שיש טעם נוסף למה לאה קראה לראובן כך... אמרה לאה **ראו** מה בין בני לבין חמי!!! ראובן מייצג את ה-**ראו!!!** אצל ראובן רואים באופן בוטה וחד את ההבדל בין האור והחושך ש-- יש בין ישראל לעמים... ולכן באמת בדיוק בחודש הזה מתחיל החופש הגדול... וכאן מתחיל ה"ראו" הגדול!!! ברגע שמתחילה הצניחה החופשית של יוני יולי אוגוסט... כאן לאה עומדת בישיבה של מעלה ומשתבחת בראובן שלה ואומרת לאבא שבשמים: הנה... תראה מה בין ראובן שלי לבין כל האחרים בני גילו...

וזה לא קל!!! סו"ס ראובן נקרא על של הראיה!! ו... ויש לו עיניים... יש לו עיניים גדולות לא פחות מהבן דוד שני מצד אבא... לא פחות מכך חמי... ודווקא מכאן מגיעה ונובעת המעלה העצומה שלו... מעלת ה--ראו!!! ראו מה בין בני לבין חמי...

אני רוצה שתבין: מישוה שאל אותי שאלה עצומה: אם כל הרעיון של ראובן זה "ראו מה בין בני לבין חמי"... אז למה צריך לחכות עד ראובן?? מה רע באבא שלו יעקב...? הרי אם אתה באמת רואה להשוות בין עשוי לישראל... אתה לא צריך בשביל זה לחכות שראובן יוולד... יעקב לא מספיק? ראו מה בין יעקב לעשוי... עשוי איש יודע ציד איש שדה ויעקב איש תם?? מה לא מספיק בתאום של עשוי... ש... שכולם יודעים להבחין מה בינו לעשוי??

והתשובה היא פשוטה מאוד:

כשיש בחוברת עבודה "**מצא את ההבדלים**" כל הקונץ הוא לשים שתי תמונות שמאוד מאוד דומות אחת לשניה... ובכל זאת תמצא 40 הבדלים ביניהם... אז זהו שיעקב ועשוי זה... זה בכלל לא מתחיל... אין שום קשר בין התמונה של יעקב לתמונה של עשוי... אם תקח תמונה של יעקב מהאוהל ותמונה של עשוי מהשדה... תשים אותם אחד ליד השני ותגיד לי מצא את ההבדלים... אני אענה לך: קודם תסביר לי מה הקשר בכלל ואח"כ נתחיל לדבר על ההבדלים... אבל ראובן? !? ראובן זה כבר משהו אחר... ראובן זה כבר פחוץ במים... לראובן יש עיניים גדולות לא פחות מעשוי... לראובן יש תכונות של "יתר שאת ויתר עז" שמזכירות את עשוי... **ופה!!! פה לאה מופיעה ואומרת:**

בבקשה... מצא את ההבדלים!!!

יש את העובדי ה' שאצלם בין הזמנים זה כמו אמצע הזמן... חורף זה כמו קיץ... סוף זמן כמו תחילת זמן... הם תמיד שקועים בלימוד... העסק יציב... הנה לך יעקב!! אשרי חלקם... הלב מתפלץ מקנאה לראות אותם... מי יתן וכל עם ישראל יהיו כאלו קדושים מרחם...

אבל חודש תמוז מייצג את הקבוצת מועדון שלנו... זה ראובן!!! ראובן זה כבר תכונות עזות... יש פה פחוץ כמים... יש פה בחור שהיולי יולי אוגוסט מתחיל לפעפע בנחיריו... יש פה רווק הדר בעיר ו... ו... ויש אצלו הבדל בין קיץ לחורף... בקיץ יש לפעמים התמודדויות קצת... קצת נוספות... ופה!!! בחודש תמוז... פה מופיעה לאה בגאווה גלויה ואומרת:

ראו!!! ראו מה בין בני לבן חמי... תראה את ראובן שלי עם עיניים ממטרות... איך הוא נלחם לשמור אותם... איך הוא מתמודד... איך הוא בועט עם כל הכח במגרש המאבק שהקב"ה מתזמן לו... תראה מה ההבדל בינו לבין כל משפחות האדמה שצונחים יחד עם היצרים שלהם צניחה חופשית לבוץ והרפש... בני אתה!! ראובן בן ישראל (ולא בן חמי) אשר בך אתפאר... המוסד החינוכי היחיד **בעולם כולו** שבחופש הגדול ממשיכים לשבת וללמוד זה בית המדרש... המושג של חופש הגדול זו מוסכמה בנלאומית שגם רוסיה וגם אוקראינה מכירות בו... גם צפון קוריאנה וגם דרום קוריאנה... ולמה? כי חם... עיפיים... די... נגמרה השנה... והמקום היחיד ש-ראו!!! מה בין בני לבין בן חמי... זה הראובן... ובפרט הראובן של דורנו... מי שאין לו כ"כ ניסיונות בשמירת עיניים... שידלג על המאמר הזה... יש עוד י"א שבטים חוץ מראובן... אבל אם אתה ראובן... אז החודש הזה הוא החודש שלנו!!!

בכמה מילים קצרות: מה זה העיניים האלו?? עיני ה' משוטטות בכל הארץ... העיניים של הקב"ה זה ביטוי לצינור של השגחה פרטית... וכידוע: ה' תלה את ההשפעה של כל העולמות במעשים שלנו... וכשיש ניסיונות בשמירת העיניים זה אומר שהקב"ה מסר לך כאן צינור של השפעה... ומבקש: אנא!!! תנקז את השפע למקום הנכון... וכאן מתחיל הסיפור של הפסקת מים... יום אחד אני מגיע לפתוח את הברז בבית ואין מים... מה קרה?? גם היום העירייה הודיעה על הפסקת מים כמו בשבוע שעבר...? מה מתברר? אחרי כמה דקות השכן דופק אצלי בדלת... אל תשאל... יש פה הצפה... יש לך פיצוץ בצינור... כל המים שנשפכים החוצה ו... ולכן אין לי מים!!! זה הסיפור של שמירת עיניים!!! כשיהודי שומר על העיניים השפע של הקב"ה מנוקז בצורה מרוכזת ובהשגחה פרטית למקומות היעודיים... אבל ברגע שהעין מתחילה להיות ממטרה... לכל הכיוונים... השפע מתחיל להתפזר... להתפזר לכל עבר... השפע מתפזר לכל המקומות הלא נכונים ותכל'ס... כשמגיעים לברז האמיתי!!! איפה שבאמת צריך שפע... איפה שבאמת יהודי צריך ישועה... הוא פותח את הברז והופה... אין מים... ואז היהודי עומד ושואל: רבש"ע למה פינך תסתיר? למה אין מים? ומה הקב"ה עונה?? לא!!! יש מים... עיני ה' משגיחות... מה נעשה שיש פיצוץ והשפע הגיע למקומות הלא נכונים... תתקן את הפיצוץ!!! תסתום את החור בעיניים... שהעיניים יחזרו להתמקד ואז השפע יחזור לרדת במקומות הנכונים...

כאן במילה אחת תבין למה מי ששומר על העיניים יכול לפעול ישועות... אין אצלו פיצוץ בצינור השפע... יש זרם!! אתה יכול לפעול ישועות... תנסה!!! ותראה- ראובן!!!

ניתן לקנות את הספר "וימאן"!

הנכתב מתוך חזית הקרב, והעוסק בתעצומות השליטה והחוסן הפנימי הנדרשים ל'בן ישיבה' בדורנו הרדוד והנסחף. ו'דע מה שתשיב' בכל עניינים אלו, ספר זה בין הייתר משמש כמנת דחף ל'גיבור הכח' של דורנו שנאבק ללא ליאות להוביל מנהיגות אסרטיבית מול הדחפים ורוחות זעף הנושבות גם במחוזותינו.

ניתן להשיג במחיר 15 ₪ בלבד (כריכה רכה)

המשך... אתה לא שווה??

תהיה שווה!!!

(המשך) עד עכשיו דיברנו על החייל... כעת נעבור אליך איציק... אתה עברת מסלול הפוך בדיוק!!! 180 מעלות הפוך מהחייל! רק התקבלת לשיבה... זהו! אתה כבר מרגיש שהגעת לפסגה! מאותו יום אתה מרגיש מיליון דולר... מה עשית בשביל זה?? **כלום!!!** כמובן שיתכן שבאחד על אחד אתה בחור טוב ועושה שטייגן... ומה שיש לך יש לך... אבל בינונו... אתה מבין לבד שכעת לא זה הנושא... כי אל תשכח שגם הבחור המתמיד השני שלא התקבל... גם הוא יושב ולומד לא פחות ממך והאף שלו למטה ואילו האף שלך למעלה... אז-) על מה?? במה אתה מרגיש מיליון דולר יותר מהבחור השני?? **על כלום!!!**

ותכל'ס... אתה יכול לרמאות את כל מי שאתה רוצה חוץ מאת עצמך... סו"ס אתה עצמך לא מרגיש שווה!! כי... כי ממה?? למה שתרגיש שווה??

עשית משהו?? **לא עשית כלום!!!** בסה"כ זאת מישיבה קטנה לשיבה גדולה... אמנם נכנסת לשיבה שהיא!!! הישיבה עצמה נחשבת מאוד... כ"ש שהתורה הקדושה... היא ודאי נחשבת לאין ערוך... תלמיד חכם הוא נזר הבריאה... הכל נכון... אבל אתה?? מה אתה שווה?? אתה נשארת פירור!!! אתה עדיין לא עשית כלום עם עצמך... **ואתה מרגיש את זה!!** ואם ככה... מה הפלא שאתה מרגיש נחתי מהחייל הכי זוט... כי גם הסנדלר והחייל והחייל הכי קטנים... סו"ס נקודת הפתיחה שלהם היא אפס!!! ומכאן ואילך אם החייל מרגיש שווה משהו... זה רק בגלל שהוא עשה משהו כנראה ש... שמזה הוא **נהיה** שווה משהו!!!

ומכאן מגיע הנחיתות שלך!! כי כשאתה רואה חייל... אתה מזהה מישהו שעשה פה משהו בשביל להיות שווה... ואילו... אצלך... משום מה נתנו לך להרגיש שווה גם כשלא עשית בשביל זה כככלום...

הבנת מה אמרת?? אני אנסה להסביר את זה יותר:

שתיבין: אני לשם שינוי אף פעם לא הרגשתי נחתי שמעריכים את החייל יותר ממני... אולי כאב לי!!! כאב לי ההסתרת פנים שאנשים עד כדי כך לא יודעים מי באמת שווה... אבל להרגיש נחתי?? זה לא!!!

ולמה?? למה אני אף פעם לא הרגשתי נחתי מול החייל??

כי אני לא לשם שינוי לא התקבלתי לשיבות שאתה התקבלת... אני לא הסתובבתי בחודש תמוז זחוח כמון... אני הסתובבתי עם אף למטה... הרגשתי שאני לא שווה כלום כלום כלום... ואז!!!! ברגע שככה הרגשתי... הייתי במצוקה... סו"ס לא נעים לבן אדם להרגיש שהוא לא שווה כלום...

נו... אז מה עושים?? לא הייתה לי ברירה!!! הייתי מוכרח לקום בבוקר ולעשות משהו עם עצמי... אחרת אני באמת לא אהיה שווה גרוש... התחלתי ללמוד דפי גמ' בזה אחר זה... (אני זוכר שאמרתי לעצמי: אם לפוניב' לא התקבלתי... אז לפחות אתקבל לשיבת חכמי לובלין... שם היה צריך להבחן אצל ר' מאיר שפירא על 500 דפים...) וככה מחוסר ברירה... הייתי חייב להיכנס למירוץ ולתבוע מעצמי כדי להרגיש שווה... ואז... ואז פשוט **נהיית** שווה... מה אתה רוצה... אין לי ברירה... אתה רוצה שאני אשאר לא שווה?

ואז!!! כשפגשתי את החייל הזה שיאיר לפיד טוען שהוא שווה... זה לא הזיז לי!! כי... כי אף אחד לא יספר לי סיפורים מה שווה ומה לא שווה... אני יודע מה זה שווה!! אני לא הייתי שווה והנה נהיית שווה!! וזהו!!! (ושוב: יתכן שכאב לי הלב שהחילוני לא מכיר בזה שאני שווה... אבל זה לא השפיל אותי... זה כמו מיליון שמסתובב ברחוב בסתמיים ואנשים חושבים עליו שהוא סתם קבצן... זה אולי תחושה לא כ"כ נעימה בשבילו... אבל זה לא גורם לו להשתכנע שהוא באמת קבצן... כי מפגר הוא הרי לא!! הוא יודע מה יש לו בתוך הארנק כעת!!! הבנת את החילוק??)

אבל אתה!!! כעת עברתי אליך... אתה הרי מרגיש שווה גם בלי לעשות כלום... כי אתה התקבלת לשיבה המפוצצת... ברגע שהתקבלת... נו... מה עכשיו?? מה אתה אמור כעת לעשות?? **כלום!!!**

זה שהתקבלת לשיבה הכי טובה... מה זה מחייב אותך?? **כלום!!!**

בקיצור: אתה מצידך יושב רגל על רגל ויש לך שם איזה נזר הבריאה שרשום לך מעל הראש... (כמו ילד שחוזר מהגן עם כתר 'אבא של שבת', ביום אחד בהיר הוא נהיה אבא!!! איך?? כתוב לו על הראש!!!) ו... ואז אתה פוגש את החייל ומה הפלא שאתה נחתי מולו... כי גם את הכלום שהוא שווה... הוא **נהיה** שווה!! הוא הגיע לזה... ואילו אתה אף פעם לא **נהיית** שווה... לא נתנו לך צ'אנס לעשות משהו כדי **להיות** שווה!! כי עוד לפני שהתחלת לעשות משהו... כבר הסתובבת בהרגשה שאני **כבר** שווה!!!

ואת הלוקש הזה אתה יכול למכור לכככולם... לא מלעצמך...

ומעתה!!! אי לכך ובהתאם לזאת:

אם פעם נכמרו רחמי על הבחורים מהקבוצת מועדון שלי שלא התקבלו בישיבות טובות והם מרגישים לא שוים... היום משהו התהפך לי בראש... היום אני יותר מרחם על הבחור הזחוח שכן התקבל בישיבה טובה... **ולמה?? מסיבה פשוטה:** אתה מוטי- שלא התקבלת בישיבות הנוצרות... נכון!! אתה מרגיש שאתה לא שווה כלום!!! ולא נעים להרגיש ככה... אבל מה נעשה... לא נעים לי לומר לך... אבל זו האמת!!! **אתה באמת לא שווה כלום!!!** (לא אתה ולא אחרים...) והיות ואתה לא שווה כלום...

אז בא... בא... בא נחשוב מה עושים עם זה... בא תתחיל להיות שווה... תתחיל להשקיע... ותקשיב מה שאני אומר לך: אתה בעז'ה ש'תון ארבע שנים **לומד את כל נשים נזיקין...** שמעת?? אתה בשנת התשפ"ז נבחן על נשים נזיקין!!! **ברור או לא ברור??** ו... ואז אתה תרגיש שווה... כי... כי **אתה תהיה באמת שווה...** ואל תשכח להזמין אותי לסיום של נשים נזיקין... רגע... ומה יקרה אם זה קצת יתאחר וזה לא יהיה תוך

ארבע שנים אלא תוך שש או שבע שנים?? טוב... 'נסלח לך...' אבל אם כבר התאחרנו אז תעשה את הסיום הזה בשילוב האירוסין!!! מול השווער החשוב שיחטוף אותך כמו לחמניה טריה... כי... כי עברה שמועה בשוק השידוכים שיש פה בחור פלאי!!! בחור שיועד נשים נזיקין בעל פה!!! (איפה תראה כאלו דברים... איפה אתה רואה בחור שיועד נשים נזיקין?? רק בחור שהרגיש לא שווה... רק לו יש את התעצמות לעבוד קשה כדי להרגיש שווה) תחשוב רגע בהיגיון: שווער שמציעים לו בחור שניתן לבחון אותו נשים נזיקין... מעניין אותו באיזה ישיבה הוא לומד?? את מי מעניין הישיבה!! אתה פה התופפפפעה!!! אז הנה... יש פה בחור שפעם הרגיש לא שווה... והיות ולא היה נעים לו להרגיש לא שווה ו... ולכן הוא למד ולמד ואז הוא נהיה שווה... וסוף הכבוד לבא... נו... **אז עכשיו תגיד לי בכנות:** האם אני אמור לרחם עליך שאתה כעת מרגיש לא שווה?? מה אתה רוצה שיהיה?? אתה רוצה כן להרגיש שווה כעת...?? אם כעת תרגיש שווה, מה הסיכוי שלך להיות שווה אי פעם?? אם תרגיש כבר עכשיו שווה!!! אני מבבבבטיח לך שבחתונה אתה לא תעשה סיום על נשים נזיקין... **כי... כי למה... למה שזה יקרה??** בחור שכבר משיעור א' יודע שמה שהוא יעשה ומה שלא יעשה... בשידוכים הוא תמיד יהיה מבוקש ויוכל לדרוש כמה שהוא רוצה... תן לו סיבה אחת למה להתאמץ מעל ומעבר וללמוד נשים נזיקין??

אבל אתה ברוך ה' מרגיש כעת לא שווה... וכעת זה אמנם לא נעים... אבל רק בזכות ההרגשה הזו אתה הולך לתפוס את עצמך ולהיות שווה שווה שווה שווה!!! ושווה באמת ולא בזיוץ... נו... אז לרחם עליך?? אני מתקשה לרחם עליך! לעומת זאת חבר שלך שהתקבל לשיבה המפורסמת... והוא מבחינתו... הגיע כעת למנוחה נכונה תחת כנפי השכינה... **עליו אני מרחם!** כי נכון שבימים אלו הוא מסתובב כולו זחוח ומבסוט... אבל דווקא הזחיחות הזו יש בה סיכון אמיתי שהוא עלול לא לעשות משהו עם עצמו כי הוא סיים!! הוא כבר הגיע לפסגה!! הוא כבר מרגיש מיליון דולר עוד לפני שהוא הזיז את עצמו... ו... ואז אותו בחור חוזר הבייתה בבין הזמנים... ואברך אחד ניגש אלי כולו מבוהל... תשמע... הבחורים של הדור הזה מרגישים כזו נחיתות... כבוד התורה כ"כ ירד פלאים... איך מרוממים אותם?? איך מצליחים לתת לבחור ישיבה את הרוממות שהוא כן שווה יותר מהחיילים והבעלבים והעסקנים וכו'?

נו... באמת מה עושים?? אוהו... מצאנו פתרון!!! נכתוב מודעה גדולה, ברוכים הבאים ללגיונו של מלך... לבני הישיבות... נזר הבריאה אה...!!

עניתי לאותו אברך... עזוב!!! 'על הראשונים אנו מצטערים...' הפטל הדביק הזה שכבר ניסונו למרוח עליהם... זה מה שהרס אותם עד עכשיו... אז אתה רוצה עוד להמשיך להרוס אותם...?? **אז מה כן??**

אתה רוצה באמת באמת לרומם בחור ישיבה?? בא תראה איך מרוממים בחור ישיבה... תביא לי את הבחור הכי חחשוב... הנה... מוטי!!! תשמע מוטי... תקשיב טוב טוב ל-מה שאני אומר לך!! אני אומר לך כעת משפטיים אמיתיים להחריד: אני רוצה להגיד לך:

בכל הדורות בין תלמיד לרבו... וזה מה שעובד עד עצם היום הזה... אז שוב: שלא יובן לא נכון... גם לבחור הזה יש רגעי שבר וצריך לחבוש אותו... ויש לו רגעים שהוא נידח ואבוד ואז צריך להשיב ולחפש אותו... (כלומר: לקבל אותו כמות שהוא... או... כמה חבל שאין מקום ביריעה להיכנס לחלוקות בין אובד לנידח) אבל ההלו... אסור לשכוח שיש גם ב"ה בחורים מוצלחים וטובים שאותם לא צריך לחבוש ולא להשיב ולא לחפש אלא בעיקר לחזק!!! ואיך מחזקים אותם? מעניקים להם כח!!! אימון!!! ובעיטה קדימה...

לקחת בחור חלש ולחבוש אותו... זה כמו לשים גבס לרגל בריאה... למה אתה חובש אותו ועוטר אותו בצמר גפן?? למה אתה לוקח בן אדם בשיא המעוף ומכניס אותו בכח לכסא גלגלים?? תעיף אותו קדימה!!! תדרוש ממנו... הוא יודה לך... יהיה לו אור בעיניים... תהיה בהלם!!!

לאחרונה... דווקא מרוב שהצליחו לעורר מודעות במחמאות לצעירים... (שהזו כמובן קריטי מאוד וחובת השעה) על הדרך משהו השתבש לנו במונחי זכר ונקבה... כמו בכפרות שיש כאלו שמתבלבלים בין תרנגולים זכרים לנקבות... ככה לאחרונה נוצר בלבול מסוים בין סוגי המחמאות שמתאימים ל"כה תאמר לבית יעקב" לבין המחמאות שמיועדות עבור 'תגיד לבני ישראל'... כשמדברים לנקבות צריך לדבר בלשון רכה... אבל כשאתה מחמיא לבחור (רק) בלשון רכה אתה גגגגומר אותו! בקיצור: גם כשאתה מחמיא לבחור... תחמיא לו כמו שמחמיאים לגבבבר...

המחמאה הכי אידיאלית לבחור זה לתפוס אותו באוזניים ולהגיד לו: אתה יכול!!! לתת בו אימון ולהעיף אותו הלאה... קדימה... להציב לפניו משימות שמצד אחד הם **לא יותר** ממה שהוא יכול... אבל גם לא פחות!!! **ובשום אופן לא פחות!!!** כשאתה ניגש לבחור ואומר לו: אתה מדהים... אתה ענק... אין עליך... ולכן מה?? לכן לך לישון?? לא הזזת לו כלום... הלוואי ולא הרסת... כי בחור 'שש אלי קרב'... המחמאה הכי אידיאלית בשביל בחור... זה שאתה המבוגר תתן בו אימון ותשלח אותו לקרב!!! ושתשאר שם כצופה מהצד... שיהיה לו לאן להחזיר דבר לשולחו ולומר... הנה... עשייתו שליחותי... עמדת בזה!!! הצלחת!!! הנה לך סוג של מחמאה שמדברת לבחור... זה מה שנותן לו ברק בעיניים...

ולסיום: כאן המקום להסתייג: שגם אחרי שתיארתי את אותו בחור שהוא לא עושה כלום... בשטח זה לא באמת קורה... כי תכל'ס בחורי ישיבות הם לא בטלנים... הם עמלים בתורה וסתם ככה... כל בחור מוקף היום בלחץ חברתי שעושה את שלו... אני סומך על הקורא הנוון שהשכיל להבין שלא דיברתי על תופעה קיימת כמו על תופעה שעלולה להיות...

מועדון שלו!! את הצעיר **האבוד** - צריך **לבקש**, ואת **הנידח** צריך **להשיב**... ואת הנער **השבור** צריך **לחבוש** ואת **החולה** ל**רפאות** ואת **הנחלש** ל**חזק**... זו נבואה שצריך יום אחד ללמוד אותה בעיני!! עכ"פ... מה שנוגע לעניינינו... בדור שלנו אפשר דרא ויש מודעות גדולה לחלק השני של הפסוק... יש מודעות ל'**נשברת!!**' כולנו יודעים שיש כיום בחורים שבורים שצריך לחבוש ולעודד אותם... יש גם כמובן מודעות לבחור הנידח והאובד... לאותו צעיר שמרגיש שלא מתייחסים אליו וצריך להרעיף עליו מלא חופנים אהבה וחום... (יש כיום מלאכים נפלאים שעושים עבודת קודש... להכיל וללוות צעירים ולבלוע את כל המשוגות שלהם... וא"א לתאר את גדול חשיבותם... וב"ה יש בדורנו מודעות לזה ואפילו הרשויות מכירות בצורך הזה...) אבל דווקא את האובייקט הראשון!!! **את הנחלות לא חזקתם!!** דווקא זה קצת נשכח בדורנו... מה זה אותם 'נחלות'??

נחלה זה חלישות טבעית... לא מדובר פה בבחור חולה... לא שבור... לא נידח... ולא אובד... מדובר בבחור מצוין וכשרוני!! רק מה?? הוא בסה"כ חלש... והוא צריך **שיחזקו אותו!!! שיעניקו לו כח!!** ואם תשים לב אנחנו מתבלבלים וניגשים אליו כמו שהתרגלנו לגשת לנשבר ולאובד ולנידח... אנחנו מקרבים אותו... עוטפים אותו בחום ומרעיפים עליו שבחים ותמיכת עידוד... אבל ההלו... התבלבלנו!!! לכל אחד יש את הגישה היחודית אליו... את הנשברת לחבוש... את הנידחת תשיב...

אבל את הנחלה...?? תחזק!!! איך מחזקים את החלש??

לא חובשים אותו... לא עוטפים אותו בצמר גפן... אלא **מחזקים אותו**...

ואני כעת מדבר ספציפית על זה!! לחזק בחור שיש לו יכולות... זה שפראך אחר לגמרי מלקרב אותו... ואיך מחזקים אותו??

נותנים לו חוזק!!! מעיפים אותו קדימה... זה סוג אחר של גישה!!

ולכן אם אתה שואל אותי... אתה רוצה לרומם קרנו של בחור ישיבה בעל כשר'ן?? קודם תשב בינך לבין עצמך ותאהב אותו מכל הלב... ואז תחשוב עליו ממושכות - לאן!!! לאן הוא יכול להגיע... תן בו אימון שהוא יכול להגיע לשם... ועכשיו גש אליו... ותתחיל לחבוט בו... 'תרביץ' לו... 'אני מתנדב לתת לו ה'בוקס' הראשון... ההלו... תתבייש לך... אתה יכול הרבה יותר... תתחיל לזוז כבר!!! וכעת אני רוצה לעבור לרגע לדור המבוגר... אני יודע שאתה טיפה נבהלים מהמשפטים האלו... ברגע הראשון נראה לכם שאני פוגע בו... אבל לא!! אתה תהיה בהלם!!! אתה תראה שנדלק בו ניצוץ של אור!! אור בעיניים... כי הוא גבבבר... וגבר זה גבר!! בחור רוצה להיות חייל... בחור רוצה להיות שווה!!! בחור מייחל למישהו שיתן בו אימון ויעיף אותו קדימה... לכל בחור נורמלי יש יצר טבעי לשוב אלי קרב!!! הוא רוצה שיתאגרו אותו... הוא רוצה לדהור... לכבוש יעדים... הוא מייחל למישהו שידחוף אותו בתקיפות ממקום של גב חזק ואוהב... בחור רוצה להיות חזק ולא חלש... לבחור לא מספיק שיגידו לו כל יום **אתה שווה!!!** הוא רוצה גם מישהו שיגיד לו **תהיה שווה!!!** ושיגיד לו ממקום של הכרה קרובה ביכולות שגלומים בו וקדימה... עוף... עוף קדימה... (אם קצת תרחח... זו צורת מערכת היחסים שהייתה

שאתה לא שווה גרוש!!!!!! שמעת?? **גרוש** אתה לא שווה!!!

הישיבה שלך היא אמנם הישיבה הכי טובה... ותלמיד חכם הוא באמת נזר הבריאה... הכל נכון... אבל **אתה???** מה זה קשור אליך??!!?

אתה סתם אפס מאופס!!! אתה לא שווה גרוש!!! שקל לא!!!!

אה... לא נעים לשמוע את זה?? אה... אתה כן רוצה להיות שווה??

קדימה!! תתפוס את עצמך לידיים!! בררתי עליך... אמרו לי עליך שאתה בעל כשרון... ולפי הכישורים שלך אתה יכול תוך ארבע שנים להיות בקי בנשים נזיקין!! קדימה... תתחיל ללמוד... ומה מה מה... אחרת אתה באמת לא שווה גרוש!! ואל תזלזל במה שאני אומר לך כי לשם שינוי זו האמת האמיתית!!! אם לא תשמע בקולי... אם תמשיך להסתובב לי פה זחוח ותמשיך לקום מתי שבא לך ולנייעס כאילו אתה כבר במגדל השן... **אתה יודע מה שיקרה?? אני אגיד לך בדיק מה שיקרה:** אתה תכנס לאותה ישיבה... שהיא באמת ישיבה טובה... אבל אתה מטאטא!!! והמטאטא נכנס לשיעור א'... ומשם המטאטא עבר לשיעור ב'... והמטאטא המשיך לעשות את דרכו משיעור ב' לשיעור ג' לקיבוץ... ויום אחד המטאטא התחתן... מטאטא נכנס... ומטאטא יצא... השם של הישיבה ממשיך לפרוח ולשגשג ואילו אתה הייתי מטאטא ונשאר מטאטא... ושלא תגיד שלא אמרתי אה... מה לעשות אם אתה לא רוצה לצאת מהישיבה מטאטא כמו שנכנסת?? הדרך היחידה היא שתבין ותפנים **שאתה כעת מטאטא!!** אתה לא שווה גרוש!!! והיות ואתה לא שווה גרוש... אז תתחיל... תתחיל **להיות שווה!!** תתחיל לעשות משהו **שעשה אותך שווה!!!** ואז תזכה להיות נזר הבריאה!! אז אתה באמת תצדיק את כל ה'דברים הרבה' שנאמרים על העוסק בתורה... אבל כעת אתה לא נזר הבריאה ולא בטיח... הגיע הזמן שנקלוט: שבחור ישיבה הוא לא מטומטם... א"א למרוח עליו מחמאות בלי קשר!! וזה מתפוצץ לו בפנים מול החייל...

קעת נעזב את איציק... כמה מילים במגרש החינוך... (לא איכפת לי שהצעירים יעמדו מאחורי הדלת ויבינו אין נכון לעבוד איתם) אני אומר קבלו דעתי... אבל אם אתה שואל אותי... אני סבור שאם אתה רואה כיום בחור שמרגיש נחיתי בזה שהוא בן ישיבה... זה לא בגלל **שלא** מספיק החמיאו לו! יתכן שאדברבה... החמיאו לו אבל בלי קשר!!! שכנעו אותו שהוא נזר הבריאה גם בלי לעשות כלום... ודווקא זה מה שמפרק אותו!! כי נפש נורמלית לא קונה מחמאות בלי קשר... **אבל רגע רגע... כאן צריך להסתייג:**

בחינוך שום דבר לא עובד שחור לבן... יש כאן הזמן רצוא ושוב של שמאל דוחה וימין מקרבת... והאמת היא שאם נרצה בהזדמנות לפתוח את הסוגיה הזו באופן יסודי... הכתובת היא בנביא יחזקאל פרק ל"ד... שם יחזקאל הנביא מקדיש נבואה למחנכים... הוא ממשיך אותם לרועים ואת החניכים לצאן... ושם יחזקאל עושה חלוקת תפקידים לפי המצב... את הנחלות לא חזקתם, ואת ההוולה לא רפאתם, ולנשברת לא חשבתם, ואת הנדחת לא השבתם, ואת האובדת לא בקשתם כתוב כאן: שלכל צעיר יש את הכרטיס

2 התנצלויות

אודות הנכתב בשבוע שעבר

שתי טעויות מצערות השתרבו בשבוע שעבר בגיליון זה...
 הטעות הראשונה הייתה פליטת קולמוס של שלוש מילים... שנכתב בהם כביכול השוואה בין היאור ל-מעון... אני מוסר התנצלות **מעומק לב!!!** כפרט שהתפרש בזה כביכול נימה של זלזול בנשות ישראל הצדקניות של דורנו שמוסרות נפשן מעל ומעבר לאפשר לבעליהן ללמוד תורה וזה כרוך בין היתר באילוף הקיים בדורנו בשליחת ילדיהם למעונות יום...
 וכשמייכל בת שאלו מתבטאת כלפיהם בלשון אמהות ושפחות... דוד המלך עונה לה בתקיפות: "ועם האמהות אשר אמרת עמם אכבדה" ואומר ע"ו המדרש: אמר דוד למייכל: הלוואי ויהיה לי חלק איתן בעוה"ב... כלומר: להם ודאי מובטח שכר רב לעוה"ב ואילו אני לא בטוח בזה... (לולא האמנתי לראות) אין כאן בגיליון זה המקום להרחיב בגודל מעלת אותן נשים צדקניות, אבל במסגרת גיליון שלהבת... שם ניכרים הדברים שאין הכותב עומד מאחורי פליטת קולמוס זו...
 אמנם זה לא תירוץ... אבל כן אנסה להתנצל ששתי הטעויות (גם זו וגם תפוסת בהמשך) נכתבו בשעות היותר מידי קטנות של הלילה... האם זה תירוץ?? לא!!
 התנצלות?? כן!!

 והטעות השנייה: במאמר המרכזי נכתב אודות הענייני דעלמא' שמוזכרים בגמ'... כל מטרותיו של המאמר הייתה כמובן כן לעודד ולהמריץ ללמוד גם את הדברים האלו שיש לנו נטיה 'לחפץ אותם', אבל!! כדרכו של מאמר שעוסק בהסברה... קודם ניתן מקום של כבוד להווה אמינא... מציגים את הצד הלא נכון ונותנים לו את רשות הדיבור המלאה ואז שוללים אותו... וכאן, ההווה אמינה הוצגה בצורה יותר מידי חזקה!! היה נשמע כביכול שה'ענייני דעלמא' המוזכרים בגמ' הם לא נחשבים לתלמוד תורה וזה לא חלק מהגמ', אבל בוודאי שלא!! ברור שלאחר שרבינא ורב אשי ראו לנכון לכתוב את זה בגמ' זה נהפך לבלתי נפרד מעסק התורה... אם כי, מה שכתבתי שמי שלא ילמד את זה יכול לעשות סיוע... זו סתם הערה כללית לגופו של עניין... בלי כל קשר לנושא... שיתכן שמי שלמד את עניין המסכת... גם אם הוא לא עבר על כל מילה בגמ' זה נחשב שהוא סיים מסכת... (פ"ס הראשון שהיה עורך סיום מסכת זה אביי... ועל איזה מסכת הוא עשה סיום? הרי בזמנו לא היה גמ'... אלא מאי? את עניין המסכת) עיקר מטרת המאמר הזה הייתה... לתת מיקוד גם לנושאים האלו!! לא לדלג עליהם... ללמוד אותם... להבין שאם בעלי הגמ' ראו לנכון לכתוב אותם יש לנו מה להכניס את זה לראש... ואגב: מצינו כבר בגמ' שבת שרבה בר רב הונא לא רצה ללכת ללמוד אצל רב חסדא, ואביו רב הונא שאל אותו למה... הרי שמעתתא דרב חסדא מחדדן טפי? ענה לו בנו: בגלל שרב חסדא מופסיק באמצע הלימוד ומתחיל לשם לדבר על מילי דעלמא!!! ואז רבה בר רב הונא מתחיל שם לפרט לאביו כל מיני עזות של רב חסדא בענייני בית הכסא ועצירות וכאבי בטן וכי... שעל זה הוא פתאום מדבר באמצע הלימוד...

ענה רב הונא לבנו רבה: "הוא עסיק בחיי דברייתא ואת אמרת במילי דעלמא? כ"ש זיל גביה..." פירוש: רב חסדא מדבר איתכם על הבריאות של החיים... ואתה קורא לזה מילי דעלמא... אדרבה... דווקא זה סיבה עוד יותר טובה ללכת אליו!

עכ"פ רואים מכאן שרב חסדא ש'מחדדן שמעתא' יודע להפסיק באמצע הלימוד ולדבר עם התלמידים על תופעות של מעי רגיו... מה שבטוח: בדורנו לא צריך להיות גאון כדי להבין למה רב חסדא צריך לדבר על זה... כי אם רב חסדא ימסור שיעור כללי... ואת הבריאות תשאיר לרופא משפחה... ולהתנהג בדרך ארץ תשאיר ליועץ הנישואין... התוצאות מוכרות ודו"ק...

ר' שמריהו... השליח המיתולוגי מסוריא בדרכו לירושלים...

ר' שמריהו בסך הכל רצה לעלות לירושלים להקריב ביכורים... זה הכל... אבל הוא ממזמן קלט והפנים שהביכורים פה זה הסיפור הכי קטן... יש לו פה עוד הרבה מצוות ותפקידים חשובים וקריטים הרבה יותר... אז רק רקע קצר: ר' שמריהו הלוי נשלח במיוחד ע"י הנשיא לשליחות בסוריא!! הוא מתגורר כאן כדי לעשות יידישקייט... סו"ס מעטים החברים שרוצים להתגורר אי שם בסוריא... ור' שמריהו כאן מופקד על כל נושא ביידישקייט... ר' שמריהו מנצל כל הזדמנות לעלות לבית המקדש כדי לחפות קצת על הגעגועים והמרחק... והנה כעת יש לו ביכורים... אמנם ביכורים דרבנן... סו"ס כאן זה סוריא... כך שמביא ואינו קורא...

ואכן... ר' שמריהו תלה פתק בכניסה לבית המדרש!! שבוע הבא ביום שלישי אני יוצא לירושלים...

הוא רק הודיע שהוא עומד לנסוע... והנה התחילו הנקישות בזה אחר זה... והרשימה כל הזמן הלכה והתארכה... רשימה של בקשות מגוונות... חלקם בקשות שמחות חלקם עצובות... חלקם בקשות פעותות וחלקם בקשות איסטרטגיות... הדפיקה הראשונה הייתה של מלכה בת ה-13... היא עמדה בפתח וביקשה מר' שמריהו שיסכים להיות שליח קבלה בשבילה- לקבל גט מיד בעלה... אגב: אל תבהל... זה פה סיפור געגום של פירוק משפחה... מדובר פה בסה"כ בבה"ח ר' יונתן ששבועים לאחר הבר מצווה קידש את מלכה בת השש... והסיכום היה עם אבא שלה שהוא הולך ללמוד 14 שנים בישיבה... ונכון לעכשיו נשארו לו עוד שש שנים נוספות ללמוד בישיבה בירושלים... אבל לאחרונה הוא החליט לגלות למקום תורה... ולנסוע גם לגליל העליון לעשות שימוש אצל ר"א או לפרוגייתא אצל ר' אלעזר... והיות ובשנים אלו המדינה משובשת בגייסות לכן ההמלצה היא שמי שהוא לא כהן, עדיף שיתן לאשתו גט עד שהוא יחזור בעזה"ש בשלום ואז 'חזיר גרושתו' כדי למנוע חשש של עגונה ח"ו... ובפרט ש... שאם ח"ו יקרה משהו אז מלכה תיפול ליבום אצל אחיו של ר' יונתן... ומה נעשה שאנחנו קצת מכירים אותו מהשכונה ו... והוא לא בן תורה... ר' יונתן הבין מיד את החשש... ואכן הסיכום היה שהיא- מלכה, תמנה שליח קבלה שהוא יקבל את הגט...

טוב... ר' שמריהו הסכים... נו נו... שליח קבלה של גט זה עוד הבקשות היותר קלות!! אתה לא צריך לעשות כלום... רק בטה"כ לקבל את הגט בפני עדים וזהו... כבר לא צריך לשמור על הגט... (הדבר היחיד שר' שמריהו כן הצריך זה שני עדים שיעידו שמלכה אכן מינתה אותו להיות שליח קבלה...) טוב... עד כאן הנקישה הראשונה...

אחרי שעתיים... שוב נקישה בדלת... פייביש!!! מה שלומך פייביש? במה אני יכול לעזור??

פייביש נאנח... לפני כמה חודשים עליתי לרגל... יהודי אחד ביקש ממני הלוואה... הסכמתי במשחה... בדיוק היו איתי שני אנשים מכאן... מהשכונה שלנו... החתמתי אותם בתור עדים... ונתתי לו בחפץ לב... והנה הגיע זמן הפרעון... שלחתי את השטר עם מישהו שגיבה ממנו!! והבן אדם מכחיש... מערער על השטר... מערער על העדים... מזויף הוא... וכעת אני צריך לעשות קיום!! יש לי יהודי אחד בירושלים שמכיר את שני העדים מכאן אבל אני צריך עוד עד... אני צריך שתיצור עם העד השני קשר ושניכם יחד תלכו להעיד על העדים... לקיים את השטר ולגבות... ר' שמריהו נאנח בלבו... אוהו... התחילו הטיוילים... לעת עתה אני כבר יודע שאני הולך לבקר בשני בתי דינים!! אחד בשביל הגט ואחד בשביל קיום שטרות...

לא עברו עשר דקות... ודפיקה רועמת בדלת... אוהו... הרשל בדלת... זה נראה שהוא עצבני... כן... הרשל מה נשמע? די די... נמאס לי... תכתוב לי גט ותשלח לאשתי... אתה הולך לארץ ישראל... תן את זה... וכל טוב... זהו... ר' שמריהו נשם נשימה עמוקה!! אמנם לרגע אחד הוא בא להיאנח... נו... עוד גט על הראש... אבל חס ושולום!! ר' שמריהו לא נאנח בכלל... אדרבה... הוא מיד ניתר ממקומו... כן כן הרשל... במשחה רבה... אני אעשה הכל על הצד היותר טוב... אתה יכול להיות רגוע... הרשל... אתה יכול ללכת הבייתה... תלך תלך... תהיה רגוע... אתה אפילו לא צריך לברר האם עשיתי את זה... תסמוך עלי בעיניים עצומות... כל טוב כל טוב... הרשל רק יצא מהבית... ו... ור' שמריהו מהר מהר נעל את הדלת... אוהו... ברוך ה'... בשעה טובה... סו"ס הרשל הזה מוכן לתת גט לאשתו... זה בשורה כ"כ משמחת... שאפילו שבשביל ר' שמריהו זה כאב ראש לא קטן בכלל...

אבל ברוך ה'... אבל מה לא עושים בשביל להתיר את העגונה שלו שהוא לא רצה לעלות עמה לארץ ישראל... כעת ר' שמריהו צריך ללכת לבית של הסופר ולבקש לכתוב גט!! ר' שמריהו חייב להיות נוכח בשעת כתיבת הגט... לפחות לשמוע את הקן קולמוסא וקן מגילתא, כי היות והוא מביא גט ממדינת הים צריך שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם... וכעת הוא צריך לקחת את הגט ולשמור עליו כמו אתרוג הכי יקר!!! כ... כ... כי זה גט!! אם זה נאבד ה' ישמור... אין עותק... לא סורקים את זה שוב... בקיצור: להיות השליח קבלה של מלכה זה צחוק ילדים לעומת להיות שליח הולכה של הרשל... תבין: לר' שמריהו יש כבר משקעים מהפעם שעברה שהוא היה שליח להביא גט... ולפתע באופן פתאומי הגט נאבד לו... הוא נכנס לפאניקה!! והוא התחיל לחפש אותו... לבנתיים הוא הזעיק שירות חירום של המשטרה המקומית שתעצור את התנועה... מחסום משטרה הוצב בדרך... אין מעבר!!!! יש כעת חיפוש אחר גט שנאבד... אם השיירות ימשיכו לעבור כאן... אז גם אם הגט לפתע ימצא... הוא יפסל מחשש שמא הוא נפל מהשיירה שעברה כאן (ששמו כשמו ושמה כשמה) ובשביל לא לנטרל את הכשרות של הגט... לכן נא להמתין בסבלנות עד שימצאו את הגט כדי למנוע אישה עגונה... ואכן תוך חצי שעה נמצא הגט בחסדי שמים... לבנתיים נוצר עומס תנועה כבד בשעות הקשות ביותר ביום... מאז ר' שמריהו כבר לא לוקח סיכונים... וברגע שהוא רק חזר מהסופר עם הגט... אשתו תפרה לו את הגט בתוך החליפה!!! מה שבטוח בטוח!!

לבנתיים ר' שמריהו כבר כמעט שכח את הסיבה המקורית למה הוא בכלל רוצה לעלות לירושלים... הוא כמעט שכח את הביכורים כאן... לבנתיים עברו כמה שעות רגועות... ושוב דפיקה... הפעם פרידל היולדת... ר' שמריהו... אתה יכול להקריב בשבילי קרבן יולדת?? אוהו... בטח... במשחה רבה... הלוואי תמיד רק כאלו בקשות... גם שמחות ב"ה וגם בקשות קלות... זה בטה"כ להגיע עם הכסף... לשלשל אותו ב'שופר'- בקופה שנקראת קיני חובה ואין ב"ד מתעצלים בו... עוד באותו יום מקריבים את זה... שיהיה במזל טוב...

והגיע הערב!!! ואז לפתע שוב דפיקות בהולות... אבאלע... שבעה טובי העיר ביחד!! שלום עליכם... קרה משהו? הכל בסדר?? לא!! לא בדיוק... הגיעה אלינו כעת שמועה סודית... ששפרינצא המוכרת פה לכולם כקלאפטע אמיתית... יש לה כלה שמתגוררת בא"י... וכצפוי, יש לה שגאה תהומית לכלה שלה! והיא החליטה לתפוך לה תיק!! והיות והבן שלה עזב לפני זמן רב את הבית לצורכי מסחר... והוא מופיע פה מידי פעם לבקר את אמו... אז אמו שלו שכרה נוכל בכסף מלא שיבא לכלה שלה ויעיד בבית דין שבעלה מת!! מתוך מטרה שהיא תתחתן על פי עד אחד... ואז ביום בהיר יופיע בעלה בעיר... ואז היא תחטוף מכל הכיוונים... כדין אישה שנשאת ע"פ עד אחד שתצא מזה ומזה... ואין לא כתובה מזה ומזה וכו' וכו'... וכעת הגיע לנו עדכון בהול שהוא כבר העיד והיא כבר בשידוכים!!! אמנם יש לה כמעט ג' חודשים עד שהיא יכולה להתחתן... (שיעור הבחנה בין ולד ראשון לשני) אבל בתוך ה' חודשים האלו אנחנו חייבים להקפיץ לשם עד אחד שיכחיש את העד אחד שנגדו... ואז תחליט על נקיטת פעולות נגד מכשפה זו... ההמשך אולי יבא אולי לא... נקווה שעד שבוע הבא יתמו חטאים.

מתמוך וגארטל שאינו שלוו! והשערות שלי סומרות ללבוש גארטל של צדיק מכפני מאתיים שנה... השערות של אבא שלי סומרות מהעט של החבר שנשכח אצלו בסיס... והשערות שלי סומרות מהעט שצדיק פלוני היה כותב בו את התנאים... על זה נאמר: יזכו לשידוך חדשים מקרוב באו לא שערות אבותיכם... ושבו: זה לא זלזול!!! ס"ס מצאנו מושג של אדרת אליהו... והכסא לחפץ שהצדיק השתמש בו... אבל ההלו... פרופורציות!!!! פרופורציות!!!! אל תבזבז את היראת שמים שלך על דברים לא מהותיים... תשמור את השערות שלך סומרות למה שאבותיך סמרו... --- ברגע שהבנתי את הסיפור הזה... פתאום התחלתי להבין את בריסק... את חטאי אני מזכיר היום... מאז ומעולם לא הסתדרתי עם בריסק!!! אני לא מסתדר עם העצבנות שלהם... עם הלחץ שלהם... לא יודע... מה... אי אפשר לעשות זה עם רוגע?? אי אפשר לקרא ק"ש בלי לחץ??

ואז פתאום נפל לי האסימון!!! לא תאמינו!!! כולנו בריסקערוס!!!

כולנו עצבניים... כולנו נערוויסטים... כל ההבדל בין בריסקער לביני... שבבריסק יש כלל ברזל: בריסק לא מחמירים בשום חומרה שהיא לא ממש מעיקר הדין!!! הבריסקער שותים מים מחוץ לסוכה בשיטה! זה עקרוני אצלם!!! למה? כי לבריסקערס אין מספיק עצבים במלאי בשביל להחמיר במה שלא חייבים מעיקר הדין... את כל העצבים הם שומרים בחסנונות למעיקר הדין!!! אין להם את הלוקוסוס לעשות עסק מהזיתים שלי ומהיום כיפור קטן שלי... את שומרים את העצבנות הזו לדקדוק בק"ש ונערווען במעיקר הדין של אתרוג... במילים אחרות: יש בבריסק הקפדה לנקז את כל השערות הסומרות רק להיכן ש--**שערות אבותיכם!!!** איפה שהשערות של אבותינו סמרו... שם השערות שלהם סומרות... ואיפה שלא אז... אז לא!!! ועד הסוף לא...

ממילא הבריסקערס לא עצבניים יותר ממני וממך!!! רק מה??

לנו פשוט יש יותר מבחר... יש לי שלל נרחב של סגולות ועניינים או כל מיני סיפורים על הוראות פרטניות שגדול בישראל אמר למישהו... ואני נכנסתי לזה חזק והחלטתי לסמור את שערות ראשי סביב זה. ואילו לבריסקערס אין כזה מבחר... אין לו בר כזה עשיר על מה להוציא את העצבים... יש להם כמה מצוות מדאורייתא לא חדשים!!! ולא מקרוב באוו! שזה מה שבאמת מעכב מעיקר הדין ולשם מנקזים את כל הנערווען... תשמע... אני כבר מתחיל לפזול לכיוון בריסק... אם כבר לחץ... עדיף לנקז לאיפה שאבא שלי נכנס לחץ... כשאבא שלי שמע שהשכן שלנו מצביע למפלגה הלא נכונה... השערות שלו לא סמרו... אבל כשהוא שמע אותי פותח את הפה נגד הרב של אותו שכן... שם השערות שלו סמרו!!! והוא העביר לי את זה... ואני בעקבותיו... גם אני ככה אנהג עם הילד שלי... אם אני אראה מישהו שחבר ללכת לא לגמרי בדרך שלי... לא קרה כלום... אבל אם הילד שלי יעזר לדבר נגד הרב שלו... הוא יראה איך אבא שלו מחליף צבעים והוא יבין שזו הפעם האחרונה שהוא מעיז לדבר על רבנים!!! הוא יראה איפה השערות של אבא שלו סמרו ואיפה לא... וגם הוא... מי יתן... והלוואי ואזכה שהוא יעביר את החינוך הזה הלאה לילדים שלו ויזרקי אותם איפה אבא שלו לימד אותו (מסבא שלו שקיבל גם הוא מסבא שלו) איפה השערות צריכות לסמור ואיפה לא...

לכל אחד מאיתנו... יש מקום שבו השערות סומרות ויש מקום שלא!!!

ואנחנו בוחרים איפה לשים את סדר העדיפויות ואת סולם הערכים... איפה לשים את כובד המשקל... ופה לא נותר לנו אלא להיצמד ל-- שערות אבותיכם!!! שהשערות יסמרו במקומות הנכונים... ומה קורה אם השערות רוצות לסמור בעוד כמה מקומות?? מומלץ שלא!!!

כי מי שקצת מכיר את עצמו יודע שאין בנפש שלנו מספיק מקום לסמור מעבר למה שחייבים... עיין ערך בריסק... נראה לך שהשערות יכולות לסמור גם בק"ש... וגם בתפילת השליחה? תחשוב: כשאני אמרתי תפילת השלחה בפעם השלישית בער"ח סיון והפעם זה היה על קברו... (כי בבוקר אמרתי את זה אחרי התפילה כדי שלא אשכח... בפעם השנייה אמרתי את זה לפי הנוסח הארוך ובפעם השלישית עם כל הרבנים) אמרתי את זה כמעט בצעקות ובדקדוק חסרות ויתירות... נראה לך שאת הק"ש אמרתי באותה רמה??

--- לאחרונה התחלתי להילחם בשדים האלו... אבל ישנם כל מיני עניינים כאלו... בדרך כלל זה סוג דברים שעושים אותם במוצאי שבת... מסוג הדברים שהם לסימן טוב ולהצלחה... אם זה 'ויתן לך' או 'ברכת החדוש' וכל מיני דברים שהם מסוגלים להצלחה ואז אתה נכנס לזה בצורה מוגזמת... ואת התורה לבטל אין בעיה... אבל לא להגיד 'ויתן לך' או 'ברכה' או 'אוי ואבוי... מה יהיה עם השבוע הקרוב? הההלך עלי... התחלתי להילחם בשדים האלו!!! פרנציפ לא אמרתי ויתן לך... חיכיתי עם זה עד יום שלישי... אין לי שום בעיה עם ויתן לך... יש אפילו עניין להגיד את זה... אבל בלי שדים!!! השערות שלי לא יסמרו על דברים לא קשורים... ואם זה כל מיני משפטים של בלי נדר... ונגד עין הרע שאנחנו מתרגלים לעשות אותם ואז אוי ואבוי... תאר לעצמך אחד שנהג לעשות התרת קללות כל שבוע... תחשוב ששבוע אחד הוא לא יעשה התרת קללות... הההלך עלי... הוא כל השבוע ילך בזיגוג ברחוב... עוד רגע קופצת עליו קללה... אז זהו!!! פה צריך לחתוך... להפסיק לזבוח לשדים! להפסיק לסמור את השערות על מה שאבותינו לא סמרו! אם לא אמרתי שבוע אחד 'ויתן לך' (או התרת קללות) שיהיה לך ברוב, שזו העבירה הכי קטנה שעשית ברבעון האחרון... ולפחד שבדיק זה ידפוק לך את השבוע... זה נקרא יזבוח לשדים!! זה נקרא לסמור את השערות איפה שאבותינו לא סמרו...

בל נשכח... ס"ס אנחנו מחויבים לתורת ה'!!! הערכים שלנו אמורים איכשהו להיות מתואמים עם מה שכתוב בספר תורה... זה שנמצא שם מאחורי הארון קודש... הוא אמור איכשהו להכתוב את סולם העדיפויות ולנווט אותנו ממה לעשות עסק יותר ומה פחות עסק... כלל לא... זמני תשובה ממשמים ובאים... צריך לחזור בתשובה?? על מה?? ע"מ להחיות את התורה מצוה!! לא מה ששדים מחליטים לנו!! ודו"ק.

אתן לך דוגמא קלאסית: מגיע ראש השנה!! מה זה אמר לך ר"ה?? אז ככה: בר"ה היידישקייט מתחלקת לשני חלקים!!! ביידישקייט אחד כתוב שר"ה זה רחמנא אמר תקע... יום הדין... המלכת ה'... ג' ספרים נפתחים... תשובה תפילה וצדקה... זה מה שכתוב ביידישקייט א'... כעת נעבור ליידישקייט ב'... אני מכיר יהודי אחד שהר"ה שלו מתחיל ונגמר בסימנים... ואל תשאל... היה חסר לו ראש של כבש... והוא! שם העסק נתקע... יצאו לו קרניים... חכה... צריך גם סכין חדש... החותך חיים לכל חי... כל הר"ה הסתובב סביבי כל מיני עניינים וכעת שים לב: לכל המנהגים האלו יש מקורות!! הסימנים של ר"ה זה גמי בהוריות וסימן בשו"ע... גם לסכין חדש יש מקור... השאלה היא על מה השערות של אבותנו סמרו ועל מה לא?? כשנמצאים בר"ה ויתקע שופר בעיר והעם אמורים להיות- יחד... אתה אמור לבחור על מה לסמור את השערות... האם על הראש כבש שחסר לך... או על הראש ככרוב שהיה לך מה השנה כולה והגיע הזמן שיתחיל לקבל על עצמו עול מלכות שמים??

הנה לך יזבוח לשדים!!! אם יש הנהגה שאבותנו עשו מזה עסק בערבון מוגבל... ואילו אנחנו שמים בצד את מה שהשערות שלהם סמרו... ואנחנו בוחרים לעצמנו ערכים אחרים שעל זה השערות שלנו סומרות... אז בת קול עומדת ושואלת: הלו... מאיפה הבאת את ה"חדשים מקרוב באו" הזה?? הנה לך יזבוח לשדים... זה יראת שדים... לא יראת שמים...

אתן לך דוגמא מתסכלת בנימה אישית: אני אומר מידי ערב ר"ח יום כיפור קטן!!! למה?? כי בישיבה קטנה שלי אמרו... ובישיבה גדולה?? כבר פחות אמרו... אבל אני לא מעיז להפסיק!!! ולמה?? כי אל תשאל... יש איזה סיפור מפורסם על חולה לב שהגיע לר"ה... הסטייפלר אמר לו: אם תגיד יו"ק מידי חודש יהיה לך אריכות ימים... ופעם אחת הוא שכח להגיד יו"ק ובאותו חודש הוא באמת נפטר... זהו!!! הסיפור הזה הספיק לי!!! מאז אני לא מעיז להפסיק יום כיפור קטן... (אגב: כאן נכנסנו למחלל אחר... לקחת סיפור או הוראה פרטנית ולהפוך את זה להלכה למשה מסיני... זה כבר נושא בפ"ע... אבל עזוב... אין מעריבים בעיה בבעיה...) כעת שים לב: אני מצידו הייתי רוצה להפסיק להגיד יו"ק... אבל אני לא מעיז... אני פשוט מפחד!!! כי... כי אוי ואבוי... זה יכול להרביץ...

והיראת שמים המזויימת הזו מתסכלת אותי: להפסיק לשמור על העניינים **אין לי בעיה**... להפסיק באמצע הלימוד **אין לי בעיה**... רק מה הבעיה? להפסיק להגיד יום כיפור קטן ? ? ! ? פה השערות שלי בחרו לסמור!! הנה לך דוגמא של **"יזבוח לשדים לא אלווקו** זה נקרא **חדשים מקרוב באו**... למה זה חדשים מקרוב באו?? כי **לא שערות אבותיכם!!!** אבא שלי דווקא אמר יו"ק... אבל השערות שלו דווקא לא סומרות על זה... השערות שלו סומרות להוציא דבר שקר מפיו!!! השערות שלו סומרות מניבול פה... דווקא בזה השערות שלי לא סומרות... רק על מה כן?? להפסיק להגיד יום כיפור קטן... שם יש לי יראת שמים נוראה... ובינינו... אל תתפס לדוגמא... לכל אחד מאיתנו יש את היום כיפור קטן שלו... כל אחד והסיפור שנתקע לו בראש על מישהו שהפסיק איזה הוראת קבע והוא לא קם בבוקר... וכן הלאה... כל אחד והנורות האדומות שהוא בחר להדליק אותם משמים...

וכעת שים לב: אני לא מדבר פה על המצאות!! זה לא סתם קשקושים... לא! הפעם אנחנו מדברים על ערכים שיש להם מקור... ואבותינו עשו ועושים אותם... אבל ה ש ע ר ו ת ? ? השערות שלהם לא סומרות על זה... הם לא... ואנחנו כן... הנה לך מאפיין של יזבוח לשדים!!! כל יראה וטראסק שהחלטנו להיות יראי שמים עוד יותר מהתורה בכבודה בעצמה... לזה קוראים יזבוח לשדים!!! אם התורה בעצמה לא ראתה לנכון לעשות מזה עסק יותר מידי... אז למה אתה יותר צדיק מהתורה עצמה? אדם שמקריב קדשים בחוץ... עליו התורה מתבטאת: ולא יזבוח עוד לשעירים... מדובר פה בנן אדם שמקריב לה'!!! לגבוה! אבל למה לקחת את זה יותר מידי החוצה... למה הרחקת נדוד...

כשיהידי לוקח עניין מסוים שמתוכם מסוים ביהדות ומרחיק איתו לכת ולוקח אותו יותר מידי לרוק ממה שהתורה הבינה... אז ההלו... ולא יזבוח עוד לשעירים... תפסיק לזבוח לשדים... תפסיק לעצב לעצמך את היהדות... אל תחליט לרש"ע במה אתה ירא ממנו... עוד דוגמא: אני לא אוכל זיתים!!! אף פעם לא!!! למה? כי זה גורם לשכחה... אה... אבל פעם בחודש מותר??... אבל עזוב... לא תדע... אולי עבר פחות מחודש... (בפרט אני אוכל זיתים... אז בכלל... אני עלול לשכוח היום שאכלתי אתמול) אני נורא מקפיד על זה!! ואני בסה"כ צודק!! סו"ס זה כתוב בפירוש בחז"ל שזיתים גורמים לשכחה... אבל!!! משום מה... עד כמה שלא שכחתי, יש עוד דבר אחד שגורם לשכחה... תנחש מה?? "מי שלא חוזר על תלמודו..." משום מה זה כמעט ולא מטרדי אות... מעולם לא קרה שהקפדתי מאוד לחזור על הלימוד שלי באובססיה מחשש לשכחה... אתה קולט?? השערות של אבותי סמרו על זה!!! על הגורם לשכחה המקורי!! מהמתחייב בנפשו של הישב ויסרים מלבו... על זה הם סמרו... אבל אני?? איפה... אין לי מספיק שערות פנויות בשביל לסמור על "אשרי אדם מיוחד תמיד" לחזור על תלמודו... כי... כי... השערות שלי עסוקות מעל ומעבר בלסמור על חצאי זיתים בפיצה... נו... בינינו... מה התקנה שלי?? שידחפו לי זיתים לתוך הפה בכח... וקדימה... תפסיק לברוח לזיתים... תתחיל לחזור על הלימוד שלך... שהשערות שלך יתחילו לסמור במקום הנכון ולא יסמרו על זיתים...

זה מה שעושה חזקיהו... מכתת את נחש הנחושת ומבהיר לעם ישראל... די... שהשיער שלכם יפסיק לסמור מול נחש הנחושת שעשה משה... שהשער שלכם יתחיל יסמור מול תורת משה... רק מה תגיד?? שהשערות יסמרו גם על זה וגם על זה?? **אז זהו שלא!!!** אנחנו לא אנשים גדולים... יש תקציב מצומצם עד כמה השערות שלו יכולות לסמור... ולכן אין לנו את הלוקוסוס לבזבז חרדתיות איפה שהשערות של אבותינו לא סמרו...

--- **עוד דוגמא:** יום אחד ראיתי תכונה ליד איזה בית... ביררתי מה קרה... אמרו לי יש פה גארטל של אחד מקדושי עליון מלפני מאתיים שנה... וכולם רוצים לזכות ללבוש את הגארטל הזה... קדימה... נכנסתי... עמדתי בתוך... אמרו לי צריך מקווה... רצתי למקווה... כשהתקרב התור שלי כמעט התעלפתי מהתרגשות... לבשתי את הגארטל... בקשתי בקשות... חטפתי מלאכים... חזרתי הביתה וחשבתי על הגארטל... ואז לפתע קפץ לי משהו!!! נזכרתי שנשאר לי בבית גארטל של חבר שלי... לקחתי ממנו את זה ושכחתי להחזיר לו... אמרתי לעצמי: הנה!!! הנה **יזבוח לשדים... לא שערות אבותיכם!!!** השערות של אבא שלי סומרות

שבת ה' תמוז התשפ"ג

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת	י-ם
19:33	20:24	21:21	
19:31	20:22	21:18	ת"א
19:34	20:25	21:22	חיפה
19:31	20:22	21:18	ב"ש

כל הזכויות שמורות

פרשת חקת

המאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

יצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יובל דהאן ב"י 050-4194600

לע"נ: מר"א עטר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

האדמו"ר מצאנו רבי יקותיאל יהודה זיע"א וביום מימים, בשעת בין ערביים מבחין הוא **בנערה יתומה** צועדת ברחוב ואין לה גרביים, הוא קורא. והיא עומדת במקומה. "איך יתכן", הוא בשקט שואל "ללא גרביים- בת ישראל?!" משפילה הנערה העינים: "מה אעשה ואין לי גרביים?"

חיש קל האדמו"ר חולץ מנעליו נעליים בלויים, ישנות, זוג גרביים. הוא מסיר מרגליו- זוג גרביים עבות. ולנערה המופתעת אומר הוא: "קחי!" - כך, באמצעו של רחוב, **"אני לא חייב בגרביים**, אבל את, אל תשכחי, עבורך זהו צו וגם חוב!"

עוד ימים כך צעד הרבי בנעלים גרועות, בלי גרביים, יחף, עוד ימים כך צעד הרבי ולבו בגביהם מרחף. ואי שם נערה יתומה לה הלכה. בגדיה בלויים, פניה חוורות אך **רגליה מכוסות** כהלכה- בזוג גרביים עבות!

מי **שרואה את עצמו** כאילו כבר הגיע לתכלית השלמות וכבר אין בו שום פגם ומגרעת, הרי זה סימן מובהק שעדיין אין עליו בכלל עול מלכות שמים.

אלמלא היה עליו מקצת של **עול מלכות שמים**, היה מבין יפה כי עדיין איננו אלא מומים בלבד... (החוזה מלובלין זצ"ל)

טוב והגון ליהודי, עבד ה' **להתאמץ** להחדיר ללב תשוקה ונגעגועים לזמן היקר שבו יוכל **להשתעשע** במעשי המצוות.

כל מעשיו הטובים של רבינו **עמרם אזולאי** זיע"א, כהתמדת התורה ודקדוק המצוות ו**חסידות ופרישות**, עשה בהצנע ולא הבלוט עצמו כלל והתחזה כאחד הפשוטים.

לע"נ רחל ורשאלבו בת קלרה

לא רק עצם המעשה הוא האיסור- גם החפץ והתשוקה אליו.

כל הבלי העולם הזה אין להם משמעות בפני עצמם כאותה שורה של אפסים חסרי ערך **אבל אם נצמיד** אותם ליראת שמים ושמירת המצוות הרי שאז הכל מקבל ערך ואז גם אכילה ושתייה שירה ונגינה חן ויופי הכל יש להם מטרה ותוספת כשהן באות **לשרת את הקדושה.**

נא להתפלל לרפואת יצחק רפאל בן רותי שלמה בן חרים

מי שלא הכירו, היה חושבו לאדם פשוט ותמים, אך האמת שהיה פיקח עצום וחכם יודע בטיבם של אנשים וכבר **ממנט ראשון** שמסתכל בפני אדם מבין להגדיר את מהותו.

כן הייתה לו עין חדה להבחין בענייני חינוך. פעם התבטא על אחד מנכדיו, כי אתו יש להתנהג בדרכי נועם **ורק כך** יצליחו בחינוכו.

מה השמן הזה **תחילתו מר** וסופו מתוק! כך הן דברי תורה, אדם מצטער בהם בתחילה ועושה בהם **אחרית טובה.** שנאמר "והיה ראשיתך מצער ואחריתך ישגה מאוד."

נקודה לפחשפה

היה צבעי ושמו נחום יום אחד מתקשרת אליו אישה עשירה ושואלת אותו אם הוא יכול **לצבוע לה את הבית** אז הוא מגיע אליה לבית לראות מה גודל הבית כדי לתת לה מחיר ולאחר חצי שעה שהוא מסתובב בבית הוא אומר לה לו שבעוד שבוע יבוא לחנות פלוני בקניון ויקח את הצבע ואכן לאחר שבוע הוא מגיע לקניון לאותה חנות ושואל את המוכר אם הצבע של גברת פלוני מוכן והוא אומר לו מוכן הוא פותח את הפח הראשון והנה חושך בעיניו, מדובר בצבע שחור, הוא פותח גם את הפח השני והשלישי ולתדהמתו כולם בצבע שחור הוא מתקשר אליה ואומר לה את חייבת לבוא לכאן ולראות משהו מפתה. היא באה ושואלת מה קרה אז הוא אומר לה תראי **הכל בצבע שחור** אז היא מסתכלת על הצבע ואומרת "אני רציתי קצת יותר שחור אך זה בסדר"

הוא לא הבין וחשב שהיא השתגעה את רוצה שאני יצבע לך את הבית בשחור?! כן אני רוצה שתצבע את כל הבית בשחור. ואכן נחום הצבעי הביא פועלים והתחילו לצבוע את כל הבית בשחור את הקירות והמעקה וכל היום שחור ושחור הוא מספר שהוא התחיל לחלום על צבע שחור והתפלל לה' שיוציאו אותו כבר מהבית הזה מרוב כל השחור הוא אפילו היה מוכן לוותר על הכסף רק כדי לברוח מהעבודה הזאת. והנה הגיע היום שהוא סיים את הצביעה וקרא לה היא היתה מרוצה נתנה לו 35,000 ש"ח ועוד 1,000 ש"ח טיפ והוא הלך. בלב הוא אמר שהיא צריכה להיות בבית חולים לחולי נפש. והנה לאחר חודש מתקשרת אותה עשירה שוב פעם לנחום הצבעי ומבקשת ממנו שיצבע גם את הבקתה שעשתה בגינה ואכן הוא בא ודופק על הדלת והיא פותחת את הדלת ואז הוא אומר שהוא ראה את הבית הכי יפה שהוא ראה בחיים שלו כיון שעל כל השחור היא שמה ספות **בצבע לבן** ואורות מיוחדים ונוצצים ווילונות בצבע לבן ותמונות מרהיבות והשחור היה הרקע של כל זה, וזה היה הדבר הכי מושלם שיכול להיות...

האדם עובר הרבה "שחור" בחיים שחור בעבודה אישה ילדים בריאות ועוד שחור שכנים חברים ומה ה' רוצה ממני אבל אם נחכה ונקבל הכל באהבה בסבלנות נראה שהשחור **היה לטובה** ובזכות השחור הניסיונות רואים את הלב... (העורך)

פאון זכרפת ופזלחת מורנו ורבנו עטר' הרה"ג ראובן אלבו שליט"א והרבנית תחי' רפואה וחי"ס אכ לאה ונתה

אשתו של הגאון מוילנא היתה "גבאית של צדקה" וכך היתה מחזרת על פתחי האנשים, כדי להתרימם לצרכי צדקה יחד עם חברתה הטובה. **בערוז ימיהו** נתנו הנשים תקיעת כף אחת לרעותה כי מי שתפטר מן העולם ראשונה תבוא לחברתה ותספר לה בחלום על המתרחש למעלה.

אשת הגאון נפטרה ראשונה ו**באה** אל חברתה **בחלום** ואמרה לה: "אין לי רשות לספר לך מה מתרחש בעולמות העליונים רק דבר אחד הרשו לי לספר לך: ודאי זוכרת את, כשהלכנו יחד **לאסוף צדקה** נשמט מאיתך בניין אחד, ואני הצבעתי עליו שנלך לשם. אין מספיק מילים בעולם כדי לתאר כמה שכר מקבלים. נשמט מאיתך בנין אחד, ואני הצבעתי עליו שנלך לשם. אין מספיק מילים בעולם כדי לתאר כמה שכר מקבלים למעלה על **הישטת אצבע זו** סיימה את דבריה ונעלמה.

איש אחד פוגש חבר שלו, ומספר לו שיש לו בית סוס שחבל על הזמן! מחונך להפליא, אוכל איתם ליד השולחן, מתקלח לבד, שקט, מחבק ומלטף ואפילו יודע לדבר כמה מילים, בקיצור... סוס זהב!

למחרת מתקשר האיש לחברו ומספר לו שהוא צריך לנסוע לחו"ל ובצער רב להיפרד מסוסו. הוא אומר לחברו שהוא מוכן למכור לו את הסוס במחיר של 5,000 דולר, שזה מחיר מציאה לכל סוס, שלא לדבר על סוס הזהב שלו. החבר לא חשב פעמיים וחזר אליו עם 5,000 דולר. הוא צעד איתו אל ביתו, שמח וטוב לב. כעבור שבוע מצלצל החבר אל האיש ואומר לו: "אל תשאל! כל היום הסוס מלכלך את הבית, בועט ושובר חפצים, ותוקף אנשים, ויש לו ריח נורא ו...".

"ששששש...." קוטע אותו האיש.
 "אם תמשיך לדבר עליו ככה,
 בחיים לא תצליח להיפטר ממנו!"

נשתדאה שני בני אדם מתחברים שלא לשם שמיים סופם להיפרד שלא לשם שמיים.

הלימוד בימי הנעורים כתיבה על שיש, בימי הזקנה כתיבה על חול.

בעודו נער, הגיע הגאון רבינו **רפאל ברוך טולדנו** זצוק"ל לסעודת מצוה ונמנע מלאכול, ידידיו לחצו עליו מאוד שיגלה להם מדוע אינו אוכל, עד שנאלץ לספר להם שהוא שרוי בתענית. **שאלו אותו** לפרש התענית, ואמר להם: "הייתי בבית הדין ושמעתי כיצד מתווכח אדם אחד עם אבי, הוכחתי אבל **אבא מכה בעיני** והצטער על שהעלבתי את האיש. עתה אני צם כדי לכפר על שגרמתי לאבא צער...."

פעם נכנסו לגאון רבי **יעקב מוצבי** זצ"ל כמה בחורים וסיפרו לו שאדם מסוים מספר עליו **דברים שלילים** ובקשו את רשותו להעמידו במקומו ולדאוג שיחזור בו מדבריו ולא ידבר עוד.

אמר להם הרב: "איני מקבל את הדברים מטעמי לשהו"ר, אך גם אם יש טעם בדבריהם, הריני אומר בפה מלא ובלבב שלם: **מחול לו** בעוה"ז ומחול לו בעוה"ב. וכל יום הריני מוחל וסולח לכל אדם בישראל שדיבר עלי או ידבר עלי במחילה גמורה ושלא יענש שום אדם בסיבתי מעתה ועד עולם..."

האירוע סבדאי להשתתף!

סעודת הישועות תשפ"ג

לכבודו של הצדיק הקדוש רבינו חיים בן עטר זיע"א

בה יספרו מנפלאות הישועות בעלי המעשה שנושעו

אי"ה ביום שני י"ד תמוז תשפ"ג - 3 ביולי 2023

במרכז האירועים והקונגרסים "אונוני"

רח' השרון 1, קרית שדה התעופה - קבלת פנים בשעה 19:30 בתוכנית:

סעודת מצוה כיד המלך

במעמד מורינו ורבינו הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

נשיא מוסדות "אור החיים" העולמי וחבר מועצת חכמי התורה רבנים ואורחי כבוד נכבדים

מופע אומנותי מיוחד לכבוד המעמד עם הזמר יובל טייב מיצג מולטימדיה מוזיקלי מיוחד - "ברוך שעשה לי נס"

רבים נושעו בזכות הסעודה, הזכות יכולה להיות גם שלך!

הבטיחו מקומכם באירוע עד תאריך ז' תמוז - 26 יוני 2023

בטלפון: 02-5000455 או 050-553-8889

לאחר התאריך הנ"ל ההשתתפות באירוע על בסיס מקום פנוי בלבד!

* ניתן לשלם מכספי מעשר

בואו והצטרפו לרשימת תפוצה
hamaor.net@gmail.com

מוכסן שב לביתו מן העיר עגום וזעף. ראתה אשתו שלבו רע ואמרה לו: מה אירע לך? נאנח המוכסן: שמועה רעה שמעתי בעיר. משיה עתיד לבוא... מה נעשה לשדותינו ולכל הרכוש, אשר עשינו פה? ניחמה אותו אשתו ואמרה לו: לחינם אתה מצטער. כשם שהציל הקדוש ברוך-הוא את כל ישראל מפרעה ומהמן ומכף כל הקמים עלינו, כך יצילנו בחסדו גם מידו של משיח...

לו נבדוק את מצבנו הרוחני ע"י **לימוד המוסר** או בדרך אחר נראה כי אין בנו מאומה **ורחוקים אנו** מאוד מכל העיקרים הנדרשים מן האדם.

שנים רבות היה מוסר רבנו **אברהם הדרי רפאל** זצ"ל שיחות מוסר לתלמידי הישיבה, מתבל דבריו מהנהגותיהם ומדותיהם של הצדיקים והגאונים בדורות עברו, מגאוני חלב וירושלים, שחלקם זכה להכיר, ועל **מסירות נפש** לתורה וקיומה, ונוטע בתלמידיו אהבת תורה ויראת שמים פעמים רבות היה מתרגש בספרו בשבח הצדיקים ופורץ בככי.

הוא התחבב מאוד על בני הישיבה, שומעי לקחו, והיו מתלוצצים עמו אחר שיחתו **לשמוע עוד ועוד** מענין לענין.

להצלחה וישועה בכל התחומים יהודה בן בת שבע אבישלום בן אורה רפאל ארז בן הדסה צביה

כשתאהב את חברך - אל תחניף לו, ואל תשאל עליו, שמה תמצא אויב שיספר לך מה שאין בו, ויפריד בינך לבינו.

עניות רבה שררה בביתו של הגאון רבי **יוסף ידיד הלוי** זצ"ל אמו הייתה הולכת לשאוב מים ומוכרת אותם בבתי צפת כדי שבנה יוכל לשבת וללמוד תורה. והוא עצמו למד **במסירות נפש** עצומה. בלילות טבת הקרים, היה רגיל לשבת יחידי בבית המדרש של מרן רבי **יוסף קארו** הקדוש וללמוד טור חושן משפט עם "בית יוסף". כדי להגן על עצמו מפני הקור, היה כורך עצמו בשטיח ולומד לאור **נר שמו** דועך. לילות אלו הפכו אותו למומחה עצום שאין דומה לו ב"חושן משפט", עד שזכה לכהן בירושלים כראב"ד לעדת **הספרדים** בעיר הקודש.

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשד, דינה בת ובה, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיא בן לוליה, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, נעימה בת עזיזה, כרמלה בת סעידה, סעידה מול בת יעקב, מלכה בת שרה. פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד בן איה, מרים בת זוהרה, הרב אלעזר בן שמחה, יחזקאל בן שמחה, רפאל בן קלרה, הרב יהודה יאיר, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלברט בן זוהרה, אלעזר בן רגינה, שלום בן אורה מורי, הרב יורם אברגיל, ישראל בן שמחה סבג, שמואל בן רבקה, אסתר בת שרה, רחל רשל בת קלרה, חכם יהודה בן חנה פתייא, שלמה בן דונה, יפה בת לאה **מנן הרב עובדיה יוסף בן גורגריה**

בעל ה"זרע שמשון" רבי שמשון חיים בן רבי נחמן מיכאל נחמני זיע"א
הבטיח ברכות וישועות מופלגות לעוסקים בתורתו וכך כתב בהקדמה לספרו:
"ובעל הגמול ישלם בזכות זה שכר טוב לגומלי חסד של אמת
במותב תלתא בני חיי ומזוני טבי דבזכותא תליא"

"מחוזות קסומים"

במוצ"ש לקחתי ברכתי את הרה"ח ר' משה שלמה גלויברמן שליט"א שהתארח בעירנו. בנסיעה קצרה זו הוא לקח אותי למחוזות קסומים של אמונת חכמים וסיפורת חסידית מרתקת ומדויקת.

סבא רבה שלך הרה"ח ר' פנחס זלצמן עלה מקוברין יחד עם אבא וסבא שלי שעלו מקרלין באותה אוניה שהפליגה מאודסה בשנת תרס"ו, זכורני כי אמי היתה שולחת אותי לקנות במכולת של סבתא שלך מרת חיה פרדא יהודית ז"ל בחנויות של אז היה המוכר מוציא דג מלוח. פיסת גבינה זיתים או שמן מהחבית ושוקל עבור הלכות בדרך כלל סבתא שלך שרתה את הלכותך אך לפעמים כשסבא שלך היה ממלא מקומה, הוא ישב בחנות עם גמרא בידו והגה בתורה כשהיה נכנס לקוח היה מבקש ממנו כי יואילו בטובו לשקול לבד כך הוא יוכל להמשיך להגות בתורה,

בדרך, כשחלפנו על פני ביהמ"ד של חסידי חב"ד, עלה זכרו של הרבי מליובאוויטש זיע"א שהלילולא שלו חלה השבוע.

יום שמת רבי בטלה הכהונה – מוכיח רבינו ה"זרע שמשון" זיע"א בפרשתנו שאפילו במיתת אדם קדוש יש השפעה לעולם, אף על פי שאין החיצונים שולטים בגופו הקדוש, "ומכוח זה מוכח דעיקר הטומאה הוא מפני רוחות המזיקים השולטים באותו הדבר". רבינו מביא הוכחה לדבריו מכך שהנכרי במותו מטמא במגע ובמשא ואינו מטמא באהל כמו הישראלי: "והטעם הוא מפני שגוף ישראל בחיותו הוא מושרש בקדושה, והמזיקין בדילן הימנו, ותיכף שמת שפרחה ממנו נשמתו מצאו הקליפות מקום לחול, שמע מינה שעיקר הטומאה הוא מפני המזיקים השולטים באותו הדבר, וטומאה זו נגרמה ע"י עוון העגל דמשנשברו הלוחות שלטה הקליפה בעולם, ובתלמידי חכמים יותר גדול כוחם, ונפשם תאבה להדבק, כדאמרין: "כל הגדול מחברו יצרו גדול הימנו".

הוא מספר כי שמע ממחותנו, יהודי בשם הרב פרלמן שאינו נמנה על חסידי חב"ד. בשעתו הם חיכו לפרי בטן למעלה משבע שנים ויצאו לטיפולים בארה"ב. כך הזדמן להם להגיע לרבי מליובאוויטש לחלוקת הדולרים. כשעברה האישה בתור הנשים היא תינתה צערה שהיא נצר יחיד לפליטי שואה משני הוריה, ואם לא יהיה להם חלילה פרי בטן לא יהיה חלילה המשך לכל המשפחה. הרבי נתן לה דולר וברך אותה בחום. היא סיימה והמשיכה הלאה. התור המשיך ולפתע הרבי ביקש מהגבאי לקרוא לה שנית. היא חזרה שוב והרבי נתן לה עוד שלושה דולרים ואמר באידיש: "זה בשביל הילדים שלך" כך היא יצאה מהרבי עם ארבעה דולרים. לתקופת השנה אכן נולד לה בן, ותקופה נוספת לאחר מכן נולדו לה שלישיה. כך זכתה באופן מופלא לחבוק ארבעה ילדים, בדיוק כסדר נתינת הדולרים: אחד ועוד שלושה.

אבא, ר' לייבקע גלויברמן זצ"ל, מהאריות שבחבורת חסידי קרלין היה גם כותב בחסד עליון. כך הוא נהג לשלוח בתמידות מכתבים מפורטים מההוואי והתרחשות בבית הכנסת הקרלינאי לרבו רבי יוחנן מסטאלין זיע"א, הטמון בטבריה.

פעם כשהגיע למירון ראה את שלוחי חב"ד מניחים תפלין לציבור ה"עמך", שבאו להשתתף בהילולה דרשב"י. הוא כל כך התרגש מכך, וישב לכתוב מכתב עם תיאור מפורט מפעילות מקדשת שמים זו למשלחם וה"ה הרבי מליובאוויטש זיע"א, ולא נחה דעתו עד שלקח את המכתב והרבי אותו בשמן של ההדלקה בציון הרשב"י, וכך שלח את המכתב. הלובראוויטשער החזיר לו מכתב ארוך בכתב ידו הקדושה, ובחיבת הקודש שמר את המכתב הספוג בשמן הזית במגירה בשולחנו הקדוש".

ככלל מוסיף ר' משה שלמה "אצל אבא זצ"ל הנסיעה למירון הייתה חלק מההוואי. בביתנו היו שתי קופות חיסכון: על אחת היה כתוב: "חברון", ועל השניה: "מירון", ובקופות אלו אבא צבר מעות בכל עת מצוא לנסיעות הקודש, לשבתות התעלות בחברון ובמירון.

כדי שתבין מה משמעות של נסיעה של אבא למירון, אתאר לך את הנסיעה האחרונה בערוב ימי, כשהיה רתוק לכיסא גלגלים אחרי שכתרו לו רגל בטעות. (כמסופר בגיליונות קודמים הוא קיבל את הטעות ברוגע, בשוויון נפש ובאמונה שאין טעות והכל מאתו יתברך, באמרו ששמע מהרבי מסטאלין שזמנו"כ בפרנקפורט: "וואלט איך זאלט איך איז כפירה!" ו"הית"ו מחשבת כפירה!). הוא סבל מבעיות רפואיות רבות והיה מחובר למכשירים וצינורות, למרות זאת ביקש בכל ליבו כי נפשו כמהה לשבות אצל רבי שמעון.

השגנו טנדר גדול. הוצאנו את הספלים האחוריים, קשרנו את הכיסא לרצפת הטנדר ויצאנו לדרך. הגענו למירון ביום שישי קיצי בשעה ארבע אחר הצהרים אחרי נסיעה מתישה של חמש שעות. הצענו לאבא

שיעור מס' 145 | פר' כי חוקת תשפ"ג

שיכנס לחדר לנוח מעט לקראת תפילת קבלת שבת בעוד כמה שעות. "בשביל לנוח יכולתי להישאר בבית" ענה אבא וביקש כי ניקח אותו היישר למערת ר' שמעון, משם הוא יצא לסעודת שבת רק בשעה עשר בלילה – אחרי כשש שעות רצופות של עמל תורה ותפילה בהתלהבות. **כשהיה רתוק** למיטתו אחר כריתת הרגל באה קבוצה מזקני חסידי קרלין לבקרו, וכשאלו אותו איזה תרופות הוא לוקח לרפואתו הוא ענה להם: "שלוש תרופות בדוקות ומנסות: הראשונה: "ספר הישר" לרבינו תם, השנייה: "חובת התלמידים" להרה"ק מפיסאנצא הי"ד, השלישית: "שמירת הלשון" של רבינו ה"חפץ חיים".

אבא היה דבוק באמונת צדיקים. כשבנו בשעתו בהוראת הרבי ר' יוחנן מסטאלין את בית הכנסת של חסידי קרלין ברחוב "אבינועם ילין" בירושלים, אבא ז"ל פגש ביהודי בשם ר' יעקב מוזיקנט אשר תינה צערו כי מחכה לפרי בטן למעלה מתשע עשרה שנה. אבא הציע לו לתרום את הריצוף של בית הכנסת באומרו שהוא מאמין ובטוח בזכות הרבים הגדולה הזו יכולה להביא לו את הישועה המיוחלת. הלה פנה למשרדי מוסדות קרלין, ותרום את כל הסכום. אך, משישועתו בוששה לבוא הוא בא לאבא ז"ל בטענות: "הרי הבטחת לי שאושע". אבא נחרד כולו: "וכי רבי אנוכי? הרי אין בכוחי ומעולם לא חשבתי להבטיח! רק הצעתו הישועה טובה, כי דבר חשוב כזה, יכול להביא ישועה ניסית". אך הלה בשלו: "הבטחת, והבטחות עליך לקיים!" משכך החליט לכתוב מכתב לרבו רבי יוחנן מסטאלין זיע"א, עם פרטי הדברים. הרבי כתב לו חזרה כי הלה יפקד בדבר ישועה ורחמים. לאחר תשעה חודשים הלה נפקד למזל טוב והיה לפלא".

את הסיפור הבא חייבים לפרסם הוא מסיים את המסע במחוזות הקסומים:

כהקדמה נביא את דברי רבנו ה"זרע שמשון זיע"א בפרשתנו ודברתם אל הסלע: "כשהנער קטן רבו מכה אותו ומלמדו, כיון שהגדיל – בדיבור הוא מייסרו.

כך אמר הקב"ה למשה: כשהיה הסלע קטן הכית אותו בצור. עכשיו: "ודברתם אל הסלע" שנה עליו פרק אחד והוא מוציא מים".

"והשתא אתי שפיר מדוע דווקא בשירת הבאר עשו

רמזים לתורה, שאף על פי שבסביבת ההכאה שעשה משה תבוא המלחמה בין הלומדים, כמובא מחכמי האמת ("מגלה עמוקות") שאלולי לא הכה משה את הסלע לא היו מחלוקות ומלחמות בדבר הלכה, עם כל זה אינם זיזים משם עד שנעשו אוהבים, כדכתיב: "ואת והב בסופה"

"ר' משה הויזמאן זצ"ל מפורסם היה כאחד מהאריות שבחבורה הקרלינאית. תלמיד חכם מופלג, מתמיד עצום, שרבים וטובים, ביניהם הגאון הרב בעניגס זצ"ל, היו שואלים אותו למראי מקומות בי"ס ובפוסקים, והלה היה עונה בבקיות עצומה. הכינוי שלו היה: "ר' משה חיים דודיס" ע"ש אביו ר' חיים דוד זצ"ל. הוא היה עמל בתורה בהתמדה מופלאה, בין שתיים עשרה לשבע עשרה שעות ביום. היו שכינו אותו בלשון זמנו: "אוצר החכמה".

כשהנער הזה, משה הויזמן, היה בגיל תשע היה מוחו דומה לסלע. הוא היה חסר הבנה בצורה חריגה. ואף למלאכה היה לא יוצלח, אביו ר' חיים דוד הויזמן ביקש מאבי ר' לייבקע שהיה מלמד בכיתות גבוהות ב"חיי עולם" שילמד אתו באופן פרטי, והוא ישלם לו. אבא ניסה במשך מספר שבועות ללמוד עם משה בן התשע, אך ראה שמוחו סתום ממש ואינו מבין כלום. משכך ניגש לאביו ר' חיים דוד הויזמן ואמר לו: "אני לא רוצה לעשות מלאכת השם רמייה. אין שום תועלת בלימוד עם בנך. ר' חיים דוד ענה לו: "אני לא משלם לך בכדי שידע, אני משלם לך כדי שתלמד איתו תמשיך להשקיע והשם יעזור". משכך המשיך אבי ז"ל להשקיע בנער ולמדו אתו קטע גמרא אחד ארבעים פעמים, עד שהוא איכשהו ידע אותו. כך עברו מקטע לקטע תוך שהנער מתאמץ ועמל בצורה מופלאה. כך במשך כמה שנים. לימים, משייצא שמו כתלמיד חכם מופלג ר' משה גילה בסוד את אזנו של המלמד הפרטי שלו, שפתח לו בסבלנות אין קץ את שערי החכמה, שכבר הספיק ללמוד את הש"ס ששה עשר פעמים, כולל את הטור וכל חלקי השולחן ערוך.

אבא תמיד אמר בהקשר לסיפור הנ"ל שזו לא חכמה שר' פרידא למד ארבע מאות פעמים עם תלמידו, אלא הגדלות היא של התלמיד שהסכים ללמוד כל כך הרבה פעמים.

תלמיד כזה אפילו אם מוחו כסלע לבסוף ינבעו ממנו מים רבים.

להצטרפות, תרומות והערות שלחו מייל:
hbzs3587@gmail.com

שירות מהיר ואיכותי

משלוחים לכל חלקי העיר

מחזורת נכים

את ההזמנות תשאירו עלינו...

1,000 הזמנות + 200 הזמנות קטנות לחתן או לכלה + מדבקות "מזל טוב"

במחיר מיוחד של 600 ש"ח בלבד!

(אפשרות לעיצוב בתוספת מחיר, ניתן לקבל קטלוג דוגמאות במייל)

שפיד
דפוס מהיר ומתקדם

קצת כסף למאות לחזות מקצת למפתח המשמעותי ופליטת דפוס ספידי!

02-500-4569

מרכז מסחרי רח' פנים מאירות 8 ירושלים

דוא"ל So25004569@Gmail.com

<< קווי תחבורה למקום: 89,57,52,51,16,9,3 >>